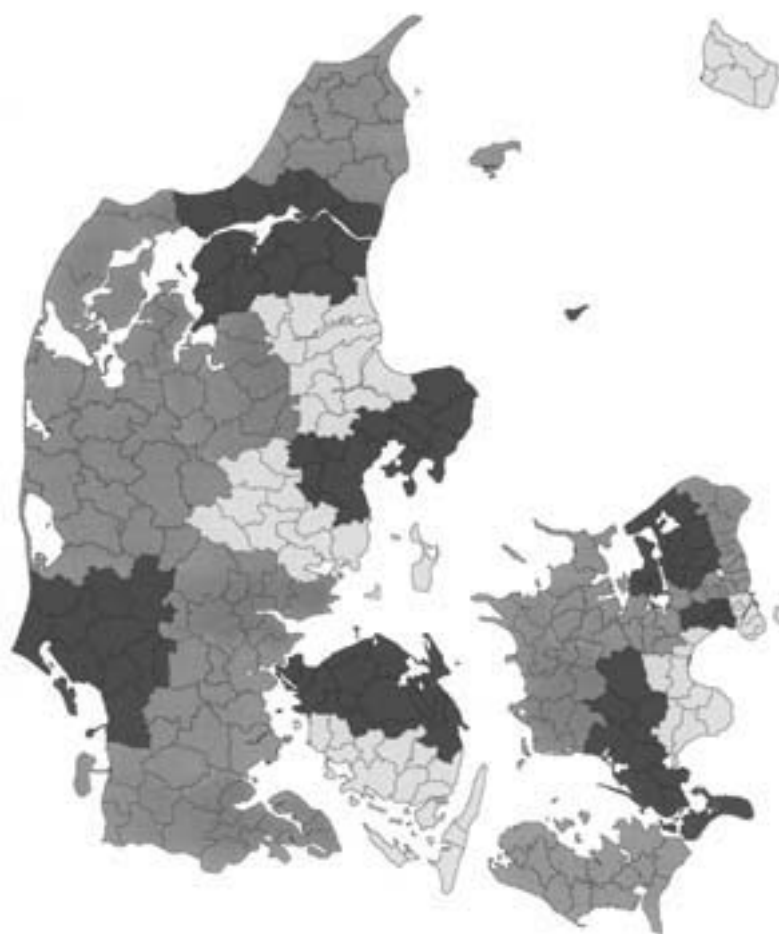

Politikommisionen

Betænkning om politiets struktur

Betænkning 1409

Publikationen kan bestilles hos

Statens Information
Kigkurren 10
Postboks 1300
2300 København S

Tlf. 33 37 92 28
www.netboghandel.dk

Publikationen kan hentes på Justitsministeriets hjemmeside
<http://www.jm.dk/publikationer/bet1409>

ISBN 87-601-9461-8
ISBN 87-601-9462-6 (Internet)

150 kr. inkl. moms

Tryk: Herrmann & Fischer A/S

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1: Indledning og sammenfatning af kommissionens overvejelser.

1.1.	Politikkommissionens nedsættelse og kommissorium.	9
1.2.	Kommissionens arbejde.	11
1.2.1.	Arbejdsgruppen vedrørende politiets struktur.	11
1.2.2.	Projektgruppen om politiets opgaver.	11
1.3.	Sammenfatning af kommissionens overvejelser.	12
1.3.1.	Overvejelser og forslag vedrørende politikredsstrukturen. .	12
1.3.1.1.	<i>Politikkommissionens forslag om nye politikredse.</i>	12
1.3.1.2.	<i>Siden seneste kredsreform.</i>	13
1.3.1.3.	<i>Fra 1973 til 2001 – nye krav og udfordringer.</i>	13
1.3.1.4.	<i>De nye politikredse – et bedre politi og større tryghed.</i>	14
1.3.1.5.	<i>Hvordan kan politiet opfylde kravene.</i>	19
1.3.1.6.	<i>Hvad kan politiet i dag.</i>	20
1.3.1.7.	<i>Fremtidens politi.</i>	23
1.3.2.	Overvejelser og forslag vedrørende den overordnede ledelsesstruktur.	24
1.3.3.	Overvejelser og forslag vedrørende organiseringen af den lokale overordnede ledelse i de fremtidige politikredse.	25

Kapitel 2: Den nuværende politikredsinddeling.

2.1.	Indledning.	28
2.2.	Hensynene bag den nuværende politikredsinddeling.	28
2.2.1.	Generelt om baggrunden for den nuværende politikredsinddeling.	28
2.2.2.	Politikredsinddelingen i hovedstadsområdet.	30
2.3.	Tilpasninger i de enkelte politikredse efter 1973.	31
2.4.	Senere overvejelser om ændringer i politikredsinddelingen. ...	31
2.5.	Nøgletal for de nuværende politikredse.	32

Kapitel 3: Samarbejdet mellem politiet og de kommunale myndigheder inden for rammerne af lokalnævningsordningen.

3.1.	Indledning.	34
3.2.	Kommissionens overvejelser om eventuelle ændringer i lokalnævningsordningen.	34

3.2.1.	Sammenfatning af kommissionens overvejelser.	34
3.2.2.	Eventuelle ændringer i samarbejdsformen.	35
3.2.3.	Eventuelle ændringer i lokalnævnets sammensætning. .	36
3.2.3.1.	<i>Den kommunale repræsentation.</i>	36
3.2.3.2.	<i>Politiets repræsentation i nævnet.</i>	37
3.2.3.3.	<i>Nævnets oplysningsvirksomhed. ...</i>	38
3.2.3.4.	<i>Kommissionens sammenfattende overvejelser om behovet for ændringer af retsplejelovens regler om lokalnævn.</i>	39
3.3.	Lokalnævnenes sammensætning og almindelige regler for deres virksomhed.	39
3.4.	Lokalnævnenes opgaver.	40
3.5.	Den historiske udvikling.	42
3.5.1.	1973-loven og baggrunden herfor.	42
3.5.2.	Overvejelser om og gennemførte ændringer i lokalnævningsordningen i 1980'erne.	42
3.5.3.	1995-loven om behandlingen af klager over politipersonalet m.v.	43
3.6.	Erfaringerne med den nuværende lokalnævningsordning. ...	44

Kapitel 4: Samfundsudviklingen – de væsentligste udviklingstræk.

4.1.	Indledning.	46
4.2.	De væsentligste udviklingstræk.	46
4.2.1.	Indledning.	46
4.2.2.	Ændringer i befolkningens sociale, kulturelle og etniske sammensætning.	46
4.2.2.1.	<i>Demografiske forhold.</i>	46
4.2.2.2.	<i>Urbanisering.</i>	47
4.2.2.3.	<i>Sociale forhold.</i>	47
4.2.3.	Ændringer i befolkningens forventninger og krav til det offentlige.	47
4.2.4.	Internationaliseringen.	48
4.2.4.1.	<i>Den øgede bevægelighed over grænserne.</i>	48
4.2.4.2.	<i>Internationalt samarbejde.</i>	48
4.2.4.3.	<i>Færdselsområdet.</i>	49
4.2.5.	Nærhed og tryghed.	50
4.2.6.	Den teknologiske udvikling. ...	51
4.2.7.	Øget faglighed og kompetence. .	52
4.2.7.1.	<i>Kravene til politiets organisering.</i>	52
4.2.7.2.	<i>Samarbejdet med andre myndigheder.</i>	52
4.2.8.	Retssikkerhed og øget retliggørelse.	53
4.2.8.1.	<i>Indledning.</i>	53
4.2.8.2.	<i>Retsplejerådets betænkning om anklagemyndighedens struktur.</i>	53

4.2.8.3.	<i>Klagesager over politipersonale.</i>	54	5.5.7.	Administration og andre interne opgaver.	70
4.2.8.4.	<i>Initiativer over for voldskriminalitet.</i>	54		<i>Interne administrative opgaver.</i>	70
4.2.9.	Målstyring og prioritering.	55		<i>Analyse og planlægning.</i>	70
4.2.9.1.	<i>De øgede krav.</i>	55		<i>Uddannelse og kompetenceudvikling.</i>	70
4.2.9.2.	<i>Udviklingen i de seneste 10 år.</i>	55	5.5.8.	Sammenfatning.	71
4.3.	Kriminalitetsudviklingen siden seneste politikredsreform.	56	5.6.	Overordnet beskrivelse af politiets arbejdsopgaver.	71
4.3.1.	Generel udvikling.	56	5.6.1.	Indledning.	71
4.3.2.	Anmeldelser vedrørende straffeloven.	57	5.6.2.	Udviklingen i politiets opgaver.	72
4.3.3.	Særlig ressourcetung kriminalitet.	58	5.6.3.	Beskrivelse af politiets hovedopgaver.	73
4.3.4.	Voldsrelateret kriminalitet.	59	5.6.3.1.	<i>Den udadvendte polititjeneste.</i>	73
4.3.5.	Sædelighedskriminalitet.	59		<i>Beredskabet – de udrykningsmæssige opgaver.</i>	73
4.3.6.	Anmeldelser vedrørende særlove.	59		<i>Landpoliti.</i>	73
4.3.7.	Forventet udvikling.	62		<i>Distriktpoliti.</i>	73
4.4.	Krav og forventninger – politiets samarbejdspartnere.	62		<i>Nærpoliti.</i>	74
4.4.1.	Interessentundersøgelsen.	62		<i>Færdselsområdet.</i>	74
4.4.2.	Samarbejdet med politiet.	62		<i>Forebyggende indsats.</i>	75
4.4.3.	Interessenternes særlige mål og hensyn for en fremtidig struktur.	62		<i>Særlige målrettede indsatser.</i>	75
4.4.4.	Styrker ved den nuværende kredsinddeling.	63		<i>Indrejsekontrol.</i>	75
4.4.5.	Svagheder ved den nuværende kredsinddeling.	63	5.6.3.2.	<i>Kundeservice – borgervendte serviceopgaver.</i>	76
			5.6.3.3.	<i>Efterforskning.</i>	77
			5.6.3.4.	<i>Anklagevirksomhed.</i>	78
			5.6.3.5.	<i>Administration og andre interne opgaver.</i>	78
				<i>Økonomi- og personale-administration.</i>	78
				<i>Uddannelse og kompetenceudvikling.</i>	79
				<i>Analyse og planlægning.</i>	79
			5.6.4.	Forventet udvikling i de kommende år.	79
Kapitel 5: Projektgruppens beskrivelse og vurdering af politiets opgavevaretagelse i dag.			Kapitel 6: Udviklingsaktiviteter inden for politiet.		
5.1.	Projektgruppen om politiets opgaver.	65	6.1.	Fra 1973-2001 – nye krav og udfordringer.	81
5.2.	Formålet med projektgruppens arbejde.	65	6.2.	Udviklingsaktiviteter inden for politiet gennem de seneste år.	81
5.3.	Grundlaget for beskrivelsen af politiets opgaver.	65	6.2.1.	De væsentligste udviklingsaktiviteter.	81
5.4.	Sammenfatning af projektgruppens overvejelser.	66	6.2.2.	Målstyring og prioritering.	81
5.5.	Sammenhængen mellem politiets opgaveløsning og forskelle i kredstype.	67	6.2.2.1.	<i>De politiske flerårsaftaler.</i>	82
5.5.1.	Indledning.	67	6.2.2.2.	<i>Interne udviklingsaktiviteter.</i>	82
5.5.2.	De væsentligste forhold.	67	6.2.3.	Retssikkerhedsmæssige tiltag.	83
5.5.3.	Den udadvendte polititjeneste.	68	6.2.4.	Effektivisering af politiindsatsen.	84
	<i>Beredskabet - de udrykningsmæssige opgaver.</i>	68	6.2.4.1.	<i>Effektivisering på kreds-niveau.</i>	84
	<i>Forebyggende indsats og nærpoliti.</i>	69	6.2.4.2.	<i>Styrket indsats mod den grænseoverskridende kriminalitet.</i>	84
	<i>Særlige målrettede indsatser.</i>	69	6.2.5.	Øget tryghedsskabende indsats.	86
	<i>Færdselsområdet.</i>	69	6.2.5.1.	<i>Forstærket indsats mod volds- og bandekriminalitet.</i>	86
5.5.4.	Kundeservice – borgervendte serviceopgaver.	69	6.2.5.2.	<i>Nærpolitiforsøg.</i>	87
	<i>De bagvedliggende administrative funktioner.</i>	69			
	<i>Analyse og planlægning.</i>	69			
5.5.5.	Efterforskning.	69			
	<i>Specialafdelinger.</i>	69			
	<i>Tungere efterforskningsskridt.</i>	70			
5.5.6.	Anklagevirksomhed.	70			

6.3.	Sammenfatning vedrørende de interne udviklingsaktiviteter. . . .	88
------	--	----

Kapitel 7: Kravene til fremtidens politikredse.

7.1.	Indledning – de 14 krav.	89
7.2.	Sammenfatning vedrørende kravene til fremtidens politikredse.	89
7.3.	Styrker ved de nuværende små politikredse.	90
7.4.	Bæredygtige politikredse.	91
7.4.1.	Effektiv tilrettelæggelse af det operative politiarbejde.	91
7.4.1.1.	<i>Udrykning til flere hastende opgaver på samme tid.</i>	91
7.4.1.2.	<i>Håndtering af større begivenheder.</i>	92
7.4.2.	Fleksibilitet og omstillingsevne, herunder evne til målstyring og prioritering.	92
7.4.2.1.	<i>En fælles analyse- og planlægningsenhed.</i>	93
7.4.2.2.	<i>Gennemførelse af fastlagte planer og mål.</i>	94
7.4.2.3.	<i>Medinddragelse af personalet i fastlæggelse af strategier og mål.</i>	95
7.4.3.	Faglighed og kompetenceudvikling.	95
7.4.4.	Effektiv tilrettelæggelse af det administrative arbejde.	96
7.4.4.1.	<i>En central intern administrationsenhed.</i>	96
7.5.	Fastholdelse af politiets lokale forankring og nærheden til borgerne.	96
7.5.1.	Hvad forstås der ved nærhed?	96
7.5.2.	Politiets tilstedeværelse i nærmiljøet.	97
7.6.	Retssikkerhed og legalitetskontrol.	98
7.6.1.	En effektiv og ensartet retshåndhævelse.	98
7.6.2.	Legalitetsprincippet.	99
7.6.3.	En effektiv legalitetskontrol.	99
7.7.	Hensynet til retskredsgrænser samt kommune- og amtsgrænser.	99
7.7.1.	Hensynet til de primærkommunale grænser.	99
7.7.2.	Hensynet til de amtskommunale grænser.	100
7.7.3.	Hensynet til retskredsgrænserne.	101

Kapitel 8: Hvordan kan politiet opfylde de opstillede krav?

8.1.	Indledning.	102
8.2.	Kredsens personalestørrelse som det afgørende forhold for kravopfyldelsen.	102

8.3.	Sammenfatning af kommissionens overvejelser om mulighederne for at opfylde de opstillede krav.	103
8.4.	Opfyldelsen af de enkelte krav.	105
8.4.1.	Bæredygtighed.	105
8.4.1.1.	<i>Udrykning til flere hastende opgaver på samme tid.</i>	105
8.4.1.2.	<i>Håndtering af større begivenheder.</i>	106
8.4.1.3.	<i>En fælles analyse- og planlægningsenhed.</i>	107
8.4.1.4.	<i>Gennemførelse af fastlagte planer og mål.</i>	107
8.4.1.5.	<i>Medinddragelse af personalet i fastlæggelse af strategier og mål</i>	108
8.4.1.6.	<i>Faglighed og kompetenceudvikling.</i>	109
8.4.1.7.	<i>En central intern administrationsenhed.</i>	109
8.4.2.	Fastholdelse af politiets lokale forankring og nærheden til borgerne.	110
8.4.2.1.	<i>Politiets tilstedeværelse i nærmiljøet.</i>	110
8.4.3.	Retssikkerhed og legalitetskontrol.	111
8.4.3.1.	<i>En effektiv og ensartet retshåndhævelse.</i>	111
8.4.3.2.	<i>Legalitetsprincippet.</i>	112
8.4.3.3.	<i>En effektiv legalitetskontrol.</i>	113
8.4.4.	Hensynet til retskredsgrænser samt kommune- og amtsgrænser.	113
8.5.	Hvad kan politiet i dag.	114
8.5.1.	Kan kravene opfyldes ved øget samarbejde eller assistanceordninger?	114

Kapitel 9: Politiets struktur i andre lande.

9.1.	Indledning.	116
9.2.	Den geografiske struktur.	116
9.2.1.	Forholdet til andre administrative inddelinger.	116
9.2.2.	Befolkningsunderlag.	117
9.2.3.	Politiets opgaver.	117
9.2.4.	Geografisk udstrækning.	118
9.2.5.	Bæredygtige enheder.	119
9.2.6.	Kriminalitetsbelastning.	119
9.2.7.	Flere organisatoriske niveauer.	119
9.3.	Strukturreformen i Norge.	120
9.3.1.	Baggrunden for strukturreformen.	120
9.3.2.	De økonomiske og administrative konsekvenser af strukturreformen.	122
9.4.	Politiets ledelsesstruktur.	123
9.4.1.	Kollegiale organer.	123
	Juridisk ledelse.	
	Antallet af underenheder.	

9.4.4.	Kompetenceforholdet mellem overordnede myndigheder og politiet.	124
9.4.5.	Forholdet mellem politiet og de kommunale myndigheder.	124
9.5.	Anklagemyndighedens struktur.	124

Kapitel 10: Kommissionens forslag til ny politikredsinddeling.

10.1.	Indledning.	126
10.2.	Generelle principper for forslaget til ny politikredsinddeling.	126
	<i>Personalestørrelsen.</i>	126
	<i>Retskredsgrænserne.</i>	127
	<i>De primærkommunale grænser.</i> .	127
	<i>De amtskommunale grænser.</i> ...	129
	<i>Andre principper for kredsinddelingen.</i>	129
10.3.	Forslag til ny politikredsinddeling.	129
	<i>Politikredsenes betegnelser.</i>	129
	<i>Areal.</i>	131
	<i>Indbyggertal.</i>	131
	<i>Anslåede personaletal.</i>	131
	<i>Tjenestesteder.</i>	132
	<i>Kriminalitetsbelastning.</i>	132
	<i>Organiseringen af de nye kredse.</i> .	132
	<i>Særlige bemærkninger til grænse- dragningen.</i>	133
	<i>Oversigt over kommissionens forslag.</i>	133
10.3.1.	Politikreds 1 (Frederikshavn). . .	138
10.3.2.	Politikreds 2 (Ålborg).	141
10.3.3.	Politikreds 3 (Randers).	143
10.3.4.	Politikreds 4 (Viborg).	146
10.3.5.	Politikreds 5 (Herning).	149
10.3.6.	Politikreds 6 (Århus).	152
10.3.7.	Politikreds 7 (Horsens).	155
10.3.8.	Politikreds 8 (Esbjerg).	158
10.3.9.	Politikreds 9 (Vejle).	161
10.3.10.	Politikreds 10 (Kolding).	164
10.3.11.	Politikreds 11 (Sønderborg). ...	167
10.3.12.	Politikreds 12 (Odense).	170
10.3.13.	Politikreds 13 (Svendborg).	173
10.3.14.	Politikreds 14 (Nykøbing Falster).	176
10.3.15.	Politikreds 15 (Næstved).	179
10.3.16.	Politikreds 16 (Slagelse).	182
10.3.17.	Politikreds 17 (Roskilde).	185
10.3.18.	Politikreds 18 (Køge).	188
10.3.19.	Politikreds 19 (Hillerød).	191
10.3.20.	Politikreds 20 (Helsingør).	194
10.3.21.	Politikreds 21 (Glostrup).	197
10.3.22.	Politikreds 22 (Gladsaxe).	200
10.3.23.	Politikreds 23 (Lyngby).	202
10.3.24.	Politikreds 24 (København). ...	204
10.3.25.	Politikreds 25 (Bornholm).	208

Kapitel 11: Den overordnede ledelsesstruktur.

11.1.	Indledning.	210
11.2.	Sammenfatning af kommissionens overvejelser om ændringer i den overordnede ledelsesstruktur. . .	210
11.3.	Forholdet mellem Justitsministeriet, Rigspolitechefen og politimestrene (Politidirektøren).	211
11.4.	Forholdet mellem Justitsministeriet og anklagemyndigheden. . .	214
11.5.	Rigspolitechefens opgaver.	215
11.5.1.	Retsplejelovens § 110.	215
11.5.2.	De centrale politiafdelinger.	216
11.6.	Rigspolitechefens kompetence i forhold til politimestrene.	217
11.6.1.	Rigspolitechefens kompetence på det administrative område.	217
11.6.1.1.	<i>Personaleområdet.</i>	218
11.6.1.2.	<i>Økonomiforvaltning.</i>	218
11.6.1.3.	<i>Revision.</i>	218
11.6.2.	Rigspolitechefens kompetence på det politioperative område. . .	219
11.7.	Den overordnede anklagemyndigheds kompetence, forholdet mellem Rigsadvokaten, statsadvokaterne og politimestrene. .	220
11.7.1.	Indledning.	220
11.7.2.	Rigsadvokaten.	221
11.7.3.	Statsadvokaterne.	221
11.7.4.	Politimestrene (Politidirektøren).	222
11.8.	Politiregionsordningen.	223
11.8.1.	Den historiske udvikling.	223
11.8.1.1.	<i>Assistanceordninger før 1951.</i> ...	223
11.8.1.2.	<i>Regionsordningen af 1951.</i>	224
11.8.1.3.	<i>Bistandscirkulæret af 18. juli 1961.</i>	225
11.8.1.4.	<i>Kundgørelse II nr. 8 af 24. marts 1971.</i>	225
11.8.1.5.	<i>Kundgørelse B nr. 1 af 20. november 1974.</i>	225
11.8.1.6.	<i>Senere udvikling i regionsordningen.</i>	225
11.8.2.	Grundlaget for den nugældende regionsordning.	226
11.8.3.	Opgaver og kompetence på det ordenspolitimæssige område. . .	226
11.8.3.1.	<i>Opgaverne.</i>	227
11.8.3.2.	<i>Bistandsydelser mellem politikredse.</i>	227
11.8.3.3.	<i>Kompetenceforholdet mellem regionen og kredsen.</i>	227
11.8.4.	Regionernes opgaver i relation til totalforsvaret.	228
11.8.4.1.	<i>Krise og krig.</i>	229
11.8.4.2.	<i>Fredstid.</i>	229
11.9.	Det efterforskningsmæssige samarbejde i regionsregi.	229

11.9.1.	Bistand i henhold til kundgørelse B nr. 1.	229
11.9.2.	Aftalebaseret efterforsknings-samarbejde i regionerne.	230
11.9.3.	Politiets særlige efterforsknings-register (PSE).	230
11.9.4.	Efterforskningsstøttecentre. ...	231
11.10.	Kommissionens overvejelser vedrørende den overordnede ledelsesstruktur.	231
11.10.1.	Indledning.	231
11.10.2.	Antallet af politiregioner.	231
11.10.3.	Opgaver og kompetence på det ordenspolitimæssige område. ..	232
11.10.4.	Opgaver og kompetence på det efterforskningsmæssige område.	232
11.10.5.	Decentralisering af opgaver fra Rigspolitechefen til politikredsene eller regionerne.	232
11.10.6.	Ændringer i den administrative kompetence.	234
11.10.7.	Ændringer i den overordnede anklagemyndigheds struktur. ..	234

Kapitel 12: Organiseringen af den lokale overordnede ledelse i de fremtidige politikredse.

12.1.	Indledning.	236
12.2.	Idégrundlag og overordnede mål for dansk politi.	236
12.3.	Tidligere overvejelser om organiseringen af den interne ledelse. ..	236
12.3.1.	Rigspolitechefens debatoplæg om "Fremtidens politi."	236
12.3.2.	På vej-rapporten 1996.	237
12.3.3.	Ledelse af forandring 1997 og 1998.	237
12.3.4.	Ledelsesovervejelser i de faglige organisationer.	237
12.4.	Den lokale ledelse i den nuværende politikredsstruktur.	238
12.4.1.	Politimesteren.	238
12.4.2.	Vicepolitimester.	238
12.4.3.	Leder af ordenspolitiet.	239
12.4.4.	Leder af kriminalpolitiet.	240
12.4.5.	Leder af kontorsektoren.	241
12.5.	Kravene til fremtidens politikredse.	241
12.6.	Kravenes betydning for den interne organisering.	242
12.6.1.	En fælles analyse- og planlægningsenhed.	242
12.6.2.	En fælles intern administrationsenhed.	242
12.6.3.	Gennemførelse af fastlagte planer og mål for ledelsens synlighed. ..	243
12.6.4.	Udrykning til flere hastende opgaver på samme tid.	243

12.6.5.	Politiets tilstedeværelse i lokal-miljøet.	244
12.6.6.	En effektiv og ensartet retshånd-hævelse.	244
12.6.7.	Legalitetsprincippet og legalitets-kontrol.	245
12.7.	Kommissionens overvejelser om den fremtidige lokale ledelse. ..	245

Kapitel 13: Retsplejelovens kapitel 11.

13.1.	Indledning.	248
13.2.	Forholdet mellem Justitsministe-riet, Rigspolitechefen og politi-mestrene (Politidirektøren). ...	248
13.2.1.	Retsplejelovens §§ 109, 110 og 114.	248
13.2.2.	Retsplejelovens § 113, stk. 5. ...	249
13.2.3.	Kommissionens overvejelser. ..	249
13.3.	Normering af politiets personale.	250
13.3.1.	Gældende ret.	250
13.3.1.1.	<i>Politiets personale.</i>	250
	<i>Politiets juridiske personale.</i>	
	<i>Kontorpersonale.</i>	
	<i>Kriminalpolitiet.</i>	
13.3.1.2.	<i>Normeringslove.</i>	252
13.3.2.	Kommissionens overvejelser. ..	252
13.4.	Politikredsene m.v.	253
13.4.1.	Gældende ret.	253
13.4.1.1.	<i>Inddeling i politikredse.</i>	253
13.4.1.2.	<i>Politidirektøren i København og politimestrene.</i>	253
13.4.1.3.	<i>Politimestrenes (politidirektørens) bopælspligt.</i>	253
13.4.1.4.	<i>Midlertidig varetagelse af et andet politimesterembede.</i>	254
13.4.2.	Kommissionens overvejelser. ..	255
13.4.2.1.	<i>Inddelingen i politikredse.</i>	255
13.4.2.2.	<i>Politimestrene og Politidirektøren i København.</i>	255
13.4.2.3.	<i>Politimestrenes (Politidirektørens) bopælspligt.</i>	255
13.4.2.4.	<i>Midlertidig varetagelse af et andet politimesterembede.</i>	257
13.5.	Ledelsen af politikredsen i politi-mesterens (Politidirektørens) fravær.	259
13.5.1.	Gældende ret.	259
13.5.2.	Kommissionens overvejelser. ..	259
13.6.	Ansættelseskrav.	260
13.6.1.	Gældende ret.	260
13.6.1.1.	<i>Habilitetskrav.</i>	260
13.6.1.2.	<i>Eksamenskrav.</i>	261
13.6.1.3.	<i>Øvrige ansættelseskrav.</i>	262
13.6.2.	Kommissionens overvejelser. ..	262
13.6.2.1.	<i>Habilitetskrav.</i>	263
13.6.2.2.	<i>Eksamenskrav.</i>	263
13.6.2.3.	<i>Øvrige ansættelseskrav.</i>	263

13.7.	Overgangsregler i forbindelse med politiets overgang til staten.	265	8.3.	Øvrige ansættelseskrav.	285
13.7.1.	Gældende ret.	265	8.3.1.	Gældende ret.	285
13.7.2.	Kommissionens overvejelser.	266	8.3.2.	Overvejelser.	286
13.8.	Bistand fra Grænsegendarmeriet og sognefogeder m.v.	267	9.	Overgangsregler i forbindelse med politiets overgang til staten.	287
13.8.1.	Gældende ret.	267	10.	Grænsegendarmeriet (Toldgrænsekorpset).	288
13.8.1.1.	<i>Grænsegendarmeriet (Toldgrænsekorpset)</i>	267	11.	Sognefogeder m.v.	289
13.8.1.2.	<i>Sognefogeder m.v.</i>	269	11.1.	Gældende ret.	289
13.8.2.	Kommissionens overvejelser.	271	11.2.	Overvejelser.	289
13.8.2.1.	<i>Grænsegendarmeriet (Toldgrænsekorpset)</i>	271	12.	Forslag til sproglige ajourføringer af retsplejelovens §§ 110 og 114.	290
13.8.2.2.	<i>Sognefogeder m.v.</i>	271	15.2.2.	Bemærkninger til lovudkastets enkelte bestemmelser.	290

Kapitel 14: De økonomiske og administrative konsekvenser af kommissionens forslag til nye politikredse.

De personalemæssige konsekvenser.	273
Driftsmæssige konsekvenser.	
De IT-mæssige konsekvenser.	
De bygningsmæssige konsekvenser.	

Kapitel 15: Kommissionens lovudkast med bemærkninger.

15.1.	Udkast til lov om ændring af retsplejeloven.	275
15.2.	Bemærkninger til lovudkastet.	276
15.2.1.	Almindelige bemærkninger.	276
1.	Indledning.	276
2.	Forslag til en fremtidig politikredsstuktur.	276
3.	Samarbejdet mellem politiet og de lokale myndigheder inden for rammerne af lokalnævnsordningen.	276
3.1.	Gældende ret.	
3.2.	Overvejelser.	277
4.	Normering af politiets personale.	278
4.1.	Normering af politiets personale.	278
4.2.	Overvejelser.	279
5.	Politimestrenes (Politidirektørens) bopælspligt.	279
5.1.	Gældende ret.	279
5.2.	Overvejelser.	280
6.	Midlertidig varetagelse af sideordnet embede.	281
6.1.	Gældende ret.	281
6.2.	Overvejelser.	281
7.	Ledelsen af politiet i politimesterens (Politidirektørens) fravær.	283
7.1.	Gældende ret.	283
7.2.	Overvejelser.	283
8.	Ansættelseskrav.	284
8.1.	Habilitetskrav.	284
8.2.	Eksamenskrav.	284

Bilag:

Bilag 1: Antallet af kommunale repræsentanter i lokalnævne.	294
Bilag 2: Liste over deltagerne i Politikkommissionens spørgeskemaundersøgelse fra 1999.	296
Bilag 3: De 6 grupper af politikredse, der blev anvendt i forbindelse med Finansministeriets benchmarking-undersøgelse af politiet i 1998-1999.	297
Bilag 4: Personaletal for de nuværende 54 politikredse.	299
Bilag 5: Amdradsforeningens forslag til en ny politikredsinddeling.	302
Bilag 6: Rigspolitiets notat vedrørende de administrative og økonomiske konsekvenser af Politikkommissionens forslag til ny politikredsinddeling.	318

Kapitel 1: Indledning og sammenfatning af kommissionens overvejelser.

1.1 Politikkommissionens nedsættelse og kommissorium.

Justitsministeren nedsatte den 8. juli 1998 en kommission vedrørende politiets forhold.

Kommissionen skulle som sin ene hovedopgave overveje og fremsætte forslag om politiets fremtidige organisation, herunder inddelingen af landet i politikredse og politiets ledelsesstruktur (strukturdelen).

Som sin anden hovedopgave skulle kommissionen overveje behovet for og i givet fald udarbejde forslag til et nyt samlet lovgrundlag for politiets virksomhed, herunder for politiets magtbeføjelser (politilovsdelen).

Denne betænkning angår strukturdelen. I det følgende gengives de dele af Politikkommissionens kommissorium, der vedrører dette område. Politikkommissionen har i en særskilt betænkning behandlet spørgsmålet om lovgrundlaget for politiets virksomhed.

Kommissoriet anfører følgende om kommissionens opgaver på strukturdelen:

”På baggrund af en analyse af politiets opgaver og udviklingen heri skal kommissionen gennemgå og vurdere landets inddeling i politikredse og komme med et begrundet forslag til en ny kredsinddeling.

Samtidig skal kommissionen overveje, om der i forbindelse med en ændret politikredsinddeling er anledning til at foreslå ændringer i den overordnede ledelsesstruktur i dansk politi. Det gælder ikke alene forholdet - herunder opgave- og kompetencefordelingen - mellem politikredsene og de centrale myndigheder, navnlig Justitsministeriet og Rigspolichefen, men også den overordnede ledelsesstruktur i den enkelte politikreds. Det er i den forbindelse forudsat, at den enkelte politikreds også fremover er juridisk ledet.

Kommissionen kan beskrive og vurdere flere løsningsmodeller både for så vidt angår selve politikredsinddelingen og forholdet mellem de enkelte kredse, regioner og de centrale myndigheder, samt for den overordnede ledelsesstruktur i den enkelte politikreds.

Kommissionen kan antage ekstern konsulentbistand til at gennemføre undersøgelser af betydning for sit arbejde.

Det forudsættes, at politiet som hidtil er et statsligt enhedspoliti, som ikke er undergivet instruktion fra lokale myndigheder, men som naturligvis i den daglige virksomhed lever i tæt kontakt med lokalsamfundet. Kommissionen kan i den forbindelse overveje, om de gældende regler om lokalnævnenes virksomhed fortsat udgør en hensigtsmæssig ramme for den nødvendige dialog mellem politiet og lokalsamfundet, eller om der, eventuelt i lyset af kommissionens forslag til en ændret politikredsinddeling, kan være behov for ændringer.”

For så vidt angår spørgsmålet om anklagemyndighedens struktur anfører kommissoriet:

”Anklagemyndighedens struktur har for nylig været undergivet grundige overvejelser. I 1990 afgav Retsplejerådet betænkning nr. 1194 om anklagemyndighedens struktur. Betænkningen dannede grundlag for de ændringer i anklagemyndighedens struktur, der blev gennemført 1. oktober 1992 ved lov nr. 385 af 20. maj 1992.”

...”Som nævnt har anklagemyndighedens struktur og opgaver været undergivet grundige overvejelser inden for de seneste år. Der lægges på den baggrund ikke op til principielle ændringer i anklagemyndighedens struktur i forbindelse med overvejelserne om politiets fremtidige organisation.

Dette indebærer bl.a., at politimestrene forudsættes også fremover at lede den lokale anklagemyndighed. Kommissionen bør dog overveje, om der på baggrund af en ny politikredsinddeling og en ændret inddeling af landet i retskredse er anledning til at foreslå justeringer i den overordnede anklagemyndigheds struktur.”

For så vidt angår arbejdets tilrettelæggelse anfører kommissoriet følgende:

”Kommissionen skal udarbejde udkast til nye regler på de områder, hvor den måtte foreslå ændringer.

Kommissionen forudsættes i sit arbejde at inddrage foreliggende statistisk materiale gennem i al fald de seneste 10 år til belysning af udviklingen i politiets opgaver og opgavevaretagelse i de enkelte kredse og regioner m.v.

Kommissionen skal løbende i sit arbejde være opmærksom på de reformer og initiativer af betydning for politiets opgavevaretagelse og struktur, som er fremsat eller under overvejelse i forskellige sammenhænge. Kommissionen bør således være særlig opmærksom på de overvejelser om en retskredsreform, der finder sted i Domstolenes Strukturkommission.

Kommissionen kan faseopdele sit arbejde og afgive delbetænkninger. Kommissionen kan antage konsulentbistand og bør i den forbindelse være opmærksom på betydningen af generel organisations- og ledelsesmæssig sagkundskab.

Kommissionen har endvidere adgang til at nedsætte underudvalg eller arbejdsgrupper til forberedende behandling af delopgaver, inden de behandles i den samlede kommission. I det omfang, det findes hensigtsmæssigt, kan kommissionen inddrage særligt sagkyndige i sådanne underudvalg eller arbejdsgrupper, selv om den pågældende ikke er medlem af kommissionen.

Kommissionen bør i fornødent omfang indhente oplysninger om lovgivningen og om politiets organisering i andre lande, herunder navnlig i Norge og Sverige.

Kommissionen anmodes om at tilrettelægge sit arbejde således, at resultatet af kommissionens overvejelser vedrørende politiets fremtidige organisation kan foreligge inden udgangen af år 2001.”

Politikommissionen har ved afgivelsen af denne betænkning følgende sammensætning.

- Højesteretspræsident Jacques Hermann (formand)
- Kontorchef Hans Otto Jørgensen (efter indstilling fra Kommunernes Landsforening)
- Fuldmægtig Vivian G. Petersen (efter fælles indstilling fra Københavns og Frederiksberg kommuner)
- Juridisk konsulent Birgitte Sørensen (efter indstilling fra Amtsrådsforeningen)
- Advokat Michael Rekling (efter indstilling fra Advokatrådet)
- Advokat Karen Marie Dyekjær (efter indstilling fra Landsforeningen af Beskikkede Advokater)
- Professor, dr.jur. Eva Smith (udpeget af Justitsministeriet)
- Professor, dr.jur. Henning Koch (udpeget af Justitsministeriet)
- Dommer Hans Ulrik Bruhn (efter indstilling fra Den Danske Dommerforening)
- Rigsadvokat Henning Fode (efter indstilling fra Rigsadvokaten)
- Statsadvokat Birgitte Vestberg (efter indstilling fra Statsadvokatforeningen)
- Rigspolitichef Torsten Hesselbjerg (efter indstilling fra Rigspolitichefen)
- Politidirektør Hanne Bech Hansen (efter indstilling fra Politidirektøren i København)
- Vicepolitikommissær Peter Ibsen (efter indstilling fra Politiforbundet i Danmark)
- Kontorfuldmægtig Dorthe Suldrup (efter indstilling fra Politiforbundet i Danmark)
- Vicekriminalkommissær Peer Falkegaard Withagen (efter indstilling fra Dansk Kriminalpolitiforening)
- Kontorfuldmægtig Marina Gunst (efter indstilling fra HK Landsklubben Politiet)
- Politimester Tage Bækgaard (efter indstilling fra Foreningen af Politimestre i Danmark)
- Politimester Jørgen Ilum (efter indstilling fra Foreningen af Politimestre i Danmark)
- Politimester Poul Løhde (efter indstilling fra Foreningen af Politimestre i Danmark)
- Vicepolitimester Henrik Andersen (efter indstilling fra Politifuldmægtigforeningen)
- Afdelingschef Lise-Lotte Nilas (for Justitsministeriet).

Herudover har en repræsentant for Finansministeriet deltaget i kommissionens møder som observatør.

Kriminalkommissær Henning Glintborg deltog som medlem af kommissionen indtil den 5. maj 1999, hvor han blev afløst af vicekriminalkommissær Peer Falkegaard Withagen.

Forhenværende politimester Arne Baun deltog som medlem af kommissionen indtil den 5. august 1999, hvor han blev afløst af politimester Poul Løhde.

Overassistent Pia Nielsen deltog som medlem af kommissionen indtil den 26. november 1999, hvor hun blev afløst af kontorfuldmægtig Marina Gunst.

Forhenværende rigspolitichef Ivar Boye deltog som medlem af kommissionen indtil den 1. januar 2000, hvor han blev afløst af rigspolitichef Torsten Hesselbjerg.

Afdelingschef i Justitsministeriet Lars Bay Larsen deltog som medlem af kommissionen indtil den 1. januar 2000, hvor han blev afløst af afdelingschef i Justitsministeriet Lise-Lotte Nilas.

Professor, lic.jur., Gorm Toftegård Nielsen, deltog som medlem af kommissionen indtil den 27. juni 2000, hvor han efter eget ønske udtrådte.

Politikkommissionens sekretariat har bestået af kontorchef Mogens Hendriksen, Justitsministeriet, vicepolitimester Ib Henricson, Politimesteren i Odder, fuldmægtig Mette Lyster Knudsen, Justitsministeriet, fuldmægtig Michael Gasbjerg Thuesen, Justitsministeriet (indtil 1. juni 1999) og konsulent Oluf Engberg, Justitsministeriet (fra 1. august 1999).

Konsulent Anker Nielsen har bistået sekretariatet i forbindelse med tilrettelæggelsen af arbejdet i Politikkommissionen for så vidt angår overvejelserne om en fremtidig politikredsstruktur.

1.2. Kommissionens arbejde.

Politikkommissionen har afholdt 27 møder.

Politikkommissionen besøgte i efteråret 1998 6 politimesterembeder. Det drejer sig om Politimesteren i Kolding, Politimesteren i Herning, Politimesteren i Århus, Politimesteren i Grenå, Politimesteren i Glostrup samt Politidirektøren i København.

Formålet var, at kommissionsmedlemmerne kunne få et nærmere indblik i, hvordan forskellige typer af politikredse var organiseret m.v. Ved valget af de 6 politimesterembeder blev det således tillagt afgørende vægt at besøge både store og små kredse og såvel kredse i Jylland som kredse i Hovedstadsområdet.

1.2.1 Arbejdsgruppen vedrørende politiets struktur.

Politikkommissionen besluttede i foråret 1999 at nedsætte en arbejdsgruppe vedrørende politiets struktur. Arbejdsgruppen skulle bistå sekretariatet med at udarbejde materiale til brug for drøftelserne i kommissionen af en fremtidig politikredsstruktur. Lederen af Politikkommissionens sekretariat, kontorchef Mogens Hendriksen, har været formand for arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppen havde følgende sammensætning:

- Politimester Torben Jessen, Nykøbing Falster politi
- Konstitueret politimester Klaus Holten Kristensen, Svendborg politi
- Vicepolitimester Lene Frank, Rigspolitichefen
- Chefpolitiinspektør Poul Bukh, Rigspolitichefen
- Chefkriminalinspektør Per Larsen, Københavns politi
- Politiinspektør Kaj Stendorf Jensen, Herning politi.

Arbejdsgruppen har bistået sekretariatet med at udarbejde oplæg til, hvilke overordnede hensyn der skal indgå i forbindelse med kommissionens fastlæggelse af en fremtidig politikredsinddeling, og hvilke krav der må stilles til de fremtidige politikredse.

Arbejdsgruppen har endvidere bistået sekretariatet med at udarbejde oplæg til en model for en fremtidig politikredsinddeling. Arbejdsgruppen har endelig bistået ved en udmøntning af modellen for en fremtidig politikredsinddeling i forslaget til de 25 nye politikredse.

Sekretariatsbistand har været leveret af fuldmægtig Mette Lyster Knudsen. Konsulent Anker Nielsen har været tilknyttet sekretariatet i forbindelse med møderne i arbejdsgruppen.

1.2.2. Projektgruppen om politiets opgaver.

Politikkommissionen besluttede endvidere i foråret 1999 som led i sit arbejde med en fremtidig politikredsinddeling at nedsætte en projektgruppe under kommissionens sekretariat. Projektgruppen skulle udarbejde en beskrivelse af politiets opgavevaretagelse.

Beskrivelsen skulle udarbejdes for de centrale dele af politiets opgaver på grundlag af udvalgte politikredse.

Projektgruppen havde følgende sammensætning:

- Vicepolitimester Troels Jensen, Rigspolitichefen
- Politiinspektør Bjarne Sørensen, Slagelse Politi
- Kriminalinspektør Børge Møller Fransen, Odder Politi (nu Randers Politi)
- Kontorleder Lili Brolykke, Glostrup Politi.

Til brug for projektgruppens arbejde blev der udarbejdet en arbejdsbeskrivelse. Arbejdsbeskrivelsen angiver 3 hovedformål med projektgruppens arbejde:

- At beskrive politiets nuværende opgaver samt udviklingen heri over de seneste år. Beskrivelsen skulle koncentrere sig om politiets hovedopgaver og skulle i særlig grad fokusere på den del af opgavevaretagelsen, der kunne tænkes at variere i forskellige typer af politikredse.
- At beskrive de variationer i opgavevaretagelsen, der skyldes forskelle i politikredsenes forhold og vilkår. Ved forskelle i forhold og vilkår tænkes f.eks. på forskelle i geografisk størrelse, kriminalitetsbelastning, befolkningssammensætning og kredsens personalestørrelse.
- At identificere de forhold og vilkår, der i særlig grad medfører forskelle i politiets opgaveløsning i forskellige kredstyper. Projektgruppen skulle ikke vurdere de enkelte kredsers måde at tilrettelægge arbejdet på m.v. Projektgruppen skulle derimod søge at se bort fra forskelle i opgaveløsningen, der måtte kunne henføres til f.eks. lokale ledelsesmæssige forhold o.lign.

Til brug for dette arbejde udvalgte Politikommissionen 6 politikredse, der repræsenterer forskellige typer af politikredse i den nuværende kredsstruktur. De 6 politikredse blev valgt ud fra en opdeling af landets 54 politikredse i 6 grupper.

Projektgruppens arbejde er nærmere beskrevet nedenfor i kapitel 5.

Efter udarbejdelsen af beskrivelsen og analysen af politiets opgaver er medlemmerne af projektgruppen indgået som en del af arbejdsgruppen vedrørende politiets struktur.

1.3. Sammenfatning af kommissionens overvejelser.

1.3.1. Overvejelser og forslag vedrørende politikredsstrukturen.

1.3.1.1. *Politikommissionens forslag om nye politikredse – nærhed og bæredygtighed.*

Det er kommissionens opfattelse, at en stor del af de nuværende politikredse i lyset af kriminalitetsudviklingen og de krav, der i dag stilles til politiet, rent personalemæssigt er for små til fortsat at kunne give befolkningen en god og tidssvarende betjening. Kommissionens reformforslag vil skabe rammerne for et bedre politi i alle dele af landet. Reformen vedrører hovedsageligt ledelsesmæssige og administrative ændringer og berører ikke politiets afstand og kontakt til befolkningen. Tværtimod skaber den forudsætninger for, at politiet i videre omfang end i dag kan være til stede i lokalområdet og tæt på borgerne.

Kommissionen foreslår derfor, at antallet af politikredse reduceres fra de nuværende 54 politikredse til en fremtidig struktur med i alt 25 politikredse.

Nærheden til den enkelte borger og politiets lokale forankring fastholdes som nævnt i den nye struktur.

Kommissionen har i den forbindelse lagt vægt på, at der fortsat i en ny struktur – udover hovedstationen – skal være et passende antal understationer, nærpolutfolk og landbetjente, ligesom de nye kredse skal have et passende antal ekspeditionssteder i forhold til antallet af indbyggere og geografisk udstrækning med henblik på at betjene borgerne decentralt.

Hensynet til nærheden stiller sig imidlertid anderledes for så vidt angår de borgervendte administrative opgaver som f.eks. pas- og kørekortudstedelse end for udrykningsopgaver. Hvor nærheden for så vidt angår de borgervendte administrative opgaver betyder, at der fortsat skal være et vist antal ekspeditionssteder, betyder kravet om nærhed i relation til udrykningsopgaverne, at politiet i højere grad – i alle dele af kredsene, på alle tider af døgnet og selv om der er flere hastende opgaver på samme tid – vil være i stand til – navnlig ved kørende patruljer – at komme til stede inden for en rimelig tid, når der er behov for det. I dag er det f.eks. således, at de mindste kredse som regel kun har en enkelt patruljevogn til disposition i ydertimerne.

Politiet vil således også i en fremtidig struktur være til stede i lokalmiljøet. Der vil fortsat være politipersonale i kredsen, der har et givet

lokalområde som sit dækningsområde. De lokale politifolk skal sikre nærheden og kontakten til kredsens forskellige nærmiljøer. Konstateres der et problem i et nærområde, der ikke kan løses af det nære politi alene, vil de nye politikredse have mandskab nok til at kunne frigøre de tilstrækkelige ressourcer til effektivt at kunne gribe ind over for problemet. På denne måde vil politiet i en fremtidig struktur både kunne fastholde nærheden i forhold til lokalsamfundet og samtidig have bedre mulighed for at skabe reel tryghed for den enkelte borger.

Forslaget indebærer, at alle politikredse – bortset fra 2 – fremover vil have et samlet personaleunderlag på minimum ca. 250-300 medarbejdere.

Dette betyder, at politikredsene i alle dele af landet i højere grad vil være bæredygtige.

De nye politikredse vil således på egen hånd være i stand til at løse alle løbende politiopgaver i kredsen uden at være afhængig af hjælp udefra. De nye politikredse vil ligeledes være bedre i stand til at sikre en retshåndhævelse, der er effektiv og ensartet over hele landet. Samtidig skaber de nye politikredse grundlaget for en effektiv legalitetskontrol med politiets arbejde.

En reduktion af antallet af politikredse fra de nuværende 54 til 25 vil skønsmæssigt frigøre ca. 500 årsværk. Disse 500 årsværk – der bl.a. omfatter en række lederstillinger – skønnes at kunne omsættes til ca. 600 politistillinger og derved tilsvarende styrke f.eks. politiets synlige og tryghedsskabende virksomhed.

1.3.1.2. Siden seneste kredsreform.

Baggrunden for forslaget til ny politikredsinddeling er et ønske om at skabe de organisatoriske rammer for en bedre politibetjening af borgerne.

Kommissionens forslag betyder en bevarelse af den decentrale struktur, der historisk set har været i dansk politi.

Landet er i dag inddelt i 54 politikredse. Den nuværende politikredsinddeling går tilbage til 1973, hvor antallet af politikredse blev reduceret fra 72 til de nuværende 54 politikredse. Der er på mange punkter sket en udvikling i samfundet siden 1973, der har betydning for politiets arbejde. Således har udviklingen i f.eks. kriminaliteten, befolkningssammensætningen, mobiliteten og teknologien på flere punkter stillet nye krav til politiet. Kommissionen har derfor overvejet, om disse krav nødvendiggør ændringer i politiets måder at organisere sig på, og herunder i politiets uddannelse, arbejdsmetoder o.lign.

Den udvikling, der har været siden 1973, har efter kommissionens opfattelse skabt et behov for ændringer i politiets måde at organisere sig på og dermed i inddelingen af landet i politikredse. En lang række af de politikredse, vi har i dag, er ikke i stand til at leve op til de krav, der bør stilles til et moderne politi. Der er derfor behov for ændringer, der gør politiet bedre i stand til over hele landet at håndtere de udfordringer, man i dag står over for og også i fremtiden må regne med at stå over for.

1.3.1.3. Fra 1973 til 2001 – nye krav og udfordringer.

I forbindelse med reformarbejdet om den nuværende politikredsinddeling lagde man overordnet vægt på muligheden for at have mandskab nok i den enkelte kreds til et døgnberedskab på kredsens hovedstation. Dette udsprang af et ønske om at kunne sikre en effektiv udryknings- og patruljetjeneste. Man lagde samtidig vægt på, at politiet bevarede et godt lokal-kendskab og fortsat havde en god personlig kontakt til den lokale befolkning og de lokale myndigheder.

Endelig lagde man vægt på hensynet til at tilpasse politikredsgrænserne til kommune-, amts- og retskredsgrænser.

Politiets opgaver og vilkårene for politiets arbejde har på en række punkter ændret sig siden 1973. Den ændring skyldes hovedsageligt følgende forhold:

- ◆ *Udviklingen i mobiliteten*
- ◆ *Ændringer i befolkningens sociale, kulturelle og etniske sammensætning*
- ◆ *Kriminalitetsudviklingen*
- ◆ *Den teknologiske udvikling*
- ◆ *Øget retliggørelse*
- ◆ *Målstyring*

◆ Siden 1973 er der sket en markant *udvikling i mobiliteten* både nationalt og internationalt. Den almindelige udbygning af vejnettet, flytrafikken og bygningen af store broforbindelser m.v. har bundet lande og lokalområder tættere sammen og har i væsentlig grad påvirket vilkårene for politiets arbejde. Det har bl.a. betydet, at der er sket en stigning i den form for kriminalitet, der begås i flere lande eller i flere politikredse. For effektivt at kunne bekæmpe den form for kriminalitet har politiet i stigende grad måttet samarbejde på tværs af politikredsgrænserne, ligesom man i stigende grad må samarbejde med udlandet. Som eksempel på forskellige former for grænseoverskridende kriminalitet kan nævnes menneskesmugling,

narkotika- og miljøkriminalitet, handel med kvinder, terrorhandlinger, rocker-kriminalitet og rambuktyverier. En del af denne kriminalitet er i et vist omfang organiseret og stiller dermed i sig selv andre og større krav til politiets arbejde.

◆ *Ændringer i befolkningens sociale, kulturelle og etniske sammensætning* har ligeledes i væsentlig grad påvirket karakteren af de opgaver, som politiet skal løse, og har på samme tid påvirket de vilkår, som politiet skal arbejde under.

◆ *Udviklingen i kriminaliteten* generelt har selvsagt en direkte og meget væsentlig betydning for politiets arbejdsopgaver. Antallet af straffelovsanmeldelser er således i perioden fra 1973 til 2000 steget med 62 %.

◆ På samme måde har *den teknologiske udvikling* stillet nye krav til politiets arbejde, men har samtidig givet politiet nye og bedre muligheder for at udøve sin virksomhed. Teknologien har bl.a. ført nye kriminalitetsformer med sig, der kræver en høj grad af specialviden. Sådanne mere komplicerede kriminalitetsformer – som økonomisk kriminalitet og data-kriminalitet, herunder særligt internet-kriminalitet – stiller store krav til politiets uddannelse, udstyr og organisering.

◆ En række andre forhold spiller endvidere ind på politiets hverdag. Der er i dag en tendens til i højere grad at fokusere på *overholdelsen af formelle regler*, ligesom den fokus, der i de senere år har været på menneskerettigheder, betyder, at kravene til politiets måde at arbejde på skærpes. Ligeledes spiller ændringer i befolkningens holdning til autoriteter og dens forventninger til service og kvalitet også en væsentlig rolle for politiets arbejde.

◆ Kravene til hele den offentlige sektor har endelig været stigende i perioden fra den seneste kredsreform. Der fokuseres således i stigende grad på *formulering af målsætninger* for politiets arbejde. I forlængelse heraf stilles der krav om dokumentation for, hvordan de ressourcer, som politiet har til rådighed, er anvendt, ligesom det kræves, at der er opnået bestemte *konkrete - og målelige - resultater* med indsatsen. Sådanne krav er bl.a. kommet til udtryk i de flerårsaftaler, der er indgået for politiet – senest med flerårsaftalen for 2000-2003.

Den nuværende inddeling af landet i 54 politikredse giver – i lyset af den skitserede udvikling – ikke længere politiet de nødvendige rammer for effektivt at kunne løse opgaverne.

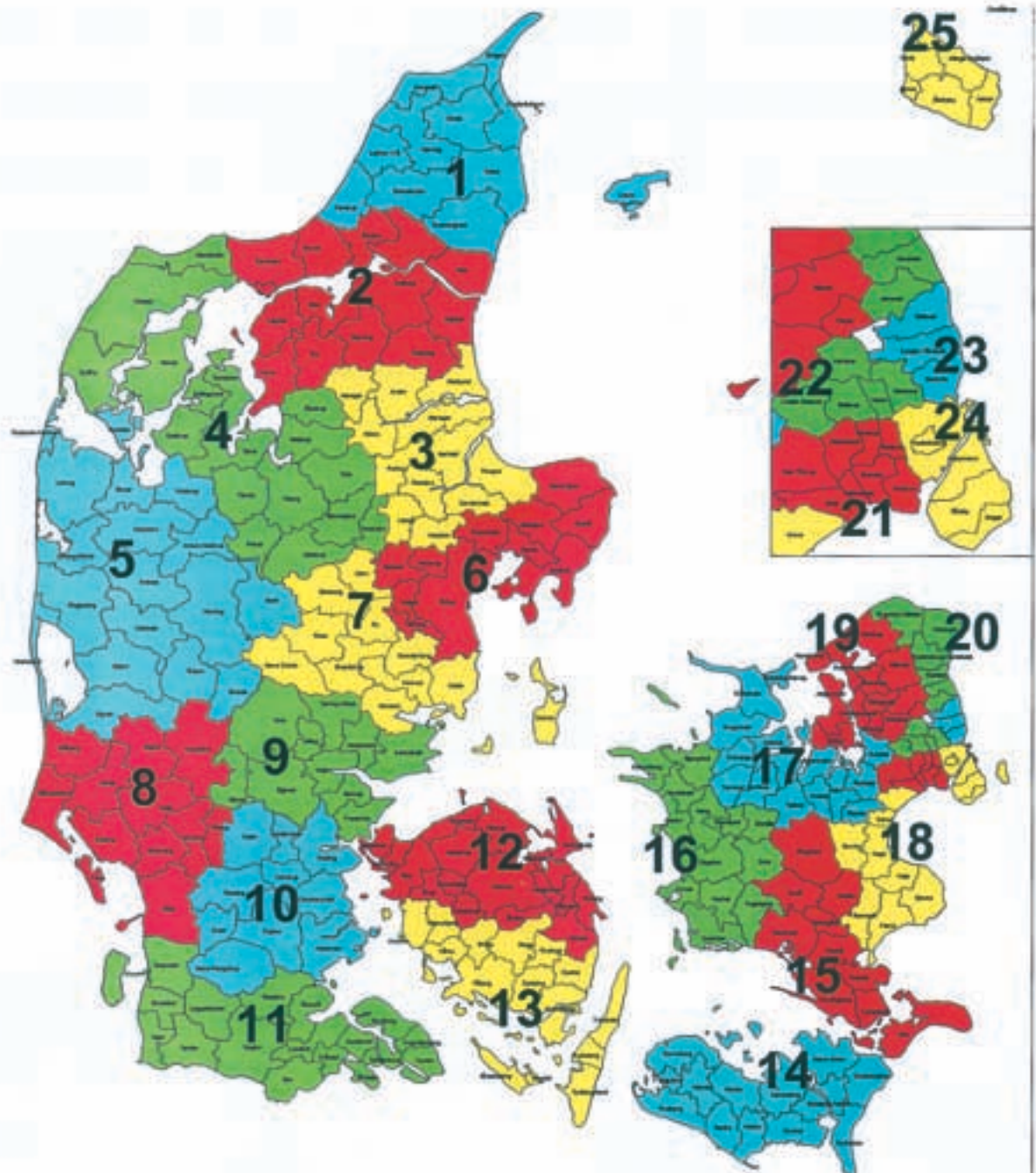
Der har for nylig været helt tilsvarende strukturovervejelser i Norge. Således har Norges Storting i maj 2001 besluttet at reducere antallet af politikredse i Norge fra 54 til 27 kredse. De nye politikredse i Norge skal træde i kraft omkring den 1. januar 2002. I gennemsnit vil de nye norske politikredse have et befolkningsunderlag på ca. 160.000 indbyggere og et areal på ca. 11.600 km². Sverige har siden 1998 haft 21 politikredse. Strukturreformen i Norge og politiets organisering i Sverige er nærmere beskrevet i kapitel 9.

1.3.1.4. De nye politikredse – et bedre politi og større tryghed.

Politikkommissionen foreslår, at landet fremover inddeles i 25 politikredse. Hertil kommer Grønland og Færøerne.

Nedenfor er optrykt et kort over kommissionens forslag til nye politikredse.

De nye politikredse

Kommissionen har nøje overvejet, hvad en fremtidig politikreds overordnet skal kunne leve op til.

Kommissionen har således søgt at identificere de udfordringer, som politiet står overfor i dag og i de kommende år. Kommissionen har i sit arbejde lagt vægt på samfundsudviklingen i bred forstand og har herunder bl.a. fokuseret på de krav, der fra politisk side og fra befolkningen stilles til politiet. Kommissionen har til brug for sit arbejde bl.a. gennemført en interview- og spørgeskemaundersøgelse med i alt 33 myndigheder og organisationer m.v., der har samarbejdsrelationer med politiet lokalt – enten direkte eller gennem underordnede myndigheder, medlemmer el.lign. Formålet med undersøgelsen har været at få input og inspiration til en fremtidig organisering af politiet bl.a. på baggrund af en vurdering af, hvilke fordele og ulemper der er ved den nuværende politikredsinddeling. En projektgruppe har endvidere gennemført en undersøgelse af 6 udvalgte politikredse og har på den baggrund udarbejdet en meget detaljeret beskrivelse af politiets opgaver. Beskrivelsen omfatter bl.a. en vurdering af, hvilke forhold der har en væsentlig indflydelse på politiets muligheder for at løse sine opgaver. Interview- og spørgeskemaundersøgelsen og projektgruppens arbejde er nærmere beskrevet nedenfor i henholdsvis kapitel 4.3. og kapitel 5.

Kommissionen har sammenholdt de udfordringer, som politiet står over for i dag og må forventes at stå over for i de kommende år, med en vurdering af politiets aktuelle situation og de udviklingstiltag, der i de senere år har været inden for dansk politi.

Kommissionen har herefter nøje overvejet, hvilke konkrete krav disse udfordringer mere præcist stiller til politiets måde at organisere sig på.

Kommissionen har opstillet i alt 14 krav, som politiet skal kunne leve op til i en fremtidig struktur. De 14 krav er nærmere beskrevet i kapitel 7. Kravene kan overordnet inddeles i 4 hovedhensyn:

- ◆ *Bæredygtige politikredse*
- ◆ *Fastholdelse af politiets lokale forankring og nærheden til borgerne*
- ◆ *Retssikkerhed og legalitetskontrol*
- ◆ *Hensynet til retskredsgrænser samt kommune- og amtsgrænser*

◆ De enkelte politikredse skal i en ny struktur som udgangspunkt være *bæredygtige*.

Ved bæredygtige politikredse menes politikredse, der på egen hånd er i stand til at løse alle løbende politiopgaver i kredsen uden at være afhængig af hjælp udefra. Det betyder for

det første, at politiet i den enkelte kreds har de fornødne faglige kompetencer. Dette forudsætter, at der løbende er en vis mængde sager inden for de forskellige fagområder, således at der kan opbygges en tilstrækkelig ekspertise lokalt. Dette kræver, at kredsene har en vis størrelse.

Bæredygtighed forudsætter imidlertid også, at den enkelte kreds mandskabsmæssigt er i stand til - sideløbende med at have et tilstrækkeligt beredskab - løbende at kunne gennemføre de særlige politiindsatser, der er behov for i kredsen. Det kan f.eks. dreje sig om en målrettet indsats mod narko- eller bandekriminalitet eller en forstærket nærpoltiindsats i et givet lokalområde. Muligheden for at have mandskab nok til både et tilstrækkeligt beredskab og samtidig gennemføre f.eks. målrettede indsatser kræver også, at kredsen har en vis størrelse.

Uforudsete hændelser i kredsen må ikke få den virkning, at kredsens planlægning slås i stykker med den konsekvens, at det bliver sværere eller umuligt at nå de mål, man har sat for arbejdet. Som eksempel kan nævnes, at midlertidige problemer i værtshusmiljøet ikke må bevirke, at en planlagt målrettet patruljeindsats i et sommerhusområde eller en planlagt målrettet indsats på færdselsområdet ikke kan gennemføres. Målet er endvidere, at kredsene fremover bliver mindre sårbare over for nye kriminalitetsformer eller ændringer i forekomsten af forskellige typer af kriminalitet. Kredsene skal således kunne håndtere en periodevis stigning i antallet af indbrud eller tricktyverier, nye bandedannelser i bestemte områder o.lign.

De enkelte politikredse skal endelig i en fremtidig struktur have mandskab nok til på alle tider af døgnet at kunne reagere på flere hastende opgaver samtidig uden at få assistance fra en anden politikreds. Ved hastende opgaver tænkes på opgaver, der nødvendiggør en udrykning af hensyn til personers liv og førlighed, eller hvor en hurtig politimæssig tilstedeværelse er af afgørende betydning for f.eks. afspærring af et ulykkes- eller gerningssted. Som eksempler på sådanne opgaver kan nævnes færdselsuheld med personskade, brandstiftelse, røveri, vold, værtshusslagsmål og drab eller voldtægt. Der tænkes endvidere på opgaver af mere tryghedsskabende karakter, f.eks. udrykning i forbindelse med volds- og banderelateret kriminalitet, husspetakler, indbrud hos ældre mennesker o.lign.

Karakteren af nogle af de hastende opgaver - f.eks. værtshusslagsmål og gadeuroligheder - vil således kunne indebære, at det ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt ikke vil være forsvareligt alene at sende én patruljevogn til stedet.

Udtrykning til to sådanne hastende opgaver på samme tid forudsætter dermed, at kredsene er i stand til at bemande et vist minimum af patruljevogne i alle døgnets timer. Dette kræver, at kredsene i ydertimerne skal kunne bemande minimum 3-4 vogne, idet en række af de nævnte opgaver ikke vil kunne løses ved alene at sende én patruljevogn til stedet.

◆ Politiet skal også i en fremtidig struktur være *til stede i lokalmiljøet*.

Der skal fortsat være et passende antal understationer, nærpolitistationer eller landpolitibetjente i kredsene.

På samme måde skal der fortsat være et passende antal ekspeditionssteder i forhold til befolkningsunderlag og geografisk udstrækning med henblik på at kunne betjene borgerne centralt.

Hensynet til nærhed stiller sig imidlertid anderledes for så vidt angår de borgervendte administrative opgaver end for de politimæssige udrykningsopgaver.

Hvor kravet om nærhed for så vidt angår de borgervendte administrative opgaver – som udstedelse af pas, kørekort m.v. – stiller krav om et antal ekspeditionssteder, vil kravet om nærhed i relation til udrykningsopgaverne stille krav om, at politiet tilrettelægger patruljeringen på en sådan måde, at man i alle dele af politikredsen og på alle tider af døgnet er i stand til at komme til stede inden for en rimelig tid, når der er behov for det. De nye politikredse skal således – gennem et velorganiseret og effektivt kørende beredskab – sikre, at politiet kommer hurtigt til stede dér, hvor der er mest behov for det.

Kommuner uden en politistation eller nærpolti/landpolti skal dækkes fra et bestemt tjenestested i en anden kommune, således at politiet dækker alle lokalområder og er til stede lokalt som en integreret del af den samlede politiindsats.

Dette betyder ikke, at der skal være en politistation eller et andet tjenestested i samtlige kommuner. Kravet tilsiger derimod, at der fortsat skal være politipersonale i kredsene, der har et givet lokalområde som sit dækningsområde. Den enkelte politikreds skal samtidig kunne frigøre de nødvendige ressourcer for effektivt at kunne gribe ind over for et konstateret problem i et nærområde. Tanken er således, at de lokale politifolk sikrer nærheden og kontakten til de forskellige nærmiljøer i kredsene og dermed bliver bindeled mellem nærmiljøerne og kredsens øvrige politi. På denne måde vil politiet bedre have mulighed for at skabe reel tryghed for borgerne.

For nærmere at illustrere målet om reel

tryghed for borgerne kan nævnes, at en nærpolitibetjent, der konstaterer et problem med salg af narkotika til unge på værtshuse, en gruppes gentagne tyveri fra lokale småhandlende eller tricktyverier fra ældre i et bestemt boligområde, typisk ikke på egen hånd eller ved hjælp fra et par kolleger vil være i stand til at løse et sådant problem. I sådanne situationer skal kredsene være i stand til at frigøre personale, der – sammen med det nære politi – kan foretage en effektiv målrettet indsats mod det pågældende problem. Muligheden for effektivt at kunne sætte ind med den tilstrækkelige ressource over for et konstateret problem i et nærområde er således en afgørende forudsætning for, at politiet også reelt opfylder kravet om at skabe tryghed for den enkelte borger. Det nære politi vil isoleret set være i stand til at sikre nærheden til de forskellige miljøer i kredsen. Det nære politi kan imidlertid ikke på egen hånd løse alle problemer.

◆ Kommissionen har som en helt grundlæggende præmis for alle dele af politiets organisation understreget hensynet til at sikre en *retshåndhævelse, der er effektiv og ensartet* over hele landet, samt hensynet til at sikre en *effektiv legalitetskontrol* med politiets arbejde.

En grundlæggende forudsætning for en effektiv retshåndhævelse er tilstedeværelsen af den tilstrækkelige faglige kompetence lokalt i politikredsen.

Muligheden for at opnå den fornødne faglige kompetence og være i stand til at vedligeholde den vil primært afhænge af mulighederne for at udvikle en vis ekspertise og erfaring med hensyn til forskellige sags- og opgavetyper. Antallet af sager og opgaver - og dermed bl.a. antallet af specialfunktioner - i kredsene samt karakteren af sagerne og opgaverne vil således være af betydning for muligheden for løbende at dygtiggøre medarbejderne inden for kredsene. Som eksempel på sådanne opgavetyper kan nævnes økonomisk kriminalitet, EU-svig, miljøsager og IT-kriminalitet.

Kravet om faglig kompetence er imidlertid ikke alene tilstrækkelig for en effektiv retshåndhævelse. Det forhold, at kredsens personale besidder den fornødne kompetence, men af mangel på personaleressourcer må undlade f.eks. at foretage efterforskning i visse sager, vil ikke leve op til kravet om en effektiv og ensartet retshåndhævelse.

Kravet om en effektiv og ensartet retshåndhævelse betyder således, at den enkelte politikreds både skal have den fornødne faglige kompetence og de fornødne personaleressourcer til effektivt at kunne gribe ind over for ulovligheder.

Lovligheden af politiets arbejde er et fundamentalt princip for et politi i et demokratisk samfund. Legalitetsprincippet retter sig ikke alene mod juristerne i politiet, men vedrører alle personalegrupper. Imidlertid er det vigtigt, at juristerne ressourcemæssigt både kan varetage de bagudrettede kontrolopgaver omkring lovligheden af politiets arbejde og har mulighed for at tage del i fremadrettede aktiviteter, der skal sikre legalitetsprincippet integration i alle dele af politiets arbejde. Legalitetsprincippet forudsætter, at der er ressourcer til løbende at tage del i udformningen af retningslinier for sagsbehandling, uddannelse af personalet samt at være sparringspartnere med de øvrige personalegrupper. Det er vigtigt, at alle tjenestesteder ses som en integreret del af politikredsen, og at kredsens jurister regelmæssigt har kontakt til alle tjenestesteder.

Kravet om en effektiv legalitetskontrol forudsætter et fagligt miljø for juristerne, som antalsmæssigt og fagligt sikrer gennemslagskraft og tidsmæssig mulighed for effektivt at sikre legaliteten i politiets opgaveløsning.

◆ Kommissionen har endelig lagt vægt på hensynet til *retskredsgrænser og kommune- og amtsgrænser*.

Forslaget til nye politikredse følger alle steder de *primærkommunale grænser*. Kommissionen har fundet, at samarbejdet mellem politi og kommuner er så vigtigt, at det er af afgørende betydning ikke at dele en kommune mellem flere politikredse. Der er således på en række områder en tæt forbindelse mellem politiets og kommunernes opgaver, der gør et samarbejde mellem disse naturligt og nødvendigt, bl.a. vedrørende SSP-samarbejdet, samarbejdet vedrørende børn og unge, færdselsmæssige forhold, beredskabsforhold og restaurationsforhold. Disse arbejdsområder af fælles og væsentlig betydning kan mest hensigtsmæssigt varetages i et samarbejde mellem én politimyndighed og én eller flere kommuner.

Kommissionen har i relation til samarbejdet i lokalnævne lagt vægt på, at lokalnævnet fortsat anvendes som et forum for drøftelse af de mange spørgsmål, der er af fælles interesse for politiet og kommunerne. Politimesteren bør således over for nævnet redegøre for den planlagte prioritering af ressourcerne i kredsene. En sådan redegørelse bør i særlig grad rette sig mod de opgaver, der anses for de vigtigste at tage op, herunder særlig de områder, hvor en fælles indsats fra politi og kommuner er nødvendig for at sikre sammenhæng i politiets og kommunernes opgavevaretagelse i kredsene. Det er endvidere af afgørende betydning for samarbejdet mellem kommuner og politi, at alle

kommuner – uanset indbyggertal – fortsat er repræsenteret i lokalnævne. Behovet for en fortsat nær kontakt mellem kommuner og politi i de nye kredse kræver således, at lokalnævnet fortsat skal omfatte samtlige borgmestre inden for kredsene.

Kommissionen har endvidere bestræbt sig på så vidt muligt at tage hensyn til *de amtskommunale grænser*. Det er imidlertid i et antal tilfælde efter en konkret vurdering fundet nødvendigt at placere en politikreds i flere amter. Hensynet til amtsgrænserne har imidlertid i disse konkrete tilfælde måttet vige for hensynet til at sikre bæredygtige politikredse samt for muligheden for at skabe en sammenhængende og ensartet struktur over hele landet. Politiets samarbejde med amterne – set i forhold til samarbejdet med kommunerne og retterne – har således ikke en sådan karakter og et sådant omfang, at det efter et *flertal* af kommissionsmedlemmernes opfattelse – kommissionens medlemmer med undtagelse af Birgitte Sørensen – kan begrunde en særlig hensyntagen til de amtskommunale grænser.

Et mindretal – Birgitte Sørensen – mener, at politikredse er placeret, så de gennemskærer amtsgrænser, uden at dette er nødvendigt. Ni af amterne gennemskæres af en eller flere politikredse. Mindretallet mener endvidere, at samarbejdet mellem amterne og politiet er væsentligt og kan begrunde, at politikredse ikke placeres på tværs af amtsgrænserne, der sammen med kommunegrænserne udgør de generelle administrative inddelinger af landet. Der henvises nærmere til kapitel 10.2.

Kommissionen har endelig løbende i sit arbejde søgt – så vidt muligt – at koordinere forslaget til nye politikredse med arbejdet med nye retskredsgrænser i *Domstolenes Strukturkommission*. De 2 kommissioner har således tilstræbt så vidt muligt at finde frem til fælles grænser mellem politikredse og retskredse i en ny struktur særligt i betragtning af det tætte samarbejde, der er mellem politiet og retterne. Det betyder, at man har valgt ens grænser i det omfang, andre tungtvejende hensyn ikke måtte tale imod dette.

Forslaget til nye politikredse svarer – bortset fra 2 steder i Københavnsområdet – til de forslag til nye retskredse, som Domstolenes Strukturkommission har foreslået i sin betænkning, betænkning nr. 1398 fra januar 2001.

Et mindretal – Vivian G. Petersen for så vidt angår Frederiksberg kommune – udtaler, at der på Frederiksberg er stor tilfredshed med den nuværende politikredsinddeling. Frederiksberg Kommune har på grund af sammenfaldet mellem kommunens og politiets myndighedsområder et nært og konstruktivt samarbejde

med Frederiksberg Politi, bl.a. om vej- og færdselsforhold, miljø, restaurationsområdet og det kriminalpræventive arbejde.

En så stor politikreds som foreslået må give anledning til bekymring i forhold til opfyldelsen af de krav, der stilles til kredsene, f.eks. kravet om nærhed. I en politikreds med et befolkningsgrundlag på 639.000 indbyggere er der meget stor risiko for, at politiet ikke får nogen tilknytning eller kendskab til de lokalsamfund, der udgør politikredsen. Det kan også meget vel frygtes, at en så stor kreds bliver uoverskuelig og ineffektiv, idet der skal anvendes alt for mange ressourcer på at koordinere og administrere kredsen.

Der er derfor enighed i Frederiksberg Kommunalbestyrelse om at afvise forslaget til politikreds 24 - København, som et helt unødvendigt og alt for omfattende forslag. Der henvises nærmere til kapitel 10.3.

Københavns kommune har tilkendegivet, at man kan tilslutte sig forslaget om en sammenlægning af København, Frederiksberg og Tårnby politikredse.

Vivian G. Petersen har oplyst, at Københavns kommune – i overensstemmelse med kommunens tidligere tilkendegivelse – fortsat kan tilslutte sig flertallets forslag til politikreds 24, der indebærer en sammenlægning af København, Frederiksberg og Tårnby politikredse.

Et medlem af kommissionen – *Hans Otto Jørgensen* - har ikke ønsket at tage stilling til den helt konkrete fremtidige kredsinddeling, som kommissionen foreslår. En særudtalelse fra dette medlem er optaget i det indledende afsnit i betænkningens kapitel 10.3.

1.3.1.5. Hvordan kan politiet opfylde kravene.

Kommissionen har nøje overvejet, hvad der skal til, for at en politikreds vil kunne leve op til de skitserede krav. Kommissionen har i den forbindelse taget udgangspunkt i de nuværende politikredse og søgt at vurdere, hvilke ændringer der skal til for at kunne opfylde de krav, der må stilles til fremtidens politi.

Kommissionen har baseret sig på et bredt fagligt skøn over, hvad der kræves for at kunne leve op til kravene. Man har i den forbindelse fundet, at personalestørrelsen er den helt afgørende faktor for, om en kreds har mulighed for at opfylde de krav, der stilles. Det faglige skøn er ikke alene baseret på kommissionsmedlemmernes egen viden og erfaringer omkring dansk politi. Kommissionen har også i vidt omfang baseret sig på de erfaringer, der

kan udledes af den undersøgelse af politiets opgaver i 6 udvalgte kredse, som projektgruppen har foretaget, samt på de erfaringer, som medlemmerne af projekt- og arbejdsgruppen om politiets struktur – der tilsammen repræsenterer et bredt udsnit af landets politikredse foruden Rigspolitichefembedet – har i kraft af deres arbejde i dansk politi.

Kommissionen finder, at en politikreds som minimum skal have ca. 250-300 medarbejdere for at kunne leve op til de krav, der stilles til en fremtidig politikreds. Dette personaletal omfatter både jurister, politiuddannede og kontorpersonale.

Udgangspunktet om 250-300 medarbejdere er imidlertid fraveget, hvor helt særlige geografiske eller bymæssige forhold har gjort sig gældende. Dette har f.eks. betydet, at Bornholm som følge af dens geografiske placering opretholdes som én politikreds, selv om kredsen i dag har et væsentligt mindre personaletal. Særlige bymæssige forhold har betydet, at f.eks. den nuværende politikreds i København foreslås lagt sammen med Tårnby og Frederiksberg politikredse.

I langt de fleste kredse vil de geografiske afstande ikke i sig selv udgøre et problem henset til de forholdsvis ringe afstande, der i en fremtidig struktur fortsat vil være mellem f.eks. hovedstationer og andre tjenestesteder i de nye kredse. Det må imidlertid i alle tilfælde – uanset de geografiske forhold i en given kreds – påhvile politimesteren at sørge for at tilrettelægge arbejdet – og i særlig grad patruljeringen – på en sådan måde, at politiet er tæt på borgeren og kan komme til stede, når der opstår behov herfor.

Politiets skal i videst muligt omfang befinde sig ude blandt befolkningen og være synligt til stede f.eks. via patruljering i bil, på cykel og til fods samt i forbindelse med rådgivning og undervisning på skoler m.v.

Det forhold, at kommissionen har valgt at fokusere på det minimum af personale, der skal til for at leve op til kravene, medfører, at den enkelte kreds ikke på egen hånd bliver i stand til at løse alle opgaver. Opgaver, der kan betegnes som ekstraordinære, vil fortsat kunne medføre et behov for assistance fra andre kredse, regionerne eller Rigspolitichefens afdelinger. Som eksempel på sådanne opgaver kan nævnes ulykker eller katastrofer, større demonstrationer eller længerevarende blokader m.v. Der tænkes også på organiseret, kompliceret og ressourcetung kriminalitet som internet-kriminalitet, drabssager med ukendt gerningsmand samt større sager om narkotika-, økonomisk kriminalitet, og miljøkriminalitet.

1.3.1.6. *Hvad kan politiet i dag.*

Som nævnt er det kommissionens opfattelse, at en politikreds skal have et samlet personaletal på minimum 250-300 medarbejdere for at kunne leve op til de krav, der må stilles til politiet.

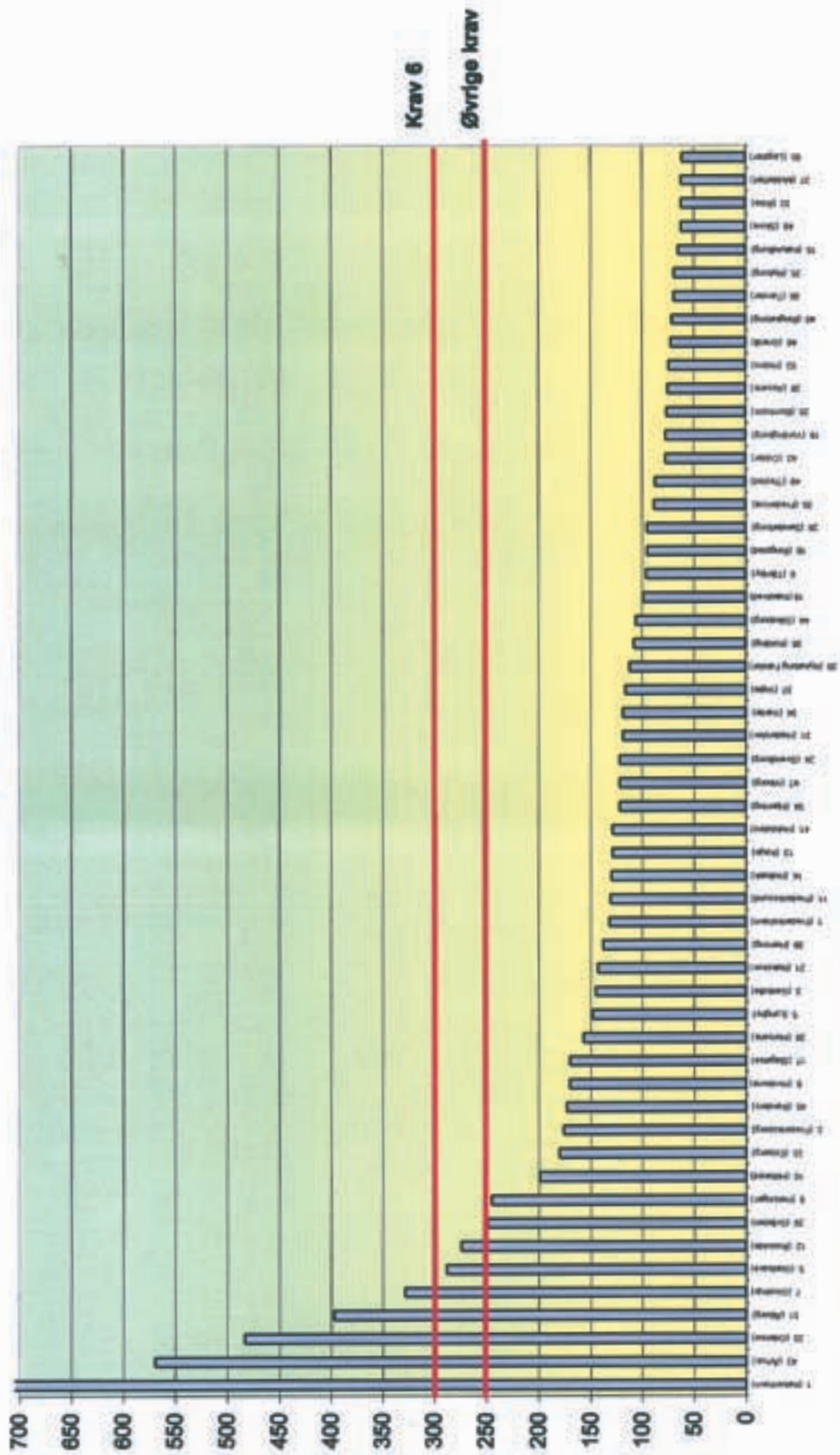
Som politikredsene ser ud i dag, har alene 7 ud af 54 politikredse et samlet personaletal på minimum 250 medarbejdere. Ud af de resterende 47 politikredse har 38 et samlet personaletal på 150 eller derunder, heraf har 20 politi-

kredse et personaletal på under 100 medarbejdere. Langt den overvejende del af de nuværende politikredse er således markant for små i forhold til de krav, som kommissionen finder, at en fremtidig politikreds skal kunne opfylde.

Nedenfor er optrykt 2 søjlediagrammer, der viser henholdsvis de nuværende 54 politikredses personaletal og de foreslåede 25 politikredses personaletal i forhold til kommissionens krav om et samlet personaletal på minimum ca. 250-300.

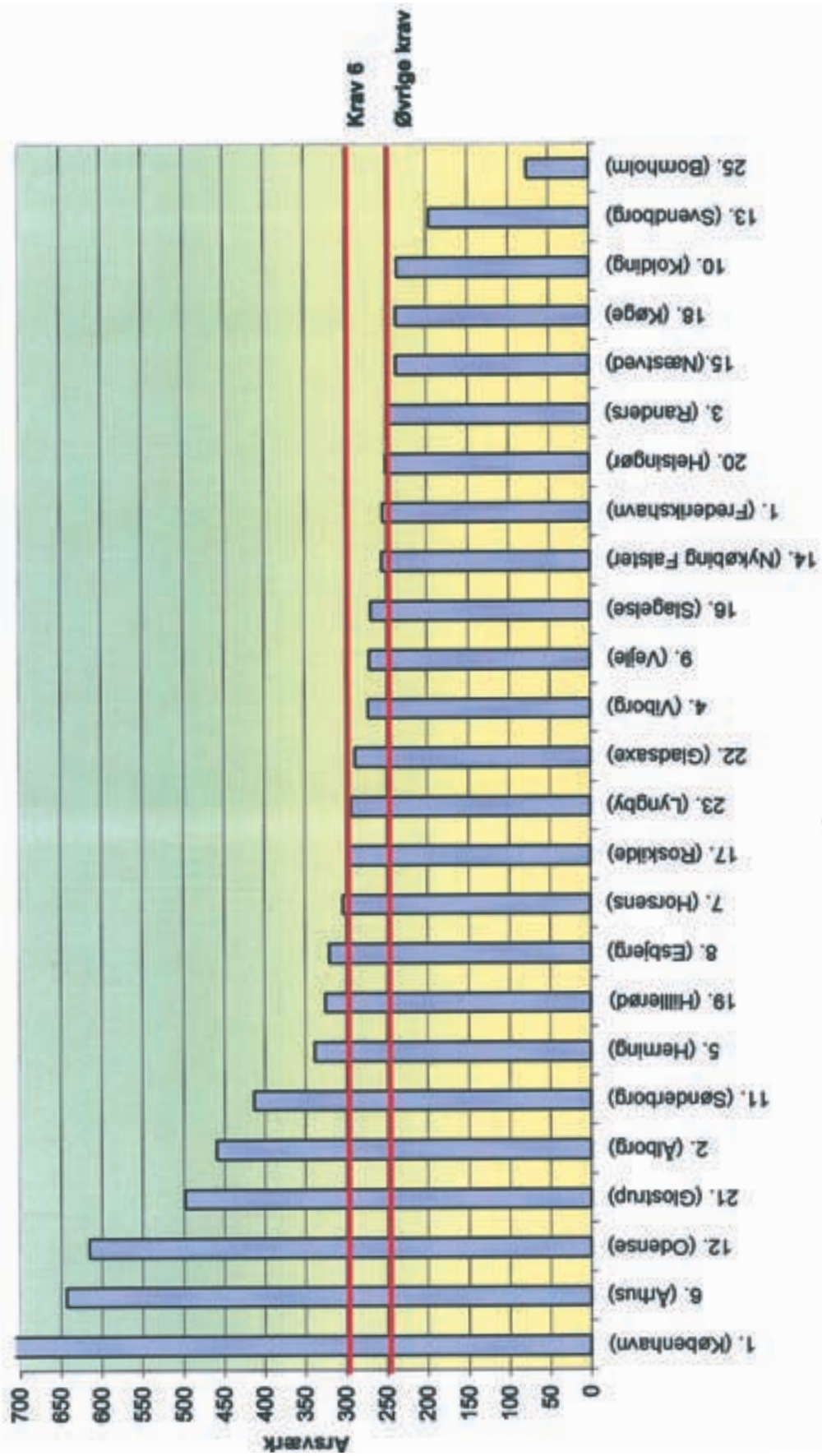
**Kravopfyldelse (nuværende struktur).
Personale i alt:**

**Kbh:
2.467 årsv.**

**Kravopfyldelse (foreslåede struktur).
Personale i alt:**

Kbh:
2.739 årsv.

En lang række kredse har i dag problemer med at kunne sikre en effektiv retshåndhævelse som følge af ressourcemangel. Det betyder, at selv mindre uforudsete hændelser slår planlægningen i stykker. Det kan f.eks. betyde, at man må undlade at efterforske narkotikakriminalitet – eller tage fat på at bekæmpe et narkotikaproblem – fordi man ikke har de fornødne ressourcer til observationer, aflytninger og lignende efterforskningsskridt. Mangel på mandskabsressourcer betyder også, at man i visse perioder alene har nok mandskab til at opretholde det nødvendige beredskab, og at målrettede indsatser og det forebyggende arbejde derfor stilles i bero i perioder med f.eks. ferie, sygdom eller andet fravær.

Den overvejende del af de nuværende kredse er endvidere ikke i stand til at sikre en tilstrækkelig kompetenceudvikling hos personalet, herunder uddanne folk til specialfunktioner. Dette gør sig gældende på en lang række områder som efterforskning af narkotika, miljø- og økonomisk kriminalitet og EU-svig. På samme måde er langt de fleste kredse ikke i stand til at uddanne ransagningshold, observationsgrupper, hundepatruljer (narkohunde) m.v. Kredsene er dermed nødt til gå sammen – f.eks. på regionsbasis – for at kunne håndtere opgaver, der kræver en specialviden. Langt den overvejende del af de nuværende politikredse har ikke et tilstrækkeligt fagligt miljø på disse områder.

Manglen på mandskabsressourcer og et utilstrækkeligt fagligt miljø betyder således, at langt den overvejende del af de nuværende politikredse ikke har den fornødne fleksibilitet og omstillingsevne.

Det betyder bl.a., at en lang række kredse ikke i dag er i stand til – sideløbende med de løbende patrulje-, udryknings-, og efterforskningopgaver – at gennemføre målrettede indsatser, forebyggende arbejde og andet fremadrettet arbejde, såkaldt proaktivt arbejde. Mulighederne for at prioritere bestemte områder og frigøre mandskab til en bestemt – uforudset – opgave er meget ringe og ofte ikke til stede. Det gælder først og fremmest for uforudsete opgaver, men tillige i visse situationer for opgaver eller problemer, man i kredsen er bekendt med eller kunne forudse ville opstå.

Langt de fleste kredse er endelig ikke i alle døgnets timer i stand til at reagere på to hastende opgaver på samme tid uden at få assistance fra en anden politikreds. Dette skyldes dels, at de mindste kredse i dag ofte alene vil have en enkelt patruljevogn på hjul i ydertimerne, og dels det forhold, at det i en række tilfælde ikke vil være nok at rykke ud med én patruljevogn. Indtræffer der således f.eks.

værtshusuroligheder og et færdselsuheld med personskade på samme tid, vil en række af de mindre kredse i dag alene kunne løse begge opgaver ved enten at få hjælp fra en anden kreds eller ved at indkalde yderligere personale. Dette vil ofte forlænge den tid, der går, før politiet kommer til stede i tilstrækkeligt omfang.

Kommissionen har overvejet, om de nuværende politikredses problemer kunne løses alene ved hjælp af et styrket tværgående samarbejde mellem flere politikredse eller ved hjælp af andre assistanceordninger.

På en række punkter vil kravene til fremtidens politi imidlertid ikke kunne opfyldes alene ved samarbejdsaftaler og andre assistanceordninger.

Et tværgående samarbejde vil således ikke kunne kompensere for manglen på personaleressourcer eller en vis mængde af sager i de enkelte kredse og vil dermed ikke kunne gøre det muligt at opnå det nødvendige faglige miljø i de enkelte kredse eller at oprette specialafdelinger i kredsene. Et tværgående samarbejde vil endvidere ikke gøre det muligt i den enkelte kreds rationelt at planlægge og gennemføre et fremadrettet og problemorienteret arbejde, herunder leve op til kravene til en effektiv forebyggende indsats.

Mange samarbejdsaftaler – særligt på de områder, hvor der kræves en øjeblikkelig indsats – vil alt andet lige betyde, at politiet ikke vil kunne reagere tilstrækkelig effektivt og hurtigt i en lang række situationer. Samarbejdsordninger vil generelt gøre beslutningsprocesserne og de administrative procedurer tungere og mere tidskrævende. Sådanne ordninger vil endvidere stille meget store krav til styring og koordination og dermed være ressourcekrævende.

1.3.1.7. Fremtidens politi.

En reduktion af antallet af politikredse fra de nuværende 54 til 25 vil skabe rammerne for et *bedre politi i alle dele af landet*.

På samme tid bliver der tale om en meget større grad af *ensartethed*. Hvor der er store forskelle på kredsene i dag, vil kredsene i den nye struktur afspejle en meget større grad af ensartethed i politiets forudsætninger for at kunne løse deres opgaver i alle dele af landet.

19 ud af 25 politikredse får således et samlet personaletal på minimum ca. 250-300. Alene 2 politikredse – nr. 13 (Svendborg) og nr. 25 (Bornholm) – får et personaletal på under 200 medarbejdere. Politikreds 24 (København) vil – også i en ny struktur – som hovedstadens politikreds være den absolut største kreds med ca. 2.740 medarbejdere.

På samme måde vil 18 ud af 25 politikredse have et befolkningsunderlag på ca. 150.000 til 250.000 indbyggere. De nye politikredse vil i gennemsnit have ca. 213.000 indbyggere.

Politiet vil i en struktur med 25 politikredse være *bedre rustet* til at møde de udfordringer og krav, der må forventes at komme i årene fremover. Den udvikling og de forhold, der er fremhævet under afsnit 1.3.1.3., vil ikke aftage i de kommende år, men vil tværtimod fortsat stille nye - og mere komplekse - krav til politiet.

Forslaget vil endvidere gøre det muligt for politiet at ændre arbejdsmetode fra en primært reaktiv opgaveløsning, hvor der overvejende arbejdes bagudrettet i forhold til allerede skete hændelser, til *en mere analytisk, fremadrettet og projektorienteret arbejdsform*. Det betyder, at politiet i større omfang vil have mulighed for at komme på forkant med udviklingen og dermed bedre hindre og forebygge kriminalitet. Ligeledes vil politiet være i stand til - bl.a. ved en effektiv overvågning, indsamling og analyse af oplysninger samt en høj grad af specialviden - mere effektivt at kunne gribe ind over for allerede begået eller igangværende kriminalitet.

Forslaget til nye politikredse vil tillige gøre politiet i stand til at *leve op til skærpede krav til økonomi- og ressourcestyling*.

Behovet for større politikredse - og det *kompetenceløft*, det medfører - skal særligt ses i lyset af, at man også i de kommende år må forvente, at internationaliseringen og omfanget af internationalt samarbejde og bistand fortsat vil være stigende, ligesom udviklingen inden for informationsteknologien fortsat vil give politiet vanskeligere arbejdsvilkår. Politiets evne til løbende at kunne omstille sig i forhold til det omgivende samfund - og den kompetence og fleksibilitet, det kræver - bliver således det helt afgørende, hvis politiet ikke skal halte bagefter, men være i stand til effektivt at løse de opgaver, man forventer af et moderne politi.

En struktur med 25 politikredse vil endelig give bedre muligheder for, at politiet i alle dele af landet - også i fremtiden - vil kunne *rekruttere og fastholde et dygtigt og motiveret personale*, der i sidste instans er grundstenen i politiets virksomhed.

1.3.2. Overvejelser og forslag vedrørende den overordnede ledelsesstruktur.

Det fremgår af kommissoriet, at kommissionen skal overveje, om der i forbindelse med en ændret politikredsinddeling er anledning til at foreslå ændringer i den overordnede ledelsesstruktur i dansk politi. Dette gælder ikke alene forholdet - herunder opgave- og kompetence-

fordelingen - mellem politikredsene og de centrale myndigheder, navnlig Justitsministeriet og Rigspolitichefen, men også den overordnede ledelsesstruktur i den enkelte politikreds.

Vedrørende den overordnede anklagemyndighed henvises der i kommissoriet til de overvejelser vedrørende anklagemyndighedens struktur, der er beskrevet i Retsplejerådets betænkning nr. 1194 om anklagemyndighedens struktur fra 1990, og som efterfølgende dannede grundlag for de ændringer i anklagemyndighedens struktur, der blev gennemført 1. oktober 1992 ved lov nr. 385 af 20. maj 1992.

Kommissoriet anfører på den baggrund, at der i lyset heraf ikke lægges op til principielle ændringer i anklagemyndighedens struktur i forbindelse med overvejelserne om politiets fremtidige organisation. Kommissoriet anfører endelig, at dette bl.a. indebærer, at politimestrene forudsættes også fremover at lede den lokale anklagemyndighed. Kommissionen bør dog overveje, om der på baggrund af en ny politikredsinddeling og en ændret inddeling af landet i retskredse er anledning til at foreslå justeringer i den overordnede anklagemyndigheds struktur.

Kommissionens overvejelser og forslag i relation til den overordnede ledelsesstruktur er gengivet i kapitel 11.

Kommissionens overvejelser om eventuelle ændringer i den overordnede ledelsesstruktur kan overordnet sammenfattes i følgende punkter:

- *Der ikke er behov for at overveje mere grundlæggende ændringer i forholdet mellem Justitsministeriet, Rigspolitichefen og politimestrene (politidirektøren).*
- *Den mere præcise regulering af politiregionsgrænserne bør mest hensigtsmæssigt ske administrativt efter forhandlinger med de andre berørte myndigheder. Antallet af politiregioner bør imidlertid ud fra et rent politimæssigt synspunkt reduceres fra 7 til 4 regioner, således at Jylland og Fyn opdeles i 2 regioner, således at den ene består af Nord- og Midtjylland, og den anden består af Syd- og Sønderjylland samt Fyn, og således at Sjælland med Lolland Falster og Bornholm udgør hver sin region.*
- *Kommissionen finder, at kundgørelse B nr. 1, punkt 5a, om bistandsydelse mellem politikredsene på det ordenspolitimæssige område bør ændres, således at anmodning om bistand fra kredsene skal rettes til regionen og ikke direkte til Rigspolitichefen. Hvis der derimod - fra regionen - ønskes bistand fra andre regio-*

ner, finder kommissionen – henset til at der formentlig ofte vil være behov for en landsdækkende koordinering af assistancen - det fortsat mest hensigtsmæssigt, at anmodning herom rettes til Rigspolitichefen.

- Spørgsmålet om en eventuel kompetence for regionspolitilederen eller andre på det efterforskningsmæssige område bør mest hensigtsmæssigt afvente erfaringerne fra den nye politikredsstruktur med færre og større kredse, og reguleringen af kompetenceforholdene bør således mest hensigtsmæssigt ske administrativt efter vedtagelse af en ny politikredsstruktur.
- Kommissionen finder, at der – også i en fremtidig struktur – vil være behov for centrale specialistenheder. Kommissionen finder imidlertid, at den nærmere organisering af disse og disses arbejdsopgaver mest hensigtsmæssigt bør ske administrativt efter vedtagelse af – og i lyset af erfaringerne med – en ny politikredsstruktur.
- Kommissionen finder, at spørgsmålet om decentralisering fra Rigspolitichefen til politikredsen på det administrative område – i lyset af en struktur med færre og større kredse - på samme måde bør afvente erfaringerne med en sådan ny struktur.
- Statsadvokaternes geografiske afgrænsning – der i dag følger de nuværende politikredsgrænser – skal tilpasses til kommissionens forslag til nye politikredse. Kommissionen finder imidlertid, at en sådan tilpasning mest hensigtsmæssigt kan ske administrativt i forbindelse med gennemførelse af en ny politikredsstruktur. Kommissionen finder ikke herudover, at der er behov for ændringer i den overordnede anklagemyndigheds struktur.

1.3.3. Overvejelser og forslag vedrørende organiseringen af den lokale overordnede ledelse i de fremtidige politikredse.

Kommissionens overvejelser om organiseringen af den lokale overordnede ledelse i de fremtidige politikredse er gengivet i kapitel 12.

Ved den lokale overordnede ledelse forstås politimesteren (politidirektøren), vicepolitimesteren, politiinspektøren, kriminalinspektøren og kontorlederen. I de 4 største kredse varetages den overordnede ledelse af ordenspolitiet, kriminalpolitiet og kontorsektoren i dag af henholdsvis en chefpolitiinspektør, en chefkrimi-

nalinspektør og en chefkontorleder.

Kommissionen har i sine overvejelser om organiseringen af den lokale overordnede ledelse i de fremtidige politikredse taget udgangspunkt i de krav til fremtidens politi, som kommissionen har opstillet i kapitel 7. En række af de opstillede krav har således betydning for den fremtidige organisering af kredsen og herunder for den overordnede ledelse af den enkelte politikreds.

Kommissionens overvejelser om den interne organisering af de nye politikredse kan sammenfattes i følgende udsagn:

- Der skal etableres en fælles analyse- og planlægningsenhed, der løbende koordinerer og varetager analyse- og planlægningsopgaverne i kredsen.
- Der skal etableres en central intern administrationsenhed, således at alle interne administrative opgaver som udgangspunkt løses fra hovedstationen.
- Den interne struktur skal sikre, at alle medarbejdere – uanset geografisk og organisatorisk placering – opfatter sig som værende en del af én samlet politikreds.
- Kredsens øverste ledelse skal være synlig i hele kredsen. Jo større de geografiske afstande er i kredsen – og jo flere underenheder, der er i kredsen – desto større vil udfordringerne være for ledelsen på dette punkt.
- Kredsen bør alene have én central vagthavendefunktion, hvorfra udrykningsopgaverne disponeres og prioriteres med henblik på den mest optimale udnyttelse af kredsens samlede ressourcer. Den nærmere organisering af kredsens beredskab – herunder beslutning om, hvorfra den enkelte udrykning fysisk skal udgå - bør imidlertid mest hensigtsmæssigt overlades til ledelsen i de nye politikredse henset til de forskelle i geografi og befolkningstæthed m.v., der er mellem de nye politikredse.
- Beredskabet skal organiseres på en måde, der i videst muligt omfang sikrer, at politiet – i alle dele af kredsen – kan komme til stede inden for rimelig tid, når der er behov herfor.
- Der skal være et passende antal understationer, nærpolitistationer og landpolitibetjente i kredsen.
- Der skal være et passende antal ekspeditionssteder i forhold til befolkningsunderlag og geografisk udstrækning med henblik på fortsat at

kunne betjene borgerne decentralt.

- *I kommuner uden en politistation eller nærpoliti/landpoliti skal der fortsat være politi-personale i kredsene, der har det pågældende lokalområde som sit dækningsområde.*
- *Der skal etableres en række specialfunktioner på det efterforskningsmæssige område, således at der i kraft af en tilstrækkelig sagsmængde kan oparbejdes og opretholdes en tilstrækkelig faglig kompetence.*
- *Kredsens jurister skal som udgangspunkt samles på hovedstationen med henblik på at opnå et tilstrækkeligt fagligt miljø blandt juristerne. Det faglige miljø stiller krav om et vist antal af jurister i den enkelte kreds, således at der skabes mulighed for gensidig vejledning, drøftelse og inspiration, og således at der er flere jurister med forskellig anciennitet med henblik på at bibeholde en vis erfaring samtidig med, at unge jurister får mulighed for at udvikle deres kompetence.*
- *Kravet om legalitetsprincippet tilsiger, at kredsens ledelse og jurister skal have en regelmæssig kontakt til alle tjenestesteder i kredsene.*
- *Den grundlæggende forudsætning i kommissoriet om, at politikredsene også fremover skal være juridisk ledet, indebærer, at politikredsen også i politimesterens fravær er juridisk ledet. Som følge heraf skal stedfortræderen for politimesteren fortsat være en vicepolitimester. Henset hertil samt til det forhold, at politikredsene i en fremtidig struktur gennemsnitligt bliver væsentligt større end i dag, bør der fremover være mindst to vicepolitimestre i hver politikreds. Dette indebærer, at arbejdet kan tilrettelægges på en sådan måde, at der – så vidt muligt – altid er en vicepolitimester, der midlertidigt kan varetage ledelsen i politimesterens (politidirektørens) fravær.*
- *Henset til at de fremtidige politikredse – med undtagelse af Bornholm og Sydfyn – personalemæssigt får en størrelse på minimum ca. 250 medarbejdere, bør kredsene som udgangspunkt arbejde ud fra princippet om en tostrengt politifaglig ledelse. Synspunktet om for ledelsestunge politikredse, hvor antallet af ledere er meget stort i forhold til antallet af ansatte, vil således have væsentlig mindre vægt i en struktur med 25 politikredse.*

København, den 13. december 2001

Jacques Hermann (formand)

Hans Otto Jørgensen

Vivian G. Petersen

Birgitte Sørensen

Michael Rebling

Karen Marie Dyckjær

Eva Smith

Henning Koch

Hans Ulrik Bruhn

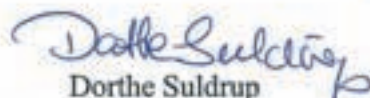

Henning Fode

Birgitte Vestberg

Torsten Hesselbjerg

Hanne Bech Hansen

Peter Ibsen

Dorthe Suldrup

Peer Falkegaard Withagen

Marina Gunst

Tage Bækgaard

Jørgen Ilum

Poul Løhde

Henrik Andersen

Lise-Lotte Nilas

Mogens Hendriksen

Mette Lyster Knudsen

Kapitel 2: Den nuværende politikredsinddeling.

2.1. Indledning.

Dette kapitel indeholder en kort beskrivelse af den nuværende politikredsinddeling.

Den overordnede ledelsesstruktur, herunder opgave- og kompetencefordelingen mellem politikredse og de centrale myndigheder, navnlig Justitsministeriet og Rigspolichefen, og den overordnede ledelsesstruktur i den enkelte politikreds er ikke nærmere beskrevet i dette kapitel. Herom henvises til kapitel 11 og 12, der beskriver henholdsvis den nuværende overordnede ledelsesstruktur og organiseringen af den overordnede ledelse i de enkelte politikredse.

Dette kapitel indeholder indledningsvis i afsnit 2.2. en beskrivelse af de hensyn, der ligger bag den nuværende politikredsinddeling. Afsnit 2.3. beskriver kort de tilpasninger i de enkelte politikredse, der blev foretaget i lyset af den seneste strukturreform i 1973.

Herefter beskrives i afsnit 2.4. de overvejelser, der siden 1975 har været om ændringer i politikredsinddelingen. De opgaver, som politiet varetager i dag, er ikke omtalt i dette kapitel, men er beskrevet i kapitel 5

Kapitlet indeholder endelig i afsnit 2.5. en overordnet beskrivelse af de nuværende 54 politikredse. Beskrivelsen tager udgangspunkt i nøgletal for de nuværende kredse som personalestørrelse, geografisk udstrækning og indbyggertal. De enkelte politikredse er ikke nærmere beskrevet i dette kapitel, men indgår i kapitel 10 i den nærmere beskrivelse af kommissionens forslag til nye politikredse.

2.2. Hensynene bag den nuværende politikredsinddeling.

2.2.1. Generelt om baggrunden for den nuværende politikredsinddeling.

Danmark er i dag inddelt i 54 politikredse. Hertil kommer Grønland og Færøerne.

Den nuværende politikredsinddeling går tilbage til 1973 og er i det væsentlige baseret på arbejdet i og anbefalingerne fra det strukturudvalg, der i 1971 afgav betænkning nr. 605 om politikredsinddelingen i Danmark og i 1975 betænkning nr. 742 om politikredsinddelingen i Hovedstadsområdet.

Strukturudvalget anbefalede i 1971-betænk-

ningen en reduktion af antallet af politikredse fra de daværende 72 politikredse til 48. For så vidt angår hovedstadsområdet besluttede strukturudvalget at afvente, at overvejelserne omkring den fremtidige primærkommunale struktur i området fandt deres afslutning.

Strukturudvalgets flertal var opmærksom på, at omkring en fjerdedel af de foreslåede 48 politikredse ud fra politifunktionelle synspunkter var for små. Udvalget foreslog på denne baggrund, at 9 ud af de efter forslaget 11 mindste politikredse blev opretholdt "forsøgsvis". De 9 mindste kredse i forslaget var: Frederikssund, Kalundborg, Vordingborg, Nyborg, Middelfart, Ringkøbing, Grenå, Hobro og Skive. Bornholm og Thisted politikredse fandt man måtte opretholdes af geografiske grunde.

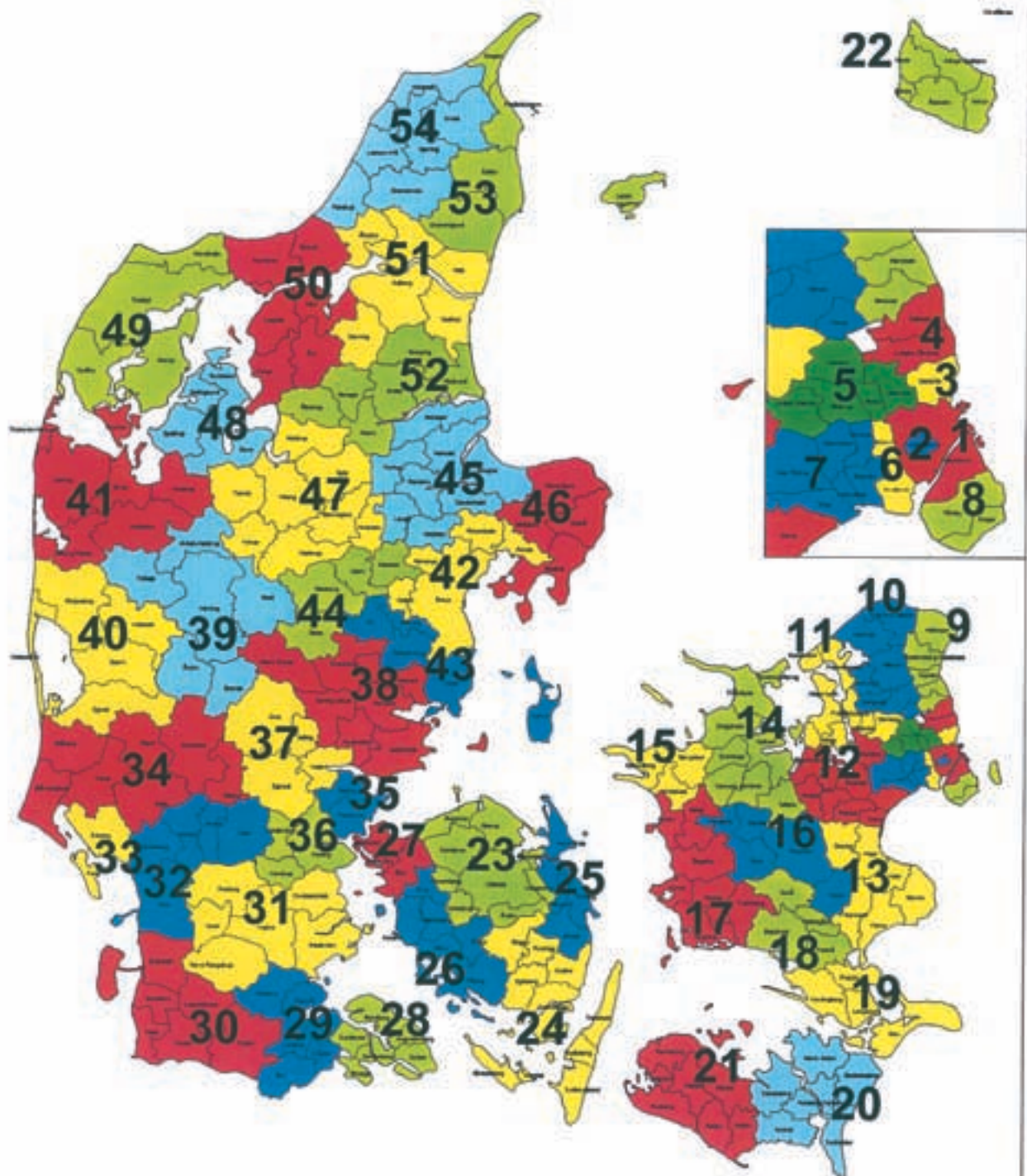
Efterfølgende blev det fra politisk side besluttet – bl.a. baseret på indstillinger fra strukturudvalgets mindretal – at bibeholde yderligere 6 politikredse i forhold til de anbefalede 48 politikredse. Det drejede sig om de nuværende Assens, Gråsten, Ribe, Varde, Odder og Løgstor politikredse.

Ved strukturudvalgets forslag – der blev udarbejdet i forlængelse af kommunalreformen – blev den primærkommunale inddeling lagt til grund, således at ingen kommune blev delt mellem flere politikredse. Udvalget søgte i øvrigt i videst muligt omfang at opnå overensstemmelse med den øvrige administrative inddeling og lagde i den forbindelse særlig vægt på, at grænserne for politikredse omfattede en eller flere retskredse. For så vidt angår de amtskommunale grænser anførte udvalget, at man selv om politiets berøringsflader med amterne var begrænsede - ud fra almindelige administrative hensyn dog fandt det ønskeligt, at politikredsgrænserne fulgte amtsgrænserne, medmindre politimæssige hensyn kunne begrunde en fravigelse.

Ved strukturudvalgets forslag blev der lagt afgørende vægt på at skabe grundlag for den bedst mulige udøvelse af politiets forskellige funktioner.

Ved en ny politikredsinddeling skulle der efter udvalgets opfattelse lægges væsentlig vægt på, at der så vidt muligt i hver politikreds kunne etableres en hovedstation af en sådan personalemæssig størrelse, at den i alle døgnets timer kunne varetage alle løbende politimæssige opgaver for hele politikredsen. Dette var særlig med henblik på sikring af en effektiv udryknings- og patruljetjeneste.

Nuværende politikredsinddeling.

I 1971 fandtes der en såkaldt døgnvagtstation i 51 ud af de daværende 72 politikredse. I de resterende 21 politikredse fandtes ingen døgnstation. En døgnstation var en station, hvor der hele døgnet rundt fandtes en eller flere ordenspolitifolk til aktiv tjeneste. Den daværende bemanning i nattetimerne var i 29 ud af 51 politikredse på under 5 mand.

Politikredsene skulle således efter strukturudvalgets opfattelse have en sådan størrelse og et sådant befolkningsmæssigt underlag, at der var grundlag for at have et personale, der var stort nok til at kunne bære et døgnberedskab på kredsens hovedstation. Strukturudvalget lagde i den forbindelse til grund, at etableringen af en effektiv døgnbetjent politistation forudsatte, at der hele døgnet skulle være mindst 5 ordenspolitifolk på tjeneste, heraf 1 vagthavende, der skulle passe stationens radiostation, telefon og eventuel alarmcentral m.v. En sådan bemanning forudsatte efter de dagældende tjenestetidsregler, at der i vagttjenesten indgik et personale på mindst 5 vagthavende og 18 ordenspolitifolk.

For at en hovedstation i alle døgnets timer ville opnå en hensigtsmæssig størrelse, lagde udvalget imidlertid til grund, at der i vagttjenesten i dag- og aftentimerne var behov for et noget større beredskab end én vagthavende og 4 almindelige ordenspolitifolk.

Opbygningen af en politikreds' ordenspolitiet med en styrke på hovedstationen på ca. 40 mand ville samlet set efter udvalgets vurdering være det normale minimum for etablering af en bærekraftig organisation af ordenspolitiet.

Den enkelte politikreds' personale skulle selv i højere grad kunne løse også mere krævende opgaver uden bistands- og samarbejdsordninger samt bære sæsonmæssige udsving m.v. i arbejdsopgaverne. Det blev endvidere anført, at embederne skulle have en størrelse, som gav bedre grundlag for en effektiv udnyttelse af moderne teknisk materiel samt for en mere hensigtsmæssig fordeling af arbejdsopgaverne mellem personalegrupperne. Endelig skulle fastlæggelsen af politikredsinddelingen ske på en sådan måde, at der blev skabt mulighed for en effektiv samordning af politiets indsats over større områder.

Strukturudvalget tillagde det på den anden side væsentlig betydning, at politiet bevarede det fornødne lokalkendskab, og at der fortsat blev sikret den personlige kontakt mellem den lokale befolkning og de lokale myndigheder på den ene side og det lokale politi på den anden side.

Udvalget stillede på den baggrund ikke forslag om nedlæggelse af understationer eller politistationer, der som led i reformen ophørte

med at være hovedstation. Som led i bestræbelserne på at sikre den lokale forankring anbefalede udvalget en udbygning af distriktspolitiet, der forsøgsvis havde været anvendt visse steder. Distriktspolitiet er nærmere beskrevet nedenfor i kapitel 5, afsnit 5.6.3.1.

For så vidt angik kriminalpolitiet var udvalget af den opfattelse, at kriminalpolitistyrken i en politikreds almindeligvis burde samles på kredsens hovedstation. Man fandt således, at en rationel tilrettelæggelse af efterforskningsarbejdet forudsatte, at kriminalpolitiet på en station har en vis mindstestørrelse. Endvidere ville en samling af kriminalpolitiet tilgodese behovet for et nærmere samarbejde mellem kriminalpolitifolkene og kredsens jurister. En samling af kriminalpolitifolkene i større enheder ville endelig i højere grad gøre en vis specialisering for personalet mulig, ligesom man ville kunne opnå en bedre og mere effektiv udnyttelse af moderne hjælpemidler i efterforskningen. For så vidt angår frygten for, at kriminalpolitiets lokalkendskab derved ville gå tabt, anførte udvalget, at en koncentration af kriminalpolitiet ikke ville medføre, at det fornødne lokalkendskab gik tabt. Udvalget var således af den opfattelse, at lokalkendskabet kunne sikres enten ved, at der visse steder, navnlig i bysamfund af en vis størrelse, kunne bibeholdes et begrænset antal kriminalfolk. Alternativt blev det foreslået, at kredsene blev inddelt i geografiske områder, der skulle betjenes af bestemte kriminalfolk fra hovedstationen.

Udvalget lagde endvidere vægt på, at det blev sikret, at befolkningen havde let adgang til at få udstedt pas, jagttegn og forskellige tilladelser, der blev udført af politikontorerne. Det blev således foreslået, at underpolitistationer skulle fungere som ekspeditionssteder for disse funktioner. I øvrigt blev det foreslået at samle embedets kontorfunktionærer og jurister ved politikredsens hovedsæde.

2.2.2. Politikredsinddelingen i hovedstadsområdet.

I strukturudvalgets betænkning fra 1971 udskød man som nævnt behandlingen af spørgsmålet om revision af politikredsinddelingen i København, Frederiksberg og København Amt på afslutningen af overvejelserne i hovedstadsreformudvalget, der skulle vurdere behovet for ændringer i den kommunale inddeling i hovedstadsområdet. Udvalget foreslog således i 1971 alene en sammenlægning af København og Tårnby politikredse.

I 1973 stod det klart, at der ikke umiddelbart ville blive gennemført større ændringer i den primærkommunale struktur i hovedstadsområ-

det. På den baggrund afgav strukturudvalget i 1975 betænkning nr. 742 om politikredsinddelingen i hovedstadsområdet, hvori man på ny stillede forslag om at sammenlægge Tårnby og Københavns politikredse. Udvalget fandt, at en opdeling af Amager i to politikredse i politimæssig henseende var uhensigtsmæssig. Den kompetencemæssige opdeling på to kredse vanskeliggjorde efter udvalgets opfattelse en hensigtsmæssig og sammenhængende brug af politipersonalet, ligesom placeringen af Københavns Lufthavn, der betjenes af Københavns politi, og som danner en kile på tværs af Tårnby politikreds, førte til en geografisk overordentlig uhensigtsmæssig opdeling af politikredsen. Man fandt på denne baggrund, at en sammenlægning af Tårnby og Københavns politikredse ville give befolkningen på Amager en bedre politimæssig betjening.

For så vidt angår Frederiksberg anførte udvalget, at Frederiksberg – ud fra samme synspunkter som anført i relation til Tårnby – burde sammenlægges med Københavns politikreds. Udvalget valgte dog at stille forslaget i bero ikke mindst under hensyntagen til udsigten til etablering af et meget snævert samarbejde mellem de to kredse. Udvalget forudsatte, at man derved ville opnå en væsentlig del af den effektivitetsforøgelse, som en sammenlægning ville medføre.

Forslaget om en sammenlægning af Københavns og Tårnby politikredse blev ikke gennemført. Derimod blev ansvaret for politibetjeningen af Københavns Lufthavn i Kastrup allerede i 1972 overført til Politidirektøren i København, uanset at lufthavnsområdet i øvrigt er beliggende i Tårnby politikreds.

Strukturudvalget nedsatte i 1977 i forlængelse af et arbejde iværksat af hovedstadsområdets politichefer Underudvalget vedrørende Politisamarbejdet i Storkøbenhavn. Underudvalget, der skulle fremkomme med forslag til forbedring af det politimæssige samarbejde inden for politikredsene 1-8 (hovedstadspolitikredsene), afholdt 4 møder. Arbejdet i underudvalget blev imidlertid ikke afsluttet.

2.3. Tilpasninger i de enkelte politikredse efter 1973.

Som anført blev der i forbindelse med strukturreformen i 1973 lagt vægt på, at politikredsene fik en sådan størrelse og et sådant befolkningsmæssigt underlag, at der var grundlag for at have et personale, der var stort nok til at bære et døgnberedskab på kredsens hovedstation.

I forlængelse af reformen gennemførtes i 1973-74 den overvejende del af de nødvendige

personalemæssige omflytninger. Efter gennemførelse af de nødvendige bygningsmæssige tilpasninger blev de sidste omflytninger foretaget i 1976.

Etablering af den forudsatte struktur med døgnbetjening i alle politikredse skete over en væsentlig længere årrække.

De mindste politikredse – ca. 20 ud af 54 – havde i 1973 ikke et tilstrækkeligt personalegrundlag for en selvberende døgnbetjening af kredsen. I perioden fra 1973 skete på den baggrund en gradvis udvidelse af personalet i disse kredse. Ved omstruktureringen prioriteredes de kredse, der havde en selvstændig 112-alarm (den daværende 000-alarm), og de kredse, som af geografiske årsager ikke kunne støttes fra større nabokredse.

I løbet af 1984-85 var der i hovedparten af de små politikredse skabt et tilstrækkeligt personalegrundlag – ca. 40 mand i ordenspolitiet – til at dække et døgnberedskab.

I dag er Ribe og Løgstør politikredse de eneste, der ikke råder over en selvstændig døgnbetjent politistation. Tjenesten om natten varetages i Ribe fra Esbjerg og Kolding politikredse, mens Ålborg politi dækker Løgstør i nattetimerne.

I den politiske flerårsaftale for politiet 2000-2003 bestemmes det, at politiet i aftaleperioden skal effektivisere bl.a. gennem en opprioritering af det fleksible tværgående samarbejde om vagthavendefunktion og beredskab om aftenen og natten. Rigspolitichefen har i sin udmøntningsplan for flerårsaftalen fokuseret på de politikredse, der har 2 eller flere døgnbemandede stationer. Disse politikredse er således pålagt krav om effektiviseringer i vagtberedskabet. Dette har bl.a. medført, at politikredse – der tidligere havde vagthavende på flere stationer i alle døgnets timer – i dag har én fælles central vagthavendefunktion. København er i dag den eneste politikreds, der har flere døgnbemandede stationer.

2.4. Senere overvejelser om ændringer i politikredsinddelingen.

Der har siden 1975 alene i begrænset omfang været mere konkrete overvejelser omkring en justering af politikredsinddelingen.

I begyndelsen af 1980'erne drøftedes spørgsmålet om den politimæssige betjening af Køge Bugt-området i lyset af den betydelige befolkningsvækst, der i de år fandt sted i området.

Forskellige løsningsmuligheder blev overvejet, herunder oprettelse af en ny politikreds eller etablering af en døgnstation ved Mosede politi i Greve kommune, der hører til Roskilde politikreds.

I midten af 1980'erne blev tankerne om en selvstændig politikreds i Køge Bugt-området mere konkrete. Der var således overvejelser om at udskille Solrød og Greve kommuner fra Roskilde politikreds og Ishøj kommune fra Glostrup politikreds og etablere en ny politikreds bestående af de 3 kommuner. Den nye politikreds ville få et samlet indbyggertal på ca. 81.000.

Spørgsmålet var genstand for overvejelser i Justitsministeriet, og der blev i den forbindelse udarbejdet forskelligt materiale til belysning af mulighederne for en styrket politimæssig betjening af området.

Ishøj kommune ønskede imidlertid fortsat at høre til Glostrup politikreds. Justitsministeriet besluttede på den baggrund i 1988 at undlade at foreslå oprettelsen af en ny politikreds bestående af de 3 kommuner. Man fandt således ikke, at Solrød og Greve kommuner – der tilsammen havde et indbyggertal på ca. 61.000 – udgjorde et tilstrækkeligt befolkningsmæssigt underlag for en selvstændig politikreds.

Den gældende politikredsinddeling blev på den baggrund opretholdt i området. Det politimæssige beredskab i området blev i 1990 styrket ved etablering af en ny understation i Karlslunde, der skulle dække Solrød og Greve kommuner.

2.5. Nøgletal for de nuværende politikredse.

Herning politikreds udgør i dag med ca. 1.806 km² den arealmæssigt største kreds. Frederiksberg politikreds er med ca. 9 km² den arealmæssigt mindste kreds. Den gennemsnitlige geografiske størrelse på de nuværende 54 politikredse er ca. 800 km².

Indbyggermæssigt er Kalundborg den mindste politikreds med ca. 32.500 indbyggere, og København politikreds er den største med ca. 488.000 indbyggere. Det gennemsnitlige indbyggertal i de nuværende politikredse er på ca. 98.000 indbyggere.

For så vidt angår personalestørrelsen i de nuværende politikredse er Løgstør og Middelfart med et samlet personaletal på henholdsvis 61 og 62 de to mindste kredse.

Dette samlede personaletal omfatter alle personalegrupper, d.v.s. såvel det politiuddannede personale, politibetjente på prøve, kontorpersonalet og juristerne samt civilt ansatte. København udgør den personalemæssigt største kreds med 2.467 årsværk. Den gennemsnitlige personalestørrelse i de nuværende kredse er - hvis man ser bort fra København - 148 årsværk.

I alt 20 politikredse har i dag et samlet personaletal på under 100 ansatte. Disse 20 mindste kredse er i dag følgende:

	Politikreds	Antal ansatte
1	<i>Løgstør</i>	61
2	<i>Middelfart</i>	62
3	<i>Ribe</i>	62
4	<i>Skive</i>	62
5	<i>Kalundborg</i>	65
6	<i>Nyborg</i>	69
7	<i>Tønder</i>	69
8	<i>Ringkøbing</i>	71
9	<i>Grenå</i>	72
10	<i>Hobro</i>	74
11	<i>Assens</i>	75
12	<i>Bornholm</i>	76
13	<i>Vordingborg</i>	77
14	<i>Odder</i>	77
15	<i>Thisted</i>	87
16	<i>Fredericia</i>	88
17	<i>Sønderborg</i>	95
18	<i>Ringsted</i>	95
19	<i>Tårnby</i>	96
20	<i>Næstved</i>	99

Af de resterende 34 politikredse har 23 kredse et samlet personaletal på 100-200 ansatte. Alene 9 politikredse i den nuværende struktur har således et samlet personaletal på over 200 ansatte.

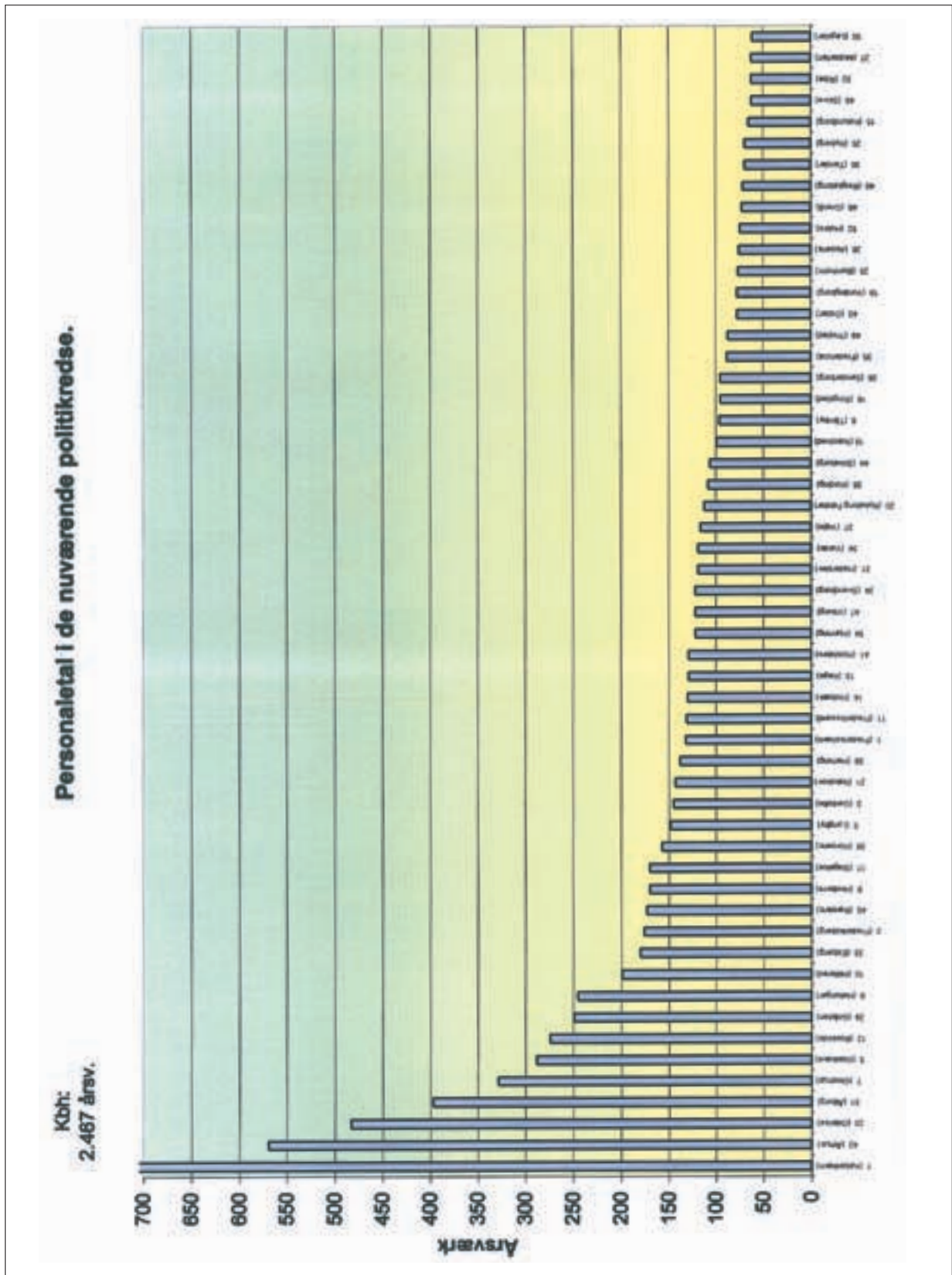
Den samlede personalestørrelse i den nuværende struktur er angivet grafisk på den følgende side.

Antallet af kommuner i de nuværende politikredse spænder fra én kommune i Gentofte, Frederiksberg og Københavns politikredse til 10 kommuner i Svendborg politikreds. Det gennemsnitlige antal kommuner i de nuværende kredse er 5 kommuner.

Den nuværende politikredsinddeling følger alle steder den primærkommunale inddeling af landet, således at ingen kommune er delt mellem flere politikredse. For så vidt angår den amtskommunale inddeling bryder politikreds-

grænserne amtsgrænserne to steder i landet. Således er Køge politikreds delt mellem Roskilde amt (Køge, Skovbo og Vallø kommuner) og Storstrøms amt (Stevns, Fakse og

Rønnede kommuner), og Hobro politikreds er delt mellem Viborg og Nordjyllands amter, idet Ålestrup kommune hører til Viborg amt, mens resten af kredsen ligger i Nordjyllands amt.

Kapitel 3: Samarbejdet mellem politiet og de kommunale myndigheder inden for rammerne af lokalnævnensordningen.

3.1. Indledning.

Kommissoriet for kommissionens arbejde indeholder følgende om samarbejdet med de kommunale myndigheder:

"Det forudsættes, at politiet som hidtil er et statsligt enhedspoliti, som ikke er undergivet instruktion fra lokale myndigheder, men som naturligvis i den daglige virksomhed lever i tæt kontakt med lokalsamfundet. Kommissionen kan i den forbindelse overveje, om de gældende regler om lokalnævnenes virksomhed fortsat udgør en hensigtsmæssig ramme for den nødvendige dialog mellem politiet og lokalsamfundet, eller om der, eventuelt i lyset af kommissionens forslag til en ændret politikredsinddeling, kan være behov for ændringer."

Dette kapitel indeholder i afsnit 3.2. kommissionens overvejelser om behovet for ændringer af reglerne om lokalnævnene.

Herefter er der i afsnit 3.3. nærmere redegjort for regelgrundlaget for lokalnævnenes sammensætning og de almindelige regler for deres virksomhed.

I afsnit 3.4. er lokalnævnenes arbejdsopgaver kort beskrevet. Afsnit 3.5. indeholder herefter en kort beskrivelse af den historiske udvikling, siden lokalnævnene blev indført i 1973.

Kommissionen har som led i sine overvejelser gennemført en undersøgelse af erfaringerne med lokalnævnenes virksomhed i de enkelte nuværende politikredse. Resultatet af undersøgelsen er omtalt i afsnit 3.6.

3.2. Kommissionens overvejelser om eventuelle ændringer i lokalnævnensordningen.

3.2.1. Sammenfatning af kommissionens overvejelser.

Kommissionens overvejelser om lokalnævnensordningen kan overordnet sammenfattes i følgende udsagn:

- *Emner af fælles interesse for politiet og kommunerne, herunder f.eks. målsætninger for politiets arbejde og SSP-samarbejdet, bør fortsat løbende drøftes i lokalnævnene*
- *Politimesteren bør løbende orientere nævnet om landspolitiske prioriteringer på politiområdet og udmøntningen heraf*
- *Politimesteren bør gennem årlige redegørelser oplyse nævnet om den planlagte prioritering af ressourcerne i kredsen*
- *Der bør løbende i lokalnævnet foretages en opfølgning og evaluering i relation til de opstillede målsætninger m.v., ligesom der årligt bør gennemføres en status for målopfyldelse i kredsen*
- *Der bør i forbindelse med orienteringen om prioriteringen af kredsens ressourcer orienteres om påtænkte større eller mere indgribende organisatoriske ændringer af betydning for kommunerne, f.eks. oprettelse af nye nærpolitistationer, ændringer i stationsdistrikter og åbningstider, bygningsspørgsmål m.v.*
- *Der bør afholdes mindst to årlige møder i lokalnævnet*
- *Det er af afgørende betydning for samarbejdet mellem kommuner og politi, at alle kommuner – uanset indbyggertal - fortsat er repræsenteret i lokalnævnene*
- *Det er hensigtsmæssigt, at de befolkningsmæssigt store kommuner fortsat har flere repræsentanter end kommuner med et ringere befolkningsunderlag*
- *Det forøgede antal medlemmer i lokalnævnene i en ny politikredsstruktur med større kredse bør ikke bevirke en ændring i den kommunale sammensætning af lokalnævnene*
- *Bestemmelsen i retsplejelovens § 115, stk. 2, hvorefter den kommune, der har det største indbyggertal, vælger yderligere ét medlem, såfremt antallet af kommunale medlemmer efter reglerne bliver under 4, bør udgå som overflødig*

- *Der bør fortsat være personalerepræsentanter i lokalnævnet, men således at der ikke alene skal være tale om repræsentanter for det politiuddannede personale, men repræsentanter for det personale i kredsen, der er repræsenteret i de lokale samarbejdsudvalg*
- *Det findes vigtigt for dialogen mellem politiet og lokalsamfundet at fastholde reglen om nævnets oplysningsvirksomhed, og kommissionen finder det ønskeligt, at nævnet i videre omfang end i dag udøver en sådan virksomhed.*

3.2.2. Eventuelle ændringer i samarbejdsformen.

Som anført i kommissoriet skal kommissionen bl.a. overveje, om de gældende regler for lokalnævnenes virksomhed fortsat udgør en hensigtsmæssig ramme for den nødvendige dialog mellem politiet og lokalsamfundet, eller om der, eventuelt i lyset af kommissionens forslag til en ændret politikredsinddeling, kan være behov for ændringer.

Regeringen nedsatte i 1996 en opgavekommission, der for hele landet skulle vurdere den nuværende opgavefordeling mellem stat, amtskommuner og kommuner samt overveje eventuelle ændringer i opgavefordelingen.

Opgavekommissionen afgav den 17. december 1998 betænkning nr. 1366 om fordelingen af opgaver i den offentlige sektor.

Et flertal af opgavekommissionens medlemmer har i betænkningen bl.a. anført følgende:

"Under hensyn til den tætte forbindelse mellem politiets og kommunernes opgavevaretagelse er det kommissionens opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt, at kommunerne dels får et større kendskab til, hvorledes ressourcerne i de enkelte politikredse prioriteres, dels får en formel adgang til at blive hørt om denne prioritering..... Kommissionen foreslår derfor, at samarbejdet mellem politi og kommuner styrkes og gøres mere forpligtende gennem etablering af en planlægningsprocedure for prioriteringen af politiets indsats."

Retsplejelovens § 115 a stk. 1, bestemmer, at politimesteren (politidirektøren) holder nævnet underrettet om spørgsmål af almindelig karakter vedrørende politiets virksomhed i kredsen og politikredsens organisation, ligesom der efter anmodning fra et medlem kan gives oplysning om andre spørgsmål vedrørende politiets virksomhed og politikredsens organisation. Ethvert medlem kan endvidere i medfør af § 115 a, stk. 2, forlange, at spørgsmål af fælles interesse for politiet og kommunerne i kredsen tages op til drøftelse i nævnet.

Kommissionen har som led i sine overvejelser gennemført en høring af samtlige lokalnævne om erfaringerne med lokalnævnenes virksomhed i politikredsen. Det fremgår af høringssvarene, at der i medfør af bestemmelserne i retsplejelovens § 115 a, stk. 1 og 2, i dag drøftes en lang række spørgsmål, der skønnes at være af fælles interesse for politiet og kommunerne. Det drejer sig bl.a. om politiets personalemæssige situation, årets målsætninger for politiet i den pågældende kreds, forskellige kriminalpræventive tiltag, kriminalitetsudviklingen, SSP-samarbejdet og færdselsmæssige forhold. Endvidere drøfter en række kredse løbende spørgsmål vedrørende restaurationsområdet, narkotikaproblemer, rockerrelaterede problemer og samarbejdsformen mellem politiet og kommunerne.

I lyset af opgavekommissionens betænkning finder *kommissionen* det naturligt, at sådanne emner - også i en fremtidig struktur - løbende gøres til genstand for drøftelse i lokalnævnene.

Efter *kommissionens* opfattelse bør Politimesteren (politidirektøren) på denne baggrund løbende orientere nævnet om landspolitiske prioriteringer på politiområdet og udmøntningen heraf.

Politimesteren bør endvidere gennem årlige redegørelser oplyse nævnet om den planlagte prioritering af ressourcerne i kredsen. En sådan redegørelse bør i særlig grad rette sig mod de opgaver, man betragter som de vigtigste at sætte ind over for, herunder med fokus på indsatsområder m.v., hvor en fælles indsats fra politi og kommuner er nødvendig for at sikre sammenhæng i politiets og kommunernes opgavevaretagelse i kredsen. Tidspunktet for denne årlige redegørelse bør ligge et par måneder forud for det pågældende års begyndelse, således at der gives nævnet lejlighed til at udtale sig om den påtænkte prioritering m.v., inden denne er gennemført.

Der kan i den forbindelse peges på, at nævnet efter retsplejelovens § 115 a, stk. 4, kan henstille til politimesteren (politidirektøren), at politiet for et begrænset tidsrum særligt skal lægge vægt på løsningen af bestemte opgaver med hensyn til opretholdelsen af sikkerhed, fred og orden. Har lokalnævnet fremsat en sådan henstilling, skal politimesteren (politidirektøren) efter bekendtgørelse nr. 1182 af 21. december 1995 § 10 underrette nævnet om de forholdsregler, som træffes med henblik på at efterkomme henstillingen, ligesom lokalnævnet - hvor en henstilling ikke efterkommes - snarest muligt og senest på næste møde skal orienteres om baggrunden herfor.

I forlængelse af redegørelsen for politiets prioritering m.v. finder *kommissionen* det endvi-

dere naturligt, at der løbende i lokalnævnet foretages en opfølgning og evaluering i relation til de opstillede målsætninger m.v., og at der årligt gennemføres en status for målopfyldelse i kredsen. En sådan opfølgning og dokumentation af de opnåede resultater – og dermed en årlig status – skal allerede foretages i dag i de enkelte politikredse i forbindelse med udarbejdelsen af den årlige virksomhedsberetning. En opfølgning og årlig status for arbejdet over for lokalnævnet vil derfor efter kommissionens opfattelse mest hensigtsmæssigt kunne foretages i forbindelse med politikredsens udarbejdelse af den årlige virksomhedsberetning.

Efter *kommissionens* opfattelse bør der endvidere i forbindelse med orienteringen om prioriteringen af kredsens ressourcer orienteres om påtænkte større eller mere indgribende organisatoriske ændringer af betydning for kommunerne, f.eks. oprettelse af nye nærpolitistationer, ændringer i stationsdistrikter og åbningstider, bygningsspørgsmål m.v.

Kommissionen finder på den baggrund, at det vil være naturligt at afholde mindst to årlige møder i lokalnævnet.

Der findes ikke længere regler om, at lokalnævnet skal afholde et vist antal møder. Den tidligere bekendtgørelse om lokalnævn – bekendtgørelse nr. 408 af 6. august 1981 – indeholdt i § 7 en regel om, at nævnet skulle afholde møde mindst 3 gange om året. Denne bestemmelse udgik i forbindelse med 1995-loven om behandlingen af klager over politipersonalet m.v.

Det fremgår af høringen af lokalnævnene, at den overvejende del af politikredsene i dag fast afholder to eller flere møder om året. *Kommissionen* finder på den baggrund ikke, at der er behov for et lovmæssigt krav om afholdelse af et vist antal møder.

Efter kommissionens opfattelse kan de opstillede forslag til, hvilke emner der bør drøftes i lokalnævnene, samt på hvilken måde dette bør ske, ske inden for rammerne af den nuværende retsplejelovs § 115 a. *Kommissionen* finder således ikke, at de anførte betragtninger giver anledning til ændringer af retsplejelovens bestemmelser om lokalnævn.

3.2.3. Eventuelle ændringer i lokalnævnets sammensætning.

3.2.3.1. Den kommunale repræsentation.

Efter retsplejelovens § 115, stk. 2, består lokalnævnet fra kommunal side som udgangspunkt af borgmestrene i de kommuner, som politikredsen omfatter. Kommuner, der har over

30.000 indbyggere, vælger herudover ét medlem ved siden af borgmesteren. § 115, stk. 2, bestemmer endvidere, at for hver 100.000, indbyggertallet i en kommune overstiger 30.000, vælger kommunen yderligere ét medlem.

Af forarbejderne til retsplejelovens § 115 fremgår bl.a. følgende vedrørende kommunernes indbyrdes repræsentation i lokalnævnet:

”For så vidt angår kommunernes indbyrdes repræsentation er det tilstræbt, at de store kommuner i hvert fald får flere repræsentanter end de øvrige. Såfremt alle kommuner i politikredsen skal være repræsenteret i nævnet, er en konsekvent gennemførelse af repræsentation efter indbyggertal ikke hensigtsmæssig, da de fleste lokalnævn i så fald bliver meget store.”

Kommissionen har i den forbindelse overvejet, om der – i lyset af den ændrede kredsstruktur med større kredse og et større antal kommuner – er behov for ændringer i den kommunale repræsentation, således at kommuner med mere end henholdsvis 30.000 og 130.000 indbyggere ikke længere skal have mere end én repræsentant i lokalnævnet?

Efter *kommissionens* opfattelse er det af afgørende betydning for samarbejdet mellem kommuner og politi, at alle kommuner – uanset indbyggertal - fortsat er repræsenteret i lokalnævnene. Behovet for en fortsat nær kontakt mellem kommuner og politi i de nye kredse, der gennemgående vil omfatte et betydeligt større antal kommuner end de nuværende politikredse, tilsiger således, at lokalnævnet fortsat bør omfatte samtlige af kredsens borgmestre.

Vedrørende kommunernes indbyrdes repræsentation i nævnet er *kommissionen* af den opfattelse, at det fortsat er hensigtsmæssigt, at de befolkningsmæssigt store kommuner har flere repræsentanter end kommuner med et mindre befolkningsunderlag. Således vil - også i en ny struktur - en stor del af de politimæssige opgaver i særlig grad være rettet mod de befolkningsmæssigt tunge kommuner. Repræsentationen i de store kommuner vil ligeledes på denne måde bedre afspejle den politiske sammensætning af kommunalbestyrelsen og dermed give bedre muligheder for på et givet område at gennemføre en fælles politimæssig og kommunal indsats.

Antallet af kommunale repræsentanter i de nuværende lokalnævn spænder fra 4 til 11 medlemmer med et gennemsnitligt antal kommunale medlemmer på ca. 6. En foreløbig beregning af antallet af kommunale medlemmer af lokalnævnene efter kommissionens forslag til nye politikredse viser, at antallet – med de nuværende regler – gennemsnitligt bliver på ca. 13 kommunale repræsentanter, og således at der mindst vil være 5 kommunale medlemmer

(politikreds 25) og 20 kommunale medlemmer i det største lokalnævn (politikreds 5). Antallet af kommunale repræsentanter i lokalnævne efter forslaget til ny politikredsstruktur fremgår af bilag 1.

Kommissionen finder ikke, at det forøgede antal medlemmer bør bevirke en ændring i den kommunale sammensætning af lokalnævne. Dette skal særligt ses i lyset af behovet for at sikre, at alle kommuner er repræsenteret i lokalnævnet og dermed i det formaliserede samarbejde mellem politi og kommuner.

Efter retsplejelovens § 115, stk. 2, 4. og 5. punktum, vælger den kommune, der har det største indbyggertal, yderligere ét medlem, såfremt antallet af kommunale medlemmer efter reglerne bliver under 4. Ligeledes skal der i politikredse, der alene består af én kommune, vælges 3 kommunale medlemmer ved siden af borgmesteren.

Da antallet af kommunale repræsentanter i de nye lokalnævn – som anført ovenfor – ikke kommer under 6, finder *kommissionen*, at reglen i stk. 2, 4. punktum bør udgå som overflødig. Der er ikke efter kommissionens opfattelse behov for at indføre en tilsvarende minimumsregel for lokalnævne i en ny struktur med større politikredse.

For så vidt angår reglen i stk. 2, 5. punktum, finder *kommissionen*, at denne regel bør bevares.

Kommissionen har herved lagt særlig vægt på debatten om sammenlægning af kommuner og udviklingen på Bornholm. Hvis der – som det må forventes – på Bornholm gennemføres en sammenlægning af øens 5 kommuner og amtet i 2003, vil minimumsreglen i stk. 2, 5. pkt., om lokalnævn bestående alene af én kommune blive aktuel. Kommissionen finder ligeledes, at det ikke kan udelukkes, at en tilsvarende situation vil kunne opstå i de nye politikredse, der kommer til at bestå af et begrænset antal kommuner.

Kommissionen har overvejet, om der – i lyset af debatten om sammenlægning af kommuner – er behov for en bestemmelse, der gør det muligt administrativt at ændre på lokalnævnenes sammensætning. *Kommissionen* har imidlertid fundet, at reglerne om sammensætning i forhold til indbyggertal på tilstrækkelig vis tilgodeser hensynet til, at alle kommuner er tilstrækkeligt repræsenterede i nævnet. En kommunesammenlægning mellem f.eks. 2 kommuner inden for en given politikreds vil således kunne betyde, at den sammenlagte kommune – i kraft af det øgede samlede indbyggertal – vil få det samme antal repræsentanter i lokalnævnet som de 2 kommuner tilsammen.

For så vidt angår København består lokal-

nævnet efter retsplejelovens § 115, stk. 3, af borgmesteren samt 4 medlemmer valgt af og blandt kommunalbestyrelsens øvrige medlemmer. *Kommissionen* finder ikke grundlag for at ændre repræsentationen for Københavns kommune. Da Københavns politikreds efter kommissionens forslag til politikreds 24 – foruden Københavns kommune – vil komme til at bestå af Frederiksberg, Tårnby og Dragør kommuner, foreslår *kommissionen*, at særreglen vedrørende lokalnævnet for Københavns politikreds i § 115, stk. 3, ændres, således at antallet af kommunale repræsentanter i nævnet vil være på i alt 5 medlemmer fra Københavns kommune, og at antallet af repræsentanter for Frederiksberg, Tårnby og Dragør kommune fastsættes efter den almindelige regel i § 115, stk. 2. Antallet af kommunale repræsentanter i lokalnævnet for Københavns politikreds bliver dermed – med det nuværende befolkningsunderlag – på i alt 10 medlemmer.

Der kan i forlængelse af det anførte om sammensætningen af den kommunale repræsentation af lokalnævne og antallet af kommuner og kommunale repræsentanter i de nye lokalnævn rejses spørgsmål om, hvorvidt politimesteren (politidirektøren) kan indkalde dele af lokalnævnet til drøftelse. Det kunne f.eks. dreje sig om kommuner i en bestemt geografisk del af kredsen eller særlige typer af kommuner som land- og bykommuner. Sådanne formaliserede drøftelser med dele af lokalnævnet kan ikke ske inden for rammerne af den gældende ordning. *Kommissionen* finder ikke, at den ændrede kredsstruktur medfører et behov for sådanne formaliserede drøftelser med dele af kredsens kommuner inden for rammerne af lokalnævnetsordningen.

Politimesteren (politidirektøren) vil således – på samme måde som hidtil – kunne indkalde de enkelte kommuner til uformelle bilaterale drøftelser om politimæssige spørgsmål, som alene vedrører én bestemt eller visse af kredsens kommuner.

3.2.3.2. Politiets repræsentation i nævnet.

For politiets vedkommende består lokalnævnet efter retsplejelovens § 115, stk. 2 og stk. 3, af politimesteren (politidirektøren) og 2 medlemmer valgt af og blandt politipersonalet i politikredsen.

For så vidt angår politipersonalet vælges 1 medlem af og blandt det i politikredsen stationerede ordenspolitipersonale, medens 1 medlem vælges af og blandt det øvrige politipersonale i kredsen, jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 1182 af 21. december 1995 om lokalnævn vedrørende politiets virksomhed.

Reglerne om lokalnævn blev ændret i 1995 i forbindelse med indførelsen af den særlige ordning i retsplejeloven om behandlingen af adfærdsklagesager og straffesager mod politipersonale samt reglerne om politiklagenævn. Lokalnævnene skulle herefter ikke længere behandle klager over politiet, men alene fungere som et samarbejdsorgan i relation til kontakten og samarbejdet mellem politiet og kommunerne. I forbindelse med lovændringen i 1995 udgik den i 1981 indførte bestemmelse om, at lokalnævnet blev suppleret med en lokal, beskikket advokat udpeget af Advokatrådet, når nævnet skulle behandle klager over politipersonalets adfærd. Lovændringen i 1995 indebar ikke herudover ændringer i lokalnævnenes sammensætning.

Kommissionen har overvejet, hvorvidt der i lokalnævnet fortsat skal være deltagelse af repræsentanter for det politiuddannede personale i kredsen.

Kommissionen har overordnet fundet, at lokalnævnet i dag primært bør være et ledelsesforum, hvor politimesteren (politidirektøren) som leder af kredsen og kommunernes øverste ledelse har lejlighed til at drøfte spørgsmål af mere overordnet og strategisk karakter.

Kommissionen finder på den anden side, at der fortsat bør være en bred repræsentation af politikredsen i lokalnævnet. Kommissionen finder det således vigtigt, at repræsentanter for personalet fortsat deltager i lokalnævnenes arbejde med henblik på at medvirke til en høj grad af information om de lokale politimæssige forhold og indsigt i det daglige arbejde i politikredsen.

Kommissionen har i den forbindelse endelig hæftet sig ved, at høringen af lokalnævnene viser, at man i det hele er meget tilfredse med den nuværende ordning.

Kommissionen finder således, at repræsentanter for personalet i kredsen fortsat bør være repræsenteret i lokalnævnet, men således at der ikke alene skal være tale om repræsentanter for det politiuddannede personale, men repræsentanter for det personale i kredsen, der er repræsenteret i de lokale samarbejdsudvalg.

For så vidt angår politikredsenes øverste ledelse har kommissionen i forlængelse heraf overvejet, om politikredsen alene skal være repræsenteret i lokalnævnet af politimesteren, eller om der bør være andre formaliserede regler for udpegning af ledelsesrepræsentanter ved siden af politimesteren (politidirektøren). Af høringen af lokalnævnene fremgår, at det i langt den overvejende del af de nuværende politikredse er besluttet, at den stedlige øverste ledelse af ordens- og kriminalpolitiet fast deltager i lokalnævnsmøderne, ligesom vicepoliti-

mesteren – og i visse kredse kontorlederen – fast deltager i møderne. Disse repræsentanter for ledelsen deltager efter bestemmelsen om sagkyndige i bekendtgørelsens § 8, stk. 2, men er ikke medlemmer af nævnet.

Det er *kommissionens* opfattelse, at den nuværende ordning, hvorefter alene politimesteren (politidirektøren) er medlem af lokalnævnet, fortsat bør være gældende. Det skal i den forbindelse understreges, at det fortsat ofte i en række sammenhænge vil være naturligt for politimesteren (politidirektøren) at lade sig ledsage af andre repræsentanter for kredsenes ledelse. Ligeledes finder *kommissionen* det hensigtsmæssigt, at reglen om deltagelse af sagkyndige i øvrigt forbliver uændret, således at politimesteren (politidirektøren) eller de kommunale repræsentanter kan vælge at lade andre sagkyndige deltage i lokalnævnets møder, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt.

3.2.3.3. Nævnets oplysningsvirksomhed.

Efter retsplejelovens § 115 a, stk. 5, skal nævnet virke for, at der gives befolkningen i kredsen oplysning om politiets virksomhed.

Af høringssvarene om lokalnævnsordningen fremgår, at langt den overvejende del af lokalnævnene ikke har udøvet særskilt oplysningsvirksomhed. En mindre del af lokalnævnene har imidlertid drevet oplysningsvirksomhed i kredsene. For den overvejende del af disse er der tale om produktion af informationsmateriale til borgerne som led i kriminalpræventive oplysningskampagner.

Kommissionen finder det vigtigt for dialogen mellem politiet og lokalsamfundet at fastholde reglen om nævnets oplysningsvirksomhed.

Der kan efter kommissionens opfattelse i en ny struktur med større kredse være anledning til i videre omfang end i den nuværende struktur, at nævnet – i forlængelse af drøftelserne om politiets og kommunernes prioriteringer, fælles indsatser m.v. – giver borgerne oplysning om sådanne prioriteringer og indsatser m.v. Det skal understreges, at en sådan oplysningsvirksomhed fra nævnets side synes mest naturlig, når der er tale om fælles tværgående initiativer mellem en række kommuner og politiet.

Kommissionen finder det således ønskeligt, at lokalnævnene i en ny struktur i videre omfang end tidligere udøver oplysningsvirksomhed.

3.2.3.4. Kommissionens sammenfattende overvejelser om behovet for ændringer af retsplejelovens regler om lokalnævn.

Det anførte om antallet af kommunale repræsentanter i nævnene medfører, at retsplejelovens § 115, stk. 2, ændres, således at 4. punktum udgår.

De anførte betragtninger om den politipersonalets repræsentation i nævnet medfører endvidere, at retsplejelovens § 115, stk. 2 og 3, skal ændres, således at sætningen om medlemmer valgt af og blandt politipersonalet erstattes af medlemmer valgt af og blandt det personale i politikredsen, der er repræsenteret i samarbejdsudvalgene. Ligeledes bør bestemmelsen i bekendtgørelsens § 3 vedrørende valgperiode m.v. for politipersonalet ændres tilsvarende.

Det anførte om særreglen for lokalnævnet i Københavns politikreds i retsplejelovens § 115, stk. 3, medfører endelig, at stk. 3 bør ændres, således at antallet af kommunale repræsentanter i nævnet vil være på 5 medlemmer fra Københavns kommune. For Frederiksberg, Tårnby og Dragør kommune vil antallet af kommunale medlemmer fastsættes efter den almindelige regel i stk. 2.

De anførte betragtninger giver ikke herudover anledning til ændringer af retsplejelovens bestemmelser om lokalnævn.

Der henvises til udkastet til lovforslag § 1, nr. 7-10.

3.3. Lokalnævnenes sammensætning og almindelige regler for deres virksomhed.

Der er i dag i alle politikredse oprettet et lokalnævn vedrørende politiets virksomhed bestående af repræsentanter for politiet og for de kommuner, som politikredsen omfatter.

Bestemmelserne herom findes i retsplejelovens § 115, der har følgende ordlyd:

"§ 115. I hver politikreds oprettes et lokalnævn vedrørende politiets virksomhed.

Stk. 2. Uden for København består nævnet af politimesteren, 2 medlemmer valgt af og blandt politipersonalet i politikredsen samt borgmestrene i de kommuner, som politikredsen omfatter. Kommuner, der har over 30.000 indbyggere, vælger ét medlem ved siden af borgmesteren. For hver 100.000 indbyggertallet i en kommune overstiger 30.000, vælger kommunen yderligere ét medlem. Såfremt antallet af kommunale medlemmer efter foranstående regler bliver under 4,

vælger den kommune, der har det største indbyggertal, yderligere ét medlem. I politikredse, der kun består af en kommune, vælger kommunen 3 medlemmer ved siden af borgmesteren. De kommunale medlemmer af nævnet vælges af og blandt kommunalbestyrelsens medlemmer.

Stk. 3. I København består nævnet af politidirektøren, 2 medlemmer valgt af og blandt Politipersonalet i politikredsen, én af borgmestrene, der vælges af magistraten, samt 4 medlemmer, der vælges af og blandt borgerrepræsentationens medlemmer.

Stk. 4. Politimesteren (politidirektøren) udpeger selv sin stedfortræder. Uden for København vælges en stedfortræder for borgmesteren af og blandt kommunalbestyrelsens medlemmer. For de øvrige medlemmer vælges en stedfortræder efter reglerne i stk. 2 og 3.

Stk. 5 Nævnet vælger sin formand og næstformand blandt de kommunale medlemmer."

Af forarbejderne fremgår bl.a. følgende om sammensætningen af lokalnævnene:

"For at understrege betydningen af lokalnævnets virksomhed er det foreslået, at borgmestrene (i Københavns kommune én af borgmestrene) er fødte medlemmer af nævnet. Bestemmelsen medfører i øvrigt, at antallet af kommunale repræsentanter altid er større end antallet af medlemmer fra politiet. For så vidt angår kommunernes indbyrdes repræsentation er det tilstræbt, at de store kommuner i hvert fald får flere repræsentanter end de øvrige. Såfremt alle kommuner i politikredsen skal være repræsenteret i nævnet, er en konsekvent gennemførelse af repræsentation efter indbyggertal ikke hensigtsmæssig, da de fleste lokalnævn i så fald bliver meget store."

De anførte bestemmelser i retsplejeloven suppleres af regler i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1182 af 21. december 1995 om lokalnævn vedrørende politiets virksomhed.

Bekendtgørelsen indeholder således bl.a. bestemmelser om valg og udpegning af medlemmer af lokalnævn. Det fremgår heraf, at valgperioden for kommunale medlemmer i lokalnævnene afgøres efter reglerne i lov om kommunernes styrelse og (den nu ophævede) lov om Københavns kommunes styrelse, jf. bekendtgørelsens § 2.

Valgperioden for politipersonalets medlemmer af lokalnævnet er 4 år. 1 medlem vælges af og blandt det i politikredsen stationerede ordenspolitipersonale, medens 1 medlem vælges af og blandt det øvrige politipersonale, der er stationeret i politikredsen, jf. bekendtgørelsens § 3.

Lokalnævnet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af medlemmerne, herunder formanden eller næstformanden, er til stede.

Beslutninger træffes ved stemmeflertal, og i tilfælde af stemmelighed er formandens og under dennes forfald næstformandens stemme afgørende. Såfremt der ved valg af formand eller næstformand - der vælges blandt de kommunale medlemmer - opstår stemmelighed, træffes afgørelsen ved lodtrækning.

Sekretariatsfunktioner for nævnet varetages efter nævnets bestemmelse af en af de kommuner, der er repræsenteret i nævnet.

Møde i lokalnævnet afholdes efter anmodning fra formanden, næstformanden, politimesteren eller mindst 2 andre medlemmer.

Lokalnævnets møder er ikke offentlige, jf. bekendtgørelsens § 8. Lokalnævnet kan dog tilkaldte sagkyndige, der ikke er medlemmer af nævnet, adgang til at deltage i behandlingen af bestemte sager uden stemmeret. Det anføres således i forarbejderne, at:

"Det kan være praktisk f.eks. ved behandlingen af sager inden for sundhedslovgivningen at kunne indkalde vedkommende embedslæge eller ved behandlingen af vejsager vedkommende kommuners ingeniører eller amtsvejsinspektøren".

Lokalnævnets medlemmer og eventuelle sagkyndige, der deltager i møderne, har tavshedspligt, jf. forvaltningslovens § 27.

3.4. Lokalnævnenes opgaver.

Lokalnævnenes opgaver fremgår af retsplejelovens § 115 a, stk. 1-5, der har følgende ordlyd:

"§ 115 a. Politimesteren (politidirektøren) holder nævnet underrettet om spørgsmål af almindelig karakter vedrørende politiets virksomhed i kredsen og politikredsens organisation. Efter anmodning af et medlem giver politimesteren (politidirektøren) endvidere nævnet oplysning om andre spørgsmål vedrørende politiets virksomhed og politikredsens organisation.

Stk. 2. Ethvert medlem af nævnet kan forlange, at spørgsmål af fælles interesse for politiet og kommunalbestyrelserne i politikredsen tages op til drøftelse i nævnet.

Stk. 3. Nævnet kan afgive udtalelse om spørgsmål vedrørende politikredsens almindelige organisation.

Stk. 4. Nævnet kan henstille til politimesteren (politidirektøren), at politiet for et begrænset tidsrum særligt skal lægge vægt på løsningen af opgaver med hensyn til opretholdelsen af sikkerhed, fred og orden i politikredsen.

Stk. 5. Nævnet skal virke for, at der gives befolkningen i kredsen oplysning om politiets virksomhed."

Retsplejelovens bestemmelser om lokalnævne-

nes funktion som samarbejdsorgan bygger på et forslag fra Justitsministeriets strukturudvalg vedrørende politiet.

Strukturudvalget var af Justitsministeriet blevet anmodet om at overveje problemerne i forbindelse med en eventuel indførelse af en særlig undersøgelsesordning for klager over politiet. Dette spørgsmål blev af Strukturudvalget inddraget i udvalgets overvejelser om i stedet for politirådene at etablere lokalnævn med det formål at udbygge kontakten mellem politiet og befolkningen.

I bemærkningerne til lovforslaget - der til lige indeholdt forslag om, at lokalnævnene skulle forestå undersøgelsen af klager over politiet - anføres bl.a. følgende:

"Forslaget har til formål at udbygge kontakten og styrke tillidsforholdet mellem politiet og befolkningen. Efter lovforslaget tillægges lokalnævnene en vis indflydelse på politiets virksomhed i almindelighed samt en informationspligt over for befolkningen i politikredsen."

Af bemærkningerne fremgår endvidere:

"Nævnene kan afgive udtalelser om spørgsmål vedrørende politikredsens almindelige organisation. Under politikredsens organisation hører f.eks. spørgsmål om politikredsinddelingen, stationsdistrikter, enkeltmandsdistrikter, åbningstider og principperne for tilrettelæggelse af tjenesten i politikredsen. Der er endvidere tænkt på bygningsspørgsmål.

Nævnene kan endvidere henstille til politimesteren (politidirektøren), at politiet for et begrænset tidsrum særligt skal lægge vægt på løsningen af bestemte opgaver med hensyn til opretholdelse af sikkerhed, fred og orden i politikredsen. Det følger af bemærkningerne i Strukturudvalgets indstilling, at der med denne bestemmelse åbnes mulighed for, at nævnene kan opnå en vis medbestemmelse med hensyn til prioriteringen af politiets opgaver i politikredsen.

Herudover skal nævnene virke for, at der gives befolkningen i politikredsen almindelig information om politiets virksomhed. Nævnene skal dels holde befolkningen i politikredsen orienteret om arbejdet i nævnene, dels tage initiativet til at sikre, at befolkningen på forskellig måde holdes orienteret om politiets virksomhed. Orienteringen bør f.eks. omfatte oplysninger om de opgaver, der påhviler politiet, og om de almindelige retningslinier, der følges af politiet, herunder oplysninger om politiets retsstilling. Med henblik på at udbygge samarbejdet mellem befolkningen og politiet er det ønskeligt, at befolkningen udover at opnå større forståelse og viden om politiets virksomhed i højere grad bliver bekendt med de problemer, politiet står overfor, og de grundlæggende årsager hertil. Der vil antagelig kunne opnås en væsentlig lettelse for politiet med hensyn til f.eks.

bekæmpelse af tyveri, hvis den enkelte borger og offentlige og private institutioner og virksomheder i højere grad var opmærksom på muligheden for og værdien af forskellige beskyttelsesforanstaltninger. På dette område kan lokalnævnene således blive et værdifuldt led på lokalt plan i det arbejde, der udføres f.eks. af Det kriminalpræventive Råd eller Rådet for større Færdselssikkerhed.

For at nævnene kan opfylde deres formål, er det samtidig bestemt, at politimesteren (politidirektøren) skal holde nævnet underrettet om spørgsmål af almindelig karakter vedrørende politiets virksomhed i kredsen og politikredsens organisation. Efter forslaget skal politimesteren (politidirektøren) endvidere, hvis et medlem fremsætter ønske herom, give nævnet oplysning om andre spørgsmål vedrørende politiets virksomhed og politikredsens organisation. Endelig kan alle spørgsmål af fælles interesse for politiet og kommunalbestyrelserne i politikredsen tages op til drøftelse i nævnet."

Strukturudvalget anførte i sin indstilling følgende om lokalnævnenes mulighed for at opnå medbestemmelse med hensyn til prioriteringen af politiets opgaver i politikredsen:

"Nævnets kompetence vedrører politiets opgaver med hensyn til opretholdelse af sikkerhed, fred og orden for en periode ad gangen. Prioriteringen må ske inden for de økonomiske og personale-mæssige ressourcer, der er til rådighed, ligesom nævnet naturligvis må lægge lovgivningen og administrative forskrifter til grund. Der kan endvidere i særlige tilfælde opstå situationer, hvor løsningen af en opgave, herunder vedrørende opretholdelse af sikkerhed, fred og orden, gør det nødvendigt, at den af nævnet opstillede prioritering må fraviges, evt. i en vis tid. Det følger af retsplejelovens § 109, stk. 1, at politimesterens afgørelser i disse sager kan indbringes for justitsministeren."

Af Strukturudvalgets bemærkninger fremgår herudover bl.a., at bestemmelsen i § 115 a, stk. 2, er tænkt som et supplement til det bestående samarbejde mellem politi og kommuner, som foreskrives i lovgivningen på en række områder, f.eks. i relation til færdselslovgivningen, politivedtægterne og vejlovgivningen, eller varetages gennem en række kommissioner, f.eks. civilforsvarskommissionen og brandkommissioner. Det anføres videre, at man således i nævnet vil kunne drøfte såvel spørgsmål, som falder udenfor de eksisterende regler om samarbejdsformer, som spørgsmål, der omfattes af de eksisterende regler, f.eks. i tilfælde hvor det skønnes mere hensigtsmæssigt at behandle et spørgsmål i et fælles navn på tværs af kommunegrænserne frem for i hver enkelt kommune.

I Strukturudvalgets bemærkninger nævnes som eksempler på spørgsmål, der er egnet til

drøftelse i nævnet:

"projektering af vejanlæg, skoler og alderdomshjem, hvor politiet har interesse i af færdselsmæssige grunde at få lejlighed til at gøre politiets synspunkter gældende (f.eks. vejføring, anlæg af rastepladser, til- og frakørselsforhold). Planlægningen af civilforsvarsforanstaltninger, der rækker ud over den enkelte kommune i politikredsen, vil kunne koordineres i nævnet. Spørgsmål inden for sundhedsvæsenet f.eks. af almindelig eller principiel karakter, der berører flere kommuner, vil ligeledes kunne optages til drøftelse i nævnet. Det samme gælder opgaver inden for socialvæsenet, f.eks. planlægning af foranstaltninger til bekæmpelse af narkotikamisbrug. Endelig vil de nærmere retningslinier for tilladelser til offentlige forlystelser i henhold til loven om restaurations- og hotelvirksomhed kunne fastlægges i nævnet."

Retsplejelovens § 115 a, suppleres af §§ 9 - 11 i bekendtgørelse nr. 1182 af 21. december 1995 om lokalnævn vedrørende politiets virksomhed, der har følgende ordlyd:

"§ 9. Politimesteren (politidirektøren) kan afvise at give oplysninger i henhold til retsplejelovens § 115 a, stk. 1, såfremt adgangen til oplysninger bør vige for væsentlige hensyn til statens sikkerhed, landets forsvar, forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner, forbrydelsers forebyggelse, opklaring og forfølgning eller enkeltpersoners personers personlige og økonomiske forhold.

§ 10. Har lokalnævnet fremsat en henstilling i henhold til retsplejelovens § 115 a, stk. 4, påhviler det politimesteren (politidirektøren) at underrette nævnet om de forholdsregler, han træffer med henblik på at efterkomme henstillingen. Såfremt politimesteren (politidirektøren) ikke anser det for muligt at følge nævnets henstilling, skal han snarest muligt og senest på næste møde afgive en motiveret redegørelse om baggrunden herfor.

§ 11. Lokalnævnet skal på begæring underrettes af politimesteren (politidirektøren) om ansættelser, forfremmelser, forflytninger og afskedigelser i politikredsen."

Det anføres i Strukturudvalgets bemærkninger om rammerne for politimesterens pligt til at videregive oplysninger til nævnet, at uanset, at de enkelte nævnsmedlemmer er undergivet tavshedspligt, kan de nævnte hensyn (i dag opregnet i bekendtgørelsens § 9) begrunde, at oplysninger nægtes for at sikre, at de f.eks. ikke videregives ved en fortalelse. Som eksempler på oplysninger, som ikke skal videregives, nævnes bl.a. oplysninger af efterretningsmæssig karakter og oplysninger om en forestående konkret

politimæssig indsats eller en planlægning heraf i tilfælde, hvor opnåelse af formålet med indsatsen vanskeliggøres eller forspildes, hvis oplysningerne bliver kendt. Der nævnes endvidere oplysninger om efterforskningen i en straffesag, når der er risiko for, at politiets mulighed for at gennemføre efterforskningen skades ved, at oplysninger videregives.

3.5. Den historiske udvikling.

3.5.1. 1973-loven og baggrunden herfor.

Bestemmelserne om lokalnævn blev indsat i retsplejeloven i 1973 (lov nr. 325 af 13. juni 1973). Lokalnævnene fik med loven to hovedopgaver. Nævnene skulle som den ene hovedopgave vedligeholde og udbygge kontakten mellem politiet og befolkningen. Herudover skulle nævnene som den anden hovedopgave bestemme, hvordan klager over politipersonalets adfærd i tjenesten skulle behandles.

Spørgsmålet om behandlingen af klager over politiets adfærd i tjenesten havde i årene forud for loven givet anledning til en omfattende offentlig debat. Det var således blevet kritiseret, at politiet selv foretog undersøgelser af klager over polititjenestemænd.

Der var på den baggrund iværksat forskellige undersøgelser af mulighederne for at gennemføre en ny ordning på området. Spørgsmålet blev således gjort til genstand for behandling i Justitsministeriets udvalg vedrørende undersøgelser mod personer ansat i politiets tjeneste (Politiauditørudvalget), der i 1968 afgav betænkning nr. 507. Strafferetsplejeudvalget behandlede herefter spørgsmålet og afgav i 1970 en særudtalelse, der efterfølgende er medtaget i udvalgets betænkning nr. 622 fra 1971 om efterforskning i straffesager m.v.

Strukturudvalget vedrørende politiet blev efter afgivelsen af Strafferetsplejeudvalgets betænkning af Justitsministeriet anmodet om at overveje problemerne i forbindelse med en eventuel indførelse af en særlig undersøgelsesordning for klager over politiet.

Dette spørgsmål blev af Strukturudvalget inddraget i udvalgets overvejelser om i stedet for politirådene - der i begyndelsen af 1970'erne alene var oprettet i 4 politikredse - at etablere lokalnævn med det formål at udbygge kontakten mellem politiet og befolkningen.

Strukturudvalget foreslog med udgangspunkt i Strafferetsplejeudvalgets betænkning, at der blev indført et særligt kapitel i retsplejeloven om behandlingen af klager over polititjenestemænd, og at lokalnævnene blev tillagt kompetence til at træffe bestemmelse om un-

dersøgelser i disse sager.

Lokalnævnene blev endvidere tillagt opgaver som samarbejdsorgan. Bestemmelserne om lokalnævnenes funktion på dette område er ikke ændret siden 1973.

Det bærende hensyn bag den gennemførte ordning, der i alt væsentligt var identisk med Strukturudvalgets forslag, var at styrke tillidsforholdet mellem politiet og befolkningen.

3.5.2. Overvejelser om og gennemførte ændringer i lokalnævnsordningen i 1980'erne.

Lokalnævnsordningen blev på baggrund af kritik fra flere sider i 1981 ændret ved lov nr. 270 af 10. juni 1981. Ændringerne indebar bl.a., at lokalnævnet blev suppleret med en lokal, beskikket advokat udpeget af Advokatrådet, når nævnet skulle behandle klager over politipersonalets adfærd.

Gennem første halvdel af 1980'erne blev der flere gange af oppositionspartier stillet forslag om ændringer i retsplejelovens regler om behandlingen af klager over politipersonale. Ingen af disse forslag blev gennemført.

I forbindelse med behandlingen af et lovforslag fra Venstresocialisterne og Socialistisk Folkeparti i 1985 gav justitsministeren tilsagn om, at ministeriet - med henblik på at få belyst erfaringerne med lokalnævnsordningen - ville anmode politimestrene og Politidirektøren i København om at tage initiativ til, at spørgsmålet om erfaringerne med lokalnævnenes virksomhed i de enkelte politikredse - særligt med hensyn til behandlingen af klagesager over politipersonale - blev taget op i lokalnævnene.

Justitsministeriet sendte ved skrivelse af 16. juni 1986 en høringsoversigt og de indhentede udtalelser til Folketingets Retsudvalg. Af høringsoversigten fremgik bl.a. følgende:

"De redegørelser vedrørende erfaringerne med lokalnævnsordningen, som Justitsministeriet har modtaget, viser bl.a., at antallet af møder i lokalnævnene og antallet af klagesager er meget varierende. Forskellene skyldes tilsyneladende hovedsageligt geografiske forhold og forskellene i politikredsenes størrelse. Der er således tendens til, at antallet af møder og antallet af klagesager er størst i større bymæssige områder.

Det er i redegørelserne generelt set langt den overvejende opfattelse, at lokalnævnsordningen fungerer efter hensigten og på tilfredsstillende måde. Det fremhæves særligt, at den kommunikation, der finder sted i nævnene mellem politiet og lokalpolitikere vedrørende politimæssige spørgsmål, er meget værdifuld, bl.a. af hensyn til politikernes indsigt i de særlige politimæssige pro-

blemer og til løsningen af kriminalpræventive opgaver på lokalt plan."

Den gennemførte undersøgelse medførte ikke ændringer i grundlaget for lokalnævnenes virksomhed som samarbejdsorgan.

3.5.3. 1995-loven om behandlingen af klager over politipersonalet m.v.

Behandlingen af klager over politiet inden for rammerne af lokalnævnene gav i de følgende år fortsat anledning til debat, og Justitsministeriet nedsatte på den baggrund et udvalg, som i 1994 afgav betænkning nr. 1278 om behandlingen af klager over politipersonalet.

Udvalget skulle bl.a. fremkomme med forslag til ændringer af reglerne om behandlingen af klager over politipersonales adfærd under udførelsen af tjenesten. Det var i den forbindelse forudsat, at ændringerne bl.a. skulle indebære, at lokalnævnene ikke skulle deltage i behandlingen af disse klagesager.

Kommissoriet indeholdt endvidere bl.a. følgende:

"Udvalget skal endelig fremkomme med forslag om lokalnævnenes fremtidige sammensætning og arbejdsopgaver. Det forudsættes i den forbindelse, at lokalnævnene opretholdes, således at nævnene fortsat kan varetage deres opgaver i relation til kontakten og samarbejdet mellem politiet og den lokale befolkning."

På grundlag af betænkningen blev der ved lov nr. 393 af 14. juni 1995 indsat de nugældende bestemmelser i retsplejeloven om behandlingen af adfærdsklagesager og straffesager mod politipersonale. Efter disse bestemmelser behandles adfærdsklagesagerne af statsadvokaterne, der ligeledes efterforsker og afgør tiltalespørgsmål i straffesager mod politipersonalet. Med loven blev endvidere etableret regionale politiklagenævne, der løbende skal føre tilsyn med statsadvokaternes behandling af sagerne.

Med lovændringen fjernede man således den ene af to hovedopgaver for lokalnævnene.

Om lokalnævnenes anden hovedopgave - som samarbejdsorgan - anføres i betænkning nr. 1278 om behandlingen af klager over politipersonalet, at man - på baggrund af den indlagte forudsætning i kommissoriet - ikke nærmere havde drøftet, om lokalnævnene burde bevares. Det anføres imidlertid, at flere af udvalgets medlemmer havde givet udtryk for, "at de finder det tvivlsomt, om der er behov for at bevare lokalnævnene som samarbejdsorgan, idet der i forvejen finder et meget nært samarbejde sted mellem kommunerne og politiet."

I bemærkningerne til lovforslaget anføres

følgende om lokalnævnenes fremtid:

"Det er Justitsministeriets opfattelse, at lokalnævnene fortsat bør bevares som den formelle ramme om samarbejdet på lokalt plan mellem politiet og kommunerne. Selv om der på mange områder er et tæt samarbejde mellem politiet og kommunerne, finder ministeriet det værdifuldt tillige at have et overordnet forum for drøftelsen af en række spørgsmål af mere generel karakter vedrørende forholdet mellem politiet og lokalbefolkningen. Det er i den forbindelse også Justitsministeriets opfattelse, at lokalnævnene varetager en række væsentlige opgaver, der ikke umiddelbart kan forventes løst i andre sammenhænge.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at de nuværende regler i retsplejelovens § 115 a, stk. 1 - 5, om lokalnævnenes funktion som samarbejdsorgan kan opretholdes i uændret form...

Med hensyn til lokalnævnets fremtidige sammensætning er Justitsministeriet enig med udvalget i, at det ikke længere vil være aktuelt at lade en advokat være medlem af nævnet, idet advokatmedlemmet hidtil kun har deltaget i behandlingen af klagesager og ikke i nævnets øvrige arbejde.

Justitsministeriet finder ikke tilstrækkelig anledning til at foreslå andre ændringer i lokalnævnenes sammensætning. Det bemærkes herved, at hvis der opstår behov for fra kommunernes eller politiets side at lade personale med særlig indsigt på bestemte sagsområder deltage i nævnets møder, vil dette kunne ske på ad hoc-basis. Justitsministeriet finder ligesom udvalget, at det fremover vil være af særlig betydning, at borgmestrene (i København overborgmesteren eller en anden borgmester) deltager i nævnets møder, og at det så vidt muligt bør undgås, at disse møder ved suppleanter."

Lovforslaget blev - for så vidt angår bestemmelserne om lokalnævnenes fremtidige virksomhed - vedtaget uden ændringer ved lov nr. 393 af 14. juni 1995. Loven trådte i kraft den 1. januar 1996. Det var dog fastsat, at lokalnævnene skulle færdigbehandle de adfærdsklagesager, som forud for lovens ikrafttræden havde været behandlet af lokalnævnet.

Justitsministeriet udstedte i forlængelse heraf den 21. december 1995 bekendtgørelse nr. 1182 om lokalnævn vedrørende politiets virksomhed. I forhold til den tidligere bekendtgørelse indeholder bekendtgørelse nr. 1182 - ud over de konsekvensændringer, der fulgte af, at klagesagsbehandling ikke længere skulle ske i lokalnævnet - visse redaktionelle ændringer, ligesom de tidligere krav om, at lokalnævnet skulle afholde møde mindst 3 gange om året (§ 7) og om særlige forudsætninger for sekretæren (§ 6, stk. 2), er udgået.

3.6. Erfaringerne med den nuværende lokalnævnordsning.

Politikommisionen gennemførte til brug for sine overvejelser om lokalnævnordsningen i efteråret 1998 en undersøgelse af erfaringerne med lokalnævnenes virksomhed i de enkelte politikredse.

Politidirektøren i København og samtlige politimestre blev i den forbindelse anmodet om at tage initiativ til, at spørgsmålet om erfaringerne med lokalnævnenes virksomhed siden ændringen af retsplejelovens § 115 og § 115 a, der trådte i kraft den 1. januar 1996, blev taget op til drøftelse i lokalnævnene. Man anmodede endvidere om - på baggrund af drøftelsen i lokalnævnene - at modtage en redegørelse for de hidtidige erfaringer med lokalnævnordsningen.

Der er modtaget redegørelser fra samtlige politikredse.

Af redegørelserne fremgår, at næsten halvdelen af kredsene fast afholder 2 lokalnævnsmøder om året. 12 kredse afholder lokalnævnsmøde 3-4 gange om året. Denne gruppe omfatter såvel kredse med en stor bymæssig koncentration og et stort befolkningsunderlag som politikredse uden for hovedstadsområdet med et relativt stort befolkningsunderlag og politikredse uden for hovedstadsområdet med et mindre befolkningsunderlag.

Enkelte kredse afholder lejlighedsvis ekstraordinære møder, såfremt særlige politimæssige situationer eller begivenheder giver anledning dertil.

Vedrørende fastsættelse af dagsordenen for lokalnævnenes møder fremgår det af den overvejende del af redegørelserne, at formanden for lokalnævnet fastsætter dagsordenen i samarbejde med politimesteren og nævnets sekretær. En række kredse har endvidere en række faste dagsordenspunkter.

3 kredse har til brug for arbejdet i lokalnævnet besluttet at nedsætte en særlig sekretariats- eller embedsmandsgruppe. Denne gruppe, der består af repræsentanter for politi og kommuner, har til opgave at fremkomme med forslag til emner, der findes egnede til drøftelse i lokalnævnet. Gruppen drøfter og bearbejder herefter de enkelte forslag, forinden disse behandles på et lokalnævnsmøde.

For langt den overvejende del af lokalnævnene gælder det, at der alene rent undtagelsesvis mødes ved supleanter.

For så vidt angår deltagelse af sagkyndige, der ikke er medlem af lokalnævnet, fremgår det af redegørelserne, at der alene i få tilfælde deltager sagkyndige, der ikke er tilknyttet politiet eller kommunerne. Det er i langt den overvejende del af kredsene besluttet, at den stedlige

øverste ledelse af ordens- og kriminalpolitiet fast deltager i lokalnævnsmøderne, ligesom vicepolitimesteren i en række kredse deltager fast i møderne. I en række kredse deltager lejlighedsvis kommunale medarbejdere eller politifolk med henblik på at give en faglig redegørelse for erfaringerne inden for bestemte emneområder, der kan danne grundlag for en efterfølgende drøftelse i nævnet. Enkelte kredse har lejlighedsvis haft deltagelse af eksterne sagkyndige såsom dommere, forsvarsadvokater og Folketingets Ombudsmand.

Vedrørende drøftelse af generelle spørgsmål af fælles interesse i medfør af retsplejelovens § 115 a, stk. 2, fremgår det af redegørelserne, at den mest almindelige fremgangsmåde er, at politimesteren fremkommer med en nærmere redegørelse for den politimæssige situation i kredsen, herunder en redegørelse for de personale- og arbejdsmæssige forhold i kredsen. Denne redegørelse vil som oftest danne grundlag for en nærmere drøftelse i nævnet af enkelte spørgsmål, som medlemmerne finder er af særlig interesse. I visse lokalnævne er det endvidere almindeligt, at de enkelte borgmestre kommer med en redegørelse for de kommunale forhold i kredsen m.v.

Af redegørelserne fremgår, at visse spørgsmål i langt den overvejende del af kredsene løbende bliver taget op til drøftelse som værende af fælles interesse. Det drejer sig om politiets personalemæssige situation, årets målsætninger for politiet i den pågældende kreds, forskellige kriminalpræventive tiltag, kriminalitetsudviklingen, SSP-samarbejdet og færdselsmæssige forhold. Endvidere drøfter en række kredse løbende spørgsmål vedrørende restaurationsområdet, narkotikaproblemer, rockerrelaterede problemer og samarbejdsformen mellem politiet og kommunerne.

I enkelte kredse er lokalnævnet inddraget i forbindelse med fastsættelsen af årets målsætninger for politiet, således at lokalnævnet aktivt bidrager til fastsættelsen af disse.

For så vidt angår lokalnævnenes oplysningsvirksomhed i medfør af retsplejelovens § 115 a, stk. 5, har langt den overvejende del af nævnene ikke udøvet særskilt oplysningsvirksomhed.

En mindre del af lokalnævnene har imidlertid drevet oplysningsvirksomhed i kredsene. Der er for den overvejende del af disse tale om produktion af informationsmateriale til borgerne som led i kriminalpræventive oplysningskampagner.

Vedrørende nævnets adgang til at henstille til politimesteren (politidirektøren), at politiet for et begrænset tidsrum særligt skal lægge vægt på løsningen af opgaver med hensyn til

opretholdelse af sikkerhed, fred og orden i politikredsen, jf. retsplejelovens § 115 a, stk. 4, er denne adgang kun benyttet i et lille fåtal af kredse.

Det fremgår af redegørelserne, at der generelt set ikke har været behov for at fremkomme med formaliserede henstillinger, idet drøftelserne i lokalnævnet har haft betydning for tilrettelæggelsen af politiets arbejde, således at lokalnævnets tilkendegivelser vedrørende særlige indsatsområder m.v. løbende er indgået i politimesterens overvejelser i forbindelse med tilrettelæggelsen af arbejdet i kredsen.

Det er i redegørelserne langt den overvejende opfattelse, at lokalnævnet i sin nuværende form udgør et værdifuldt og hensigts-

mæssigt forum for drøftelse af generelle spørgsmål, og at lokalnævnene bidrager til at forbedre samarbejdet mellem politi og kommuner.

Det er endvidere langt den overvejende opfattelse, at lokalnævnetsordningen udgør et hensigtsmæssigt supplement til drøftelserne i en lang række andre fora, hvor politiet og de kommunale myndigheder skal samarbejde.

Enkelte kredse fremhæver, at lokalnævnsmøderne er blevet bedre, efter at klagesagsbehandlingen ikke længere foregår i lokalnævnets regi, idet det nu er blevet muligt i højere grad at drøfte generelle spørgsmål af fælles interesse og gensidigt udveksle informationer om politimæssige og kommunale ønsker og tiltag.

Kapitel 4. Samfundsudviklingen – de væsentligste udviklingstræk.

4.1. Indledning.

Kapitlet indeholder i afsnit 4.2. en beskrivelse af de væsentligste træk fra den generelle samfundsudvikling siden den seneste politikredsreform, som har haft – og fortsat må forventes at have – indflydelse på politiets virksomhed i bred forstand og dermed på politiets opgavevaretagelse. Afsnittet beskriver endvidere de overordnede mål og hensyn, der bl.a. på baggrund af den politiske debat og den generelle samfundsudvikling i øvrigt efter kommissionens opfattelse må lægges til grund for en fremtidig politikredsinddeling.

Herefter er der i afsnit 4.3. i hovedtræk redegjort for kriminalitetsudviklingen siden seneste politikredsreform.

Kapitlet beskriver endelig i afsnit 4.4. de krav og forventninger, som en række af politiets vigtigste samarbejdspartnere har til politiet. Kapitlet er en gengivelse af de synspunkter, der kom til udtryk i en interessentundersøgelse, som Politikkommissionen – til brug for sine overvejelser om en ny politikredsstruktur – gennemførte i foråret og sommeren 1999.

De udviklingsaktiviteter og udviklingstiltag, der – bl.a. i lyset af den skitserede udvikling – har været inden for politiet i løbet af de seneste år er ikke nærmere beskrevet i dette kapitel, men er omtalt i kapitel 6.

4.2. De væsentligste udviklingstræk.

4.2.1. Indledning.

Der er på en række punkter sket en udvikling i samfundet siden den seneste politikredsreform i 1973, som helt generelt har haft – og fortsat vil få – betydning for politiets arbejde. Disse udviklingstendenser har betydning for arten og omfanget af de opgaver, som politiet skal løse, og for de vilkår, som politiet skal arbejde under.

Som en del af denne udvikling har kravene til den offentlige sektor som helhed været stigende i perioden fra den seneste kredsreform. Der stilles således både fra politisk side og fra befolkningens side øgede krav til politiet og politiets måde at arbejde på. En række af disse krav udspringer af ønsket om, at politiet – som en del af den offentlige forvaltning – skal basere sin virksomhed på bestemte mål og hensyn.

De væsentligste træk af denne samfundsud-

vikling og de væsentligste overordnede mål og hensyn for politiets arbejde kan kort skitseres i følgende grupper:

- ◆ *Ændringer i befolkningens sociale, kulturelle og etniske sammensætning*
- ◆ *Ændringer i befolkningens forventninger og krav til det offentlige*
- ◆ *Internationaliseringen*
- ◆ *Nærhed og tryghed*
- ◆ *Den teknologiske udvikling*
- ◆ *Øget faglighed og kompetence*
- ◆ *Øget retliggørelse og retssikkerhed*
- ◆ *Målstyring og prioritering.*

4.2.2. Ændringer i befolkningens sociale, kulturelle og etniske sammensætning.

4.2.2.1. Demografiske forhold.

Udviklingen i landets samlede indbyggertal, udviklingen i befolkningstilvæksten inden for forskellige geografiske områder - og dermed forskellene i de enkelte egners befolkningsgrundlag - har selvsagt haft betydning for varetagelsen og tilrettelæggelsen af politiets arbejdsopgaver.

Landets samlede indbyggertal er i perioden fra 1974 til 2000 steget fra 5.036.184 til 5.330.020 svarende til 5,8 %.

Der er endvidere sket en øget urbanisering af samfundet. Således er udviklingen i antallet af personer i befolkningen i byer med over 10.000 indbyggere - foruden hovedstadsområdet - i perioden fra 1970 til 2000 steget med ca. 26 %. Udviklingen i antallet af personer i befolkningen, der har bopæl i hovedstadsområdet, er derimod i samme periode faldet med ca. 22 %.

Udviklingen i befolkningens alderssammensætning vil ligeledes have betydning for politiets arbejdsopgaver. Således vil størrelsen af den procentvise andel af befolkningen, der - på et givet tidspunkt - tilhører den kriminalitetsaktive alder, have betydning for omfanget af politiets arbejde. Ligeledes må det antages, at en befolkning med en forholdsmæssig større andel af ældre isoleret set vil føre til et fald i politiets arbejdsopgaver.

I forlængelse heraf kan nævnes betydningen af alderssammensætningen inden for politiet. Gennemsnitsalderen for politistyrken har i de senere år generelt været stigende. Således er

gennemsnitsalderen for ordenspolitiet fra 1980 til 1999 steget fra 36,4 år til 41,2 år og for kriminalpolitikens vedkommende i samme periode steget fra 40,5 år til 48,8 år.

Overordnede ændringer i befolkningens sociale, kulturelle og etniske sammensætning har ligeledes i væsentlig grad påvirket karakteren af de opgaver, som politiet skal løse, og de vilkår, som politiindsatsen udøves under. Det danske samfund har over de seneste årtier udviklet sig i retning af at have et stadigt stærkere multikulturelt præg. Det er blandt andet sket i kraft af den øgede mobilitet generelt og det øgede antal indvandrere og flygtninge.

4.2.2.2. Urbanisering.

Byernes vækst har på mange måder præget politiets arbejde, ligesom erfaringen viser, at bymæssige områder - især større byer - giver mere politiarbejde i forhold til indbyggertallet end landdistrikter. Dette gælder ikke mindst med hensyn til kriminalitetsbekæmpelse, idet befolkningstilvæksten og den stigende urbanisering erfaringsmæssigt medfører et stigende antal anmeldelser af strafbare forhold.

Omvendt kan udflytning af relativt få socialt belastede fra by- til landområder øve væsentlig indflydelse på politiarbejdet i landdistriktet.

De forskellige subkulturer, der har udviklet sig navnlig i København og i de største provinsbyer, påvirker imidlertid også politiets arbejdsopgaver og arbejdsvilkår. Som eksempler på sådanne subkulturer kan nævnes forskellige ungdomsbander, rockermiljøet, det autonome miljø samt det højreekstremistiske miljø, herunder det nynazistiske miljø. Disse grupper giver anledning til en betydelig politiindsats lokalt, men kræver ofte også en regional og national analyse og planlægning af politiindsatsen. Nogle af disse ungdomsbander består af unge, hvis etniske og kulturelle baggrund stiller særlige krav til politiets arbejde. Bekæmpelsen af ungdomsbandekriminaliteten fordrer tillige en betydelig kriminalpræventiv indsats. Dette arbejde består bl.a. i at skabe kontakt til forældre og pårørende, hvilket - i det omfang, der er tale om unge med anden etnisk baggrund - i et vist omfang vanskeliggøres af kulturelle og sproglige barrierer mellem de pågældende og politiet.

Det har i de seneste år været den overvejende opfattelse, at en væsentligt øget anvendelse af nærpoliti måtte have en central placering i politiets bestræbelser på at leve op til disse udfordringer. Det hænger også sammen med, at afstanden mellem den enkelte borger eller gruppe af borgere og politiet - navnlig i de

befolkningmæssigt største og mest urbaniserede politikredse - kan blive for stor og føre til en form for "fremmedgørelse" mellem politiet og dele af befolkningen. De nævnte forhold vil derfor i stigende grad gøre en øget opsøgende, forebyggende og målrettet indsats nødvendig fra politiets side.

4.2.2.3. Sociale forhold.

De overordnede ændringer i befolkningens kulturelle og etniske sammensætning og den øgede urbanisering rummer bl.a. kimen til en stigende polarisering af samfundet. Denne polarisering medfører en række problemer af social og samfundsmæssig karakter, der også i væsentlig grad påvirker politiets arbejdsopgaver og de vilkår, hvorunder politiindsatsen skal udøves.

Politiet varetager i sit daglige arbejde en række mere serviceprægede opgaver i forhold til borgerne, som det kan være vanskeligt at placere i en bestemt kategori, og som hænger sammen med politiets placering i den offentlige sektor som en art "opsamlingsmyndighed". Dette betyder, at politiet - der er til stede i alle døgnets timer - tager sig af de forhold, som falder uden for andre myndigheders område, eller hvor der ikke i øvrigt eksisterer et tilstrækkeligt beredskab. Dette gør sig særligt gældende over for ressourcetsvage borgere og de problemer, der knytter sig hertil. Overordnede ændringer i befolkningens sociale sammensætning m.v. får på denne måde en direkte afledt virkning på karakteren af de opgaver, som politiet skal løse.

Et eksempel herpå er omlægningen inden for det psykiatriske behandlingssystem, hvorefter ophold på en institution i væsentligt omfang er erstattet af ambulante behandling i distriktpsykiatrisk regi. Denne omlægning indebærer potentielt større opgaver for samfundet som helhed. I det omfang der ikke i øvrigt fra samfundets side er et - tilstrækkeligt - beredskab, vil politiet - bl.a. i kraft af døgnbemandingen - ofte blive konfronteret med de problemer, dette afstedkommer.

4.2.3. Ændringer i befolkningens forventninger og krav til det offentlige.

I forlængelse af de overordnede ændringer i befolkningens sociale, kulturelle og etniske sammensætning - og til dels som følge heraf - har ændringer i befolkningens holdning til myndighederne i almindelighed ligeledes påvirket vilkårene for politiets arbejde.

I den forbindelse kan anføres, at holdningen til autoriteter generelt set er ændret med den følge, at de vilkår, som politiindsatsen skal udføres under, også har ændret sig.

Ligeledes har den generelle holdning i store dele af befolkningen til visse kriminalitetstyper haft indflydelse på politiets arbejde. I det omfang enkelte kriminaliserede handlinger ikke - længere - opfattes som dadelværdige, vil dette kunne få indflydelse på politiets mulighed for at bekæmpe den pågældende kriminalitet, ligesom visse kriminalitetsformer vil kunne få en videre udbredelse. Som eksempler herpå kan nævnes hælerivirksomhed, overtrædelse af fyrværkerilovgivningen, overtrædelse af told-, skatte-, og afgiftslovgivningen, herunder f.eks. køb af indsmuglede cigaretter samt overtrædelse af færdselslovens hastighedsbestemmelser.

Der har i de senere år som led i debatten om den offentlige sektor i stigende grad været fokus på borgernes krav til service fra offentlige myndigheder. Der har i den forbindelse bl.a. været peget på hensynet til, at kvaliteten af de offentlige ydelser svarer til borgernes forventninger.

Politiet må således i stigende grad være i stand til - og villig til - at informere og kommunikere med borgerne om sin virksomhed.

I forlængelse af borgernes krav til den offentlige sektors serviceniveau kan peges på hensynet til øget tilgængelighed og gennemskuelighed, herunder krav om god information i den enkelte sag, krav til sagsbehandlingstider og gennemskuelige sagsgange. Det vil endvidere være af betydning, at politiet er let tilgængeligt for borgernes henvendelser.

4.2.4. Internationaliseringen.

4.2.4.1. Den øgede bevægelighed over grænserne.

Den stadige udvidelse af samkvemmet med udlandet har haft væsentlig betydning for politiets arbejde. Udviklingen i antallet af personer, der passerer landets grænser - herunder udviklingen i antallet af udlændinge, der illegalt indrejser i landet - har i væsentlig grad haft indflydelse på politiets arbejdsopgaver. De politimæssige opgaver i forbindelse med sager om illegal indrejse og menneskesmugling stiller store krav til politiets arbejdstilrettelæggelse - særligt i grænseområdet og i forbindelse med indrejse til landet via lufthavne. Efter Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde i marts 2001 har grænsekontrollen imidlertid ændret karakter. Den stationære grænsekon-

trol ved de såkaldte indre Schengen-grænser vil således kun ske i særlige situationer. Grænsekontrollen vil herefter overvejende ske i baglandet bag grænseområdet. Den såkaldte ydre grænsekontrol vedrørende ind- og udrejse fra og til andre end Schengen-lande - de såkaldte 3. lande - er imidlertid blevet styrket.

Ligeledes har den generelt øgede mobilitet mellem Danmark og udlandet påvirket politiets arbejdsområder enten i form af en forøgelse eller en ændring af politiets opgaveportefølje, f.eks. i forbindelse med indsmugling af narkotika og i forbindelse med personer, der - særligt i visse perioder af året - indrejser til landet som turister og begår forskellige former for berigelseskriminalitet. Andre eksempler er handel med kvinder, udførsel af stjålne biler og mobiltelefoner. En del af denne kriminalitet er i større eller mindre omfang organiseret og stiller dermed i sig selv andre og større krav til den politimæssige indsats. I denne forbindelse skal endvidere peges på terrorangrebet i USA den 11. september 2001, som har stillet krav om en styrket politiindsats mod terrorisme.

Den stigning i omfanget af den grænseoverskridende kriminalitet og organiseringen - eller den tilsyneladende organisering af dele heraf - har endelig nødvendiggjort en høj grad af koordinering og analyse i forbindelse med efterforskningen på nationalt, regionalt og lokalt plan for effektivt at kunne bekæmpe denne form for kriminalitet.

4.2.4.2. Internationalt samarbejde.

Øget samarbejde inden for forskellige internationale fora har på en række områder haft betydning for politiets arbejde.

Ligeledes har det stigende behov for indsættelse af internationale politifolk i fredsbevarende operationer og konfliktområder - f.eks. i FN-regi - haft betydning for politiets arbejde.

Det øgede samarbejde inden for rammerne af bl.a. EU har haft en væsentlig betydning for indholdet af gældende lovgivning, hvilket - i kraft af sanktionsbestemmelser - får en afledet virkning på de opgaver, som politiet skal løse. Ligeledes foregår der inden for EU et samarbejde mellem de enkelte medlemsstater med henblik på at styrke indsatsen mod grænseoverskridende organiseret kriminalitet. Dette samarbejde går bl.a. ud på at fastsætte fælles standarder på områder som kriminalteknik og telekommunikation. Sådanne fælles standarder vil bl.a. forbedre politiets efterforskningsmuligheder ved grænseoverskridende organiseret kriminalitet, f.eks. internet-kriminalitet.

Samarbejdet inden for rammerne af

Europol-konventionen har endvidere påvirket politiets opgavevaretagelse. Europol-samarbejdet har således som sin målsætning at forbedre effektiviteten hos medlemsstaternes kompetente myndigheder og disses samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af visse former for alvorlig kriminalitet. Det drejer sig om ulovlig narkotikahandel, illegal indvandring (menneskesmugling), menneskehandel, ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer, handel med stjålne motorkøretøjer, falskmøntneri og terrorisme.

Med henblik på at opfylde denne målsætning bestemmer Europol-konventionen bl.a., at der skal oprettes og føres et edb-baseret informationssystem.

Europol-konventionen trådte i kraft den 1. oktober 1998, og Europol har påbegyndt sin virksomhed den 1. juli 1999. Europol-samarbejdet vil således kunne lette politiets efterforskning af visse forbrydelser og dermed få indflydelse på opgavevaretagelsen inden for bestemte kriminalitetstyper.

Ligeledes foregår der et politimæssigt samarbejde i nordisk regi og i Østersøregionen, der giver politiet nye opgaver og får indflydelse på opgavevaretagelsen inden for visse kriminalitetstyper.

Således har politiet i samarbejde med politiet i de øvrige nordiske lande et samarbejde med de baltiske lande omkring uddannelse af politi-personale og politiledere.

Der er endvidere i 1996 i Østersøregionen oprettet en såkaldt "Task Force on Organized Crime in the Baltic Sea Region", ligesom der i 1998 er oprettet en operativ komite med døgnbetjente kommunikationscentre i de enkelte lande. Samarbejdet har til formål at styrke indsatsen mod den organiserede kriminalitet i Østersøregionen. Samarbejdet har karakter af informationsudveksling, afholdelse af ekspertmøder og iværksættelse af fælles projekter i relation til f.eks. menneskesmugling og smugling af narkotika og stjålne biler.

Den øgede internationalisering af kriminaliteten har generelt set som nævnt medført en forøgelse af de politimæssige opgaver, herunder et øget behov for koordinering og udveksling af oplysninger på tværs af landegrænser og dermed generelt en stigning i omfanget af det internationale politisamarbejde. I forlængelse heraf kan nævnes det europæiske Schengen-samarbejde. Schengen-konventionen, der blev tiltrådt af Danmark i 1997, har som målsætning at etablere fri bevægelighed henover de fælles grænser og fastlægger i den forbindelse forpligtelser for medlemslandene til at lempe deres grænsekontrollforanstaltninger.

Der er endvidere oprettet et edb-baseret in-

formationssystem (SIS), hvortil medlemslandene skal indberette oplysninger om personer og genstande til brug for udlændingekontrollen og anden grænsekontrol. Schengen-konventionen indeholder endelig en række bestemmelser, hvorefter medlemslandene skal arbejde for at styrke samarbejdet om bekæmpelse af international kriminalitet og illegal indvandring. I forlængelse heraf kan nævnes, at EU's stats- og regeringschefer i lyset af terrorangrebet i USA den 11. september 2001 har understreget vigtigheden af en styrkelse af det internationale kriminalitetsbekæmpende samarbejde og herunder bl.a. besluttet at fremskynde EU-landenes kriminalitetsbekæmpende indsats på dette område.

4.2.4.3. Færdselsområdet.

Udviklingen på færdselsområdet har præget omfanget af politiets arbejdsopgaver. Således har udviklingen i antallet af kørte kilometre og antallet af indregistrerede motorkøretøjer haft en væsentlig indflydelse på politiets opgavevaretagelse. Antallet af indregistrerede motorkøretøjer er fra 1973 til 2000 steget fra 1.466.925 til 2.219.165. Heraf udgør personbiler henholdsvis 1.244.898 og 1.843.254. Dette svarer til en procentvis stigning for det samlede antal motorkøretøjer på ca. 51 % og for personbilers vedkommende på ca. 48 %.

Denne forøgelse af bilparken har skabt behov for en øget politimæssig indsats på kontrolområdet og på det færdselssikkerhedsmæssige område, ligesom den har medført en forøgelse af de administrative opgaver.

Ligeledes har udviklingen på færdselsområdet haft betydning for antallet af politimæssige udrykninger, efterforskningsopgaver og præventive initiativer.

Antallet af færdselsuheld er i perioden fra 1974 til 1999 faldet fra 35.014 til 25.356 svarende til et fald på ca. 28 %. Tilsvarende er antallet af færdselsuheld med personskaade i samme periode faldet fra 15.556 til 7.847, hvilket svarer til et fald på ca. 52 %. Dette fald har betydning for antallet af politimæssige udrykninger, mens der ikke har været tegn på, at den politimæssige indsats på kontrolområdet tilsvarende vil aftage. Det anføres således ofte, at en af de faktorer, der har indflydelse på udviklingen i antallet af færdselsuheld, netop er politiets kontrolindsats.

Den almindelige udbygning af vejnettet, motorvejene og bygningen af store broforbindelser m.v. har bundet landsdele og lokalområder tættere sammen og i væsentlig grad påvirket vilkårene for politiets arbejde. Dette har med-

ført en stigning i såkaldt politikredsgrænseoverskridende kriminalitet. Det øgede omfang af den kredsgrænseoverskridende kriminalitet har gjort et nærmere samarbejde mellem flere politikredse påkrævet. Eksempler på denne type kriminalitet er narkotikakriminalitet, rockerkriminalitet og berigelseskriminalitet, herunder indbrudstyverier og rambuk-tyverier.

4.2.5. Nærhed og tryghed.

Nærhed, tryghed og synlighed er helt centrale begreber i relation til politiets virksomhed. Der har i de senere år – bl.a. fra politisk side – i stigende grad været fokus på politiets tryghedsskabende arbejde, ligesom der i videre omfang fokuseres på politiets forebyggende og problemorienterede arbejde.

På samme måde stiller befolkningen større krav om nærhed og tryghed.

Denne opmærksomhed om politiets tryghedsskabende funktion har udmøntet sig i mere præcise krav til politiets indsats og arbejdsmetoder på bestemte områder. Disse krav har bl.a. fundet udtryk i de såkaldte flerårssaftaler for politiet.

Politiets bevillingsmæssige forhold har siden 1996 været reguleret af en flerårsaftale, der opstiller en række konkrete resultatmål til politiets virksomhed. Det må forudses, at politiets bevillingsmæssige forhold også fremover vil være reguleret af sådanne flerårssaftaler, der fortsat vil definere nye særligt prioriterede indsatsområder for politiets virksomhed. Senest er der indgået en flerårsaftale for politiet for 2000-2003.

Der er overordnet tale om følgende krav:

- ◆ *Øget patruljering*
- ◆ *Styrkelse af politiindsatsen i nærområdet*
- ◆ *Forstærket målrettet indsats over for den kriminallitet, der mest direkte berører flest borgere i hverdagen*
- ◆ *Forstærket indsats mod kompliceret kriminalitet og volds- og bandekriminalitet.*

◆ Såvel flerårssaftalen for politiet for 1996-1999 som den nye flerårsaftale 2000-2003 indeholder krav om *øget patruljering*.

I flerårssaftalen for 2000-2003 er det således aftalt, at politiet skal øge patruljeringsindsatsen med samlet 10 % i aftaleperioden som en del af en forstærket tryghedsskabende indsats i lokalområderne. Som led i flerårssaftalen for 1996-1999 blev der opstillet en målsætning for 1997 og frem, hvorefter politiets målrettede tryghedsskabende indsats skulle søges forøget med 40% i forhold til niveauet i 1995.

◆ Begge flerårssaftaler indeholder endvidere krav om en *styrkelse af politiindsatsen i nærområdet*.

I flerårssaftalen for 1996-1999 blev det bestemt, at det egentlige nærpolti skulle øges, og at der i nærområderne skulle gennemføres en højere grad af målretning af politiets indsats. På samme måde blev der stillet krav om, at den lokale målrettede kriminalpræventive indsats skulle styrkes i aftaleperioden. Politiet og anklagemyndigheden blev endvidere ved et aktstykke i 1997 tilført en merbevilling over 3 år bl.a. til en prioritering af politiindsatsen mod kriminalitetsproblemer i storbyerne, af nærpoltiindsatsen og af SSP-samarbejdet.

Flerårssaftalen for 2000-2003 afsætter 523 mio. kr. til en styrkelse af politiindsatsen i nærområdet, bl.a. ved udbredelse af nærpolti-forsøgene til alle større politikredse. Heraf afsættes 256 mio. kr. som en videreførelse af den styrkede indsats over for særlige kriminalitetsproblemer i storbyerne, SSP-samarbejde m.v.

◆ Som led i flerårssaftalen for politiet 1996-1999 blev det aftalt, at politiets beredskab i natte-timerne skulle fastsættes som et minimumsberedskab. De ressourcer, der på denne måde blev frigjort, skulle anvendes *til en forstærket målrettet indsats mod villaindrud og anden almindelig kriminalitet* som f.eks. bil- og cykeltyverier og hærværk. Ved betegnelsen almindelig kriminalitet tænkes på den kriminalitet, der er ofte forekommende og mest direkte berører borgerne i deres hverdag.

I flerårssaftalen for 2000-2003 er det aftalt, at politiets synlighed i lokalområderne skal øges og målrettes mod de områder og tidspunkter, hvor behovet for et synligt og tryghedsskabende politi er særligt påkrævet.

◆ Vedrørende *indsatsen mod kompliceret kriminalitet og volds- og bandekriminalitet* bestemte flerårssaftalen for 1996-1999, at indsatsen over for volds- og narkotikakriminalitet som minimum skulle fastholdes, og at der skulle ske en styrkelse af indsatsen mod den alvorlige økonomiske kriminalitet, herunder selskabstømmerkriminalitet.

I forbindelse med merbevillingen til politiet og anklagemyndigheden i 1997 blev det forudsat, at der skulle gennemføres en prioritering af bl.a. kriminalitetsproblemer i storbyerne. Det blev endvidere tilkendegivet, at indsatsen mod menneskesmugling og illegal indvandring skulle styrkes, bl.a. ved en intensiveret kontrolindsats i grænseområdet. På anklagemyndighedens område blev det tilkendegivet, at merbevillingen skulle anvendes særligt med henblik på hurtig og effektiv retsforfølgning i omfattende og komplicerede sager, såsom bagmandsvirksomhed og miljøkriminalitet.

I flerårsaftalen for 2000-2003 er det aftalt, at indsatsen mod volds- og bandekriminalitet samt IT-kriminalitet styrkes, og at der herunder sker en intensivering af det lokale SSP-samarbejde i fornøden koordination med den bredere indsats, herunder nærpolitiet. Dette samarbejde skal således bl.a. udbredes til de 18-24 årige – det såkaldte SSP+-samarbejde. Der skal endvidere iværksættes en hurtig forebyggende og integrationsmæssig indsats i storbyerne.

Flerårsaftalen 2000-2003 stiller endvidere krav om en effektiv efterforskning og forfølgelse af økonomisk kriminalitet og anden tung kriminalitet. Endelig stilles der krav om en fortsat styrket indsats mod menneskesmugling og illegal indvandring.

4.2.6. Den teknologiske udvikling.

Udviklingen i kriminalitetsmønstret har på flere punkter stillet nye krav til politiets uddannelse, udstyr og organisering. På en række områder har den teknologiske og samfundsmæssige udvikling gjort det nødvendigt med en væsentlig højere grad af specialisering i politiets efterforskning. Det gælder bl.a. på områder som miljø-, edb- og økonomisk kriminalitet.

Som eksempler herpå kan nævnes distribution af børnepornografisk materiale over internettet og anden edb-kriminalitet begået over internettet, der - til dels som følge af det stigende antal computere i virksomheder og private hjem - bl.a. bevirker et øget antal anmeldelser om hackerkriminalitet.

Endvidere kan nævnes problemstillingen omkring kryptering, hvor hensynet til virksomheders og borgernes mulighed for at sikre deres elektroniske kommunikation mod ulovlige indgreb fra udenforstående må afvejes over for hensynet til politiets efterforskningsmuligheder. Som et andet eksempel på, at moderne teknologi kan give efterforskningsmæssige vanskeligheder, kan nævnes salg af mobiltelefoner uden abonnement og anvendelsen af taletidskort.

Justitsministeren nedsatte den 21. oktober 1997 et udvalg om økonomisk kriminalitet og datakriminalitet. Udvalget skal efter kommissoriet bl.a. fremkomme med forslag, der kan tage højde for den udvikling, som de ændrede økonomiske kriminalitetsmønstre og den moderne teknologi fører til. Udvalget skal endvidere gennemgå navnlig straffeloven og retsplejeloven med henblik på at sikre tidssvarende bestemmelser om datakriminalitet.

Udvalget har i løbet af 1999 og 2000 afgivet i alt 5 delbetænkninger. I delbetænkning (I) nr. 1371 om udviklingen i lovgivningen og krimina-

liteten - hæleri og anden efterfølgende medvirken - anføres det vedrørende udviklingen i kriminaliteten bl.a., at udviklingen især har været præget af den teknologiske udvikling og den stigende internationalisering. Med hensyn til datakriminaliteten anføres det, at denne især er præget af, at den teknologiske udvikling, især i tilknytning til internettet, ikke alene har medført nye anvendelsesmuligheder, men også øget sårbarheden. Udvalget har i sin delbetænkning (II) nr. 1377 om børnepornografi – IT-efterforskning anført, at internettet indebærer næsten ubegrænsede muligheder for formidling af information og kommunikation, men også nye muligheder for kriminalitet og nye efterforskningsproblemer. De to delbetænkninger har medført, at der den 21. marts 2001 blev fremsat et lovforslag, der bl.a. foreslår, at der skabes adgang til at indhente udvidede teleoplysninger. Ved udvidede teleoplysninger forstås f.eks. oplysninger om, hvilke mobiltelefoner der i et givent område og inden for et bestemt tidsrum har været sat i forbindelse med andre telefoner. Lovforslaget blev vedtaget den 7. juni 2001.

Udnyttelsen af moderne informationsteknologi ved anvendelse af store netværk og opkobling på centrale videndatabaser m.v. giver imidlertid også mulighed for at styrke den politimæssige indsats og det faglige miljø og niveau.

Patruljetjenesten og muligheden for hurtig udrykning i alle døgnets timer har væsentlig betydning for løsningen af de politimæssige opgaver. I forbindelse med udnyttelsen af moderne teknologisk udstyr kan patruljer m.v. over stationens radioanlæg hurtigere dirigeres til steder, hvorfra der indgår anmeldelser. Anvendelsen af moderne informationsteknologi kan således føre til en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne. Som eksempel kan nævnes samarbejdet mellem banker og politiet om udviklingen af et særligt teknologisk sporingssystem. Anvendelsen af dette udstyr får indflydelse på politiets arbejdstilrettelæggelse og opklaringsmuligheder, men stiller også krav til politiets uddannelse.

Udviklingen inden for telekommunikationsområdet giver tillige andre og bedre muligheder for at servicere borgerne.

Området for hastighedskontrol og kontrol for spirituspåvirkethed er eksempler på arbejdsopgaver, hvor moderne teknologi spiller en afgørende rolle for tilrettelæggelsen og udførelsen af politiindsatsen.

Udviklingen inden for det lægevidenskabelige område spiller ligeledes en stor rolle i forbindelse med politiets efterforskningsmuligheder. Således har udviklingen af DNA-profilanalyser - og den stadige udvikling af metoder

hertil - indflydelse på politiets muligheder for at opklare visse forbrydelser.

4.2.7. Øget faglighed og kompetence.

4.2.7.1. Kravene til politiets organisering.

Det omgivende samfund stiller på en række områder - såvel direkte som indirekte - større krav til politiets faglighed og kompetence. En række af disse forhold, såsom kriminalitetsudviklingen, den stigende teknologisering og udviklingen i infrastruktur og mobilitet, er nærmere beskrevet i de foregående afsnit.

Disse forhold stiller krav om, at en fremtidig politikredsinddeling sikrer, at politiet er i besiddelse af ekspertviden eller kan trække på en sådan viden med henblik på forebyggelse og opklaring af mere komplicerede kriminalitetsformer, herunder miljø- og edb-kriminalitet, økonomisk kriminalitet samt anden kompliceret og organiseret kriminalitet.

Dette kræver, at alle personalegrupper inden for politiet løbende uddannes med henblik på at udvikle og fastholde en kompetence inden for de mange forskelligartede opgaver, som politiet stilles over for. I den forbindelse kan nævnes hensynet til at sikre, at dygtige medarbejdere fastholdes bl.a. ved tilstrækkelige muligheder for udvikling og avancement m.v.

I den forbindelse kan endvidere nævnes hensynet til at sikre, at politiet er i stand til at uddanne ledere, der kan leve op til de krav, der løbende stilles fra det omgivende samfund bl.a. om opstilling af målsætninger for politiets virksomhed og i den forbindelse fastlæggelse af strategier for hele eller dele af politiets arbejde.

Løsningen af politiets mangeartede opgaver i et moderne og dynamisk samfund stiller således en række krav til den enkelte medarbejders evner og kompetence.

En fremtidig politikredsinddeling må på den baggrund være i stand til at sikre en række uddannelsesinitiativer med henblik på kompetenceudvikling for den enkelte medarbejder inden for de forskellige personalegrupper.

Opfyldelsen af kravene til de ansatte i politiet forudsætter tillige, at man til stadighed kan udvikle og fastholde politiet som en attraktiv arbejdsplads i alle dele af landet med henblik på at tiltrække og fastholde et personale med kvalifikationer, der lever op til samfundets krav og forventninger.

De nævnte krav fordrer endvidere, at man inden for politiet er opmærksom på behovet for at sikre en dynamisk og tidssvarende organisations- og ledelsesudvikling, så politiet løbende

har en organisationsstruktur og en ledelse, der er i stand til at opfylde de mål og hensyn, som samfundet i bred forstand stiller til politiet.

I forlængelse heraf kan nævnes behovet for at sikre en hensigtsmæssig alderssammensætning af det politiuddannede personale med henblik på at kunne magte de opgaver, som politiet stilles overfor.

4.2.7.2. Samarbejdet med andre myndigheder.

Politiet har på en lang række områder et samarbejde med andre myndigheder. Dette samarbejde stiller bl.a. krav til politiets kompetence, fleksibilitet og evne til at indgå i en dialog med andre faggrupper. Det drejer sig f.eks. om samarbejde med myndigheder på miljøområdet, told- og skattemyndigheder, Arbejdstilsynet, Veterinær- og Fødevarerdirektoratet samt de retsmedicinske institutter.

Et eksempel på et samarbejde, der stiller særlige krav til politiets faglighed og kompetence, er samarbejdet med told- og skattemyndigheder.

For så vidt angår samarbejdet med told- og skattemyndighederne afgav en arbejdsgruppe under Justitsministeriet og Skatteministeriet i marts 1996 en rapport om Det fremtidige samarbejde mellem politiet og Told og Skat.

Arbejdsgruppen anbefaler bl.a. i sin rapport, at samarbejdet mellem politiet og Told og Skat - samt i flere sammenhænge Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet - udbygges yderligere på en række områder først og fremmest med henblik på en styrkelse af den fælles indsats mod narkotikasmugling og øvrige former for grov - ofte grænseoverskridende - kriminalitet.

Det anføres således, at der er behov for at udbygge det centrale og lokale/regionale samarbejde mellem politiet og Told og Skat især om indsamling og bearbejdning af informationer til brug for tilrettelæggelse og udførelse af kontrolopgaverne ved de ydre grænser.

Arbejdsgruppen anbefaler endvidere en styrkelse af det eksisterende samarbejde med en række andre myndigheder og organisationer med henblik på at forbedre den samlede kontrol- og efterforskningsindsats mod narkotikasmugling og andre former for alvorlig kriminalitet.

Bl.a. i forlængelse heraf blev der i 1997 nedsat et koordineringsudvalg om bekæmpelse af økonomisk kriminalitet mod det offentlige. Koordineringsudvalget fremlagde en rapport i april 1999, der bl.a. indeholder en række forslag omkring samarbejdet mellem politiet og Told og Skat.

Med udgangspunkt i bl.a. arbejdsgruppens rapport fra 1996 fremsætter koordineringsudvalget bl.a. følgende forslag:

- Samarbejdet mellem politiet og Told og Skat ændres til et formaliseret samarbejde.
- Der oprettes et permanent kontaktudvalg med deltagelse af politikredsenes, told- og skatteregionernes og i visse tilfælde kommunale skatteforvaltningers øverste ledelse.
- Der etableres mere permanente efterforskningsenheder, hvor der er behov for det.
- Der etableres kontaktpersonordninger dels på generelt plan og dels i tilknytning til konkrete straffesager.
- I omfattende sager med forskellige former for økonomisk kriminalitet og sager, hvor flere politikredse og told- og skatteregioner er inddraget, organiseres arbejdet i projektform med en eller flere grupper, hvis indsats ledes og koordineres af en styregruppe.

Disse 5 forslag er alle gennemført.

Herudover indeholder rapporten en række forslag vedrørende internationalt samarbejde af generel karakter og vedrørende en styrket myndighedsindsats og gensidig deltagelse i instruktion/undervisning samt udveksling af medarbejdere, der i et vist omfang vil involvere politiet.

4.2.8. Retssikkerhed og øget retliggørelse.

4.2.8.1. Indledning.

Finansministeriet gennemførte som grundlag for forberedelsen af en flerårsaftale for politiet i 1995 en turnusundersøgelse af politiet.

Vedrørende udviklingen i det juridiske personales arbejdsopgaver anføres det i turnusundersøgelsen, at den juridiske behandling af den enkelte sag er blevet mere kompliceret og tidskrævende.

Turnusundersøgelsen anfører, at der således i de senere år har været en tendens til, at forsvarerne i videre omfang gør indsigelser af processuel karakter gældende under behandlingen af straffesager og ønsker formalitets spørgsmål forelagt retten til afgørelse. Det anføres endvidere, at dette formentlig hænger sammen med større bevidstgørelse om menneskerettighedsspørgsmål, herunder ikke mindst spørgsmål af retssikkerhedsmæssig karakter, som ikke kun har fundet sted i Danmark, men i hele Vesteuropa.

Denne øgede fokusering på formelle regler herunder en stadig øget opmærksomhed om-

kring menneskerettigheder og klagemuligheder - vil have indflydelse på politiets arbejdsvilkår. Samtidig understreger fokuseringen på sådanne områder behovet for, at der internt i politiet sikres den nødvendige juridiske kontrol med politiets efterforskning og ordenspoliti-mæssige indsats. Det understreger endvidere behovet for generelt inden for politiet at beskæftige sig med og til stadighed have opmærksomheden rettet mod sådanne spørgsmål.

4.2.8.2. Retsplejerådets betænkning om anklagemyndighedens struktur.

Retsplejerådet afgav i 1990 betænkning nr. 1194 om anklagemyndighedens struktur. Betænkningen dannede grundlag for et lovforslag om ændringer i anklagemyndighedens struktur. Lovforslaget blev vedtaget som lov nr. 385 af 20. maj 1992 og trådte i kraft den 1. oktober 1992.

Lovændringen indebar bl.a., at den daværende adgang til at få prøvet en afgørelse gennem fire instanser inden for anklagemyndigheden blev erstattet af et to-instanssystem.

I bemærkningerne til lovforslaget er det anført, at denne ordning vil betyde en fremhævelse af Rigsadvokatens placering som den centrale, koordinerende og instruerende myndighed inden for anklagemyndigheden. Det forudsættes endvidere, at ændringen vil frigøre ressourcer til Rigsadvokatens tilsyn med statsadvokaternes og politimestrenes behandling af straffesager samt til at behandle spørgsmål af mere generel og principiel art.

Lovændringen medførte endvidere, at den dagældende hovedregel, hvorefter påtalekompetencen tilkom statsadvokaterne, blev ændret, således at påtalekompetencen som udgangspunkt henhører under politimestrene, mens statsadvokaterne påtaler nævningesager og ankesager, som føres i landsretten. På baggrund af Retsplejerådets gennemgang i sin betænkning af enkelte bestemmelser i straffeloven indebar lovændringen dog, at lovovertrædelser af særlig grovhed eller særlig samfundsmæssig betydning undergives statsadvokaternes påtalekompetence.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at omlægningen af påtalekompetencen vil indebære en vis arbejdsmæssig lettelse for anklagemyndigheden. Det anføres endvidere, at dette bl.a. vil betyde, at statsadvokaturernes mere almene kontrol- og tilsynsvirksomhed med politikredsenes arbejdstilrettelæggelse og sagsbehandling vil blive udvidet.

4.2.8.3. Klagesager over politipersonale.

I oktober 1994 afgav et af Justitsministeriet nedsat udvalg betænkning nr. 1278 om behandling af klager over politipersonalet. På den baggrund fremsatte justitsministeren lovforslag vedrørende behandlingen af klager over politipersonalet m.v. Lovforslaget blev vedtaget som lov nr. 393 af 14. juni 1995 og trådte i kraft den 1. januar 1996.

Lovændringen medførte et nyt regelsæt for behandling af klager over politipersonalet m.v. Regelsættet består af bestemmelser vedrørende adfærdsklager over politipersonalet, af regler om behandlingen af straffesager mod politipersonale og endelig af regler vedrørende de nye politiklagenævn.

Lovændringen medførte, at lokalnævnene ikke længere skal deltage i behandlingen af adfærdsklagesager, og at politimestrene ikke længere skal træffe afgørelse i adfærdsklagesager, idet det nu er de regionale statsadvokater, der både undersøger og træffer afgørelse i disse sager.

Lovændringen indførte desuden bestemmelser om behandlingen af straffesager mod politipersonalet, hvorefter de regionale statsadvokater efterforsker straffesager mod politipersonale og afgør tiltalespørgsmålet. Ved loven indførtes der et to-instanssystem, hvorved statsadvokaternes afgørelser kan påklages til Rigsadvokaten.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at den indførte "statsadvokatmodel" vil indebære en forenkling af klagesystemet, idet sagsbehandlingen samles i én instans, hvorved der opnås et enstrengt og letforståeligt klagesystem. Det er endvidere anført, at lovændringerne ligger i naturlig forlængelse af de ændringer i anklagemyndighedens struktur, der blev gennemført i 1992 med hensyn til en funktionel adskillelse af politiet og statsadvokaterne og en udvidelse af statsadvokaternes mere almene kontrol- og tilsynsvirksomhed med politikredsens arbejdstilrettelæggelse og sagsbehandling.

Lovændringen har endelig medført indførelse af kontrolorganer i form af politiklagenævn. Der er således efter lovændringen oprettet et politiklagenævn for hver regional statsadvokat. Nævnet, der består af en advokat og to lægmænd, fører tilsyn med statsadvokatens behandling af adfærdsklagesager og straffesager mod politipersonale. Politiklagenævnet kan påklage statsadvokatens afgørelser til Rigsadvokaten.

I forbindelse med lovforslagets behandling afgav Folketingets Retsudvalg den 23. maj 1995 betænkning. Det fremgår af betænkningen, at der 3 år efter lovens ikrafttræden skal foretages

en evaluering af, om den nye politiklagenævnsoverordning har skabt den ønskede tillid i befolkningen til, at klager over politiet behandles på betryggende vis.

Justitsministeriet iværksatte i den anledning i 1998 en høring af de berørte myndigheder. Hovedparten af de hørte myndigheder var af den opfattelse, at politiklagenævnsoverordningen i al væsentlighed fungerer tilfredsstillende og har været med til at skabe en øget tillid i befolkningen til, at klager over politiet behandles på betryggende vis.

Justitsministeriet har på den baggrund i 1999 besluttet at videreføre politiklagenævnsoverordningen i dens nuværende form.

4.2.8.4. Initiativer over for voldskriminalitet.

Regeringen iværksatte i 1994 og i 1997 en række initiativer vedrørende voldssager. Et væsentligt element i den såkaldte voldsspakke fra 1994 var, at sager om grov vold skulle fremmes mest muligt.

Den hurtigere retsforfølgning blev iværksat i januar 1994 ved en vejledning fra Rigsadvokaten til politiet og anklagemyndigheden om nedbringelse af sagsbehandlingstider for voldssager. Det fremgår af vejledningen, at det bør tilstræbes, at det samlede tidsforbrug fra anmeldelse til sagens indbringelse for retten ikke overstiger 30 dage. Vejledningen indeholder endvidere en beskrivelse af mulighederne for at afkorte og rationalisere efterforskningen i voldssager, ligesom der peges på forhold, der kan sikre en hurtig afgørelse af tiltalespørgsmålet.

Vejledningen blev fulgt op af indberetningsordninger fra politimestrene til statsadvokaterne vedrørende sagsbehandlingstiden for voldssager.

Regeringen fremsatte den 22. januar 1997 lovforslag nr. 145 om ændring af straffeloven, våbenloven og lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at regeringen ønskede at fastholde målsætningen fra voldsspakken i 1994 om en hurtig behandling af voldssager. For politiets og anklagemyndighedens vedkommende fremgår det, at dette skal ske ved en udbygning af indberetningsordningerne fra politiet til de regionale statsadvokater, således at Rigsadvokaten kan udarbejde en mere detaljeret statistik over sagsbehandlingstiden, herunder over sagsbehandlingstiden i de enkelte politikredse. Justitsministeriet skal endvidere én gang årligt orientere Folketinget om status med hensyn til de opstillede målsætninger.

Regeringen nedsatte i oktober 2000 en eks-

pertgruppe om ungdomskriminalitet. Ekspertgruppen havde bl.a. til opgave at vurdere, hvad der kan gøres for at styrke indsatsen mod den hårdeste kerne af socialt belastede og utilpassede unge kriminelle under 18 år. Ekspertgruppens rapport fra januar 2001 anbefaler, at man udformer en særlig ungdomssanktion, der bl.a. indebærer ophold i en sikret institution over for unge mellem 15 og 18 år, der har begået alvorlig kriminalitet, og som samtidig har et massivt socialpædagogisk behandlingsbehov. På baggrund af rapportens anbefalinger blev der fremsat et lovforslag om, at unge mellem 15 og 18 år kan underkastes en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af 2 års varighed med henblik på at forebygge yderligere lovovertrædelser. Lovforslaget blev vedtaget den 7. juni 2001.

4.2.9. Målstyring og prioritering.

4.2.9.1. De øgede krav.

De væsentligt øgede krav, der i dag mere generelt stilles til al offentlig virksomhed, vil uundgåeligt få en væsentlig indflydelse på politiets virksomhed.

Gennem de seneste årtier har den offentlige sektors forhold således løbende været genstand for drøftelser, hvor temaer som øget borgerservice, decentralisering af økonomiforvaltningen, anvendelse af mål- og rammestyring som led i en mere effektiv ressourceforvaltning samt forbedret personaleudvikling har været i fokus.

Som følge heraf stilles der øgede resultatkrav til politiets arbejde. Der fokuseres således i stigende grad på formulering af målsætninger for politiets arbejde, en beskrivelse af, hvordan ressourcerne er anvendt i forhold til målsætningen, og en opgørelse over, hvilke resultater der er opnået med ressourceanvendelsen. De øgede resultatkrav vil i væsentlig grad have indflydelse på tilrettelæggelsen af politiets arbejde.

Politiet har på denne baggrund - særligt for så vidt angår ressourceanvendelsen - i de senere år i stigende grad fjernet sig fra at være en regelstyret virksomhed til at blive en mål- og rammestyret virksomhed. Det bemærkes i den forbindelse, at der - som følge af politiets opgaver og beføjelser - er naturlige begrænsninger i mulighederne for at fravige en traditionel hierarkisk baseret og regelorienteret styreform.

Opstilling af målsætninger for politiets arbejde forudsætter, at der tages stilling til, hvilke områder man vil give særlig prioritet fremfor andre.

Politiet skal derfor også fremover - i sti-

gende grad - agere inden for de rammer, der er dannet på baggrund af målsætninger for dets arbejde. Politiet må derfor - også inden for de enkelte politikredse - evne at opstille mål for sit arbejde og dermed prioritere politiindsatsen. Opstilling af målsætninger og prioritering af politiindsatsen forudsætter, at der foretages en nærmere planlægning for arbejdets tilrettelæggelse, herunder ressourceanvendelsen. Som led heri må politiet opstille handleplaner og prioriterede indsatser inden for de områder, der relaterer sig til de opstillede målsætninger, med henblik på at være i stand til at nå de opstillede mål.

De målsætninger, der skal opstilles, kan eventuelt være målsætninger, der opstilles i samarbejde med de kommunale interessenter, ligesom der kan være tale om målsætninger, der supplerer de mål og hensyn, der fra politisk side opstilles for politiet.

Målstyring af politiets virksomhed indebærer endvidere, at politiet i stigende grad skal kunne redegøre for sin opgaveløsning - såvel internt som eksternt - i form af f.eks. virksomhedsregnskaber. Politiet skal således dels indtil kunne redegøre for den interne ressourcevurdering og dels udadtil være i stand til at dokumentere sin virksomhed.

I forlængelse af den øgede fokusering på opstilling af målsætninger for politiets virksomhed stilles krav om omstillingsparathed i organisationen.

Politiet må derfor - også inden for de enkelte politikredse - evne at tilpasse sin virksomhed til de mål og krav, som det omliggende samfund - herunder fra politisk hold - stiller til dets arbejde og dermed til prioriteringer af politiindsatsen.

4.2.9.2. Udviklingen i de seneste 10 år.

I løbet af de seneste 10 år er kravene om en større grad af målstyring og prioritering af bestemte områder bl.a. kommet til udtryk i følgende tiltag:

- ◆ *Turnusundersøgelsen fra 1995*
- ◆ *Flerårsaftalen for 1996-1999*
- ◆ *Budgetredegørelsen for 1999*
- ◆ *Flerårsaftalen for 2000-2003*

◆ Finansministeriets *turnusundersøgelse fra 1995* opstillede en række effektiviseringsforslag. De opstillede forslag omfattede følgende:

- Ordenspolitiets beredskab skulle uden for kontortid baseres på et minimumsberedskab, der samtidig skulle udnyttes mere effektivt.

- Politiets vognpark skulle reduceres.
- Kriminalpolitiets ekspedition skulle nedlægges og størsteparten af opgaverne overføres til ordenspolitiets ekspedition.
- Kriminalpolitivagtordninger uden for normal kontortid skulle nedlægges og opgaverne overføres til ordenspolitiets vagt.
- Produktiviteten i forbindelse med administrationen af bøder, pas, kørekort og motorkøretøjer skulle øges.
- Der skulle gennemføres en omfordeling af visse administrative opgaver fra det politiuddannede til det kontoruddannede personale.
- Der skulle i forbindelse med indførelsen af ny teknologi gennemføres en forenkling og omorganisering af de administrative procedurer i politikredsene.

På teknologiområdet opstillede turnusundersøgelsen forskellige modeller for en øget teknologianvendelse i politiet.

♦ *Flerårsaftalen for 1996-1999* opstillede - udover de konkrete resultatkrav, der er omtalt ovenfor under afsnit 4.2.5. - et effektiviseringskrav om, at politiet generelt skulle styrke den efterforskningsmæssige indsats ved sammenlægning af ordens- og kriminalpolitiets ekspeditioner og ved nedlæggelse af kriminalpolitiets hjemme- og weekendvagter.

Flerårsaftalen indeholder herudover krav om en række effektiviseringsfremmende ændringer på det administrative område.

♦ I forbindelse med Finansministeriets *budgetredegørelse for 1999* blev der foretaget en såkaldt benchmarking-undersøgelse af en række områder, herunder politiet. Formålet med benchmarking-undersøgelsen – der på politiets område blev gennemført som et forsøg – var at kortlægge de eventuelle forskelle i præstationsniveau mellem politikredsene og at belyse de grundlæggende årsager til eventuelle forskelle i præstationsniveau.

Hensigten var således at belyse mulighederne for at styrke politiets effektivitet. Hensigten var endvidere at udarbejde en model til brug for løbende benchmarkings-analyser med henblik på at skærpe fokus på – og forbedre informationen om – udviklingen i politiets produktivitet år for år.

I benchmarking-analysen anføres det, at der er betydelige forskelle i politikredsenes produktivitet. Det anføres endvidere, at disse forskelle ikke overvejende skyldes forskelle i geografiske og socioøkonomiske forhold og lignende. Ved socioøkonomiske forhold tænkes f.eks. på forskelle i befolkningstæthed og befolkningssammensætning. I analysen peges på et produktivitetspotentiale i politiet på formentlig mindst 10 %. Budgetredegørelsen anfører

imidlertid, at de konkrete resultater skal fortolkes med forsigtighed, og resultaterne bør studeres nærmere som led i en forbedringsudvikling i politiet.

♦ *Flerårsaftalen for 2000-2003* indeholder på en række punkter skærpede krav til politiets effektivitet og ressourcestyring.

Aftalen indeholder bl.a. krav om, at der skal udarbejdes konkrete lokale handlingsplaner, der formuleres i tæt kontakt med lokalsamfundet. Som led i aftalen forpligtes politiet tillige til i aftaleperioden løbende at effektivisere og omprioritere til fordel for nye behov. Endvidere skal politiets ressourcestyring forbedres med henblik på større gennemsigtighed af sammenhængen mellem aktiviteter og ressourceanvendelse.

Aftalen indeholder endelig et krav om, at der opstilles relevante resultatmål i de enkelte politikredse. Rigspolicehfen skal årligt følge op på disse resultatmål. De opnåede resultater skal i den forbindelse ses i forhold til det ressourceforbrug, der har været anvendt til en bestemt aktivitet. Ligeledes skal Rigspolicehfen årligt vurdere, om der er muligheder for at effektivisere på bestemte områder, og i givet fald anskueliggøre, hvori sådanne effektiviseringsmuligheder består.

4.3. Kriminalitetsudviklingen siden seneste politikredsreform.

4.3.1. Generel udvikling.

Udviklingen i kriminaliteten har en direkte og væsentlig indflydelse på politiets arbejdsopgaver. I de forrige afsnit er nævnt en række forhold, der i bred forstand har indflydelse på kriminalitetsudviklingen og dermed på politiets arbejde. I det følgende er der i hovedtræk redegjort for udviklingen i kriminaliteten siden 1973. Redegørelsen bygger hovedsageligt på anmeldelsestal for forskellige typer af lovovertrædelser. Antallet af anmeldelser vil således have en direkte betydning for politiets arbejde. Dette gælder, uanset om en stigning eller et fald i anmeldelsestallene er udtryk for et ændret kriminalitetsbillede, ændringer i tilbøjeligheden til at anmelde visse lovovertrædelser eller ændringer i politiets prioriteringer el.lign. For en række lovovertrædelser har det imidlertid ikke været muligt at finde anmeldelsestal fra 1973. I disse tilfælde er der således anvendt andre årstal end 1973.

Antallet af anmeldelser af straffelovsovertrædelser er i perioden fra 1973 steget med ca. 52 %. På grundlag af udviklingen i de første 10

måneder af 2001 må det forventes, at antallet af straffelovsanmeldelser i 2001 vil falde med ca. 6 % i forhold til 2000.

Vedrørende antallet af anmeldelser for overtrædelser af særlovgevingen var antallet af anmeldelser i perioden fra 1983 til 1993 samlet set stigende. Set i forhold til 1983 er antallet af særlovsanmeldelser samlet set steget med ca. 45 %. Dette tal omfatter dog ikke overtrædelser af færdselsloven.

I perioden fra 1994 til 1998 faldt det samlede antal anmeldelser for særlovsovertrædelser med ca. 12 %. Herefter steg antallet igen i 1999 og 2000.

Antallet af varetægtsfængslinger er i perioden fra 1979 til 1999 steget med ca. 40 %, og antallet af anholdelser for straffelovsovertrædelser er steget med ca. 24 %.

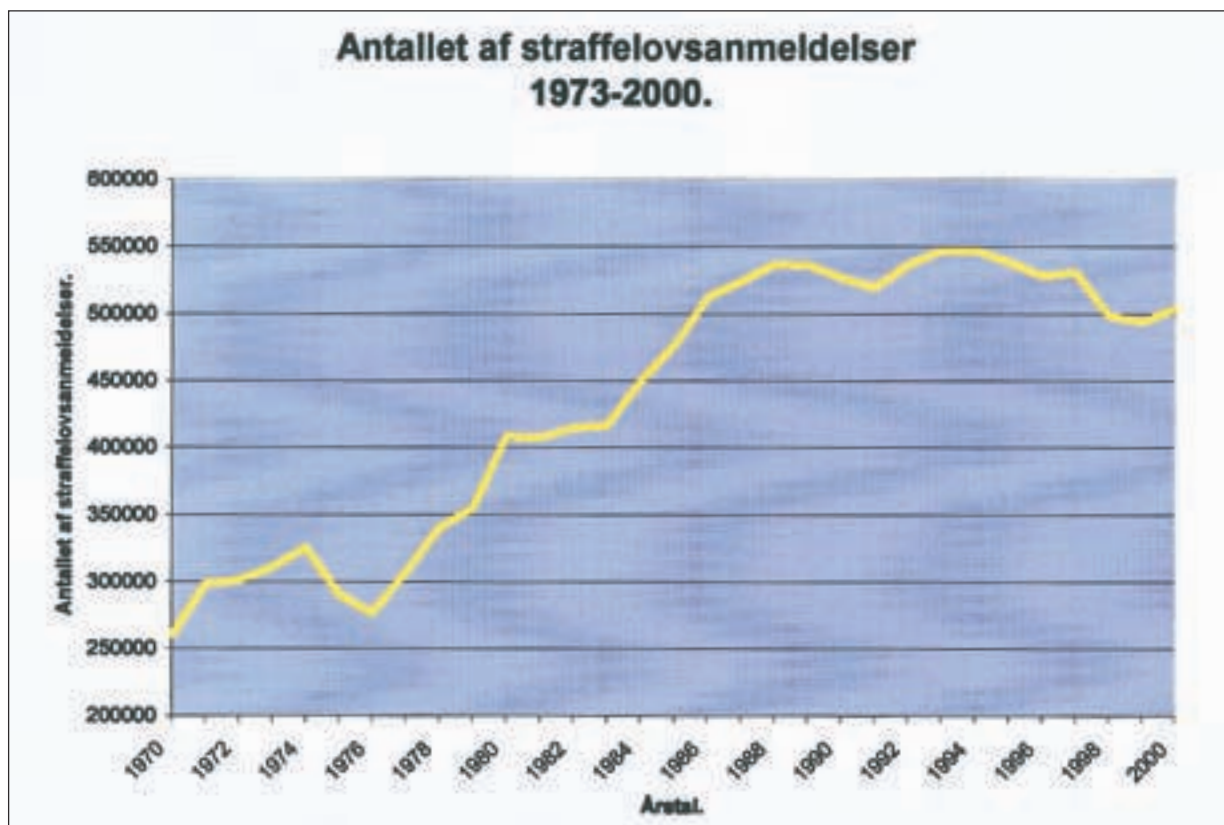
Udviklingen i strafmassen er i perioden fra 1984 til 2000 steget markant. Ved strafmassen forstås den samlede mængde idømte frihedsstraffe ganget med længden af den idømte straf. Væksten i de ubetingede frihedsstraffe har således været større end væksten i øvrige afgørelser. Fra 1990 til 2000 er der f.eks. samlet set sket en vækst på 133 % i antallet af idømte fængselsdage for vold.

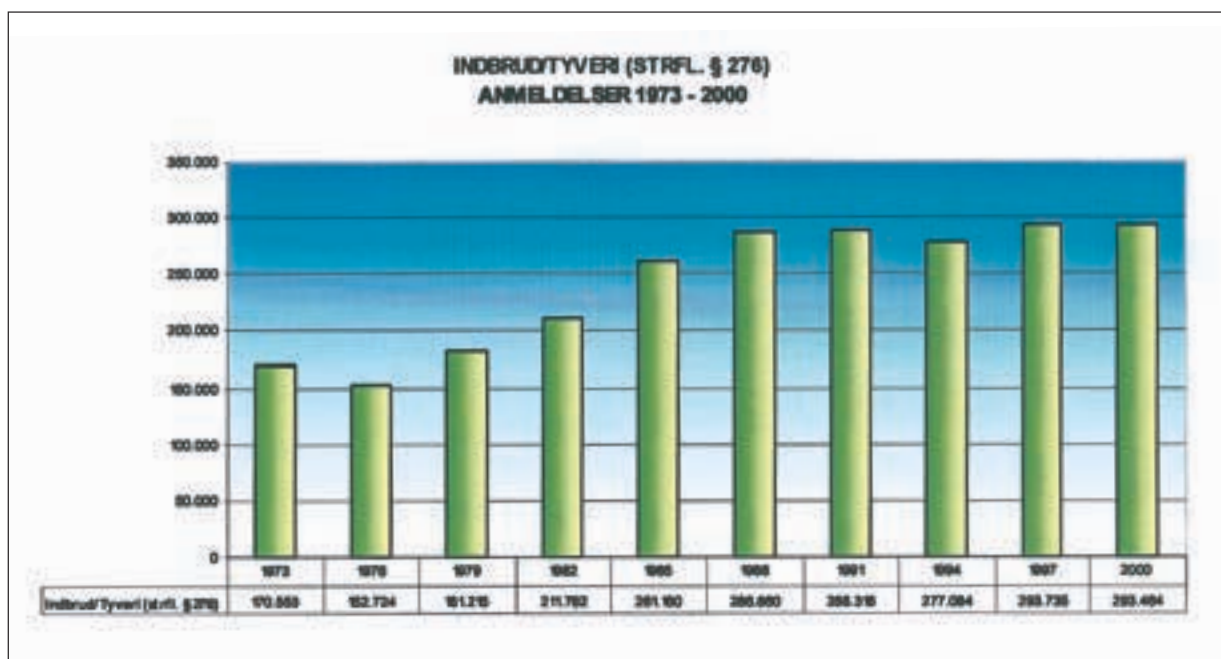
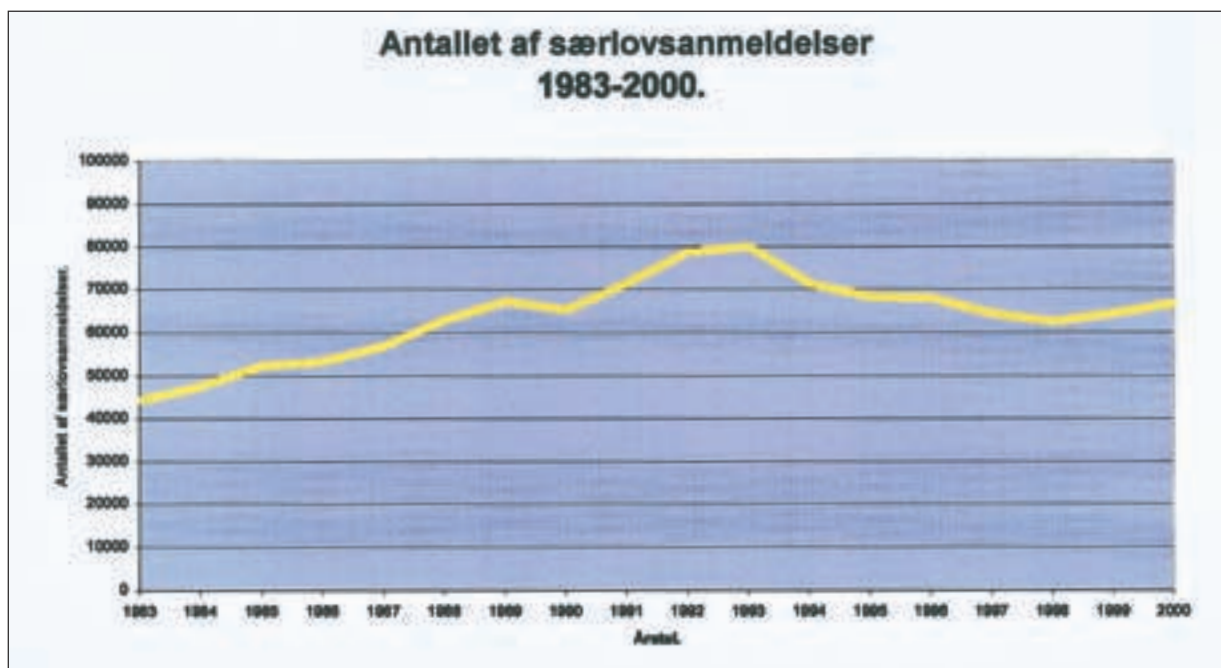
4.3.2. Anmeldelser vedrørende straffeloven.

Faldet i straffelovsanmeldelser i den sidste halvdel af 90'erne skyldes særligt et fald i antallet af anmeldelser om brugstyverier på 11 % fra 1997 til 1998, et fald i antallet af anmeldte indbrud på ca. 9 %, et fald i antallet af anmeldelser om dokumentfalsk på ca. 18 % samt et fald i antallet af anmeldelser om hærværk, tyveri fra biler og bedrageri.

Set i forhold til 1973 er berigelseskriminaliteten dog generelt set steget. Anmeldelser vedrørende overtrædelser af straffelovens § 276 (tyveri) og § 293 (brugstyveri) er således steget med ca. 51 %.

Anmeldelser vedrørende dokumentfalsk er faldet med ca. 11 %. Det samme gælder anmeldelser om hæleri og mandatsvig, der – i forhold til 1974 – samlet set er faldet med henholdsvis ca. 12 % og 92 %. Anmeldelser vedrørende bedrageri er dog i perioden fra 1974 steget med ca. 2 %.

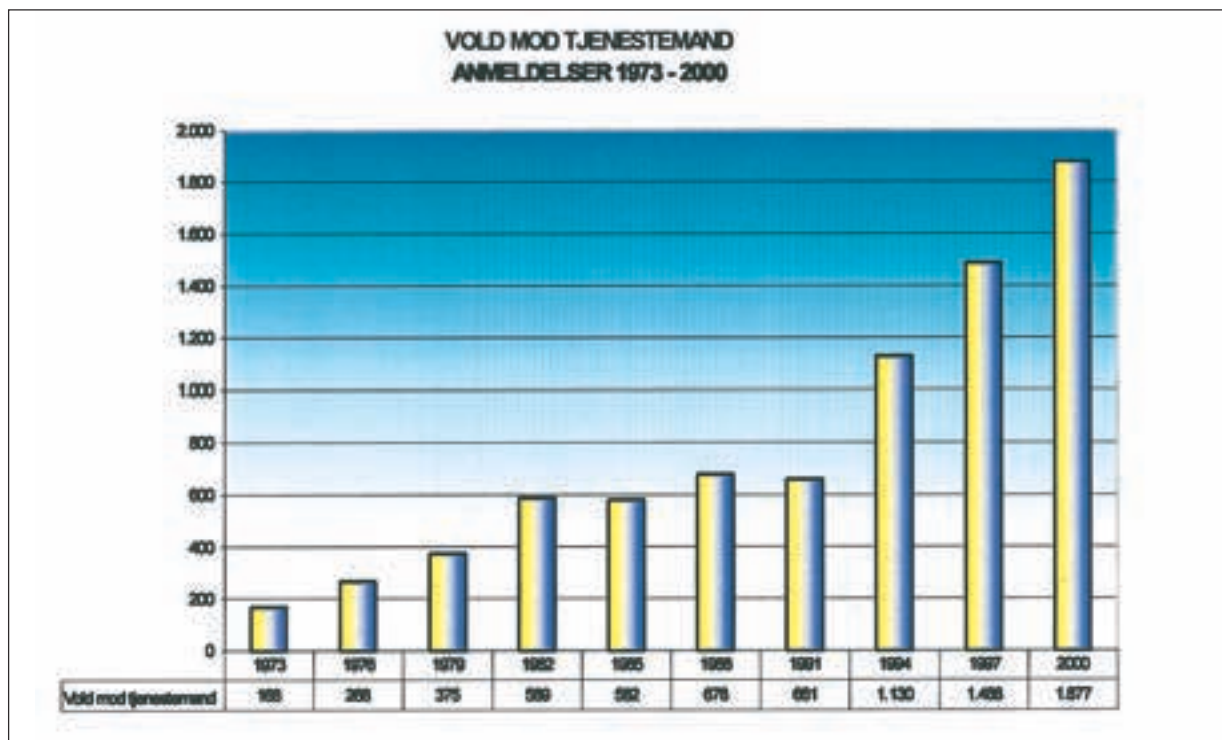
4.3.3. Særlig ressourcetung kriminalitet.

Der har på visse områder været en stigning i straffelovssager, der kompetence- og ressourcemæssigt stiller store krav til politiet.

Som eksempel kan nævnes sager vedrørende pengefalsk. Disse sager – der kræver kriminalteknisk assistance – er i perioden fra 1995 til 1998 steget med ca. 275 %. Ligeledes er antallet af anmeldelser vedrørende mandatsvig, skattesvig af særlig grov karakter, smugleri af særlig grov karakter og databedragerier steget betydeligt i perioden fra 1979 til 1998. Antallet

af grove smuglerisager er i denne periode samlet set steget med ca. 236 %. Antallet af sager om groft skattesvig er tilsvarende steget med ca. 70 %. Antallet af anmeldte databedragerier er siden 1990 steget med ca. 570 %.

Internetbaseret kriminalitet har i takt med den stigende udbredelse af internettet været stigende. Således er hackerkriminaliteten stigende, ligesom anden form for kriminalitet begået over internettet er stigende. Som eksempel kan nævnes sager om børnepornografi og omsætning af forskellige former for ulovlige ydelser og varer over internettet. Efterforskning

gen af denne form for kriminalitet er ofte meget ressourcekrævende og kræver betydelig ekspertise af politiet. I betænkning nr. 1371 afgivet af Justitsministeriets udvalg om økonomisk kriminalitet og datakriminalitet anføres det vedrørende hackerkriminaliteten, at der ses en betydelig stigning i de anmeldte sager, og at det er komplicerede sager at efterforske. Det er bl.a. vanskeligt at afdække, hvilket land gerningsmanden reelt har opereret fra.

4.3.4. Voldsrelateret kriminalitet.

Vedrørende voldsrelateret kriminalitet har antallet af røverier vist en konstant stigende tendens de seneste år. Set i forhold til 1973 er antallet af anmeldelser vedrørende røveri steget med ca. 319 %.

Vedrørende anmeldelser for vold var der i 1998 26 % flere anmeldelser end i 1990. Stigningen i antallet af voldsanmeldelser forekom imidlertid alene i perioden frem til 1994. I perioden fra 1994 til 1998 er det samlede antal anmeldelser faldet noget. Set i forhold til 1973, er antallet af anmeldelser dog samlet set steget med ca. 287 %.

For så vidt angår vold mod privatpersoner efter straffelovens § 244-246 har der i perioden fra 1990 til 1998 været tale om en stigning på 11 % for vold efter straffelovens § 244, medens der for den grovere vold efter straffelovens §§ 245-246 har været tale om en mindre stigning på 4 %.

Med hensyn til drab og drabsforsøg er an-

tallet af anmeldelser siden 1973 steget med ca. 143 %.

I 1990'erne har den største stigning i antallet af anmeldelser for vold været inden for kategorien vold mod tjenestemand i funktion. Der har ligeledes i denne periode været en stigning i antallet af anmeldelser om trusler på ca. 89 %.

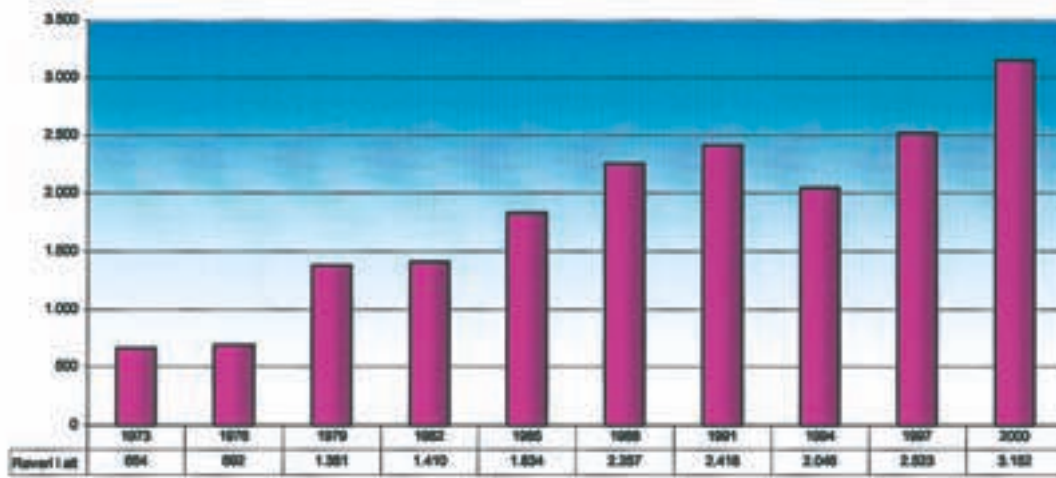
4.3.5. Sædelighedsforbrydelser.

Antallet af anmeldelser vedrørende sædelighedsforbrydelser er samlet set steget siden 1973. Der var således i 1999 samlet set ca. 50 % flere anmeldelser vedrørende overtrædelser af straffelovens kapitel 23 og 24 end i 1973. Anmeldelser vedrørende blufærdighedskrænkelser udgør den største gruppe inden for sædelighedsforbrydelserne. I den anførte periode steg disse med ca. 35 %. Antallet af anmeldelser om incest er siden 1979 steget med ca. 267 %. Tilsvarende er antallet af anmeldelser vedrørende voldtægt steget med ca. 26 %.

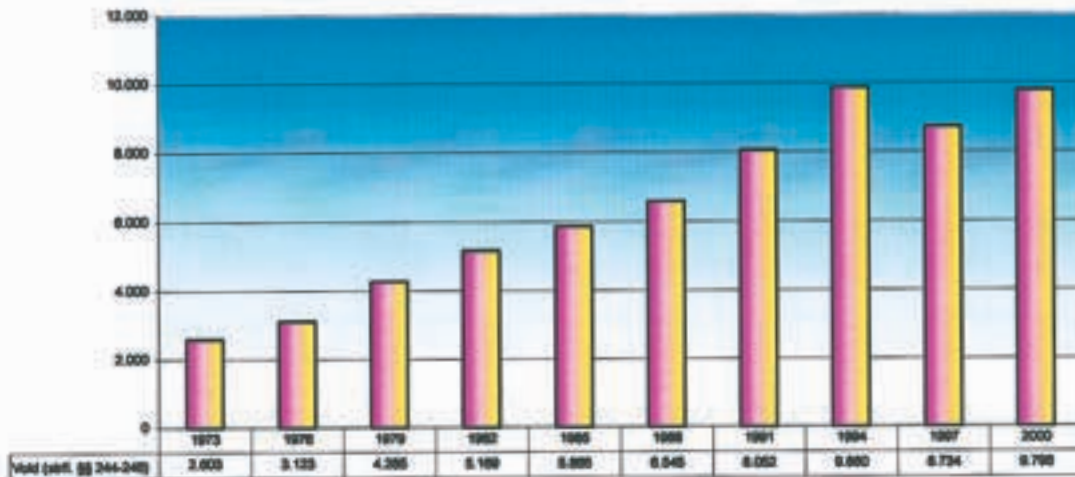
4.3.6. Anmeldelser vedrørende særlove.

Som anført ovenfor i afsnit 4.3.1. er antallet af anmeldelser for overtrædelse af særlove faldet i sidste halvdel af 1990'erne. Dette fald skyldes hovedsageligt et markant fald fra 1997 til 1998 i antallet af våbenlovsanmeldelser på ca. 27 %. Anmeldelsestallet for en lang række andre særlovsovertrædelser har tillige været fal-

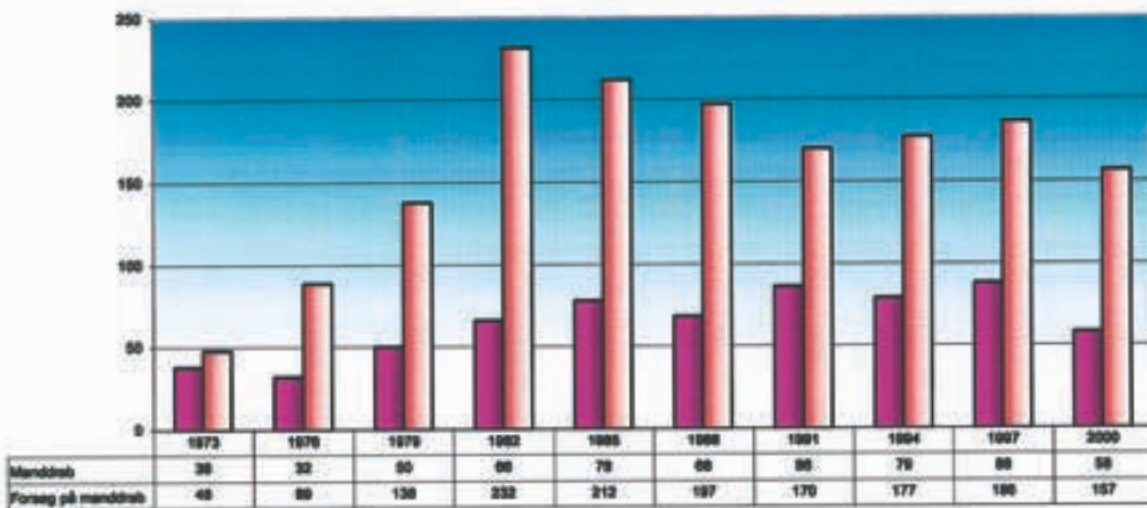
**RØVERI I ALT
ANMELDELSER 1973 - 2000**

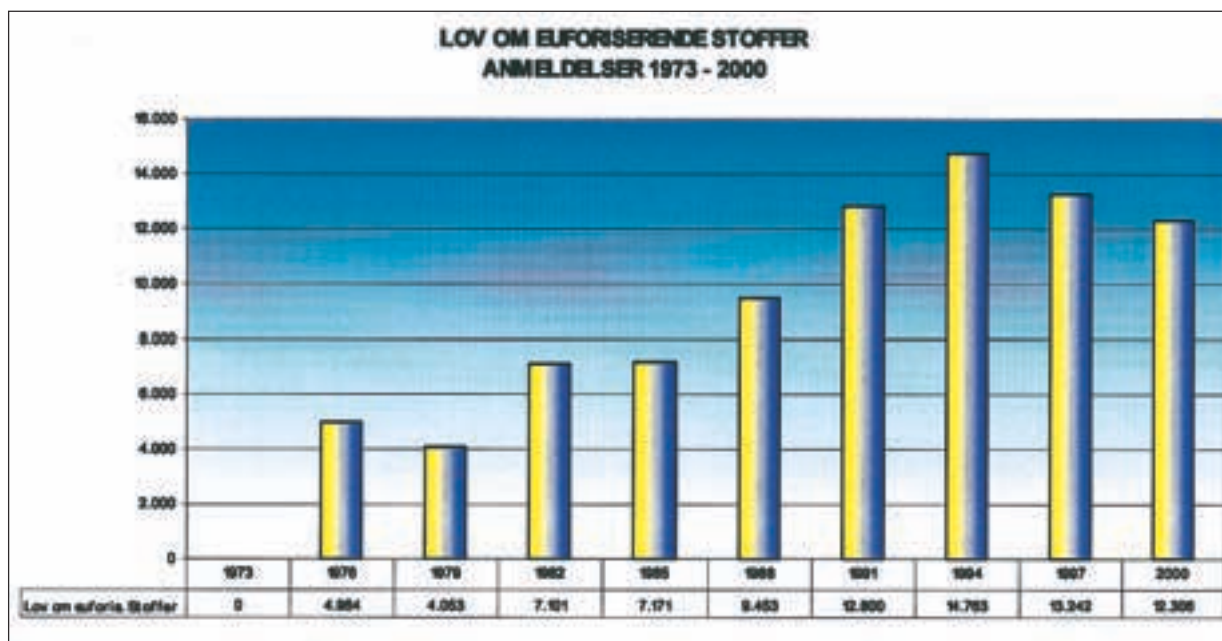
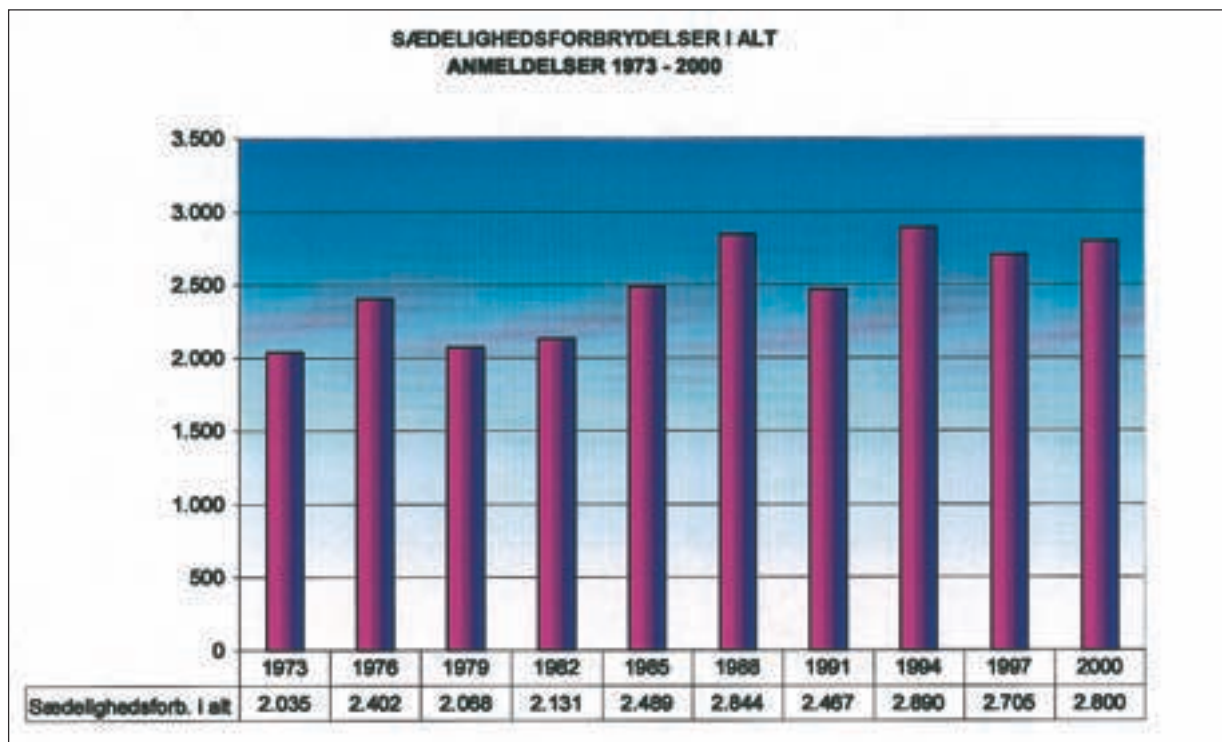

**VOLD (STRFL. §§ 244-248)
ANMELDELSER 1973 - 2000**

**MANDDRAB OG FORSØG HERPÅ
ANMELDELSER 1973 - 2000**

dende. Som eksempler herpå kan nævnes overtrædelser af politivedtægten, skattekontrolløven, toldloven, bygge- og boliglovgivningen og miljølovgivningen.

I perioden fra 1973 til 2000 er antallet af særlovsovertrædelser imidlertid samlet set steget.

Set i forhold til 1976 er antallet af anmeldelser vedrørende overtrædelse af lov om euforiserende stoffer således steget med ca. 148 %. Antallet af anmeldelser om narkotikakriminali-

tet efter straffelovens § 191 er siden 1973 steget med ca. 105 %.

Antallet af anmeldelser vedrørende overtrædelse af udlændingeloven er steget med ca. 361 %. Anmeldelser vedrørende overtrædelse af våbenloven og politivedtægten er ligeledes steget.

Antallet af anmeldelser vedrørende toldloven og bygge- og boliglove er derimod faldet. På samme måde er anmeldelser vedrørende arbejdsmiljølovgivningen og andre love vedrøren-

de arbejde, transport m.v. faldet med ca. 31 %. Det samme gælder anmeldelser vedrørende overtrædelser af restaurationsloven, der er faldet med ca. 22 %.

4.3.7. Forventet udvikling.

For så vidt angår udviklingen i straffelovskriminaliteten i de kommende år forventes straffelovskriminaliteten kvantitativt at falde jævnt med ca. 8 % frem til år 2005, hvorefter den fra år 2009 til år 2020 forventes at stige med ca. 4 %. Denne udvikling er baseret på fremskrivninger med baggrund i afgørelsestat for straffelovskriminalitet i 1997, der er foretaget af forskningschef i Justitsministeriet Britta Kyvsgaard.

I perioden for 1998 til 2020 viser en sådan fremskrivning således, at straffelovskriminaliteten samlet vil falde med ca. 4 %.

4.4. Krav og forventninger – politiets samarbejdspartnere.

4.4.1. Interessentundersøgelsen.

Som led i sit arbejde besluttede kommissionen i foråret 1999 at gennemføre interviews med 11 myndigheder og organisationer m.v., der via deres samarbejde og berøringsflade med politiet har en direkte interesse i den geografiske opdeling af landet i politikredse. Disse myndigheder og organisationer omfattede både politiets egne organisationer og myndigheder under Justitsministeriet og eksterne samarbejdspartnere som Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen. De 11 interviews indgik herefter i grundlaget for forberedelsen af en efterfølgende spørgeskemaundersøgelse, der blev gennemført i løbet af juni og juli 1999.

Spørgeskemaundersøgelsen omfattede i alt 33 myndigheder og organisationer m.v., herunder de 11 der deltog i den indledende interviewrunde. Deltagerne i spørgeskemaundersøgelsen er optrykt i bilag 2.

Formålet med denne interessentundersøgelse var at indhente inspiration til brug for kommissionens fastlæggelse af en ny politikredsstruktur fra de myndigheder, organisationer m.v., der har samarbejdsrelationer direkte - eller gennem underordnede myndigheder, medlemmer eller lignende - med politikredse.

I det følgende er der foretaget en sammenfatning af de hovedsynspunkter, der kom til udtryk i de gennemførte interviews og spørgeskemaundersøgelsen.

4.4.2. Samarbejdet med politiet.

Det fremgår af langt de fleste besvarelser, at de hørte myndigheder og organisationer m.v. som udgangspunkt samlet set oplever samarbejdet med politiet som positivt.

Det fremgår endvidere, at de hørte myndigheder og organisationer m.v. varetager en række opgaver, der på en lang række punkter omfatter et samarbejde med politiet lokalt.

Dette samarbejde vedrører ofte såvel samarbejde vedrørende efterforskning af strafbare forhold som samarbejde med ordenspolitiet. Samarbejdet med ordenspolitiet vedrører f.eks. udrykningsopgaver i forbindelse med færdselsuheld, arbejdsulykker og indbrud m.v. og mere serviceprægede opgaver i forbindelse med eftersøgninger, forkyndelser o.lign. Endvidere modtager en række myndigheder egentlig fysisk bistand fra ordenspolitiet.

Langt den overvejende del af de hørte myndigheder samarbejder med politiet omkring efterforskning af strafbare forhold inden for den pågældende myndigheds ressortområde. Der samarbejdes ofte med såvel det politiuddannede som det juridiske personale.

Det fremgår endelig, at der for manges vedkommende regelmæssigt afholdes møder med repræsentanter for politiets ledelse. Disse møder vedrører en række forskellige emner omkring planlægning og koordinering af samarbejdet, informationsudveksling o.lign.

Langt de fleste samarbejder såvel formelt som uformelt med politiet, ligesom de fleste samarbejder med flere politikredse.

4.4.3. Interessenternes særlige mål og hensyn for en fremtidig struktur.

De særlige mål og hensyn, der ud fra interessentundersøgelsen skal søges tilgodeset i en ny struktur, kan overordnet opdeles i 4 grupper:

- ◆ *Nærhed, synlighed og tilgængelighed*
- ◆ *Faglighed og kompetenceudvikling*
- ◆ *Retssikkerhed*
- ◆ *Hensynet til kommune-, amts- og retskredsgrænser*

◆ Langt den overvejende del af de hørte myndigheder og organisationer anfører, at en fremtidig politikredsinddeling skal tilgodeses hensynet til *nærhed, synlighed og tilgængelighed*. I forlængelse heraf nævnes hensynet til at sikre, at politiet bevarer et lokalkendskab og fortsat udgør en del af nærmiljøet.

◆ Endvidere anfører langt den overvejende del af besvarelserne, at hensynet til *faglighed og*

kompetenceudvikling må tilgodeses.

Adskillige myndigheder anfører i den forbindelse, at der på en række områder er behov for i videre omfang at sikre et tilstrækkeligt fagligt niveau. Dette gælder som udgangspunkt alle personalegrupper, men gør sig særligt gældende i forbindelse med efterforskning og tiltalerejsning inden for forskellige særlovsområder og i særlig grad for miljøsager, fiskal kriminalitet og anden økonomisk kriminalitet.

I forlængelse heraf nævnes muligheden for i et vist omfang at centralisere disse arbejdsopgaver i større enheder. Ligeledes nævnes, at løsningen af visse administrative opgaver med fordel kan centraliseres i større enheder.

Flere besvarelser anfører endvidere hensynet til at sikre en vis ensartethed i opgaveløsningen i kredsene, herunder hensynet til at sikre bæredygtige kredse, således at der i videre omgang bliver tale om selv bærende enheder. I den forbindelse nævnes behovet for at sikre en tilstrækkelig fleksibilitet og omstillingsevne.

Endelig anføres i tilslutning til synspunkterne om faglighed og kompetenceudvikling hensynet til at forbedre samarbejdet og koordineringen af grænseoverskridende kriminalitet.

◆ Et tredje gennemgående hensyn - foruden nærhed og øget faglighed - er hensynet til *retssikkerheden*. Retssikkerhed anføres dels som hensynet til at sikre en effektiv legalitetskontrol med politiets arbejde og dels som hensynet til at sikre en effektiv - og retssikkerhedsmæssig forsvarlig - retshåndhævelse. Adskillige myndigheder kæder hensynet til retssikkerheden sammen med synspunkterne om faglighed og kompetenceudvikling. I den forbindelse anfører flere hensynet til at sikre den tilstrækkelige juridiske kapacitet, herunder en tilstrækkelig geografisk nærhed mellem det politiuddannede personale og juristerne.

◆ Et fjerde gennemgående hensyn er endelig hensynet til at sikre en vis sammenhæng med *kommune-, amts- og retskredsgrænser*.

Langt den overvejende del af besvarelserne tillægger det afgørende eller stor betydning, at en fremtidig inddeling af landet i politikredse følger de primærkommunale grænser, således at en kommune ikke er delt mellem flere politikredse.

Den overvejende del af besvarelserne anfører, at det er af afgørende eller af stor betydning, at en fremtidig kredsinddeling følger de amtskommunale grænser, således at politikredsgrænserne ikke gennemskærer amtsgrænserne.

En mindre del anfører imidlertid, at sammenhæng med de amtskommunale grænser alene har en vis betydning eller ringe betyd-

ning.

En del af besvarelserne lægger stor vægt på, at politikredsgrænserne følger retskredsgrænserne. Den overvejende del af besvarelserne tillægger dog ikke sammenhængen mellem politikredsgrænser og retskredsgrænser afgørende betydning.

4.4.4. Styrker ved den nuværende kredsinddeling.

Langt den overvejende del af besvarelserne fremhæver nærheden til borgere og lokale myndigheder - herunder lokalkendskabet - og organiseringen af kredsene i små og overskuelige enheder som den helt afgørende styrke ved den nuværende politikredsinddeling.

Der peges i den forbindelse på fordelene ved korte kommandoveje, den lokale forankring og det ofte gode personkendskab. De eksempler, der fremhæves i den forbindelse, knytter sig overvejende til ordenspolitimæssige opgaver. Således nævnes f.eks. styrken ved nærhed i forbindelse med samarbejde på bevillingsområdet, sygehusområdet, serviceområdet - herunder forkyndelser og fremstillinger m.v. - køreprøve- og færdselsområdet. Endvidere anføres en hurtig responstid som en styrke.

Endvidere anfører enkelte interessenter andre styrker ved den nuværende kredsinddeling. Det drejer sig om det smidige samarbejde med andre myndigheder, det forhold at for store magtkoncentrationer undgås, at borgerne kan henvende sig med alle spørgsmål uden at blive henvist, samt - for så vidt angår Københavns og Frederiksberg kommuner - at der er sammenfald mellem kommune- og politikredsgrænserne.

4.4.5. Svagheder ved den nuværende kredsinddeling.

8 myndigheder har ikke angivet nogen svagheder ved den nuværende kredsinddeling. Ligeledes kan de kommunale interessenter som udgangspunkt ikke pege på svagheder ved den nuværende geografiske struktur. De kommunale interessenter fremhæver dog, at der er visse straffesager - f.eks. miljøsager og sager vedrørende mere avanceret kriminalitet - hvor politiet ikke i dag besidder den fornødne ekspertise.

Det forhold, der hyppigst fremhæves som en svaghed ved den nuværende kredsinddeling, er *utilstrækkelig faglig kompetence* i organisationen. Således anfører en række interessenter, at politiet i dag har vanskeligt ved at udvikle

tilstrækkelig ekspertise på visse områder. Det drejer sig om områder som miljø, narkotika, incest, brandsager, erhvervs- og selskabslovgivning og fiskal kriminalitet. Ligeledes anføres det, at den manglende faglige kompetence vedrører såvel det politiuddannede som det juridiske personale.

I forlængelse heraf fremhæves de mindre kredses *ressourcemæssige sårbarhed*. Det anføres, at de mindre kredse har vanskeligt ved at klare dele af opgavevaretagelsen, hvilket fører til en uensartet opgaveløsning. Den ressource-mæssige sårbarhed opfattes endvidere af flere eksterne interessenter som medførende prioriteringsproblemer, således at visse sagstyper ikke efterforskes og retsforfølges. Der nævnes som eksempel sager vedrørende fiskal kriminalitet og sager vedrørende overtrædelser af visse speciallove på forbrugerområdet, f.eks. markedsføringsloven og prismærkningsloven.

Den ressource-mæssige sårbarhed medfører endvidere, at det - personalemæssigt - ikke er muligt at etablere et egentligt fagligt miljø. Dette gælder såvel for juristerne som for øvrige personalegrupper. Den ressource-mæssige sårbarhed medfører endelig, at en række mindre kredse har et stort behov for bistand fra andre kredse, ligesom denne sårbarhed bevirker, at

en effektiv indsats over for den mere organiserede og grænseoverskridende kriminalitet samt iværksættelse af målrettede og præventive indsatser vanskeliggøres. Det anføres endvidere, at disse kredses omstillingsmuligheder - til trods for en høj grad af omstillingsparathed - generelt set er ringe.

Det anføres endvidere som en svaghed, at personaleudviklingsmulighederne ikke er lige gode i alle kredse, og at ressourceanvendelsen - personaleanvendelsen - er for uensartet i kredsene.

Endvidere fremhæves det blotte antal af kredse at være en svaghed ved den nuværende struktur. Antallet af kredse bevirker således, at der anvendes uforholdsmæssigt mange ressourcer til administration, at der er store forskelle fra kreds til kreds i opgavevaretagelsen - herunder i administrative procedurer - og at samarbejdet på tværs af kredse er vanskeligt at administrere på en effektiv måde.

En række eksterne interessenter anfører, at de mange kredse betyder, at der skal koordineres og samarbejdes med et stort antal kontaktpersoner, hvilket både er administrativt og praktisk besværligt og giver en uensartet opgaveløsning i forhold til disse eksterne myndigheder m.v.

Kapitel 5: Projektgruppens beskrivelse og vurdering af politiets opgavevaretagelse i dag.

Kapitlet indeholder en sammenfatning af det arbejde om politiets opgaver, som en projektgruppe under Politikkommissionen har udført.

Kapitlet indeholder indledningsvis i afsnit 5.1.- 5.3. en kort angivelse af projektgruppens arbejdsbeskrivelse og grundlaget for dennes arbejde.

Kapitlet indeholder herefter i afsnit 5.4. en sammenfatning af projektgruppens overvejelser. Afsnit 5.5. indeholder en nærmere beskrivelse af sammenhængen mellem forskellige kredstyper og disses muligheder for at løse sine opgaver.

Kapitlet indeholder endelig i afsnit 5.6. en overordnet beskrivelse af de opgaver, som politiet varetager i dag.

5.1. Projektgruppen om politiets opgaver.

Politikkommissionen besluttede i foråret 1999 som led i sit arbejde med en fremtidig politikredsinddeling at nedsætte en projektgruppe under kommissionens sekretariat. Projektgruppen skulle udarbejde en beskrivelse af politiets opgavevaretagelse.

Beskrivelsen skulle udarbejdes for de centrale dele af politiets opgaver på grundlag af udvalgte politikredse.

Projektgruppen var sammensat af vicepolitimester Troels Jensen, Rigspolitechefen, politiinspektør Bjarne Sørensen, Slagelse Politi, kriminalinspektør Børge Møller Fransen, Odder Politi og kontorleder Lili Brolykke, Glostrup Politi.

5.2. Formålet med projektgruppens arbejde.

Til brug for projektgruppens arbejde blev der udarbejdet en arbejdsbeskrivelse. Arbejdsbeskrivelsen angiver 3 hovedformål med projektgruppens arbejde:

- At beskrive politiets nuværende opgaver samt udviklingen heri over de seneste år. Beskrivelsen skulle koncentrere sig om politiets hovedopgaver og skulle i særlig grad fokusere på den del af opgavevaretagelsen, der kunne tænkes at variere i forskellige typer af politikredse.

- At beskrive de variationer i opgavevaretagelsen, der skyldes forskelle i politikredsenes forhold og vilkår. Ved forskelle i forhold og vilkår tænkes f.eks. på forskelle i geografisk størrelse, kriminalitetsbelastning, befolkningssammensætning og kredsens personalestørrelse.
- At identificere de forhold og vilkår, der i særlig grad medfører forskelle i politiets opgaveløsning i forskellige kredstyper. Projektgruppen skulle ikke vurdere de enkelte kredsers måde at tilrettelægge arbejdet på m.v. Projektgruppen skulle derimod søge at se bort fra forskelle i opgaveløsningen, der måtte kunne henføres til f.eks. lokale ledelsesmæssige forhold o.lign.

5.3. Grundlaget for beskrivelsen af politiets opgaver.

Politikkommissionen har udvalgt 6 politikredse, der repræsenterer forskellige typer af politikredse. De 6 politikredse er valgt ud fra en opdeling af landets 54 politikredse i 6 grupper. De 6 grupper blev tillige anvendt i forbindelse med den benchmarking-undersøgelse, som Finansministeriet gennemførte i forbindelse med budgetredegørelsen for 1999, jf. ovenfor, kapitel 4.2.9.2. Som udgangspunkt for opdelingen i de 6 grupper er anvendt befolkningsunderlaget, den bymæssige koncentration samt den geografiske tilknytning til hovedstadsområdet. De 6 udvalgte politikredse og de 6 grupper af politikredse er nærmere angivet i bilag 3.

Projektgruppens beskrivelse af politiets opgaver tager udgangspunkt i den opdeling af politiets opgaver, som anvendes i kontoplanen for politiets virksomhedsberetning med i alt 8 hovedarbejdsområder.

Projektgruppen har i sit arbejde baseret sig på følgende:

- Interviews med repræsentanter for de 6 udvalgte politikredse
- De 6 politikredses virksomhedsberetninger for 1998 samt andet skriftligt materiale udleveret af de 6 politikredse
- Analyse af samtlige politikredses indberetninger til Rigspolitechefen i 1998 om særlige forhold til brug for den fremtidige ressourcefordeling inden for politiet

- Materiale fra Politikommissionens sekretariat
- Idégrundlag og overordnede mål for dansk politi – udarbejdet af Rigspoliti- chefen og Politimesterforeningen i samarbejde med politiets personaleorganisa- tioner 1998
- Politiets Årsberetning 1998
- Anvendelse af den viden og erfaring, som projektgruppens medlemmer er i besid- delse af som ledere i dansk politi.

5.4. Sammenfatning af projektgruppens overvejelser.

Projektgruppen har i sit arbejde taget udgangs- punkt i forskellige kredsers muligheder for at varetage de opgaver, politiet stilles over for i dag, og som det må forventes, at politiet vil blive stillet over for i de kommende år. Projektgruppen har på denne baggrund søgt at identificere de forskelle i politikredsenes for- hold og vilkår, der i særlig grad synes at spille ind ved løsningen af opgaverne.

Projektgruppen har overordnet fundet, at det forhold, der i det væsentlige er afgørende for kredsens mulighed for at varetage de opga- ver, den stilles over for, er *kredsens samlede per- sonalestørrelse*.

Den samlede personalestørrelse er således afgørende for

- 1) om kredsen er bæredygtig,
- 2) om der i kredsen er kapacitet til sammen- hængskraft mellem de forskellige dele af po- litiets arbejde.

Ved *bæredygtighed* menes, at kredsen på egen hånd er i stand til at løse alle løbende opgaver uden at være afhængig af assistance udefra.

Ved *sammenhængskraft* menes kredsens mu- lighed for at tilrettelægge arbejdet på en sådan måde, at der i politiets opgaveløsninger sikres sammenhæng mellem politiets patruljevirk- somhed (overvågningsindsats), indsamlingen af kriminalitetsoplysninger m.v. og den efter- forskningsmæssige indsats. Politiets skal såle- des løbende være i stand til effektivt at indsætte de nødvendige ressourcer – dels med henblik på at forhindre og forebygge kriminalitet, og dels med henblik på at iværksætte konkrete efterforskninger på baggrund af tilvejebragte kri- minalitetsoplysninger. Derudover skal der kunne sikres sammenhæng mellem politiets ef- terforskning og anklagemyndighedens retsfor- følgning. Sammenhængskraften betyder såle- des, at kredsen har mulighed for løbende at løse såvel generelle som konkret opståede pro- blemstillinger gennem et aktivt samspil mellem

en patruljerende (overvågende), en efterforsk- ningsmæssig samt en fremadrettet problemori- enteret virksomhed.

Projektgruppen har fundet, at langt de fleste kredse med et samlet personaletal på under 200 ansatte ikke er bæredygtige i den anførte for- stand. I den nuværende politikredsstruktur har alene 9 politikredse et samlet personaletal på 200 ansatte eller derover.

På samme måde har man fundet, at mulig- heden for at sikre den nødvendige sammen- hængskraft forudsætter en vis mindstestør- relse på kredsen.

Projektgruppen har endvidere fundet, at større kredse ikke i sig selv betyder, at nærhe- den til den enkelte borger går tabt, men at større kredse tværtimod på en række punkter giver bedre muligheder for reel tryghed og nærhed i politiarbejdet.

Projektgruppens overvejelser kan herefter sammenfattes i følgende udsagn:

◆ *Forbedrede muligheder for nærhed og reel tryghed*

Større kredse:

- *giver mulighed for mere nærpolti*
- *giver mulighed for en hurtigere og mere kvalificeret respons ved at kunne holde flere biler "på hjul" - og dermed skabe større fleksibilitet og bedre udrykningsmu- ligheder - og ved at der bliver flere politifolk i alle døgnets timer til løsning af alle løbende opgaver i kredsen*
- *skaber mulighed for en højere grad af reel tryghed for den enkelte borger ved bedre at kunne sætte målrettet ind mod problemer i nærområdet, f.eks. over for villaindrud, trickyverier fra ældre, utilpassede unges generende opførsel i bestemte boligområder, i butikcentre, på banegårde o.lign.*

◆ *Bedre mulighed for en rationel ressourcean- vendelse*

Større kredse:

- *giver en forbedret anvendelse af beredskab- et til hastende opgaver*
- *giver mulighed for mere politi på gaden ved at frigøre vagthavende, der kan anvendes til opgaver "i marken", og ved at åbne mulighed for, at kontorpersonalet overtager opgaver fra politifolk*

- *giver en mindre sårbar vagtplanlægning*
- *giver større fleksibilitet og omstillingsevne*
- *giver bedre mulighed for at sætte målrettet ind på et bestemt område*
- *har lettere ved at afgive personale til kredsgrænseoverskridende opgaver*
- *giver mulighed for oprettelse af en fælles analyse- og planlægningsafdeling*
- *giver mulighed for at samle de administrative - ikke borgervendte - opgaver i fælles enheder.*

◆ *Kvalitetsløft i arbejdet*

Større kredse:

- *giver bedre muligheder for specialisering*
- *giver bedre muligheder for at udvikle og vedligeholde et fagligt miljø*
- *giver bedre muligheder for at gennemføre mere tunge efterforskningskridt som f.eks. aflytninger i narkosager*
- *giver bedre muligheder for intern kompetenceudvikling.*

◆ *Forbedrede muligheder for at kunne rekruttere og fastholde kvalificeret personale*

Større kredse:

- *giver bedre muligheder for udvikling gennem specialisering*
- *giver bedre muligheder for intern kompetenceudvikling*
- *vil give bedre muligheder for at gennemføre personalepolitiske tiltag som f.eks. seniorstillinger o.lign.*
- *vil give bedre muligheder for medarbejder- og lederudvikling.*

5.5. Sammenhængen mellem politiets opgaveløsning og forskelle i kredstype.

5.5.1. Indledning.

Som led i sit arbejde skulle projektgruppen beskrive de variationer i opgavevaretagelsen, der skyldes forskelle i politikredsenes forhold og vilkår. Ved forskelle i forhold og vilkår tænkes f.eks. på forskelle i geografisk størrelse, kriminalitetsbelastning, befolkningssammensætning og kredsens personalestørrelse. Projektgruppen skulle i den forbindelse identificere de forhold og vilkår, der i særlig grad medfører forskelle i politiets opgaveløsning i forskellige kredstyper.

Dette afsnit indeholder i afsnit 5.5.2. en beskrivelse af de forhold, som projektgruppen har fundet i særlig grad påvirker politiets opgavevaretagelse på forskellige områder. Herefter er den betydning for politiets muligheder for at løse sine opgaver, som disse forhold måtte have, beskrevet i afsnit 5.5.3. Beskrivelsen i afsnit 5.5.3. tager udgangspunkt i en opdeling af politiets opgaver i en række hovedområder.

5.5.2. De væsentligste forhold.

Projektgruppen har i forbindelse med sit analysearbejde konstateret, at en række forhold har betydning for politiets opgaveløsning i bred forstand. Det kan være forhold som omfanget af teknologisk udstyr, antallet af specialfunktioner i kredsen, antallet af kommuner, trafikforhold m.v.

Det eneste forhold, der imidlertid gennemgående har den væsentligste indflydelse på politiets opgaveløsning i kredsene, er *kredsens samlede personalestørrelse* (kredsstørrelsen). Kredsens samlede personalestørrelse er således det forhold, der – uanset de forskelle der i øvrigt måtte være kredsene imellem – spiller en afgørende rolle for kredsenes muligheder for at løse opgaverne.

Sådan som personalefordelingen mellem politikredsenes er i dag, afspejler personalestørrelsen en række forhold, der isoleret set har betydning for politiets opgaver. Der er særligt tale om følgende 4 forhold:

- *Opretholdelse af et døgnberedskab*
- *Befolkningsunderlaget*
- *Kriminalitetsbelastningen*
- *Særlige forhold som lufthavne og landegrænse.*

Disse 4 forhold er således indarbejdet som ret-

ningsgivende i forbindelse med fastsættelse af kredsens nuværende personalestørrelse.

De 4 forhold har nær sammenhæng med befolkningssammensætningen i den enkelte kreds, kredsens geografiske udstrækning, befolkningstætheden og dermed urbaniseringsgraden i kredsen. Således vil befolkningssammensætningen og tilstedeværelse af større bysamfund i et bestemt område typisk give sig udslag i antallet af politimæssige opgaver. På samme måde vil disse forhold påvirke karakteren af de opgaver, som politiet skal løse.

Der er i det følgende taget udgangspunkt i en vurdering af større og mindre kredsers mulighed for at løse de opgaver, politiet gennemgående stilles over for i alle dele af landet.

Projektgruppen skulle ikke vurdere de enkelte kredsers måde at tilrettelægge arbejdet på m.v., men skulle derimod søge at se bort fra forskelle i opgaveløsningen, der måtte kunne henføres til f.eks. lokale ledelsesmæssige forhold o.lign.

Projektgruppen har således i det følgende fokuseret på de *generelle* sammenhænge, der måtte være mellem kredsens størrelse og kredsens mulighed for at varetage sine opgaver.

5.5.3. Den udadvendte polititjeneste.

● *Beredskabet - de udrykningsmæssige opgaver.*

Det nødvendige beredskab er struktureret som et minimumsberedskab, der er nøje tilpasset et skøn over det konkrete antal udrykninger og lignende hastende opgaver i et givet område. I mindre kredse fungerer en relativt stor andel af det samlede personale som en del af det nødvendige beredskab.

Dette betyder, at de mindre kredse bliver meget sårbare i relation til vagtplanlægningen. Er der således sygdom eller andet fravær af blot en enkelt person, kan dette ødelægge kredsens planlægning, idet en anden person – der var tiltænkt andre opgaver – må kaldes på arbejde i sidste øjeblik.

På samme måde vil de mindre kredse have vanskeligt ved at klare alle typer af udrykningsmæssige opgaver. De mindre kredse er ikke i stand til - i alle døgnets timer - at foretage udrykning til 2 hastende opgaver på samme tid. Indtræffer der således uro i en gågade og et færdselsuheld med personskade på samme tid, vil de mindre kredse ikke have nok personale på vagt i aften- og nattetimerne til at kunne håndtere disse 2 opgaver på samme tid. De mindre kredse vil i sådanne situationer typisk være nødsaget til at bede nabokredsene om assistance.

De mindre kredse er på denne måde mere sårbare end de større kredse. Den vagthavende i de større kredse har således et større antal patruljevogne at disponere over, hvilket vil gøre det lettere at sætte de fornødne ressourcer ind i en akut situation. På denne måde vil kredsen nemmere kunne opnå en bedre og mere rationel anvendelse af personalet i beredskabet. I de større kredse vil man ligeledes generelt nemmere kunne frigøre personale fra andre opgaver, der kan sættes ind i forbindelse med f.eks. mere komplicerede udrykninger.

● *Forebyggende indsats og nærpolti.*

Tilrettelæggelse af den forebyggende indsats er i dag i mange små kredse en opgave, der må varetages ved siden af andre opgaver. Det er således ikke muligt i de mindre kredse at etablere en fælles afdeling, der kan koordinere og tilrettelægge kredsens samlede forebyggende indsats.

Nærpolitiet deltager i varierende grad i det forebyggende arbejde. Dette skyldes primært, at et egentligt nærpolti ofte ikke er særlig udbygget i de mindre kredse. Etableringen af et nærpolti kræver således ressourcer, der ikke er til stede i dag i de mindre kredse.

De mindre kredse vil ofte have vanskeligt ved at sikre en sammenhæng mellem det forebyggende arbejde, de målrettede indsatser, patruljevirkomheden og efterforskningsarbejdet. Dette skyldes mangel på ressourcer til - samlet set - at sikre en effektiv og sammenhængende indsats på et givet område.

Oftentimes vil de løbende udrykningsopgaver – som nævnt ovenfor – optage en stor del af kredsens politipersonale. Det er derfor meget begrænset, hvor mange ressourcer de mindre kredse har mulighed for at afsætte til det forebyggende arbejde. De mindre kredsers fleksibilitet i opgaveløsningen er således meget begrænset. Behovet for at sikre sammenhæng mellem det forebyggende arbejde, målrettede indsatser, patruljevirkomheden og efterforskningen skal ses i lyset af kravet om, at politiet i stigende grad skal arbejde problemorienteret og målrettet.

På samme måde vil de mindre kredse ofte ikke have mulighed for at planlægge på en måde, der gør, at en forebyggende indsats følges op af – eller kombineres med – en målrettet indsats eller efterforskning på et givet problemområde. Konstateres der således et problem i et nærområde i de mindre kredse, vil det ofte ikke være muligt at afsætte ressourcer til f.eks. en efterforskningsmæssig indsats mod det pågældende problem. Det kan f.eks. dreje sig om konstatering af narkotika på skoler el. lign.,

hvor der ofte ikke i politikredsen vil være personale nok til at sætte ind over for dette problem ved f.eks. at efterforske det netværk, der står bag narkotikasalget.

- *Særlige målrettede indsatser.*

På samme måde som ved det forebyggende arbejde vil de mindre kredse typisk have svært ved at afse ressourcer til målrettede indsatser på bestemte områder. Dette skyldes som nævnt, at en stor del af personalet vil være bundet op på de løbende udrykningsmæssige opgaver eller andre mere reaktive og bagudrettede hændelser i form af anmeldelser om strafbare forhold o.lign.

Denne ressourcemæssige sårbarhed betyder f.eks., at målrettede indsatser må stilles i bero i bestemte perioder, f.eks. i perioder med ferieafvikling. I disse perioder vil der alene være ressourcer nok til det nødvendige beredskab. På samme måde vil en stigning i bestemte kriminalitetsformer i visse perioder kunne betyde, at den målrettede indsats stilles i bero. Er der således en stigning i antallet af indbrud i sommerhuse el.lign., vil de mindre kredse ikke samtidig kunne afse ressourcer til målrettede indsatser. De målrettede indsatser bliver på denne måde en sekundær opgave, der varetages i det omfang, det er muligt.

- *Færdselsområdet.*

De mindre kredse har typisk ikke etableret lokale færdselsafdelinger, mens de større kredse vil have selvstændige lokale færdselsafdelinger. De færdselsmæssige opgaver varetages derfor i de mindre kredse af beredskabet og – til dels – af det personale, der skal foretage målrettede indsatser.

Det er derfor – på samme måde som ved andre målrettede indsatser – ofte vanskeligt for de mindre kredse at afse ressourcer til at gennemføre kampagner og målrettede indsatser på færdselsområdet. De mindre kredse er derfor afhængige af assistance fra Rigspolitehens decentrale færdselsafdelinger.

5.5.4. Kundeservice – borgervendte serviceopgaver.

- *De bagvedliggende administrative funktioner.*

En sammenlægning af den administrative del og sagsbehandlingsdelen af de borgervendte serviceopgaver i fælles enheder vil give en bedre ressourcudnyttelse af det administrative personale i kredsen. Det vil endvidere give mu-

lighed for en større grad af specialisering og dermed et kompetenceløft på disse områder. Endelig vil en sammenlægning af de bagvedliggende administrative dele af de borgervendte opgaver mindske sårbarheden for disse opgaver. En større fælles enhed vil således bedre kunne kompensere for ansattes sygdom, ferie og andet fravær. I de mindre kredse vil fravær ofte bevirke, at de opgaver, som den pågældende medarbejder skulle løse, bliver sat i bero i fraværperioden.

- *Analyse og planlægning.*

Der gennemføres kun i meget begrænset omfang analyse og planlægning på kundeserviceområdet i de mindre kredse. Dette er derimod muligt i de større kredse, hvor der er mulighed for at afsætte ressourcer til nærmere at planlægge opgavevaretagelsen, sætte mål for denne samt følge op på indsatsen.

5.5.5. Efterforskning.

- *Specialafdelinger.*

Den traditionelle efterforskning varierer fra kreds til kreds. I de større kredse vil der typisk være oprettet særlige efterforskningsgrupper. De større kredse har ligeledes bedre muligheder for at oprette specialafdelinger.

I de mindre kredse er der ikke tilstrækkeligt personale til at etablere specialafdelinger. Det betyder, at det ofte vil være enkeltmedarbejdere, der varetager opgaverne på bestemte områder. Dette øger sårbarheden for disse opgaver. Er den pågældende medarbejder således fraværende, er der ikke andre medarbejdere til at overtage opgaven.

Dette betyder endvidere, at det ikke er muligt at etablere et egentligt fagligt miljø inden for en lang række opgaver. Dette skyldes såvel manglen på personale som det forhold, at en række sagstyper i de mindre kredse alene vil forekomme indimellem. Det er således vanskeligere at vedligeholde en kompetence på bestemte områder. Det kan f.eks. dreje sig om narkotika-, miljø-, og anden mere kompliceret særlovskriminalitet som skatte- og afgiftssager.

Den enkelte medarbejder vil endvidere ofte ikke på egen hånd kunne løse mere komplicerede efterforskningsopgaver. Således vil de mindre kredse være afhængig af assistance fra andre kredse, regionerne eller Rigspolitehens rejseafdeling. På samme måde betyder de mindre kredses ressourcemæssige sårbarhed på dette område, at en større efterforskning typisk vil betyde, at der må tages personale fra

andre opgaver, der så ikke bliver løst. Det kan dreje sig om personale til målrettede indsatser eller personale, der skal varetage den almindelige dagligdags efterforskning af mere simpel kriminalitet som indbrud, tyveri og vold.

Der er i alle politiregioner indgået samarbejdsaftaler på området for efterforskning af mere kompliceret – og politikredsgrænseoverskridende – kriminalitet. De mindre kredse vil som følge af den personalemæssige knaphed have vanskeligere ved at afgive personale til det politikredsgrænseoverskridende samarbejde. Det betyder, at der ikke sker den fornødne udvikling af kompetencer inden for dette kriminalitetsområde i de mindre kredse.

- *Tungere efterforskningsskridt.*

De mindre kredse vil ofte ikke have mulighed for at gennemføre tungere efterforskningsskridt, der kræver en del ressourcer. Det kan f.eks. dreje sig om gennemførelse af aflytninger i narkosager o.lign. Det kan betyde, at man må afstå fra at gennemføre et efterforskningsskridt, der kunne være nødvendigt for en opklaring af f.eks. mere komplicerede sager.

5.5.6. Anklagevirksomhed.

I de mindre kredse er sårbarheden blandt politiets jurister meget stor, idet juristgruppen - når der ses bort fra politimesteren – i de 20 mindste kredse alene består af en vicepolitimester og én eller to fuldtidsmedarbejdere. Det betyder, at juristerne er bundet op af de løbende opgaver med at udfærdige anlageskrifter og gennemføre retssager og derfor ikke har mulighed for mere bredt at tage del i det fremadrettede arbejde i kredsen, som f.eks. forskellige udviklingstiltag eller undervisning i nye regelsæt m.v.

Det betyder endvidere, at en enkelt medarbejders fravær i forbindelse med sygdom, ferie, kurser o.lign. vil betyde, at en række opgaver ikke bliver løst, men må vente til, at den pågældende er tilbage.

Endelig betyder den lille personalestørrelse i de mindre kredse, at det ikke i samme grad som i større kredse er muligt at udvikle og vedligeholde et fagligt miljø. Dette gør sig særligt gældende på mere specialiserede områder. Det er således ikke muligt i de mindre kredse at specialisere sig på samme måde som i de større kredse. Muligheden for at opnå en vis erfaring og rutine inden for forskellige områder er således generelt set ringere i de mindre kredse.

5.5.7. Administration og andre interne opgaver.

- *Interne administrative opgaver.*

De større kredse har mulighed for at samle administrationen på bestemte områder. Det kan f.eks. dreje sig om områder som udrustning, lokale indkøb, bygningsadministration og andre logistikfunktioner samt personaleadministration i bred forstand. Dette vil give mulighed for en mere rationel og effektiv tilrettelæggelse af de administrative opgaver.

De større kredse vil have mulighed for at skabe en fælles enhed på dette område, der er tilstrækkelig stor – og dermed bæredygtig – til at der opnås en administrativ gevinst ved en sammenlægning. På denne måde opnås endvidere en større grad af faglig ekspertise på økonomi- og personaleområdet.

De mindre kredse vil – som følge af det beskedne personaleantal – ofte ikke have mulighed for at iværksætte forskellige personalepolitiske initiativer som f.eks. seniorstillinger o.lign.

- *Analyse og planlægning.*

Udarbejdelse af planer for politiindsatsen sker i de større kredse i en fælles afdeling. I de mindre kredse varetages denne opgave oftest som en sekundær opgave i de enkelte afdelinger. Det betyder for det første, at analyse og planlægning i de mindre kredse ikke på samme måde som i de større kredse er en struktureret opgave. Det forhold, at opgaven i de mindre kredse varetages som en sekundær opgave betyder imidlertid også, at der ikke altid er tilstrækkelige ressourcer til løbende at foretage analyse og planlægning.

- *Uddannelse og kompetenceudvikling.*

De større kredse har mulighed for at give alle medarbejdere den nødvendige interne kompetenceudvikling på forskellige områder. Det gør sig særligt gældende i relation til specialviden på forskellige områder som narko, miljø- og anden særlovskriminalitet, sædelighedskriminalitet, økonomisk kriminalitet o.lign. Det gør sig også gældende for kontorpersonalets vedkommende på forskellige særområder.

De mindre kredse har ikke mulighed for at give medarbejdere specialviden på bestemte områder.

Endvidere har de større kredse bedre muligheder for at udvikle og uddanne ledere inden for forskellige funktioner som f.eks. analyse- og planlægning.

5.5.8. Sammenfatning.

De områder, hvor der – uanset de individuelle forhold i kredsene i øvrigt – efter projektgruppens opfattelse er forskelle i mulighederne for at varetage de forskellige områder i store og små kredse, kan herefter overordnet sammenfattes således:

- *De mindre kredse er meget sårbare i relation til vagtplanlægning*
- *De mindre kredse har vanskeligere ved selv at klare alle typer af udrykningsopgaver*
- *De mindre kredse er ikke i stand til i alle døgnets timer at rykke ud til 2 hastende opgaver på samme tid*
- *Tilrettelæggelsen af den forebyggende indsats er i mange små kredse en sekundær opgave*
- *De mindre kredse har ikke ressourcer til at etablere et egentligt nærpolti*
- *De mindre kredse har ofte vanskeligt ved at sikre en sammenhæng mellem det forebyggende arbejde, de målrettede indsatser, patruljevirkomheden og efterforskningsarbejdet*
- *De mindre kredse vil have ringere muligheder for at afsætte ressourcer til at følge op på problemer, der f.eks. konstateres i nærområdet*
- *De mindre kredse har sværere ved at afsætte ressourcer til målrettede indsatser*
- *De mindre kredse har sværere ved at afsætte ressourcer til indsatser på færdselsområdet*
- *De mindre kredse er afhængig af assistance udefra ved mere komplicerede efterforskningsopgaver*
- *De mindre kredse har vanskeligt ved at afsætte ressourcer til særlige efterforskningskridt*
- *De mindre kredse har vanskeligt ved at afse personale til det politikredsgrænseoverskridende samarbejde*
- *I de mindre kredse har juristerne typisk ikke mulighed for at tage del i det fremadrettede arbejde i kredsen*
- *De mindre kredse har vanskeligere ved at udvikle og fastholde et fagligt miljø for juristerne, herunder på specialiserede områder*
- *De mindre kredse vil ofte ikke have mulighed for at gennemføre særlige personalepolitiske ordninger som f.eks. seniorstillinger*
- *De mindre kredse har ikke tilstrækkelige ressourcer til løbende at foretage analyse- og planlægning som en fælles funktion for hele kredsen*
- *De mindre kredse har ikke mulighed for at give medarbejderne den nødvendige in-*

terne kompetenceudvikling på specialområder

- *De større kredse har mulighed for at samle – og derved specialisere – de bagvedliggende administrative dele af de borgervendte serviceopgaver og derved sikre en mere rationel udnyttelse af personaleresourcerne*
- *De større kredse har mulighed for at oprette specialafdelinger på det efterforskningsmæssige område*
- *De større kredse gør det rationelt at samle interne administrative funktioner som økonomi- og personaleadministration og derved opnå visse "stordriftsfordele".*

5.6. Overordnet beskrivelse af politiets arbejdsopgaver.

5.6.1. Indledning.

Projektgruppens beskrivelse af politiets opgaver tager udgangspunkt i den opdeling af politiets opgaver, der er anvendt i kontoplanen for politiets virksomhedsberetning med i alt 8 hovedarbejdsområder. Disse 8 hovedarbejdsområder er:

- Udadvendt polititjeneste og indledende efterforskning
- Kundeservice
- Efterforskning
- Anklagevirksomhed
- Administration
- Generel ledelse
- Uddannelse og kompetenceudvikling
- Stabs- og hjælpefunktioner

I det følgende er der primært fokuseret på de opgaver, der har betydning for borgerne, hvori- mod de mere interne opgaver alene er mere summarisk beskrevet.

Efter retsplejelovens § 108, stk. 1, er det politiets opgave "at opretholde sikkerhed, fred og orden, at påse overholdelsen af love og vedtægter samt at foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne". Herudover kan der i medfør af § 108, stk. 2, med justitsministerens samtykke pålægges politiet andre opgaver.

Politiet skal således sikre retshåndhævelsen af lovene og retsforfølge de personer m.v., der overtræder de vedtagne love og vedtægter.

Med hensyn til politiets opgaver i relation til "at opretholde sikkerhed, fred og orden, påse overholdelsen af love og vedtægter samt foretage det fornødne til forhindring af forbrydel-

ser" kan nævnes politiets almindelige patruljering og overvågning af offentlige steder gennem kørende og gående patruljer. I forlængelse af politiets overvågning af offentlige steder overvåger politiet tillige - efter en konkret vurdering og f.eks. i forbindelse med demonstrationer eller internationale begivenheder m.v. - privat ejendom såsom ambassader o.lign. Som eksempel på ordensopgaverne kan ligeledes nævnes politiets udrykninger til f.eks. husspektakler og færdselsuheld samt opgaver i forbindelse med katastrofesituationer.

Politiet skal endvidere forsøge at forhindre forbrydelser gennem kriminalpræventivt arbejde. Som eksempel herpå kan nævnes arbejdet inden for rammerne af SSP-udvalgene, som skal sikre en forbedret forebyggelse af psykiske, sociale, miljømæssige og andre skader med henblik på at nedbringe især børne- og ungdomskriminaliteten. Herudover foretages endvidere en række målrettede indsatser for bl.a. at forhindre eller begrænse omfanget af den type kriminalitet, der mest direkte berører borgerne i deres hverdag. Som eksempel kan nævnes gadevold, indbrud, tyverier fra biler og cykeltyverier.

Der er i lovgivningen adskillige bestemmelser, hvorefter politiet yder bistand til andre myndigheder i forbindelse med tilsyn med overholdelsen af de pågældende love. Samtidig har politiet under visse betingelser mulighed for - uanset politiets bistand ikke er reguleret i særloven - i medfør af retsplejelovens § 108, stk. 1, at føre tilsyn inden for de pågældende loves områder.

Politiet varetager endelig en række mere serviceprægede opgaver i forhold til borgerne, som det kan være vanskeligt at rubricere, og som ikke er omfattet af retsplejelovens § 108 eller de øvrige hjemmelslove. Som eksempler herpå kan nævnes underretning til pårørende om dødsfald og eftersøgning af bortgåede. Denne bistand hænger sammen med politiets centrale placering i samfundet og dets uddannelse til at klare opgaver af meget forskelligartet karakter - herunder opgaver af mere social karakter. Dette bevirker, at politiet ofte tager sig af de ting, som ingen andre myndigheder tager sig af, særligt når det gælder ressourcetsvage borgere og de problemer, der knytter sig til disse. Som eksempel kan nævnes politiets gadekontakt med stofmisbrugere, der i et vist omfang gennemføres i et samspil med de sociale myndigheder. Disse serviceprægede opgaver er endvidere en følge af, at det altid - i kraft af døgnbemandingen - er muligt at få kontakt med politiet.

5.6.2. Udviklingen i politiets opgaver.

Politiets opgaver har på mange punkter ændret sig gennem de seneste år. En lang række af de opgaver, som politiet skal løse i dag, er således betydeligt mere komplekse end tidligere. Denne udvikling skyldes en række ændringer i samfundet som f.eks. den stigende internationalisering og den øgede mobilitet såvel nationalt som internationalt. Disse ændringer og deres betydning for politiets opgaver er nærmere beskrevet i kapitel 4.2.

Politiet har bl.a. i lyset af denne udvikling inden for senere år iværksat en række initiativer af såvel organisatorisk som opgavemæssig karakter. Formålet med disse initiativer er at skabe en mere dynamisk, fleksibel, effektiv og servicepræget organisation, der bedre vil være i stand til at leve op til de krav, der bredt set stilles til politiet i dag, og som forventeligt vil blive stillet i fremtiden.

Initiativerne omfatter bl.a. udarbejdelse af en overordnet politik og strategi for den enkelte politikreds og lokale delpolitikker på f.eks. personale- og uddannelsesområdet. Der udarbejdes også i vidt omfang en lokal kommunikations- og informationspolitik, en kvalitets- og servicepolitik o.lign.

De udviklingstiltag, der gennem de senere år har været i dansk politi, er nærmere beskrevet i kapitel 6.

Varetagelsen af de enkelte hovedopgaver sker med udgangspunkt i en lokal virksomhedsplan. Virksomhedsplanen fastsætter konkrete mål og delmål for politiets arbejde og handleplaner for bestemte indsatsområder. Ved årets afslutning udarbejdes der en virksomhedsberetning, der bl.a. redegør for kredsens ressourceanvendelse, de opnåede resultater, samt hvilke initiativer der er iværksat - eller påtænkes iværksat - i kredsen.

Politiets måde at arbejde på har gennem de senere år bevæget sig fra en såkaldt reaktiv arbejdsmåde til en mere proaktiv måde at arbejde på. Dette betyder, at politiet ikke alene tilrettelægger sit arbejde på grundlag af anmeldelser og hændelser, men i højere grad arbejder mere fremadrettet og problemorienteret. Man kan også udtrykke det på den måde, at politiet ikke mere passivt "venter på at rykke ud, til der sker noget", men i højere grad er opsøgende og fremadrettede for på den måde bl.a. at komme uro og problemer til livs, før disse udvikler sig. Som led i denne ændrede arbejdsmåde er der i de senere år i højere grad etableret et samarbejde mellem politikredse nationalt, regionalt og lokalt om bekæmpelse af den mere tunge og komplicerede kriminalitet. En del af denne kriminalitet vil ofte berøre flere politikredse og der-

med i sig selv gøre et samarbejde nødvendigt.

For så vidt angår de borgervendte administrative opgaver som udstedelse af pas og kørekort m.v. er der i de seneste år sket omlægninger af forretningsgangene internt i kredsene, herunder i forbindelse med indførelse af moderne teknologi. Disse omlægninger er bl.a. sket for at øge effektiviteten og højne service-niveauet over for borgerne.

Der er endelig sket en øget decentralisering fra Rigspolitechefen til politikredsene af økonomiforvaltningen, ligesom der gennem de seneste år er sket en øget teknologisering bl.a. i form af et nyt edb-system – Politiets SagsstyringsSystem (POLSAS). Systemet indeholder elementer som journalisering, sagsstyring, sagsbehandling og statistik. I tilknytning til den øgede teknologisering er der endvidere skabt bedre muligheder for at kommunikere og informere internt i kredsene, på tværs af kredse og med Rigspolitechefen.

5.6.3. Beskrivelse af politiets hovedopgaver.

5.6.3.1. Den udadvendte polititjeneste.

Den udadvendte polititjeneste – herunder den færdselsmæssige indsats - varetages i det væsentlige af ordenspolitiet (det uniformerede politipersonale). Tidligere var der en meget skarp fagopdeling mellem de opgaver, der blev løst af ordenspolitiet, og kriminalpolitikets opgaver. I dag fastlægges opgavefordelingen i højere grad mere fleksibelt ud fra personalets faglige forudsætninger m.v. Det betyder, at det er opgavens art og omfang, der er bestemmende for, hvor og af hvem opgaven løses. Det vil sige, at opgaver - der tidligere hørte under kriminalpolitiet - i dag løses af personale i ordenspolitiet og omvendt. Derudover er der i relevante situationer tale om fælles indsatser.

Beredskabet – de udrykningsmæssige opgaver.

Beredskabets størrelse er i dag nøje afpasset de konkrete udryknings- og efterforskningsopgaver.

Beredskabet skal foretage udrykning til alle typer af opgaver og foretage de efterforskningsskridt, der ikke kan udskydes til senere, men må foretages med det samme i tilknytning til den enkelte udrykning. Det kan f.eks. dreje sig om at sikre spor fra et gernings- eller ulykkessted og foretage en indledende afhøring af vidner på stedet o.lign. Er der derimod tale om mere komplicerede efterforskningsskridt, vare-

tages sådanne de fleste steder af kriminalpolitiet eller af specialafdelinger.

Beredskabet ledes i det daglige af en vagthavende. Der er i dag som minimum 1 vagthavende på hovedstationerne i politikredsene. Den vagthavende varetager taktiske ledelsesopgaver, herunder ledelsesmæssige disponeringer i forbindelse med modtagelse af såvel telefoniske som personlige anmeldelser om hændelser, ulykker og begåede forbrydelser. Ved hændelser tænkes på husspetakler, uorden, bortgåede/savnede personer o.lign. Vagthavende har også til opgave at foretage legalitets- og kvalitetskontrol med den indledende efterforskning, som foretages af personalet i beredskabet. Vagthavende varetager endvidere – bortset fra København - alarmringscentralfunktionen. Det er imidlertid besluttet, at politiets betjening af alarmopkald inden udgangen af 2002 skal varetages af særligt uddannet politipersonale på 7 alarmcentraler. Antallet af alarmcentraler reduceres således fra de nuværende 40 til 7 regionale alarmcentraler.

Landpoliti.

Ved landpoliti forstås polititjenestemænd stationeret i et bestemt afgrænset mindre befolkede distrikt og som hovedregel med bopæl i distriktet. Landpolitiet er opdelt i enkeltmandsdistrikter, således at en enkelt person har et givet landområde som sit distrikt. Per 31-12-2000 var der landpoliti til stede i i alt 136 kommuner.

Landpolitiet er en del af ordenspolitiet og skal varetage de ordenspolitemæssige opgaver i de områder af landet, hvor befolkningskoncentrationen og afstanden til en politistation gør det naturligt at placere en landbetjent. Antallet af landbetjente fastsættes af Rigspolitechefen efter indstilling fra den lokale politimester.

Landpolitiet kan således deltage i alle typer af ordenspolitemæssige opgaver – herunder udrykningsopgaver – i det pågældende distrikt. Udover de egentlige politemæssige opgaver påhviler det landpolitiet at varetage forskellige administrative opgaver, herunder modtagelse af ansøgninger og andre ekspeditioner f.eks. i relation til motorsager.

Landpolitiet skal deltage i det færdsels- og kriminalpræventive arbejde i distriktet og herunder have en udbygget kontakt med skoler og kommunale myndigheder i lokalområdet. Landpolitiet kan således ses som en form for nærpoliti.

Distriktpoliti.

Distriktpoliti betegner en ordning, hvorefter

det er overdraget en enkelt politimand at varetage visse dele af den politimæssige betjening af et afgrænset byområde.

Distriktpolitiets formål er at udbygge og vedligeholde politimandens lokalkendskab og hans personlige kontakt med lokalsamfundet i et givet byområde. Distriktpolitiet kan – på samme måde som landpolitiet – ses som en form for nærpoliti.

Distriktpolitiet er en del af ordenspolitiet og indgår i beredskabet. Distriktpolitiet vil typisk være placeret på hovedstationen.

Distriktpolitiet opgaver består hovedsageligt af patruljering - fortrinsvis fod- og/eller cykelpatruljering – sagsbehandling, herunder forkyndelser, motor- og forsikringssager, inddrivelsessager m.v. samt deltagelse i præventivt arbejde som f.eks. foredrag i skoler o.lign.

Nærpoliti.

På samme måde som ved det forebyggende arbejde har tanken om nærpoliti som en egentlig ny arbejdsmetode fået stigende betydning.

Politidækningen i det ”nære samfund” blev indtil begyndelsen af 1980’erne varetaget af distriktpolitiet, understationer og landpolitiet. I forbindelse med den seneste strukturreform i 1973 blev det fremhævet, at hensynet til betjeningen af befolkningen tilsagde, at de eksisterende ordenspolitistationer og landpolitidistrikter i vidt omfang opretholdtes under en ny politikredsinddeling. Man anbefalede samtidig, at der skete en udbygning af de forsøg med distriktpoliti, der på daværende tidspunkt havde været i enkelte større byer.

I starten af 1980’erne var der imidlertid i stigende grad et ønske om et tættere tilhørsforhold til lokalområderne mellem politiet og befolkningen. Der blev på den baggrund i 1984 iværksat et forsøg med nærpoliti i 9 byer. Man lagde i den forbindelse særlig vægt på en forøgelse af fodpatruljeringen og af det præventive, opsøgende arbejde i relation til lokalområdets skoler, klubber, andre offentlige myndigheder m.v.

I forbindelse med evalueringen af forsøget i 1985 blev disse 9 forsøg gjort permanente, ligesom det blev besluttet i videre omfang at supplere disse forsøg med en egentlig nærpolitiordning med stationer placeret i nærmiljøet. I 1997 besluttede Rigspolitichefen at iværksætte 6 pilotprojekter om nærpoliti. I forbindelse med flerårsaftalen for 2000-2003 er det aftalt, at dette forsøg skal udbredes til alle større politikredse, svarende til 20 politikredse. Nærpolitiforsøgene er nærmere omtalt nedenfor i kapitel 6, afsnit 6.2.5.2.

Flerårsaftalen for 2000-2003 angiver, at en

styrkelse af nærpolitiindsatsen skal øge politiets synlighed i lokalområderne – blandt andet gennem gående og cyklende patruljering – og derved mindske den almindeligt forekommende kriminalitet. Der er også tanken, at en styrkelse af nærpolitiet skal muliggøre, at der iværksættes en tidlig indsats over for grupper af børn og unge, som er til gene for beboere i lokalområdet, og som risikerer at udvikle sig til bander.

Nærpolitiet indgår som en væsentlig del af politiets synlige og tryghedsskabende virksomhed. Politiets virksomhed bliver således i stigende grad drevet som et nærpoliti tæt på befolkningen med særlig vægt på det kriminalitetsforebyggende, opsøgende og problemorienterede politiarbejde – også kaldet proaktivt arbejde. Nærpolitiet spiller således en central rolle i det forebyggende arbejde og indgår i et tæt samarbejde med de øvrige samarbejdspartnere i SSP-regi i alle kredse.

Nærpolitiets opgaver omfatter således i dag især patruljering, kriminalpræventivt arbejde, optagelse af anmeldelser i mindre sager og serviceopgaver.

Nærpolitiet efterforsker tillige forskellige straffelovsovertrædelser i det omfang, der ikke er tale om mere kompliceret kriminalitet.

Nærpolitiet har gennem de senere år i flere politikredse afløst distriktpolitiet. Nærpolitiet varetager i en del politikredse de samme opgaver som distriktpolitiet, herunder sagsbehandling, motorsager, efterforskning og forkyndelser m.v. Nærpolitiet er dog meget forskelligt struktureret i kredsene. De opgaver, der henlægges til nærpolitiet, varetages visse steder af distriktpolitiet eller landpolitiet. Nærpoliti som arbejdsmetode er nærmere beskrevet nedenfor i kapitel 6, afsnit 6.2.5.2.

Færdselsområdet.

Der er under Rigspolitichefens afdeling A oprettet en færdselsafdeling, der dels består af en central enhed og dels af et antal regionale afdelinger. En del politikredse har oprettet lokale færdselsafdelinger.

Inden for de seneste år er der sket en væsentlig ændring i færdselspolitiets måde at arbejde på. Patruljevirkomheden tilrettelægges således i dag typisk som målrettede og tematiserede indsatser. Det kan dreje sig om indsatser i relation til lys på cykler, anvendelse af sikkerhedssele, overlæs o.lign. For de centrale og regionale afdelingers vedkommende sker sådanne indsatser typisk i samarbejde med de lokale politikredse.

Af hensyn til at øge færdselssikkerheden og mindske antallet af tilskadekomne og dræbte i

trafikken blev det i forbindelse med finansloven for 2001 besluttet, at et forsøg med automatisk hastighedskontrol - der oprindeligt omfattede 6 politikredse - skal udbredes til hele landet i løbet af 2001-2003.

Færdselspolitiets sagsbehandling består i vidt omfang af optagelse af rapporter om færdselslovsovertrædelser og i udfærdigelse af bødetilkendegivelser på stedet. Færdselspolitiet beskæftiger sig kun i begrænset omfang med egentlig efterforskning.

Forebyggende indsats.

Den forebyggende indsats vedrører kriminalprævention, SSP-samarbejdet mellem skole, socialvæsen og politi og færdselssikkerhedsopgaver. Det forebyggende arbejde er gennem de senere år blevet intensiveret i takt med, at politiet i stigende grad arbejder fremadrettet og problemorienteret.

De kriminalpræventive opgaver inden for politiets område varetages dels af politikredsen og dels af sekretariatet for Det Kriminalpræventive Råd. De kriminalpræventive opgaver omfatter både opgaver af mere teknisk eller sikkerhedsmæssig karakter - den såkaldte objektive kriminalprævention - og forebyggende opgaver især blandt børn og unge for at forhindre kriminalitet - den subjektive kriminalprævention. Herudover varetages en række oplysningsopgaver gennem undervisningssystemet, oplysningskampagner o.lign.

Det kriminalpræventive arbejde bygger i vidt omfang på oplysninger og viden om bestemte personer og miljøer m.v., der er indsamlet i andre dele af politiet, samt på kriminalitetsanalyser. På samme måde vil den viden og de kontakter, der opnås gennem det opsøgende kriminalpræventive arbejde og analysearbejdet, kunne nyttiggøres i forbindelse med patruljevirkomheden og efterforskningsarbejdet.

På det færdselssikkerhedsmæssige område er der et samarbejde mellem politiet, amter og kommuner. Dette samarbejde vedrører dels udmøntning af initiativer vedrørende trafikssikkerhed på landsplan og dels gennemførelse af særlige kampagner og målrettede indsatser.

Særlige målrettede indsatser.

Som anført ovenfor arbejder politiet i dag i vidt omfang fremadrettet og problemorienteret. En stor del af dette arbejde tilrettelægges som egentlige målrettede indsatser over for en bestemt kriminalitetstype, en bestemt gruppe af kriminalitetstruede personer el. lign. Det kan dreje sig om målrettede færdselskontroller, indsatser mod salg af narkotika på diskoteker eller

skoler, villaindrud, indsatser mod bande- og voldskriminalitet o.lign.

Det målrettede arbejde forudsætter analyse og planlægning i kredsen. De oplysninger og den viden, der opnås ved overvågning af aktive kriminelle og indsamling af oplysninger om bestemte grupper eller personers kriminalitet m.v., skal således bearbejdes og danne grundlag for en målrettet indsats f.eks. mod bestemte personer, grupper eller miljøer. Det er endvidere en forudsætning for et effektivt målrettet arbejde, at der skabes en sammenhæng mellem de forskellige dele af politiets arbejde. En effektiv målrettet indsats kræver således, at opsamlet viden o.lign. anvendes til at sætte ind på et givet problemområde, og at der følges op på indsatsen i efterforskningsarbejdet og i retsforfølgningen.

Det ordenspolitipersonale, der ikke indgår i beredskabet, anvendes i dag overvejende til særlige - målrettede - indsatser samt efterforskningsopgaver. Alle personalegrupper inden for det politiuddannede personale deltager dog i de målrettede indsatser.

En del politikredse har oprettet såkaldte special- eller flexpatruljer. Disse patruljer anvendes til målrettede indsatser inden for bestemte kriminalitetsområder. I nogle kredse er der tale om en fælles enhed mellem ordens- og kriminalpoliti. En sådan fælles enhed varetager både de overvågningsmæssige opgaver, indsamler og bearbejder oplysninger og foretager efterforskning i forbindelse med målrettede indsatser. I andre kredse er der tale om en ny form for "uropatrulje", der fortrinsvis løser ordenspolitemæssige opgaver som opretholdelse af ro og orden, kontrol og tilsyn med restaurationsmiljøet o.lign.

Hundepatruljerne varetager primært synligheds- og tryghedsskabende opgaver i form af målrettet og præventiv patruljering, men kan dog også varetage mere almindelig sagsbehandling og indgå i det almindelige beredskab. En del politikredse samarbejder om hundepatruljerne.

I de særlige hundeafdelinger varetages mere specialiserede opgaver som målrettede indsatser med det øvrige personale, træning, eftersøgninger og andre specialhundeopgaver - de opgaver, der varetages af de såkaldte narko- og sprængstofhunde.

Indrejsekontrol.

Indrejsekontrollen blev tidligere primært varetaget i politikredse med lufthavne, havne og landegrænser.

Grænsekontrollen har imidlertid ændret karakter efter Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde i marts 2001. Den

stationære grænsekontrol ved de indre grænser vil således i fremtiden kun ske i særlige situationer. Grænsekontrollen vil herefter overvejende ske i baglandet.

Den såkaldt ydre grænsekontrol vedrørende ind- og udrejsende fra andre end Schengenlande – de såkaldte 3. lande – er imidlertid blevet styrket ved Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde i marts 2001.

Andre opgaver.

Politiet varetager udover de anførte opgaver en række andre opgaver som en del af den udadvendte polititjeneste. Det drejer sig typisk om følgende opgaver:

- *Transportopgaver, f.eks. transport af arrestanter og asylansøgere m.v.*
- *Assistance til andre myndigheder*
- *Eftersøgninger*
- *Bevogtning i retten eller af bestemte objekter*
- *Opgaver i forbindelse med afvikling af demonstrationer eller optog*
- *Udlændingekontrol, registrering af asylansøgere og kontrol med disse.*

5.6.3.2. Kundeservice – borgervendte serviceopgaver.

De opgaver, der varetages af politiet på dette område, omfatter bl.a. følgende:

- *Modtagelse af anmeldelser*
- *Vejledning til borgerne*
- *Motorkontor og vægtafgift*
- *Ekspedition af pasansøgninger*
- *Varetagelse af opgaver i forbindelse med udstedelse af kørekort*
- *Varetagelse af opgaver i forbindelse med køreprøver*
- *Inddrivelse af bøder og sagsomkostninger*
- *Ansøgninger om tilladelser/bevillinger*
- *Hittegods.*

En lang række kredse har i dag etableret fællesekspeditioner. I modsætning til tidligere foregår modtagelse og ekspedition af anmeldelser i mange kredse i et tværfagligt team i disse fællesekspeditioner. I andre kredse varetages opgaven i rent administrative ekspeditioner.

Ekspeditionerne giver herudover vejledning til borgere, der henvender sig personligt eller telefonisk. Denne vejledning er af meget forskelligartet karakter og kan vedrøre en bred vifte af problemstillinger.

Alle kredse uden for hovedstadsområdet har

et eller flere motorkontorer. I hovedstadsområdet administreres motorkontorerne af Rigspoliti- chefen. Motorkontorerne varetager de opgaver, der vedrører indregistrering af motorkøretøjer.

Politikredsene varetager endvidere opgaver på vægtafgiftsområdet i forbindelse med opkrævning af vægtafgiftrestancer. Der kan også være tale om sager om forsikringsophør samt sager, hvor bilejere undlader at møde til periodisk syn. Ved sager omkring forsikringsophør tænkes på de tilfælde, hvor den lovpligtige ansvarsforsikring er ophørt, og hvor politiet derfor fjerner bilens nummerplader.

Udstedelse af pas er overgået fra decentral udstedelse til central udstedelse hos Rigspoliti- chefen. Der kan dog stadig udstedes pas i Københavns lufthavn i hastende tilfælde. Politikredsene varetager herefter alene opgaver vedrørende ansøgning om pas. Pasansøgninger kan i dag ekspederes både på hoved- og understationer. Ansøgning om pas kan indgives i alle kredse, uanset hvor ansøgeren bor.

Udstedelse af kørekort sker centralt hos Rigspoliti- chefen. Ekspedition og sagsbehandling i forbindelse med kørekortsager sker decentralt i kredsene.

Opgaverne vedrørende køreprøver varetages af kredsene. Opgaverne består i planlægning af køreprøver, herunder samarbejde med kørelærerne. Den teoretiske og praktiske køreprøve varetages af politifolk. Administration af berammelser af køreprøver foretages af kontorpersonale.

Bilinspektøren varetager dog køreprøver i forbindelse med kørekort til visse tunge køretøjer.

Sagsantallet inden for inddrivelse af bøder og sagsomkostninger m.v. har inden for de seneste 10 år været stigende. Administrationen af dette område er imidlertid blevet lettere, idet området i begyndelsen af 1990'erne blev overført til edb.

Politiet behandler en lang række sager om ansøgning om forskellige tilladelser og bevillinger. Det kan f.eks. dreje sig om våben- og lejlighedstilladelser, ansøgning om næringsbreve og alkoholbevilling, behandling af ansøgning om handel med brugte genstande samt andre særlige tilladelser.

Denne del af politiets opgaver løses i videre omfang af tværfaglige teams, hvor den politimæssige indsats hovedsageligt består af kontrolvirksomhed i relation til udstedte tilladelser m.v., og hvor den administrative del udføres af kontorpersonale.

Politiet varetager endvidere opgaver inden for hittegodsområdet. Opgaverne er primært af administrativ karakter og vedrører auktionssalg.

Politiet yder endelig bistand til fogeden ved udsættelsesforretninger og opbevarer udsat bohave.

Det er kendetegnende for de borgervendte - administrative - serviceopgaver, at disse i stigende grad varetages af kontorphonale. På denne måde er der blevet frigjort politipersonale til egentlige politimæssige opgaver.

5.6.3.3. Efterforskning.

Der er i de senere år i forbindelse med flerårsaftalerne for politiet blevet stillet krav om en styrkelse af politiets efterforskningsmæssige indsats på bestemte områder. Dette krav skal bl.a. ses i lyset af, at kriminaliteten i stigende grad er blevet vanskeligere at efterforske bl.a. som følge af øget mobilitet og den stigende internationalisering og teknologisering af samfundet. De områder, der særligt har været fokuseret på, er f.eks. illegal indvandring og organiseret menneskesmugling, bandekriminalitet samt IT-kriminalitet.

Som nævnt ovenfor i forbindelse med den udadvendte polititjeneste har kravene endvidere medført en ændret og mindre skarp fagopdeling mellem ordenspolitiet og kriminalpolitiet. Dette har medført, at en række efterforskningsmæssige opgaver - der tidligere hørte under kriminalpolitiet - i dag varetages af ordenspolitiet.

Kriminalpolitiet efterforsker den alvorligere straffelovskriminalitet, mens ordenspolitiet typisk varetager efterforskningen af andre lovovertrædelser, medmindre der er tale om mere komplicerede lovovertrædelser (såkaldte særlovsovertrædelser). Ordenspolitiet efterforsker endvidere mindre alvorlige overtrædelser af straffeloven som mindre voldssager, brugstyveri og butikstyveri.

Efterforskning af særlovsovertrædelser foretages generelt i nært samarbejde med særmyndighederne.

Efterforskningsindsatsen består bl.a. af gerningsstedsundersøgelser. Ved mere alvorlig kriminalitet, hvor der kræves særlige undersøgelser eller mere avanceret sporsikring, vil der ofte være behov for bistand fra de kriminaltekniske afdelinger, der tillige varetager tekniske undersøgelser.

Der varetages endvidere en række opgaver vedrørende arrestanter, herunder transport af disse til retten i forbindelse med forlængelse af varetægtsfængsling o.lign. og udførelse af brev- og besøgskontrol i arresthuset.

Gennemførelse af andre straffeprocessuelle tvangsindgreb kræver betydelige ressourcer fra kriminalpolitikets side. Det kan dreje sig om ransagninger og aflytninger. Særligt aflytninger

er meget ressourcekrævende. Den øgede anvendelse af mobiltelefoner gør således efterforskningen mere kompliceret og omkostningskrævende. Dette skyldes bl.a., at det ofte er nødvendigt at aflytte en række telefoner, og herunder samarbejde med flere teleselskaber.

Administration af koster - f.eks. narkotika, våben, tøj og andre genstande, der er taget i besiddelse i forbindelse med efterforskningen af en forbrydelse - foretages traditionelt af kriminalpolitiet. I visse kredse varetages denne opgave imidlertid af administrativt personale.

I de større kredse er der oprettet specialafdelinger eller særlige efterforskningsgrupper, der efterforsker den mere tunge kriminalitet som f.eks. brandsager, narkotika- og sædelighedskriminalitet, drab, grovere vold samt økonomisk kriminalitet. I de mindre og mellemstore kredse er det oftest enkeltmedarbejdere, der er varetager mere specielle områder som økonomisk kriminalitet, narkotika, sædelighedssager, brandefterforskning m.v.

I de mindre og mellemstore kredse kræver sådanne sager derfor ofte bistand fra andre kredse eller Rigspolitichefens rejseafdeling. I disse kredse danner man særlige efterforskningsgrupper fra sag til sag, hvor der ofte indgår personale fra Rejseafdelingen eller andre kredse.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet varetager på landsplan efterforskning af sager om grov og mere principiel økonomisk kriminalitet.

Der har i de senere år været en tendens til en bevægelse fra en mere traditionel efterforskning til en mere personrelateret efterforskningsmetode. Hvor man tidligere mere generelt foretog efterforskning inden for bestemte kriminalitetsområder, benytter man sig i stigende grad af en målrettet efterforskning mod særligt kriminelle personer. Dette har sammenhæng med det forhold, at de mest aktive kriminelle ofte begår kriminalitet inden for flere forskellige områder. Der er endvidere en tendens til, at kriminalpolitiet i stadig stigende grad varetager den mere specialiserede og tunge efterforskning.

I de fleste kredse er der udpeget kontaktpersoner i ordens- og kriminalpolitiet, der varetager indsamling af oplysninger m.v. om den mere komplicerede kriminalitet. Disse kontaktpersoner varetager kontakten til de regionale efterforskningsstøttecentre (REC) og Rigspolitichefens nationale efterforskningstøttecenter (NEC).

Da den mere komplicerede kriminalitet ofte vedrører flere politikredse - eller flere lande - er der i alle politikregioner indgået samarbejdsaftaler mellem kredsene på dette område.

Samarbejdet kan f.eks. dreje sig om koordinering af en fælles indsats, herunder oprettelse af særlige observationsgrupper og ransagnings-teams, der deltager i efterforskningsmæssige opgaver i og på tværs af kredsene.

5.6.3.4. Anklagevirksomhed.

Politimesteren (politidirektøren) er den lokale anklagemyndighed. Politimesteren har i dag påtalekompetencen i langt de fleste straffesager, bortset fra de mest alvorlige straffesager, der behandles i landsretterne i 1. instans som nævningesager. Reglerne om påtalekompetencen og forholdet mellem den overordnede anklagemyndighed og politimesteren omtales ikke nærmere her, men er beskrevet i kapitel 11 om den nuværende ledelsesstruktur.

Der har gennem de senere år været øget fokus på retlige spørgsmål, herunder principielle juridiske spørgsmål om bl.a. menneskeretligheder og almene principper for straffesagers gennemførelse. Dette har selvsagt en direkte betydning for anklagevirksomheden og har skærpet kravene til anklagemyndigheden.

Anklagevirksomheden varetages typisk på politimesterens vegne af vicepolitimestre, politiassessorer og politifuldmægtige. Vicepolitimesteren fungerer i praksis oftest som den daglige leder af anklagemyndigheden.

I de større kredse er der 2 vicepolitimestre. Den ene vicepolitimester fungerer her som daglig leder af straffesagsbehandlingen, mens den anden typisk varetager administrative opgaver. Københavns politi har opbygget anklagemyndigheden af en række advokaturer, der ledes af politiadvokater. Advokaturerne behandler typisk særskilte sagsområder, hvortil der er knyttet en central efterforskningsafdeling.

Anklagemyndigheden forestår den juridiske kontrol med politiets opgavevaretagelse for så vidt angår retssikkerhedsmæssige spørgsmål og kvaliteten i efterforskning og sagsbehandling.

Alle politikredse har et sekretariat, der traditionelt har været placeret under ordenspolitiet. Den nærmere placering – og opbygning - af sekretariatet varierer dog fra kreds til kreds. Sekretariatslederen er i nogle kredse tillagt kompetence til at rejse tiltale i mindre særlovsager samt mindre straffesager. Nogle politiuddannede medarbejdere i sekretariatet er endvidere tillagt kompetence til at møde i retten som anklagere – de såkaldte politianklagere.

De juridisk uddannede anklagere møder typisk i retten som anklagere i de mere alvorlige straffelovssager og i de komplicerede særlovsager. Derudover møder de juridiske anklagere

i de fleste kredse i alle sager med frakendelse af rettigheder – bortset fra kørekortsager - og i forbindelse med indhentning af kendelser om ransagning, aflytning, fremstilling i grundlovsforhør og forlængelser af varetægtsfængslinger.

De politiuddannede anklagere møder typisk i retten i ukomplicerede særlovssager, herunder særligt i sager om overtrædelse af færdselsloven. I nogle kredse møder politianklagerne også i retten som anklagere i mindre straffesager som butikstyveri, hærværk, brugstyveri o.lign.

På samme måde som ved den udadvendte polititjeneste og efterforskningsarbejdet har den øgede kompleksitet i kriminaliteten i stigende grad påvirket anklagemyndighedens opgaver. Således er både selve sagsbehandlingen og gennemførelsen af straffesager i retten blevet mere vanskelig og dermed mere ressourcekrævende.

5.6.3.5. Administration og andre interne opgaver.

De interne administrative og andre interne opgaver består typisk af følgende:

- *Personaleledelse og personaleadministration*
- *Økonomiadministration*
- *Arkiv*
- *Bogholderi og regnskab*
- *Høringer*
- *Klagesager*
- *Erstatninger*
- *Logistik*
- *Planlægning og analyse*
- *Uddannelse og kompetenceudvikling*
- *Vedligeholdelse af bygninger og materiel*
- *EDB/Systemadministration*
- *Information og kommunikation.*

En række administrative opgaver er gennem de senere år overgået fra det politiuddannede personale til kontorpersonalet. Således har flerårsaftalerne for politiet bl.a. stillet krav om, at der skal overføres opgaver fra politipersonalet til kontorpersonalet. Omfanget af de opgaver, der er overgået til kontorpersonalet, varierer imidlertid en del fra kreds til kreds.

Økonomi- og personaleadministration.

Den økonomiske forvaltning varetages i dag overordnet af Rigspolitechefen. Der er dog på visse områder sket en øget decentralisering til politikredse. En betydelig del af de uddelegerede midler anvendes imidlertid til mere eller mindre faste, bundne udgifter som varme-

udgifter, el o.lign.

I midten af 1990'erne blev der indført et nyt edb-baseret kasse- og bogføringssystem, der har medført en forenkling af de regnskabsmæssige opgaver.

Personaleadministrationen har gennem mange år været varetaget i de enkelte afdelinger i politikredsen. En række kredse har dog i dag etableret en fælles selvstændig personaleafdeling.

Ansættelse af det politiuddannede personale sker ved Rigspolitechefen. Uchargetet kontorpersonale, servicemedarbejdere og kontorelever ansættes lokalt af den enkelte politimester.

Juristerne ved politiet ansættes af Justitsministeriet.

Uddannelse og kompetenceudvikling.

Rigspolitechefens politiskole varetager den overordnede ledelse, planlægning og administration af politiets uddannelse. Justitsministeriet har det overordnede ansvar for uddannelsen af juristerne i politiet. Den praktiske gennemførelse sker i samarbejde med Politiskolen.

Mulighederne for kompetenceudvikling for politi og kontorpersonale via den såkaldte personaleudviklingstjeneste er blevet bedre i de senere år. Personaleudviklingstjenesten betyder, at man – for et bestemt tidsrum – roterer til andre afdelinger inden for den enkelte kreds eller udveksler en medarbejder med en anden politikreds.

Regionskredsene varetager uddannelse i det regionale regi. Det kan f.eks. dreje sig om taktisk vedligeholdelse, totalforsvarsuddannelser og –øvelser, herunder stabsøvelser samt uddannelse af særlige indsatsdelinger. Derudover har der i de senere år også været tale om uddannelse inden for specifikke fagområder. Det kan dreje sig om uddannelse af ransagnings- og observationsgrupper til særlige opgaver.

Mulighederne for internt i kredsene at uddanne og kompetenceudvikle medarbejderne er meget forskellige. Mulighederne herfor afhænger af kredsens størrelse, herunder antallet af specialafdelinger. I de større kredse er der således gode muligheder for at give uddannelse inden for specialområder, mens dette kun i meget begrænset omfang er muligt i de mindre kredse.

Analyse og planlægning.

Analyse- og planlægningsopgaver finder sted i alle politikredse. Tidligere blev disse opgaver typisk løst i relation til bestemte sager eller en given situation af den øverste ledelse. Opgaverne løses i det daglige i de mindre og

mellemstore politikredse for en stor dels vedkommende decentralt i de forskellige afdelinger. I de større kredse varetages analyse- og planlægningsopgaverne typisk som en stabsfunktion.

Flerårsaftalerne for politiet har imidlertid i stigende grad fastsat krav om øget samlet planlægning og prioritering af anvendelsen af politiets ressourcer, ligesom der i stigende grad stilles krav om dokumentation for anvendelsen af ressourcerne.

Analyse- og planlægningsarbejdet kræver på denne måde en højere grad af specialviden end tidligere. Det kan f.eks. dreje sig om evne til at håndtere de forskellige edb-systemer, som politiet anvender, og om tilvejebringelse og koordinering af data om kriminalitetsudvikling m.v. Som beskrevet ovenfor under de forskellige opgaver, er analyse- og planlægning i dag en nødvendig forudsætning for en effektiv løsning af en lang række politiopgaver.

5.6.4. Forventet udvikling i de kommende år.

Det er projektgruppens vurdering, at man på en række punkter kan forvente en udvikling i de opgaver, som politiet skal løse. Denne forventede udvikling skal ses i lyset af den udvikling, der gennem de senere år har påvirket politiets hverdag, og som på flere punkter har udmøntet sig i forskellige krav til politiets måde at arbejde på.

Det er projektgruppens opfattelse, at man særligt på følgende områder kan forvente en fortsat udvikling:

- Skærpede krav til økonomi- og ressourcestyring.
- Skærpede krav til politiindsatsen i forbindelse med grænseoverskridende kriminalitet som følge af stigende internationalisering.
- Skærpede krav til en massiv indsats mod den kriminalitet, der mest direkte berører de fleste borgerne i deres hverdag såsom indbrud, gadevold, tyveri af biler m.v.
- Skærpede krav til politiindsatsen som følge af udviklingen inden for informationsteknologien med nye og mere komplicerede kriminalitetstyper.
- Skærpede krav til politiets måde at arbejde på som følge af øget fokus på formelle regler, herunder øget fokus på menneskerettigheder og overholdelse af formkrav for efterforskning o.lign.
- Stigende krav fra befolkningen om ser-

- vice og kvalitet.
- Skærpede krav til personalerekruttering og evnen til at fastholde et kvalificeret personale – bl.a. set i lyset af den nuværende aldersfordeling i politiet og ændringer i befolkningens alderssammensætning med små yngre årgange.
 - Skærpede krav til forvaltningen i bred forstand om øget åbenhed og gennemsigtighed.
 - Øgede uddannelseskrav bl.a. som følge af stigende internationalt samarbejde og bistand.
 - Større krav til politiets evne til at håndtere og opnå kontakt med og indsigt i andre kulturer, baggrunde og miljøer end det traditionelt danske.
 - Øget fokus på organisation og udvikling end vægt på traditionel faglig ledelse vil stille nye krav til ledere i politiet.

Kapitel 6: Udviklingsaktiviteter inden for politiet.

Der er på mange punkter sket en udvikling i samfundet siden 1973, der har betydning for politiets arbejde. Således har udviklingen i f.eks. mobiliteten, befolkningssammensætningen og teknologien på flere punkter stillet nye krav til politiet. Disse udviklingstræk og den betydning, de har for politiets arbejde, er nærmere beskrevet i kapitel 4.

Dette kapitel indeholder en beskrivelse af de initiativer, der i de senere år har været internt i politiet bl.a. som en følge af de krav og udfordringer, som er beskrevet i kapitel 4. Kapitlet skal således ses som et supplement til beskrivelsen af politiets arbejdsopgaver i kapitel 5. Beskrivelsen af udviklingsaktiviteterne inden for politiet vedrører særligt udviklingen inden for de seneste 10 år.

Beskrivelsen af de aktuelle udviklingsaktiviteter og -tiltag inden for politiet sammenholdt med beskrivelsen af samfundsudviklingen og politiets aktuelle situation har dannet grundlag for kommissionens overvejelser om, hvilke krav der mere præcist må stilles til fremtidens politikredse. Politikkommissionen har således sammenholdt de udfordringer, som politiet står over for i dag og må forventes at stå over for i de kommende år, med en vurdering af politiets aktuelle situation og de udviklingsaktiviteter, der i de senere år har været inden for dansk politi.

Kommissionen har herefter nøje overvejet, hvilke krav disse udfordringer mere præcist stiller til politiets måde at organisere sig på. De mere præcise krav til fremtidens politikredse er beskrevet i kapitel 7.

6.1. Fra 1973 til 2001 – nye krav og udfordringer.

Som nævnt i kapitel 4 kan udviklingen siden 1973 - og de mål for politiets arbejde, der er afledt heraf - overordnet inddeles i følgende grupper:

- *Ændringer i befolkningens sociale, kulturelle og etniske sammensætning*
- *Ændringer i befolkningens forventninger og krav til det offentlige*
- *Internationaliseringen*
- *Nærhed og tryghed*
- *Den teknologiske udvikling*
- *Kriminalitetsudviklingen*
- *Øget faglighed og kompetence*

- *Øget retliggørelse og retssikkerhed*
- *Målstyring og prioritering.*

Disse hovedgrupper tegner den udvikling, der bredt set har været i samfundet siden 1973, og som har haft betydning for politiets arbejde.

Der er også på en række punkter sket en udvikling internt i politiet siden politikredsreformen i 1973.

De væsentligste interne udviklingsaktiviteter og udviklingsmål er kort beskrevet i det følgende. Der er ikke tale om en historisk redegørelse for samtlige udviklingsaktiviteter siden 1973, men en overordnet beskrivelse af de væsentligste aktuelle udviklingsmål- og aktiviteter, der inden for de seneste år har været i politiet.

6.2. Udviklingsaktiviteter inden for politiet gennem de seneste år.

6.2.1. De væsentligste udviklingsaktiviteter.

De væsentligste aktuelle udviklingsmål og udviklingsaktiviteter, der i de senere år har været inden for politiet, kan hver for sig siges at kendetegne en særlig udviklingstendens. Udviklingstendenserne internt i politiet afspejler på mange måder den udvikling, der har været i samfundet siden 1973. De aktiviteter inden for politiet, der i det følgende er beskrevet, vil således kunne finde sin parallel i de træk af samfundsudviklingen, der er beskrevet i kapitel 4.

Udviklingstiltagene inden for politiet kan overordnet inddeles i følgende hovedgrupper:

- ◆ *Målstyring og prioritering.*
- ◆ *Øget tryghedsskabende indsats.*
- ◆ *Effektivisering af politiindsatsen.*
- ◆ *Retssikkerhedsmæssige tiltag.*

6.2.2. Målstyring og prioritering.

Som nærmere beskrevet i kapitel 4 har politiet i de senere år i stadig stigende grad fjernet sig fra at være en regelstyret statslig virksomhed til at blive en mål- og rammestyret virksomhed. Kravene om en større grad af målstyring og prioritering af bestemte områder er bl.a. kommet til udtryk i de politiske flerårsaftaler, der siden 1992 har reguleret politiets bevillingsmæssige

forhold. Indholdet af de politiske flerårsaftaler er nærmere beskrevet i kapitel 4.

6.2.2.1. De politiske flerårsaftaler.

Aftalen om finansloven for 1995 omfattede en ét-årig forlængelse af den flerårige aftale om politiets bevillingsmæssige forhold, der var indgået for årene 1992-1994.

Som et centralt element i flerårsaftalen blev det fastslået, at politiet fra 1996 inden for rammerne af finansloven selv skulle fastlægge størrelsen og sammensætningen af politiets personale og øvrige driftsudgifter. Man forlod således de politisk fastsatte styrketal for politiet.

Som led i flerårsaftalen for 1996-1999 blev det bestemt, at de enkelte politikredse én gang årligt skal opstille målsætninger og handleplaner for deres prioriterede indsatser.

Det blev endvidere bestemt, at der skal ske en decentralisering af dele af politiets økonomiforvaltning, således at der skabes en større sammenhæng mellem det ledelsesmæssige og det økonomiske ansvar i politikredsene.

Flerårsaftalen for 1996-1999 foreskrev bl.a., at der løbende skal foretages evalueringer af politiets indsats.

Flerårsaftalen for 2000-2003 indeholder bl.a. krav om, at politiets ressourcestyring forbedres med henblik på større gennemsigtighed af sammenhængen mellem aktiviteter og ressourceanvendelse. Aftalen indeholder endvidere krav om, at politiet løbende effektiviserer og omprioriterer til fordel for nye behov.

6.2.2.2. Interne udviklingsaktiviteter.

De interne udviklingstiltag, der gennem de seneste 10 år har været i politiet, er bl.a. kommet til udtryk i følgende aktiviteter:

- ◆ *På vej-rapporten 1996*
 - ◆ *Fremtidens politi – 1996*
 - ◆ *Idégrundlag og overordnede mål for dansk politi*
 - ◆ *PULS-projektet*
 - ◆ *POLIS-projektet.*
- ◆ En projektgruppe nedsat af Rigspolicefen afgav i maj 1996 *en rapport om sags- og forretningsgange: "På vej - men hvilken?"*
- Projektgruppen blev nedsat med baggrund i den turnusundersøgelse, som Finansministeriet gennemførte af politiet i 1995, og hvori det bl.a. blev anbefalet, at der i tilknytning til en væsentlig forbedring af teknologiseringsni-

veuet i politikredsene blev gennemført en omfattende forenkling og omorganisering af de administrative procedurer.

Projektgruppens rapport indeholder en analyse af administrative sags- og forretningsgange i samtlige politikredse uden for København. På baggrund af analysen opstilles en række forslag til, hvordan der ved en ændret arbejdstilrettelæggelse inden for forskellige sagstyper kan frigøres ressourcer.

Projektgruppen præsenterer i rapporten en række overordnede løsninger. Det anføres bl.a., at politikredsen skal opbygges som en struktur af tværfaglige teams, hvor personale-sammensætningen er bestemt af teamets faglige opgaver. Der skal endvidere på alle niveauer i organisationen være kompetence til at afgøre sager, der ikke kræver yderligere behandling eller vurdering. I forlængelse heraf foreslås det, at personalet derfor i langt højere grad end tidligere skal være generalister.

Projektgruppens udgangspunkt for opgavefordelingen i samtlige sagstyper er, at rent administrative funktioner, der ikke kræver en juridisk eller politimæssig uddannelse, skal varetages af kontorphonale. Det anføres herudover som et grundprincip, at der generelt bør ske en uddelegering af ansvar og kompetence, således at sagerne afgøres på det lavest mulige niveau.

◆ Justitsministeren præsenterede i januar 1998 *"Idégrundlag og overordnede mål for dansk politi"*. Publikationen, der er udarbejdet af Rigspolicefen og Politimesterforeningen i samarbejde med politiets organisationer, indeholder - ud over en kortfattet beskrivelse af politiets opgaver, organisering og idégrundlag - målsætninger på 8 forskellige indsatsområder, som skal bidrage til, at politiet kan leve op til både samfundets og egne forventninger.

Målsætningerne vedrører ikke politiets funktion som lokal anklagemyndighed, men tager derimod sigte på alle de øvrige opgaver, som politiet skal løse.

Der er således opstillet overordnede målsætninger for politiets arbejde, organisation, økonomi- og ressourcestyring, ledelse, personalepolitik, uddannelse, teknologianvendelse og for politiets information og kommunikation.

◆ Rigspolicefen nedsatte i foråret 1995 en styregruppe og en projektorganisation, der fik til opgave at udvikle et nyt registrerings- og målesystem i politiet.

Styregruppen afgav i marts 1997 en rapport - *PULS (Politiets Udviklings- Ledelses- og Styresystem)*.

Personalefordelingen i politiet var tidligere foretaget med udgangspunkt i det såkaldte

FAKTA-system (Faktiske Arbejdsopgaver Konfererende Til Ansatte). Efter FAKTA-systemet blev arbejdsbelastningen i politikredsene registreret ved måling af antal anmeldelser og faktiske arbejdsopgaver i politikredsene. Systemet blev anvendt som hjælperedskab i forbindelse med fordelingen af personaleressourcer inden for de forskellige personalegrupper, idet der blev foretaget en vægtning af de forskelligartede arbejdsopgaver, der indgik i vurderingsystemet.

Rigspolitichefen besluttede i november 1997 at iværksætte følgende initiativer som foreslået i PULS-rapporten:

- *De enkelte politikredse skal efter en ensartet skabelon udarbejde en årlig virksomhedsberetning. Første beretning udarbejdes for 1998.*
- *Ressourceforbruget registreres og dokumenteres i virksomhedsberetningen.*
- *Der gennemføres med 3 års mellemrum jobtilfredshedsundersøgelser i alle politikredse og afdelinger under Rigspolitichefen.*
- *Der gennemføres med 3-4 års mellemrum brugertilfredshedsundersøgelser i politikredsene.*
- *Der igangsættes kvalitetssikringsarbejde lokalt med udgangspunkt i en udarbejdet kvalitetssikringshåndbog.*

I relation til fordelingen af politiets personaleressourcer i kredsene foreslog PULS rapporten indført et nyt system, hvorefter et bruttopersonaletal for det politiuddannede, kontoruddannede og juridiske personale fordeles efter fire faktorer:

1. En *grundfaktor*, der tilgodeser et døgnbetjent tjenestested i hver politikreds, svarende til landets mindste døgnbetjente kreds.
2. En *indbyggerfaktor*, hvorefter der tillægges hver politikreds et bestemt antal ansatte i forhold til indbyggertallet.
3. En *opgavefaktor*, hvorefter der tillægges kredsen personale, såfremt antallet af opgaver overstiger landsgennemsnittet i forhold til det beregnede antal ansatte i kredsen efter grundfaktoren og indbyggerfaktoren.
4. Et tillæg for *særlige forhold* i den enkelte politikreds, der ikke lader sig beregne på baggrund af døgnbetjente, indbyggertal eller sager.

Dette personalefordelingssystem blev ikke implementeret og er nu opgivet.

Til brug for registrering og dokumentation af personaleressourceforbruget udviklede Rigs-

politichefen et ressourceregistreringssystem (POLPLAN). Efter systemet fordeles personaleressourcerne på formål i overensstemmelse med en centralt fastsat kontoplan. Samtlige medarbejdere tildeles endvidere en såkaldt statistikprofil, der beskriver den eller de funktioner, den pågældende medarbejder varetager.

På teknologiområdet medførte flerårsaftalen for 1996-1999 en øremærkning af 116 mio. kr. til investering over de 4 år i moderne kontorteknologi i politikredsene.

Rigspolitichefen udarbejdede herefter en handlingsplan for politiets decentrale edb-anvendelse i perioden 1997-1999. Med henblik på at opnå en større nytteværdi af de teknologiske investeringer, som skulle foretages i henhold til handlingsplanen, udviklede Rigspolitichefens dataafdeling i løbet af 1997 et nyt sagsstyringsystem (POL-SAS), som skulle implementeres i kredsen i takt med teknologiseringen. POL-SAS-systemet blev udviklet på baggrund af det i 1994 indførte edb-baserede journal-døgnrapportssystem.

◆ Som led i flerårsaftalen for 2000-2003 skal politiet styrke økonomistyringen bl.a. for at opnå større gennemsigthed i sammenhængen mellem ressourceanvendelse og aktiviteter.

Med henblik herpå har Rigspolitichefen som led i udmøntningen af flerårsaftalen besluttet at gennemføre et projekt, der har til formål at udvikle et ledelsesinformationssystem, *POLIS (Politiets Ledelsesinformationssystem)*.

Det første mål for projektet er at skabe en fælles kodefortegnelse – en slags kontoplan – der skal anvendes ved registrering af politiets aktiviteter, de udgifter, der er forbundet med aktiviteterne, samt forbruget af personaleressourcer.

Det andet formål med projektet er at definere, hvilke målsætninger der er relevante at opstille på forskellige områder af politiets virksomhed, og hvorledes målinger kan gennemføres.

Det er tanken, at systemet skal give politikredsene bedre mulighed for at træffe bevidste og rationelle beslutninger, når ressourceanvendelsen skal prioriteres.

Det er endvidere tanken, at systemet skal sikre en mere sammenhængende rapportering om forbruget af de midler, som politiet får tildelt, og de resultater, der opnås hermed.

POLIS-projektet forventes at kunne implementeres i de første politikredse i løbet af 2002.

6.2.3. Retssikkerhedsmæssige tiltag.

Ved lov nr. 385 af 20. maj 1992 blev der gen-

nemført en revision af anklagemyndighedens struktur med henblik på at opnå en mere tidsvarende og hensigtsmæssig kompetencefordeling inden for anklagemyndigheden og dermed en bedre udnyttelse af ressourcerne.

Lovændringen, der nærmere er omtalt ovenfor i kapitel 4, medførte bl.a. en udvidelse af de regionale statsadvokaters pligt til kontrol og tilsyn med arbejdstilrettelæggelsen og sagsbehandlingen i politikredsene.

Rigsadvokaten har endvidere fastsat vejledende retningslinier for statsadvokaternes kontrol- og tilsynsvirksomhed med politikredsene. Statsadvokaterne skal således bl.a. i deres almindelige sagsbehandling føre tilsyn med tidsforløbet og kvaliteten af politiets efterforskning og den juridiske sagsbehandling i politikredsene.

Statsadvokaterne skal endvidere påse, at retsplejelovens formelle regler er iagttaget, og at sagen i øvrigt er behandlet i overensstemmelse med gældende regler.

Vedrørende sagsbehandlingen er der fastsat visse målsætninger for sagsbehandlingstiden i politikredsene. Politiet og anklagemyndigheden har således siden 1998 arbejdet mere systematisk med målsætninger for sagsbehandlingstider.

Rigsadvokaten har i en række meddelelser fastsat specifikke målsætninger for sagsbehandlingstiden i arrestantsager, sager vedrørende unge lovovertrædere, voldssager og miljøstraffesager. Rigsadvokaten har i den forbindelse bl.a. pålagt politikredsene en indberetningspligt til statsadvokaterne i hovedparten af disse sager.

6.2.4. Effektivisering af politiindsatsen.

6.2.4.1. Effektivisering på kreds niveau.

I forlængelse af bl.a. flerårsaftalernes krav om opstilling af årlige målsætninger og handleplaner for politiets prioriterede indsats har der tillige i de senere år været en tendens til i stigende grad at fokusere på en øget effektivisering af politiets operative arbejde. Dette har både gjort sig gældende for så vidt angår det ordenspolitimæssige område som for det efterforskningsmæssige område. På det ordenspolitimæssige område har effektiviseringerne særligt vedrørt spørgsmålet om det trygheds-skabende arbejde og øget synlighed.

Flerårsaftalen for 1996-1999 forudsatte, at den efterforskningsmæssige indsats skulle forbedres gennem personalemæssige omflytninger, bl.a. ved at nedlægge hjemme- og weekendvagter samt indskrænke døgnvagtordningerne.

gerne.

Flerårsaftalen forudsatte endvidere, at der skulle frigøres ressourcer til efterforskning gennem sammenlægninger af ordens- og kriminalpolitiets ekspeditioner.

I henhold til flerårsaftalen for 2000-2003 skal der ske en opprioritering af det fleksible tværgående samarbejde om vagthavendefunktion og beredskab om aftenen og natten. I forbindelse med Rigspolitichefens udmøntning af flerårsaftalen er politikredse med 2 eller flere døgnbemandede stationer således pålagt krav om effektiviseringer i vagtberedskabet.

6.2.4.2. Styrket indsats mod den grænseoverskridende kriminalitet.

Justitsministeriet har ved en række cirkulæreskrivelser givet Rigspolitichefen bemyndigelser vedrørende spørgsmålet om ydelse af bistand m.v. mellem politikredsene.

Bestemmelserne vedrørende bistandsydelse omhandler såvel bistand vedrørende ordenspolitimæssige opgaver som bistand til efterforskningsmæssige opgaver.

Disse bistandsregler er nærmere beskrevet nedenfor i kapitel 11, der beskriver den overordnede ledelsesstruktur i politiet, herunder særligt kompetenceforholdene mellem Justitsministeriet, Rigspolitichefen og politikredsene.

Udover de generelle bestemmelser i bistandsreglerne er Rigspolitichefen efter bemyndigelse fra Justitsministeriet blevet tillagt kompetence på en række områder, hvor en styrkelse af samarbejdet på tværs af politikredsgrænser er fundet nødvendig.

Vedrørende det efterforskningsmæssige samarbejde udsendte Rigspolitichefen i 1998 rundskrivelser om den politimæssige indsats mod rambuktyverier samt om mål og midler for politiets indsats mod rocker-kriminalitet. Rundskrivelserne beskriver nærmere de opgaver, der forudsættes løst i politikredsene samt på regionalt og nationalt niveau.

Rundskrivelserne indeholder koncepter for den kriminalpolitimæssige indsats og lægger op til, at der - i det omfang det ikke allerede er sket - etableres regionale ordninger for efterforskningsmæssigt samarbejde, koordination m.v. i forbindelse med politikredsgrænseoverskridende kriminalitet.

Som eksempler på typer af politikredsgrænseoverskridende kriminalitet, der er omfattet af samarbejdsaftalerne, kan nævnes rocker- og narkotikakriminalitet, sager vedrørende børnepornografi samt serie- og organiserede tyverier, f.eks. rambuk-, pengeskabs- og lastbiltyverier. Der samarbejdes endvidere omkring visse

bankrøverier, tricktyverier, smuglerier og graffiti.

Herudover er der på følgende områder etableret ordninger med henblik på at styrke indsatsen mod grænseoverskridende kriminalitet:

- ◆ *Etablering af efterforskningsstøttecentre*
- ◆ *Etablering af centrale styregrupper vedrørende grænseoverskridende kriminalitet*
- ◆ *Styrket indsats mod IT-kriminalitet*
- ◆ *Styrket indsats mod menneskesmugling og illegal indvandring*
- ◆ *Styrket grænsekontrol.*

◆ Rigspolitechefen udsendte i 1998 en rundskrivelse om etablering af et *nationalt efterforskningsstøttecenter (NEC)*. Det nationale efterforskningsstøttecenter forestår en systematisk politimæssig overvågning af grænseoverskridende kriminalitet og organiseret og kompliceret kriminalitet. Overvågningen består i indsamling, bearbejdning, systematisering og videreformidling af information om bestemte kriminalitetstyper m.v. Denne overvågning danner grundlag for en målrettet indsats mod forskellige kriminalitetsformer.

Rigspolitechefen nedsatte i 1999 en arbejdsgruppe, der skulle udarbejde forslag til etablering af *regionale efterforskningsstøttecentre (REC)*. Det er besluttet, at der skal etableres regionale efterforskningsstøttecentre i landets 7 politiregioner. Det betyder, at der vil være efterforskningsstøttecentre i Ålborg, Århus, Kolding, Odense, Slagelse, København samt på Bornholm. Efterforskningsstøttecentrene er etableret den 1. juni 2001.

Formålet med de regionale efterforskningsstøttecentre er at styrke indsatsen mod såkaldt kompliceret kriminalitet ved at støtte og supplere politikredsens indsats, f.eks. i relation til analyse og overvågning af kriminalitetsudviklingen.

◆ I 1996 blev der etableret en *særlig styregruppe* med henblik på at styrke koordineringen af den politimæssige indsats mod rocker-kriminalitet.

Styregruppen skulle fungere som centralt bindeled til de enkelte politikredse og til lokalt eller regionalt sammensatte specialgrupper ("task forces") på tværs af politikredsgrænserne for gennem en særlig målrettet efterforskning og informationsudveksling at opklare kriminalitet, der begås i rockermiljøet, og for at forhindre nye forbrydelser.

Rigspolitechefen har endelig i 2000 nedsat en styregruppe vedrørende efterforskningsstøttecentrene samt grænseoverskridende organiseret kriminalitet.

Styregruppen skal videreføre det arbejde, som hidtil er udført af den særlige styregruppe vedrørende rocker-kriminalitet. Formålet er bl.a., at erfaringerne fra indsatsen mod rocker-kriminalitet mere generelt skal anvendes ved indsatsen mod kriminalitet, der kan betegnes som landegrænse- eller politikredsgrænseoverskridende, eller som i øvrigt er organiseret eller efterforskningsmæssigt kompliceret. Dette kan f.eks. dreje sig om rocker-kriminalitet, narkotikakriminalitet, handel med kvinder, cigaretsmugling, gadebander, graffiti, hooliganisme o.lign. Styregruppen skal endvidere fungere som en følgegruppe i relation til de regionale efterforskningsstøttecentres virksomhed.

Styregruppen har bl.a. truffet beslutning om, at kvindehandel skal undergives en systematisk politimæssig overvågning gennem det nationale efterforskningsstøttecenter og de regionale centre. Styregruppen har endvidere beskæftiget sig med f.eks. initiativer over for utilpassede unge og politiets indsats mod ecstasy.

◆ Rigspolitechefen har endvidere oprettet en *særlig IT-støtteenhed*, der overvåger IT-kriminalitet og særligt kriminalitet, der begås under anvendelse af internettet, herunder handel med og udveksling af børnepornografisk materiale. Støtteenheden overvåger også IT-kriminalitetsmiljøet og forestår kontakten til internetleverandører, interesseorganisationer m.v. IT-støtteenheden er i 2000 blevet tilknyttet det nationale efterforskningsstøttecenter med henblik på at styrke indsatsen mod denne form for kriminalitet.

◆ Med henblik på at *styrke den samlede politimæssige indsats mod organiseret illegal indvandring og menneskesmugling* til Danmark oprettede Rigspolitechefen i begyndelsen af 1997 et særligt efterforskningsregister om bekæmpelse af organiseret illegal indvandring samt en særlig efterforskningsenhed, som kan yde efterforskningsmæssig bistand til politikredsene i sager om organiseret illegal indvandring og menneskesmugling.

Rigspolitechefen har endvidere etableret en specialgruppe ("task force"), der skal koordinere efterforskningen og den øvrige politimæssige indsats mod den organiserede menneskesmugling. Specialgruppen fungerer som efterforskningsmæssig assistance til politikredsene og skal herunder - på baggrund af indhentede oplysninger - koordinere og målrette efterforskningen.

◆ Der blev i 1999 oprettet en særlig Grænsepolitiafdeling ved landegrænsen med henblik på at opnå en *styrkelse og effektivisering af grænsekontrollen*. Grænsepolitiafdelingen blev etableret

ved en sammenlægning af den almindelige grænsekontrol i Gråsten og Tønder politikredse og den tidligere fælles baglandspatrulje, der udførte mobile kontroller i området bag grænsen med henblik på at afsløre personer, der havde krydset grænsen uden for grænseovergangsstederne eller på anden måde unddraget sig grænsekontrol. Tanken bag sammenlægningen var, at en effektiv politimæssig indsats mod grænseoverskridende kriminalitet og illegal indvandring i dag forudsætter en anderledes koordineret og målrettet kontrolvirksomhed end den traditionelle grænsekontrol. Grænsepolitiafdelingen har i dag til opgave at udføre målrettet kontrolvirksomhed i det nære grænseområde, men vil også kunne bistå politikredsene i Jylland og på Fyn med målrettede kontrolindsatser på udlændingeområdet.

Det er endvidere efter Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde i marts 2001 etableret en grænsepolitiafdeling på Lolland og Falster. Afdelingen skal udføre kontrolvirksomhed på Lolland og Falster, men vil tillige kunne yde bistand til målrettede kontrolindsatser på Sjælland.

6.2.5. Øget tryghedsskabende indsats.

Flerårsaftalen for 1996-1999 indeholder på en række områder konkrete resultatkrav til politiet. Der stilles bl.a. krav om, at politiet skal være mere synligt og tryghedsskabende, arbejdet skal være mere målrettet, efterforskningsindsatsen skal opprioriteres, den præventive indsats skal øges, og politiet skal være mere serviceorienteret.

Flerårsaftalen for 2000-2003 stiller også krav om, at den tryghedsskabende og forebyggende indsats skal styrkes, og at synligheden skal øges, f.eks. gennem øget patruljering. Aftalen stiller endvidere krav om, at opgaverne skal løses tættere på borgeren, og at dialogen mellem politi og borger skal styrkes.

Politiet har i perioden fra 1996 til 2000 samlet set øget antallet af timer med patruljering og dermed politiets synlighed i lokalsamfundet.

Der er herudover tale om 2 områder, hvor der er iværksat egentlige udviklingsaktiviteter. Det drejer sig om:

- ◆ *Indsatsen mod volds- og bandekriminalitet*
- ◆ *Nærpolitiforsøg.*

6.2.5.1. Forstærket indsats mod volds- og bandekriminalitet.

Rigspolitichefen besluttede i 1997 at iværksætte

en nærmere kortlægning af begrebet "gadebandekriminalitet" med henblik på en styrket indsats over for denne særlige kriminalitetsform.

Ved rundskrivelse af 5. september 1997 anmodede Rigspolitichefen på den baggrund politikredsene om at beskrive de hidtidige erfaringer med sådanne gadebänder - herunder oplysninger om den hidtidige indsats i politikredsene.

Rigspolitichefen nedsatte i den anledning en styregruppe, der fik til opgave at gennemgå og analysere politikredsenes beskrivelser med henblik på at afdække og beskrive fænomenet gadebänder og dets omfang samt anviser forskellige modeller for en styrket indsats over for gadebandekriminaliteten.

Styregruppen vedrørende bandekriminalitet afgav i september 1998 rapporten "Gadebänder i Danmark" samt en beretning med styregruppens overvejelser og anbefalinger.

Styregruppen anfører i sin beretning bl.a., at problemerne i forbindelse med gadebandekriminalitet ikke vil kunne løses af politiet alene, men forudsætter et tæt samarbejde med andre myndigheder. Styregruppen anbefaler på den baggrund, at politikredsene løbende overvejer behovet for at udvikle dette samarbejde, bl.a. med henblik på en målretning af den fælles indsats på det forebyggende område. Styregruppen understreger ligeledes behovet for et samarbejde på tværs af politikredsgrænser - såvel kriminalpræventivt som efterforskningsmæssigt.

Styregruppen anbefaler endelig, at der hos Rigspolitichefen sker en registrering af gadebänder og gadebandekriminalitet.

Der er på den baggrund oprettet et centralt Edb-baseret register vedrørende registrering af gadebandemedlemmer under Rigspolitichefen. Registret er taget i brug i sommeren 1999.

Som led i flerårsaftalen for 2000-2003 skal der endelig gennemføres et udviklingsprojekt, som skal munde ud i en handlingsplan til forebyggelse af volds- og bandekriminalitet. Projektet skal danne grundlag for et idékatalog, der kan anvendes i forbindelse med den fremtidige indsats mod og forebyggelse af bandekriminalitet. I Rigspolitichefens udmøntningsplan for projektet er det målsætningen, at handlingsplanen skal foreligge i løbet af første halvår 2002.

Vedrørende de såkaldte utilpassede unge er der - med afsæt i en tværministeriel rapport fra 1999 - iværksat et initiativ vedrørende øget mandsopdækning af bestemte personer eller grupper af utilpassede unge. Politikredsene er i den forbindelse pålagt at indarbejde lokale udmøntningsplaner for en øget indsats mod volds- og bandekriminalitet. Den tværministerielle

rapport er nærmere omtalt i kapitel 4.

6.2.5.2. Nærpolitiforsøg.

Af flerårsaftalen for 1996-1999 fremgår bl.a., at politiet i forbindelse med den tryghedsskabende indsats - bl.a. gennem en øget synlighed - skal lægge vægt på det forebyggende og efterforskende politiarbejde. Det anføres endvidere, at politiets virksomhed i stigende udstrækning skal drives som nærpoliti tæt på lokalbefolkningen med særlig vægt på det kriminalitetsforebyggende, opsøgende og problemorienterede politiarbejde.

Rigspolitichefen iværksatte bl.a. på den baggrund i løbet af 1996 en række initiativer med det formål at tilvejebringe et grundlag for at gennemføre pilotprojekter om nye nærpolitiorordninger med henblik på at opstille en ny definition af nærpolitiets opgaver.

Rigspolitichefen besluttede på baggrund af undersøgelserne i foråret 1997 at iværksætte nærpolitiforsøg i henholdsvis København, Frederiksberg, Helsingør, Roskilde, Esbjerg og Randers politikredse.

Som omtalt i kapitel 5, afsnit 5.6.3.1., blev politidækningen i det "nære samfund" indtil begyndelsen af 1980'erne varetaget af distriktpolitiet, understationer og landpolitiet.

I 1984 blev der iværksat et forsøg med nærpoliti i 9 byer. Man lagde i den forbindelse særlig vægt på en forøgelse af fodpatuljeringen og af det præventive, opsøgende arbejde i relation til lokalområdets skoler, klubber, andre offentlige myndigheder m.v.

I forbindelse med evalueringen af forsøget i 1985 blev disse forsøg gjort permanente, ligesom det blev besluttet i videre omfang at supplere disse forsøg med en egentlig nærpolitiorordning med stationer placeret i nærmiljøet.

Af projektbeskrivelsen for nærpolitiprojekterne i de 6 udvalgte politikredse i 1997 fremgår bl.a., at formålet med projekterne er at opsamle viden og erfaringer om, hvorledes nærpolitiorordninger kan struktureres og organiseres, hvorledes medarbejdere i nærpolitiorordningerne skal uddannes, samt hvorledes samspillet mellem interne og eksterne interesser håndteres bedst muligt. Det anføres endvidere, at nærpolitiorordningerne i fremtiden vil komme til at udgøre en betydelig andel af den samlede service, politiet vil skulle levere til borgere og myndigheder i de enkelte politikredse.

Der er meget stor forskel på omfanget af de 6 forsøg. Forsøget i Helsingør politikreds - der startede i oktober 1998 - er det mest omfattende forsøg i Danmark. Der er udarbejdet en ny struktur for kredsen med en inddeling af kred-

sen i 6 nærpolitidistrikter, der tilsigter at gøre nærpolitiet til et væsentligt element i det samlede politiarbejde. Nærpoliti forstås i dette forsøg som en måde at udføre politiarbejde på, hvor der lægges vægt på det fremadrettede (proaktive) og problemorienterede arbejde i tæt samarbejde med lokalsamfundet og med hovedvægten på den synlige og tryghedsskabende indsats.

Der er i foråret 2001 foretaget en foreløbig evaluering af de 6 nærpolitiforsøg. Af evalueringen fremgår, at nærpolitiets samarbejdspartnere oplever at have fået et "personligt" politi, der både evner og prioriterer det forebyggende og langsigtede arbejde. Det fremgår endvidere, at forsøget i Helsingør politikreds tilsyneladende har medført en nedbringelse af problemerne i lokalområderne og et fald i antallet af indbrud.

Evalueringen viser imidlertid også, at borgernes følelse af tryghed og tilfredshed med (nær)politiet er blevet negativt påvirket ved forsøgets start, og at det ikke efterfølgende er lykkedes at rette op på dette. Det fremgår endvidere, at politiets generelle synlighed i de fleste kredse ikke er øget i forsøgsperioden.

I evalueringen af de 6 forsøg anbefales det, at man definerer begrebet nærpoliti. Det påpeges endelig, at der i forbindelse med udarbejdelsen af en definition bør tages stilling til, om nærpolitiet alene er en klart defineret personalegruppe, eller om der er tale om en ny arbejdsform.

I flerårsaftalen for 2000-2003 er det bestemt, at politiet i løbet af aftaleperioden skal udbrede nærpolitiet til alle større politikredse, svarende til 20 politikredse.

I Rigspolitichefens udmøntningsplan for aftalen er der sket en udbredelse af nærpolitiforsøget til 31 politikredse inklusiv de 6 oprindelige nærpolitiforsøg fra flerårsaftalen 1996-1999. Det er forudsat, at den samlede styrkelse af nærpolitiet skal ske gennem omprioriteringer af ressourcer fra andre områder, herunder efterforskningsområdet, samt gennem tilførsel af ekstra personaleressourcer.

Rigspolitichefen har som led i gennemførelsen af flerårsaftalen iværksat et udviklingsprojekt, der skal understøtte udbredelsen af nærpolitiet. Formålet med projektet er for det første at afprøve, om en forstærket synlig nærpolitindsats har en positiv indvirkning på kriminalitetsudviklingen og borgernes tryghed. Formålet er endvidere at finde frem til varige løsninger på kriminalitets- og konfliktproblemer i et lokalsamfund gennem afprøvning af forskellige problemorienterede arbejdsmetoder.

Det overordnede formål med de 31 nærpoli-

tiforsøg er at afprøve forskellige modeller for organisering, opgaveløsning og samarbejdsformer med eksterne samarbejdspartnere.

I forbindelse med udviklingsprojektet er der udarbejdet en projekthåndbog. For så vidt angår definitionen af nærpoliti anføres det i projekthåndbogen, at man i første omgang har valgt alene at definere en arbejdsstrategi for nærpolitiet og ikke udarbejde en central definition af nærpolitiet. Tanken er, at erfaringerne fra de 31 nærpolitiforsøg skal danne grundlag for en nærmere drøftelse af behovet og muligheden for at udarbejde en central definition.

Arbejdsstrategien for nærpolitiet kaldes "den tredje strategi". Patruljering og efterforskning ses i denne sammenhæng som den første og anden strategi for politiets arbejde. Den tredje strategi kaldes den *problemorienterede arbejdsmetode*.

Den problemorienterede arbejdsmetode søger gennem analyse at vurdere, hvorfor et givet problem er opstået. Herefter planlægges der og iværksættes en indsats på baggrund af analysens resultater, hvorefter der endelig foretages en opfølgning på indsatsen. Det problemorienterede arbejde er således kendetegnet ved at være baseret på viden om et givet problem. Tanken er, at politiet ikke alene skal basere sig på sin egen viden, men tillige på den viden, som politiets samarbejdspartnere i lokalsamfundet – herunder særligt kommunerne – er i besiddelse af. Arbejdsmetoden forudsætter, at nærpolitiet i højere grad arbejder analytisk og planlægger indsatserne med udgangspunkt i de foretagne analyser. Arbejdsmetoden indebærer endvidere, at der opstilles mål for og følges op på resultaterne af indsatserne.

Til brug for projekthåndbogen har en arbejdsgruppe under Rigspolicefens udarbejdet et forslag til en dansk model for den problemorienterede arbejdsmetode.

Modellen indeholder 4 faser:

- *"Ved-fasen": Hvad ved vi om problemet og målet for problemløsningen*
- *"Kan-fasen": Hvad kan vi, og hvilke muligheder har vi i forhold til vores situation*
- *"Vil-fasen": Hvad vil vi på baggrund af de muligheder, vi har, og hvad er planerne for gennemførelsen og evalueringen*
- *"Gør-fasen": Hvad gør vi i praksis for at løse problemet, samt hvordan og hvornår evalu-*

erer vi indsatsen.

Den problemorienterede arbejdsmetode skal forstås bredere end det ofte anvendte udtryk "målrettede indsatser". Den problemorienterede arbejdsmetode vil således i videre omfang basere sig på et mere omfattende analysearbejde og en større grad af samarbejde med andre lokale myndigheder m.v. og vil typisk have et mere langsigtet mål for den politimæssige indsats. Arbejdsmetoden fokuserer således på at finde frem til mere varige løsninger på kriminalitets- og konfliktproblemer i lokalsamfundet.

6.3. Sammenfatning vedrørende de interne udviklingsaktiviteter.

De udviklingsaktiviteter, der er beskrevet ovenfor, har efter *kommissionens* opfattelse på en lang række punkter levet op til de krav, som samfundsudviklingen i bred forstand har stillet til politiets arbejde.

Kommissionen har imidlertid fundet, at der er behov for at vurdere, hvilke konkrete krav disse udfordringer mere præcist stiller til politiets måde at organisere sig på, og dermed vurdere, om disse udfordringer stiller krav om ændringer i landets inddeling af politikredse. Det må således nøje overvejes, om disse krav og udfordringer nødvendiggør ændringer i politiets uddannelse, arbejdsmetoder m.v., ligesom det nøje må overvejes, om sådanne eventuelle ændringer medfører et behov for en ændret politikredsinddeling.

Kommissionen har i den forbindelse lagt vægt på, at den samfundsudvikling, der er beskrevet i kapitel 4, må forventes at fortsætte i de kommende år og i stigende grad må forventes at stille krav til politiets arbejde.

Kommissionen er endvidere af den opfattelse, at de udviklingsaktiviteter, der - særligt i lyset af samfundsudviklingen og ændrede kriminalitetsmønstre - har været inden for politiet i de senere år, har vist, at politikredsene på en række områder ikke på egen hånd - uden assistance udefra - er i stand til at løse de opgaver, som politiet stilles over for. Det drejer sig både om ren personalemæssig assistance og om mere sagkyndig assistance. Behovet for assistance har særligt vist sig i forbindelse med den grænseoverskridende kriminalitet.

Kapitel 7: Kravene til fremtidens politikredse.

7.1. Indledning – de 14 krav.

I de 3 foregående kapitler 4-6 er der beskrevet en række forhold, der har betydning for politiets virksomhed i bred forstand. Der er endvidere i kapitel 5 udarbejdet en beskrivelse af politiets opgaver, der særligt fokuserer på forskellige typer af kredsers muligheder for at løse deres opgaver. Der er endelig kort redegjort for de udviklingsaktiviteter i politiet, der er iværksat gennem de seneste år – bl.a. med henblik på at leve op til de krav, der bredt set er en følge af udviklingen i samfundet.

Kommissionen har på den baggrund søgt at identificere de udfordringer, som politiet står over for i dag og må forventes at stå over for i de kommende år. Kommissionen har i sit arbejde lagt vægt på samfundsudviklingen i bred forstand og har herunder bl.a. fokuseret på de krav, der fra politisk side og fra befolkningens side stilles til politiet. Kommissionen har i den forbindelse særligt hæftet sig ved de synspunkter, der er fremkommet i forbindelse med den interview- og spørgeskemaundersøgelse med i alt 33 myndigheder og organisationer m.v., der er beskrevet i kapitel 4. Kommissionen har således sammenholdt de udfordringer, som politiet står over for i dag og må forventes at stå over for i de kommende år, med en vurdering af politiets aktuelle situation og de udviklingstiltag, der i de senere år har været inden for dansk politi.

Kommissionen har herefter nøje overvejet, hvilke konkrete krav disse udfordringer mere præcist stiller til politiets måde at organisere sig på.

Kommissionen har valgt at fokusere på krav, der har en strukturel betydning. Dette betyder, at der primært er tale om krav, der har en direkte betydning for politiets måde at organisere sig på og dermed for en fremtidig inddeling af landet i politikredse.

7.2. Sammenfatning vedrørende kravene til fremtidens politikredse.

Kommissionen har opstillet i alt 14 krav, som politiet skal kunne leve op til i en fremtidig struktur. Den betydning, som de enkelte krav har for en fremtidig politikredsstruktur – og dermed for størrelsen af de fremtidige politikredse – er beskrevet i kapitel 8.

De 14 opstillede krav kan overordnet inddeles i følgende 4 hovedhensyn:

- ◆ *Bæredygtige politikredse (krav 1-7)*
- ◆ *Fastholdelse af politiets lokale forankring og nærheden til borgerne (krav 8)*
- ◆ *Retssikkerhed og legalitetskontrol (krav 9-11)*
- ◆ *Hensynet til retskredsgrænser samt kommune- og amtsgrænser (krav 12-14)*

De 14 krav, der er opstillet i uprioriteret rækkefølge, lyder således:

Krav til fremtidens politikredse

1. *Kredsen skal organiseres således, at der sikres en rimelig responstid hele døgnet fra kørende patruljer eller udrykningssteder i alle dele af kredsen, og således at der altid kan reageres på flere hastende opgaver samtidig. Endvidere skal den, der foretager udrykning, også være i stand til umiddelbart at løse den opgave, der rykkes ud til, eller foretage de skridt, der er nødvendige umiddelbart, indtil en eventuel assistance kommer til stedet.*
2. *Kredsen skal – i hvert fald indledningsvis – både ledelsesmæssigt og på gadeplan kunne håndtere såvel varslede som uvarslede større begivenheder.*
3. *Kredsen skal have en central fælles analyse- og planlægningsenhed – herunder eventuelt tillige for den kriminalpræventive indsats – der er så stor, at der sikres en tilstrækkelig ekspertise og et fagligt miljø i enheden.*
4. *Kredsen skal så vidt muligt være i stand til at sikre, at de planer, som ledelsen har lagt for kredsen, kan realiseres, og derved kontinuerligt – gennem bedre muligheder for prioritering og om-disponering – sikre løsningen af alle løbende opgaver af såvel reaktiv som proaktiv karakter.*
5. *Kredsen skal løbende kunne afse og med-inddrage personaleressourcer i fastlæg-gel-*

sen af kredsens strategier og mål for at sikre en effektiv løsning af kredsens opgaver samt en høj grad af information og kommunikation mellem ledelsen og personalet i kredsene. Kredsens øverste ledelse skal således have mulighed for at være synlig i hele organisationen.

6. Kredsene skal have mulighed for at give personalet bredde i kompetenceudviklingen via efteruddannelse og rotation til forskellige – generelle som mere specialiserede – opgavetyper inden for kredsene, således at opgaverne løbende kan løses på et højt fagligt niveau og med henblik på at rekruttere og fastholde kompetente medarbejdere.
7. Kredsene skal have en central intern administrationsenhed med henblik på at sikre en professionel og ressourcemæssig rationel intern administration og med henblik på så vidt muligt at undgå dobbeltadministration inden for kredsene.
8. Kredsene skal organiseres således, at kommuner uden en politistation eller nærpoliti/landpoliti dækkes fra et bestemt tjenestested i en anden kommune og med en sådan ressource, at kravene til den proaktive og præventive indsats samlet kan opfyldes, jf. krav 4.
9. Kredsene skal være i stand til at sikre, at retshåndhævelsen gennemføres på en effektiv og ensartet måde over hele landet.
10. Alle dele af politiets arbejde skal hvile på legalitetsprincippet som det bærende element.
11. Kredsene skal være i stand til at sikre et fagligt miljø, der muliggør en effektiv legalitetskontrol med politiets arbejde.
12. Kredsens grænser skal følge de primærkommunale grænser, således at kredsene indeholder én eller flere hele kommuner.
13. Kredsens grænser skal som udgangspunkt følge de amtskommunale grænser, således at kredsene ikke deles mellem flere amter.
14. Kredsens grænser må som udgangspunkt ikke gennemskære en retskreds, således at kredsene deles mellem flere retskredse.

Opfyldelsen af de 14 krav, som kommissionen har opstillet for en fremtidig politikredsstruktur, vil efter kommissionens opfattelse betyde, at politikredse i alle dele af landet i højere grad end i dag vil være bæredygtige.

De 14 krav vil medføre, at politikredse på egen hånd vil være i stand til at løse alle løbende opgaver i kredsene uden at være afhængig af hjælp udefra.

Kravene medfører endvidere, at nærheden til den enkelte borger og politiets lokale forankring fastholdes – samtidig med at der skabes grundlag for en bedre politimæssig indsats i lokalområderne. Dette vil efter kommissionens opfattelse skabe bedre muligheder for en reel trykthed for den enkelte borger.

En række af de 14 krav kan ikke umiddelbart opfyldes i den nuværende kredsstruktur med 54 politikredse.

Kommissionen har nedenfor i kapitel 8 nærmere redegjort for, hvilke ændringer i den nuværende politikredsinddeling der er nødvendige for at kunne opfylde de krav, som efter kommissionens opfattelse må stilles til fremtidens politi.

7.3. Styrker ved de nuværende små politikredse.

Kommissionen har i forbindelse med sit arbejde med en ny politikredsstruktur og som led i sine overvejelser om, hvilke krav der må stilles til politiet, helt overordnet fundet, at der er en række fordele ved de små kredse i den nuværende struktur.

Det er kommissionens opfattelse, at politiet generelt nyder stor tillid i befolkningen, og at der – uanset kredsens størrelse – er stor tilfredshed lokalt med politiets indsats. Denne tilfredshed med det lokale politi gælder efter kommissionens opfattelse såvel for borgerne som for de lokale myndigheder, herunder særligt de kommunale myndigheder.

De fordele, der efter kommissionens opfattelse er ved de små kredse i den nuværende struktur, kan overordnet skitseres i følgende punkter:

- Kredsene er organiseret i små og overskuelige enheder.
- Politiet er en integreret del af lokalsamfundet og har dermed en stor grad af lokal forankring og et indgående lokalkendskab.
- Der er en umiddelbar og tæt kontakt mellem politimesteren og den øverste ledelse i kredsene og de lokale myndigheder, herunder særligt de lokale borgmestre og kommunalbestyrelser.

- *Der er som regel kort geografisk afstand mellem politiet og borgeren.*
- *Borgerne har følelsen af "vores politi".*
- *Det er nemt at kommunikere internt i kredsene.*
- *Ledelsens synlighed i organisationen er stor.*
- *Der er en tæt – daglig – kontakt mellem de forskellige personalegrupper og en høj grad af daglig "sparring", herunder tæt kontakt mellem jurister og politi.*

Langt den overvejende del af disse fordele vil efter *kommissionens* opfattelse kunne overføres til en struktur med større kredse. *Kommissionen* har i forbindelse med overvejelserne om, hvilke krav der må stilles til de fremtidige politikredse, foretaget en afvejning af hensynet til nærhed og lokal forankring over for hensynet til at sikre bæredygtige politikredse.

Fordele ved de små kredse i den nuværende struktur skal således ses i sammenhæng med de krav, der i øvrigt bredt ses må stilles til politiet.

I det følgende er der – med udgangspunkt i de 4 hovedhensyn, der er nævnt ovenfor under afsnit 7.2. – redegjort for baggrunden for de enkelte krav samt det nærmere indhold af kravene.

7.4. Bæredygtige politikredse.

Efter *kommissionens* opfattelse skal de enkelte politikredse som udgangspunkt være bæredygtige. Ved *bæredygtige politikredse* menes politikredse, der på egen hånd er i stand til at løse alle løbende politiopgaver i kredsene uden at være afhængig af hjælp udefra.

Begrebet bæredygtige politikredse kan imidlertid ses i en række forskellige sammenhænge. *Kommissionen* har fundet, at bæredygtige politikredse er kendetegnet ved følgende 4 forhold:

- *Effektiv tilrettelæggelse af det operative politiarbejde*
- *Fleksibilitet og omstillingsevne, herunder evne til målstyring og prioritering*
- *Faglighed og kompetenceudvikling*
- *Effektiv tilrettelæggelse af det administrative arbejde.*

7.4.1. Effektiv tilrettelæggelse af det operative politiarbejde.

Det overordnede krav om en effektiv tilrettelæggelse af det operative politiarbejde inde-

bærer, at kredsene er i stand til at håndtere alle de løbende opgaver på en måde, der sikrer en effektiv udnyttelse af kredsens ressourcer.

Dette forudsætter bl.a. en effektiv tjenesteplanlægning, der sikrer en løbende varetagelse af alle kredsens opgaver. Det betyder, at der både skal kunne reageres på anmeldelser, rykkes ud i forbindelse med forskellige hændelser og begivenheder, udføres forebyggende arbejde og iværksættes målrettede og problemorienterede indsatser på særlige områder.

Det overordnede krav om en effektiv tilrettelæggelse af det operative politiarbejde indebærer endvidere, at kredsene skal være i stand til effektivt at samarbejde med andre kredse. Dette skal bl.a. ses som en følge af stigningen i landegrænse- og politikredsgrænseoverskridende kriminalitet. Kravet forudsætter endelig, at kredsene er i stand til - f.eks. gennem analysevirksomhed - at koordinere politiindsatsen i forbindelse med efterforskning på såvel nationalt, regionalt og lokalt plan.

Hensynet til at sikre en effektiv tilrettelæggelse af det operative politiarbejde er kommet til udtryk i krav 1 og 2.

7.4.1.1. Udrykning til flere hastende opgaver på samme tid.

Krav 1: Kredsene skal organiseres således, at der sikres en rimelig responstid hele døgnet fra kørende patruljer eller udrykningssteder i alle dele af kredsene, og således at der altid kan reageres på flere hastende opgaver samtidig. Endvidere skal den, der foretager udrykning, også være i stand til umiddelbart at løse den opgave, der rykkes ud til, eller foretage de skridt, der er nødvendige umiddelbart, indtil en eventuel assistance kommer til stedet.

Kravet indebærer, at kredsene skal have et velorganiseret beredskab og herved bl.a. tilgodeses hensynet til en hurtig responstid.

Kommissionen har i den forbindelse fundet, at de enkelte politikredse i en fremtidig struktur skal have mandskab nok til på alle tider af døgnet at kunne reagere på flere hastende opgaver samtidig uden at få assistance fra en anden politikreds. Ved hastende opgaver tænkes på opgaver, der nødvendiggør en udrykning af hensyn til personers liv og færghed, eller hvor en hurtig politimæssig tilstedeværelse vil være af afgørende betydning for f.eks. afspærring af et ulykkes- eller gerningssted. Som eksempler på sådanne hastende opgaver kan nævnes færdselsuheld med person-

skade eller større færdselsuheld med materiel skade, gadeuroligheder, brandstiftelse, røveri, vold, værtshusslagsmål og drab eller voldtægt. Der tænkes endvidere på hastende opgaver af mere tryghedsskabende karakter, f.eks. udrykning i forbindelse med volds- og banderelateret kriminalitet, husspetakler, indbrud hos ældre mennesker eller i anden privat beboelse i øvrigt, dødfundne, tricktyveri o.lign. Der tænkes derimod ikke på udrykning til butikstyveri, allerede begået indbrud i en virksomhed o.lign.

Samtidig udrykning til flere sådanne hastende opgaver forudsætter, at kredsen er i stand til at bemane et vist minimum af patruljevogne i alle døgnets timer.

Kravet indebærer endvidere, at kredsen alene bør have én central vagthavendefunktion, hvorfra udrykningsopgaverne disponeres og prioriteres, med henblik på at opnå den mest optimale udnyttelse af kredsens samlede ressourcer.

Der er ikke herved taget stilling til, hvorfra den enkelte udrykning fysisk set skal udgå. *Kommissionen* har fundet, at den nærmere organisering af kredsens beredskab mest hensigtsmæssigt bør overlades til ledelsen i de nye politikredse henset til de forskelle i geografi og befolkningstæthed m.v., der vil være kredsene imellem. *Kommissionen* finder imidlertid, at der må stilles krav om, at beredskabet organiseres på en måde, der i videst muligt omfang sikrer, at politiet – i alle dele af politikredsen - kommer til stede inden for en rimelig tid, når der er behov for det.

Sikkerheden for den enkelte politiansatte skal i denne forbindelse tilgodeses. Karakteren af nogle af de hastende opgaver - f.eks. værtshusslagsmål og gadeuroligheder - vil således kunne indebære, at det ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt ikke vil være forsvarligt alene at sende én patruljevogn til stedet.

7.4.1.2. Håndtering af større begivenheder.

Krav 2: Kredsen skal – i hvert fald indledningsvis – både ledelsesmæssigt og på gadeplan kunne håndtere såvel varslede som uvarslede større begivenheder.

Kommissionen har lagt vægt på, at politikredse i alle dele af landet - i hvert fald indledningsvis - er i stand til at håndtere større begivenheder. Ved udtrykket større begivenheder tænkes på større demonstrationer, uroligheder i forbindelse med særlige grupperinger, gadeoptøjer, større udrykningsmæssige indsatser i forbindelse med ulykker, terrorhandlinger og

katastrofer o.lign.

Kravet indebærer, at kredsen - både ledelsesmæssigt og udrykningsmæssigt på gadeplan - løbende og på alle tidspunkter af døgnet skal være i stand til indledningsvis at håndtere de politimæssige opgaver i forbindelse med større begivenheder. Dette betyder ikke, at kredsen - alene med egne ressourcer - nødvendigvis selvstændigt skal løse opgaverne i forbindelse med større begivenheder. Kredsen skal derimod være i stand til indledningsvis at håndtere en større begivenhed uden fra starten af at være afhængig af assistance udefra.

Vedrørende den ledelsesmæssige del indebærer kravet, at kredsen råder over et tilstrækkeligt antal ledere til, at den enkelte leder kan beskæftige sig med klart afgrænsede opgaver i en given situation med henblik på at bevare det nødvendige overblik. Kredsen skal endvidere være i stand til at inddrage specialuddannede ledere i planlægningen af håndteringen af begivenheden, ligesom disse ledere skal kunne deltage i selve den praktiske gennemførelse af aktionen for at sikre den nødvendige sammenhæng mellem planlægning og praktisk gennemførelse.

Kravet skal tilgodeses hensynet til at kunne gribe ind på et tidligt tidspunkt i forbindelse med større begivenheder og derved søge at hindre, at disse udvikler sig, f.eks. i en voldelig retning. Et hurtigt reaktionsmønster i sådanne situationer kan således være af afgørende betydning for befolkningens sikkerhed og muligheden for at opretholde ro og orden. Et hurtigt reaktionsmønster kan endvidere være afgørende for det politiuddannede personales fysiske sikkerhed.

Kommissionen har i den forbindelse lagt vægt på, at erfaringen har vist, at sådanne større begivenheder ikke – længere – er begrænset til hovedstadsområdet eller bestemte større byer eller områder af landet, men kan forekomme i alle dele af landet.

7.4.2. Flexibilitet og omstillingsevne, herunder evne til målstyring og prioritering.

Kommissionen finder, at det er af afgørende betydning, at politikredse er fleksible og dermed i stand til løbende at omstille sig afhængig af de krav, der stilles til politiet fra borgerne, lokale myndigheder, politisk hold m.v.

Som anført i kapitel 4 er der gennem de senere år stillet øgede resultatkrav til politiets arbejde. Der fokuseres således i stigende grad på formulering af målsætninger for politiets arbejde, en beskrivelse af, hvordan ressourcerne er anvendt i forhold til målsætningen, og en op-

gørelse over, hvilke resultater der er opnået med ressourceanvendelsen. Dette kræver, at politiet evner at opstille mål for sit arbejde, at evaluere indsatsen og ressourceforbruget og dermed løbende prioritere politiindsatsen.

I forlængelse af den øgede fokusering på opstilling af målsætninger for politiets virksomhed stilles krav om omstillingsevne og -parathed i politiet.

Hensynet til fleksibilitet og omstillingsevne er kommet til udtryk i krav 3-6.

7.4.2.1. En fælles analyse- og planlægningsenhed.

Krav 3: Kredsen skal have en central fælles analyse- og planlægningsenhed - herunder eventuelt tillige for den kriminalpræventive indsats - der er så stor, at der sikres en tilstrækkelig ekspertise og et fagligt miljø i enheden.

Flerårsaftalen for politiet 2000-2003 indeholder på en række punkter skærpede krav til politiets effektivitet og ressourcestyring. Der stilles bl.a. krav om, at politiets synlighed i lokalområderne skal øges og målrettes mod de områder og tidspunkter, hvor behovet for et synligt og tryghedsskabende politi er særligt påkrævet. Aftalen indeholder endvidere krav om udarbejdelse af konkrete lokale handlingsplaner, der formuleres i tæt kontakt med lokalsamfundet. Som led i aftalen forpligtes politiet tillige til løbende at effektivisere og omprioritere til fordel for nye behov, ligesom politiets ressourcestyring skal forbedres med henblik på større gennemsigtighed af sammenhængen mellem aktiviteter og ressourceanvendelse. Aftalen indeholder endelig et krav om, at der opstilles relevante resultatmål i de enkelte politikredse. Rigspolitiets enheder skal i den forbindelse - på baggrund af indberetninger fra politikredsene - årligt følge op på opfyldelsen af de opstillede resultatmål.

Flerårsaftalen afsætter endvidere over aftaleperioden bl.a. 230 mio. kr. til en styrkelse af indsatsen mod volds- og bandekriminalitet og IT-kriminalitet, herunder til en intensivering af det lokale SSP-samarbejde og udvidelsen af dette til de 18-24-årige (SSP+). Styrkelsen skal ske i fornøden koordination med den bredere indsats, herunder nærpolitiet. I overensstemmelse med forslagene i rapporten fra ministerudvalget om integration og utilpassede unge skal der endvidere iværksættes en hurtig forebyggende og integrationsmæssig indsats i storbyerne.

Kravet om en central fælles analyse- og planlægningsenhed, der eventuelt tillige koordine-

rer det præventive arbejde, skal bl.a. ses i lyset af disse skærpede krav til tilrettelæggelsen af politiets indsats, herunder de skærpede krav til dokumentation for, hvilke resultater der er opnået som følge af indsatsen på bestemte områder.

En professionel, helhedsorienteret analyse og planlægningsvirksomhed er efter *kommissionens* opfattelse en grundlæggende forudsætning for, at politikredsene kan leve op til hensynet til fleksibilitet og omstillingsevne.

Fastlæggelse af strategier og mål for kredsen og dermed prioritering af ressourceanvendelsen forudsætter en analyse- og planlægningsvirksomhed. Fælles planlægning vedrørende alle kredsens opgaver er endvidere en forudsætning for at sikre kredsens samlede målopfyldelse.

Med henblik på at kunne planlægge tilstrækkeligt hensigtsmæssigt vil løbende analyser af bl.a. kriminalitetsudvikling og -mønstre i kredsen være nødvendige. Dette gør sig særligt gældende i relation til tilrettelæggelse af relevante og målrettede indsats på tværs af kredsens arbejdsopgaver. Løbende analyser er endvidere en forudsætning for hurtigt at kunne identificere og beskrive opståede behov for omprioriteringer og omstilling af bl.a. den operative indsats i kredsen.

Analyse- og planlægningsenheden skal indsamle, bearbejde og operationalisere oplysninger baseret på anmeldelser, hændelser og forskellige udviklingstendenser. Ved udviklingstendenser tænkes ikke alene på kriminalitetsudvikling, men tillige på den lokale udvikling i bred forstand. Tanken er således, at enheden bl.a. skal opfange problemer, tendenser til uro o.lign., før disse f.eks. giver sig udslag i anmeldelser. Enheden skal endvidere følge med i den lokale planlægning og fungere som bindeled til regionale og nationale analyseenheder.

Som følge af enhedens særlige lokale opgaver på det proaktive og præventive område er det af afgørende betydning, at der sikres en høj grad af kommunikation mellem enheden og kredsens personale i øvrigt med henblik på at opnå det nødvendige lokalkendskab og den nødvendige lokale forankring i forbindelse med planlægningen af den politimæssige indsats på dette område.

For så vidt angår det kriminalpræventive arbejde skal enheden - i givet fald - koordinere SSP-samarbejdet, det færdselspræventive arbejde samt det rådgivende arbejde. Enheden skal endvidere deltage i den fysiske planlægning inden for kredsens geografiske område og bl.a. koordinere samspillet med kommuner og amter.

Enheden skal endelig bidrage til, at kredsen

er i stand til hurtigt og effektivt at reagere på nye tiltag som offerrådgivning og præventive tiltag. Enheden skal samarbejde med Det Kriminalpræventive Råd på det lokale decentrale niveau. Enheden skal være en permanent koordinerende funktion i kredsen og forudsætter en vis ekspertise og et fagligt miljø. Enheden skal ikke primært være en egentlig udførende enhed, men kan være udførende i forbindelse med teknisk rådgivning, foredrag i skoler m.v.

Analyse- og planlægningsenheden skal således ses som et effektivt styringsredskab for politikredsens ledelse, ligesom enheden skal bidrage til et kvalificeret og bredt beslutningsgrundlag i forbindelse med den overordnede prioritering af kredsens aktiviteter.

7.4.2.2. Gennemførelse af fastlagte planer og mål.

Krav 4: Kredsen skal så vidt muligt være i stand til at sikre, at de planer, som ledelsen har lagt for kredsen, kan realiseres, og derved kontinuerligt – gennem bedre muligheder for prioritering og omdisponering – sikre løsningen af alle løbende opgaver af såvel reaktiv som proaktiv karakter.

Som nævnt ovenfor under krav 3 stiller flerårsaftalen for politiet 2000-2003 på en række nærmere angivne punkter skærpede krav til politiets indsats. Dette lægger begrænsninger på politiets mulighed for selv at vælge, hvilke områder man særligt vil beskæftige sig med. Politiet skal således - sideløbende med at opretholde et beredskab og at kunne reagere og følge op på anmeldelser - planlægge og gennemføre målrettede indsatser på bestemte områder m.v.

Kravet skal ses i forlængelse af kravet om en fælles analyse- og planlægningsenhed. Kravet indebærer således, at kredsen så vidt muligt er i stand til at leve op til de strategier og målsætninger, der er vedtaget i kredsen. Kredsen skal således kunne frigøre de nødvendige ressourcer og faglige kompetencer til prioriterede indsatser m.v. og dermed sikre kredsens målopfyldelse. Kravet tilsigter på denne måde at mindske kredsens sårbarhed.

Ved udtrykket proaktive opgaver menes en politimæssig indsats, der ikke hovedsageligt er bagudrettet mod allerede begået kriminalitet, men derimod er kendetegnet ved en fremadrettet offensiv indsats, hvor politiet i sit arbejde bl.a. søger at opnå en kontakt med og viden om lokalsamfundet med henblik på på forhånd at imødegå konflikter m.v. Ved en proaktiv politi-

indsats tænkes endvidere på en politimæssig indsats, der er kendetegnet ved at være iværksat på politiets eget initiativ, herunder f.eks. iværksættelse af særligt målrettede indsatser på et givet område. De proaktive opgaver skal således forstås bredere end det, der traditionelt forstås ved præventive opgaver. Ved præventive opgaver tænkes primært på et traditionelt kriminalitetsforebyggende arbejde som f.eks. udarbejdelse af materiale om nabosikringsordninger, foredrag i skoler om færdselsregler, narkotika o.lign.

En effektiv proaktiv indsats vil forudsætte information, overblik, strategi (planlægning) og koordination med henblik på at komme kriminalitet, konflikter og uro i forkøbet.

Kravet indebærer, at uforudsete hændelser i kredsen i almindelighed ikke må indebære, at kredsens planlægning slås i stykker med den konsekvens, at det bliver sværere eller umuligt at nå de mål, man har sat sig for arbejdet. Kredsen skal således have nok personale til, at det er muligt at foretage omdisponeringer af kredsens ressourcer, uden at dette medfører, at de overordnede strategier og planer derved ikke kan opfyldes. Konstateres der således i nærområdet et pludseligt opstået problem med f.eks. bandedannelser eller salg af narkotika på en skole, skal kredsen kunne afsætte de fornødne ressourcer til en målrettet indsats på de pågældende områder. Som eksempel kan endvidere nævnes, at midlertidige problemer i værtshusmiljøet ikke må bevirke, at en planlagt målrettet patruljeindsats i f.eks. et sommerhusområde eller en planlagt målrettet indsats på færdselsområdet ikke kan gennemføres.

Målet er endvidere, at kredsene fremover bliver mindre sårbare over for nye kriminalitetsformer eller ændringer i forekomsten af forskellige typer af kriminalitet. Kredsen skal således kunne håndtere en periodevis stigning i antallet af indbrud eller tricktyverier, nye bandedannelser i bestemte områder o.lign. Ligeledes må en stigning i antallet af indbrud i sommerhuse ikke bevirke, at kredsens øvrige - målrettede - arbejde nedprioriteres som en følge heraf.

Kravet forudsætter, at alle personalegrupper i kredsen har mulighed for at skabe og fastholde et fagligt miljø med henblik på at sikre en kvalificeret opgavevaretagelse. Kravet skal på denne måde ses i sammenhæng med hensynet til at sikre en effektiv retshåndhævelse, der er omtalt i krav 9 nedenfor.

Kravet om et fagligt miljø betyder, at kredsen skal have en størrelse, der sikrer et vist antal medarbejdere på alle områder og et vist antal sager inden for forskellige områder, således at personalet er i stand til at opnå en vis eks-

pertise og erfaring inden for disse områder.

Det faglige miljø vil bl.a. muliggøre, at særlige indsatser kan gennemføres effektivt med den fornødne faglige kompetence. Det kan f.eks. dreje sig om kendskab til gadebanders kriminalitetsmønstre, den fornødne indsigt i restaurationsmiljøet, kendskab til særlige voldelige grupperinger i forbindelse med sportsarrangementer (hooliganisme) samt kortlægning af tricktyves og indbrudstyves arbejdsmønstre o.lign.

7.4.2.3. Medinddragelse af personalet i fastlæggelse af strategier og mål.

Krav 5: Kredsen skal løbende kunne afse og medinddrage personaleressourcer i fastlæggelsen af kredsens strategier og mål for at sikre effektiv koordination af løsningen af kredsens opgaver samt en høj grad af information og kommunikation mellem ledelsen og personalet i kredsen. Kredsen øverste ledelse skal således have mulighed for at være synlig i hele organisationen.

Kommissionen har fundet, at det er vigtigt, at alle personalegrupper i kredsen inddrages i organisationsudviklingen bredt set. Dette skyldes bl.a. hensynet til at sikre, at kredsens personale har en helhedsorienteret tilgang til kredsens arbejde. En sådan tilgang vil øge personalets fleksibilitet og omstillingsparathed.

En høj grad af information og kommunikation mellem ledelse og personale og mellem de forskellige dele af politiet er efter kommissionens opfattelse en forudsætning for en effektiv målstyring og en helhedsorienteret og sammenhængende opgavevaretagelse.

Information og kommunikation er endvidere en forudsætning for, at alle i kredsen opnår den nødvendige "ejerskabsfølelse" til de fastsatte strategier og mål og dermed virker i samspil med de øvrige dele af politiet for samlet at kunne leve op til målene.

Kravet forudsætter, at de mål, der opstilles for politikredsen, og måden hvorpå disse nås, kommunikerer til samtlige medarbejdere. Dette indebærer et behov for, at kredsens øverste ledelse er synlig i hele organisationen.

Denne synlighed omfatter muligheden for fysisk at være synlig i organisationen, men er ikke alene begrænset hertil. Synlighed vil tilige kunne opnås ved anvendelse af moderne informationsteknologi, herunder anvendelse af såkaldte intranet i kredsene.

7.4.3. Faglighed og kompetenceudvikling.

Hensynet til at sikre en høj grad af faglighed og kompetenceudvikling i fremtidens politikredse er kommet til udtryk i krav 6.

Krav 6: Kredsen skal have mulighed for at give personalet bredde i kompetenceudviklingen via efteruddannelse og rotation til forskellige - generelle som mere specialiserede - opgavetyper inden for kredsen, således at opgaverne løbende kan løses på et højt fagligt niveau og med henblik på at rekruttere og fastholde kompetente medarbejdere.

Kravet om faglighed og kompetenceudvikling er efter kommissionens opfattelse en grundlæggende forudsætning for bæredygtige politikredse. Kravet er endvidere en forudsætning for en effektiv retshåndhævelse.

Kravet indebærer, at kredsene for alle dele af politiets virksomhed løbende og til stadighed skal kunne evne at levere et kvalitetsprodukt.

Kravene til politiets faglighed og kompetence har været stigende gennem de senere år. Som beskrevet i kapitel 4 skyldes dette en lang række forhold i samfundet. Således har kriminalitetsudviklingen – bl.a. som følge af internationaliseringen og teknologiseringen – i stigende grad medført et øget behov for specialisering af politiets arbejde. Behovet for at sikre den tilstrækkelige faglighed og kompetence i fremtidens politikredse er også kommet til udtryk i interview- og spørgeskemaundersøgelsen med politiets væsentligste samarbejdspartnere. I undersøgelsen blev særligt fremhævet hensynet til faglighed og kompetenceudvikling som væsentligt i en fremtidig politikredsstruktur.

Ligeledes bevirker den øgede retliggørelse af samfundet, at politiet i forbindelse med sin almindelige virksomhed og tilrettelæggelsen af politiarbejdet - og i særdeleshed for så vidt angår anklagemyndighedens arbejde - er nødsaget til at fokusere på principielle juridiske spørgsmål, herunder om forholdet til menneskerettighedskonventionerne og almene principper for straffesagers gennemførelse.

Kravet indebærer, at kredse i alle dele af landet skal have en tilstrækkelig sagsmængde inden for forskellige specialområder, således at en vis grad af specialisering er mulig for alle personalegrupper. Opgavemængden og karakteren af opgaverne er således afgørende for muligheden for at opnå, fastholde og videreudvikle kompetence på forskellige områder. Som eksempel på sådanne områder kan nævnes økonomisk kriminalitet, herunder på skatte- og af-

giftsområdet, miljø- og narkotikasager og data-kriminalitet.

Kravet om et fagligt miljø indebærer endvidere, at kredsens løbende er i stand til at planlægge og afse ressourcer til efteruddannelse.

Kommissionen har fundet, at det er afgørende i alle dele af landet at kunne rekruttere og fastholde kompetente medarbejdere i en fremtidig struktur. Gode muligheder for kompetenceudvikling er efter kommissionens opfattelse en væsentlig faktor i forbindelse med at kunne tiltrække nye medarbejdere og fastholde kompetente medarbejdere over en længere årrække.

7.4.4. Effektiv tilrettelæggelse af det administrative arbejde.

Flerårsaftalen for politiet 2000-2003 indeholder bl.a. krav om, at politiet i aftaleperioden skal gennemføre en række administrative effektiviseringer, ligesom det anføres, at der - med henblik på en mere hensigtsmæssig arbejdsdeling - skal gennemføres en omlægning af opgavefordelingen mellem politipersonale, kontorpersonele og andre personalegrupper. Aftalen understreger, at der bør overføres opgaver til kontorpersonelet og andre personalegrupper, så politipersonalet kan koncentrere sig om de egentlige politifaglige opgaver. Det anføres i den forbindelse, at det skal vurderes, hvorledes medarbejderne i kontorsektoren fremover kan tilføres de nødvendige kompetencer, herunder i form af efteruddannelse, til at varetage disse opgaver.

Det overordnede krav om en effektiv tilrettelæggelse af de administrative opgaver skal bl.a. ses i lyset af disse krav.

Hensynet til en effektiv tilrettelæggelse af det administrative arbejde er kommet til udtryk i krav 7.

7.4.4.1. En central intern administrationsenhed.

Krav 7: Kredsens skal have en central intern administrationsenhed med henblik på at sikre en professionel og ressourcemæssig rationel intern administration og med henblik på så vidt muligt at undgå dobbeltadministration inden for kredsens.

Kravet skal tilgodese hensynet til en professionel og ressourcemæssig rationel intern administration.

Kravet indebærer, at de interne administra-

tive opgaver - såsom personale- og økonomiadministration - primært skal løses af det kontoruddannede personale. Ved interne administrative opgaver tænkes også på de sagsbehandlingsmæssige dele af de administrative opgaver, der ikke er direkte borgervendte. Det kan f.eks. dreje sig om bagvedliggende sagsbehandling i sager om ansøgning om forskellige tilladelser og bevillinger m.v. Kravet vedrører ikke de direkte borgervendte administrative opgaver som ekspedition af kundehenvendelser m.v.

Administrationsenheden skal varetage den interne administration omkring personale- og økonomiforvaltning og vil endvidere skulle varetage visse overordnede administrative funktioner i forbindelse med tjenestetilrettelæggelsen. Enheden skal endvidere varetage de - bagvedliggende - dele af politiets administrative opgaver, der ikke er direkte borgervendte.

Kravet skal således danne grundlag for et fagligt miljø i forbindelse med varetagelsen af de interne administrative opgaver. Dette forudsætter bl.a., at enheden ressourcemæssigt har mulighed for løbende at efteruddanne dens medarbejdere, uden at opgavevaretagelsen herved lider skade.

Kravet skal på denne måde mindske sårbarheden i de administrative funktioner, der i dag ofte varetages spredt af enkeltpersoner forskellige steder i organisationen.

Kommissionen har i den forbindelse lagt vægt på, at dobbeltadministration så vidt muligt skal undgås. Dette medfører, at arbejdet i enheden - og kredsens i øvrigt - skal tilrettelægges på en sådan måde, at den samme administrative opgave ikke udføres både centralt og decentralt.

7.5. Fastholdelse af politiets lokale forankring og nærheden til borgerne.

7.5.1. Hvad forstås der ved nærhed?

Kommissionen finder, at udtrykket nærhed kan ses i en række sammenhænge.

Nærhed kan således defineres som:

- Synlighed i form af patruljering m.v.
- En rimelig responstid, således at politiet - i videst muligt omfang - kommer til stede inden for en rimelig tid, når der er behov for det.
- At der ikke er stor geografisk afstand mellem politi og borgere
- At der ikke er stor geografisk afstand mel-

lem politi og lokale myndigheder

- *En rimelig afstand til nærmeste ekspeditionssted*
- *Politiet er en del af nærmiljøet*
- *Der er en tæt dialog mellem politiet og nærmiljøet*
- *Politiet besidder et stort lokalkendskab*
- *De politiansatte er bosat tæt på de borgere, der skal betjenes.*

Hensynet til at fastholde politiets lokale forankring og nærheden til borgerne er kommet til udtryk i krav 8.

Således som kommissionen definerer begrebet nærhed, er dette således tillige en væsentlig del af krav 1 om udrykning til flere hastende opgaver på samme tid og krav 4 om gennemførelse af fastlagte planer og mål.

7.5.2. Politiets tilstedeværelse i nærmiljøet.

Krav 8: Kredsen skal organiseres således, at kommuner uden en politistation eller nærpoliti/landpoliti dækkes fra et bestemt tjenestested i en anden kommune, og med en sådan ressource, at kravene til den proaktive og præventive indsats samlet kan opfyldes.

Politiet skal også i en fremtidig struktur være til stede i lokalmiljøet.

Politiets tilstedeværelse i lokalmiljøet forudsætter efter *kommissionens* opfattelse et passende antal understationer, nærpolitistationer eller landpolitibetjente. Kravet indebærer, at kommuner uden en politistation eller nærpoliti/landpoliti skal dækkes fra et bestemt tjenestested i en anden kommune, således at politiet dækker alle lokalområder og er til stede lokalt som en integreret del af den samlede politiindsats.

Kravet om, at politiet er til stede i lokalmiljøet, betyder ikke, at der skal være en politistation eller et andet tjenestested i samtlige kommuner. Kravet tilsiger derimod, at der fortsat skal være politipersonale i kredsen, der har et givet lokalområde som sit dækningsområde.

Kravet om nærhed indebærer endvidere, at de nye politikredse skal have et passende antal ekspeditionssteder i forhold til befolkningsunderlag og geografisk udstrækning med henblik på fortsat at kunne betjene borgerne decentralt.

Hensynet til nærhed stiller sig anderledes for så vidt angår de borgervendte administrative opgaver som f.eks. pas- og kørekortudstedelse end for de politimæssige udrykningsop-

gaver. Hvor kravet om nærhed for så vidt angår de borgervendte administrative opgaver stiller krav om et antal ekspeditionssteder, vil kravet om nærhed i relation til udrykningsopgaverne stille krav om, at politiet tilrettelægger patruljeringsen på en sådan måde, at politiet i alle dele af kredsen og på alle tider af døgnet er i stand til at komme til stede inden for en rimelig tid, når der er behov for det.

Kravet tilsiger, at den enkelte politikreds skal kunne frigøre de nødvendige ressourcer for effektivt at kunne gribe ind over for et konstateret problem i et nærområde. Tanken er således, at de lokale politifolk sikrer nærheden og kontakten til de forskellige nærmiljøer i kredsen og dermed bliver bindeled mellem nærmiljøerne og kredsens øvrige politi. På denne måde vil politiet bedre have mulighed for at skabe reel tryghed for borgerne.

For nærmere at illustrere målet om reel tryghed for borgerne kan nævnes, at en nærpolitibetjent, der konstaterer et problem med salg af narkotika til unge på værtshuse, en gruppes gentagne tyveri fra lokale småhandlende eller tricktyverier fra ældre i et bestemt boligområde, typisk ikke på egen hånd eller ved hjælp fra et par kolleger vil være i stand til at løse et sådant problem. I sådanne situationer skal kredsen være i stand til at frigøre personale, der sammen med det nære politi - kan foretage en effektiv målrettet indsats mod det pågældende problem. Muligheden for effektivt at kunne sætte ind med den tilstrækkelige ressource over for et konstateret problem i et nærområde er således en afgørende forudsætning for, at politiet også reelt opfylder kravet om at skabe tryghed for den enkelte borger. Det nære politi vil isoleret set være i stand til at sikre nærheden til de forskellige miljøer i kredsen. Det nære politi kan imidlertid ikke på egen hånd løse alle problemer. En effektiv løsning af en række problemer i nærområdet vil endvidere ofte kræve en koordineret indsats og et samarbejde med andre myndigheder, herunder særligt de kommunale myndigheder.

En lang række kredse er imidlertid ikke i dag i stand til - sideløbende med de løbende patrulje-, udryknings-, og efterforskningsopgaver - at gennemføre målrettede indsatser, forebyggende arbejde og andet fremadrettet arbejde og proaktivt arbejde. Mulighederne for at prioritere bestemte områder og frigøre mandskab f.eks. til en bestemt - uforudset - opgave i nærmiljøet er meget ringe og ofte ikke til stede.

Dette skyldes, at en stor del af kredsens personale vil være optaget af de løbende udrykningsopgaver eller andre mere reaktive og bagudrettede hændelser i form af anmeldelser om strafbare forhold o.lign. Det er derfor meget be-

grænset, hvor mange ressourcer de mindre kredse har mulighed for at afsætte til det forebyggende arbejde og til målrettede indsatser på bestemte områder.

Politiet skal også i en fremtidig struktur besidde et stort lokalkendskab og indgå som en naturlig del af nærmiljøet. Politiets tilstedeværelse i nærmiljøet er en væsentlig del af politikredsens målrettede og tryghedsskabende indsats og skaber endvidere grundlaget for en effektiv proaktiv politiindsats.

Kravet skal ses i lyset af, at politiet også fremover skal have et aktivt og konstruktivt samarbejde med lokalnævnene, de lokale myndigheder og andre lokale samarbejdspartnere.

Kommissionen har ikke i forbindelse med opstillingen af kravet om nærhed og lokal forankring taget stilling til spørgsmålet om, hvordan et egentligt nærpoliti nærmere skal organiseres. Dette beror på de igangværende omfattende forsøg med nærpolitioordninger over hele landet. Nærpolitiforsøgene er nærmere beskrevet i kapitel 6.2.5.2.

7.6. Retssikkerhed og legalitetskontrol.

Kommissionen har som en helt grundlæggende præmis for alle dele af politiets arbejde understreget hensynet til at sikre en *retshåndhævelse, der er effektiv og ensartet* over hele landet, samt hensynet til at sikre en *effektiv legalitetskontrol* med politiets arbejde.

Disse grundlæggende hensyn er kommet til udtryk i krav 9-11.

7.6.1. En effektiv og ensartet retshåndhævelse.

Krav 9: Kredsene skal være i stand til at sikre, at retshåndhævelsen gennemføres på en effektiv og ensartet måde over hele landet.

Kravet om en effektiv retshåndhævelse er et grundlæggende krav til alle dele af politiets arbejde.

Kravet indebærer, at alle personalegrupper i kredsen besidder og løbende kan vedligeholde den fornødne faglige kompetence i relation til alle ordinære opgavetyper i kredsen.

Kravet om faglig kompetence er efter *kommissionens* opfattelse en grundlæggende forudsætning for en effektiv retshåndhævelse.

Kravet om faglig kompetence skal endvidere ses i lyset af, at kriminaliteten i stigende grad er

grænseoverskridende og relateret til bestemte personer og grupperinger, der ikke alene begår kriminalitet inden for et bestemt afgrænset område som f.eks. narkotika, men breder sig over mange områder. Efterforskning og retsforfølgning i sådanne sager kræver således en målrettet personrelateret efterforskning, hvor der løbende foretages en vurdering af, hvor efterforskningen mest hensigtsmæssigt skal placeres, idet der herved skal tages hensyn til en optimal udnyttelse af specialistviden og en rationel sagstilrettelæggelse med henblik på en saglig tilskæring af sagen.

Hensynet til at sikre en effektiv og ensartet retshåndhævelse er også kommet til udtryk i interview- og spørgeskemaundersøgelsen med politiets vigtigste samarbejdspartnere, der bl.a. fremhævede dette hensyn som væsentligt i en fremtidig politikredsstruktur.

En opfyldelse af kravet om at opnå den fornødne faglige kompetence og være i stand til at vedligeholde den vil primært afhænge af mulighederne for at udvikle en vis ekspertise og erfaring med hensyn til forskellige sags- og opgavetyper. Antallet af sager og opgaver - og dermed bl.a. antallet af specialfunktioner - i kredsen samt karakteren af sagerne og opgaverne vil således være af betydning for muligheden for løbende at dygtiggøre medarbejderne inden for kredsen. Som eksempel på sådanne opgavetyper kan nævnes økonomisk kriminalitet, EU-svig, miljøsager og IT-kriminalitet.

Kravet om faglig kompetence er imidlertid ikke alene tilstrækkelig for en effektiv retshåndhævelse. Det forhold, at kredsens personale besidder den fornødne kompetence, men af mangel på personaleressourcer må undlade f.eks. at foretage efterforskning i visse sager, vil ikke leve op til kravet om en effektiv og ensartet retshåndhævelse. På samme måde vil det forhold, at der som følge af almindeligt sagspres går meget lang tid inden sagens afgørelse, ikke leve op til kravet om en effektiv og ensartet retshåndhævelse.

Som eksempel på sådanne situationer kan nævnes nedprioritering af en politimæssig indsats og efterforskning i forbindelse med narko-kriminalitet, f.eks. på grund af manglende ressourcer til aflytning og observationer. Der kan endvidere nævnes manglende effektiv overvågning af kendte aktive kriminelle, f.eks. i forbindelse med disses løsladelse. En sådan effektiv overvågning er ressourcekrævende, men vil ofte være en afgørende forudsætning for effektiviteten af den målrettede personrelaterede efterforskning og den proaktive indsats.

Kravet indebærer således, at kredsen både skal have den fornødne kompetence og personaleressourcer til effektivt at gribe ind over for

ulovligheder.

7.6.2. Legalitetsprincippet.

Krav 10: Alle dele af politiets arbejde skal hvile på legalitetsprincippet som det bærende element.

Lovligheden af politiets arbejde er et fundamentalt princip for et politi i et demokratisk samfund. Princippet om legalitet må derfor være bærende for alle dele af politiets arbejde som et integreret del af politiets værdisæt.

Legalitetsprincippet retter sig mod alle personalegrupper i kredsen og indebærer et krav om, at der sikres et fagligt miljø, der muliggør en fremadrettet og løbende integration af princippet i alle dele af politiets arbejde. Princippet er således ikke særligt rettet mod juristerne i politiet, men vedrører alle personalegrupper. Dette indebærer bl.a. et krav om, at der i alle dele af organisationen sikres et fagligt miljø, der muliggør en fremadrettet og løbende integration af legalitetsprincippet i alle dele af politiets arbejde.

Princippet forudsætter imidlertid efter *kommissionens* opfattelse, at juristerne ressourcemæssigt ikke alene er i stand til at varetage de mere bagudrettede kontrolopgaver omkring lovligheden af politiets arbejde, men tillige har mulighed for mere bredt at tage del i og være med til at forme en fremadrettet arbejdsmoral og -etik, der bygger på legalitetsprincippet. Ved det fremadrettede arbejde tænkes bl.a. på fastlæggelse af retningslinier for visse sagers behandling, orientering om nye regelsæt, deltagelse i den løbende uddannelse af personalet f.eks. i relation til almindelige forvaltningsretlige principper, samt muligheden for løbende at være sparringspartnere med de øvrige personalegrupper.

Legalitetsprincippet forudsætter, at alle tjenestesteder ses som en integreret del af kredsen, og at kredsens jurister har en regelmæssig kontakt til alle tjenestesteder i kredsen. En sådan regelmæssig kontakt – og dermed synlighed – kan både ske ved jævnlige besøg på de forskellige tjenestesteder, men også gennem anden form for kommunikation, f.eks. ved anvendelse af moderne informationsteknologi som intranet.

7.6.3. En effektiv legalitetskontrol.

Krav 11: Kredsen skal være i stand til at

sikre et fagligt miljø, der muliggør en effektiv legalitetskontrol med politiets arbejde.

Kravet om en effektiv legalitetskontrol skal ses i naturlig forlængelse af kravet om legalitetsprincippet som bærende for politiets arbejde.

Kravet indebærer, at en bagudrettet kontrol reelt skal kunne gennemføres som en effektiv kontrol.

Dette forudsætter dels et fagligt miljø hos juristerne og dels et personaleantal, der gør, at der er tilstrækkelige personaleresressourcer til en effektiv kontrol med politiets arbejde.

Det faglige miljø indebærer, at der skabes mulighed for gensidig vejledning, drøftelse og inspiration. Det forudsætter endvidere, at der er flere jurister med forskellig anciennitet med henblik på at bibeholde en vis erfaring i juristgruppen samtidig med, at unge jurister får mulighed for at udvikle deres kompetence.

En effektiv legalitetskontrol forudsætter endvidere, at juristerne antalsmæssigt og fagligt har den fornødne gennemslagskraft og tidsmæssige mulighed for løbende at varetage legalitetskontrollen på tilstrækkelig vis.

7.7. Hensynet til retskredsgrænser samt kommune- og amtsgrænser.

Kommissionen har endelig lagt vægt på hensynet til retskredsgrænser og kommune- og amtsgrænser. Dette er kommet til udtryk i krav 12-14.

7.7.1. Hensynet til de primærkommunale grænser.

Krav 12: Kredsens grænser skal følge de primærkommunale grænser, således at kredsen indeholder én eller flere hele kommuner.

Der er på en række områder en tæt forbindelse mellem politiets og kommunernes opgaver, der gør et samarbejde mellem disse naturligt og nødvendigt. Kommunerne samarbejder således med politiet lokalt i en række sammenhænge. Det centrale forum for dette samarbejde er lokalnævnene. Samarbejdet mellem politi og kommuner inden for rammerne af lokalnævnordningen er nærmere beskrevet i kapitel 3. Som det fremgår af kapitel 3 har kommissionen som led i sine overvejelser gennemført en høring af samtlige lokalnævn om erfaringerne med lokalnævnenes virksomhed i politikreds-

ene. Det fremgår af høringssvarene, at der i medfør af bestemmelserne i retsplejelovens § 115 a, stk. 1 og 2, i dag drøftes en lang række spørgsmål, der skønnes at være af fælles interesse for politiet og kommunerne. Det drejer sig bl.a. om politiets personalemæssige situation, årets målsætninger for politiet i den pågældende kreds, forskellige kriminalpræventive tiltag, kriminalitetsudviklingen, SSP-samarbejdet og færdselsmæssige forhold. Endvidere drøfter en række kredse løbende spørgsmål vedrørende restaurationsområdet, narkotikaproblemer, rockerrelaterede problemer og samarbejdsformen mellem politiet og kommunerne.

Kommissionen har i den forbindelse fundet det naturligt, at sådanne emner - også i en fremtidig struktur - løbende gøres til genstand for drøftelse i lokalnævnene. Kommissionen har således lagt vægt på, at emner af fælles interesse for politiet og kommunerne, herunder f.eks. målsætninger for politiets arbejde og SSP-samarbejdet, fortsat løbende bør drøftes i lokalnævnene. Kommissionen har i den forbindelse bl.a. fremhævet, at politimesteren løbende bør orientere nævnet om landspolitiske prioriteringer på politiområdet og udmøntningen heraf samt gennem årlige redegørelser oplyse nævnet om den planlagte prioritering af ressourcerne i kredsen. På samme måde bør der løbende i lokalnævnet foretages en opfølgning og evaluering i relation til de opstillede målsætninger m.v., ligesom der årligt bør gennemføres en status for målopfyldelse i kredsen.

Samarbejdet mellem politi og kommuner omfatter - ud over samarbejdet i lokalnævnet - samarbejdet i SSP-regi, samarbejde vedrørende børn og unge, sager på det sociale og skattemæssige område, sager vedrørende miljø- og planlovgivning samt sager på færdsels- og trafikområdet. Der foregår endvidere et samarbejde omkring beredskabsforhold og restaurationsforhold, herunder i Beredskabskommissionerne og Bevillingsnævnene. Endelig samarbejder politiet og kommunerne omkring forskellige tiltag, f.eks. omkring offerrådgivning.

Samarbejdet mellem politiet og kommuner kan både have en formaliseret karakter og være baseret på mere uformelle kontakter.

Kommissionen har fundet, at samarbejdet mellem politi og kommuner er så vigtigt og omfattende, at det er af afgørende betydning ikke at dele en kommune mellem flere politikredse.

Som anført ovenfor har kommissionen lagt vægt på, at lokalnævnet fortsat skal anvendes som et forum for drøftelse af de mange spørgsmål, der er af fælles interesse for politiet og kommunerne, og at politimesteren således bør redegøre for den planlagte prioritering af ressourcerne i kredsen i lokalnævnet. En sådan re-

degørelse bør i særlig grad rette sig mod de opgaver, der anses for de vigtigste at tage op, herunder særlig de områder, hvor en fælles indsats fra politi og kommuner er nødvendig for at sikre sammenhæng i politiets og kommunernes opgavevaretagelse i kredsen. Det er endvidere af afgørende betydning for samarbejdet mellem kommuner og politi, at alle kommuner - uanset indbyggertal - fortsat er repræsenteret i lokalnævnene. Behovet for en fortsat nær kontakt mellem kommuner og politi i de nye kredse kræver således, at lokalnævnet fortsat bør omfatte samtlige borgmestre inden for kredsen.

Kravet om, at en kommune ikke må være delt mellem flere politikredse, skal således ses som en naturlig forlængelse af de synspunkter, der er anført i forbindelse med samarbejdet i lokalnævnene i kapitel 3 og hensynet til nærhed og lokal forankring, der særligt er kommet til udtryk i krav 8.

7.7.2. Hensynet til de amtskommunale grænser.

Krav 13: Kredsens grænser skal som udgangspunkt følge de amtskommunale grænser, således at kredsen ikke deles mellem flere amter.

Kommissionen har fundet, at politikredsgrænserne som udgangspunkt skal følge amtsgrænserne, således at ét amt så vidt muligt omfatter en eller flere hele politikredse.

Politiets samarbejde med amterne vedrører således hovedsageligt 4 hovedområder: det præhospitale område, vej- og trafikområdet og miljøområdet.

Samarbejdet vedrører typisk ordenspolitiet og har ofte en mere formaliseret karakter. Samarbejdet består således f.eks. i, at politiet på vej- og trafikområdet skal godkende skiltning og afmærkning samt tilrettelæggelse af forskellige kampagner på trafikområdet. På miljøområdet indgiver amtet politianmeldelse om lovovertrædelser i sin egenskab af tilsynsmyndighed. Der er typisk tale om mere komplicerede miløsager.

På det præhospitale område vedrører samarbejdet driften af alarmcentralerne og koordinering af indsatsen i forbindelse med ulykker o.lign., herunder udarbejdelse af planer og afholdelse af øvelser mellem redningsberedskabet, sygehuse, ambulancetjeneste og politi. Det bemærkes i den forbindelse, at justitsministeren den 11. januar 2001 - i lyset af anbefalin-

gerne fra "Udvalget vedrørende alarmering og akut medicinsk indsats" - besluttede, at politiets betjening af alarmopkald inden udgangen af 2002 skal varetages af særligt uddannet politi-personale på 7 alarmcentraler. Den nye organi-sering af alarmcentralerne er baseret på amts-grænserne, således at de 7 områder er hen-holdsvis Nordjyllands amtskommune, Viborg og Ringkøbing amtskommuner, Århus amts-kommune, Vejle, Ribe og Sønderjyllands amts-kommuner, Fyns amtskommune, Storstrøms, Vestsjællands og Roskilde amtskommuner samt endelig Bornholms amtskommune. Hertil kommer Frederiksborg amtskommune, der bli-ver omfattet af Alarmeringscentralen for Storkøbenhavn, der drives af Københavns Brandvæsen.

Kommissionen har fundet det ønskeligt, at politikredsenes grænser så vidt muligt følger amtsgrænserne, medmindre tungtvejende hen-syn begrunder en fravigelse.

Politiets samarbejde med amterne er ikke nær så omfattende som samarbejdet med kom-munerne. *Et flertal* – kommissionens medlem-mer med undtagelse af Birgitte Sørensen - har fundet, at tungtvejende hensyn i en række tilfælde har nødvendiggjort fravigelser af de amtskommunale grænser, således at et amt deles mellem flere politikredse, jf. kapitel 10.

Et mindretal – Birgitte Sørensen - mener, at samarbejdet mellem amterne og politiet er væ-sentligt, og at politikredsenes principielt ikke bør gennemskære amtsgrænserne. Det er f.eks. u hensigtsmæssigt, at nogle politikredse

gennemskærer områderne for de ovennævnte alarmcentraler, således at politikredsenes deles mellem flere alarmcentraler. Der henvises nær-mere til mindretalsudtalelsen i kapitel 10.2.

7.7.3. Hensynet til retskredsgænserne.

Krav 14: Kredsenes grænser må som ud-gangspunkt ikke gennemskære en rets-kreds, således at kredsen deles mellem flere retskredse.

Kommissionen har fundet, at en fremtidig kredsinddeling som udgangspunkt skal følge retskredsgænserne, således at en politikreds så vidt muligt omfatter en eller flere hele rets-kredse.

Kommissionen har lagt vægt på det tætte samarbejde, der er mellem politiet og retterne.

Kommissionen har løbende i sit arbejde søgt - så vidt muligt - at koordinere forslaget til nye politikredse med arbejdet om nye retskreds-grænser i Domstolenes Strukturkommission. De 2 kommissioner har således tilstræbt så vidt muligt at finde frem til fælles grænser mellem politikredsenes og retskredsenes i en ny struktur særligt i betragtning af det tætte samarbejde, der er mellem politiet og retterne. Dette bety-der, at man har valgt ens grænser i det omfang, ikke andre tungtvejende hensyn måtte tale imod dette.

Kapitel 8: Hvordan kan politiet opfylde de opstillede krav?

8.1. Indledning.

I kapitel 7 har kommissionen opstillet 14 krav, som politikredse skal kunne leve op til. Politikkommissionen har nøje overvejet, hvad der skal til, for at en politikreds vil kunne leve op til disse 14 krav. Kommissionen har i den forbindelse taget udgangspunkt i de nuværende politikredse og søgt at vurdere, hvilke ændringer der er nødvendige for at opfylde kravene til fremtidens politi.

Kommissionen har baseret sig på et bredt fagligt skøn over, hvad der kræves for at kunne leve op til kravene. Ud over kommissionsmedlemmernes egen viden og erfaringer omkring dansk politi har man også i vidt omfang baseret sig på de erfaringer, der kan udledes af den undersøgelse af politiets opgaver i 6 udvalgte kredse, som projektgruppen har foretaget, samt på de erfaringer, som medlemmerne af projekt- og arbejdsgruppen om politiets struktur – der tilsammen repræsenterer et bredt udsnit af landets politikredse foruden Rigspolitchefembedet – har i kraft af deres arbejde i dansk politi.

Kommissionen har i den forbindelse søgt at identificere, hvad der som minimum skal til, for at en politikreds kan leve op til kravene. Man har således bestræbt sig på ikke at gøre kredse større, end hvad der er nødvendigt for at kunne opfylde kravene.

Kommissionen har overvejet, om de opstillede krav kunne opfyldes i den nuværende struktur ved hjælp af et styrket tværgående samarbejde mellem flere politikredse eller ved hjælp af andre assistanceordninger. Kommissionens overvejelser herom er beskrevet i afsnit 8.5.1.

8.2. Kredsens personalestørrelse som det afgørende forhold for kravopfyldelsen.

Kommissionen har – på samme måde som projektgruppen om politiets opgaver – fundet, at det forhold, der gennemgående spiller den afgørende rolle for kredsenes muligheder for at løse sine opgaver, er *kredsens samlede personalestørrelse*.

Kredsens samlede personalestørrelse af-

spejler således en række forhold, der illustrerer kredsens opgavebelastning. Som nævnt i kapitel 5.5. sker personaletildelingen til kredsen primært ud fra følgende 4 forhold:

- *Personale til at opretholde et døgnberedskab*
- *Befolkningsunderlaget*
- *Kriminalitetsbelastningen*
- *Særlige forhold, der giver flere politimæssige opgaver, som f.eks. lufthavne og landegrænse.*

Disse 4 forhold er retningsgivende i forbindelse med fastsættelse af kredsens nuværende personalestørrelse. De 4 forhold har nær sammenhæng med befolkningssammensætningen i den enkelte kreds, kredsens geografiske udstrækning, befolkningstætheden og dermed urbaniseringsgraden i kredsen. Således vil befolkningssammensætningen og tilstedeværelse af større bysamfund i et bestemt område typisk give sig udslag i antallet af politimæssige opgaver. På samme måde vil disse forhold påvirke karakteren af de opgaver, som politiet skal løse.

Kommissionen har således fundet, at personalestørrelsen er det eneste forhold, der giver et billede af en kreds' muligheder for at leve op til de enkelte krav. Personalestørrelsen siger således – på nær for så vidt angår kravet om hensynet til kommune-, amts- og retskredsgrænser – noget om, hvilken kredsstørrelse der er nødvendig for at leve op til kravene.

Det er *kommissionens* opfattelse, at de nuværende politikredse - inden for de rammer, der er givet for den enkelte kreds - udfører deres opgaver på en tilfredsstillende måde. Kommissionens sigte har således ikke været at vurdere de enkelte politikredses præstationer, men derimod at skabe de bedste organisatoriske rammer for politiets muligheder for at løse sine opgaver i fremtiden.

Kommissionen har således ikke i sit arbejde beskæftiget sig med individuelle ledelsesmæssige forhold, der kunne have betydning for, om en given politikreds kan leve op til kravene.

Kommissionen har i kapitel 7.3. beskrevet en række fordele, der kendetegner de små kredse i den nuværende struktur. Langt den overvejende del af disse fordele vil efter kommissionens opfattelse blive overført til den foreslåede struktur med færre og større kredse.

Kommissionen har i den forbindelse foretaget en afvejning af hensynet til nærhed og lokal forankring over for hensynet til at sikre bæredygtige kredse. Kommissionen har således søgt at udarbejde en balanceret model for en ny politikredsstruktur, der indeholder en afvejning af den vægt, de forskellige hensyn og krav til en fremtidig politikredsinddeling må tillægges.

8.3. Sammenfatning af kommissionens overvejelser om mulighederne for at opfylde de opstillede krav.

Kommissionen finder, at en politikreds som minimum skal have ca. 250-300 medarbejdere for - samlet set - at kunne leve op til de krav, der må stilles til fremtidens politi. Dette personaletal omfatter både jurister, politiuddannede og kontorpersonale.

Som det fremgår af overvejelserne i det følgende om, hvilken personalestørrelse der er tilstrækkelig til at opfylde de enkelte krav, er der en vis variation i den personalestørrelse, som en opfyldelse af de enkelte krav som minimum vil forudsætte. Den nødvendige personalestørrelse varierer således mellem 100-120 medarbejdere for at opfylde krav 7 om en central administrationsenhed og 300-400 medarbejdere for at opfylde krav 6 om muligheder for bredde i kompetenceudviklingen. Kredse med et samlet personaletal på 400 vil således efter kommissionens opfattelse kunne leve op til samtlige de elementer i kravene, der kan siges at vedrøre spørgsmålet om bæredygtighed. På den anden side kan visse af kravene imidlertid tale for, at kredsene ikke bliver for store. Dette gør sig gældende for krav 5 om ledelsens mulighed for at være synlig i hele politikredsen, og for krav 7 om så vidt muligt at undgå dobbeltadministration samt i forbindelse med krav 8 om nærhed og lokal forankring.

Kommissionen har søgt at foretage en afvejning af de til dels modsatrettede hensyn, som de enkelte krav er udtryk for, og på den baggrund identificere, hvilken personalestørrelse en politikreds i en fremtidig kredsstruktur som minimum vil skulle baseres på for at opfylde den overvejende del af de opstillede krav.

Den overvejende del af kravene kan efter kommissionens opfattelse opfyldes i en politikreds med en samlet bemanning på 250-300.

En politikreds med et samlet personaletal på 250-300 vil imidlertid ikke fuldt ud kunne opfylde krav 6 om mulighed for intern kompetenceudvikling og efteruddannelse. Der vil således i relation til den praktiske kompetenceudvikling og efteruddannelse - afhængigt af den en-

kelte kreds' størrelse - være behov for et tværgående samarbejde mellem kredsene eller regionale/nationale ordninger.

Det forhold, at kommissionen har valgt at fokusere på det *minimum af personale*, der skal til for at leve op til kravene, medfører, at den enkelte kreds ikke på egen hånd bliver i stand til at løse alle opgaver. Opgaver, der kan betegnes som ekstraordinære, vil fortsat kunne medføre et behov for assistance fra andre kredse, politikregionerne eller Rigspolitechefens afdelinger. Som eksempel på sådanne opgaver kan nævnes ulykker eller katastrofer, større demonstrationer eller længerevarende blokader m.v. Der tænkes også på organiseret, kompliceret og ressourcetung kriminalitet som internet-kriminalitet og større sager om økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. Endvidere kan nævnes drabssager med ukendt gerningsmand samt større sager om narkotikakriminalitet, der efter omstændighederne vil kunne kræve sagkyndig assistance. Om en opgave kan betegnes som ekstraordinær vil i denne sammenhæng nærmere bero på opgavens karakter og omfang.

Som politikredsen ser ud i dag, har alene 7 ud af 54 politikredse et samlet personaletal på minimum 250 medarbejdere. Ud af de resterende 47 politikredse har 38 et samlet personaletal på 150 eller derunder. 20 politikredse har i dag et personaletal på under 100 medarbejdere. Langt den overvejende del af de nuværende politikredse er således markant for små i forhold til en opfyldelse af de krav, som kommissionen har opstillet. Nedenfor er optrykt et diagram, der viser de nuværende politikredses personaletal i forhold til de opstillede krav.

8.4. Opfyldelsen af de enkelte krav

Ved kommissionens overvejelser om, hvad der skal til, for at en politikreds kan opfylde de opstillede krav, har man som nævnt valgt at tage udgangspunkt i personalestørrelsen. Der er således for hvert krav foretaget en vurdering af, hvor meget personale der skønmæssigt skal til for at opfylde de enkelte krav.

Udgangspunktet for denne vurdering har været kommissionsmedlemmernes – og arbejds- og projektgruppens – erfaringer og viden om den nuværende politikredsstruktur, og herunder særligt forskellige typer af kredses muligheder for at løse de opgaver, som politiet stilles over for.

Ved beregningen af personalestørrelsen er anvendt de samlede nuværende personaletal for de forskellige personalegrupper. Det samlede personaletal omfatter både det politiuddannede personale, kontorpersonalet og juristerne. Når der med udgangspunkt i personaletallet for en enkelt personalegruppe, f.eks. juristerne, er foretaget skøn over det samlede personalebehov, er der således taget udgangspunkt i den eksisterende personalefordeling i kredsene. Personaletallene for de nuværende 54 politikredse fremgår af bilag 4.

Vurderingen af, hvad der nærmere skal til for at opfylde de enkelte krav, skal selvsagt ses i lyset af, hvad der mere præcist ligger i kravene, som er beskrevet ovenfor i kapitel 7.

8.4.1. Bæredygtighed.

8.4.1.1. Udrykning til flere hastende opgaver på samme tid.

- *Krav 1: Kredsen skal organiseres således, at der sikres en rimelig responstid hele døgnet fra kørende patruljer eller udrykningssteder i alle dele af kredsen, og således at der altid kan reageres på flere hastende opgaver samtidig. Endvidere skal den, der foretager udrykning, også være i stand til umiddelbart at løse den opgave, der rykkes ud til, eller at foretage de skridt, der er nødvendige umiddelbart, indtil en eventuel assistance kommer til stedet.*

Kravet om udrykning til flere hastende opgaver indebærer for det første, at kredsen er i stand til at bemane et vist minimum af patruljevogne i alle døgnets timer.

Kravet indebærer endvidere, at kredsen alene bør have én central vagthavendefunktion, hvorfra udrykningsopgaverne samlet disponeres og prioriteres, med henblik på at opnå den

mest optimale udnyttelse af kredsen ressourcer. Den vagthavende må således have et vist minimum af patruljevogne at disponere over hele døgnet.

Kravet forudsætter endvidere, at kredsen har tilstrækkelige ressourcer til at opretholde et kvalificeret kompetenceniveau, således at det politi, der foretager udrykning, både mand- skabsmæssigt og kompetencemæssigt er i stand til umiddelbart at løse den opgave, der rykkes ud til, eller at foretage de skridt, der er nødvendige umiddelbart, indtil en eventuel assistance kommer til stedet. Der tænkes herved på alle uopsættelige og indledende efterforskningsskridt. Som eksempler på sådanne efterforskningsskridt kan nævnes afspærring af et gerningssted med henblik på sikring af spor, gerningsstedsundersøgelse, evakuering i forbindelse med brandsager og ukompliceret sporsikring f.eks. i forbindelse med sikring af fingeraftryk fra indbrud.

Som nævnt i kapitel 7 vil karakteren af nogle af disse hastende opgaver - f.eks. værtshus- slagsmål og gadeoptøjer - kunne indebære, at det ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt ikke vil være forsvarligt eller tilstrækkeligt alene at sende én patruljevogn til stedet.

Det nødvendige beredskab er i dag nøje tilpasset et skøn over det konkrete antal udrykninger og lignende hastende opgaver i et givet område. I de mindre kredse fungerer en relativt stor andel af det samlede politipersonale som en del af det nødvendige beredskab.

En række kredse vil i dag - på grund af deres beskedne beredskab - ikke kunne leve op til kravet, idet en lang række udrykningsopgaver ikke kan løses alene med én patruljevogn. Indtræffer der således værtshusuroligheder og et færdselsuheld med personskaade på samme tid, vil en række af de mindre kredse alene kunne løse begge opgaver ved assistance udefra eller ved at indkalde yderligere personale på arbejde. Dette vil typisk forlænge responstiden og samtidig være afhængigt af, at beredskabet i nabokredsen ikke er optaget af hastende opgaver inden for denne kreds.

Det er kommissionens vurdering, at kravet derfor tilsiger, at kredsen i ydertimerne - det vil sige fra kl. 23 til 07, hvor der er mindst personale på vagt - skal kunne bemane minimum 3-4 vogne.

Det kræver som udgangspunkt ca. 12-14 fuldtidsansatte at bemane én patruljevogn med 2 politibetjente i alle døgnets timer i et år. Det betyder således, at der skal kunne afsættes samlet ca. 48-56 politiuddannede om året for at kunne bemane 3-4 vogne i alle døgnets timer.

For at en politikreds løbende skal kunne afsætte dette antal politifolk til varetagelse af has-

tende udrykningsopgaver, skal kredsene efter *kommissionens* opfattelse have en samlet personalestørrelse på minimum ca. 250 svarende til f.eks. Helsingør.

Den nærmere tilrettelæggelse af patruljevirkksomheden finder *kommissionen* mest hensigtsmæssigt bør overlades til ledelsen i de nye politikredse. Kredsens geografiske udstrækning, herunder trafikforholdene - sammenholdt med antallet af understationer og dermed kørselsafstande til mulige udrykningsdestinationer - vil efter *kommissionens* opfattelse kunne betyde, at det vil være nødvendigt at bevare et beredskab lokalt, således at det kørende beredskab ikke centraliseres. Det er imidlertid i den forbindelse vigtigt at understrege, at disponeringen af ressourcerne også - hvor der måtte være behov for flere beredskaber - bør foretages fra én central vagthavendefunktion i kredsene.

8.4.1.2. Håndtering af større begivenheder.

- *Krav 2: Kredsene skal - i hvert fald indledningsvis - både ledelsesmæssigt og på gadeplan - kunne håndtere såvel varslede som uvarslede større begivenheder.*

Som anført i kapitel 7 indebærer kravet, at kredsene - både ledelsesmæssigt og udrykningsmæssigt på gadeplan - løbende og på alle tidspunkter af døgnet skal være i stand til at håndtere de politimæssige opgaver i forbindelse med større begivenheder. Dette betyder ikke, at kredsene - alene med egne ressourcer - nødvendigvis selvstændigt skal løse opgaverne i forbindelse med større begivenheder. Kredsene skal derimod være i stand til indledningsvis at håndtere en større begivenhed uden fra starten af at være afhængig af assistance udefra.

Vedrørende den ledelsesmæssige del indebærer kravet, at kredsene råder over et tilstrækkeligt antal ledere til, at den enkelte leder kan beskæftige sig med klart afgrænsede opgaver i en given situation med henblik på at bevare det nødvendige overblik. Kredsene skal endvidere være i stand til at inddrage specialuddannede ledere i planlægningen af håndteringen af begivenheden, ligesom disse ledere skal kunne deltage i selve den praktiske gennemførelse af aktionen for at sikre den nødvendige sammenhæng mellem planlægning og praktisk gennemførelse.

Disse tre forudsætninger har nær sammenhæng med hensynet til at kunne gribe hurtigt og effektivt ind på et tidligt tidspunkt i forbindelse med større begivenheder og derved f.eks. hindre, at disse udvikler sig i en voldelig

retning. Et hurtigt reaktionsmønster i sådanne situationer kan således være af afgørende betydning for såvel det politiuddannede personales sikkerhed som for muligheden for at opretholde ro og orden og dermed borgernes sikkerhed.

Det er *kommissionens* vurdering, at disse forudsætninger tilsiger, at kredsene har et samlet personaleletal på minimum ca. 250-300.

Kravet sætter ingen øvre grænse for kredsens størrelse. Jo mere personale, kredsene råder over, jo bedre muligheder vil kredsene have for at kunne håndtere større begivenheder.

En personalestørrelse på ca. 250-300 vil imidlertid gøre det muligt for kredsene at opstille og vedligeholde uddannelse af en første indsatsdeling - en såkaldt taktisk indsatsdeling - der er særligt uddannet til at kunne håndtere større politimæssige indsatser, f.eks. i forbindelse med gadeoptøjer o.lign. En sådan indsatsdeling har særligt materiel og udstyr. Det drejer sig f.eks. om særlige - sikrede - køretøjer, radioudstyr samt indsatsdragter.

En taktisk indsatsdeling består samlet af 37 personer, der fordeler sig med et ledelselement og et føringselement. Ledelselementet består af en delingsfører og 4 gruppeførere. Føringselementet består af delingsføreren og hans stab, der består af 1 radio- og logfører, 1 sanitetsmand, 1 chauffør, der kommer fra delingen, samt 1 gasskytte, der er gruppeføreruddannet.

Det kan i den forbindelse oplyses, at Helsingør med et samlet personaleletal på ca. 250 i dag råder over én taktisk indsatsdeling, og at Ålborg og Glostrup er i stand til at uddanne og vedligeholde 1 ½ deling. De mindre kredse vil i dag alene være i stand til at stille med mindre enheder - f.eks. en ½ deling eller en enkelt gruppe med 8 personer - og vil dermed være afhængig af assistance udefra.

En politikredsstruktur baseret på politikredse med et samlet personaleletal på minimum ca. 250-300 vil tillige medføre, at man i alle dele af landet bedre - og med en kortere varslings tid - vil kunne håndtere større - og ekstraordinære - indsatsopgaver, som måtte kræve mere end én taktisk deling. Det kan oplyses, at politiet i dag råder over i alt 35 ½ deling, der er placeret i politiregionerne, og hvoraf 23 ½ deling er placeret i politiregion VI (Hovedstadsregionen). Kravet betyder således, at alle kredse i en fremtidig struktur gennem samarbejde mere ligeligt vil kunne bidrage til det samlede taktiske beredskab over hele landet.

8.4.1.3. En fælles analyse- og planlægningsenhed.

- *Krav 3: Kredsen skal have en central fælles analyse- og planlægningsenhed - herunder eventuelt for den kriminalpræventive indsats - der er så stor, at der sikres tilstrækkelig ekspertise og et fagligt miljø i enheden, og som tillige koordinerer kredsens præventive arbejde.*

Opfyldelsen af kravet om en central fælles analyse- og planlægningsenhed forudsætter for det første, at enheden har det tilstrækkelige antal medarbejdere for at kunne fungere tilfredsstillende og som en permanent funktion. Enheden skal således kunne fungere uden hensyn til belastningsgraden i kredsen i øvrigt, og således at enhedens medarbejdere ikke samtidig skal varetage opgaver inden for andre områder.

Kravet forudsætter endvidere, at der i enheden er mulighed for at opnå og fastholde et fagligt miljø og en ekspertise, og at der herunder er mulighed for løbende efteruddannelse af medarbejderne.

Kravet om en permanent funktion og muligheden for et fagligt miljø og en ekspertise tilsiger således et vist minimum af medarbejdere i enheden.

En permanent og faglig kompetent enhed vil tillige i højere grad kunne koordinere og nytiggøre kontakten til regionale og nationale analysefunktioner, ligesom dette vil muliggøre en rationel anvendelse af de analyser og efterretninger m.v., der foretages i disse regier, med henblik på at højne det faglige niveau i kredsens planlægnings- og analysefunktion.

Enheden vil endvidere kunne indgå i et kvalificeret samarbejde med Det Kriminalpræventive Råd og derved bl.a. højne kvaliteten i det præventive arbejde i kredsen.

Et vist minimum af medarbejdere i enheden vil endelig mindske enhedens sårbarhed. Sygdom, ferie, kurser el. lign. hos en enkelt medarbejder må således ikke indebære, at enheden ikke løbende er i stand til at varetage analyse- og planlægningsfunktionen og det præventive arbejde i kredsen.

Det er *kommissionens* vurdering, at disse hensyn tilsiger, at enheden består af samlet minimum 4-6 personer, hvoraf 2 forudsættes primært at skulle beskæftige sig med det præventive arbejde.

For at det er rationelt at afsætte dette antal medarbejdere til enheden og for at sikre kredsens reelle mulighed for at indrette politiindsatsen i overensstemmelse med enhedens resultater og realisere fastlagte mål og planer, forudsætter denne mindstestørrelse på enheden end-

videre kredse med en vis samlet personalestørrelse. Det vil således ikke være ressourcemæssigt hensigtsmæssigt i mindre kredse at etablere en enhed med 4-6 medarbejdere, der alene udfører analyse- og planlægningsopgaver. Opfyldelsen af kravet skal således også ses i lyset af de krav til politiindsatsen, der følger nedenfor i krav 4 om gennemførelse af fastlagte planer og mål.

Det er på den baggrund *kommissionens* vurdering, at en opfyldelse af kravet tilsiger, at kredsen har et samlet personaleantal på ca. 250-300, svarende til den nuværende bemanning i f.eks. Helsingør, Roskilde og Gladsaxe. Kredse med et mindre personaleantal vil således ikke rationelt være i stand til at afsætte 4-6 medarbejdere, der udelukkende beskæftiger sig med analyse- og planlægningsopgaver.

8.4.1.4. Gennemførelse af fastlagte planer og mål.

- *Krav 4: Kredsen skal så vidt muligt sikre, at de planer, som ledelsen har lagt for kredsen, kan realiseres og derved kontinuerligt - gennem bedre muligheder for prioritering og omdisponering - sikre løsningen af alle løbende opgaver af såvel reaktiv som proaktiv karakter.*

Som anført i kapitel 7 indebærer kravet, at politiet - sideløbende med at opretholde et beredskab og kunne reagere og følge op på anmeldelser – skal kunne planlægge og gennemføre målrettede indsatser på bestemte områder m.v.

Dette kræver for det første, at kredsen har et tilstrækkeligt antal medarbejdere inden for alle personalegrupper med henblik på at sikre kontinuiteten i opgavevaretagelsen i overensstemmelse med de strategier og målsætninger, der er vedtaget i kredsen. Kredsen skal derfor kunne frigøre de nødvendige personaleressourcer og faglige kompetencer til prioriterede indsatser m.v. og dermed sikre kredsens målopfyldelse.

Kredsen skal således have en samlet personalestørrelse, der muliggør omdisponering af kredsens ressourcer, men uden at dette medfører, at kredsens overordnede strategier og planer derved ikke kan opfyldes.

Kravet forudsætter endvidere, at alle personalegrupper i kredsen har mulighed for at skabe og fastholde et fagligt miljø med henblik på at sikre en kvalificeret opgavevaretagelse. Denne del af kravet skal ses i sammenhæng med krav 9 om en effektiv og ensartet retshåndhævelse. Kravet om et fagligt miljø bety-

der, at kredsen skal have en størrelse, der sikrer et vist antal medarbejdere på alle områder og et vist antal sager inden for forskellige områder, således at det er muligt at opnå og fastholde en ekspertise og erfaring inden for disse områder.

Det er *kommissionens* vurdering, at en opfyldelse af kravet på denne baggrund forudsætter, at kredsen har et samlet personale på ca. 250-300.

Et sådant personaleunderlag vil give kredsen den nødvendige fleksibilitet og omstillings- evne og dermed mindske kredsens sårbarhed. Kredsen vil derved få en personalestørrelse, der er tilstrækkelig til løbende og ved anvendelse af egne ressourcer at danne grundlaget for såvel en kontinuerlig proaktiv som reaktiv indsats.

I kredse med et mindre personale må der ofte foretages en nødvendig prioritering af ressourcerne, der bevirker, at målrettede indsatser og uddannelse m.v. må vige for hastende basisopgaver såsom udrykninger og efterforskning af visse forbrydelser, f.eks. indbrud i sommer- og fritidshuse i sommerperioden m.v.

Det er forudsat, at den enkelte kreds - på trods af en personalestørrelse på 250-300 - som udgangspunkt ikke vil være i stand til at løse opgaver, der må karakteriseres som ekstraordinære. Ekstraordinære situationer kan således berettige, at kredsen ikke løbende er i stand til at afsætte egne ressourcer til såvel særlige indsatser som de løbende daglige opgaver, men må trække på assistance udefra. Regionale og/eller nationale ordninger vil således fortsat på visse områder forventeligt skulle bistå kredsen ved løsningen af opgaver af ekstraordinær karakter.

Ved opgaver af ekstraordinær karakter tænkes på større demonstrationer, større uroligheder i forbindelse med særlige grupperinger, gadeoptøjer, større udrykningsmæssige indsatser i forbindelse med ulykker og katastrofer, længerevarende blokader, længerevarende effektiv overvågning af aktive kriminelle - f.eks. i relation til rockerrelateret kriminalitet o.lign. Der tænkes ligeledes på efterforskning af organiseret, kompliceret og ressourcetung kriminalitet, herunder store sager om økonomisk kriminalitet, narkotika- og miljøkriminalitet, internet-kriminalitet og drabssager med ukendt gerningsmand. Ved store sager om narkotikakriminalitet tænkes f.eks. på sager, der involverer omfattende aflytninger, et stort antal sigtede eller visse sager med internationale forbindelser m.v.

8.4.1.5. *Medinddragelse af personalet i fastlæggelse af strategier og mål.*

- *Krav 5: Kredsen skal løbende kunne afse og medinddrage personaleresourcer i fastlæggelsen af kredsens strategier og mål for at sikre effektiv koordination af løsningen af kredsens opgaver samt en høj grad af information og kommunikation mellem ledelsen og personalet i kredsen. Kredsens øverste ledelse skal således have mulighed for at være synlig i hele organisationen.*

Kravet indebærer for det første, at alle personalegrupper i kredsen har de fornødne faglige forudsætninger - og den tidsmæssige mulighed - for at deltage i arbejdet med fastlæggelse af strategier og mål for kredsen. Denne forudsætning har nær sammenhæng med synspunktet om et fagligt miljø for alle personalegrupper og tilsiger, at kredsen har et antal medarbejdere, der er tilstrækkeligt til, at selv den mindste personalegruppe er i stand til at deltage i dette arbejde.

Kravet forudsætter endvidere, at kredsen har en personalestørrelse, der gør, at selv den mindste personalegruppe - juristerne - er i stand til at afse ressourcer til - sideløbende med de øvrige opgaver - at deltage aktivt i udviklingsaktiviteter.

Ved udviklingsaktiviteter tænkes f.eks. på et projektarbejde i forbindelse med udarbejdelse af virksomhedsplaner, analyse af sagsgangene inden for et bestemt område, formulering af forskellige politikker, herunder personale- og seniorpolitik, implementering af edb-systemer m.v.

Kravet sætter således en nedre grænse for kredsens personalestørrelse.

Kravet tilsiger endelig, at de mål, der opstilles for politikkredsen, og måden, hvorpå disse nås, kommunikerer til samtlige medarbejdere med henblik på at sikre en effektiv samlet målopfyldelse i kredsen. Dette forudsætter, at ledelsen er synlig i organisationen. Denne synlighed vil kunne opnås ved fysisk synlighed og/eller ved anvendelse af moderne informationsteknologi, herunder anvendelse af såkaldte intranet i kredsen.

Muligheden for synlighed har endvidere sammenhæng med antallet af understationer og underenheder og kredsens geografiske udstrækning, herunder forhold af bygningsmæssig karakter. Ved forhold af bygningsmæssig karakter tænkes på de situationer, hvor kredsens personale er spredt i forskellige bygninger.

Det er *kommissionens* vurdering, at opfyldelsen af kravet - for så vidt angår de to første for-

udsætninger om et fagligt miljø og en personalestørrelse, der er tilstrækkelig til, at selv den mindste personalegruppe er i stand til at deltage i udviklingsaktiviteterne - kræver, at det samlede antal jurister i kredsen skønsmæssigt bør være på minimum 10. Således som personalefordelingen er i dag, betyder kravet om 10 jurister, at det samlede personaletal vil være på ca. 250-300.

Det er endvidere *kommissionens* vurdering, at antallet af projektarbejder og andet analysearbejde i kredsene - som det bl.a. fremgår af flerårsaftalens skærpede krav til målbarhed og dokumentation - vil stige i løbet af de kommende år. Kravet om et samlet personaleunderlag på minimum ca. 250-300 skal således endvidere ses i lyset heraf.

For så vidt angår forudsætningen om synlighed, er det *kommissionens* vurdering, at dette som udgangspunkt vil kunne sætte en skønsmæssig øvre grænse for kredsstørrelsen. Således vil den fysiske afstand mellem tjenestestederne i kredsen og antallet af underenheder kunne indebære, at det alt andet lige bliver vanskeligere at opfylde kravet. Dette betyder, at jo større de geografiske afstande er i kredsen - og jo flere underenheder - desto større vil udfordringerne være for ledelsen på dette punkt. Kommissionen har derimod ikke set sig i stand til mere præcist at angive en sådan øvre grænse, idet denne vil afhænge af individuelle forhold, herunder forhold af bygningsmæssig karakter.

8.4.1.6. Faglighed og kompetenceudvikling.

- *Krav 6: Kredsen skal have mulighed for at give personalet bredde i kompetenceudviklingen via efteruddannelse og rotation til forskellige - generelle som mere specialiserede - opgavetyper inden for kredsen, således at opgaverne løbende kan løses på et højt fagligt niveau og med henblik på at rekruttere og fastholde kompetente medarbejdere.*

Kravet forudsætter for det første, at kredse i alle dele af landet har en tilstrækkelig sagsmængde inden for forskellige specialområder, således at en vis grad af specialisering er mulig for alle personalegrupper.

Opgavemængden og karakteren af opgaverne er således af afgørende betydning for muligheden for at opnå, fastholde og videreudvikle kompetence på forskellige områder. Som nævnt i kapitel 7 tænkes der her på områder som økonomisk kriminalitet, herunder på skatte- og af-

giftsområdet, miljø- og narkotikasager og IT-kriminalitet.

Kredsen skal i forlængelse heraf for såvel disse specialiserede arbejdsområder som for opgaver, der ikke forudsætter en særlig ekspertise, råde over en tilstrækkelig opgavemængde og et personaleunderlag, der muliggør en ressourcemæssig rationel løbende efteruddannelse af medarbejderne, uden at den øvrige opgavevaretagelse derved lider skade.

Kredsen skal således internt kunne tilrettelægge den løbende praktiske efteruddannelse af medarbejderne. Denne efteruddannelse kan både foregå ved forskellige kurser som ved interne rotationsordninger til kredsens forskellige afdelinger. For så vidt angår den teoretiske efteruddannelse af medarbejderne er det forudsat, at denne fortsat skal foregå centralt i Politiskolens regi.

Kravet sætter en nedre grænse - men ingen øvre grænse - for kredsstørrelsen. I forbindelse med krav 4 er det anført, at det som minimum kræver en personalestørrelse på ca. 250-300 medarbejdere for løbende at kunne løse alle ordinære opgaver i kredsen. Det er *kommissionens* vurdering, at kredsen for tillige at være i stand til løbende at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige specialafdelinger, skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 svarende til de nuværende politikredse i Glostrup og Ålborg.

I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævede.

8.4.1.7. En central intern administrationsenhed.

- *Krav 7: Kredsen skal have en central intern administrationsenhed med henblik på at sikre en professionel og ressourcemæssig rationel intern administration og med henblik på så vidt muligt at undgå dobbeltadministration inden for kredsen.*

Som anført i kapitel 7 skal den centrale interne administrationsenhed varetage al intern administration omkring personale- og økonomiforvaltning samt de - bagvedliggende - dele af politiets administrative opgaver, der ikke er direkte borgervendte.

Kravet forudsætter, at enheden har det tilstrækkelige antal medarbejdere for at opnå og

fastholde et fagligt miljø i enheden. Kravet forudsætter endvidere, at det er muligt løbende at kunne efteruddanne enhedens medarbejdere, uden at opgavevaretagelsen i enheden herved lider skade.

Kravet forudsætter endelig, at enheden har det tilstrækkelige antal medarbejdere til at kunne fungere som en permanent funktion - uden hensyn til belastningsgraden i kredsen i øvrigt.

Et vist antal medarbejdere vil således mindske sårbarheden i varetagelsen af de interne administrative funktioner, således at sygdom, ferie, fravær el. lign. hos en enkelt medarbejder ikke indebærer, at enheden ikke er i stand til løbende at varetage sine opgaver.

Dette indebærer en vis nedre grænse for antallet af kontoransatte i kredsen og dermed for kredsens samlede personaletal.

Det er *kommissionens* vurdering, at kredsen for at opfylde kravet skal have et samlet personaletal på minimum ca. 100-120, hvilket svarer til f.eks. Viborg, Kolding og Næstved.

Kravet om - så vidt muligt - at undgå dobbeltadministration indebærer på den anden side efter kommissionens opfattelse en skønmæssig øvre grænse for kredsstørrelsen. Kredsene må således så vidt muligt ikke være af en størrelse, der nødvendiggør et ekstra administrationslag, således at den samme administrative opgave udføres både centralt og decentralt i kredsen. Antallet af understationer/underenheder - og størrelsen af disse - vil i den forbindelse kunne få betydning for omfanget af dobbeltadministration. Omvendt vil anvendelse af teknologi - uanset kredsstørrelse - kunne mindske omfanget af dobbeltadministration. Kravet om - så vidt muligt - at undgå dobbeltadministration vil således stille krav til den interne organisering af de nye politikredse.

8.4.2. Fastholdelse af politiets lokale forankring og nærheden til borgerne.

8.4.2.1. *Politiets tilstedeværelse i nærmiljøet.*

- *Krav 8: Kredsen skal organiseres således, at kommuner uden en politistation eller nærpoliti/landpoliti dækkes fra et bestemt tjenestested i en anden kommune, og med en sådan ressource, at kravene til den proaktive og præventive indsats kan opfyldes.*

Som anført i kapitel 7 indebærer kravet, at kommuner uden en politistation eller nærpoliti/landpoliti skal dækkes fra et bestemt tjenestested i en anden kommune, således at politiet

dækker alle lokalområder og er til stede lokalt.

Det nære politi skal imidlertid ikke ses som en isoleret og selvstændig del af kredsens personale, men skal derimod indgå som en integreret del af den samlede politiindsats med henblik på at højne kvaliteten i politiindsatsen i nærområdet. På denne måde indgår det nære politi som en del af grundlaget for den proaktive og præventive indsats. Muligheden for at frigøre personaleressourcer vil imidlertid ofte være afgørende for muligheden for effektivt at kunne gribe ind over for et konstateret problem i et nærområde. Konstaterer politiet i et givet nærområde således behov for en politimæssig indsats, vil det nære politi - som følge af alene at være en enkelt eller et lille antal medarbejdere - som oftest ikke kunne løse denne opgave på egen hånd. I sådanne situationer skal kredsen kunne frigøre ressourcer til f.eks. en målrettet indsats mod det pågældende problem.

Muligheden for effektivt at kunne gribe ind over for et konstateret problem i et nærområde ved at frigøre de nødvendige ressourcer kræver således, at kredsen har en personalestørrelse, der gør det muligt at afse personale til en effektiv politiindsats i nærområdet.

Kravet om et lokalt tilknyttet politi taler isoleret set for, at kredsene ikke bliver for store. Skal kravene til den præventive og proaktive indsats imidlertid også opfyldes, taler dette omvendt for, at kredsene ikke bliver for små.

Langt den overvejende del af kommunerne i den nuværende kredsstruktur har selvstændig politidækning i form af en tilknyttet hoved- eller understation eller et tilknyttet nær- eller landpoliti. Alene 27 kommuner har ikke et tjenestested inden for kommunen, men dækkes fra f.eks. en hoved- eller understation beliggende i en anden kommune. Den nuværende politikredsstruktur lever dermed op til denne del af kravet. Det er ikke tanken at ændre ved principperne for denne lokale polititilstedeværelse.

En lang række kredse har imidlertid i dag vanskeligt ved - sideløbende med de løbende patrulje-, udryknings-, og efterforskningsopgaver - at gennemføre målrettede indsatser, forebyggende arbejde og andet fremadrettet arbejde, såkaldt proaktivt arbejde. Dette skyldes, at en stor del af kredsens personale vil være optaget af de løbende udrykningsopgaver eller andre mere reaktive og bagudrettede hændelser i form af anmeldelser om strafbare forhold o.lign.

Kommissionen har lagt afgørende vægt på at styrke mulighederne for en effektiv politimæssig indsats i lokalområderne, samtidig med at nærheden mellem det lokale politi og den enkelte borger bevares.

Som anført i kapitel 7 indebærer kravet en-

delig, at kredsen skal have et passende antal ekspeditionssteder i forhold til befolkningsunderlag og geografisk udstrækning med henblik på fortsat at kunne betjene borgerne decentralt.

Samtidig skal det sikres, at disse mere borgervendte administrative opgaver udføres på en effektiv og kvalitetsbevidst måde. Dette forudsætter, at der i kredsen er det tilstrækkelige antal kontormedarbejdere, således at sårbarheden over for f.eks. sygdom, ferie el. lign. hos medarbejderne mindskes, og opgaverne dermed løbende kan varetages tilfredsstillende.

Det er *kommissionens* vurdering, at kredsen for at kunne leve op til en nærpoltiindsats, der samtidig opfylder kravene til en effektiv præventiv og proaktiv indsats - på samme måde som ved krav 1 om udrykning til to hastende opgaver på samme tid og krav 4 om gennemførelse af fastlagte planer og mål - bør have et samlet personaletal på minimum ca. 250. Dette samlede personale vil endvidere muliggøre en effektiv varetagelse af de borgervendte administrative opgaver.

Det er *kommissionens* opfattelse, at kredse med en samlet personalestørrelse på ca. 250 medarbejdere på en række punkter vil give forbedrede muligheder for nærhed og tryghed. Dette skyldes som nævnt, at nærhed er en væsentlig del af krav 1 om udrykning til flere hastende opgaver og krav 4 om gennemførelse af fastlagte planer og mål.

Kredse med en samlet personalestørrelse på ca. 250 medarbejdere vil således skabe mulighed for en hurtigere og mere kvalificeret respons på udrykningsopgaver ved, at kredsen råder over flere patruljevogne. Kredse af denne størrelse giver endvidere såvel en højere grad af kompetence hos personalet som mere personale til løsningen af alle løbende opgaver i kredsen på alle tider af døgnet. Kredsens sårbarhed over for f.eks. pludseligt opståede begivenheder, uforudsete hændelser eller udsving i antallet af anmeldelser o.lign. bliver således mindre. På denne måde skabes der mulighed for en højere grad af reel tryghed for den enkelte borger, idet politiet samlet set bliver bedre i stand til effektivt at sætte målrettet ind mod problemer i forskellige nærrområder. Det kan f.eks. dreje sig om at forhindre villainbrud begået af grupper i bestemte områder, at gribe ind over for utilpassede unge på offentlige steder, herunder i butikcentre og på banegårde o.lign.

Kommissionen har endelig hæftet sig ved, at den høring af samtlige lokalnævn, som kommissionen har gennemført som led i sine overvejelser om lokalnævnordningen, viser, at samarbejde mellem politiet og kommunerne er uafhængigt af kredsens personalestørrelse og

af antallet af kommuner i den enkelte politikreds. Der er således generelt set udtrykt stor tilfredshed med samarbejdet med politiet.

8.4.3. Retssikkerhed og legalitetskontrol.

8.4.3.1. En effektiv og ensartet retshåndhævelse.

- *Krav 9: Kredsene skal være i stand til at sikre, at retshåndhævelsen gennemføres på en effektiv og ensartet måde over hele landet.*

Kravet forudsætter for det første, at alle personalegrupper i kredsen skal besidde og løbende kunne vedligeholde den fornødne faglige kompetence. Ved den fornødne faglige kompetence tænkes på faglig kompetence i relation til alle ordinære opgavetyper i kredsen.

Kravet forudsætter endvidere, at kredsen har en personalestørrelse, der er stor nok til, at en effektiv retshåndhævelse inden for alle ordinære opgavetyper kan gennemføres uden assistance udefra.

Kravet har således en meget nær sammenhæng med krav 6 om faglighed og kompetenceudvikling.

Kravet om faglig kompetence er efter *kommissionens* opfattelse en grundlæggende forudsætning for en effektiv retshåndhævelse. Forudsætningen for at opnå denne kompetence og være i stand til at vedligeholde den vil primært afhænge af mulighederne for at udvikle en vis ekspertise og erfaring med hensyn til forskellige sags- og opgavetyper.

Antallet af sager og opgaver - og dermed bl.a. antallet af specialfunktioner - i kredsen samt karakteren af sagerne og opgaverne vil således være af betydning for muligheden for løbende at dygtiggøre medarbejderne inden for kredsen.

Kravet om faglig kompetence skal endvidere ses i lyset af, at kriminaliteten i stigende grad er grænseoverskridende og relateret til bestemte personer og grupperinger, der ikke alene begår kriminalitet inden for et bestemt afgrænset område som f.eks. narkotika, men breder sig over mange områder. Efterforskningen i sådanne sager kræver således en målrettet personrelateret efterforskning, hvor der løbende foretages en vurdering af, hvor efterforskningen mest hensigtsmæssigt skal placeres, idet der herved skal tages hensyn til en optimal udnyttelse af specialistviden og en rationel sagstilrettelæggelse med henblik på en saglig tilskæring af sagen.

En række mindre kredse vil i dag vanskeligt

kunne vedligeholde kompetencen i sagstyper, der kun lejlighedsvis opstår i kredsen. Som følge af kriminalitetens stigende kompleksitet og grænseoverskridende karakter vil sådanne mere specialiserede kriminalitetstyper imidlertid kunne opstå i - eller sprede sig til - alle dele af landet.

Som nævnt i kapitel 7 er kravet om faglig kompetence imidlertid ikke alene tilstrækkelig for en effektiv retshåndhævelse. Det forhold, at kredsens personale besidder den fornødne kompetence, men af mangel på personaleresourcer må undlade f.eks. at foretage efterforskning i visse sager, eller at der som følge af almindeligt sagspres går meget lang tid inden sagens afgørelse, vil ikke leve op til kravet om en effektiv og ensartet retshåndhævelse.

Det er derfor endvidere en forudsætning for opfyldelse af kravet, at der rent personalemæssigt i kredsen er ressourcer nok til at kunne løfte de ordinære opgaver, der løbende skal varetages.

Som et eksempel på behov for yderligere ressourcer i den nuværende struktur kan for så vidt angår det juridiske personale nævnes assistencefuldmægtigordningen. Denne ordning er etableret med henblik på at imødekomme de mindre kredses behov for at kunne trække på ekstra personaleresourcer i særlige situationer, f.eks. i forbindelse med en stor straffesag i kredsen. Den pågældende assistencefuldmægtig vil enten skulle varetage den store sag eller være behjælpelig med den løbende sagsbehandling, mens en af kredsens medarbejdere varetager den store sag.

Justitsministeriet, der varetager den almindelige løbende administrationen af det juridiske personale i politiet, har endvidere oplyst, at de mindre kredse oftere end de større kredse retter henvendelse i anledning af et midlertidigt øget sagspres i kredsen eller en ubesat stilling. Større kredse kan i sådanne situationer - i kraft af et større antal jurister - bedre håndtere udsving i sagsmængden, vakancer eller fravær p.g.a. længerevarende sygdom el. lign.

Kommissionen har forudsat, at visse - ekstraordinære - opgavetyper, ikke kan forventes løst i de nye politikredse alene med egne ressourcer. Regionale og/eller nationale ordninger vil således fortsat på visse områder forventeligt skulle bistå kredsene ved løsningen af opgaver af ekstraordinær karakter. Som eksempler herpå kan nævnes større eksekutive indsatser i forbindelse med længerevarende overvågning af aktive kriminelle - f.eks. i relation til rockerrelateret kriminalitet - samt efterforskning af organiseret, kompliceret og ressourcetung kriminalitet såsom omfattende narkotikasager, kompliceret økonomisk kriminalitet, tunge mil-

jøstraffesager, internet-kriminalitet og drabssager med ukendt gerningsmand. Behovet for og omfanget af bistandsordninger inden for de enkelte opgavetyper vil naturligvis afhænge af størrelsen på de mindste politikredse i en fremtidig struktur.

Det er *kommissionens* vurdering, at en opfyldelse af kravet - særligt i lyset af den udvikling i kriminalitetsmønstre, der er beskrevet i kapitel 4 - forudsætter, at kredsen har et samlet personaletal på minimum ca. 250-300. Kommissionen har således fundet, at kredse med et samlet personaletal på under 200 medarbejdere kan have vanskeligt ved at leve op til kravet.

8.4.3.2. Legalitetsprincippet.

- *Krav 10: Alle dele af politiets arbejde skal hvile på legalitetsprincippet som det bærende element.*

Som anført i kapitel 7 retter legalitetsprincippet sig mod alle personalegrupper i kredsen. Princippet er således ikke særligt rettet mod juristerne i politiet, men vedrører alle personalegrupper.

Kommissionen finder imidlertid, at kravet forudsætter, at juristerne i kredsen ressourcemæssigt er i stand til ikke alene at varetage de mere bagudrettede kontrolopgaver, men tillige har mulighed for mere bredt at tage del i det fremadrettede arbejde.

Det er *kommissionens* opfattelse, at juristerne i de mindre kredse som oftest er bundet af de løbende opgaver med at tage stilling til tiltalespørgsmål, udforme anklageskrifter og gennemføre retssager og derfor ikke har mulighed for mere bredt at tage del i det fremadrettede arbejde.

Kravet indebærer, at én eller flere juristers midlertidige fravær fra embedet - ligesom det almindelige sagspres - ikke må bevirke, at juristerne ikke har mulighed for at deltage i det mere fremadrettede arbejde i kredsen. Kravet tilsiger således et større antal jurister end kravet om en effektiv legalitetskontrol, idet juristerne ikke alene skal kunne varetage en sådan bagudrettet kontrolfunktion, men tillige løbende skal kunne tage del i det fremadrettede arbejde.

Det er *kommissionens* vurdering, at en opfyldelse af kravet forudsætter, at det samlede antal jurister i kredsen er på minimum ca. 10. Med den nuværende personalefordeling svarer dette til en politikreds med et samlet personaletal på ca. 250-300.

I dag er sårbarheden blandt politiets jurister meget stor i de mindre kredse. Således består

juristgruppen – foruden politimesteren – i de 20 mindste kredse i dag alene af en vicepolitimester og én eller to medarbejdere.

Som anført i kapitel 7 tilsiger kravet om legalitetsprincippet endelig, at juristerne er synlige i alle dele af kredsen. Dette forudsætter bl.a., at alle tjenestesteder ses som en integreret del af kredsen, og at kredsens jurister har en regelmæssig kontakt til alle tjenestesteder i kredsen. En sådan regelmæssig kontakt – og dermed synlighed – kan både ske ved jævnlige besøg på de forskellige tjenestesteder, men også gennem anden form for kommunikation, f.eks. ved anvendelse af moderne informationsteknologi som intranet. Den geografiske afstand mellem jurister og politi og antallet af underenheder/understationer vil i denne sammenhæng kunne få betydning for juristernes mulighed for synlighed, tilstedeværelse og løbende at kunne indgå i et samarbejde med det øvrige personale.

Det er imidlertid *kommissionens* opfattelse, at de geografiske afstande - også i en struktur med større kredse - i langt de fleste tilfælde ikke i sig selv vil vanskeliggøre en effektiv integration af legalitetsprincippet henset til de forholdsvis ringe afstande, der også i en fremtidig struktur vil være mellem hovedstation og underenheder. Kommissionen skal imidlertid understrege, at det i alle tilfælde må påhvile politimesteren at sikre legalitetsprincippets gennemslagskraft og juristernes synlighed – uanset de geografiske forhold i kredsen. I denne sammenhæng vil større geografiske afstande og/eller mange underenheder alt andet lige skærpe kravene til politimesterens overordnede tilrettelæggelse af arbejdet på dette punkt, således at der skabes sammenhæng og kontakt mellem kredsens tjenestesteder.

8.4.3.3. En effektiv legalitetskontrol.

- *Krav 11: Kredsen skal være i stand til at sikre et fagligt miljø, der muliggør en effektiv legalitetskontrol med politiets arbejde.*

Kravet om en effektiv legalitetskontrol med politiets arbejde forudsætter et fagligt miljø hos juristerne, således at en bagudrettet kontrol reelt kan gennemføres som en effektiv kontrol.

Kravet om et fagligt miljø betyder, at der skal være et vist mindsteantal af jurister i kredsene. Uanset den enkeltes kvalifikation vil der ved at være flere jurister sammen skabes mulighed for gensidig vejledning, drøftelse og inspiration m.v., der skal danne grundlaget for det faglige miljø og derved muligheden for individuelt at dygtiggøre sig.

En vis mindstestørrelse på juristgruppen vil endvidere muliggøre, at der er flere jurister med forskellig anciennitet, således at der kan bibeholdes en vis erfaring i gruppen, samtidig med at unge jurister får mulighed for at udvikle deres kompetence.

Juristerne skal endvidere antalmæssigt og fagligt have den fornødne gennemslagskraft og tidsmæssige mulighed for løbende at varetage legalitetskontrollen på tilstrækkelig vis. Dette indebærer, at én eller flere juristers fravær fra embedet f.eks. som følge af længerevarende sygdom ikke må bevirke, at der ikke kan gennemføres en reel kontrol med politiets arbejde.

På samme måde som ved legalitetsprincippet vil den geografiske afstand mellem jurister og politi og antallet af underenheder/understationer kunne få betydning for juristernes mulighed for at gennemføre en effektiv legalitetskontrol. Også i denne sammenhæng vil større geografiske afstande og/eller mange underenheder skærpe kravene til politimesterens overordnede tilrettelæggelse af arbejdet på dette punkt.

En række af de mindre kredse i dag er i kraft af, at der kun er en enkelt eller to politifuldmægtige ved embedet, typisk mere sårbare end større kredse med et større antal jurister. En større kreds vil således lettere kunne bære en medarbejders fravær eller et midlertidigt forøget sagspres, uden at den samlede opgavevaretagelse lider skade. Som anført ovenfor har de 20 mindste kredse i dag – med politimesteren - alene 4 jurister eller derunder.

Det er *kommissionens* vurdering, at en opfyldelse af kravet indebærer, at det samlede antal jurister i kredsen er på minimum ca. 5-7. Med den eksisterende personalefordeling svarer dette til politikredse med et samlet personaletal på ca. 120-170, svarende til de nuværende politikredse i f.eks. Kolding, Viborg, Slagelse, Frederiksberg, Esbjerg og Randers.

8.4.4. Hensynet til retskredsgrænser samt kommune- og amtsgrænser.

- *Krav 12: Kredsens grænser skal følge de primærkommunale grænser, således at kredsen indeholder én eller flere hele kommuner.*
- *Krav 13: Kredsens grænser skal så vidt muligt følge de amtskommunale grænser, således at kredsen ikke deles mellem flere amter.*
- *Krav 14: Kredsens grænser må som udgangspunkt ikke gennemskære en retskreds, således at kredsen deles mellem flere*

retskredse.

Disse 3 krav har en betydning for den nærmere geografiske grænsedragning i forbindelse med inddelingen af landet i politikredse. Kommissionen har taget hensyn til de 3 typer af grænser i forbindelse med den nærmere inddeling af landet i politikredse, jf. kapitel 10. Det nærmere indhold af kravene er beskrevet i kapitel 7.

8.5. Hvad kan politiet i dag

Det er *kommissionens* opfattelse, at en politikreds skal have et samlet personaletal på minimum 250-300 medarbejdere for at kunne leve op til de krav, der må stilles til politiet.

En lang række kredse har i dag problemer med at kunne sikre en effektiv og ensartet retshåndhævelse som følge af ressourcemangel. Det betyder, at selv mindre uforudsete hændelser slår planlægningen i stykker. Det kan f.eks. betyde, at man må undlade at efterforske narkotikakriminalitet – eller tage fat på at bekæmpe et narkotikaproblem – fordi man ikke har de fornødne ressourcer til observationer, aflytninger og lignende efterforskningsskridt. Mangel på personaleressourcer betyder også, at man i visse perioder alene har mandskab til at opretholde det nødvendige beredskab, og at målrettede indsatser og det forebyggende arbejde derfor stilles i bero i perioder med f.eks. ferie, sygdom eller andet fravær.

Den overvejende del af de nuværende kredse er endvidere ikke i stand til at sikre en tilstrækkelig kompetenceudvikling hos personalet, herunder uddanne folk til specialfunktioner. Dette gør sig gældende på en lang række områder som efterforskning af narkotika- og miljøkriminalitet, økonomisk kriminalitet og EU-svig. På samme måde er langt de fleste kredse ikke i stand til at uddanne ransagningshold, observationsgrupper, hundepatruljer (narkohunde) m.v. Kredsene er dermed nødt til gå sammen – f.eks. på regionsbasis – for at kunne håndtere opgaver, der kræver en specialviden.

Manglen på personaleressourcer og et utilstrækkeligt fagligt miljø i den nuværende struktur betyder, at langt den overvejende del af de nuværende politikredse ikke har den fornødne fleksibilitet og omstillingsevne.

Det betyder bl.a., at en lang række kredse ikke i dag er i stand til – sideløbende med de løbende patrulje-, udryknings-, og efterforskningsopgaver - at gennemføre målrettede indsatser, forebyggende arbejde og andet fremadrettet arbejde, såkaldt proaktivt arbejde.

Mulighederne for at prioritere bestemte om-

råder og frigøre mandskab til en bestemt - uforudset - opgave er meget ringe og ofte ikke til stede. Det gælder først og fremmest for uforudsete opgaver, men tillige i visse situationer for opgaver eller problemer, man i kredsen er bekendt med eller kunne forudse ville opstå.

Det nødvendige beredskab er i dag nøje tilpasset et skøn over det konkrete antal udrykninger og lignende hastende opgaver i et givet område. I de mindre kredse fungerer en relativt stor andel af det samlede personale som en del af det nødvendige beredskab. Det betyder, at de mindre kredse er meget sårbare i relation til vagtplanlægningen. Er således blot en enkelt person fraværende, kan dette ødelægge kredsens planlægning, idet en anden person – der var tiltænkt andre opgaver – må kaldes på arbejde.

På samme måde er en lang række kredse endelig ikke i alle døgnets timer i stand til at reagere på to hastende opgaver på samme tid uden at få assistance fra en anden politikreds. Indtræffer der således f.eks. værtshusuroligheder og et færdselsuheld med personskaade på samme tid, vil en række af de mindre kredse i dag alene kunne løse begge opgaver ved enten at få hjælp fra en anden kreds eller ved at indkalde yderligere personale. Dette vil ofte forlænge den tid, der går, før politiet kommer til stede, eller før man har fået tilkaldt nok personale til at kunne håndtere opgaven.

8.5.1. Kan kravene opfyldes ved øget samarbejde eller assistanceordninger?

Kommissionen har overvejet, om de opstillede krav kunne opfyldes i den nuværende struktur ved hjælp af et styrket tværgående samarbejde mellem flere politikredse eller ved hjælp af andre assistanceordninger.

Det er imidlertid *kommissionens* opfattelse, at kravene til fremtidens politi på en række punkter ikke kunne opfyldes alene ved samarbejdsaftaler og andre assistanceordninger.

Et tværgående samarbejde vil således ikke kunne kompensere for manglen på personaleressourcer eller en vis mængde af sager i de enkelte kredse og vil dermed ikke kunne gøre det muligt at opnå det nødvendige faglige miljø i de enkelte kredse eller at oprette specialafdelinger i kredsene. Et tværgående samarbejde vil endvidere ikke gøre det muligt i den enkelte kreds rationelt at planlægge og gennemføre et fremadrettet og problemorienteret arbejde, herunder leve op til kravene til en effektiv forebyggende indsats.

Mange samarbejdsaftaler – særligt på de områder, hvor der kræves en øjeblikkelig ind-

sats – vil alt andet lige betyde, at politiet ikke vil kunne reagere tilstrækkelig effektivt og hurtigt i en lang række situationer. Samarbejdsordninger vil generelt gøre beslutningsprocesserne og de administrative procedurer tungere og mere tidskrævende. Sådanne ordninger vil endvidere stille meget store krav til styring og koordination og dermed være ressourcekrævende.

En ordning med øget samarbejde eller assistance vil således ikke kunne afhjælpe den manglende bæredygtighed. En politikredsstruktur baseret på et øget samarbejde vil endvidere medføre, at en række opgaver ikke – alene – vil blive løst af kredsens eget personale, men af personale udefra, der ikke besidder samme lokalkendskab og kontakt til kredsens forskellige miljøer som kredsens eget personale.

En ordning med øget samarbejde eller assistance vil endelig betyde, at det i en række kredse vil være vanskeligt at sikre den fornødne sammenhæng mellem politiets patruljevirkosomhed, indsamlingen af kriminalitetsoplysninger o.lign., den efterforskningsmæssige indsats og anklagemyndighedens retsforfølgning. De vanskeligheder, som en række kredse i dag har ved løbende at løse såvel generelle som konkret opståede problemstillinger gennem et aktivt samspil mellem en patruljerende, en efterforskningsmæssig samt en fremadrettet problemorienteret virksomhed, vil således ikke blive afhjulpet ved en samarbejdsmodel.

Kommissionen anbefaler på den baggrund, at man gør politikredsene større frem for at basere sig på en løsning med samarbejdsaftaler mellem de nuværende politikredse eller andre assistanceordninger.

Kapitel 9: Politiets struktur i andre lande.

9.1. Indledning

Kommissionen har til brug for sit arbejde indhentet oplysninger om politiets organisering i 12 lande.

Kommissionen har i den forbindelse særlig interesseret sig for spørgsmålet om den geografiske organisering af politiet i andre lande, men høringen af de udvalgte lande har også berørt spørgsmålet om politiets overordnede ledelsesstruktur.

De 12 hørte lande er England, Finland, Frankrig, Holland, Irland, Island, New Zealand, Norge, Skotland, Sverige, Tyskland og Østrig.

Afsnit 9.2. indeholder en sammenfattende beskrivelse af politiets geografiske struktur i de 12 lande. Beskrivelsen er foretaget ud fra de overordnede forhold, der har spillet en rolle for den geografiske organisering. Det drejer sig om forholdet til andre administrative inddelinger, befolkningsunderlag, politiets opgaver, geografisk udstrækning, bæredygtige enheder, kriminalitetsbelastning samt en opdeling af politiet i flere organisatoriske niveauer.

Afsnit 9.3. indeholder herefter en nærmere beskrivelse af den strukturreform i Norge, som blev vedtaget i foråret 2001.

Afsnit 9.4. og 9.5. indeholder endelig en overordnet beskrivelse af henholdsvis politiets ledelsesstruktur og anklagemyndighedens struktur i de hørte lande.

9.2. Den geografiske struktur.

Flere af de hørte lande har i 1990'erne gennemført ændringer i politimyndighedens geografiske struktur. Det drejer sig om Irland, Finland, Holland, New Zealand, Norge og Sverige.

Overvejelser om strukturændringer pågår for tiden i Island. Udviklingen i alle landene er gået i retning af større enheder.

Det materiale, som kommissionen har modtaget fra de 12 lande, indeholder hovedsageligt oplysninger om, hvordan man har valgt at strukturere politiet i de enkelte lande. Materialet indeholder derimod kun i begrænset omfang oplysninger om, hvilke hensyn der er søgt varetaget i forbindelse med de gennemførte strukturreformer. Alene materialet fra Norge indeholder en udførlig redegørelse for, hvilke forhold der har dannet grundlag for de

seneste forslag til en ændret politikredsstruktur.

I det følgende er det tilstræbt at begrænse omtalen af strukturen i de 12 lande til de hensyn eller kriterier, som må antages gennemgående at have spillet en rolle i forbindelse med fastlæggelsen af politiets struktur i landene.

Som følge af de store forskelle i opbygningen af politiet i de enkelte lande er der ved beskrivelsen primært fokuseret på dét decentrale niveau i organisationen, der har kompetence i relation til styringen af den umiddelbare myndighedsudøvelse. I lande med flere decentrale niveauer anvendes betegnelsen distrikt om det primære decentrale niveau.

Tendensen i alle de hørte lande har som anført været oprettelse af større politidistrikter.

Oprettelsen af større enheder har i enkelte lande medført afledede organisatoriske konsekvenser. I Sverige har man således valgt at oprette et betydeligt antal næropolitienheder. I New Zealand har man som følge af de større politidistrikter valgt at nedlægge koordinerende regionale enheder. I Norge har man på samme måde nedlagt det regionale niveau. I Irland har man valgt at opretholde den oprindelige struktur med et betydeligt antal enheder på det underordnede niveau. Til gengæld har man hævet den egentlige ledelse og styring til et overordnet niveau, der dækker et større geografisk område.

Det bemærkes, at det modtagne materiale fra Tyskland og Østrig er udarbejdet af forbundsmyndighederne. Det fremgår ikke af materialet, om der i disse lande er foretaget andre inddelinger end dem, som følger af delstatsgrænserne. Det bemærkes endvidere, at der fra Skotland og Frankrig alene er modtaget relativt sparsomme oplysninger for så vidt angår den geografiske struktur.

9.2.1. Forholdet til andre administrative inddelinger.

Samtlige hørte lande har overvejet betydningen af, at politiet geografisk følger andre myndigheds grænser. Stort set alle lande har således inddraget hensynet til andre myndigheds grænser som et relevant kriterium ved fastlæggelsen af politiets decentrale struktur.

Høringssvarene viser imidlertid en betydelig variation ved vurderingen af, hvilke andre

myndigheders organisationsstrukturer der er relevante for grænsedragningen. Alle de hørte lande har dog valgt at lade politidistrikterne følge, hvad der svarer til de primærkommunale grænser. I Norge har man endvidere overvejet at lade politidistrikterne følge de såkaldte "fylke-grænser", hvilket svarer til amtsgrænser i Danmark. Man valgte dog ikke at følge disse, da de primært havde rod i historiske og administrative inddelinger og ikke i overvejelser vedrørende politimæssige hensyn.

I Finland og Sverige har man som ramme for arbejdet tillagt den geografiske organisering af den samlede decentrale statslige forvaltning afgørende betydning. Kriteriet har ligeledes været benyttet i Norge, uden at det dog er tillagt afgørende betydning. I Finland har man valgt at organisere hele den decentrale statslige administration inden for de samme geografiske rammer, så hver myndighed, herunder politiet, i dag består af 90 distrikter fordelt på 5 regioner. Samme synspunkt har gjort sig gældende i Sverige, hvor lenene i vidt omfang udgør den geografiske ramme for den decentrale statsadministration. Den seneste ændring i politikredsinddelingen i Sverige, der fandt sted pr. 1. juni 1998, medførte således en reduktion i antallet af kredse fra 23 til 21, således at politikredsgrænserne i dag er sammenfaldende med lensgrænserne.

Den geografiske struktur på domstolsområdet er i Norge tillagt en vis betydning i forbindelse med overvejelserne om politiets fremtidige geografiske inddeling. Således er det både i forbindelse med reformovervejelserne vedrørende en fremtidig politikredsstruktur og en ny retskredsstruktur tilkendegivet, at man finder det væsentligt, at der i muligt omfang sikres et geografisk sammenfald i de to myndigheders decentrale struktur. Man har til gengæld ikke tillagt grænserne for statsadvokatembederne betydning. Dette skyldes primært, at der samtidig med strukturovervejelserne inden for det norske politi foregik reformarbejde inden for anklagemyndigheden.

I Island, hvor der er 8 retskredse og 27 politidistrikter, er politidistrikterne placeret inden for retskredse. Domstolens organisation ses ikke at have spillet nogen selvstændig rolle i forbindelse med politikredsinddelingen i Sverige og Finland. I Skotland følger anklagemyndigheden - og ikke politiet - den geografiske struktur på domstolsområdet. Det fremgår ikke af det modtagne materiale i øvrigt, hvorvidt man i de resterende lande har tillagt spørgsmålet betydning.

I Irland, Norge, Island og til dels Holland varetager det lokale politi som i Danmark anklagemyndighedsfunktionen i visse sager, hvorfor

politiets og anklagemyndighedens geografiske strukturer her er sammenfaldene. I Finland - der har en fælles decentral statslig forvaltningsstruktur - er der ligeledes geografisk sammenfald mellem politiets og anklagemyndighedens enheder lokalt. I Sverige er der derimod store forskelle mellem de to myndigheders geografiske strukturer lokalt. Der er således 21 politidistrikter og 38 åklagarkammer.

Det fremgår ikke af det modtagne materiale i øvrigt, hvorvidt man i andre lande har tillagt spørgsmålet om anklagemyndighedens struktur betydning.

9.2.2. Befolkningsunderlag.

Befolkningsunderlaget i de nuværende danske politikredse udgør i gennemsnit knap 100.000 indbyggere. Det gennemsnitlige indbyggertal i kommissionens forslag til 25 nye politikredse er ca. 213.000.

Af de hørte lande baserer alene de norske, de finske og de islandske politidistrikter sig på mindre befolkninger end de danske kredse. Politidistrikterne i Finland omfatter således i gennemsnit 57.000 indbyggere og distrikterne i Island ca. 10.000 indbyggere.

I Norge, der indtil udgangen af 2001 har 54 politikredse, er det gennemsnitlige befolkningstal i kredsene ca. 85.000 indbyggere. I Norge har man som nærmere beskrevet nedenfor i afsnit 9.3. vedtaget at reducere antallet af kredse til 27 fra den 1. januar 2002. De nye kredse vil herefter basere sig på i gennemsnit ca. 166.000 indbyggere.

I de øvrige lande omfatter politidistrikterne væsentligt flere indbyggere, end tilfældet er i Danmark. I New Zealand og Sverige omfatter det gennemsnitlige politidistrikt således henholdsvis ca. 325.000 og ca. 440.000 indbyggere. I England, Holland og Irland er der tale om endnu større enheder. Således udgør befolkningsunderlaget i de hollandske politidistrikter i gennemsnit over en halv mio. indbyggere, og de engelske politidistrikter samt de primære decentrale enheder i Irland omfatter i gennemsnit over en mio. indbyggere.

9.2.3. Politiets opgaver.

Politiets arbejdsopgaver og -belastning har været et gennemgående emne i forbindelse med overvejelser om politikredsinddelingen i Norge. Det fremgår således, at der er en direkte og naturlig sammenhæng mellem indbyggertallet i et område og mængden af politiopgaver. Samme synspunkt har været anvendt i

forbindelse med politikredsinddelingen i Holland.

Man har i Norge i forbindelse med det indledende reformarbejde foretaget en vurdering af politiets opgaver og har på den baggrund anslået rammerne for det befolkningsunderlag, som en rationel varetagelse af politiopgaverne bør basere sig på. Man har således fundet, at politikredsene fremover bør have et befolkningsunderlag på mellem 50.000 og 200.000 indbyggere. Det fremgår imidlertid ikke af materialet, på hvilket grundlag denne vurdering nærmere er foretaget, og nordmændene har i øvrigt ikke i det senere reformarbejde villet lade sig binde af disse tal, men har i stedet alene ladet indbyggertallet indgå som et vigtigt kriterium.

Det modtagne materiale fra Sverige og Finland indeholder ikke oplysninger om, hvorfor man har tilstræbt en fælles geografisk struktur for den decentrale statslige forvaltning, herunder for politiet. Man har i disse lande baseret sig på et befolkningsunderlag, der er bestemt af generelle forvaltningsmæssige hensyn. Man har således ikke baseret sig på et befolkningsunderlag, der bygger på en vurdering af de politimæssige opgaver alene. I det omfang overvejelserne i disse lande har medført enheder, som har været af en uhensigtsmæssig størrelse i forhold til en rationel varetagelse af politiets arbejde, har man - hvor de geografiske enheder har syntes for små - indført regionale instanser over de lokale (Finland), mens man - hvor enhederne er forekommet meget store - har oprettet nærpolitienheder (Sverige). Svensk politi har således i dag 6.000 medarbejdere beskæftiget i 435 nærpolitienheder.

På samme måde har man i New Zealand foretaget en tilpasning af den samlede organisation i tilknytning til den seneste ændring i distrikterne. Konsekvensen af de større politidistrikter har således været nedlæggelse af koordinerende regionale enheder. I Irland, hvor man har fastholdt et betydeligt antal decentrale enheder, herunder et betydeligt antal stationer, har man hævet den egentlige ledelse og styring til et overordnet niveau med større geografisk udstrækning - regionen.

9.2.4. Geografisk udstrækning.

Med de forbehold, der må knyttes til sammenligninger af forskellig geografi, kan man i relation til den geografiske udstrækning af politidistrikterne inddele de hørte lande i fire grupper.

I den første gruppe, der alene omfatter Holland, er politidistrikterne i gennemsnit 1.640 km².

I den anden gruppe, der består af Finland, England og Island, er den geografiske udstrækning af politidistrikterne i gennemsnit ca. 3.600 km².

Landene i den tredje gruppe - der omfatter Norge og Irland - har politidistrikter på i gennemsnit henholdsvis ca. 6.000 og ca. 14.000 km². Til denne gruppe kan formentlig tillige henregnes Østrig, der på det regionale plan er organiseret i overensstemmelse med provinsinddelingen. Den gennemsnitlige geografiske udstrækning af de østrigske provinser er således på ca. 9.000 km². Det kan i øvrigt oplyses, at de norske distrikter efter 1. januar 2002 vil komme til at dække knap 12.400 km².

I Sverige og New Zealand, der udgør den fjerde gruppe, strækker politidistrikterne sig gennemsnitligt over et areal på mere end 20.000 km².

Inden for de enkelte lande er der imidlertid - bortset fra Irland - meget store forskelle i politidistrikternes størrelse.

Den arealmæssige udstrækning af politidistrikterne ses som udgangspunkt ikke at være tillagt nogen væsentlig selvstændig betydning i forbindelse med strukturovervejelserne på politiets område.

Når der i forbindelse med vurderinger af den geografiske struktur er indgået overvejelser omkring responstid og lignende, er den samlede geografiske udstrækning af distriktet som regel fundet mindre relevant end andre geografiske forhold som bjergkæder, fjorde, søer og dårlige trafikforhold.

Befolkningsunderlaget er således tillagt vægt frem for arealet. I Sverige, Finland og Island, der har en meget uensartet befolkningstæthed, har man i forbindelse med strukturovervejelserne på politiets område tilsyneladende set helt bort fra det arealmæssige aspekt og i stedet taget udgangspunkt i befolkningsunderlaget

I Norge har man i forbindelse med de seneste strukturovervejelser fremhævet, at arealet - blandt andet som følge af den teknologiske udvikling - ikke i sig selv er et afgørende kriterium. Man har endvidere anført, at der erfaringsmæssigt er få indbyggere og lav kriminalitet i de arealmæssigt store distrikter og høj kriminalitet i de små distrikter med mange indbyggere. I Holland har man ligeledes haft denne erfaring, og man har derfor valgt at tage hensyn til bebyggelsesprocenten ved inddelingen af landet.

I Irland, der ikke er præget af geografiske forhold, som virker væsentligt hæmmende på samfærdsel og som - i lighed med Danmark - har en relativ jævn befolkningstæthed, er arealet tilsyneladende tillagt en vis betydning. I

hvert fald kan det konstateres, at man har etableret en struktur med geografisk relativt ensartede størrelser på distrikterne.

Som eksempel på et noget utraditionelt kriterium har man i New Zealand valgt at give kriteriet "samhørighedsfølelse" prioritet. Man har således inddelt landet primært på baggrund af traditionelle og kulturelle sammenhænge inden for befolkningen. En inddeling på dette grundlag har man her fundet hensigtsmæssig, selv om dette har medført enheder af meget uensartet størrelse i relation til såvel befolkningsunderlag som areal. I Norge har man ligeledes benyttet samhørighedsargumentet. Man har dog ikke tillagt kriteriet afgørende betydning.

9.2.5. Bæredygtige enheder.

Strukturreformerne i de forskellige lande har som anført medført større geografiske enheder. Man har i den forbindelse i Holland, Norge og New Zealand udtrykkeligt fokuseret på ønsket om i forbindelse med strukturovervejelserne at skabe mere bæredygtige, og dermed mere effektive, distrikter. I disse lande har man således lagt vægt på at sikre, at de enkelte politidistrikter fremover vil være i stand til selv - både kvantitativt og kvalitativt - at varetage de løbende opgaver i distriktet. Endvidere har man i Norge ønsket at sikre, at flest mulige ressourcer blev brugt til udadvendte aktiviteter og mindst muligt til intern ledelse og administration.

I Norge har man således i forbindelse med de seneste strukturovervejelser tillagt det vægt, at man i større enheder vil kunne samle og optimere udnyttelsen af, hvad der i dag kan karakteriseres som konkurrerende specialkompetencer inden for ét distrikt. På samme måde er det indgået i overvejelserne, at større enheder vil gøre det nemmere at rekruttere de medarbejdere, der i dag er behov for - og som der i stigende omfang på sigt vil være behov for - inden for det administrative område (økonomi, IT, organisations- og personaleudvikling). Endelig er det anført, at man i større enheder personalemæssigt opnår en reduceret sårbarhed og dermed øget fleksibilitet, således at der i højere grad vil kunne gennemføres initiativer med henblik på kompetenceudvikling på det politifaglige område.

9.2.6. Kriminalitetsbelastning.

Enkelte lande har ved inddelingen i politidistrikter lagt vægt på "kriminalitetsgeografien" i landet. I såvel Holland som Norge tillægges det således betydning, hvor stor kriminalitetsbe-

lastningen er i de enkelte områder. I Norge tillægges det endvidere betydning, om visse typer kriminalitet går igen i flere områder, og om denne kriminalitet eventuelt har en indbyrdes forbindelse, der gør forebyggelse og efterforskning af denne lettere, hvis begge områder er i samme distrikt.

9.2.7. Flere organisatoriske niveauer.

Man har i flere lande foretaget en geografisk inddeling af politiet på flere organisatoriske niveauer.

Antallet af sådanne niveauer med større eller mindre geografisk ansvarsområde varierer imidlertid betydeligt de hørte lande imellem. I Irland er der således under det centrale niveau i dag 4 decentrale niveauer (regioner, divisioner, distrikter og underdistrikter). I Sverige er der i dag to decentrale niveauer.

I Irland har man i 1996 valgt at tilføje endnu et niveau i strukturen (regionen), medens man i New Zealand har begrænset antallet af niveauer. Man har således i forbindelse med den seneste reform - hvor antallet af politidistrikter blev begrænset - nedlagt et koordinerende regionalt niveau. På tilsvarende måde har man i Norge ophævet den såkaldte "landsdelsordning", der i 1986 blev etableret med henblik på at sikre en bedre planlægning, tilrettelæggelse og koordinering af udnyttelsen af landsdelens samlede politiressourcer. Opgaverne er nu placeret i et politidirektorat. I forbindelse med reformarbejdet i Norge overvejede man endvidere, om man skulle tillægge et såkaldt "kontrolspænds-argument" betydning. Man overvejede således, om der var en øvre og nedre grænse for, hvor mange enheder det enkelte politidistrikt kan have under sig. Man valgte dog ikke at fastsætte sådanne grænser, da moderne teknologi i vidt omfang har gjort dette synspunkt overflødig.

De indhentede høringssvar giver kun i ringe omfang indblik i, hvordan man har valgt at strukturere opgavevaretagelsen på de traditionelle politiområder.

I England og Holland er der som udgangspunkt både ordens- og kriminalpolitienheder ved hver station. I Finland opererer man alene med relativt små kriminalpolitienheder i det enkelte distrikt, mens hovedparten af kriminalpolitiopgaverne varetages fra centralt hold. Som en tredje model har man i Østrig - og til dels i Frankrig - organiseret ordenspolitiet på lokalt niveau, medens kriminalpolitienhederne opererer på regionalt niveau. Man har således ikke fundet det hensigtsmæssigt med kriminalpolitienheder på de enkelte lokale stationer.

9.3. Særligt om strukturreformen i Norge.

Den norske regering nedsatte den 26. februar 1998 et udvalg (Politidistriktsudvalget), som fik til opgave at fremsætte forslag til organisatoriske ændringer i politietaten, herunder konkrete forslag til en ny distriktsinddeling.

Det var forudsat, at udvalget ved udarbejdelsen af anbefalingerne skulle arbejde i nær kontakt med "Strukturudvalget for herreds- og byretterne", som var blevet nedsat bl.a. med den opgave at fremsætte forslag til en fremtidig struktur på domstolsområdet. Strukturudvalget for herreds- og byretterne afgav betænkning i maj 1999, hvoraf det fremgår, at man i de to udvalg har bestræbt sig på at forhindre "tilfældige" afvigelser i grænserne. Man har således tilstræbt at lade grænserne være sammenfaldende, hvor særlige forhold ikke har gjort dette umuligt. På domstolsområdet indebærer anbefalingerne en struktur med enten 49 eller 53 retskredse.

Udvalget vedrørende politiets forhold afgav betænkning den 4. marts 1999. Et lovforslag om oprettelse af et Politidirektorat blev efterfølgende fremsat. Lovforslaget blev vedtaget og Politidirektoratet trådte i kraft den 1. januar 2001. I relation til den geografiske struktur iværksattes yderligere lovforberedende arbejde i departementet. Dette arbejde resulterede i en såkaldt stortingsmelding fra det norske Justitsministerium. Meldingen blev afgivet den 12. januar 2001.

Politidistriktsudvalget havde i sin betænkning foreslået en reduktion af antallet af politidistrikter fra de nuværende 54 til 37-38 distrikter. Departementet foreslog i stortingsmeldingen en yderlig reduktion i antallet af politidistrikter fra 54 til 28.

Retsudvalget under det norske Storting afgav den 15. maj 2001 indstilling til Stortinget vedrørende anbefalingerne i stortingsmeldingen. Et flertal af Retsudvalgets medlemmer anbefalede, at politikredse reduceres fra 54 til 27. Indstillingen fra Retsudvalget blev efterfølgende behandlet af Stortinget, som valgte at følge denne. Det norske Justitsministerium har oplyst, at det er tanken, at de nye politikredse skal træde i kraft omkring den 1. januar 2002.

9.3.1. Baggrunden for strukturreformen.

Den overordnede opgave ved udformningen af en ny geografisk struktur har været at optimere udnyttelsen af politimyndighedens samlede ressourcer samtidig med, at der tages behørigt hensyn til de generelle målsætninger for politi-

ets virksomhed, som består i sikring af borgerens tryghed, bedst mulig kriminalitetsbekæmpelse, ydelse af god service samt sikring af trygge og gode arbejdspladser for de ansatte i etaten.

I stortingsmeldingen fra det norske Justitsministerium vedrørende politireform 2000 anføres følgende tre hovedformål med omstruktureringen:

- Et politi, som mere effektivt forebygger og bekæmper kriminalitet.
- Et politi, som er mere serviceorienteret.
- Et politi, som arbejder mere økonomisk.

I Justitsdepartementets stortingsmelding foretages indledningsvis dels en klarlægning af de nye samfundsforhold, som på en række punkter påvirker politiet, og dels en tilstandsvurdering af politiets rolle.

Departementet anfører som eksempler på ændrede samfundsforhold internationaliseringen og globaliseringen, de demografiske ændringer, specialiseringen, kravet om øget offentlig service, kriminalitetsudviklingen samt IT-samfundet, og dermed udviklingen på teknologi- og kommunikationsområdet. Navnlig de fire sidste forhold har efter departementets opfattelse betydning for politiets rolle i samfundet.

Departementets synspunkter kan overordnet sammenfattes i følgende punkter:

- *Befolkningen stiller øget krav om offentlig service. Dette gælder også i relation til politiet. En omstrukturering kan sikre borgerne en bedre service.*
- *Den teknologiske udvikling giver mulighed for besparelser. Andre og mere effektive samarbejdsformer kan således anvendes. Disse kan – udover at give en bedre ressourceanvendelse – medføre større åbenhed og nærhed i forhold til såvel ansatte som borgere. Denne åbenhed og nærhed stiller dog nye krav til politiet.*
- *Kriminalitetsudviklingen peger i retning af, at kriminaliteten i fremtiden vil øges såvel inden for traditionel kriminalitet som inden for organiseret og grænseoverskridende kriminalitet. En sådan udvikling tilfører øget forebyggende arbejde, mere effektiv strafforfølgelse, omstrukturering i retning af fleksible, men samtidig bæredygtige, enheder, der kan samarbejde såvel med andre indenlandske aktører som udenlandske aktører, inddragelse af IT i efterforskningen i videre omfang samt øget internationalt samarbejde.*

Disse ændrede samfundsforhold gør det efter

departementets opfattelse relevant at overveje, om strukturændringer er nødvendige, hvis politiet fortsat skal kunne fungere tilfredsstillende, og om politiet eventuelt kan løse sine opgaver bedre efter en omorganisering.

For at besvare disse spørgsmål foretager departementet en "tilstandsvurdering" af politiets rolle. Herefter opregnes de opgaver, som politiet overordnet skal løse:

- *at skabe tryghed*
- *at forebygge ordensforstyrrelser og kriminalitet*
- *at efterforske og straffe begået kriminalitet*
- *at udføre en række forvaltningsmæssige funktioner*
- *at udføre grænsekontrol*
- *at samarbejde med andre myndigheder, såvel nationale som internationale.*

Som nævnt var de tre hovedformål med meldingen at øge effektiviteten i politiet, at gøre politiet mere servicevenligt samt at bruge færre ressourcer. Disse tre formål vil efter departementets opfattelse blive opfyldt ved en sammenlægning af politidistrikter.

Det anføres således, at den faglige kompetence vil blive styrket i større enheder, hvilket vil gøre politiet bedre rustet til at bekæmpe nye kriminalitetsformer. Større distrikter vil endvidere give større ressourcemæssig handlefrihed, hvilket igen vil medføre større fleksibilitet og lokal tilpasning. Sammenlægning af distrikter vil endelig frigøre arbejdskraft, som kan benyttes andre steder. Dette vil ske ved brug af IT og ved samkøring af visse administrative funktioner.

Departementet overvejede ved udarbejdelsen af større og mere bærekraftige politikredse flere modeller. Én model var at benytte grænserne for "fylke" (svarer til amter). Departementet fandt på den ene side, at en sådan model ville skabe strukturel harmoni. På den anden side ville en struktur, der baserede sig på "fylke"-grænserne ikke i tilstrækkelig grad tilgodese politimæssige hensyn. Man fandt således, at inddelingen i politidistrikter burde ske ud fra en konkret vurdering, hvor hensynet til politiets løsning af sine opgaver på en effektiv måde blev tillagt afgørende betydning.

Som nævnt lagde departementet afgørende vægt på, at politiets mulighed for at løse deres opgaver skal sikres bedst muligt. Dette gør, at ikke blot et enkelt kriterium har været afgørende ved forslaget til politikredsinddeling. Departementet har derimod lagt vægt på en række kriterier, som har indgået i en samlet vurdering for hver enkelt distrikt. Følgende kri-

terier har i den forbindelse været anvendt:

- *På trods af forskelle mellem domstolenes og politiets opgaver lægges der en vis vægt på ensartethed mellem grænserne for politidistrikterne og retskredsene.*
- *"Fylke"- og kommunegrænserne er tillagt betydning ved inddelingen. "Fylke"-grænserne er dog fraveget i en række tilfælde.*
- *Departementet lægger ikke blot vægt på at skabe bæredygtige kredse i politimæssig forstand, men søger også at skabe en række funktionelle regioner i øvrigt. Dette indebærer f.eks. at alle borgere generelt skal sikres et godt offentligt tjenestetilbud, uanset hvor i landet de er bosat.*
- *Der er lagt vægt på såvel størrelsen som arten af kriminalitet ved inddelingen.*
- *Departementet har ved inddelingen af landet inddraget mulighederne for at kommunikere inden for kredsen såvel politimyndighederne imellem som politiet i forhold til borgerne.*
- *Det har ved inddelingen haft betydning, hvor mange indbyggere hvert distrikt ville få. Dette kriterium er dog, ligesom de andre kriterier, ikke tillagt afgørende betydning, og departementet har således ikke fastsat en nedre og øvre grænse for antallet af indbyggere i de enkelte distrikter.*
- *Overvejelser vedrørende den arealmæssige størrelse af de enkelte distrikter er tillagt betydning ved inddelingen, men heller ikke dette kriterium er tillagt afgørende betydning.*
- *Der er lagt vægt på hensynet til forskellige befolkningsgruppers samhørighed. Visse kommuner hænger således naturligt sammen, og dette har man inddraget ved inddelingen.*
- *Hvor en bestemt type kriminalitet har haft forbindelse til flere kommuner, har dette talt for at lade disse kommuner indgå i samme politidistrikt.*
- *Departementet har overvejet - men ikke tillagt det afgørende betydning - hvor mange enheder det enkelte politidistrikt ville have under sig. Moderne teknologi gør det således muligt for det enkelte distrikt at lede et betydeligt antal enheder.*
- *Der er lagt stort vægt på, hvad forskellige myndigheder har fremført i relation til departementets samt Politidistriksudvalgets overvejelser.*

Departementet foreslår på baggrund af disse kriterier en ny struktur bestående af 28 politidistrikter. Disse 28 distrikter har departementet inddelt i 3 grupper: store, mellemstore og små. De mellemstore, som er den største gruppe, be-

står af 18 distrikter.

I gennemsnit vil det enkelte distrikt have et befolkningsunderlag på 160.000 indbyggere og et areal på 11.586 km². Det største indbyggertal vil være på ca. 508.000 indbyggere i Oslo, og det mindste distrikt får ca. 29.000 indbyggere. Arealet spænder fra 291 km² til 29.888 km².

Antallet af driftsenheder vil i gennemsnit være 15. Det højeste antal vil være 33, og det mindste antal vil være 6.

Departementets forslag blev som nævnt vedtaget i foråret 2001 med enkelte modifikationer, således at antallet af politidistrikter er reduceret fra 54 til 27. Det skal i den forbindelse anføres, at departementet i meldingen anfører, at politidistriktsstrukturen jævnlige bør vurderes.

Den nye struktur træder i kraft den 1. januar 2002. De nye politidistrikter etableres således fra og med den 1. januar 2002. Departementet har oplyst, at det er tanken, at omorganiseringen skal være tilendebragt i løbet af 2002.

9.3.2. De økonomiske og administrative konsekvenser af strukturreformen.

Det norske Justitsdepartement fremhæver overordnet, at de nye politidistrikter bliver mere bæredygtige og vil råde over større ressourcer både for så vidt angår personale og materiel. Dette vil give større budgetmæssig handlfrihed og fleksibilitet. Det faglige miljø i det enkelte distrikt vil endvidere blive bedre, og det vil være muligt at opbygge, vedligeholde og udnytte forskellige typer specialkompetencer, hvilket vil mindske behovet for bistand fra særorganer og andre distrikter.

Justitsdepartementet anslår, at reduktionen af politidistrikter fra 54 til 27 vil medføre en frigørelse af personaleressourcer. Dette skyldes dels rationalisering og stordriftsfordele og dels, at visse arbejdsopgaver falder bort.

Det er tanken, at de personaleressourcer, der kan frigøres, enten vil blive overført til det pågældende politidistrikts "frie midler" eller blive omfordelt til andre enheder. I forbindelse med denne overførsel/omfordeling skal politireformens tre hovedformål - bedre kriminalitetsbekæmpelse, en forbedret ressourceanvendelse og øget service over for borgerne - være styrende.

For så vidt angår stillingen som politimester vil reduktionen af politidistrikter naturligt indebære, at antallet af disse reduceres tilsvarende. Reduktionen af politidistrikter vil også påvirke antallet af "administrationschefer".

I alt vil reformen medføre, at der frigøres 52 årsværk inden for politimester-/administrationschefgruppen.

På det administrative område forventes frigørelsespotentialet at udgøre (mindst) 20%. Omsat til årsværk udgør dette samlet ca. 80-90 årsværk. Dette frigørelsespotentiale opnås ved, at flere distrikter sammenlægges, og at der i det nye distrikt oprettes fælles enheder for økonomi- og personaleadministration.

Frigørelsespotentialet er større for så vidt angår vagtcentralerne. Departementet lægger til grund, at der - af hensyn til koordinering af ressourcerne inden for det enkelte distrikt - alene skal være én vagtcentral i distriktet. Ved at slå en række distrikter sammen, frigøres dermed det mandskab, der betjener centralerne i de distrikter, der ikke vil udgøre selvstændige politidistrikter i fremtiden. Da antallet af distrikter reduceres fra 54 til 27 anslås frigørelsespotentialet til ca. 43%. Dette svarer til ca. 300-350 årsværk. Det bemærkes, at ikke alle eksisterende distrikter har sin egen vagtcentral.

Departementet foreslår, at antallet af arrester reduceres. Der bør således kun være en (hoved)arrest i hvert distrikt. Det anslås i den forbindelse, at der samlet vil blive frigjort ca. 10 årsværk som følge af færre opgaver med transport og fremstilling af arrestanter.

En reduktion af antallet af politidistrikter fra 54 til 27 vil således samlet medføre, at ca. 440-490 årsværk frigøres. Der frigøres således i alt 52 årsværk inden for ledelse, ca. 80-90 årsværk inden for administration, planlægning og beredskab, ca. 300-350 årsværk som følge af behovet for færre vagtcentraler samt endelig ca. 10 årsværk som følge af en forventet effektivisering inden for transport og fremstilling af arrestanter.

Politireformens gennemførelse anslås at indebære en række omkostninger.

På IT-området anslås det, at udgifterne vil beløbe sig til ca. 25 mio. kr. Reformen vil dog også medføre besparelser på dette område, da antallet af IT-medarbejdere kan reduceres som følge af centraliseringen. Denne besparelse indgår imidlertid som en del af frigørelsesprocenten på 20% på det administrative område.

For så vidt angår de bygningsmæssige konsekvenser anføres det, at disse blandt andet vil afhænge af lejeaftalers varighed, lokalernes beliggenhed samt muligheden for at centralisere visse funktioner. Det er derfor ikke mere præcist angivet, om de bygningsmæssige forhold indebærer en besparelse eller udgifter ved politireformens gennemførelse. Departementet antager dog, at reformen ikke samlet set vil betyde et øget udgiftsniveau til bygninger.

Departementet antager herudover, at politireformen vil medføre omkostninger på ca. 1,5 mio. kr. til fysisk flytning af personale og omkostninger på ca. 5 mio. kr. til ombygning af ra-

diosystemer og omlægning af telefoner. Endelig kan en række andre omstillingsomkostninger forekomme. Eksempelvis kan der være behov for ekstern konsulentbistand på en række områder.

9.4. Politiets ledelsesstruktur.

Hvor der ved spørgsmålet om den geografiske inddeling er visse forhold, som går igen i alle de hørte lande, er der for så vidt angår ledelsesstruktur store forskelle mellem de 12 lande. I det følgende er derfor fremdraget en række eksempler på de temmelig forskelligartede ledelsesorganer og samspilsrelationer, som præger de forskellige landes myndigheder.

9.4.1. Kollegiale organer.

I en række af de hørte lande er kollegiale myndigheder tillagt en væsentlig rolle i ledelsen af politiet.

I Sverige har man valgt at opbygge politi-myndigheden omkring kollegiale organer på 3 niveauer - Rikspolisstyrelsen, polisstyrelser og polismånder. Den formelle styrings- og beslutningskompetence på alle niveauer hører således under de kollegiale organer.

I New Zealand har man valgt at etablere et kollegialt organ som en slags koncernledelse med deltagelse af chefer for de forskellige niveauer i myndigheden. Organets opgave består i at fastlægge politiets overordnede politikker og strategier samt at rådgive de enkelte politidistrikter med henblik på at sikre, at opgaver lokalt varetages i overensstemmelse med de overordnede nationale prioriteringer. Organet har således ingen selvstændig kompetence i relation til operative dispositioner i de enkelte distrikter.

I England har man tillagt kollegiale ledelsesorganer beslutningskompetence på nærmere afgrænsede områder som prioriteringen af politiets ressourcer og udnævnelse af politiets øverste chefer. Organet udgøres her af repræsentanter for de kommunale interesser og repræsentanter med særlig faglig tilknytning til politiets opgavefelt.

I Frankrig har indenrigsministeren inden for politiområdet et kabinet under sig. I Holland ledes de enkelte distrikter i vidt omfang af to kollegiale organer, hvor det ene består af samtlige borgmestre i distriktet og den regionale anklager, og det andet består af borgmesteren i den største kommune i distriktet, den regionale anklager samt politimesteren.

9.4.2. Juridisk ledelse.

Kravet til det juridiske element i politiets ledelse varierer betydeligt. I Island, hvor politiet varetager funktionen som lokal anklagemyndighed, er det - som i Danmark - bestemt, at ledelsen af politiet skal forestås af en jurist. I Irland, hvor de lokale politidistrikter ligeledes varetager visse anklagemyndighedsfunktioner, stilles der derimod ikke krav om en juridisk uddannet leder.

I Finland, hvor anklagemyndigheden på alle niveauer er en selvstændig myndighed, er det ligeledes en forudsætning for at bestride stillingen som chef for et politidistrikt, at vedkommende er juridisk uddannet.

Der foreligger ikke fra de øvrige lande oplysninger om, hvorvidt der stilles særlige uddannelsesmæssige krav til ledere af politiet, idet det dog kan oplyses, at man i Sverige og i Norge for nylig har opgivet kravet om juridisk kandidateksamen for at blive politimester.

9.4.3. Antallet af underenheder.

I visse lande har man ved indretningen af politi-myndigheden beskæftiget sig med spørgsmålet om, hvor mange enheder det vil være hensigtsmæssigt for en overordnet myndighed at styre, samt i tilslutning hertil spørgsmålet om, hvor mange ledelsesniveauer der bør være i et givent forvaltningsapparat. Man har således overvejet, om der er en øvre og nedre grænse for, hvor mange enheder den enkelte myndighed kan have under sig. Dette benævnes i Norge "kontrolspænd". Samlet kan overvejelserne siges at vedrøre fastlæggelsen af et ideelt kontrolspænd inden for en organisation.

I Finland har disse overvejelser resulteret i en fælles model for hele statsforvaltningen, medens man i forbindelse med de seneste strukturovervejelser i Norge og New Zealand primært har vurderet de særlige forhold, som er begrundet i den enkelte myndigheds særlige arbejdsopgaver.

I Irland har man valgt at skabe en relativ spids myndighedsstruktur med god mulighed for den overordnede myndighed for at styre og kontrollere de umiddelbart underordnede myndigheder. Det er således kendetegnende, at der typisk for hver overordnet er et relativt begrænset antal underordnede myndigheder i organisationen. Antallet er underordnede myndigheder er typisk 6.

I modsætning hertil har man i andre lande valgt en flad organisation med umiddelbar kontakt mellem den øverste myndighed og den laveste. I Norge og Island er der således i dag en

direkte linie fra det enkelte politimesterembede til de centrale myndigheder.

I Frankrig ligger politimyndigheden hos én central myndighed, som direkte under sig har en række afdelinger og direktorater, der bistår i udøvelsen af denne myndighed.

I forbindelse med de seneste strukturovervejelser i Norge har man som nævnt ovenfor i afsnit 9.3. endvidere overvejet spørgsmålet om, hvilket kontrolspænd en politimester lokalt bør have i en fremtidig struktur. I de indledende overvejelser fandt man, at kontrolspændet som udgangspunkt bør ligge på mellem 8 og 15 underordnede enheder, for at en politimester kan udøve rationel og god ledelse. Man valgte dog senere at se bort fra kontrolspændet som selvstændigt kriterium, da moderne teknologi gør det muligt at styre såvel mange som få enheder.

9.4.4. Kompetenceforholdet mellem overordnede myndigheder og politiet.

Der er i flere lande indført kraftige begrænsninger i den ansvarlige ministers adgang til at styre myndighedsudøvelsen på politiområdet. I disse lande kan ministerens kompetenceområder enten være positivt opregnet - som i Irland hvor ministerens styring er begrænset til fastsættelse af overordnede målsætninger samt til finansielle spørgsmål - eller der kan være tale om en negativ opregning af de områder, hvor ministeren ikke har kompetence. Dette er således tilfældet i New Zealand, hvor politiet ikke er underlagt ministeren i relation til varetagelsen af enkeltsager, spørgsmål om generel retshåndhævelse og opretholdelse af ro og orden.

I de lande, hvor man har valgt at lade ledelsen af politiet forestå af et kollegialt organ, har det været en naturlig følge af organisationsformen, at ministerens kompetence tilsvarende er begrænset. Dette gælder Sverige og Frankrig. Her begrænser ministerens påvirkningsmulighed sig primært til den indflydelse, som ligger i udpegelsen af organets medlemmer.

Udgangspunktet synes i de fleste lande at være, at centrale myndigheder i varierende omfang har adgang til at fastsætte regler for og i øvrigt styre de underordnede dele af myndigheden. Dette gælder således i Finland, Frankrig, New Zealand, Island og Norge. England og Skotland, hvor man ikke har nogen decideret central politimyndighed, synes at være de eneste lande, hvor chefen for det enkelte distrikt ikke i relation til varetagelsen af politiopgaverne er underlagt nogen egentlig styring fra centralt hold. I Sverige, hvor man lader den lokale ledelse forestå af et kollegialt organ, er det en naturlig følge af denne organi-

sationsform, at organet ikke kan pålægges konkrete tjenestebefalinger i relation til enkeltsager. Det samme gør sig gældende i Holland, hvor den lokale ledelse tillige ligger hos et kollegialt organ, og det enkelte distrikt nyder næsten total autonomi.

9.4.5. Forholdet mellem politiet og de kommunale myndigheder.

I visse lande har de kommunale myndigheder en ikke ubetydelig indflydelse på politiets opgavevaretagelse. I Holland og England indgår folkevalgte således som en integreret del af den lokale politimyndigheds ledelse, og i Østrig har de kommunale myndigheder adgang til selv at oprette kommunale politienheder, der står uden for det sædvanlige myndighedshieraki. I Sverige har man derimod - i bestræbelserne på at forenkle og rationalisere politiets ledelse - op hævet kommunernes hidtidige deltagelse i ledelsen af politiet.

9.5. Anklagemyndighedens struktur.

Organiseringen af anklagemyndigheden i de hørte lande følger stort set samme model. Således har de hørte lande alle en anklagemyndighedsstruktur med 2 eller 3 niveauer, hvor hvert niveau er knyttet til et eller flere niveauer i domstolshierakiet. Som et yderligere gennemgående træk er der etableret særlige myndigheder med ansvar særligt for bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet. Det materiale, kommissionen har modtaget fra de franske myndigheder, indeholder ikke oplysninger om organiseringen af anklagemyndigheden

Forskellene landene imellem består primært i, i hvilken grad funktionen som lokal anklagemyndighed varetages som en integreret del af politimyndighedens opgaver. For så vidt angår den overordnede anklagemyndighed er det et gennemgående træk, at der i dag alle steder er fuldstændig uafhængighed mellem denne og politimyndigheden.

I Norge, Island og i et vist omfang tillige i Irland varetager politiet funktionen som lokal anklagemyndighed, hvorfor der naturligvis i disse lande - som i Danmark - vil være et organisatorisk sammenfald mellem myndighederne.

I de øvrige lande har man valgt forskellige modeller. I New Zealand og Holland har man valgt at lade anklagemyndigheden, der er formelt uafhængig af politiet, fungere i nær kontakt til politiet. Anklagemyndigheden har således kontorer på alle politistationer. I modsæt-

ning hertil har man i Sverige f.eks. valgt en struktur for anklagemyndigheden, der såvel ledelsesmæssigt som geografisk kun i meget ringe grad svarer til den, som gælder for politiet. Det skal i relation til Holland nævnes, at anklagemyndigheden forestår store dele af den indledende efterforskning i straffesager. Dette område falder i mange andre lande ind under politiets opgaver.

Nogle lande har valgt at sikre uafhængighed mellem myndighederne ved at henlægge de to myndigheder under henholdsvis Justitsministeriet og Indenrigsministeriet (England, Holland, Tyskland og Finland). Endelig henhører anklagemyndigheden i Norge direkte under Statsrådet.

Kapitel 10: Kommissionens forslag til ny politikredsinddeling.

10.1. Indledning.

I kapitel 8 er der redegjort for kommissionens overvejelser om, hvad der skal til, for at politiet kan leve op til de krav, som kommissionen har fundet må stilles til de fremtidige politikredse. Som anført i dette kapitel har kommissionen – på samme måde som projektgruppen om politiets opgaver – fundet, at det forhold der gennemgående spiller den afgørende rolle for kredsenes muligheder for at løse sine opgaver – og dermed leve op til kravene – er kredsens samlede personalestørrelse.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8 har kommissionen fundet, at en politikreds som minimum skal have ca. 250-300 medarbejdere for at kunne leve op til de krav, der stilles til en fremtidig politikreds. Dette personaletal omfatter både jurister, politiuddannede og kontorpersonale.

Udgangspunktet om 250-300 medarbejdere er imidlertid fraveget, hvor helt særlige geografiske eller bymæssige forhold har gjort sig gældende. Dette har f.eks. betydet, at Bornholm som følge af dens geografiske placering opretholdes som én politikreds, selv om kredsen i dag har et væsentligt mindre personaletal. Særlige bymæssige forhold har betydet, at f.eks. den nuværende politikreds i København foreslås lagt sammen med Tårnby og Frederiksberg politikredse.

I langt de fleste kredse vil de geografiske afstande ikke i sig selv udgøre et problem henset til de forholdsvise ringe afstande, der i en fremtidig struktur fortsat vil være mellem f.eks. hovedstationer og andre tjenestesteder i de nye kredse. Det må imidlertid i alle tilfælde - uanset de geografiske forhold i en given kreds - påhvile politimesteren at sørge for at tilrettelægge arbejdet på en sådan måde, at politiet er tæt på borgeren i dagligdagen og kan komme til stede, når der opstår behov herfor.

Det forhold, at kommissionen har valgt at fokusere på det minimum af personale, der skal til for at leve op til kravene, medfører ikke automatisk, at den enkelte kreds på egen hånd bliver i stand til at løse alle opgaver. Opgaver, der kan betegnes som ekstraordinære, vil fortsat kunne medføre et behov for assistance fra andre kredse, regionerne eller Rigspolitichefens afdelinger. Ved assistance tænkes både på ren mandskabsmæssig assistance og sagkyn-

dig assistance. Som eksempel på sådanne opgaver kan nævnes større ulykker, større sportsarrangementer, større demonstrationer eller læn- gerevarende blokader m.v. Der tænkes også på organiseret, kompliceret og ressourcetung kriminalitet som internet-kriminalitet, drabssager med ukendt gerningsmand, bandekriminalitet samt større sager om narkotika-, og miljøkriminalitet og økonomisk kriminalitet.

Der er i afsnit 10.3. for hver politikreds udarbejdet en kort beskrivelse af kommissionens forslag til de fremtidige kredse. Beskrivelsen indeholder de centrale og gennemgående oplysninger om de enkelte politikredse, ligesom beskrivelsen indeholder en kort angivelse af baggrunden for den valgte grænsedragning samt oplysning om, hvorvidt den enkelte politikreds opfylder de krav, som kommissionen har opstillet i kapitel 7 og 8. Der er endvidere for hver politikreds udarbejdet et skema og kortmateriale med de centrale faktuelle oplysninger om den enkelte kreds.

10.2. Generelle principper for forslaget til ny politikredsinddeling.

Personalestørrelsen.

Kommissionen har ved fastlæggelsen af de nye politikredsgrænser taget udgangspunkt i den nuværende politikredsinddeling, således at det med afsæt i den eksisterende kredsstruktur har været overvejet, hvilke ændringer der er nødvendige for - så vidt muligt - at kunne leve op til kravene.

Som anført ovenfor har *kommissionen* fundet, at det afgørende forhold i relation til kredsenes muligheder for at leve op til kravene er kredsens samlede personalestørrelse. Forslaget til en ny politikredsinddeling har således taget udgangspunkt i den samlede personalestørrelse på minimum ca. 250-300 medarbejdere, der er skønnet nødvendig, for at flest mulige kredse i en ny kredsstruktur opfylder de enkelte krav.

Kommissionens forslag til nye politikredse medfører, at 19 ud af 25 kredse i en ny struktur vil få et skønsmæssigt samlet personaletal på minimum ca. 250-300 medarbejdere. Af de 6 politikredse, der ikke opnår et skønsmæssigt sam-

let personaletal på 250 medarbejdere, har 4 af dem dog et samlet skønsmæssigt personaletal på henholdsvis 245 (politikreds 3), 236 (politikreds 10) og 237 (politikreds 15 og 18). 2 politikredse får et samlet personaletal på under 200 medarbejdere. Det drejer sig om Bornholm, der opnår et personaletal på 76 og Sydfyn, der får et samlet personaletal på 196. Nedenfor er optrykt et diagram, der viser de foreslåede 25 politikredses personaletal i forhold til kommissionens krav om et samlet personaletal på minimum ca. 250-300.

Retskredsgrænserne.

Kommissionen har løbende i sit arbejde søgt - så vidt muligt - at koordinere forslaget til nye politikredse med arbejdet om nye retskredsgrænser i Domstolenes Strukturkommission. De 2 kommissioner har således tilstræbt så vidt muligt at finde frem til fælles grænser mellem politikredse og retskredse i en ny struktur særligt i betragtning af det tætte samarbejde, der er mellem politiet og retterne. Dette betyder, at man har valgt ens grænser i det omfang, ikke andre tungtvejende hensyn måtte tale imod dette. Forslaget til nye politikredse svarer således - bortset fra 2 steder i Københavnsområdet - til det forslag til nye retskredse, som

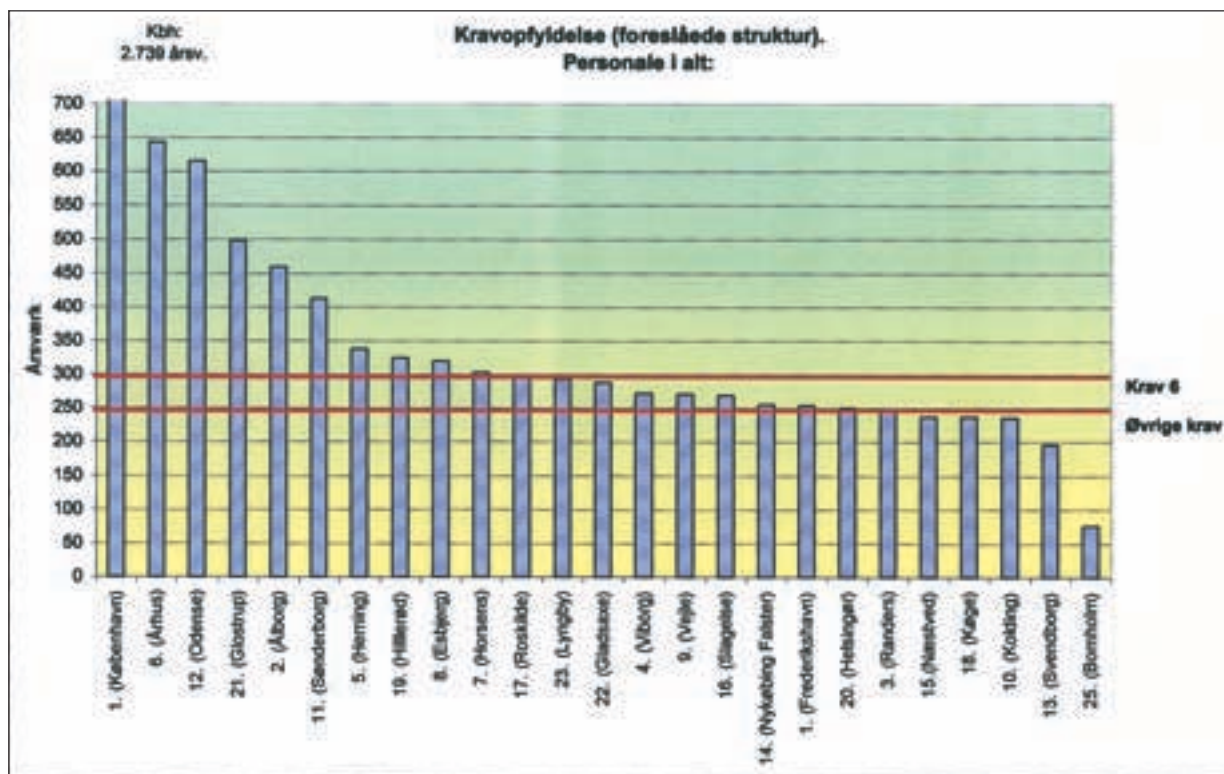
Domstolenes Strukturkommission har foreslået i sin betænkning, betænkning nr. 1398 fra januar 2001. På den følgende side er optrykt et kort over den foreslåede politikredsinndeling med angivelse af Strukturkommissionens forslag til nye retskredse.

Kommissionen har ligeledes søgt at koordinere forslaget til hovedsæde i en ny politikreds med Strukturkommissionens forslag til hovedtingsted. Kommissionen har i den forbindelse lagt vægt på, at det - bl.a. af transportmæssige hensyn - vil være uhensigtsmæssigt ikke at placere politikredsens hovedsæde i samme by som hovedtingstedet.

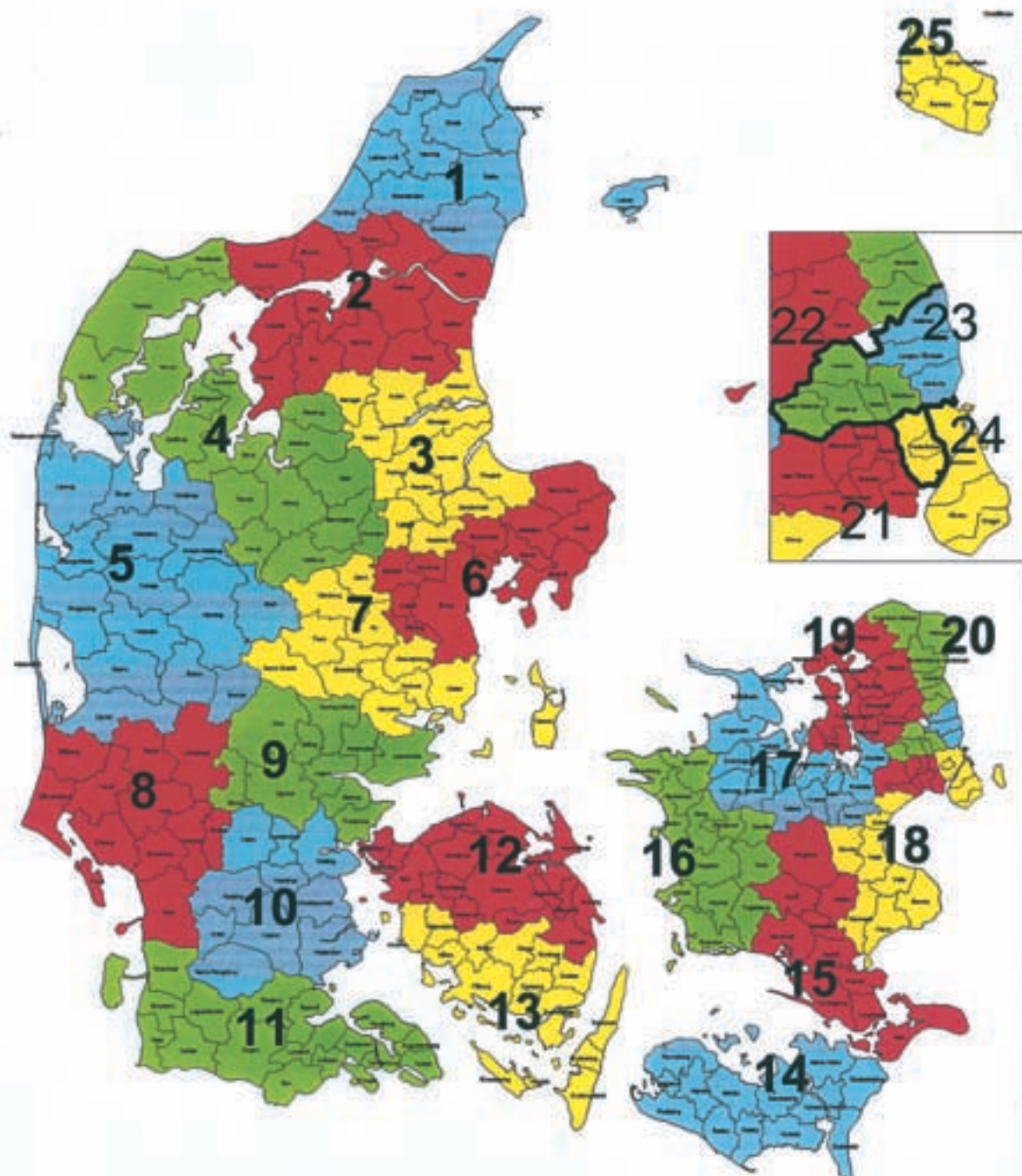
De primærkommunale grænser.

Forslaget til nye politikredse følger alle steder de primærkommunale grænser.

Kommissionen har fundet, at samarbejdet mellem politi og kommuner er så vigtigt, at det er af afgørende betydning ikke at dele en kommune mellem flere politikredse. Kommissionen har i den forbindelse lagt vægt på, at der er mange spørgsmål, der er af fælles interesse for politiet og kommunerne, og det er derfor vigtigt at sikre den nødvendige sammenhæng i politiets og kommunernes opgavevaretagelse i et givet område. Dette forudsætter efter kommis-

Foreslåede politikredsinddeling med foreslåede retskredsinddeling.

sionens opfattelse bl.a., at kommune- og politikredsgrænserne er overensstemmende.

De amtskommunale grænser.

Politikkommissionen har endvidere bestræbt sig på så vidt muligt at tage hensyn til de amtskommunale grænser. Det er imidlertid i et antal tilfælde efter en konkret vurdering fundet nødvendigt at placere en politikreds i flere amter. Hensynet til amtsgrænserne har i disse konkrete tilfælde måttet vige for hensynet til at sikre bæredygtige politikredse samt for muligheden for at skabe en sammenhængende og ensartet struktur over hele landet.

Et flertal - kommissionens medlemmer med undtagelse af Birgitte Sørensen - har endvidere mere overordnet fundet, at amtsgrænserne ikke er afgørende for en ny politikredsinddeling, men at der derimod bør lægges større vægt på hensynet til at følge de primærkommunale grænser og retskredsgrænserne. Politiets samarbejde med amterne – set i forhold til samarbejdet med kommunerne og retterne – har således ikke en sådan karakter og et sådant omfang, at det efter kommissionens opfattelse kan begrunde en særlig hensyntagen til de amtskommunale grænser.

Forslaget til nye politikredse bryder amtsgrænserne i 7 tilfælde. Det drejer sig om forslaget til politikredse 3 (Randers), 7 (Horsens), 9 (Vejle), 10 (Kolding), 15 (Næstved), 18 (Køge) og 24 (København). Baggrunden for at kommissionen har valgt at fravige amtsgrænserne i disse 7 tilfælde er nærmere beskrevet nedenfor i tilknytning til beskrivelserne af de enkelte forslag i henholdsvis afsnit 10.3.3., 10.3.7., 10.3.9., 10.3.10., 10.3.15., 10.3.18 og 10.3.24.

På den følgende side er optrykt et kort med forslaget til en ny politikredsinddeling med angivelse af de amtskommunale grænser.

Et mindretal – Birgitte Sørensen – mener, at politikredsenes grænser bør følge både kommune- og amtsgrænserne, medmindre der foreligger ganske særlige grunde til at fravige dette. Der kan ligge flere politikredse inden for et amt, men en politikreds bør principielt ikke gennemskære amtsgrænserne. I flertallets forslag til politikredsinddeling gennemskæres ni af de fjorten amters grænser af en eller flere politikredse, og mindretallet finder ikke, at en sådan placering af politikredse er nødvendig. Der er flere tilfælde, hvor et par kommuner i et amt overføres til politikredse, der ellers dækker kommuner i andre amter, f.eks. udtages to kommuner i Ribe Amt, og de to kommuner henlægges til to forskellige politikredse, ligesom to

kommuner i Vestsjællands Amt overføres til en politikreds, der ellers består af kommuner i Storstrøms Amt.

Amternes samarbejde med politikredse bliver vanskeligere, når en politikreds deles over flere amter. Samarbejdet mellem amterne og politiet har navnlig betydning på områderne inden for det sundhedsmæssige beredskab, miljø og trafik. Amterne anser samarbejdet for væsentligt, og mindretallet mener, at samarbejdet er af en sådan karakter og bør have et sådant omfang, at politikredse principielt ikke bør placeres på tværs af amtsgrænserne, der sammen med kommunegrænserne udgør de generelle administrative inddelinger af landet. Mindretallet har udarbejdet et eksempel på, hvorledes der med udgangspunkt i flertallets forslag til antal politikredse kan ske en kredsinddeling, uden at amtsgrænserne gennemskæres, bortset fra et enkelt tilfælde. Det nævnte eksempel er vedlagt som bilag 5.

Andre principper for kredsinddelingen.

Som det fremgår af beskrivelserne af forslaget til de nye politikredse, har *kommissionen* tillige lagt vægt på en række andre forhold i forbindelse med grænsedragningen i de enkelte tilfælde. Således har f.eks. infrastrukturen spillet en rolle. I den forbindelse er der særligt lagt vægt på vejnet, de store broer og lufthavne.

Kommissionen har endvidere lagt vægt på så vidt muligt at tilgodese oplysninger om bestemte kommunale tilhørsforhold. I det omfang kommuner er fremkommet med mere præcise forslag til ændringer i den nuværende politikredsinddeling, har kommissionen nærmere overvejet disse forslag.

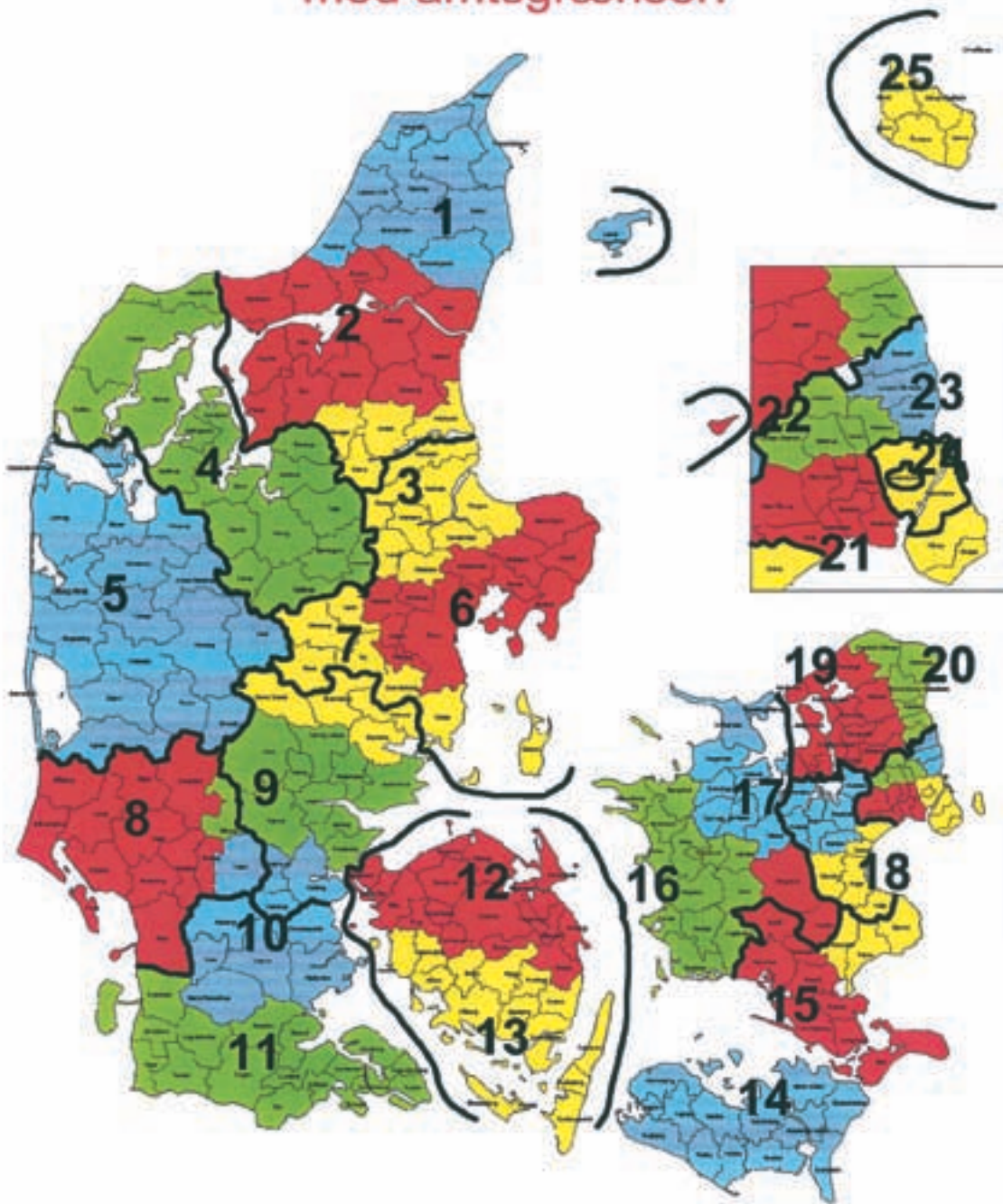
Som anført ovenfor har det imidlertid været af helt afgørende betydning, at flest mulige af de nye politikredse kunne leve op til kravet om et samlet personaletal på minimum ca. 250-300 og dermed opnå den fornødne bæredygtighed. Hensynet til at sikre en hensigtsmæssig struktur med bæredygtige politikredse har således været helt afgørende for grænsedragningen og dermed også for kommissionens stillingtagen til eventuelle kommunale forslag til nye politikredse.

10.3. Forslag til ny politikredsinddeling.

Politikredsenes betegnelser.

Kommissionen har overvejet, hvilke betegnelser de nye politikredse bør have. De nuværende 54 politikredse er – på nær Bornholm,

Foreslåede politikredsinddeling med amtsgrænser.

Gråsten og Glostrup politikredse – navngivet efter den by, hvor kredsens hovedsæde er placeret.

Kommissionen har valgt primært ikke at navngive kredsene, men har i stedet givet de enkelte kredse et nummer og i parentes anført kommissionens forslag til placering af hovedsædet i den nye politikreds. Kommissionen finder det i den forbindelse umiddelbart mest naturligt i en ny struktur – på samme måde som i den nuværende struktur – primært at navngive kredsene efter den by, hvor hovedsædet skal placeres.

Det er imidlertid kommissionens opfattelse, at en fastlæggelse af betegnelser og numre på de nye politikredse bør afvente den kommende høring over betænkningen, således at de berørte politikredse, kommuner og andre interesserede får mulighed for at øve indflydelse på det endelige valg af politikredsnavne.

Areal.

Oplysninger om kommunernes areal er opgjort pr. 1. januar 2000 og stammer fra Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk.

Indbyggertal.

Indbyggertal i kommunen:

De anvendte indbyggertal stammer fra Statistiske Efterretninger, Befolkning og valg, 2000:14 fra Danmarks Statistik af 14. november 2000. De anvendte indbyggertal er pr. 1. juli 2000.

Indbyggertal i større byer:

De anvendte indbyggertal stammer fra Statistiske Efterretninger, Befolkning og valg, 2000:8 fra Danmarks Statistik af 30. marts 2000. De anvendte indbyggertal er pr. 1. januar 2000.

Ved afgrænsningen af "større byer" er som udgangspunkt alene medtaget byer, der har 10.000 indbyggere eller derover. Herudover er der i enkelte beskrivelser medtaget byer med mindre end 10.000 indbyggere. Dette er tilfældet, hvor den pågældende by i dag har en hovedstation. I disse tilfælde er de øvrige byer i kredsen, der er større end den tidligere hovedstationsby, endvidere medtaget.

For så vidt angår definitionen af "by" er anvendt samme definition som Danmarks Statistik. Et byområde afgrænses således som en sammenhængende bebyggelse, der på opgørel-

sestidspunktet har mindst 200 indbyggere. At bebyggelsen er sammenhængende vil som hovedregel sige, at afstanden mellem husene ikke overstiger 200 meter, medmindre afbrydelsen skyldes offentlige anlæg, kirkegårde m.v.

Anslåede personaletal.

De anvendte personaletal for politikredsene er for det politiuddannede personale, civilmedarbejdere og kontorpersonalets vedkommende udarbejdet på baggrund af oversigter over normativer for personalefordelingen i årsværk i 2001 udarbejdet af Rigspolitichefen.

For så vidt angår det juridiske personale er der anvendt et gennemsnit af antal jurister i politikredsene opgjort i årsværk i perioden fra januar til september 2001. Der er anvendt gennemsnitstal for – så vidt muligt – at undgå månedlige udsving.

Det samlede personaletal omfatter det politiuddannede personale, kontorpersonalet, juristerne og civilmedarbejdere, mens kontorelever ikke er indregnet i tallene.

En oversigt over de anvendte personaletal er optrykt som bilag 4.

Det samlede anslåede personaletal i de nye politikredse er opgjort på følgende måde:

1. Overføres en hel eksisterende politikreds, overføres det samlede personaletal, herunder antallet af jurister, til den nye politikreds. Der er ved beregningen af antallet af årsværk i den enkelte kreds brugt de almindelige matematiske afrundingsregler.
2. Når en kommune flyttes fra en eksisterende politikreds, overføres som udgangspunkt alene det personale, der i dag er tjenestegørende i kommunen (landbetjenten, personalet på nærpolitistationen o.s.v.).
3. I de tilfælde, hvor der flyttes et større antal kommuner fra en eksisterende politikreds til en ny kreds, eller hvor der i øvrigt gør sig særlige forhold gældende, foretages en skønsmæssig beregning over det personaletal, som den pågældende flytning medfører. Dette skøn baseres på en procentvis beregning af de pågældende kommuners indbyggertal set i forhold til det samlede indbyggertal i den eksisterende kreds sammenholdt med kriminalitetsbelastningen i de pågældende kommuner. Det er i beskrivelserne udtrykkeligt anført, når der er foretaget en skønsmæssig beregning over det personale, som den pågældende flytning medfører.

Kommissionen skal understrege, at der ikke med disse personaleberegninger er tale om forslag til en - matematisk - skabelon for tildeling af personale i de nye kredse. Den endelige fordeling af personalet mellem politikredsene hører således under Rigspolitechefen og for juristernes vedkommende under Justitsministeriet.

De anslåede personaletal er således alene anvendt som vejledende i forbindelse med grænsedragningen.

Tjenestesteder.

Oplysninger om nuværende døgnstationer og øvrige tjenestesteder i de nuværende politikredse er baseret på oplysninger fra Rigspolitechefen pr 1. september 2001.

Ved øvrige tjenestesteder forstås alle stationer, der ikke er døgnbemandede, herunder understationer, samt nærpoliti/landpoliti. Et sådant tjenestested defineres således som en lokalitet med fast ugentlig åbningstid i en kommune, hvor borgerne kan henvende sig til en polititjenestemand med fast tilknytning til den pågældende lokalitet.

Antallet af øvrige tjenestesteder er anført for derved at give et overblik over, hvor mange tjenestesteder der i dag er i den pågældende foreslåede politikreds.

I beskrivelserne af forslaget til de enkelte kredse er anført, hvilke døgnstationer de enkelte politikredse indeholder i dag. *Kommissionen* skal i den forbindelse understrege, at det ikke har været tanken nærmere at fastlægge, hvordan døgnbemandingen i den enkelte kreds fremover skal organiseres – herunder hvilke stationer der fremover skal være døgnbetjente – men alene at angive, hvilke stationer der i dag er døgnbetjente, og dermed angive disses placering i et givet geografisk område.

Det er endvidere i beskrivelserne anført, hvor hovedstationen efter kommissionens opfattelse bør placeres. Henset til samarbejdet mellem politiet og retterne er kommissionens forslag til placering af ny hovedstation koordineret med forslaget til hovedtingsted fra Domstolenes Strukturkommission.

Kriminalitetsbelastning.

De anførte anmeldelsestal er antal anmeldte straffelovsanmeldelser i de enkelte kommuner i 2000. Tallene hidrører fra Rigspolitechefens kommuneopgørelser.

Kriminalitetsbelastning er defineret som antal straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyg-

gere. Beregningen er foretaget på basis af kilderne om anmeldelsestal for straffelovsovertrædelser i 2000 og indbyggertallene i de pågældende kommuner.

Organiseringen af de nye kredse.

Kommissionen har som led i kravene til de nye politikredse lagt vægt på en række forhold, der har betydning for den interne organisering af de nye kredse.

Krav 1 om udrykning til flere hastende opgaver på samme tid indebærer således, at kredsen skal have et velorganiseret beredskab og herunder tilgodese hensynet til en hurtig responstid.

Kommissionen har endvidere lagt vægt på, at kredsen alene bør have én central vagthavendefunktion, hvorfra udrykningsopgaverne disponeres og prioriteres, med henblik på at opnå den mest optimale udnyttelse af kredsens samlede ressourcer.

Kravet om udrykning til flere hastende opgaver indebærer, at kredsen er i stand til at bemande et vist minimum af patruljevogne i alle døgnets timer. Den vagthavende må således have et vist minimum af patruljevogne at disponere over hele døgnet. *Kommissionen* har i kapitel 8 vurderet, at kredsen i ydertimerne – det vil sige fra kl. 23 til 07, hvor der er mindst personale på vagt - skal kunne bemande minimum 3-4 patruljevogne.

Kommissionen har imidlertid ikke herved taget stilling til, hvorfra den enkelte udrykning fysisk set skal udgå. Den nærmere organisering af beredskabet finder kommissionen mest hensigtsmæssigt bør overlades til ledelsen i de nye politikredse. Kredsens geografiske udstrækning, herunder trafikforholdene - sammenholdt med antallet af understationer og dermed kørselsafstande til mulige udrykningsdestinationer - vil efter kommissionens opfattelse kunne betyde, at det vil være nødvendigt at bevare et beredskab lokalt, således at beredskabet ikke centraliseres fuldt ud. Det er imidlertid i den forbindelse vigtigt at understrege, at disponeringen af ressourcerne også – hvor der måtte være behov for flere beredskaber – bør foretages fra én central vagthavendefunktion i kredsen.

Kommissionen skal dog i den forbindelse understrege, at beredskabet skal organiseres på en måde, der i videst muligt omfang sikrer, at politiet – i alle dele af kredsen – kan komme til stede inden for rimelig tid, når der er behov herfor.

I tilknytning til beskrivelsen af de enkelte nye politikredse er der indsat et kort over den

pågående nye kreds, der bl.a. viser, hvor hovedstationen efter kommissionens opfattelse bør ligge, og hvor der i dag er tjenestesteder i kredsen.

Som nævnt har det ikke været tanken nærmere at fastlægge, hvordan døgnbemandingen i den enkelte kreds fremover skal organiseres – herunder hvilke stationer der fremover skal være døgnbetjente – men alene at angive, hvilke stationer der i dag er døgnbetjente, og dermed angive disses placering i et givet geografisk område. På samme måde har kommissionen ikke taget stilling til, hvor mange tjenestesteder der skal være i de nye kredse, eller om et givet tjenestested skal have status af understation, nærpolti eller landpoliti. Dette må – på samme måde som tilrettelæggelsen af beredskabet – mest hensigtsmæssigt overlades til ledelsen i de nye politikredse.

Kommissionen har imidlertid som led i krav 8 om nærhed lagt afgørende vægt på, at politiet – også i en fremtidig struktur – skal være til stede i lokalmiljøet.

Politiets tilstedeværelse i lokalmiljøet forudsætter efter kommissionens opfattelse et passende antal understationer, nærpolitistationer eller landpolitibetjente. Kravet om nærhed indebærer, at kommuner uden en politistation eller nærpolti/landpoliti skal dækkes fra et bestemt tjenestested i en anden kommune, således at politiet dækker alle lokalområder og er til stede lokalt som en integreret del af den samlede politiindsats.

Kravet om, at politiet er til stede i lokalmiljøet, betyder ikke, at der skal være en politistation eller et andet tjenestested i samtlige kommuner. Kravet tilsiger derimod, at der fortsat skal være politipersonale i kredsen, der har et givet lokalområde som sit dækningsområde.

Som det fremgår af kortene over de nye politikredse, har langt den overvejende del af kommunerne i den nuværende kredsstruktur selvstændig politidækning i form af en tilknyttet hoved- eller understation eller et tilknyttet nær- eller landpoliti. Alene 27 kommuner har ikke et tjenestested inden for kommunen, men dækkes fra f.eks. en hoved- eller understation beliggende i en anden kommune. Det er ikke tanken at ændre ved principperne for denne lokale polititilstedeværelse.

Kravet om nærhed indebærer endvidere, at de nye politikredse skal have et passende antal ekspeditionssteder i forhold til befolkningsunderlag og geografisk udstrækning med henblik på fortsat at kunne betjene borgerne decentralt.

Hensynet til nærhed stiller sig anderledes for så vidt angår de borgervendte administrative opgaver som f.eks. pas- og kørekortudstedelse end for de politimæssige udrykningsopgaver.

Hvor kravet om nærhed for så vidt angår de borgervendte administrative opgaver stiller krav om et antal ekspeditionssteder, vil kravet om nærhed i relation til udrykningsopgaverne stille krav om, at politiet tilrettelægger patruljeringsen på en sådan måde, at politiet i alle dele af kredsen og på alle tider af døgnet er i stand til at komme til stede inden for en rimelig tid, når der er behov for det.

Som nævnt i indledningen vil de geografiske afstande i langt de fleste kredse ikke i sig selv udgøre et problem henset til de forholdsvis ringe afstande, der i en fremtidig struktur fortsat vil være mellem f.eks. hovedstationer og andre tjenestesteder i de nye kredse. Det må imidlertid i alle tilfælde – uanset de geografiske forhold i en given kreds – påhvile politimesteren at sørge for at tilrettelægge arbejdet på en sådan måde, at politiet er tæt på borgeren i dagligdagen og kan komme til stede, når der opstår behov herfor.

Særlige bemærkninger til grænsedragningen.

Som anført ovenfor er der i tilknytning til forslaget til de enkelte politikredse anført en begrundelse for den specifikke grænsedragning, og herunder en begrundelse for forslaget til placering af hovedstation.

Oversigt over Kommissionens forslag.

Kommissionen foreslår en fremtidig politikredsinddeling med i alt 25 politikredse.

Et mindretal – Hans Otto Jørgensen – ønsker at udtale, at han lægger afgørende vægt på de i betænkningen udtrykte forudsætninger om fortsat lokal polititilstedeværelse i de enkelte kommuner (ved opretholdelse af (mindst) det nuværende antal tjenestesteder) samt kortere responstider ved opkald til politiet i anledning af ordensforstyrrelser og kriminalitet. Disse forhold er centrale for at sikre, at politiets borgervendte service i forhold til befolkningen ikke forringes, og at der tillige skabes et reelt grundlag for en forøgelse af borgernes sikkerhed og tryghed. Dette medlem tillægger det endvidere meget væsentlig vægt, at udvalgets forslag forudsætter en videreførelse og videreudvikling af det overordnede samarbejde mellem politiet og kommunerne i lokalnævneregion og af samarbejdet på bilateralt plan i forbindelse med SSP-arbejdet, nærpolitiforsøg og på en række andre områder.

Mindretallet anerkender, at der ved udformningen af kommissionens forslag til kredsind-

deling i ikke ubetydeligt omfang er taget hensyn til synspunkter fremført fra en række kommuners side i henvendelser til kommissionen og/eller til KL. På den anden side må dette medlem konstatere, at der i KLS medlemskreds fortsat er stærkt divergerende opfattelser af spørgsmålet. På denne baggrund ønsker dette medlem, der i øvrigt ikke har grundlag for at anfægte de generelle krav til fremtidens politikredse, som Politikkommissionen har opstillet, ikke at tage konkret stilling til den foreslåede kredsinddeling. Den endelige overordnede politiske beslutning om den fremtidige inddeling må - ligesom den fremtidige retskredsinddeling - forudsætte en yderligere bred offentlig debat, hvor også kommunerne får lejlighed til at fremsætte deres synspunkter. Kommissionens betænkning udgør et væsentligt grundlag for en sådan debat og den efterfølgende beslutningstagen.

Et andet mindretal - Birgitte Sørensen - kan ikke gå ind for flertallets forslag til inddeling af politikredse, fordi kredsene i vidt omfang er placeret, så de gennemskærer amtsgrænser, uden at dette er nødvendigt. Mindretallet har i bilag 5 angivet et eksempel på, hvorledes der med udgangspunkt i flertallets forslag kan ske en kredsinddeling med et tilsvarende antal kredse, som bortset fra et enkelt tilfælde ikke gennemskærer amtsgrænserne.

Et tredje mindretal - Vivian G. Petersen - for så vidt angår Frederiksberg kommune - foreslår en politikredsinddeling, hvor Frederiksberg politikreds opretholdes som en selvstændig politikreds i en ny struktur.

Der er på Frederiksberg stor tilfredshed med den nuværende politikredsinddeling. Frederiksberg Kommune har på grund af sammenfaldet mellem kommunens og politiets myndighedsområder et nært og konstruktivt samarbejde med Frederiksberg Politi, bl.a. om vej- og færdselsforhold, miljø, restaurationsområdet og det kriminalpræventive arbejde. Frederiksberg Kommune ser derfor ikke noget behov for en anden inddeling.

Frederiksberg Politikreds vil med sin nuværende størrelse på ca. 171 årsværk kunne opfylde de fleste af de krav, der stilles til fremtidens politikredse og for alle kravskompende ved et samarbejde med andre kredse.

Det foreliggende forslag til kreds 24 opfylder ikke alle de af kommissionen opstillede krav, idet kredsen er beliggende i 3 amtskommunale områder (Københavns Amt, Københavns og Frederiksberg kommuner, der har amtskommunal status) og i 2 retskredse, som foreslået af Domstolenes Strukturkommission.

Med en bemanding på 2.739 årsværk har den foreslåede kreds 24 ca. 10 gange det perso-

naleantal, som er minimumskravet på 250-300 til den gennemsnitlige politikreds og er 7 gange større end det gennemsnitlige personaletal for de foreslåede kredse.

Frederiksberg Kommune mener, at forslaget vil medføre en forringelse af polititjenesten af kommunens borgere, idet det på trods af de generelle bemærkninger og forsikringer om den fortsatte lokale tilstedeværelse, givetvis vil resultere i en yderligere centralisering af vagt- og døgnbemandingen og dermed en nedlæggelse af døgnbemandede stationer mv.

En så stor politikreds som foreslået må give anledning til bekymring i forhold til opfyldelsen af de krav, der stilles til kredsene, f.eks. kravet om nærhed. I en politikreds med et befolkningsgrundlag på 639.000 indbyggere (3 gange over det gennemsnitlige) er der meget stor risiko for, at politiet ikke får nogen tilknytning eller kendskab til de lokalsamfund, der udgør politikredsen. Det vil kunne skade politiets proaktive og præventive arbejde.

Til kravet om retssikkerhed og legalitet bemærkes, at når alle kredsens jurister placeres på kredsens hovedstation - kan der, selv om der skal være regelmæssig kontakt til tjenestestederne, opstå problemer med legalitetskontrollen af politiet på understationerne, selv om den geografiske afstand ikke er stor.

Endelig skal det til kravet om effektivitet, rationel intern administration og undgåelse af dobbeltadministration bemærkes, at det meget vel kan frygtes, at en så stor kreds bliver uoverskuelig og ineffektiv, idet der skal anvendes alt for mange ressourcer på at koordinere og administrere kredsen.

Der er derfor enighed i Frederiksberg Kommunalbestyrelse om at afvise forslaget til politikreds 24 - København, som et helt unødvendigt og alt for omfattende forslag.

Vivian G. Petersen oplyser, at Københavns kommune - i overensstemmelse med kommunens tidligere tilkendegivelse - fortsat kan tilslutte sig flertallets forslag til politikreds 24, der indebærer en sammenlægning af København, Frederiksberg og Tårnby politikredse.

De 25 politikredse, som kommissionen foreslår, er følgende:

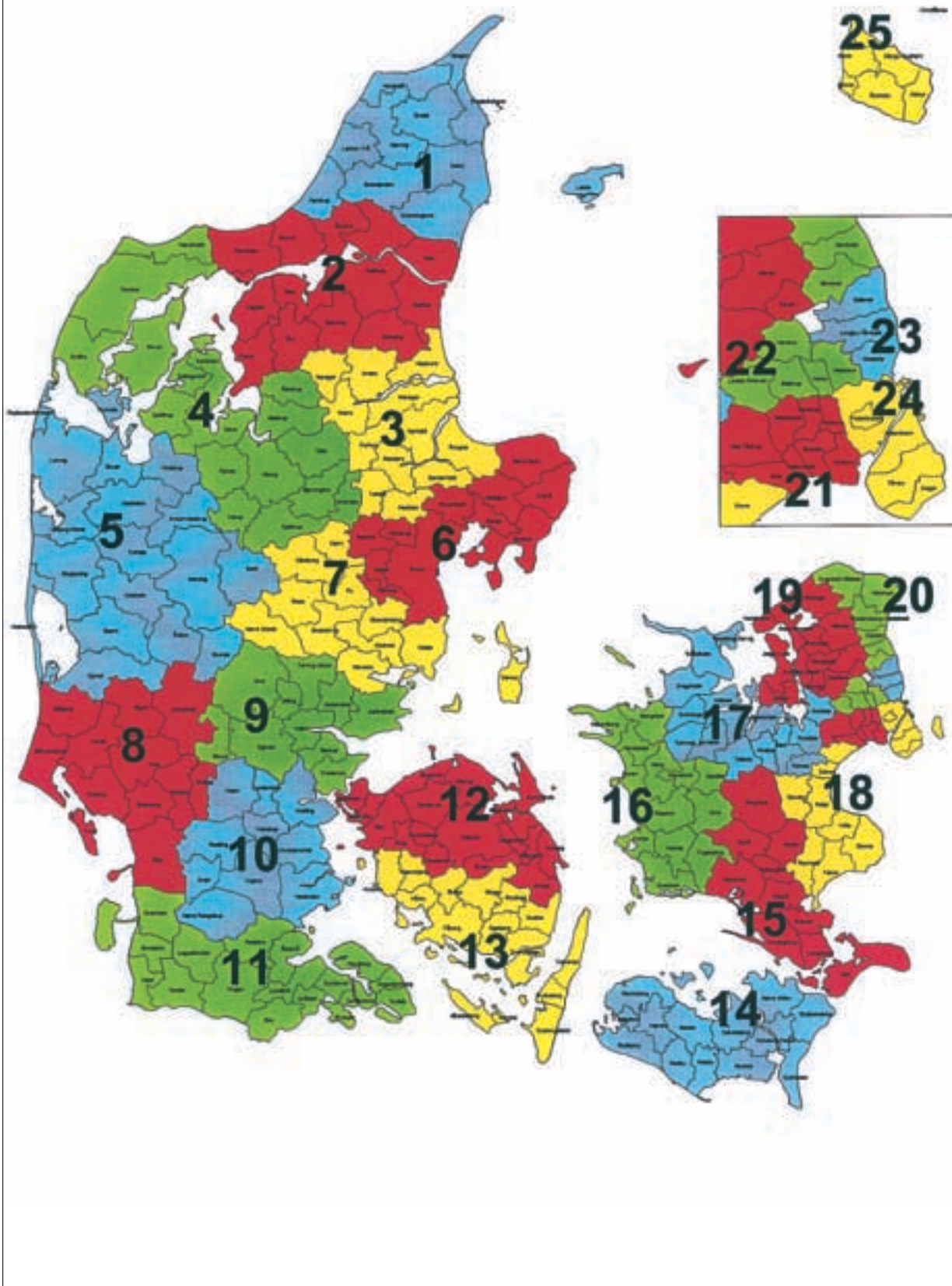
- Politikreds 1 (Frederikshavn).*
- Politikreds 2 (Aalborg).*
- Politikreds 3 (Randers).*
- Politikreds 4 (Viborg).*
- Politikreds 5 (Herning).*
- Politikreds 6 (Århus).*
- Politikreds 7 (Horsens).*
- Politikreds 8 (Esbjerg).*
- Politikreds 9 (Vejle).*

Politikreds 10 (Kolding).
Politikreds 11 (Sønderborg).
Politikreds 12 (Odense).
Politikreds 13 (Svendborg).
Politikreds 14 (Nykøbing Falster).
Politikreds 15 (Næstved).
Politikreds 16 (Slagelse).
Politikreds 17 (Roskilde).
Politikreds 18 (Køge).
Politikreds 19 (Hillerød).
Politikreds 20 (Helsingør).

Politikreds 21 (Glostrup).
Politikreds 22 (Gladsaxe).
Politikreds 23 (Lyngby).
Politikreds 24 (København).
Politikreds 25 (Bornholm).

Nedenfor er optrykt et kort med forslaget til en ny politikredsinddeling samt et samlet skema med en række faktuelle oplysninger om de enkelte politikredse.

Foreslåede politikredsinddeling.

NØGLETAL FOR DEN FORESLÅEDE POLITIKREDSINDDELING:

Politikreds	Kommuner	Areal (km ²)	Indbyggertal	Såmlet årsværdi	Medt antal jurister i årsværdi	Straffelovs- anmeldelser i 2000	Kriminalitets- betætnings-
1	11	2.514,86	182.722	254	10	14.358	79
2	12	2.927,02	271.838	459	19	22.894	83
3	12	2.088,08	163.788	245	11	12.894	79
4	17	4.122,48	234.049	272	11	14.305	61
5	18	4.853,94	273.298	338	13	18.049	68
6	11	1.958,68	390.826	643	23	45.844	117
7	11	2.040,04	205.875	303	14	16.788	82
8	12	2.732,88	199.395	320	14	19.295	97
9	10	1.919,68	200.588	271	10	18.553	82
10	10	2.188,70	174.345	236	10	14.802	85
11	17	2.450,61	189.801	413	11	13.228	78
12	17	1.813,88	328.384	615	25	34.951	106
13	15	1.671,95	143.471	196	8	9.783	68
14	13	1.795,34	114.580	255	11	10.088	88
15	10	1.582,56	158.141	237	10	12.636	81
16	13	1.621,60	155.949	268	11	12.539	80
17	14	1.385,98	188.103	286	12	19.425	98
18	8	877,74	161.084	237	9	12.681	79
19	13	914,59	201.972	325	14	14.824	73
20	6	432,83	184.885	250	8	13.929	85
21	8	204,51	248.585	488	22	27.827	112
22	5	136,45	162.977	288	10	14.861	90
23	3	104,10	148.889	293	8	12.078	81
24	4	177,82	638.905	2.739	64	88.545	139
25	5	588,53	44.233	76	3	2.598	59
I alt	275	43.095,88	5.337.344	10.328	861	497.587	—
Gennemsnit	11	1.723,84	213.484	413,12	14,44	18.903	86,32
Renssel gen sn ¹ *	11,1	1.813,28	197.582	318	12	15.368	84
Højeste	18	4.853,94	638.905	2.739	64	88.545	139
Mindste	3	104,19	44.233	76	3	2.598	59

1: Kriminaltetsbelastning er defineret som antal straffelovs anmeldelser pr. 1.000 indbyggere.

* De to højeste og de to laveste værdier er ikke medtaget ved beregningen af dette gennemsnit.

10.3.1. Politikreds 1 (Frederikshavn).

1. Den foreslåede politikreds 1 dækker et areal på 2.515 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 183.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Frederikshavn og Hjørring med hver ca. 25.000 indbyggere samt Skagen og Brønderslev med hver ca. 11.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 11 kommuner (Brønderslev, Dronninglund, Frederikshavn, Hirtshals, Hjørring, Læsø, Løkken-Vrå, Pandrup, Sindal, Skagen og Sæby) og svarer til de nuværende politikredse Frederikshavn og Hjørring. Kredsen er beliggende i Nordjyllands amt og dermed i Politiregion I. Kredsen hører under Statsadvokaten i Aalborg.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 254 årsværk, heraf 10 jurister.

Kredsen indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i henholdsvis Frederikshavn, og Hjørring. Det foreslås, at stationen i Frederikshavn gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 79 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes statsfængslet på Kragshovede og arresthusene i Frederikshavn og Hjørring.

I kredsen findes der trafikhavne i henholdsvis Frederikshavn og Hirtshals med forbindelser til Læsø, Göteborg, Larvik, Oslo og Kristiansand. Der er i øvrigt motorvejsforbindelse fra Aalborg til Frederikshavn og en planlagt motorvejsforbindelse mellem Hjørring/Hirtshals er under anlæg.

Kredsen er kendetegnet ved omfattende turisme og betydelige sommerhusområder. Kredsen dækker endvidere Læsø, som er beliggende i Kattegat ca. 30 km. fra Frederikshavn svarende til ca. 1,5 times sejlads.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige de opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige spe-

cialafdelinger. I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 1 fra Domstolenes Strukturkommission.

For at danne en politikreds i det nordjyske område med et tilstrækkeligt personalemæssigt underlag, er det nødvendigt, at kredsen baseres på de pågældende 11 kommuner. Ved at trække grænsen længere mod nord ville kredsen ikke kunne opnå et tilstrækkeligt personaletal til at opfylde hovedparten af kravene, mens en grænsedragning længere mod syd ville betyde inddragelse af en række kommuner, som skønnes at rette sig mere mod Aalborg end mod Hjørring og Frederikshavn.

Hjørring kommune har tilkendegivet, at man kan tilslutte sig en sammenlægning med Frederikshavn politikreds, men dog således at hovedsædet bliver placeret i Hjørring.

Den foreslåede grænsedragning medfører, at kredsen er beliggende inden for én statsadvokatur, ét amt samt én politiregion.

Kommissionen har overvejet, om hovedstationen skulle placeres i Frederikshavn eller i Hjørring.

Hjørring og Frederikshavn har omtrent lige mange indbyggere. Hjørring ligger mere centralt placeret i kredsen end Frederikshavn. Afstanden til Skagen, som i sommerhalvåret udgør det turistmæssige centrum i kredsen, og som er kredsens mest kriminalitetsbelastede kommune med 107 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere, er imidlertid kortere fra Frederikshavn end fra Hjørring. Frederikshavn kommune er endvidere med 106 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere kredsens næst mest kriminalitetsbelastede kommune. Hjørring kommune er med 77 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere den 5. mest kriminalitetsbelastede kommune. Pandrup og Brønderslev kommuner har således begge flere straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere end Hjørring kommune. *Kommissionen* skal således sammenfattende foreslå, at hovedstationen placeres i Frederikshavn.

Politikkreds 1

N

M=1:725.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

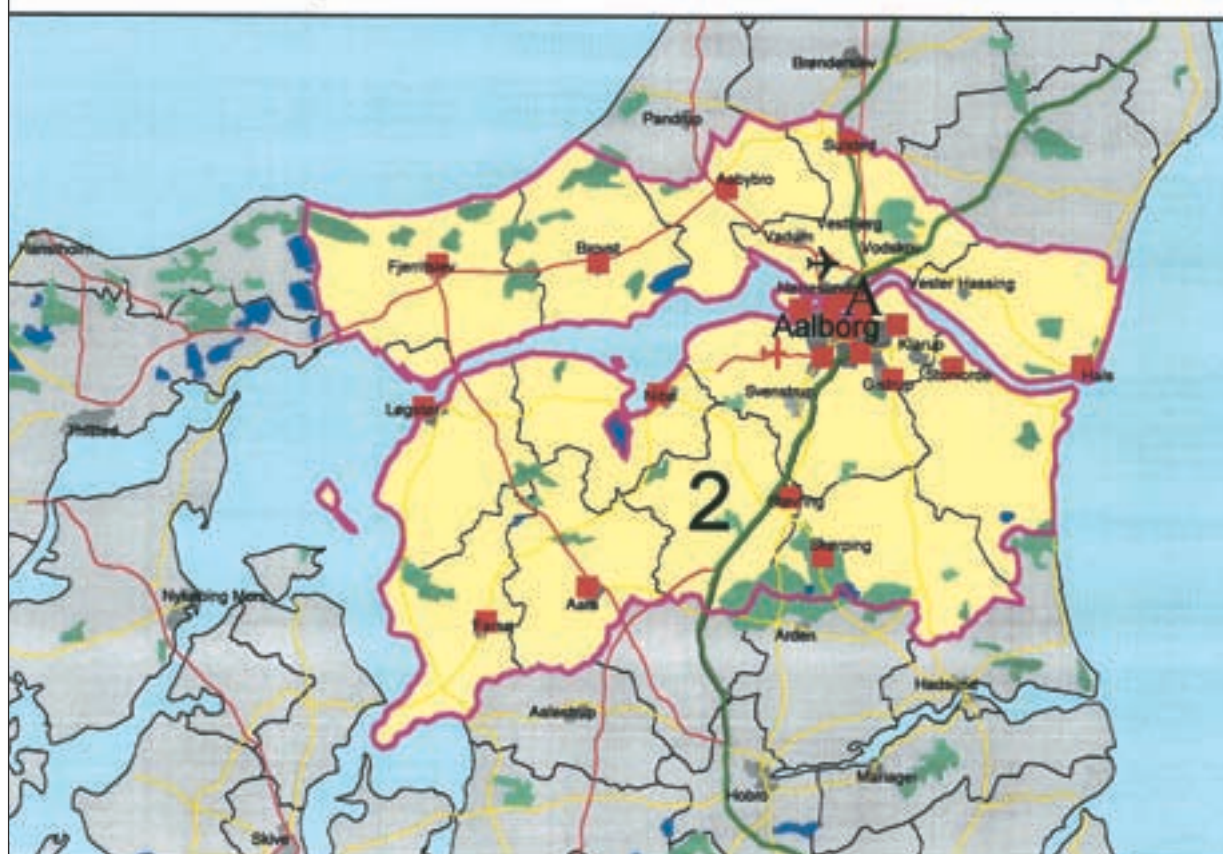
Politikreds 1

By pkr.	Andet lighed	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i hele Byen	Fløvedataktion	Andre relevante delegerationer	Gruppeformænd	Arbejd	Skoleforældre	Stift år 2000	Kommunestyre	Politi	Agri	Sundheds	Andre forhold
51 Hørsholm	112 52	22 755	22 755						1 577	100	1	Nordjylland	Aalborg	X
51 Læsø	113 81	2 295							10	11	1	Nordjylland	Aalborg	
52 Skagen	142 57	17 765	17 765						1 458	107	1	Nordjylland	Aalborg	
52 Sidsø	126 17	11 162							1 530	58	1	Nordjylland	Aalborg	
53 Ørnholm	114 21	15 185							629	42	1	Nordjylland	Aalborg	
54 Lyngby	111 18	21 545	21 545	X			122	5	2 123	77	1	Nordjylland	Aalborg	X
54 Hjørring	115 75	10 265	11 347						1 742	65	1	Nordjylland	Aalborg	
54 Hirtshals	195 55	14 569							977	61	1	Nordjylland	Aalborg	Trækul
54 Løkken	183 65	2 703							174	74	1	Nordjylland	Aalborg	
54 Hvidevad	100 67	10 790							1 111	704	1	Nordjylland	Aalborg	
52 Sævi	241 10	5 475							478	50	1	Nordjylland	Aalborg	
I alt	11 kommuner	182 727					10	294	10	14 358	79			

Politikreds 2

N
 M=1:725.000

	Politikredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

10.3.3. Politikreds 3 (Randers).

1. Den foreslåede politikreds 3 dækker et areal på 2.089 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 164.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Randers med ca. 56.000 indbyggere og Hobro med ca. 11.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 12 kommuner (Arden, Hadsten, Hadsund, Hobro, Langå, Mariager, Nørager, Nørhald, Purhus, Randers, Rougsø og Sønderhald) og svarer til de nuværende politikredse Randers og Hobro med undtagelse af Skørping og Aalestrup kommuner fra den nuværende Hobro politikreds. Kredsen vil være delt mellem Nordjyllands- og Århus amt og vil endvidere være delt mellem politiregion I og II. Kredsen hører under Statsadvokaten i Aalborg.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 245 årsværk, heraf 11 jurister.

Kredsen indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i henholdsvis Randers og Hobro. Det foreslås, at stationen i Randers gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i 11 af kredsens 12 kommuner, idet alle kommuner uden døgnstation har en station eller nærpolti/landpolti med undtagelse af Nørager kommune, som i dag betjenes fra stationen i Hobro.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 79 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes arresthusene i Randers og Hobro.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som tilnærmelsesvis opfylder samtlige af de opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige specialafdelinger. I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger

være påkrævet.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 3 fra Domstolenes Strukturkommission.

Som nævnt ovenfor under afsnit 10.3.2. har Hobro og Aars kommuner tilkendegivet, at man – såfremt Løgstør politikreds ikke oprettholdes – skal foreslå en politikreds bestående af kommunerne i Himmerland.

Ved at indskrænke kredsens geografiske omfang ville kredsen imidlertid ikke opnå en samlet personalestørrelse på ca. 250 medarbejdere og dermed ikke være i stand til at leve op til de opstillede krav.

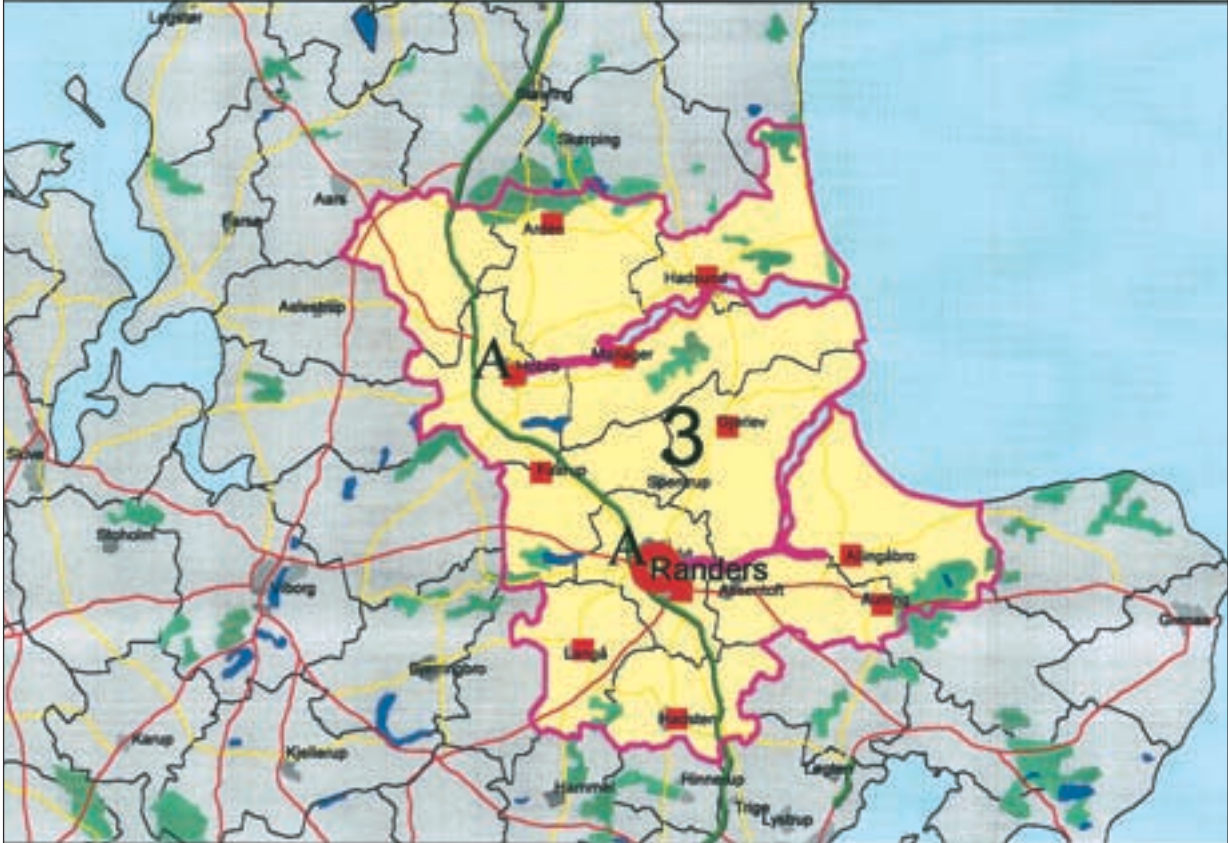
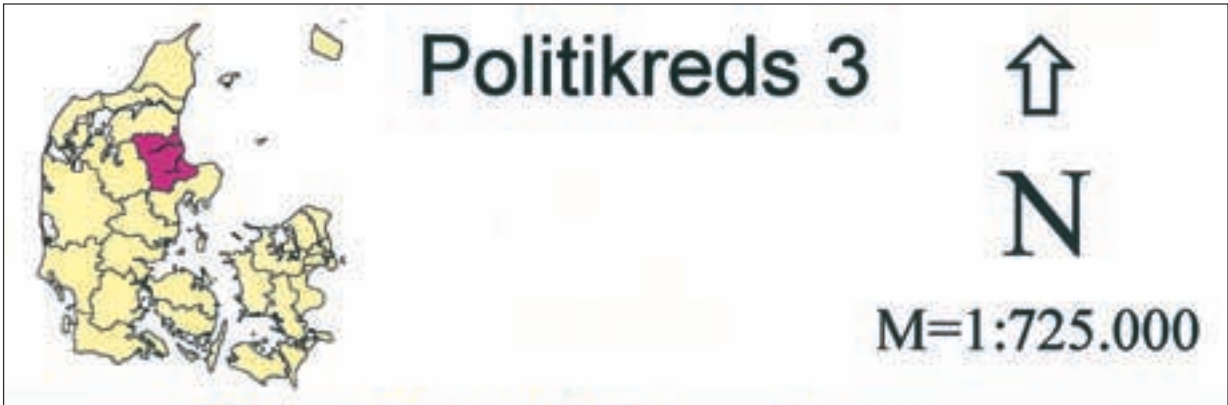
En sådan politikreds ville endvidere gennemskære Aalborg kommune. *Kommissionen* kan således ikke anbefale, at Hobro politikreds lægges til en Himmerlands-kreds.

Den foreslåede kreds er omkranset af politikredsene 2 (Aalborg), 4 (Viborg) og 6 (Århus). Disse kredse består af kommuner, der naturligt retter sig mod hovedsædet i disse kredse. Dette er blandt andet årsagen til, at Skørping og Aalestrup kommuner er blevet overført fra den nuværende Hobro politikreds til henholdsvis politikreds 2 (Aalborg) og politikreds 4 (Viborg). For så vidt angår Aalestrup kommune har det endvidere været tillagt betydelig vægt ikke at gennemskære Viborg amt, således at amtet blev delt mellem 2 politikredse.

Randers kommune har tilkendegivet, at man finder forslaget naturligt, og at man kunne overveje yderligere at lægge de 4 kommuner i Grenaa politikreds til den nye politikreds 3. Disse 4 kommuner har imidlertid udtrykkeligt tilkendegivet, at man ønsker at blive en del af en Århus-kreds.

Den foreslåede grænsedragning er endvidere hensigtsmæssig set i forhold til infrastrukturen i området. Således er kredsen i nord-sydgående retning bundet sammen af motorvej E45.

Kommissionen foreslår, at hovedstationen placeres i Randers. Randers er således det største bysamfund i kredsen, ligesom byen ligger centralt i kredsen og er tæt ved såvel motorvejen som hovedveje. Der vil endvidere være relativt kort afstand til alle hjørner af kredsen fra hovedstationen i Randers. Randers er endelig kredsens mest kriminalitetsbelastede kommune med 115 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

<ul style="list-style-type: none"> Politikkredsgrænse Kommunegrænse Motorvej Hovedvej Hovedlandevej 	<ul style="list-style-type: none"> Hovedstation Tjenestested F Fængsel A Arresthuse + Militær Flyveplads ✈ Lufthavn
---	--

Politikreds 3

Nr. pkr.	Pkr nr	Kommuna	Areaal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i statslige byer	Revedstien	Andre nuværende designationer	Øvrige tjenestebere	Arbejds	Herredjurister	Stiftl. årn. 2000	Krim.-betjening	Politiregion	Arm	Statsadvokat	Andre forhold
1	45	Korsbøl	151,24	4.107				1			138	115	Ahus	Aarhus		
2	45	Halsnæs	125,71	11.414				1	172		120	84	Ahus	Aarhus		
3	45	Lindø	132,55	5.225				1			314	47	Ahus	Aarhus		
4	45	Marslev	201,04	8.305				1			479	55	Ahus	Aarhus		
5	45	Kølbæk	271,04	8.134				1			258	34	Ahus	Aarhus		
6	45	Rumby	152,72	5.503				1			290	35	Ahus	Aarhus		
7	45	Risskov	221,71	8.224				1			457	55	Ahus	Aarhus		
8	45	Sembelund	147,81	8.250				1			368	44	Ahus	Aarhus		
9	12	Rosen	145,67	15.385	1.887		X		72	1	1.365	90	Nordjylland	Aarhus		3
10	12	Anden	227,05	0.461				1			385	45	Nordjylland	Aarhus		
11	12	Halsund	170,25	10.745				1			854	79	Nordjylland	Aarhus		
12	12	Sønder	147,14	5.515							254	48	Nordjylland	Aarhus		
I alt	12 komm.		2.083,09	163.799				50	245	11	12.894	78				Andre forhold

10.3.4. Politikreds 4 (Viborg).

1. Den foreslåede politikreds 4 dækker et areal på 4.122 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 234.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Viborg med ca. 32.000 indbyggere, Skive med ca. 21.000, Thisted med ca. 13.000 indbyggere og Nykøbing Mors med ca. 9.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 17 kommuner (Bjerringbro, Fjends, Hanstholm, Hvorslev, Karup, Kjellerup, Morsø, Møldrup, Salling-sund, Skive, Spøttrup, Sundsøre, Sydthy, Thisted, Tjele, Viborg og Aalestrup) og svarer til de nuværende politikredse Viborg, Skive og Thisted samt Aalestrup kommune fra den nuværende Hobro politikreds. Kredsen er sammenfaldende med Viborg amt og ligger i politi-region II. Kredsen er delt mellem Statsadvokaten i Aalborg og Statsadvokaten i Viborg.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 272 årsværk, heraf 11 jurister.

Kredsen indeholder i dag 3 døgnstationer beliggende i henholdsvis Viborg, Skive og Thisted. Det foreslås, at stationen i Viborg gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 61 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes arresthusene i Viborg og Nykøbing Mors og flyvestationen i Karup samt lufthavnene i Karup og Thisted. Der er endvidere en trafikhavn i Hanstholm med forbindelse til Færøerne, Shetlandsøerne og Norge. Kredsen er endvidere præget af turisme langs Vesterhavskysten.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige af de opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige specialafdelinger. I det omfang kredsen ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsen, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Den foreslåede kreds er identisk med forsla-

get til retskreds nr. 4 fra Domstolenes Strukturkommission.

Den opnåede personalestørrelse er afhængig af, at kredsen baseres på et område af omtrent den foreslåede størrelse. Dette hænger sammen med, at området er kendetegnet ved lav befolkningstæthed og relativt få større byer.

Kredsen bindes sammen af hovedvej 26, som går på langs af kredsen fra kredsgrænsen nord for Silkeborg gennem Viborg, Skive, Nykøbing Mors og Thisted til Hanstholm.

Den foreslåede grænsedragning medfører endvidere, at kredsen - ved at Aalestrup kommune overføres fra den nuværende Hobro politikreds - er sammenfaldende med Viborg Amt og er beliggende inden for én politiregion.

Som nævnt foreslås det at placere hovedstationen i Viborg. Viborg er kredsens største by og har med 99 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere den højeste kriminalitetsbelastning i kredsen.

Kommissionen har nøje overvejet, om det midt- og vestjyske område kunne opdeles på en anden måde end kommissionens forslag til politikreds 4 og 5 (Herning). Kommissionens forslag til politikreds 5 (Herning) er beskrevet nedenfor i afsnit 10.3.5.

Kommissionen har i den forbindelse særlig overvejet muligheden for en opdeling af det område, som forslaget til politikreds 4 og 5 omfatter, i 3 politikredse. En mulig opdeling kunne bestå i en sammenlægning af henholdsvis de nuværende Viborg og Skive politikredse med tillæg af Aalestrup kommune, de nuværende Thisted og Holstebro politikredse samt de nuværende Herning og Ringkøbing politikredse. En sådan opdeling ville give 3 politikredse med et samlet skønsmæssigt personaletal på henholdsvis 185 (Viborg/Skive/Aalestrup), 216 (Thisted/Holstebro) og 209 (Herning/Ringkøbing) årsværk.

Kommissionen har lagt afgørende vægt på, at en sådan 3-kreds model ikke vil leve op til det minimum af personale, man har defineret som bæredygtigt i relation til kravene til fremtidens politi. Dette gælder i udtalt grad for Viborg/Skive-kredsen, der med et samlet personaletal på 185 - efter kommissionens forslag - ville blive landets mindste kreds bortset fra Bornholm. De 3 kredse vil alene opfylde krav nr. 11 om legalitetskontrol og krav nr. 7 om en central intern administrationsenhed.

Kommissionen har endvidere lagt vægt på, at en 3-kreds-model vil medføre, at en række centrale eller regionale specialafdelinger, der vil skulle yde bistand til kredsenes opgaveløsning, nødvendigvis skal opretholdes. Det kan f.eks. dreje sig om opstilling af indsatsdelinger, personale til efterforskning i større sager, perso-

nale til gennemførelse af særligt målrettede indsatser, f.eks. færdselskampagner m.v. I forbindelse med forslaget til politikreds 13 (Svendborg) er der som kompensation for kredsens lave personaletal peget på muligheden for hurtigt at modtage assistance fra den meget ressourcestærke nabopolitikreds 12 (Odense). De længere afstande i Vestjylland gør imidlertid ikke en tilsvarende hurtig assistance fra de nærmeste tilsvarende ressourcestærke jyske kredse – 2 (Aalborg) og 6 (Århus) – mulig.

Kommissionen har i den forbindelse endvidere tillagt det betydning, at en inddeling af det vestjyske område i 2 politikredse – i stedet for 3 kredse – indebærer, at der i alle dele af landet i højere grad vil være bæredygtige politikredse, således at der ikke i denne henseende sker en skævvridning mellem Øst- og Vestdanmark.

Kommissionen har endelig lagt vægt på, at de geografiske længsteafstande ikke bliver mærkbart mindre i en 3-kreds-model. Afstanden fra Thisted til henholdsvis Holstebro og Viborg er 80 og 87 km. og bliver således alene afkortet

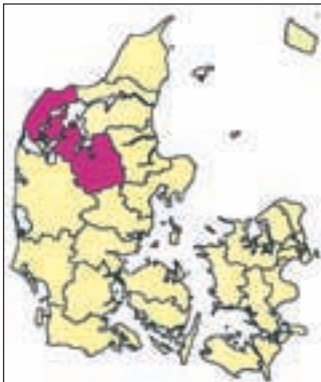
med 7 km. ved at flytte hovedsædet for en politikreds, der omfatter Thisted, fra Viborg til Holstebro.

Det bemærkes i den forbindelse, at Thisted kommune har foreslået en udvidelse af den nuværende Thisted politikreds med Fjerritslev kommune fra den nuværende Aalborg politikreds, Thyholm kommune fra den nuværende Holstebro politikreds samt Spøttrup, Sallingssund og Sundsøre kommuner fra den nuværende Skive politikreds. En sådan politikreds ville imidlertid ikke – på samme måde som en sammenlægning af hele Skive politikreds med Thisted politikreds – opnå et samlet personaletal på ca. 250. En sammenlægning af alle kommuner i Skive politikreds med Thisted politikreds ville således alene give et skønsmæssigt samlet personaletal på ca. 147 årsværk. Skive, Spøttrup, Sallingssund og Sundsøre kommuner har endvidere tilkendegivet, at man ønsker at høre til samme kreds.

Kommissionen kan således sammenfattende ikke anbefale en model med 3 politikredse i området.

Politikreds 4

Nr.	Ny pår.	Stk.nr.	Kommune	Areale (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i store byer	Hovedsædet	Andre nuværende regionstænder	Øvrige tildeltænder	Årsværk	Herred jurister	Ørt år 2000	Komm. bestilling	Politiregion	Årtal	Sæsonindtal	Årsværk	Andre forhold	
1	47	Viborg		317,53	62.290	37.295	x			22	4	4.197	5	II	Viborg	Viborg	x		
2	47	Bjerringhede		295,57	13.924							777	5	II	Viborg	Viborg			
3	47	Lyngby		235,20	8.125							214	20	I	Viborg	Viborg			
4	47	Thisted		127,47	6.751							255	35	II	Viborg	Viborg			
5	47	Klunbo		162,81	4.515							280	30	II	Viborg	Viborg		L. Thøgers, Nyestøben	
6	47	Kjellerup		255,49	10.764							566	43	II	Viborg	Viborg			
7	47	Madstrup		211,99	7.914							251	35	II	Viborg	Viborg			
8	47	Tjele		275,40	8.370							310	42	II	Viborg	Viborg			
9	46	Skive		239,32	27.978	20.639	x			62	3	2.219	79	II	Viborg	Viborg			
10	45	Thyholm		99,46	6.241							325	49	II	Viborg	Viborg			
11	45	Spøttrup		189,46	7.160							201	25	II	Viborg	Viborg			
12	45	Sundsøre		171,13	6.687							210	31	II	Viborg	Viborg			
13	49	Thisted		163,54	25.500	12.600	x			87	4	1.835	65	II	Viborg	Aalborg		L. Thøgers, Rindshavn	
14	49	Halsnæs		215,25	6.095							417	75	II	Viborg	Aalborg	x		
15	49	Morsø		367,57	22.942	9.725						1.245	54	II	Viborg	Aalborg			
16	49	Spøttrup		321,50	11.578							455	40	II	Viborg	Aalborg			
17	52	Aalborg		175,11	7.718							452	59	II	Viborg	Aalborg			
I alt 17 komm.				4.127,48	254.048					14	272	11	14.305	61					

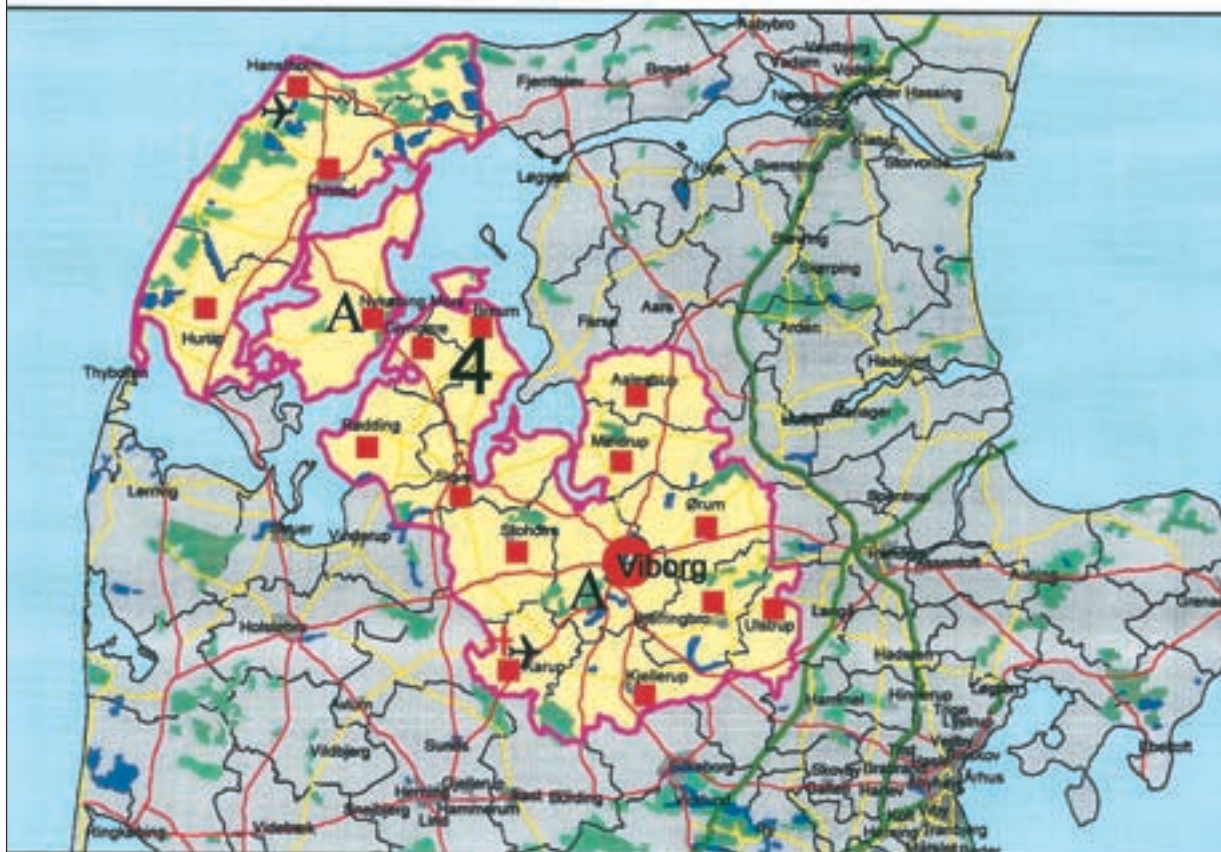

Politikkreds 4

N

M=1:1.240.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

10.3.5. Politikreds 5 (Herning).

1. Den foreslåede politikreds 5 dækker et areal på 4.854 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 273.000. Af større bysamfund dækker kredsen Holstebro med ca. 31.000 indbyggere, Herning med ca. 29.000 indbyggere, Ikast med ca. 14.000 indbyggere, Struer med ca. 11.000 indbyggere og Ringkøbing med ca. 9.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 18 kommuner (Aulum-Haderup, Brande, Egvad, Herning, Holmsland, Holstebro, Ikast, Lemvig, Ringkøbing, Skjern, Struer, Thyborøn-Harboøre, Thyholm, Trehøje, Ulfborg-Vemb, Videbæk, Vinderup og Åskov) og svarer til de nuværende politikredse Herning, Ringkøbing og Holstebro. Kredsen er sammenfaldende med Ringkøbing amt og ligger dermed i politikregion II. Kredsen er delt mellem Statsadvokaten i Viborg, Statsadvokaten i Aalborg og Statsadvokaten i Sønderborg.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 338 årsværk, heraf 13 jurister.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 3 døgnstationer beliggende i henholdsvis Herning, Holstebro og Ringkøbing. Det foreslås, at stationen i Herning gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen, idet alle kommuner uden døgnstation i dag har en station eller nærpolitil/landpoliti.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 66 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner i kredsen kan nævnes fængselsafdelingen Kærshovedgård, sikringsafdelingen "Koglen" og arresthusene i Herning, Holstebro og Ringkøbing.

I øvrigt er kredsen - særligt langs kyst-

strækningen - kendetegnet ved omfattende turisme og betydelige sommerhusområder.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige de opstillede krav.

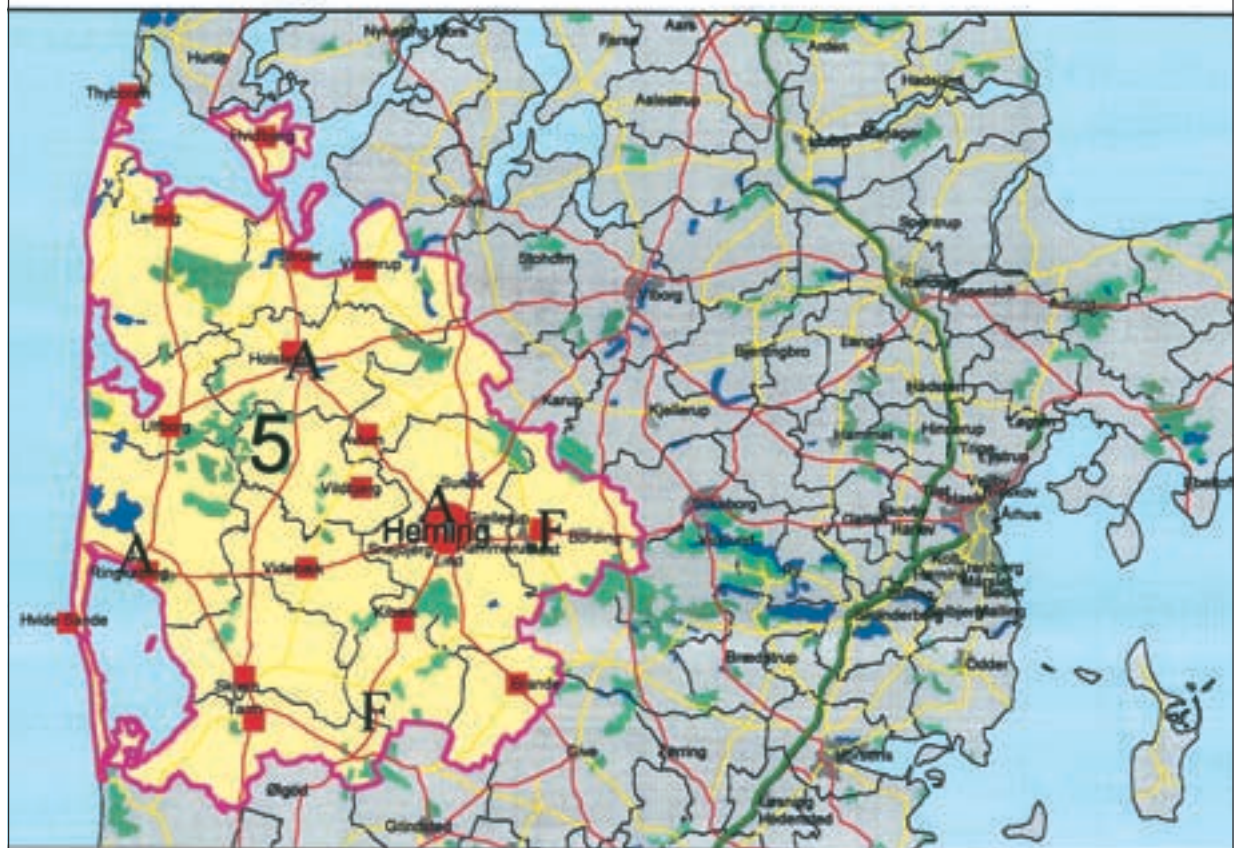
Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 5 fra Domstolenes Strukturkommission.

Under hensyntagen til den lave befolkningstæthed og den relativt lave kriminalitetsbelastning er kredsens bæredygtighed afhængig af, at kredsen baseres på et område af den foreslåede størrelse.

Den foreslåede grænsedragning medfører endvidere, at kredsens grænser er sammenfaldende med Ringkøbing amt.

Som anført under forslaget til politikreds 4 har kommissionen nøje overvejet en alternativ opdeling af det midt- og vestjyske område, herunder særlig en opdeling af området i 3 politikredse. Kommissionen har imidlertid ikke fundet at kunne anbefale en sådan 3-kreds model. Kommissionens overvejelser er nærmere beskrevet i forslaget til politikreds 4, jf. afsnit 10.3.4.

Som nævnt foreslås det, at politikredsens hovedstation placeres i Herning. Ringkøbing findes i betragtning af byens størrelse sammenholdt med den ringe kriminalitetsbelastning og dens geografiske placering at gøre den mindre egnet som hovedsæde. I forholdet mellem Holstebro og Herning, som har ca. samme indbyggertal, findes Herning mest velegnet som hovedsæde. Infrastrukturen placerer således Herning mere centralt i kredsen, idet der er hovedveje direkte til alle hjørner af kredsen såvel som til Århus, Viborg, Vejle og Esbjerg. Endvidere kan anføres, at motorvejsforbindelsen mellem Herning og Bording er under anlæg, hvilket angiveligt vil styrke Herning-områdets karakter af et trafikmæssigt og erhvervsmæssigt knudepunkt.

<ul style="list-style-type: none"> Politikkredsgrænse Kommunegrænse Motorvej Hovedvej Hovedlandevej 	<ul style="list-style-type: none"> Hovedstation Tjenestested F Fængsel A Arresthuse Militær Flyveplads Lufthavn
---	---

Politikreds 5

Myndighet	Parter	Kommuner	Area (km ²)	Indbyggare i kommunen	Indbyggare i större byer	Hörsdialiser	Andra nuvarande dogmationer	Övriga tjänsteföretag	Ämnen	Merstjänster	Stift sum 2000	Komm-besättning	Regulering	Äm	Stadsrådsat	Arbetslösa	Andra förhåll
1	25	1	541,51	22 720							5 375	52	1	Ringkøbing	Wiborg		
2	25	1	254,20	22 717	14 154						1 547	57	1	Ringkøbing	Wiborg		Lungesund
3	25	1	177,17	8 744							621	55	1	Ringkøbing	Wiborg		
4	25	1	219,54	5 748							227	41	1	Ringkøbing	Wiborg		Skringsund
5	25	1	226,76	5 766							359	27	1	Ringkøbing	Wiborg		
6	25	1	247,28	1 964							126	29	1	Ringkøbing	Wiborg		
7	40	1	470,17	17 124	9 107		X		21	0	697	40	1	Ringkøbing	Sandeborg	X	
8	40	1	107,74	1 767							417	54	1	Ringkøbing	Sandeborg		
9	40	1	14,57	5 264							344	65	1	Ringkøbing	Sandeborg		
10	40	1	327,64	13 002							776	54	1	Ringkøbing	Sandeborg		
11	67	1	271,00	17 107							171	71	1	Ringkøbing	Sandeborg		
12	40	1	111,04	4 137	21 200		X		1,71	5	1 660	56	1	Ringkøbing	Aalborg	X	
13	40	1	458,40	12 164							756	42	1	Ringkøbing	Aalborg		
14	40	1	174,50	10 200	11 240						1 541	70	1	Ringkøbing	Aalborg		
15	40	1	42,43	7 005							126	29	1	Ringkøbing	Aalborg		
16	40	1	76,24	3 774							131	12	1	Ringkøbing	Aalborg		
17	40	1	275,64	7 011							117	44	1	Ringkøbing	Aalborg		
18	40	1	21,62	1 764							256	31	1	Ringkøbing	Aalborg		
18%	18	human	4 853,94	273 296				15	138	13	18 049	66					

10.3.6. Politikreds 6 (Århus).

1. Den foreslåede politikreds 6 dækker et areal på 1.959 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 391.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Århus med ca. 217.000 indbyggere og Grenaa med ca. 14.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 11 kommuner (Ebeltoft, Galten, Grenaa, Hammel, Hinnerup, Hørning, Midtdjurs, Nørredjurs, Rosenholm, Rønde og Århus) og svarer til de nuværende politikredse Århus og Grenaa samt Hørning kommune fra den nuværende Odder politikreds og Hammel kommune fra den nuværende Silkeborg politikreds. Den foreslåede kreds er beliggende i Århus amt og dermed i politiregion II. Kredsen er delt mellem Statsadvokaten i Viborg og Statsadvokaten i Aalborg.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 643 årsværk, heraf 23 jurister.

Kredsen indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i henholdsvis Århus og Grenaa. Det foreslås, at stationen i Århus gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen, idet alle kommuner uden døgnstation i dag har en station eller nærpolti/landpoliti.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 117 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes Tirstrup lufthavn, sikringsafdelingen "Grenen" og arresthuset i Århus.

I kredsen findes der trafikhavne i Århus, Grenaa og Ebeltoft med forbindelser til Halmstad, Varberg, Kalundborg, Anholt og Sjællands Odde.

Af særlige forhold bør endvidere nævnes, at kredsen dækker Anholt, som er beliggende i Kattegat ca. 50 km. fra Grenaa svarende til ca.

2,5 times sejlads.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige af de opstillede krav.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 6 fra Domstolenes Strukturkommission.

Århus er med sin størrelse et naturligt centrum i kredsen. Hørning og Hammel kommuner skønnes snarere at rette sig mod Århus end mod henholdsvis de omgivende politikredse 7 (Horsens), 3 (Randers) og 4 (Viborg). Domstolenes strukturkommission har i sit forslag til retskreds nr. 6 lagt Hammel kommune til en retskreds med Århus som hovedsæde. Hammel kommune har imidlertid tilkendegivet, at man fortsat ønsker at tilhøre samme politikreds som de øvrige 3 kommuner i Silkeborg politikreds. *Kommissionen* har fundet, at hensynet til – så vidt muligt – at sikre fælles retskreds- og politikredsgrænser vejer tungest, og har derfor bibeholdt Hammel kommune i politikreds 6.

Hørning kommune har tilkendegivet, at såfremt Odder politikreds ikke videreføres, anser man det for mest naturligt at høre til en Århus-kreds.

De 4 kommuner i Grenaa politikreds - Grenaa, Ebeltoft, Nørre Djurs og Midtdjurs kommuner – har oplyst, at man ønsker samlet at indgå i en Århus-kreds.

Med den foreslåede kredsinddeling sikres en bæredygtig og enkel struktur omkring Tirstrup lufthavn. Lufthavnen, der naturligt retter sig mod Århus og i dag betjenes af Århus politi, ligger på den sydlige del af Djursland. Ved den foreslåede kredsdeling vil hele Djursland være betjent af samme politikreds.

Den foreslåede grænsedragning medfører endvidere, at kredsen er beliggende inden for ét amt og én politiregion.

Det eneste naturlige vil være at placere hovedstationen i Århus.

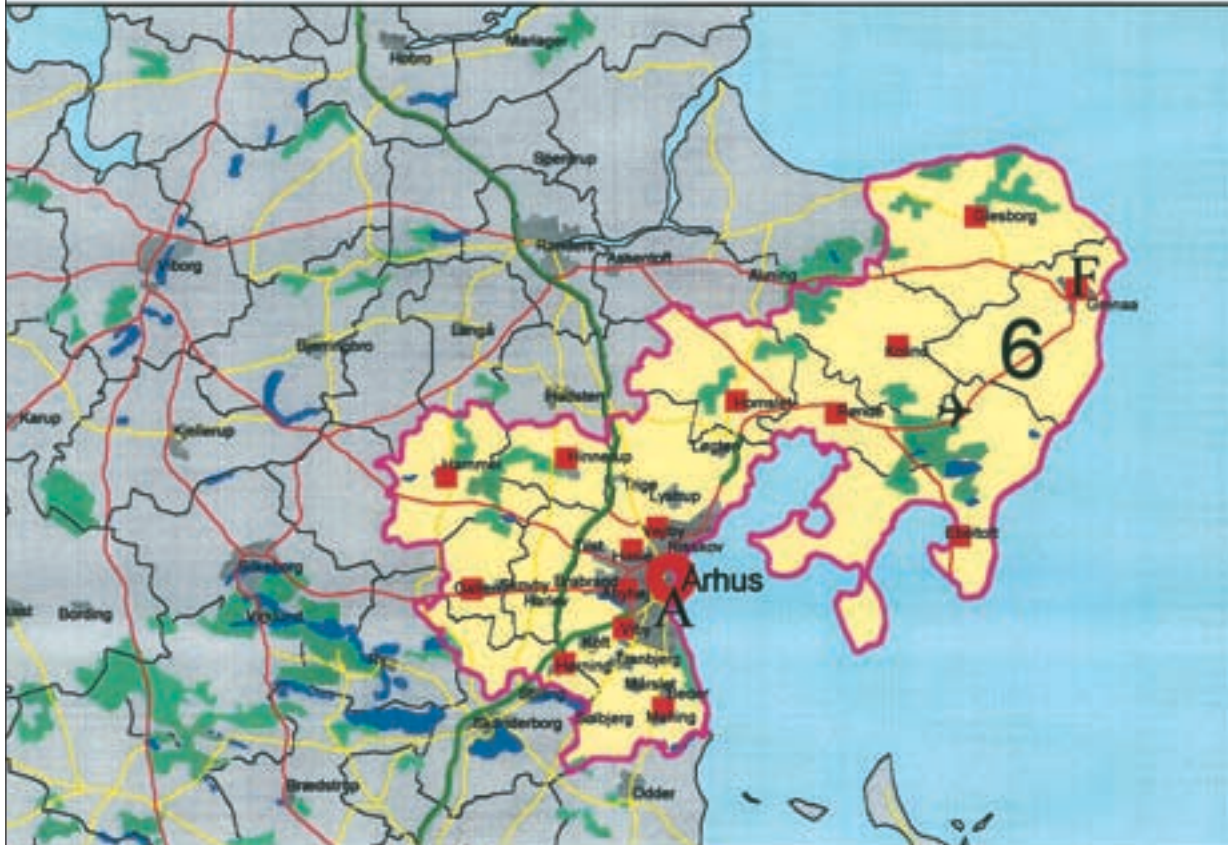

Politikkreds 6

N

M=1:725.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

Politikreds 6

My Dav	Plat nr	Kommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i storkommunen	Hovedstadion	Andre relevante distrikter	Øvrige jernbanestier	Års-værs	Hvert år	Soft wmm. 2000	Komm-beholdning	Politi-region	Aut	Statistisk-kod	Arbejdshus	Andre forhold
1	42	Århus	4816	134 125	217 721	X		5	50	2	30 527	132	II	Århus	Vejløg	1	Tyktkær
1	42	Århus	22 72	1 442				1			482	25	II	Århus	Vejløg		
1	42	Århus	16 26	11 129				1			665	33	II	Århus	Vejløg		
1	42	Århus	14114	13 123				1			331	30	II	Århus	Vejløg		
1	42	Århus	1 2 15	5 735				1			405	11	II	Århus	Vejløg		
1	42	Århus	57 71	8 279				1	1		265	44	II	Århus	Vejløg		
1	44	Århus	14 27	13 671				1	1		741	71	II	Århus	Vejløg		
1	46	Århus	136,15	51.074	14 033	X		1	22	5	1674	91	II	Århus	Århus	100000	Mithus, Århusgård
1	46	Århus	175,17	54.571				1			1209	51	II	Århus	Århus	100000	
1	46	Århus	1 61 7	1 215				1			415	54	II	Århus	Århus		
1	46	Århus	2 21 7	1 215				1			417	51	II	Århus	Århus		
I alt	11 kommun		1954,68	390 825				14	643	25	45 844	117					

10.3.7. Politikreds 7 (Horsens).

1. Den foreslåede politikreds 7 dækker et areal på 2.040 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 206.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Horsens med ca. 49.000 indbyggere, Silkeborg med ca. 37.000 indbyggere, Skanderborg med ca. 13.000 og Odder med ca. 10.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 11 kommuner (Brædstrup, Gedved, Gjern, Horsens, Nørre Snede, Odder, Ry, Samsø, Silkeborg, Skanderborg og Them) og svarer til de nuværende politikredse Silkeborg med undtagelse af Hammel kommune, Odder med undtagelse af Hørning kommune og Horsens politikreds med undtagelse af Tørring-Uldum, Hedensted og Juelsminde kommuner. Kredsen vil være delt mellem Århus og Vejle amt og vil endvidere være delt mellem politiregion II og III. Horsens, Brædstrup, Gedved og Nørre Snede kommuner hører således til Vejle amt. Kredsen hører under Statsadvokaten i Viborg.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 303 årsværk, heraf 14 jurister. Det anslåede personaletal svarer til personaletallet i de nuværende Silkeborg, Odder og Horsens politikredse med fradrag af 2 årsværk fra landpolitiet i Hørning og Hammel kommuner. Endvidere er der fradraget skønsmæssigt 35 årsværk, heraf 1 jurist, for de 3 kommuner Tørring-Uldum, Hedensted og Juelsminde. Dette skøn er baseret på de 3 kommuners befolkningsmæssige andel af den nuværende Horsens politikreds set i forhold til kriminalitetsbelastningen.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 3 døgnstationer beliggende i henholdsvis Horsens, Silkeborg og Skanderborg. Det foreslås, at stationen i Horsens gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen, idet alle kommuner uden døgnstation i dag har en station eller nærpoliti/landpoliti.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 82 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes statsfængslet i Horsens, statsfængslet ved Nørre Snede, den narkofri fængselsafdeling i Horsens samt arrestafdelingen i Horsens og arresthuset i Silkeborg.

Kredsen dækker endvidere Samsø, der er beliggende ca. 20 km. fra Odder svarende til ca. 75 minutters sejlads. Endvidere dækker kredsen en række mindre øer såsom Tunø og Endelave.

2. Kredsen har en personalestørrelse, som opfylder samtlige opstillede krav.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 7 fra Domstolens Strukturkommission.

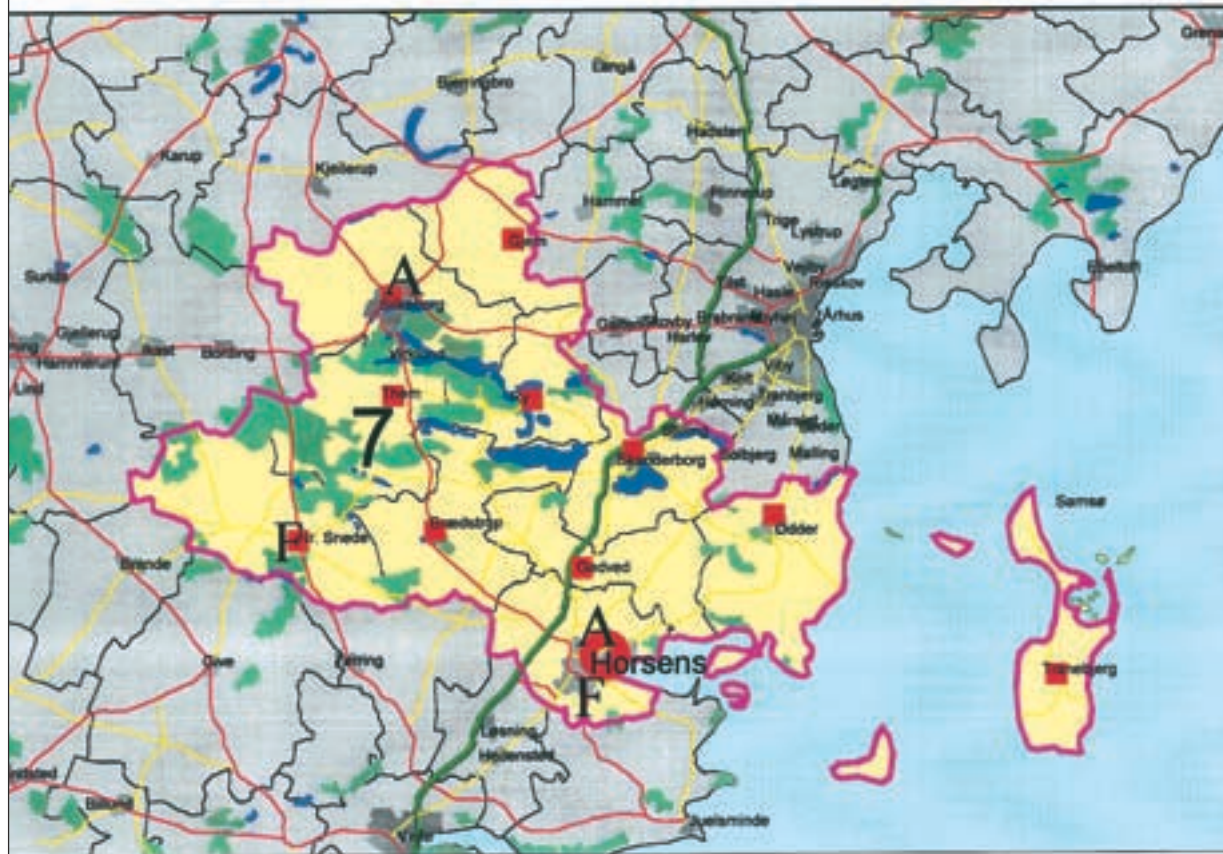
Kommunerne omfattet af Århus politikreds retter sig naturligt mod denne by, hvilket blandt andet har ført til, at Hørning kommune med den foreslåede kredsinddeling overføres fra den nuværende Odder politikreds til Århus politikreds. Hørning kommune har således tilkendegivet, at man – såfremt Odder politikreds ikke opretholdes – finder en overførsel til en Århus-kreds mest naturlig.

Hvad angår grænsedragningen mod vest, følger denne amtsgrænsen. Grænsen er endvidere naturlig set ud fra en øst/vest-akse i Jylland. Afgrænsningen mod syd skal ses i sammenhæng med forslaget til politikreds 9 (Vejle). For at sikre, at denne kreds bliver bæredygtig, er det nødvendigt at udvide kredsens befolkningsmæssige underlag og dermed personaletallet. Dette foreslås gennemført ved at overføre de tre kommuner Tørring-Uldum, Hedensted og Juelsminde fra den nuværende Horsens politikreds. Det kan i den forbindelse oplyses, at de 3 kommuner har indgået en aftale om at etablere fælles administration, ligesom de har tilkendegivet et ønske om at høre til samme politikreds.

Den foreslåede grænsedragning er endvidere hensigtsmæssig set i forhold til infrastrukturen i området. Således er kredsen i nord-sydgående retning bundet sammen af motorvej E45.

Silkeborg kommune har foreslået en sammenlægning af Silkeborg og Odder politikredse. En sådan kreds vil imidlertid alene opnå et samlet personaletal på ca. 180 årsværk og dermed langt fra leve op til de krav, som kommissionen har opstillet. *Kommissionen* har lagt afgørende vægt på hensynet til – så vidt muligt – at sikre bæredygtige politikredse i alle dele af Jylland. Det har således ikke været muligt at skabe en bæredygtig politikreds med hovedsæde i Silkeborg og samtidig sikre en hensigtsmæssig struktur med bæredygtige politikredse i den øvrige del af Jylland.

Kommissionen foreslår, at hovedstationen placeres i Horsens. Horsens er således den største by i kredsen. Byen ligger endvidere tæt ved såvel motorvej som hovedveje. Horsens er endelig den mest kriminalitetsbelastede kommune i kredsen med 117 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

<ul style="list-style-type: none"> Politikkredsgrænse Kommunegrænse Motorvej Hovedvej Hovedlandevej 	<ul style="list-style-type: none"> ● Hovedstation ■ Tjenestested F Fængsel A Arresthuse + Militær Flyveplads ✈ Lufthavn
---	---

Politikreds 7

Kommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i store byer	Høvsocialtion	Gennemsnitlige beboelsestæthed		Gennemsnitlige beboelsestæthed	Areal i km ² i 2000	Kommuneforandring	Politikregion	Landskabstype	Andre forhold
					Indbyggere/km ²	Indbyggere/km ²						
1	10,54	5.441										
2	11,71	5.145										
3	10,44	5.111										
4	19,1	11.111										
5	25,72	12.111	11.111									
6	12,44	12.111			75	1.111						
7	14,11	11.111										
8	14,11	11.111	11.111									
9	14,11	11.111	11.111									
10	14,11	11.111	11.111									
11	14,11	11.111	11.111									
12	14,11	11.111	11.111									
13	14,11	11.111	11.111									
14	14,11	11.111	11.111									
15	14,11	11.111	11.111									
16	14,11	11.111	11.111									
17	14,11	11.111	11.111									
18	14,11	11.111	11.111									
19	14,11	11.111	11.111									
20	14,11	11.111	11.111									
21	14,11	11.111	11.111									
22	14,11	11.111	11.111									
23	14,11	11.111	11.111									
24	14,11	11.111	11.111									
25	14,11	11.111	11.111									
26	14,11	11.111	11.111									
27	14,11	11.111	11.111									
28	14,11	11.111	11.111									
29	14,11	11.111	11.111									
30	14,11	11.111	11.111									
31	14,11	11.111	11.111									
32	14,11	11.111	11.111									
33	14,11	11.111	11.111									
34	14,11	11.111	11.111									
35	14,11	11.111	11.111									
36	14,11	11.111	11.111									
37	14,11	11.111	11.111									
38	14,11	11.111	11.111									
39	14,11	11.111	11.111									
40	14,11	11.111	11.111									
41	14,11	11.111	11.111									
42	14,11	11.111	11.111									
43	14,11	11.111	11.111									
44	14,11	11.111	11.111									
45	14,11	11.111	11.111									
46	14,11	11.111	11.111									
47	14,11	11.111	11.111									
48	14,11	11.111	11.111									
49	14,11	11.111	11.111									
50	14,11	11.111	11.111									
51	14,11	11.111	11.111									
52	14,11	11.111	11.111									
53	14,11	11.111	11.111									
54	14,11	11.111	11.111									
55	14,11	11.111	11.111									
56	14,11	11.111	11.111									
57	14,11	11.111	11.111									
58	14,11	11.111	11.111									
59	14,11	11.111	11.111									
60	14,11	11.111	11.111									
61	14,11	11.111	11.111									
62	14,11	11.111	11.111									
63	14,11	11.111	11.111									
64	14,11	11.111	11.111									
65	14,11	11.111	11.111									
66	14,11	11.111	11.111									
67	14,11	11.111	11.111									
68	14,11	11.111	11.111									
69	14,11	11.111	11.111									
70	14,11	11.111	11.111									
71	14,11	11.111	11.111									
72	14,11	11.111	11.111									
73	14,11	11.111	11.111									
74	14,11	11.111	11.111									
75	14,11	11.111	11.111									
76	14,11	11.111	11.111									
77	14,11	11.111	11.111									
78	14,11	11.111	11.111									
79	14,11	11.111	11.111									
80	14,11	11.111	11.111									
81	14,11	11.111	11.111									
82	14,11	11.111	11.111									
83	14,11	11.111	11.111									
84	14,11	11.111	11.111									
85	14,11	11.111	11.111									
86	14,11	11.111	11.111									
87	14,11	11.111	11.111									
88	14,11	11.111	11.111									
89	14,11	11.111	11.111									
90	14,11	11.111	11.111									
91	14,11	11.111	11.111									
92	14,11	11.111	11.111									
93	14,11	11.111	11.111									
94	14,11	11.111	11.111									
95	14,11	11.111	11.111									
96	14,11	11.111	11.111									
97	14,11	11.111	11.111									
98	14,11	11.111	11.111									
99	14,11	11.111	11.111									
100	14,11	11.111	11.111									

10.3.8. Politikreds 8 (Esbjerg).

1. Den foreslåede politikreds 8 dækker et areal på 2.733 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 199.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Esbjerg med ca. 73.000 indbyggere, Varde med ca. 13.000 indbyggere og Ribe med ca. 8.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 12 kommuner (Blåbjerg, Blåvandshuk, Bramming, Brørup, Esbjerg, Fanø, Helle, Holsted, Grindsted, Ribe, Varde og Ølgod) og svarer til de nuværende politikredse Esbjerg, Varde og Ribe, med undtagelse af kommunerne Billund og Vejen, der er beliggende i henholdsvis Varde og Ribe politikredse, og som nu foreslås overført til henholdsvis politikreds 9 og 10 (Vejle og Kolding). Kredsen er beliggende i Ribe amt og dermed i politikregion III. Kredsen hører under Statsadvokaten i Sønderborg.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 320 årsværk, heraf 14 jurister. Det anslåede personaletal er baseret på personaletallet i de nuværende politikredse Esbjerg, Varde og Ribe med fradrag af de 32 og af de 9 årsværk, der gør tjeneste på henholdsvis understationen i Billund og understationen i Vejen.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i henholdsvis Esbjerg og Varde. Ribe betjenes i dag i tidsrummet fra kl. 02.00 til kl. 07.00 af Esbjerg politi med undtagelse af Vejen kommune, der i dette tidsrum dækkes fra Kolding politikreds. Det foreslås, at døgnstationen i Esbjerg gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen, idet alle kommuner uden døgnstation i dag har en station eller nærpoliti/landpoliti.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 97 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes trafikhavnen i Esbjerg med forbindelse til England og Fanø, lufthavnen i Esbjerg, arresthuset i Esbjerg samt statsfængslet ved Sdr. Omme.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige opstillede krav.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 8 fra Domstolens Strukturkommission.

Som nævnt dækkes alle kommuner i Ribe politikreds i dag fra kl. 02.00 til kl. 07.00 af Esbjerg politi. Vejen kommune dækkes af den nuværende Kolding politikreds. Vejen kommune er endvidere skønnet at være orienteret mod den østlige del af Jylland. Vejen kommune er på denne baggrund placeret i politikreds 10 med Kolding som hovedsæde.

Kommuneforeningen i Ribe amt har foreslået oprettelse af én kreds omfattende hele Ribe amt. Dette ville imidlertid medføre, at Billund kommune skulle placeres i kredsen. Som anført nedenfor i afsnit 10.3.9. i beskrivelsen af forslaget til politikreds 9 (Vejle) er det imidlertid ud fra et politimæssigt synspunkt fundet mest hensigtsmæssigt – dels ud fra hensynet til korte udrykningstider og dels ud fra hensynet til at sikre beredskabet i forbindelse med Billund lufthavn - at placere Billund kommune i en politikreds med Vejle som hovedsæde. Det bemærkes endelig, at Billund kommune efter det oplyste ikke har bemærkninger til kommissionens forslag.

Den foreslåede grænsedragning medfører, at kredsen er beliggende inden for én statsadvokatur, ét amt og én politikregion.

Ved den foreslåede geografiske udstrækning deles de politimæssige opgaver i forbindelse med stormflodsberedskabet mellem 2 – mod nu 3 – politikredse. Muligheden for at en enkelt politikreds skulle dække hele Vadehavskysten fra Esbjerg til Tønder er fra valgt, da hensynet til at lave en samlet grænsepolitikreds har vejet tungere end hensynet til stormflodsberedskabet.

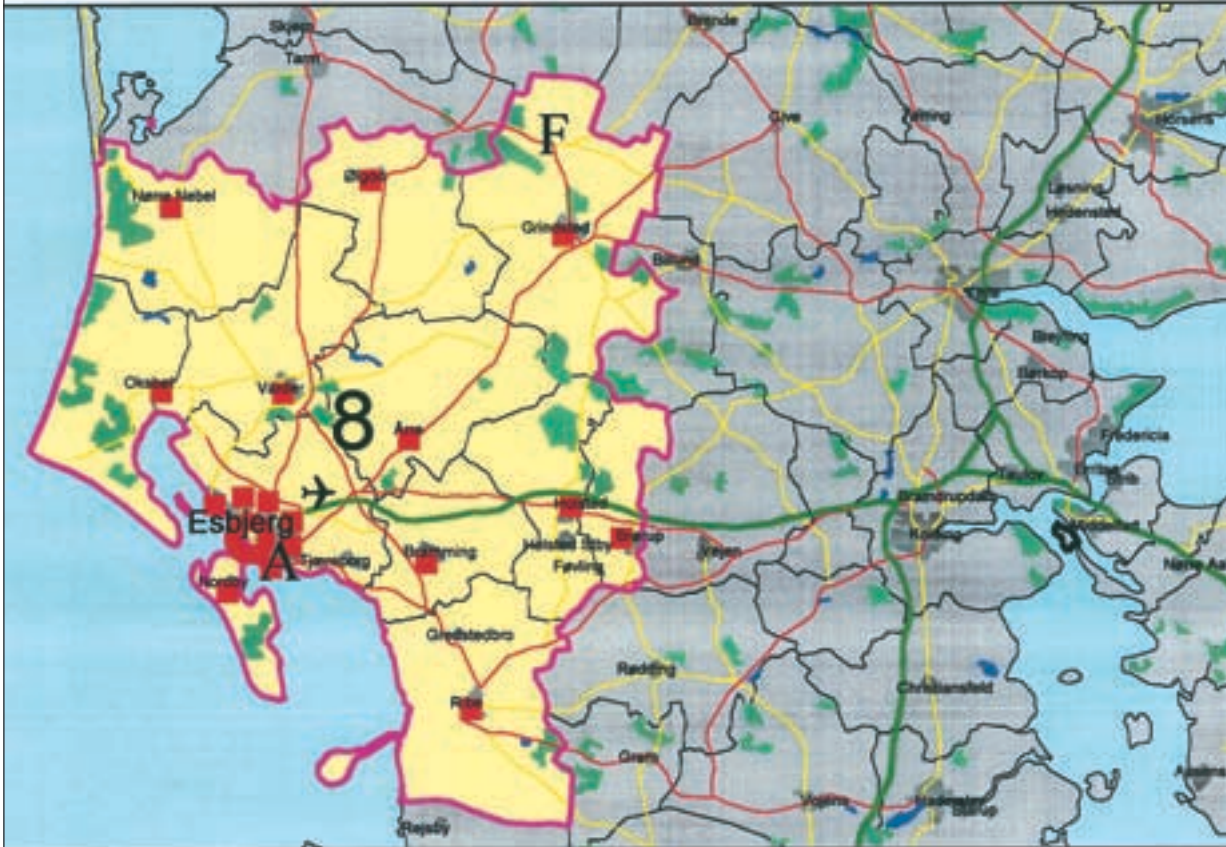
Kommissionen foreslår, at Esbjerg bliver kredsens nye hovedstation. Esbjerg er således den største by i kredsen, ligesom Esbjerg har en stor trafikhavn og en lufthavn. For så vidt angår infrastrukturen er Esbjerg forbundet med Kolding via motorvej E 20. Endvidere fører hovedvej A 11 betydelige trafikmængder fra grænsen via Ribe til Esbjerg og Varde.

Politikreds 8

M=1:725.000

	Politikredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej	F	Fængsel
	Hovedvej	A	Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

Politikreds 8

By per På side	Kommune	Arealkm ²	Indbyggertal i kommuner	Indbyggertal i store byer	Hovedsættene	Anden største deponerings-	Øvrige bymesteder	Arværdi	Herat jorder	Språkene 2000	Num.Bestyring Prestegien	Art	Statustidspunkt	ArnsHvost	Andre forhold
4	11 Kviteseid	2,036	1,7854	1,785	x			160	4	1,241	140 III	Rice	Sanderborg	x	101 km ²
4	12 Rindal	25,79	3,232							721	90 III	Rice	Sanderborg		
4	2 Rindal	19,14	18,110	17,634				55	2	1,545	55 III	Rice	Sanderborg		
4	26 Rindal	1,941	1,1660							518	68 III	Rice	Sanderborg		
4	17 Rindal	1,610	1,641							702	41 III	Rice	Sanderborg		
4	14 Rindal	1,000	6,457							300	48 III	Rice	Sanderborg		
4	24 Rindal	22,41	20,621	12,712	x			87	4,07	1,221	76 II	Rice	Sanderborg		
4	28 Rindal	22,20	4,213							74	64 II	Rice	Sanderborg		
4	24 Rindal	1,411	6,574							213	42 II	Rice	Sanderborg		
4	28 Rindal	2,906	1,167							464	42 II	Rice	Sanderborg		
4	28 Rindal	2,411	1,134							112	27 II	Rice	Sanderborg		
4	14 Rindal	1,017	17,411	14,404						1,700	101 II	Rice	Sanderborg	Stuttempel	
148	12 kommuner	1,732,388	589,386					28	320	14	19,293	87			

10.3.9. Politikreds 9 (Vejle).

1. Den foreslåede politikreds 9 dækker et areal på 1.920 km² med et befolkningsunderlag på ca. 201.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Vejle med ca. 48.000 indbyggere og Fredericia med ca. 37.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 10 kommuner (Billund, Børkop, Egtsved, Fredericia, Give, Hedensted, Jelling, Juelsminde, Tørring-Uldum og Vejle) og svarer til de nuværende politikredse Vejle og Fredericia samt Billund kommune fra den nuværende Varde politikreds og kommunerne Hedensted, Juelsminde og Tørring-Uldum fra den nuværende Horsens politikreds. Kredsen er - med undtagelse af Billund kommune, som ligger i Ribe amt - beliggende i Vejle amt. Hele kredsen er beliggende i politikregion III og hører under Statsadvokaten i Sønderborg.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 271 årsværk, heraf 10 jurister. Det anslåede personaletal er baseret på de nuværende personaletal i Vejle og Fredericia politikredse med tillæg af de 32 årsværk, der i dag gør tjeneste ved understationen i Billund lufthavn. Der er endvidere skønsmæssigt tillagt yderligere 35 årsværk, heraf 1 jurist, fra kommunerne Tørring-Uldum, Hedensted og Juelsminde. Dette skøn er baseret på kommunernes befolkningsmæssige andel af den nuværende Horsens politikreds set i forhold til kriminalitetsbelastningen. I forbindelse med udmøntningsplanen for den nye flerårsaftale er der tilført Billund lufthavn 10 årsværk som følge af Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i Fredericia og Vejle. Det foreslås, at stationen i Vejle gøres til ny hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen, idet alle kommuner uden døgnstation har en station eller nærpoliti/landpoliti.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 92 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af særlige institutioner i kredsen kan nævnes arresthuset i Vejle, statsfængslet Møgelkær og flyvestationen i Vandel.

Af trafikale forhold bør nævnes, at kredsen omfatter lufthavnen i Billund, havnen i Fredericia samt vestsiden af de to lillebæltsbroer.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, der opfylder samtlige af de opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige specialafdelinger. I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 9 fra Domstolenes Strukturkommission.

Den foreslåede grænsedragning medfører, at kredsen er beliggende inden for én statsadvokatur og én politikregion. Kredsen er endvidere - bortset fra Billund kommune, der hører til Ribe amt - beliggende inden for ét amt. Det er ud fra et politimæssigt synspunkt fundet mest hensigtsmæssigt - dels ud fra hensynet til korte udrykningstider fra hovedstationen i Vejle, dels ud fra hensynet til at sikre beredskabet i forbindelse med Billund lufthavn - at medtage Billund kommune i Vejle politikreds. Vedrørende Billund lufthavn kan endvidere nævnes, at lufthavnsområdet gennemskæres af kommunegrænsen mellem Billund og Give kommuner. Give kommune hører i dag til Vejle politikreds. Der er endvidere en ny lufthavnsbygning under opførelse. Denne bygning vil være beliggende i Give kommune.

Det bemærkes endelig, at Billund kommune ikke har bemærkninger til kommunens placering i en ny politikreds med Vejle som hovedsæde, ligesom Vejle og Give kommuner og kommuneforeningen i Vejle amt har tilkendegivet tilfredshed med, at Billund kommune overføres til en ny politikreds omkring Vejle, og at der dermed skabes helhed i politibetjeningen af Billund lufthavn.

Fredericia og Børkop kommuner har foreslået, at man lægger de nuværende Fredericia og Middelfart politikredse sammen. En sådan politikreds ville imidlertid alene opnå et samlet personaletal på 150 årsværk og dermed langt fra opnå en bæredygtig størrelse.

Kommissionen foreslår, at Vejle bliver kredsens nye hovedstation. Vejle er således kredsens største byområde, og skaber - foruden Billund lufthavn - hovedparten af kredsens politimæssige opgaver. Vejle er ligeledes kredsens mest kriminalitetsbelastede kommune med 133 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere. For så vidt angår infrastrukturen forbinder motorvejene E 45 og E 20 Vejle med de øvrige større byer i trekantsområdet.

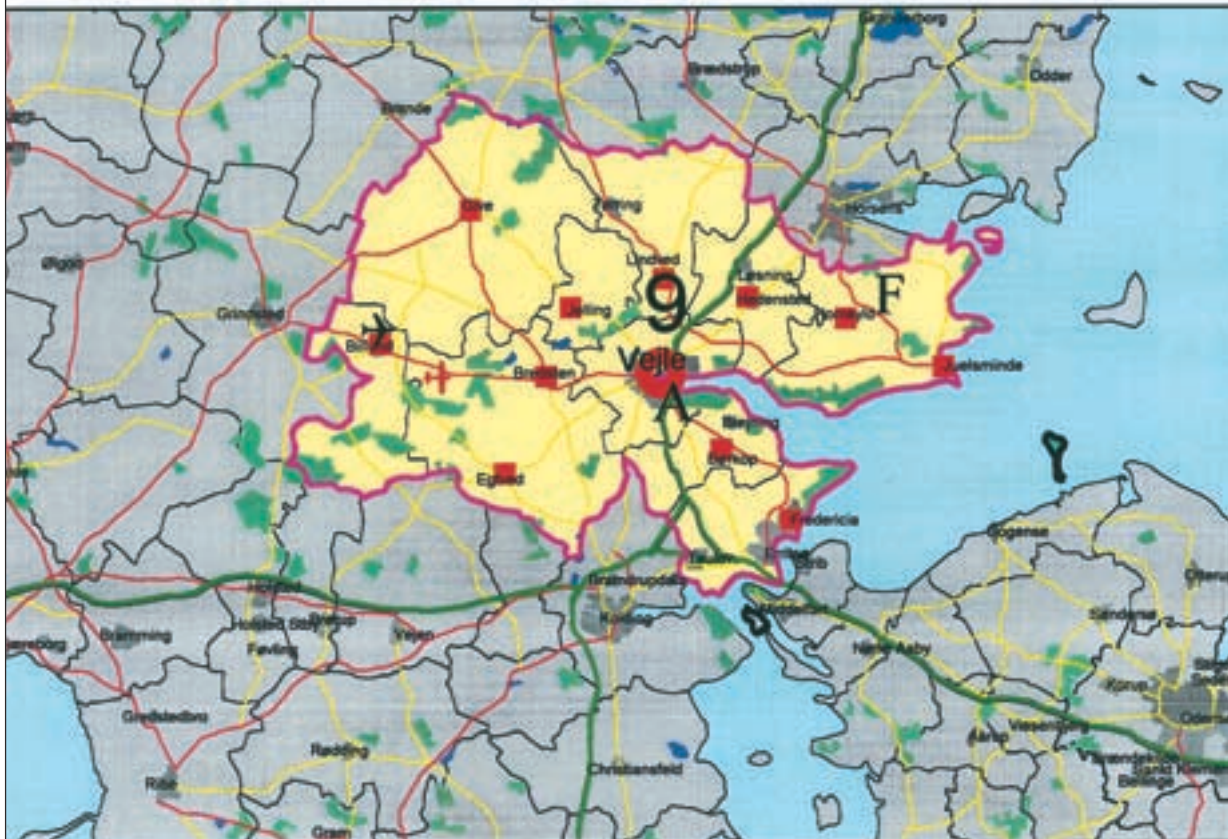

Politikkreds 9

N

M=1:725.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

Politikreds 9

Nr	Ny pår	Plak. nr.	Kommune	Arealkvadrat	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i skoleområdet	Medlemskab	Andre nuværende delegationer	Overige tilmeldte ledere	Ansætt.	Hjælpere	Stift år, 2000	Komm. betegnelse	Politikregion	Amt	Skolelokalitet	Arbejdsmarked	Andre forhold
1	1	1	Vejle	141,94	54.457	41.945	x			11	7	1.122	III	Vejle	Sonderborg			
2	1	2	Engesl.	241,51	12.147							514	III	Vejle	Sonderborg	x	Byrådsleder	
3	1	3	Vejen	20,38	1.370							250	II	Vejle	Sonderborg			
4	1	4	Gl. Skov	415,17	14.503							514	II	Vejle	Sonderborg			
5	1	5	Bj. Lyng	154,54	1.140	1.575				11	4	575	II	Komm.	Sonderborg		Lektor	
6	1	6	Engesl. A	134,41	44.777	26.575		x		86	4	6.352	II	Vejle	Sonderborg		Traktations	
7	1	7	Bj. Lyng	105,12	11.512							771	II	Vejle	Sonderborg			
8	1	8	Lange Hovum	179,45	12.137					10	1	144	II	Vejle	Sonderborg			
9	1	9	Hj. Lyng	111,36	9.117	1.225						514	II	Vejle	Sonderborg			
10	1	10	Jernløse	221,56	13.202							567	II	Vejle	Sonderborg		Stiftelses	
I alt				1.919,89	200.399				10	771	10	18.563	92					

10.3.10. Politikreds 10 (Kolding).

1. Den foreslåede politikreds 10 dækker et areal på 2.169 km² med et befolkningsunderlag på ca. 174.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Kolding med ca. 53.000 indbyggere og Haderslev med ca. 21.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 10 kommuner (Christiansfeld, Gram, Haderslev, Kolding, Lunderskov, Nørre Rangstrup, Rødding, Vamdrup, Vejen og Vojens) og svarer til de nuværende politikredse Kolding og Haderslev med tillæg af Vejen kommune fra den nuværende Ribe politikreds. Kredsen er delt mellem Vejle, Ribe og Sønderjyllands amter. Kolding, Vamdrup og Lunderskov kommuner hører således til Vejle amt, Vejen kommune hører til Ribe amt og Rødding, Gram, Christiansfeld, Haderslev, Lunderskov, Vojens og Nørre Rangstrup kommuner hører til Sønderjyllands amt.

Den samlede kreds ligger i politiregion III og hører under Statsadvokaten i Sønderborg.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 236 årsværk, heraf 10 jurister. Det anslåede personaletal er baseret på de nuværende personaletal i Kolding og Haderslev politikredse med tillæg af de 9 årsværk, der i dag gør tjeneste ved stationen i Vejen.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i henholdsvis Kolding og Haderslev. Det foreslås, at stationen i Kolding gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen, idet alle kommuner uden døgnstation i dag har en station eller nærpoliti/landpoliti.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 85 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner i kredsen kan nævnes flyvestationen i Skrydstrup og arresthusene i Kolding og Haderslev.

Infrastrukturen i kredsen er præget af motorvejene E 20 og E 45, som fra Kolding går mod henholdsvis vest og syd samt nordpå mod Vejle.

2. Kredsens samlede personalestørrelse opfylder stort set de opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige

rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige specialafdelinger. I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 10 fra Domstolens Strukturkommission.

Efter det oplyste er der et tæt administrativt samarbejde mellem Nørre Rangstrup, Gram og Rødding kommuner. Nørre Rangstrup kommune er derfor placeret i politikreds 10 og ikke i politikreds 11 (Sønderborg).

Vejen kommune er ligeledes efter det oplyste orienteret østpå mod Kolding, og Vejen kommune betjenes i dag i nattetimerne fra den nuværende Kolding politikreds. Kommissionen har derfor valgt at placere Vejen kommune i politikreds 10, selv om Vejen kommune hører til Ribe amt.

Kolding kommune og kommuneforeningen i Vejle amt har ikke haft indvendinger mod grænsedragningen.

Haderslev og Vojens kommuner har foreslået, at der oprettes 2 politikredse i Sønderjyllands amt, således at amtet deles i en sydlig og en nordlig kreds. Sønderjyllands amt dækker i dag Haderslev, Tønder, Gråsten og Sønderborg politikredse, der tilsammen har et samlet personaletal på 388 årsværk. Hertil kommer grænsepolitiafdelingen i Padborg, der omfatter 144 medarbejdere.

Som nævnt nedenfor under afsnit 10.3.11. har kommissionen - særlig henset til tilkendegivelser fra kommuneforeningen i Sønderjyllands amt - overvejet, om det er hensigtsmæssigt at danne én stor politikreds omfattende alle kommuner i Sønderjyllands amt.

Kommissionen har imidlertid lagt afgørende vægt på, at en model med enten én eller to politikredse i Sønderjyllands amt ville medføre, at det ikke ville være muligt at danne bæredygtige politikredse med hovedsæde i henholdsvis Vejle, Horsens og Kolding. *Kommissionen* har i den forbindelse skønnet, at dannelsen af én politikreds i Vejle amt ikke er hensigtsmæssigt. En sådan kreds vil således omfatte 3 store byer i det midtjyske område, Horsens, Vejle og Kolding.

Kommissionen har endvidere lagt vægt på hensynet til at sikre bredde i kompetenceudviklingen via en lang række forskellige politiopgaver. Kommissionen har således ikke ønsket at danne en "specialist-grænsekreds" i Sønderjylland, der hovedsageligt - såvel personalemæssigt som opgavemæssigt - ville varetage opgaver relateret til landegrænsen. En model

med en sydlig og en nordlig sønderjysk kreds inden for amtet ville således for den sydlige dels vedkommende primært blive en sådan specialist-kreds.

Kommissionen foreslår, at Kolding bliver kredsens nye hovedstation. Kolding er således ca. dobbelt så stor som Haderslev og er ligele-

des kredsens mest kriminalitetsbelastede kommune med 123 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere mod 86 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere i Haderslev. For så vidt angår infrastrukturen forbinder motorvej E45 og motorvej E 20 Kolding med de øvrige større byer i trekantsområdet.

Politikreds 10

Bydel	Bydelens navn	Indbyggere	Areaal (kvadr.)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i byen	Hovedstation	Andre nærmeste stationer	Andre kommuner i kredsen	Antal indbyggere	Hovedstationer	Stift anno 2000	Komm. heds nr. og fuld navn	Stift navn	Stift hovedstad	Antal stationer	Andre stationer
16	Kolding	12.164	1.155	14.441	14.441	X			114	1	2.156	101	1	1	Kolding	X
19	Søndersø	10.155	2.122								415	17	1	1	Søndersø	
18	Haderslev	16.111	1.324								771	52	1	1	Haderslev	
20	Haderslev	13.225	1.058	21.014			X		115	5	2.244	86	1	1	Sønderjylland Haderslev	X
21	Skovbo	10.151	1.215								120	66	1	1	Sønderjylland Haderslev	
22	Christiansfeldt	11.127	1.431								472	56	1	1	Sønderjylland Haderslev	
23	Skovbo	10.151	1.214								52	52	1	1	Sønderjylland Haderslev	Haderslev
24	Skovbo	11.127	1.431								119	66	1	1	Sønderjylland Haderslev	
25	Haderslev	11.127	1.431								115	47	1	1	Sønderjylland Haderslev	
26	Kolding	14.155	1.155						114		1.241	61	1	1	Kolding	Sønderjylland
I alt	10 komm.	2.168.701	1.154.345						238	10	14.802	85				

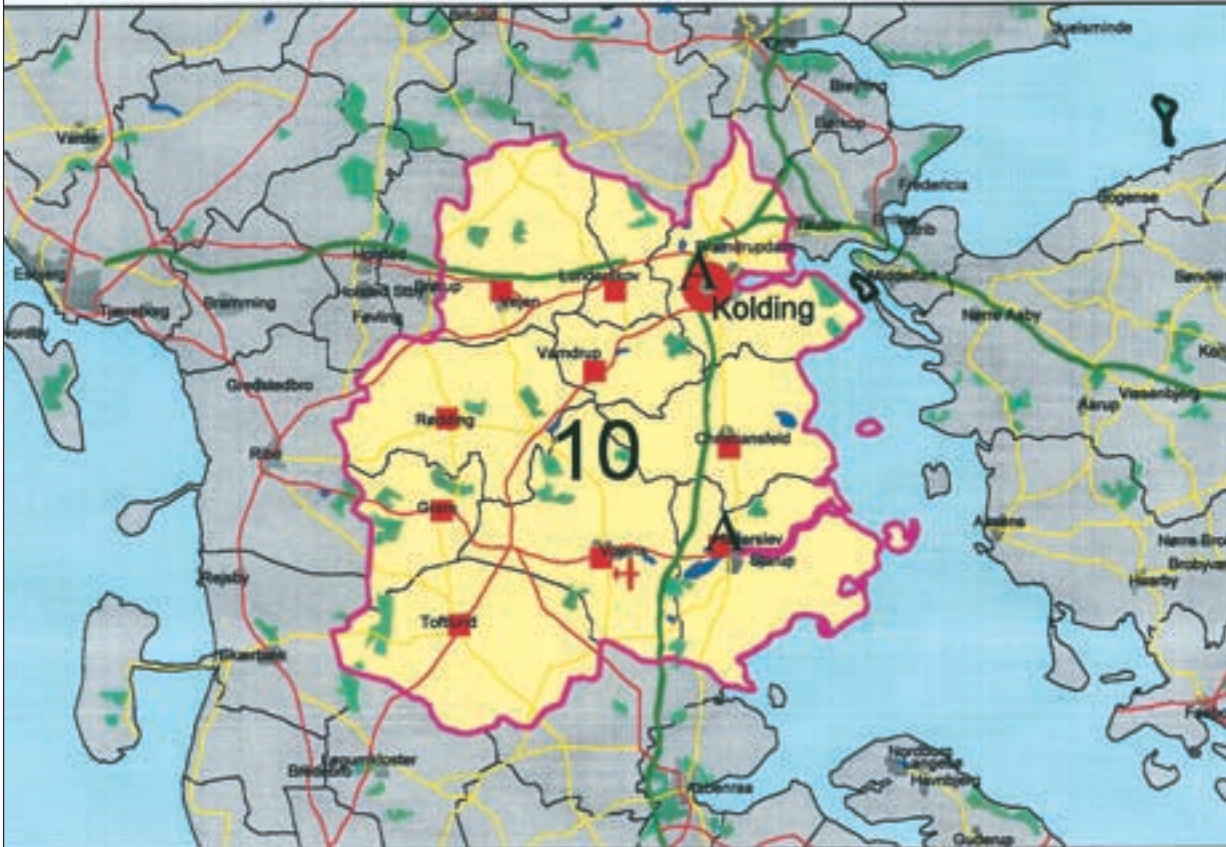

Politikreds 10

N

M=1:725.000

	Politikredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

10.3.11. Politikreds 11 (Sønderborg).

1. Den foreslåede politikreds 11 dækker et areal på 2.451 km² med et befolkningsunderlag på ca. 170.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Sønderborg med ca. 27.000 indbyggere, Aabenraa med ca. 16.000 indbyggere samt Tønder med ca. 8000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 17 kommuner (Augustenborg, Bov, Bredebro, Broager, Gråsten, Højer, Lundtoft, Løgumkloster, Nordborg, Rødekro, Skærbæk, Sundeved, Sydals, Sønderborg, Tinglev, Tønder og Aabenraa) og svarer til de nuværende politikredse Tønder, Gråsten og Sønderborg. Kredsen er beliggende i Sønderjyllands amt og dermed i politiregion III. Kredsen hører under Statsadvokaten i Sønderborg.

Det samlede personaletal i kredsen er anslået til 413 årsværk, heraf 11 jurister. Det anslåede personaletal er baseret på personaletallet i de nuværende Tønder, Gråsten og Sønderborg politikredse med tillæg af 144 årsværk fra Grænsepolitiafdelingen i Padborg.

Grænsepolitiafdelingen ved landegrænsen blev oprettet i 1999 med henblik på at opnå en styrkelse og effektivisering af grænsekontrollen. Grænsepolitiafdelingen blev etableret ved en sammenlægning af den almindelige grænsekontrol i Gråsten og Tønder politikredse og den tidligere fælles baglandspatrulje, der udførte mobile kontroller i området bag grænsen med henblik på at afsløre personer, der havde krydset grænsen uden for grænseovergangsstederne eller på anden måde unddraget sig grænsekontrol. Grænsepolitiafdelingen har i dag til opgave at udføre målrettet kontrolvirksomhed i det nære grænseområde, men vil også kunne bistå politikredsene i Jylland og på Fyn med målrettede kontrolindsatser på udlændingområdet.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 3 døgnstationer beliggende i henholdsvis Sønderborg, Tønder og Aabenraa. Det foreslås, at stationen i Sønderborg gøres til kredsens nye hovedstation. Der er endvidere i tilknytning til Grænsepolitiafdelingen oprettet en døgnbetjent station i Padborg.

Der er i dag tjenestesteder i 12 af kredsens 17 kommuner. Kommunerne Sundeved, Lundtoft, Augustenborg og Sydals har ikke selvstændig politidækning i form af nærpoliti/landpoliti, men dækkes i dag fra henholdsvis landpoliti i Broager (Sundeved), understationen i Gråsten (Lundtoft) og hovedstationen i Sønderborg (Augustenborg og Sydals). Endvidere dækkes Bredebro og Højer kommuner af én fælles landbetjent.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 78 straffelovsanmeldelser

pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner i kredsen kan nævnes arresthusene i Aabenraa, Sønderborg og Tønder, flyvepladserne i Bov og Sønderborg samt statsfængslet Renbæk.

Kredsen dækker hele den dansk-tyske landegrænse og er således kendetegnet ved betydelig international trafik. Motorvej E 45 løber nord-syd i den østlige del af kredsen. I øst-vestgående retning løber hovedvejene A8 og A25.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, der opfylder samtlige opstillede krav.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 11 fra Domstolenes Strukturkommission.

Forslaget om dannelsen af én sønderjysk politikreds er affødt af et ønske om at samle den politimæssige dækning af grænsen i én politikreds. Som nævnt er der allerede i dag foretaget en sammenlægning af den almindelige grænsekontrol i de nuværende Gråsten og Tønder politikredse med den fælles baglandspatrulje til én fælles enhed, Grænsepolitiafdelingen, der omfatter 144 medarbejdere.

Efter Schengen-reglerne kan tysk politi, der på eget territorium har optaget forfølgelsen af en person, under visse omstændigheder fortsætte forfølgelsen ind på dansk territorium indtil 25 km. fra grænsen (den såkaldte "hot pursuit"). *Kommissionen* har på den baggrund fundet det mest hensigtsmæssigt, at en ny politikreds omfatter de kommuner, hvis sydlige grænse ligger i en afstand af op til 25 km. fra grænsen.

Kommissionen har endvidere lagt vægt på hensynet til at sikre bredde i kompetenceudviklingen via en lang række forskellige politiopgaver. *Kommissionen* har således ikke ønsket at danne en ny politikreds, der hovedsageligt – såvel personalemæssigt som opgavemæssigt – ville være beskæftiget med opgaver i relation til grænsen. En sådan "specialistgrænsekreds", hvor hovedparten af kredsens politipersonale alene varetager opgaver relateret til landegrænsen, vil efter kommissionens opfattelse ikke sikre en tilstrækkelig bæredygtighed i relation til de øvrige opgaver, som politiet skal tage sig af.

Den foreslåede grænsedragning medfører, at kredsen er beliggende inden for én statsadvokatur, ét amt og én politiregion.

Kommissionen har – særlig henset til tilkendegivelser fra kommuneforeningen i Sønderjyllands amt - overvejet, om det var hensigtsmæssigt at danne én stor politikreds omfattende alle kommuner i Sønderjyllands amt. *Kommissionen* har imidlertid lagt afgørende vægt på, at en sådan amtskreds ville medføre, at

det ikke ville være muligt at danne bæredygtige politikredse med hovedsæde i Vejle, Kolding og Horsens. Kommissionen har i den forbindelse skønnet, at dannelsen af én politikreds i Vejle amt ikke var hensigtsmæssigt, idet en sådan kreds ville omfatte 3 store byer i det midtjyske område, Horsens, Vejle og Kolding.

Kommissionen foreslår, at Sønderborg bliver kredsens nye hovedstation. Kommissionen har overvejet, om hovedstationen burde placeres i

Aabenraa, der er beliggende mere centralt i kredsen end Sønderborg.

Kommissionen har imidlertid lagt afgørende vægt på, at Domstolenes Strukturkommission i sit forslag til retskreds nr. 11 har foreslået Sønderborg som hovedtingsted. Kommissionen har endvidere tillagt det betydning, at Sønderborg har flere indbyggere end Aabenraa.

Politikreds 11

By nr.	By nr.	Kommune	Arealf. (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i store byer	Hovedstation	Andre hovedstationer	Regionale	Øvrige	Tjenestemænd	Indv. i byer	Højst. indv. i byer	Sit. år nr. 2000	Kommunikation	Politikred.	Amt	Storbyer	Arbejdskraft	Andre forhold
11	24	Sønderborg	54,45	24.586	24.257	x					52	1	2.514	127	11	Sønderjylland	Sønderborg	K	Højst. indv.
11	28	Sønderborg	174,70	74.161					1				70	75	11	Sønderjylland	Sønderborg		
11	26	Århus Amt	50,57	5.284									247	45	11	Sønderjylland	Sønderborg		
11	22	Vejle	41,54	14.467									254	21	11	Sønderjylland	Sønderborg		
11	24	Sønderborg	74,74	5.131									171	71	11	Sønderjylland	Sønderborg		
11	24	Bredbo	45,88	6.272					1				250	46	11	Sønderjylland	Sønderborg		
11	24	Højjer	50,55	7.767					1	102	1		322	57	11	Sønderjylland	Sønderborg		
11	24	Vejle	141,26	10.737					1	144			405	84	11	Sønderjylland	Sønderborg		Grænse til Jylland
11	24	Vejle	121,15	6.704									212	34	11	Sønderjylland	Sønderborg		
11	24	Sønderborg	221,11	11.242					1				456	58	11	Sønderjylland	Sønderborg		
11	26	Århus Amt	176,61	22.275	14.124	x							2.728	124	11	Sønderjylland	Sønderborg	x	
11	24	Vejle	184,15	12.104	6.112	x					67	1	1.114	52	11	Sønderjylland	Sønderborg	x	Grænse
11	24	Tangens	121,15	10.111					1				427	54	11	Sønderjylland	Sønderborg		Grænse
11	24	Højjer	215,21	6.472					1				249	35	11	Sønderjylland	Sønderborg		
11	24	Højjer	175,55	5.101									50	21	11	Sønderjylland	Sønderborg		Grænse
11	24	Vejle	115,51	5.114									111	25	11	Sønderjylland	Sønderborg		
11	24	Sønderborg	345,72	7.725					1				577	71	11	Sønderjylland	Sønderborg		Grænse til Jylland
11	11	Summen	2.450,51	169.801					12	413	11		13.228	78					

* Højjer og Bredbo kommuner dækkes af én fælles landbetjent, som fysisk primært er placeret i Bredbo. Han har dog kontortid en gang om ugen i Højjer.

Politikkredsgrænse	Hovedstation
Kommunegrænse	Tjenestested
Motorvej	F Fængsel
Hovedvej	A Arresthuse
Hovedlandevej	Militær Flyveplads
	Lufthavn

10.3.12. Politikreds 12 (Odense).

1. Den foreslåede politikreds 12 dækker et areal på 1.814 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 328.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Odense med ca. 145.000 indbyggere, Nyborg med ca. 16.000 indbyggere og Middelfart med ca. 13.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 17 kommuner (Bogense, Ejby, Kerteminde, Langeskov, Middelfart, Munkebo, Nyborg, Nørre Aaby, Odense, Otterup, Sønderød, Tømmerup, Ullerslev, Vissenbjerg, Ørbæk, Årslev og Aarup) og svarer til de nuværende politikredse Odense, Nyborg og Middelfart med tillæg af Aarup kommune fra den nuværende Assens politikreds. Kredsen er beliggende i Fyns amt og dermed i Politiregion IV. Kredsen hører under Statsadvokaturen for Fyn m.v.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 615 årsværk, heraf 25 jurister.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 3 døgnstationer beliggende i henholdsvis Odense, Nyborg og Middelfart. Det foreslås, at stationen i Odense gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i 15 ud af kredsens 17 kommuner, idet alle kommuner uden døgnstation har nærpoliti/landpoliti, med undtagelse af kommunerne Ullerslev og Ørbæk, der dækkes fra stationen i Nyborg.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 106 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes statsfængslet på Søbysøgård

og statsfængslet i Nyborg, arresthuset i Odense og arrestafdelingen i Nyborg, sikringsafdelingen "Egely" samt Odense lufthavn. Kredsen omfatter endvidere Storebæltsbroens vestlige side samt den østlige side af de to lillebæltsbroer.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige opstillede krav.

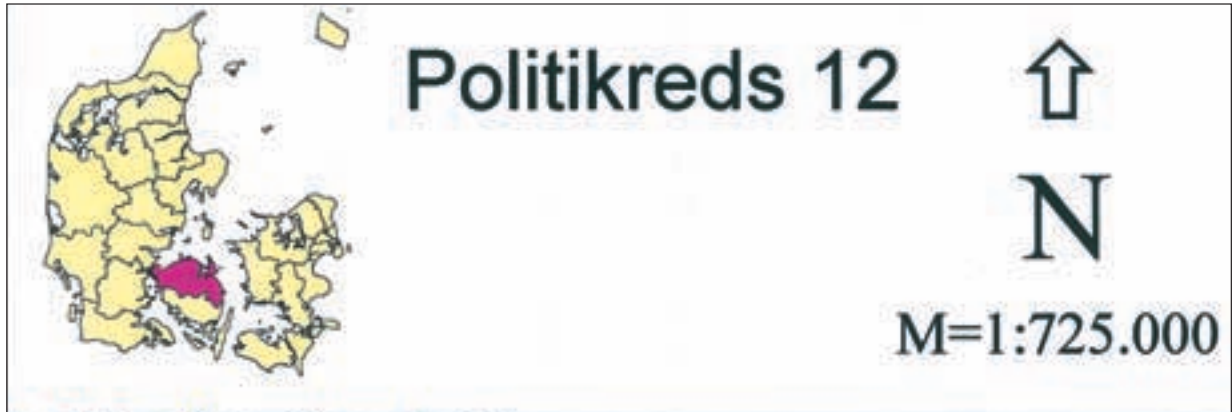
Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 12 fra Domstolens Strukturkommission.

Den foreslåede grænsedragning medfører, at kredsen er beliggende inden for ét amt, én statsadvokatur og én politiregion.

Ved den foreslåede grænsedragning - herunder særligt fordelingen af kommuner mellem Odense og den nye politikreds 13 (Svendborg) - er der lagt afgørende vægt på de infrastrukturelle forhold. Motorvej E 20, der forbinder Odense med Storebæltsbroen og Lillebæltsbroen, er beliggende ved henholdsvis Nyborg og Middelfart og vil således blive placeret i én politikreds.

Kommissionen har endvidere tillagt det vægt, at de 4 kommuner i Nyborg politikreds - Nyborg, Kerteminde, Ullerslev og Ørbæk - har tilkendegivet, at man - såfremt Nyborg politikreds ikke består - finder det naturligt at blive omfattet af en Odense-kreds.

Kommissionen foreslår, at Odense som det helt centrale og største bysamfund bliver kredsens nye hovedstation. Odense er ligeledes kredsens mest kriminalitetsbelastede kommune med 137 straffelovsanmeldelser per 1000 indbyggere.

Politikreds 12

Hylder	Parti	Kommune	Area (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i alle byer	Kommunalt Andre kommunale (reguleringer)	Diverse samarbejder	Arbejdet	Heraf junior	Skrift nr. 2000	Film, lydoptagelse	Podcastning	Art	Samarbejder	Arbejds	Andre forhold
12	1	Østjylland	1.447	115.522	0	0	0	0	0	24	142	142	12	12	12	12
12	1	Regionen	1.113	1.113	0	0	0	0	0	150	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	4.445	1.155	0	0	0	0	0	278	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.121	1.121	0	0	0	0	0	42	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	622	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	108	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	272	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	424	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	45	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	1.041	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	110	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	218	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	211	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	373	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	1.111	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	473	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111	1.111	0	0	0	0	0	347	0	0	0	0	0	0
12	1	Regionen	1.111.89	1.111.89	0	0	0	0	0	1.111	0	0	0	0	0	0

10.3.13. Politikreds 13 (Svendborg).

1. Den foreslåede politikreds 13 dækker et areal på 1.672 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 143.000 indbyggere. Det eneste større bysamfund i kredsen er Svendborg med ca. 27.000 indbyggere. Af øvrige byer i kredsen bør nævnes Assens med ca. 6.000 indbyggere, der i dag er har en døgnstation, samt Fåborg med ca. 7.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 15 kommuner (Assens, Broby, Egebjerg, Faaborg, Glamsbjerg, Gudme, Haarby, Marstal, Ringe, Rudkøbing, Ryslinge, Svendborg, Sydlangeland, Tranekær og Ærøskøbing) og svarer til de nuværende politikredse Svendborg og Assens med undtagelse af Aarup kommune. Kredsen er beliggende i Fyns amt og dermed i politiregion IV. Kredsen hører under Statsadvokaten for Fyn m.v.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 196 årsværk, heraf 8 jurister.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i Svendborg og Assens. Det foreslås, at stationen i Svendborg gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i 11 af kredsens 15 kommuner, idet alle kommuner uden døgnstation har en station eller nærpoliti/landpoliti med undtagelse af Haarby kommune, der i dag dækkes fra hovedstationen i Assens og landpolitiet i Glamsbjerg, Ryslinge kommune, der dækkes fra stationen i Ringe samt Sydlangeland og Tranekær kommuner, der dækkes fra stationen i Rudkøbing.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 68 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes statsfængslet i Ringe og arresthusene i Svendborg og Assens. Der er endvidere trafikhavne i Assens, Svendborg, Faaborg, og Rudkøbing.

Kredsen omfatter Langeland og Ærø samt en lang række mindre øer.

2. Kredsen har en personalestørrelse, der alene opfylder krav nr. 11 om legalitetskontrol og krav nr. 7 om en central intern administrationsenhed. For så vidt angår de øvrige krav er det samlede personaletal på 196 ikke tilstrækkeligt til opfyldelse af disse krav.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 12 fra Domstolenes Strukturkommission.

Ved grænsedragningen har *kommissionen* tillagt det væsentlig betydning at placere motorvejsforbindelsen – og de 3 broer – i én politikreds. Henset til de hurtige assistancemuligheder fra politikreds 12 (Odense), der bliver en meget ressourcestærk kreds, er det herefter fundet forsvarligt at have en kreds, der underopfylder hovedparten af de opstillede krav. Det bemærkes i den forbindelse, at afstanden mellem Odense og Svendborg er 45 km. Af hensyn til den politimæssige betjening af ø-samfundene i det sydfynske ø-hav, er det endvidere fundet mest hensigtsmæssigt at have en selvstændig sydfynsk politikreds.

Svendborg kommune har oplyst, at man kan tilslutte sig kommissionens forslag.

Den foreslåede grænsedragning medfører, at kredsen er beliggende inden for ét amt, én statsadvokatur og én politiregion.

Assens, Glamsbjerg, Broby, Aarup og Ørbæk kommuner har tilkendegivet, at man – hvis Assens politikreds ikke videreføres – bør danne én samlet politikreds på Fyn med hovedsæde i Odense. Af de grunde, der er angivet ovenfor, har *kommissionen* imidlertid ikke fundet at kunne anbefale, at der alene oprettes én politikreds på Fyn.

Kommissionen foreslår, at Svendborg bliver kredsens nye hovedstation. Svendborg er således den største by i kredsen og er kredsens mest kriminalitetsbelastede kommune med 98 straffelovsanmeldelser per 1000 indbyggere. Svendborg er endvidere mere centralt placeret end f.eks. Assens i forhold til de øer, der dækkes af kredsen.

Politikreds 13

N

M=1:725.000

	Politikredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

Politikreds 13

Nr	Nr på kort	Placering	Kommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i store byer	Metropolregion	Andre nuværende diagnostikcenter	Øvrige tjevnestaser	Arbejdspladser	Heraf i udfiler	Størrelsen 2000	Krim-betjening	Politi-region	Arbejdspladser	Arbejdsløse	Andre forhold	
10	24	Søndborg		172,00	42.844	27.450	X		1	122	4	4.183	58	IV	Fyn	Fyn	X	Flyveplads, Færø
10	24	Gudum		120,00	6.215				1			261	42	IV	Fyn	Fyn		
13	24	Rystrup		81,60	7.125				1			360	42	IV	Fyn	Fyn		
13	24	Ribe		100,50	17.190				1			317	64	IV	Fyn	Fyn		Staldtønder
13	24	Ljerting		125,85	8.784				1			211	71	V	Fyn	Fyn		
13	26	Århus		75,70	11.465				1			136	33	V	Fyn	Fyn		Hjortekids
11	28	Århus		19,75	11.931				1			170	49	IV	Fyn	Fyn		
11	28	Trekanten		107,45	3.510				1			114	12	IV	Fyn	Fyn		
13	24	Trindholm		62,64	6.614				1			596	36	IV	Fyn	Fyn		Trekanten
13	24	Sjælland		120,82	4.275				1			178	42	IV	Fyn	Fyn		
13	24	Århus		109,45	10.701	4.765	X		1	74	4	176	50	IV	Fyn	Fyn	X	Trekanten
11	24	Skjern		91,45	5.947				1			251	42	IV	Fyn	Fyn		
11	24	Århus		73,77	4.580				1			181	36	IV	Fyn	Fyn		
13	26	Bibby		60,64	6.237				1			230	17	IV	Fyn	Fyn		
13	26	Furud		227,48	17.381	7.767			1			1.173	61	IV	Fyn	Fyn		Trekanten
Kalt	15	komm		1.671,95	143.471				10	196	8	9.783	40					

10.3.14. Politikreds 14 (Nykøbing Falster).

1. Den foreslåede politikreds 14 dækker et areal på 1.795 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 115.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Nykøbing Falster med ca. 16.000 indbyggere og Nakskov med ca. 15.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 13 kommuner (Holeby, Højreby, Maribo, Nakskov, Nykøbing Falster, Nysted, Nørre Alslev, Ravnsborg, Rudbjerg, Rødby, Sakskøbing, Stubbekøbing og Sydfalster) og svarer til de nuværende politikredse Nykøbing Falster og Nakskov. Kredsen er beliggende i Storstrøms amt og dermed i politiregion V. Kredsen hører under Statsadvokaten for Fyn m.v.

Det samlede personaleletal i den foreslåede kreds er anslået til 255 årsværk, heraf 11 jurister. Det anslåede personaleletal er baseret på personaletalet i de nuværende Nakskov og Nykøbing Falster politikredse med tillæg af 34 årsværk fra Grænsepoltiafdelingen i Maribo. Grænsepoltiafdelingen blev oprettet i marts 2001 efter Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde. Afdelingen skal udføre kontrolvirksomhed på Lolland og Falster, men vil tillige kunne yde bistand til målrettede kontrolindsatser på Sjælland.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i Nykøbing Falster og Nakskov. Der er endvidere i tilknytning til Grænsepoltiafdelingen oprettet en døgnbetjent station i Maribo. Det foreslås, at stationen i Nykøbing Falster gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i alle kredsens kommuner med undtagelse af Rudbjerg, Ravnsborg, Højreby og Holeby kommuner, der dækkes fra stationen i Nakskov.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 88 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes arresthusene i Nykøbing Falster og Nakskov, fængselsafdelingen i Maribo samt sikringsafdelingen i Rødbyhavn, "Kofoedsminde".

Der er trafikhavne i Rødby og Gedser med forbindelser til Tyskland.

Af særlige forhold bør endvidere nævnes, at kredsen dækker en række mindre øer såsom Fejø og Femø.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder alle de opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaleletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige specialafdelinger. I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 14 fra Domstolenes Strukturkommission.

Kommissionen har i forbindelse med grænse- og i lyset af en række kommunale henvendelser til kommissionen - tillagt det væsentlig betydning at skabe 3 - bæredygtige - politikredse i den sydlige del af Sjælland med henholdsvis Næstved, Slagelse og Køge som hovedsæde.

Kommuneforeningen i Storstrøms Amt samt borgmestrene i de 13 kommuner på Lolland og Falster har tilkendegivet, at der bør oprettes to politikredse i Storstrøms Amt, således at den ene kreds omfatter de 13 kommuner på Lolland og Falster med hovedsæde i Nykøbing Falster, og den anden kreds omfatter de resterende 11 kommuner i Storstrøms amt på Sydsjælland og Møn med hovedsæde i Næstved. De 4 kommuner i den nuværende Vordingborg politikreds - Langebæk, Møn, Præstø og Vordingborg kommuner - har endvidere tilkendegivet, at man - såfremt Storstrøms amt skal deles i to politikredse - bør høre til den nordlige del af amtet med Storstrømmen som skillelinje mellem de to kredse i amtet.

Den foreslåede grænse- og i lyset af en række kommunale henvendelser til kommissionen - tillagt det væsentlig betydning at skabe 3 - bæredygtige - politikredse i den sydlige del af Sjælland med henholdsvis Næstved, Slagelse og Køge som hovedsæde.

Den foreslåede grænse- og i lyset af en række kommunale henvendelser til kommissionen - tillagt det væsentlig betydning at skabe 3 - bæredygtige - politikredse i den sydlige del af Sjælland med henholdsvis Næstved, Slagelse og Køge som hovedsæde.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 14 fra Domstolenes Strukturkommission.

Kommissionen har i forbindelse med grænse- og i lyset af en række kommunale henvendelser til kommissionen - tillagt det væsentlig betydning at skabe 3 - bæredygtige - politikredse i den sydlige del af Sjælland med henholdsvis Næstved, Slagelse og Køge som hovedsæde.

<ul style="list-style-type: none"> Politikkredsgrænse Kommunegrænse Motorvej Hovedvej Hovedlandevej 	<ul style="list-style-type: none"> ● Hovedstation ■ Tjenestested F Fængsel A Arresthuse + Militær Flyveplads ✈ Lufthavn
--	---

Politikreds 14

My pkr	Pkr.nr.	Kommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i øvrige byer	Hovedstation	Andre nuværende diagnostiske blyngb tjoneskeder	Andre nuværende diagnostiske blyngb tjoneskeder	Antal punkter	Stiftsadm. 2000	Komm.beredning	Region	amt	Stiftsadvokat	Andre forhold
14	20	Ny Ålbølge F. P. A.	131,80	25.355	4.460	x			112	2.836	112	v	Sensations	Fyn	
14	21	Ny Ålbølge	142,34	5.422						276	51	v	Sensations	Fyn	
14	21	Ny Ålbølge	151,26	5.423						360	42	v	Sensations	Fyn	
14	20	Salskølshøj	171,05	6.385						635	68	v	Sensations	Fyn	
14	21	Salskølshøj	156,51	6.865						1023	41	v	Sensations	Fyn	
14	21	Sylstrup	111,31	7.013						547	28	v	Sensations	Fyn	
14	21	Sylstrup	32,67	13.444	14.728	x		106	5	2.341	152	v	Sensations	Fyn	
14	21	Sylstrup	14,61	7.519						212	57	v	Sensations	Fyn	
14	21	Sylstrup	117,54	5.773						216	42	v	Sensations	Fyn	
14	21	Sylstrup	127,24	4.176						185	44	v	Sensations	Fyn	
14	21	Sylstrup	154,02	11.575				34		973	57	v	Sensations	Fyn	
14	21	Sylstrup	121,37	6.817						857	176	v	Sensations	Fyn	
14	21	Sylstrup	119,67	4.178						285	68	v	Sensations	Fyn	
I alt 13 kommuner			1.725,34	114.580			7	255	11	10.085	88				

10.3.15. Politikreds 15 (Næstved).

1. Den foreslåede kreds 15 dækker et areal på 1.593 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 158.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Næstved med ca. 39.000 indbyggere, Ringsted med ca. 18.000 indbyggere, Haslev med ca. 10.000 indbyggere og Vordingborg med ca. 9.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 10 kommuner (Fladså, Haslev, Holmegaard, Langebæk, Møn, Næstved, Præstø, Ringsted, Suså og Vordingborg) og svarer til de nuværende politikredse Vordingborg, Næstved og Ringsted med undtagelse af Sorø, Stenlille og Dianalund kommuner. Kredsen er delt mellem Vestsjællands amt og Storstrøms amt, politiregion V og VI samt Statsadvokaten for Sjælland og Statsadvokaten for Fyn m.v.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 237 årsværk, heraf 10 jurister.

Det anslåede personaletal svarer til personaletallet i de nuværende Vordingborg og Næstved politikredse. Hertil er skønsmæssigt lagt 61 årsværk, heraf 3 jurister, for kommunerne Ringsted og Haslev. Dette skøn er baseret på kommunernes befolkningsmæssige andel af den nuværende Ringsted politikreds set i forhold til kriminalitetsbelastningen.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 3 døgnstationer beliggende i henholdsvis Næstved, Ringsted og Vordingborg. Det foreslås, at stationen i Næstved gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i 9 ud af kredsens 10 kommuner, idet alle kommuner uden døgnstation i dag har en station eller nærpolti/landpolti med undtagelse af Langebæk kommune, der i dag dækkes fra understationen i Præstø.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 81 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner i kredsen kan nævnes arresthusene i Vordingborg, Ringsted og Næstved.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som stort set opfylder alle de opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige spe-

cialafdelinger. I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 15 fra Domstolenes Strukturkommission.

Som anført i forbindelse med forslaget til politikreds 14 (Nykøbing Falster) har *kommissionen* ved grænsedragningen tillagt det væsentlig betydning at skabe bæredygtige kredse på Sjælland samtidig med, at de lokalpolitiske tilkendegivelser, der er fremsat over for kommissionen, så vidt muligt tilgodeses.

Kommuneforeningen i Storstrøms amt samt borgmestrene i de 13 kommuner på Lolland og Falster har således tilkendegivet, at der bør oprettes to politikredse i Storstrøms amt, således at den ene kreds omfatter de 13 kommuner på Lolland og Falster med hovedsæde i Nykøbing Falster, og den anden kreds omfatter de resterende 11 kommuner i Storstrøms amt på Sydsjælland og Møn med hovedsæde i Næstved. De 4 kommuner i den nuværende Vordingborg politikreds – Langebæk, Møn, Præstø og Vordingborg kommuner – har endvidere tilkendegivet, at man – såfremt Storstrøms amt skal deles i to politikredse – bør høre til den nordlige del af amtet med Storstrømmen som skillelinje mellem de to kredse i amtet.

Kommissionen har lagt vægt på, at Næstved - som den største by i Vestsjællands og Storstrøms amter – bør være hovedsæde i en ny politikreds. *Kommissionen* har i den forbindelse lagt afgørende vægt på, at politikredsen stort set opnår det fornødne personalemæssige underlag og dermed i det væsentlige kan leve op til de krav, som kommissionen har opstillet.

Borgmestrene i Holmegaard, Fladså, og Suså kommuner har tilkendegivet, at man er rettet mod Næstved, og at Næstved bør være hovedsæde i en ny politikreds. Næstved kommune har ligeledes anført, at Næstved – som den største by i Vestsjællands og Storstrøms amter – bør være hovedsæde i en ny politikreds.

Den foreslåede grænsedragning medfører, at den nuværende Vordingborg politikreds lægges sammen med Næstved politikreds, samt at Ringsted og Haslev kommuner fra den nuværende Ringsted politikreds lægges til kredsen. Ringsted og Haslev kommuner hører til Vestsjællands amt. En politikreds, der alene består i en sammenlægning af de nuværende Vordingborg og Næstved politikredse, vil imidlertid med et skønsmæssigt samlet personaletal på 176 langt fra kunne leve op til de krav, som kommissionen har stillet. *Kommissionen* har på

denne baggrund fundet, at hensynet til at skabe en bæredygtig kreds i det sydsjællandske område med Næstved som hovedsæde bør veje væsentligt tungere end hensynet til at følge amtsgrænserne.

Kommissionen foreslår, at Næstved gøres til kredsens nye hovedstation. Næstved er områdets største by og ligger centralt placeret såvel geografisk som i henseende til infrastrukturen i området. Således binder hovedvej 22 Næstved

og Vordingborg sammen. Hovedvej 14 forbinder Næstved med Ringsted og dermed også motorvej E 20, der går fra København over Fyn til Jylland. Endvidere forbinder hovedvej 54 Næstved med motorvej E 47/55 som går fra Helsingør i nord til Rødby og Gedser i syd. Næstved er endelig med 116 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere den mest kriminalitetsbelastede kommune i kredsen.

Politikreds 15

Ny pkr.	Pr nr	Kommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i andre byer	Hovedstation	Andre nuværende stationer	Øvrige tjenestesteder	Årsværd	Heraf Jurister	Stoflamm. 2000	Krim.-belaenning	Psaltiregion	Amt	Statsskydskole	Arresthuse	Andre forhold
15	18	Næstved	190,84	46.587	39.408	x		2	99	4	5.421	116	V	Sorøstems	Fyn mv		
15	18	Høngsbund	66,10	6.738				1			780	43	V	Sorøstems	Fyn mv		
15	18	Flåse	137,60	7.262				1			362	50	V	Sorøstems	Fyn mv		
15	18	Sævi	144,84	8.002				1			750	32	V	Sorøstems	Fyn mv		
15	18	Ringsted	295,48	29.725	18.063	x			61	3	2.310	78	V	Westbyer	Søstend	x	
15	18	Haver	132,65	14.089	10.004			1			980	62	V	Westbyer	Søstend		
15	19	Vordingborg	145,41	20.185	8.708	x			17	3	1.909	90	V	Sorøstems	Fyn mv	x	
15	19	Lingskov	100,74	6.277							231	37	V	Sorøstems	Fyn mv		
15	19	Møn	217,12	11.675				1			705	68	V	Sorøstems	Fyn mv		
15	19	Præstø	109,88	7.363				1			510	65	V	Sorøstems	Fyn mv		
I alt	10 kommun.		1.522,56	158.141				8	237	10	12.836	511					

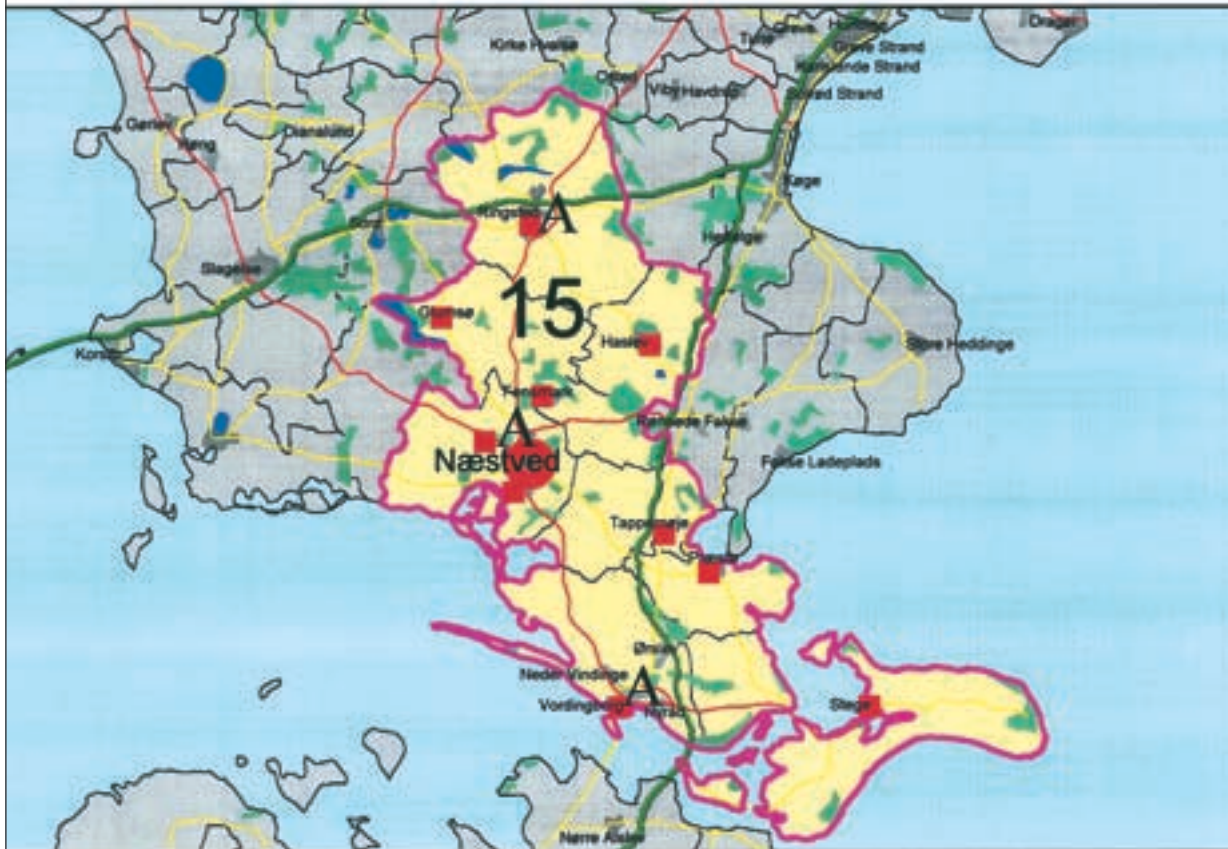

Politikkreds 15

N

M=1:725.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

10.3.16. Politikreds 16 (Slagelse).

1. Den foreslåede kreds 16 dækker et areal på 1.622 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 156.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Slagelse med ca. 31.000 indbyggere samt Kalundborg og Korsør med hver ca. 15.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 13 kommuner (Bjergsted, Dianalund, Fuglebjerg, Gørlev, Hashøj, Hvidebæk, Høng, Kalundborg, Korsør, Skælskør, Slagelse, Sorø og Stenlille) og svarer til de nuværende politikredse Slagelse og Kalundborg med tillæg af Dianalund, Stenlille og Sorø kommuner fra den nuværende Ringsted politikreds. Kredsen er beliggende i Vestsjællands amt og dermed i politiregion V. Kredsen hører under Statsadvokaten for Sjælland.

Det samlede personaleletal i den foreslåede kreds er anslået til 269 årsværk, heraf 11 jurister.

Det anslåede personaleletal svarer til personaleletallet i de nuværende Slagelse og Kalundborg politikredse. Der overføres endvidere skønsmæssigt 34 årsværk, heraf 1 jurist, for kommunerne Dianalund, Sorø og Stenlille. Dette skøn er baseret på kommunernes befolkningsmæssige andel af den nuværende Ringsted politikreds set i forhold til kriminalitetsbelastningen.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i henholdsvis Kalundborg og Slagelse. Det foreslås, at stationen i Slagelse gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i 12 ud af kredsens 13 kommuner, idet alle kommuner uden døgnstation i dag har en station eller nærpoliti/landpoliti med undtagelse af Hvidebæk kommune, der i dag dækkes fra stationen i Kalundborg.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 80 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner i kredsen kan nævnes arresthusene i Slagelse og Kalundborg. Endvidere dækker kredsen den østlige del af Storebæltsforbindelsen. Der er en trafikhavn i Kalundborg med forbindelse til Århus.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse,

som opfylder samtlige opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaleletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige specialafdelinger. I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 16 fra Domstolenes Strukturkommission.

Ved grænsedragningen har *kommissionen* tillagt det væsentlig betydning at skabe bæredygtige kredse på Sjælland samtidig med, at de lokalpolitiske tilkendegivelser, der er fremkommet, så vidt muligt tilgodeses.

Borgmestrene i Holmegaard, Fladså, og Suså kommuner har tilkendegivet, at man er rettet mod Næstved, og at Næstved bør være hovedsæde i en ny politikreds.

Sorø kommune har tilkendegivet, at man er meget tilfreds med at være placeret i en ny politikreds med Slagelse som hovedsæde.

Forslaget indebærer således, at de nuværende Slagelse og Kalundborg politikredse lægges sammen med Sorø, Stenlille og Dianalund kommuner fra den nuværende Ringsted politikreds.

Hovedvej 22 binder Slagelse og Kalundborg sammen.

Den foreslåede grænsedragning medfører, at kredsen er beliggende inden for ét amt, én politiregion og én statsadvokatur.

Kommissionen foreslår, at Slagelse gøres til kredsens nye hovedstation. Slagelse ligger således centralt placeret i kredsen såvel geografisk som i henseende til områdets infrastruktur. Slagelse er endvidere den største by i kredsen og den mest kriminalitetsbelastede kommune. Endelig har Slagelse i dag det politimæssige ansvar for den østlige del af Storebæltsforbindelsen (østbroen og tunnelsystemet).

Politikkreds 16

N

M=1:725.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

Politikreds 16

By pkr	Stu nr	Kommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i større byer	Indvædtation	Andre nuværende degnstater	Øvrige benestateder	Årsværd	Meralfurister	Stift-æm 2000	Komm-betæstning	Politiregion	Amf	Statelystkat	Amsthus	Andre forhold
16	17	Sjælland	192,00	31 296	31 296	X			170	7	20	100	V	Vestjylland	Sjælland	X	
16	17	Fugenejng	140,00	6 557				1			280	43	V	Vestjylland	Sjælland		
16	17	Genf	92,06	6 142				1			380	53	V	Vestjylland	Sjælland		
16	17	Hjshj	130,15	6 392				1			217	34	V	Vestjylland	Sjælland		
16	17	Hjng	144,59	8 186				1			343	47	V	Vestjylland	Sjælland		
16	17	Kjnskr	74,57	26 407	14 714			1			732	85	V	Vestjylland	Sjælland	Storbæsteden	
16	17	Svalskkr	170,02	11 519				1			701	61	V	Vestjylland	Sjælland		
16	15	Kjnskr	130,20	39 468	15 405	X		05	3		746	89	V	Vestjylland	Sjælland	X	Trakthuse
16	15	Bjngkr	136,02	7 700				1			362	72	V	Vestjylland	Sjælland		
16	15	Hjnskr	96,06	6 457				1			198	36	V	Vestjylland	Sjælland		
16	16	Okulskrd	67,05	7 217				1	31	1	37	51	V	Vestjylland	Sjælland		
16	16	Sjng	119,02	14 819				1			1005	68	V	Vestjylland	Sjælland		
16	16	Sjng	93,50	5 341				1			196	17	V	Vestjylland	Sjælland		
I alt	13 komm.		1.621,60	156.948				10	269	11	12.538	80					

10.3.17. Politikreds 17 (Roskilde).

1. Den foreslåede politikreds 17 dækker et areal på 1.386 km² med et befolkningsunderlag på ca. 198.000 indbyggere. Af store bysamfund dækker kredsen Roskilde med ca. 43.000 indbyggere og Holbæk med ca. 23.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 14 kommuner (Bramsnæs, Dragsholm, Gundsø, Holbæk, Hvalsø, Jernløse, Lejre, Nykøbing-Rørvig, Ramsø, Roskilde, Svinninge, Tornved, Trundholm og Tølløse) og svarer til de nuværende politikredse Holbæk og Roskilde med undtagelse af kommunerne Greve og Solrød. Kredsen er delt mellem Roskilde amt og Vestsjællands amt og dermed mellem politiregion V og VI. Kredsen hører under Statsadvokaturen for Sjælland.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 296 årsværk, heraf 12 jurister.

Det anslåede personaletal svarer til personaletallet i de nuværende Roskilde og Holbæk politikredse. Herfra er skønsmæssigt fradraget 108 årsværk, heraf 4 jurister, for kommunerne Solrød og Greve, der er lagt til politikreds 18 (Køge). Dette skøn er baseret på kommunernes befolkningsmæssige andel af den nuværende Roskilde politikreds set i forhold til kriminalitetsbelastningen.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i henholdsvis Roskilde og Holbæk. I tillæg hertil er der i de 3 sommer måneder døgnberedskab på stationen i Nykøbing Sjælland. Det foreslås, at stationen i Roskilde gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i 13 af kredsens 14 kommuner, idet alle kommuner uden døgnstation i dag har nærpolti/landpolti med undtagelse af Jernløse kommune, der dækkes fra hovedstationen i Holbæk og landpolitiet i Tølløse.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 98 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner i kredsen kan nævnes sikringsafdelingen i Nykøbing Sjælland, sikringsafdelingen "Bakkegården", statsfængslet i Jyderup, arresthusene i Holbæk og Roskilde samt Tune lufthavn i Roskilde og Ramsø kommuner.

Kredsen er endvidere kendetegnet ved betydelige sommerhusområder.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som tilnærmelsesvis opfylder samtlige opstillede krav.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 17 fra Domstolenes Strukturkommission.

Ved grænsedragningen har det været tillagt væsentlig betydning at skabe bæredygtige kredse på Sjælland samtidig med, at de lokale politiske tilkendegivelser, der er fremkommet, så vidt muligt tilgodeses.

Ramsø kommune har således tilkendegivet, at man er orienteret mod Roskilde. Borgmestrene i Greve, Køge, Solrød, Vallø, Stevn, Skovbo og Ramsø har samlet tilkendegivet, at man i de 7 kommuner er orienteret mod en nord-syd-akse, der retter sig langs Køge Bugt mod Københavnsområdet.

Den foreslåede grænsedragning medfører således, at den nuværende Holbæk politikreds lægges sammen med hovedparten af den nuværende Roskilde politikreds, idet Greve og Solrød kommuner som nævnt ovenfor er overført til politikreds 18 (Køge) for at gøre denne bæredygtig og for at samle området omkring Køge Bugt i én politikreds. *Kommissionen* har fundet, at disse hensyn vejer tungere end hensynet til at følge amtsgrænserne.

Kredsen er bundet sammen af motorvejen mellem Roskilde og Holbæk samt hovedvej 21 og 23.

Kommissionen foreslår, at Roskilde gøres til kredsens nye hovedstation. Roskilde er således den største by og den mest kriminalitetsbelastede kommune i kredsen.

Politikkreds 17

N

M=1:725.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

Politikreds 17

Nr. på nr.	Bykommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i stjernebyer	Hovedstation	Andre nuværende dagstationer	Øvrige tjenestesteder	Arbejds	Horse juster	\$/1000 inv. 2000	Krim-belastning	Politi-region	Amt	Statsadvokat	Arresthuse	Andre forhold
12	Ålbæk by	83,78	6.728	4.100	x					7.247	1,7	VI	Rosk. oo	Sjælland		
12	Ballerup	79,68	6.011							366	1,0	VI	Rosk. oo	Sjælland		
12	Gladsbøl	11,58	28.900							5,9	1,5	VI	Rosk. oo	Sjælland		
12	Hvideb.	72,02	7.461							427	5,5	VI	Rosk. oo	Sjælland		
12	Lille	78,77	8.503							3,5	4,5	VI	Rosk. oo	Sjælland		
12	Ramse	67,00	9.250							408	4,4	VI	Rosk. oo	Sjælland		
12	Roskilde	159,47	52.908	22.426	x		130	0	3.952	1,6	V	Vestsj. st.	Sjælland	x		
12	Solbjerg	112,47	22.570						12,59	3,1	V	Vestsj. st.	Sjælland			
12	Århus	102,57	6.056						258	4,6	V	Vestsj. st.	Sjælland			
12	Nykøbing M.	74,04	7.764						3,0	1,1	V	Vestsj. st.	Sjælland		2 skoler	
12	Svendborg	85,92	6.436						527	8,2	V	Vestsj. st.	Sjælland			
12	Lymøse	104,71	8.644						8,0	7,7	V	Vestsj. st.	Sjælland		Statshospet	
12	Tranebjerg	162,84	11.244						1,06	1,0	V	Vestsj. st.	Sjælland		Trakuldr.	
12	Tårnby	129,7	5.318						4,4	5,2	V	Vestsj. st.	Sjælland			
I alt	14 kommuner	1.385,99	198.103				13	296	12	19.425	58					

10.3.18. Politikreds 18 (Køge).

1. Den foreslåede politikreds 18 dækker et areal på 878 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 161.000 indbyggere. Af større selvstændige bysamfund dækker kredsen Greve Strand med ca. 41.000 indbyggere, Køge med ca. 33.000 indbyggere og Solrød Strand med ca. 14.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 8 kommuner (Fakse, Greve, Køge, Rønnede, Skovbo, Solrød, Stevns og Vallø) og svarer til den nuværende Køge politikreds med tillæg af Greve og Solrød kommuner fra den nuværende Roskilde politikreds. Kredsen er delt mellem Storstrøms amt og Roskilde amt og dermed mellem politiregion V og VI. Endvidere er kredsen delt mellem Statsadvokaten for Fyn m.v. og Statsadvokaten for Sjælland.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 237 årsværk, heraf 9 jurister.

Det anslåede personaletal svarer til personaletallet i den nuværende Køge politikreds. Hertil er skønsmæssigt lagt 108 årsværk, heraf 4 jurister, for kommunerne Solrød og Greve. Dette skøn er baseret på kommunernes befolkningsmæssige andel af den nuværende Roskilde politikreds set i forhold til kriminalitetsbelastningen.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 1 døgstation beliggende i Køge. Det foreslås, at stationen i Køge gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen, idet alle kommuner uden en døgstation i dag har en station eller nærpoliti/landpoliti.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 79 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner i kredsen kan nævnes arresthuset i Køge og sikringsafdelingen "Stevnsfortet". Endvidere ligger en lille del af landingsbanerne i Tune lufthavn i Greve kommune. Lufthavnen er dog i det væsentlige placeret i Roskilde og Ramsø kommuner.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som stort set opfylder samtlige opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige specialafdelinger. I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 18 fra Domstolens Strukturkommission.

Kredsen er bundet sammen af motorvej E 47/55 i nord-syd gående retning.

Kommissionen har ved fastlæggelsen af kredsgrænserne tillagt det væsentlig betydning at samle området omkring Køge Bugt i én kreds, da dette område er kendetegnet ved stort set sammenhængende bebyggelse og et tilhørsforhold til hovedstadsregionen.

Ramsø kommune er – som anført under forslaget til politikreds 17 – rettet mod Roskilde og er derfor placeret i politikreds 17. Borgmestrene i Greve, Køge, Solrød, Vallø, Stevns, Skovbo og Ramsø har endvidere samlet tilkendegivet, at man i de 7 kommuner er orienteret mod en nord-syd-akse, der retter sig langs Køge Bugt mod Københavnsområdet, og at man derfor kan tilslutte sig forslaget om en Køge Bugt-politikreds, dog således at Ramsø kommune forbliver i Roskilde politikreds.

Overførslen af Greve kommune fra den nuværende Roskilde politikreds til en Køge Bugt-kreds har endvidere været afgørende for at skabe et tilstrækkeligt befolkningsmæssigt underlag for denne kreds. Indbyggertallet i Greve kommune udgør således ca. 30 % af kredsens samlede befolkningsunderlag.

Kommissionen har på denne baggrund fundet, at hensynet til at følge amtsgrænserne må vige for hensynet til at skabe en bæredygtig kreds i Køge Bugt-området.

Kommissionen foreslår, at Køge gøres til kredsens nye hovedstation. Køge er således det største selvstændige bysamfund og er endvidere placeret centralt i kredsen, ligesom Køge i dag har områdets eneste hovedstation.

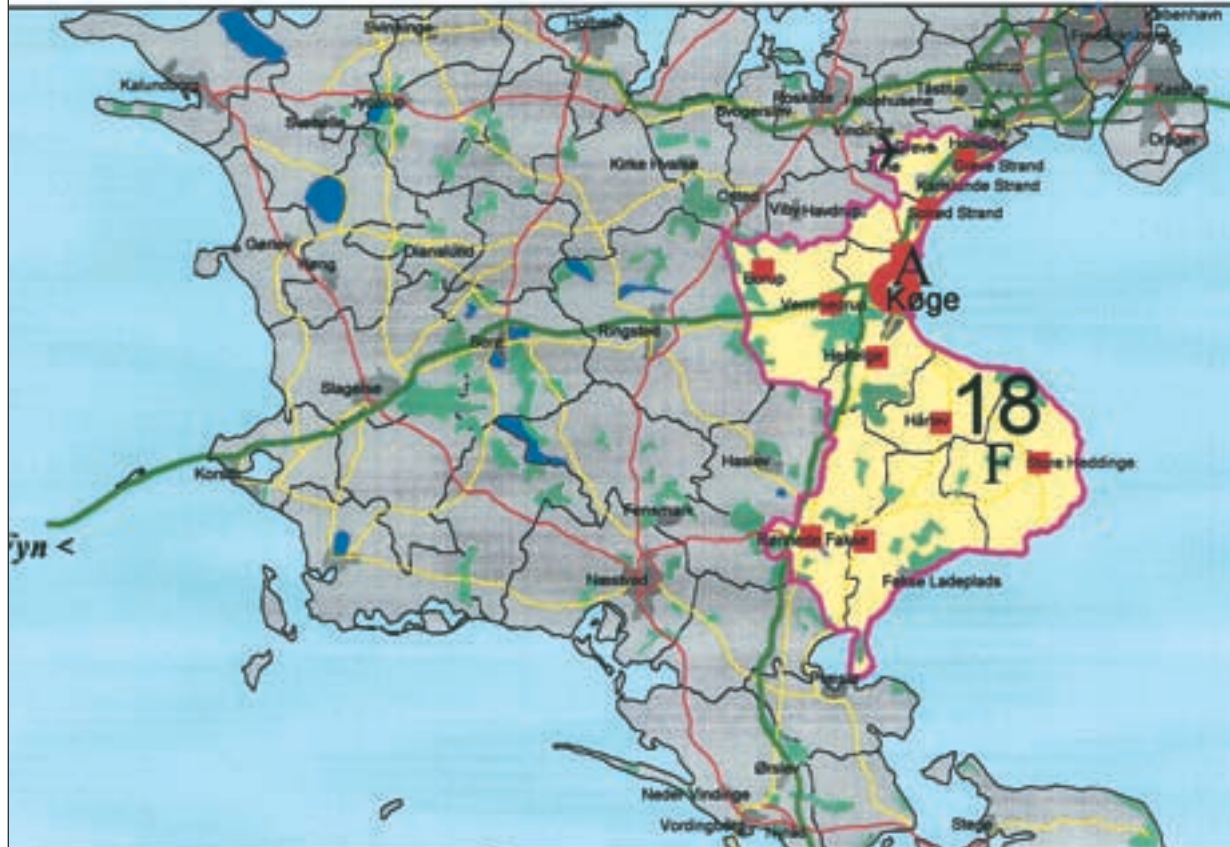

Politikkreds 18

N

M=1:725.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

Politikreds 18

Ny pkt.	Par nr.	Kommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i større byer	Hovedstation Andre nævngrende distrikter	Geograf. længdegrader	Arbejds	Heraf jurister	Bev. anm. 2000	Krim. befestning	Politiløben	Arnt	Statsadvokat	Arresthuse	Andre forhold
13	13	Køge	120,70	38.666	33.350	x		29	5	3.768	97	vi	Roskilde	Fyn mv	x	
13	13	Faxe	146,81	12.230						899	73	v	Sorstrup	Fyn mv		
13	13	Rønnede	125,08	8.801						345	91	v	Sorstrup	Fyn mv		
13	13	Skjerve	121,74	12.647						554	41	vi	Roskilde	Fyn mv		
13	13	Stenløse	100,31	11.190						723	65	v	Sorstrup	Fyn mv		Stingsø/c
13	10	Yde	81,82	10.081						314	21	vi	Roskilde	Fyn mv		
13	12	Glebe	60,22	48.099	41.576			100	4	4.590	98	vi	Roskilde	Sjælland		Funeløholt
13	12	Solhøe	29,99	20.029	14.540					1.307	69	vi	Roskilde	Sjælland		
I alt	8 komm.		877,74	161.084			10	237	9	12.681	79					

10.3.19. Politikreds 19 (Hillerød).

1. Den foreslåede kreds 19 dækker et areal på 915 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 202.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Hillerød med ca. 28.000 indbyggere, Lillerød/Allerød med ca. 15.000 indbyggere, Frederikssund med ca. 14.000 indbyggere, Farum med ca. 12.000 indbyggere, Stenløse med ca. 13.000 indbyggere samt Frederiksværk med ca. 12.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 13 kommuner (Allerød, Farum, Frederikssund, Frederiksværk, Helsingør, Hillerød, Hundested, Jægerspris, Skibby, Skævinge, Slangerup, Stenløse og Ølstykke) og svarer til de nuværende politikredse Hillerød og Frederikssund med undtagelse af Græsted-Gilleleje kommune. Kredsen er beliggende i Frederiksborg amt og dermed i politiregion VI. Kredsen hører under Statsadvokaten for Sjælland.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 325 årsværk, heraf 14 jurister. Det anslåede personaletal er baseret på personaletallet i de nuværende politikredse Hillerød og Frederikssund med fradrag af 1 årsværk fra landpolitiet i Græsted samt de 4 årsværk, der gør tjeneste på den nuværende station i Gilleleje.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i henholdsvis Hillerød og Frederikssund. Det foreslås, at stationen i Hillerød gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i 9 ud af kredsens 13 kommuner, idet samtlige kommuner uden døgnstation i dag har en station eller nærpolti/landpoliti med undtagelse af kommunerne Jægerspris og Skibby, der i dag dækkes fra stationen i Frederikssund, og kommunerne Skævinge og Ølstykke, der i dag dækkes fra henholdsvis stationen i Hørsholm og nærpolitiet i Stenløse.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 73 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner i kredsen kan næv-

nes arresthusene i Hillerød og Frederikssund, sikringsafdelingerne "Nøddebakken", "Løkkegården" og "Spidsen" samt Center Sandholm – en institution for modtagelse af asylansøgere.

Kystområderne i kredsen er kendetegnet ved betydelige sommerhusområder.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige opstillede krav.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 19 fra Domstolenes Strukturkommission.

Grænsedragningen i forhold til den foreslåede politikreds 20 med Helsingør som hovedsæde er foretaget under hensyntagen til de 2 nordgående motorveje fra København, som udgør de centrale færdselsårer i de foreslåede kredse. Græsted-Gilleleje kommune er overført til politikreds 20 for at gøre denne mere bæredygtig. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunen har tilkendegivet, at man ikke lægger afgørende vægt på, om man placeres i en politikreds med Hillerød som hovedsæde eller i en kreds med Helsingør som hovedsæde. Denne kommune har endvidere tilkendegivet, at man finder en "nordkyst-kreds" hensigtsmæssig, således at man danner en politikreds omfattende alle kommuner langs den nordsjællandske kyst. En politikreds bestående af Hundested, Frederiksværk, Helsingør og Græsted-Gilleleje kommuner vil imidlertid ikke opnå et tilstrækkeligt personaletal. Henset hertil har kommissionen ikke fundet en sådan kreds hensigtsmæssig. Det bemærkes i den forbindelse, at Græsted-Gilleleje kommune som den eneste har tilkendegivet et ønske om en sådan "nordkyst-kreds".

Mod syd er kredsgrænsen fastlagt i overensstemmelse med amtsgrænserne.

Den foreslåede grænsedragning medfører, at kredsen er beliggende inden for ét amt, én politiregion og én statsadvokatur.

Som nævnt foreslås det, at Hillerød bliver kredsens nye hovedstation. Hillerød udgør således det største bysamfund i kredsen.

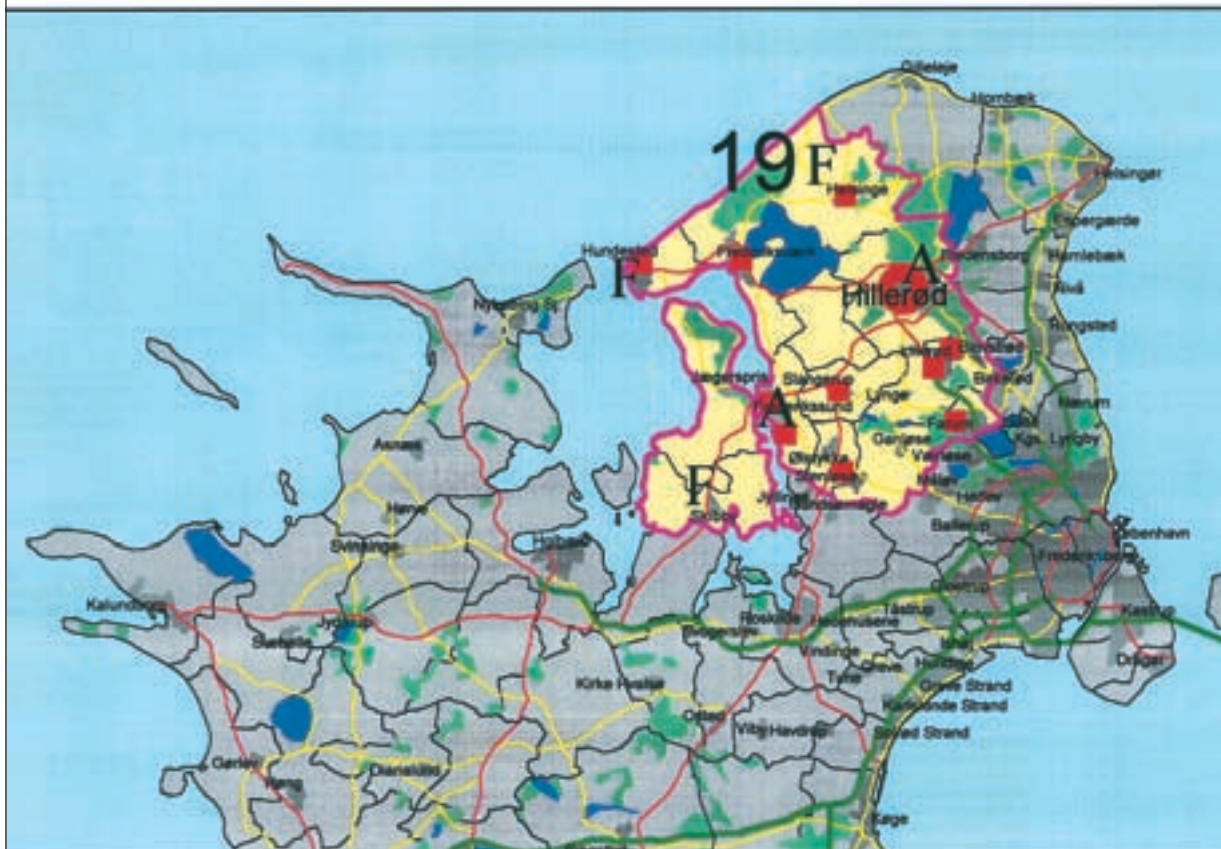

Politikkreds 19

N

M=1:725.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

Politikreds 19

Styrek.	Kommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i større byer	Hovedstation	Andre røvarande døgnstationer	Øvrige tjenestesteder	Arbejd	Haraf jurløst	Stiftl. amm. 2000	Krim-belastning Politiregion	Amf	Statsadvokat	Arresthuse	Andre forhold
10	10 Haderslev	132,75	35.027	27.675	x					3.237	88	Fr. borg	Spjst		
10	10 Helsingør	145,81	18.796				1			1.369	71	Fr. borg	Spjst		Skningsald
10	10 Århus C	67,44	22.948	16.227			2			1.673	71	Fr. borg	Spjst		
10	10 Fjern	22,66	19.778	11.983			1			1.544	82	Fr. borg	Spjst		
10	10 Skanderborg	65,44	5.440							213	39	Fr. borg	Spjst		
10	10 Sønderborg	45,87	8.510				1			412	48	Fr. borg	Spjst		
10	10 Frederiksberg	80,96	20.202	11.916			1			1.940	96	Fr. borg	Spjst		
10	10 Hundested	31,63	9.449				1			845	68	Fr. borg	Spjst		Skningsald
10	10 Jægerspris	35,58	9.373							395	42	Fr. borg	Spjst		
10	10 Næstved	79,93	6.557							298	45	Fr. borg	Spjst		Skningsald
10	10 Frederikssund	40,73	17.656	14.279		x	1	12	6	1.357	76	Fr. borg	Spjst	x	
10	10 Østbyen	29,12	14.417							784	54	Fr. borg	Spjst		
10	10 Slagelse	65,74	13.113	12.540			1			557	73	Fr. borg	Spjst		
I alt	13 komm.	914,39	204.972				9	325	14	14.624	73				

10.3.20. Politikreds 20 (Helsingør).

1. Den foreslåede politikreds 20 dækker et areal på 433 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 165.000 indbyggere. Af større selvstændige bysamfund dækker kredsen Helsingør med ca. 34.000 indbyggere, Hørsholm med ca. 35.000 indbyggere, Birkerød med ca. 19.000 indbyggere samt Espergærde med ca. 11.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter 6 kommuner (Birkerød, Fredensborg-Humlebæk, Græsted-Gilleleje, Helsingør, Hørsholm og Karlebo) og svarer til den nuværende Helsingør politikreds samt Græsted-Gilleleje kommune fra den nuværende Hillerød politikreds. Kredsen er beliggende i Frederiksborg amt og dermed i politiregion VI. Kredsen hører under Statsadvokaten for Sjælland.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 250 årsværk, heraf 8 jurister. Det anslåede personaletal er baseret på det nuværende personaletal i Helsingør politikreds med tillæg af 1 årsværk fra landpolitiet i Græsted samt de 4 årsværk, der i dag gør tjeneste ved understationen i Gilleleje.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 1 døgnstation beliggende i Helsingør. Det foreslås, at stationen i Helsingør gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i 4 af kredsens 6 kommuner, idet alle kommuner uden døgnstation har en station eller nærpolti/landpolti med undtagelse af kommunerne Fredensborg-Humlebæk og Karlebo, som i dag betjenes fra henholdsvis hovedstationen i Helsingør og stationen i Hørsholm.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 85 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes statsfængslet ved Horserød og arresthuset i Helsingør.

I kredsen findes der trafikhavn i Helsingør med forbindelse til Helsingborg.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at

kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige specialafdelinger. I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 20 fra Domstolenes Strukturkommission.

Grænsedragningen i forhold til den foreslåede politikreds 19 med Hillerød som hovedsæde er som nævnt ovenfor under afsnit 10.3.19 foretaget under hensyntagen til de 2 nordgående motorveje fra København, som udgør de centrale færdselsårer i de foreslåede kredse. Græsted-Gilleleje kommune er overført fra Hillerød politikreds til politikreds 20 for at gøre denne mere bæredygtig. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunen har tilkendegivet, at man ikke tillægger det afgørende vægt, om man placeres i en politikreds med Hillerød som hovedsæde eller i en kreds med Helsingør som hovedsæde.

Ved at indskrænke kredsens geografiske udstrækning vil kredsen underopfylde hovedparten af de opstillede krav. Kredsen grænser op til politikredsene Hillerød og Lyngby. Kommunerne i Lyngby politikreds ligger alle inden for hovedstadsområdet. Disse kommuner er skønnet at rette sig - udover mod Lyngby - sydpå mod København, og den sydlige grænse for politikredsen er fastlagt efter dette.

Hørsholm kommune har tilkendegivet, at man finder det naturligt, at kommunen er placeret i samme kreds som Helsingør.

Det nordøstlige Sjælland præges af byerne Hillerød og Helsingør. Fra København går der motorveje mod hver af de to nævnte byer. *Kommissionen* har fundet, at det er naturligt at foretage grænsedragningen mellem disse to motorveje.

Den foreslåede grænsedragning medfører endvidere, at kredsen er beliggende inden for én statsadvokatur, ét amt og én politiregion.

Kommissionen foreslår, at Helsingør bliver kredsens nye hovedstation. Helsingør har således hovedstationen i dag og er den største by i kredsen. Helsingør er endvidere med 111 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere kredsens mest kriminalitetsbelastede kommune.

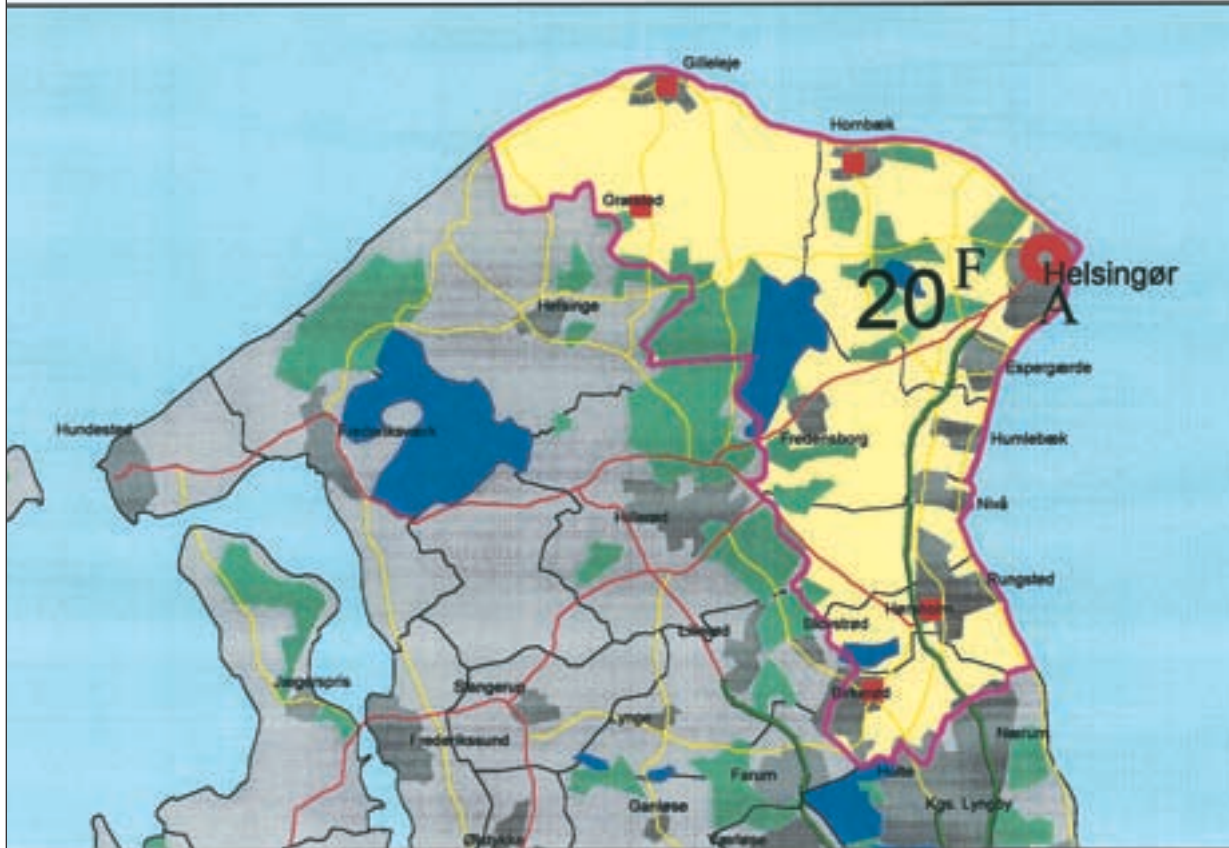

Politikreds 20

N

M=1:362.500

	Politikredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

10.3.21. Politikreds 21 (Glostrup).

1. Den foreslåede politikreds 21 dækker et areal på 205 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 249.000 indbyggere. Kredsen består reelt af ét sammenhængende byområde.

Den foreslåede kreds omfatter 8 kommuner (Albertslund, Brøndby, Glostrup, Hvidovre, Høje Taastrup, Ishøj, Rødovre og Vallensbæk) og svarer til de nuværende kredse Glostrup og Hvidovre. Kredsen er beliggende i Københavns amt og dermed i politiregion VI. Kredsen hører under Statsadvokaten for Sjælland.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 498 årsværk, heraf 22 jurister.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i henholdsvis Albertslund og Hvidovre/Rødovre. Det foreslås, at stationen i Albertslund gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen, idet alle kommuner uden døgnstation har en station eller nærpoliti/landpoliti.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 112 straffelovsanmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner i kredsen kan nævnes statsfængslet og arrestafdelingen i Vridsløselille, fængselsafdelingen i Kastanienborg samt anstalten ved Herstedvester.

2. Kredsen har en samlet personalemæssig størrelse, som opfylder samtlige opstillede krav.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 21 fra Domstolens Strukturkommission.

Den vestlige kredsgrænse mod Roskilde følger amtsgrænsen, og Høje-Taastrup kommune mod vest giver en naturlig afgrænsning med åbne marker mod Roskilde kommune.

Den foreslåede grænsedragning medfører endvidere, at kredsen er beliggende indenfor ét amt, én statsadvokatur og én politiregion.

Den nuværende Glostrup politikreds lever i dag med sin nuværende størrelse op til de krav, som kommissionen har opstillet.

Kommissionen har i den forbindelse nøje overvejet, om det område, der dækkes af de nuværende Glostrup og Hvidovre politikredse, burde opdeles i to politikredse.

Den nuværende Hvidovre politikreds er med et samlet personaletal på ca. 170 årsværk langt fra bæredygtig i forhold til de opstillede krav.

For at skabe en bæredygtig politikreds i Hvidovre-området ville det således være nød-

vendigt at overføre én eller flere kommuner fra den nuværende Glostrup politikreds. Henset til kommunernes geografiske placering kunne man enten forestille sig, at Brøndby kommune eller Glostrup kommune – eller eventuelt begge kommuner - kunne overføres til Hvidovre politikreds. En overførsel af Glostrup kommune ville imidlertid ikke være tilstrækkeligt til at gøre Hvidovre-kredsen bæredygtig, idet det skønsmæssige personaletal herved alene ville blive på ca. 216 årsværk. En overførsel af begge kommuner ville omvendt medføre, at Glostrup politikreds alene ville få et samlet personaletal på 218 årsværk.

En overførsel af Brøndby kommune ville derfor være den eneste mulighed for at gøre Hvidovre politikreds tilnærmelsesvist bæredygtig uden samtidig at gøre Glostrup-kredsen for lille. En sådan overførsel ville medføre et skønsmæssigt samlet personaletal i de to kredse på henholdsvis 234 i Hvidovre-kredsen og 264 i Glostrup-kredsen.

Kommissionen har imidlertid ikke fundet grundlag for at opdele området i to politikredse. *Kommissionen* har i den forbindelse lagt afgørende vægt på følgende forhold:

- Det område, der dækkes af de nuværende Glostrup og Hvidovre politikredse, er med et gennemsnit på 112 straffelovsanmeldelser per 1000 indbyggere væsentligt mere kriminalitetsbelastet end landsgennemsnittet. Området vil således efter kommissionens forslag til ny politikredsstruktur være det tredje mest kriminalitetsbelastede område i landet. Alene politikreds 24 (København) og politikreds 6 (Århus) vil have en større kriminalitetsbelastning. En opdeling af et så kriminalitetsbelastet område i 2 politikredse, der ikke til fulde er bæredygtige, vil efter kommissionens opfattelse i særlig grad være problematisk.
- En politikreds bestående af Hvidovre, Rødovre og Brøndby kommuner vil med et skønsmæssigt personaletal på 234 ikke kunne opfylde de opstillede krav, og bæredygtigheden i det pågældende - meget kriminalitetsbelastede - område vil dermed generelt set blive ringere. Muligheden for en effektiv og ensartet retshåndhævelse og prioritering - af f.eks. særligt målrettede indsatser - vil blive ringere i en sådan kreds.
- Københavns Vestegn vil med en opsplitting af området i to kredse ikke råde over en samlet slagkraftig politistyrke, som kan yde bistand, dels til den østlige del af Køge Bugt politikreds, og dels til Roskilde og Københavns politikredse, li-

gesom én samlet politikreds modsat vil være meget bæredygtig i relation til assistanceafgivelser til f.eks. politiregionen.

- En opdeling af det pågældende område vil betyde, at et område med sammenhængende bolig- og erhversområder og en ensartet befolkningssammensætning samt ligartede sociale og politimæssige problemer opdeles. Dette vil vanskeliggøre en samlet effektiv kriminalitetsbekæmpelse i området.
- En opdeling af det pågældende område vil indebære, at der i større omfang vil være behov for ekstern assistance i forbindelse med efterforskning af organiseret, kompliceret og anden ressourcetung kriminalitet.
- Det vil ikke være muligt at opretholde det nuværende antal specialafdelinger i Glostrup-kredsen, hvilket vil få afgørende betydning for muligheden for kompetenceudvikling for alle personalegrupper.
- En samlet politikreds i området vil give overensstemmelse mellem politikredsgrænserne og retskredsgrænserne.

Kommissionen har endvidere lagt vægt på, at en overflytning af Brøndby kommune fra den nuværende Glostrup politikreds vil betyde, at man derved – som det eneste sted i landet - reducerer størrelsen af en eksisterende bæredygtig politikreds for at gøre nabokredsen bæredygtig.

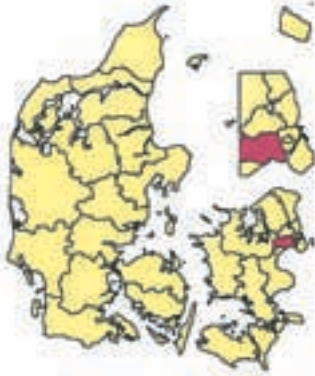
Kommissionen har således samlet set fundet, at hensynet til – så vidt muligt - at skabe bæredygtige politikredse i alle dele af landet – medmindre særlige omstændigheder som særlige geografiske forhold o.lign. gør sig gældende - må tillægges afgørende betydning.

Kommissionen har endvidere fundet, at en opdeling af området i to politikredse ud fra et politimæssigt synspunkt vil være u hensigtsmæssigt, ligesom man ikke har fundet, at der foreligger særlige omstændigheder, der gør, at området skal deles i to politikredse.

Kommissionen foreslår, at Albertslund gøres til kredsens nye hovedstation. Albertslund har således i dag som hovedsæde i Glostrup politikreds langt den største bemanning og ligger mere centralt placeret i kredsens end Hvidovre/Rødovre.

Politikreds 21

Ny ejer	Plår nr	Kommune	Arealf (km ²)	Indbyggertal = kommuner	Hovedstation	Andre nuværende afdelinger	Øvrige tjenestesteder	Ansættelse	Høraf Janslar	Står anm. 2005	Kommunikation	Personregion	Antal	Stationsbetjener	Arbejdere	Andre forhold
21	1	Glostrup	15,11	24.221				128	14	2.113	144	VI	Kbh s. omr.	Sjæll		
21	2	Brøndby	21,5	24.892				2.325	99	VI	Kbh s. omr.	Sjæll				
21	3	Albertslund	23,04	25.200	X			2.253	111	VI	Kbh s. omr.	Sjæll	X	2	2	2
21	4	Lyngby-Taarbæk	9,15	12.198				980	81	VI	Kbh s. omr.	Sjæll				
21	5	Frederiksberg	25,42	21.031				2.090	127	VI	Kbh s. omr.	Sjæll				
21	6	Højre-Taastrup	78,41	41.952			2	5.781	125	VI	Kbh s. omr.	Sjæll				
21	7	Hvidovre	21,21	42.294			3	4.905	93	VI	Kbh s. omr.	Sjæll				Famulytskole
21	8	Rødovre	12,12	28.191		X		4.215	116	VI	Kbh s. omr.	Sjæll				
I alt	8 kommuner		204,51	243.586			11	498	12	27.827	112					

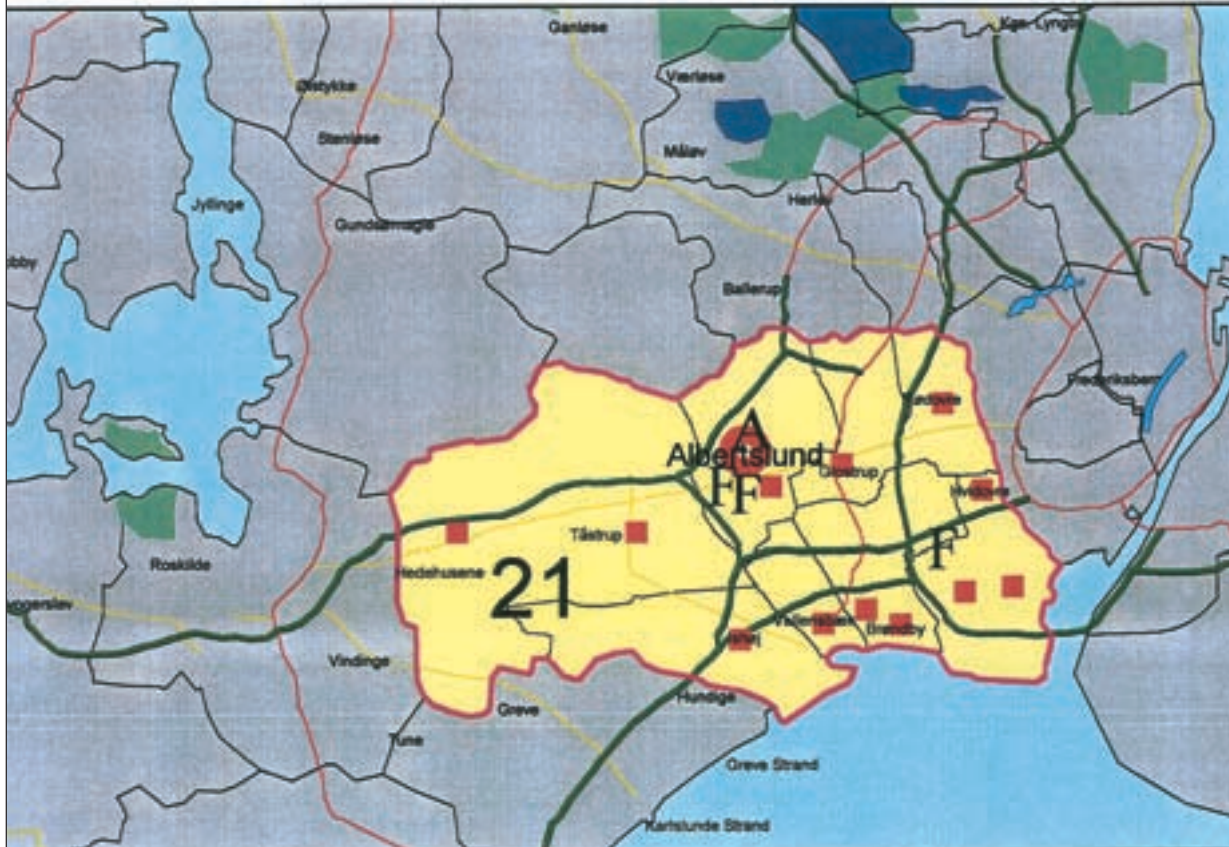

Politikkreds 21

N

M=1:242.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

10.3.22. Politikreds 22 (Gladsaxe).

1. Den foreslåede politikreds 22 dækker et areal på 136 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 163.000 indbyggere. Kredsen består reelt af ét sammenhængende byområde.

Den foreslåede kreds omfatter 5 kommuner (Ballerup, Gladsaxe, Herlev, Ledøje-Smørum og Værløse) og svarer til den nuværende Gladsaxe politikreds. Kredsen er beliggende i Københavns amt og dermed i politiregion VI. Kredsen hører under Statsadvokaten for Sjælland.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er på 288 årsværk, heraf 10 jurister.

Den foreslåede kreds indeholder i dag én døgnstation beliggende i Gladsaxe. Det foreslås, at stationen i Gladsaxe gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i 4 af kredsens 5 kommuner, idet alle kommuner uden døgnstation i dag har nærpolti/landpolti med undtagelse af Ledøje-Smørum kommune, der i dag dækkes fra stationen i Ballerup.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 90 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes flyvestationen i Værløse.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige

rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige specialafdelinger. I det omfang kredsen ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsen, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Domstolenes Strukturkommission har i sin betænkning stillet forslag om én stor retskreds nr. 22 omfattende de nuværende Gladsaxe, Lyngby og Gentofte politikredse. Henset til at der kan dannes to bæredygtige politikredse i området, har *kommissionen* ikke fundet det hensigtsmæssigt at følge forslaget fra Domstolenes Strukturkommission på dette punkt. *Kommissionen* har herved endvidere tillagt det vægt, at der ikke synes noget naturligt tilhørsforhold mellem kommunerne i den nuværende Gladsaxe politikreds på den ene side og kommunerne i Lyngby og Gentofte politikredse på den anden side.

Gladsaxe kommune har tilkendegivet, at man kan tilslutte sig en videreførelse af den eksisterende politikreds.

Kredsen er en videreførelse af den eksisterende Gladsaxe politikreds. Denne kreds har allerede en størrelse, der gør den bæredygtig i relation til alle de opstillede krav undtagen krav nr. 6, og der er derfor ikke fundet anledning til at ændre kredsens grænser. Det har således ved grænsedragningen mod øst været afgørende ikke at dele Københavns kommune, ligesom det er fundet hensigtsmæssigt fortsat at følge amtsgrænsen mod nord.

Den foreslåede grænsedragning medfører endvidere, at kredsen er beliggende inden for én statsadvokatur, ét amt og én politiregion.

Henset til at der er tale om en videreførelse af den eksisterende Gladsaxe politikreds, foreslås det at bibeholde hovedstationen i Gladsaxe.

Politikreds 22

By/Byer	PL nr.	Kommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Hovedstation	Andre nuværende døgnstationer	Øvrige døgnstationer	Årsværk	Heraf jurister	Straffelovs anmeldelser 2000	Krim-betælling	Politiregion	Amt	Statsadvokat	Arbejdsværdi	Andre forhold
22	5	Gladsaxe	25,60	61.977	x			288	10	4.750	90	Kbh.s.aml	Sjælland	Sjæ1		
22	5	Herlev	17,04	27.403			1			3.334	122	Kbh.s.aml	Sjælland	Sjæ1		
22	5	Ballerup	34,09	85.409			1			4.814	107	Kbh.s.aml	Sjælland	Sjæ1		
22	5	Ledøje-Smørum	51,33	10.345						641	62	Kbh.s.aml	Sjælland	Sjæ1		
22	5	Værløse	35,91	17.481						1.102	61	Kbh.s.aml	Sjælland	Sjæ1		Flyvestation
I alt	5 kommuner		136,45	162.977			2	288	10	14.661	90					

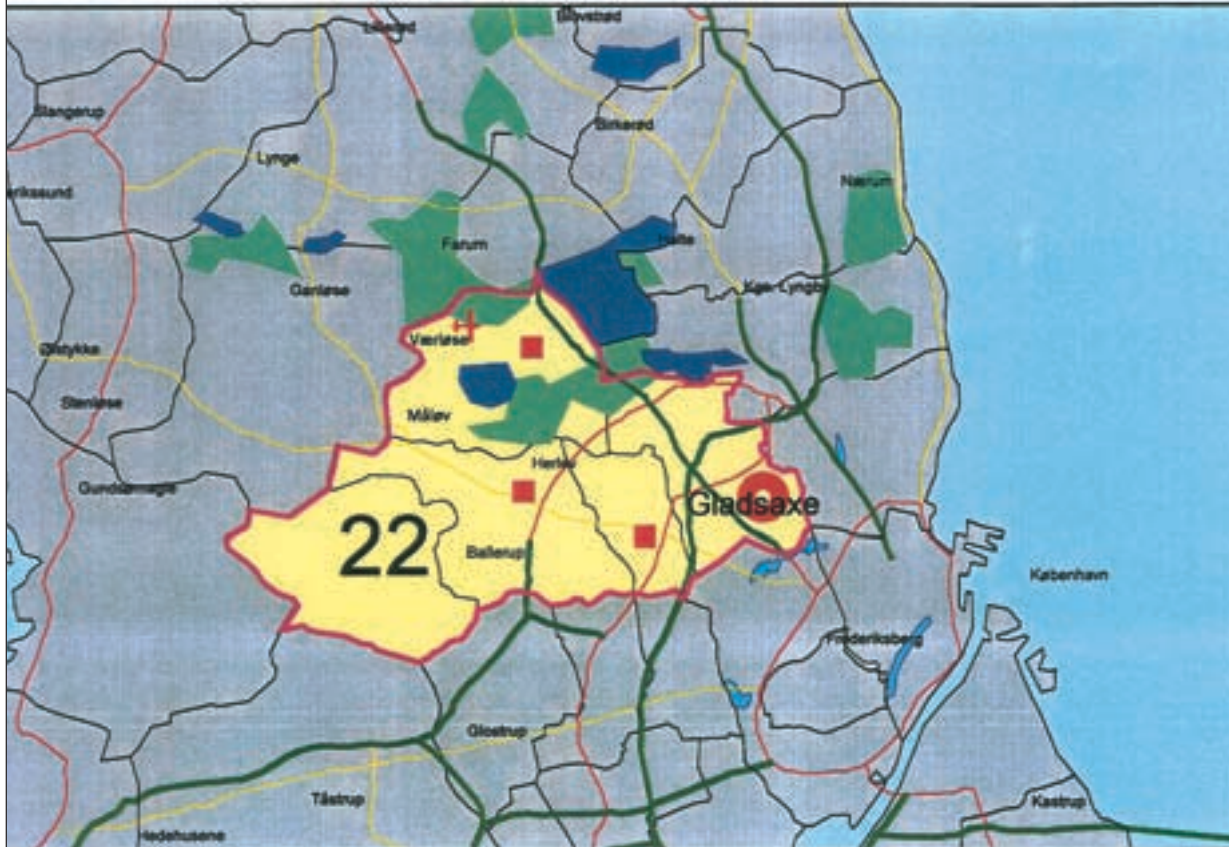

Politikkreds 22

N

M=1:242.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

10.3.23. Politikreds 23 (Lyngby).

1. Den foreslåede politikreds 23 dækker et areal på 104 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 150.000 indbyggere. Kredsen består reelt af ét sammenhængende byområde.

Den foreslåede kreds omfatter 3 kommuner (Gentofte, Lyngby-Taarbæk og Søllerød) og svarer til de nuværende politikredse Gentofte og Lyngby. Kredsen er beliggende i Københavns amt og dermed i politiregion VI. Kredsen hører under Statsadvokaten for Sjælland.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 293 årsværk, heraf 8 jurister.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 2 døgnstationer beliggende i henholdsvis Gentofte og Lyngby. Det foreslås, at stationen i Lyngby gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i Gentofte og Lyngby-Taarbæk kommuner, men ikke i Søllerød kommune, der i dag dækkes fra hovedstationen i Lyngby.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 81 straffelovs anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af særlige forhold i kredsen kan nævnes en lang række ambassader og residenser i Gentofte kommune samt forlystelsesstedet Dyrehavsbakken.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige af de opstillede krav med undtagelse af krav nr. 6 om uddannelse og kompetenceudvikling.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8.4.1.6. er det kommissionens vurdering, at en kreds skal have et samlet personaletal på minimum ca. 300-400 for at være i stand til løbende internt at kunne tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse af medarbejderne og sikre tilstrækkelige rotationsmuligheder, således at der løbende udskiftes en del af personalet i de forskellige spe-

cialafdelinger. I det omfang kredsene ikke - eller alene delvist - vil kunne leve op til kravet, vil et tværgående samarbejde mellem kredsene, regionale og/eller nationale ordninger være påkrævet.

Som nævnt under forslaget til politikreds 22 har Domstolenes Strukturkommission i sin betænkning stillet forslag om én stor retskreds nr. 22 omfattende de nuværende Gladsaxe, Lyngby og Gentofte politikredse. *Kommissionen* har af de grunde, der er angivet under forslaget til kreds 22, ikke fundet det hensigtsmæssigt at lade politikredsgrænserne følge forslaget fra Domstolenes Strukturkommission på dette punkt. Forslaget til politikreds 22 og 23 medfører således, at forslaget til retskreds 22 kommer til at omfatte disse to politikredse.

Kredsen består af et homogent område, som bebyggelsesmæssigt er sammenhængende. Ved grænsedragningen har det været overvejet at inddrage Birkerød og Hørsholm kommuner. Dette ville imidlertid medføre, at politikreds 20 med Helsingør som hovedsæde ikke længere ville være bæredygtig, og at det dermed ikke var muligt at etablere to kredse i Nordsjælland, der begge levede op til de opstillede krav. Hørsholm kommune har endvidere tilkendegivet, at man er orienteret mod Helsingør. Birkerød og Hørsholm kommuner er derfor foreslået bibeholdt som en del af politikreds 20.

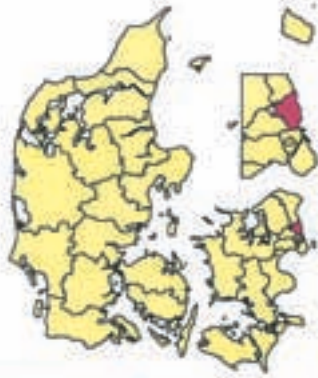
Den foreslåede grænsedragning medfører endvidere, at kredsen er beliggende inden for ét amt, én politiregion og én statsadvokatur.

Ved grænsedragningen mod syd har det endvidere været afgørende ikke at dele Københavns kommune.

Kommissionen foreslår, at hovedstationen placeres i Lyngby. Lyngby er således kredsens største by og ligger endvidere centralt i kredsen i forhold til såvel Søllerød som Gentofte. Lyngby udgør endelig et knudepunkt set i forhold til områdets vejforbindelser.

Politikreds 23

Nr. på	Byer og kommuner	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Hovedstation	Andre nuværende distrikter	Øvrige tjenestesteder	Årsværk	Herat jurister	Seft. år 2000	Krim.-regulering Politiregion	Amt	Statsadvokaten	Arresthus	Andre forhold
21	4 Lyngby-Taarbæk	117,85	117.711	x		1	148	4	4.481	N. vl	København	Sjæl		Dyrehavsbakken
22	4 Gentofte	117,77	117.517						1.754	Sj vl	København	Sjæl		
23	3 Søllerød	114,54	97.025		x		115	4	5.744	BS vl	København	Sjæl		Århus
I alt	3 kommuner	346,16	312.253			1	263	8	12.979	B1				

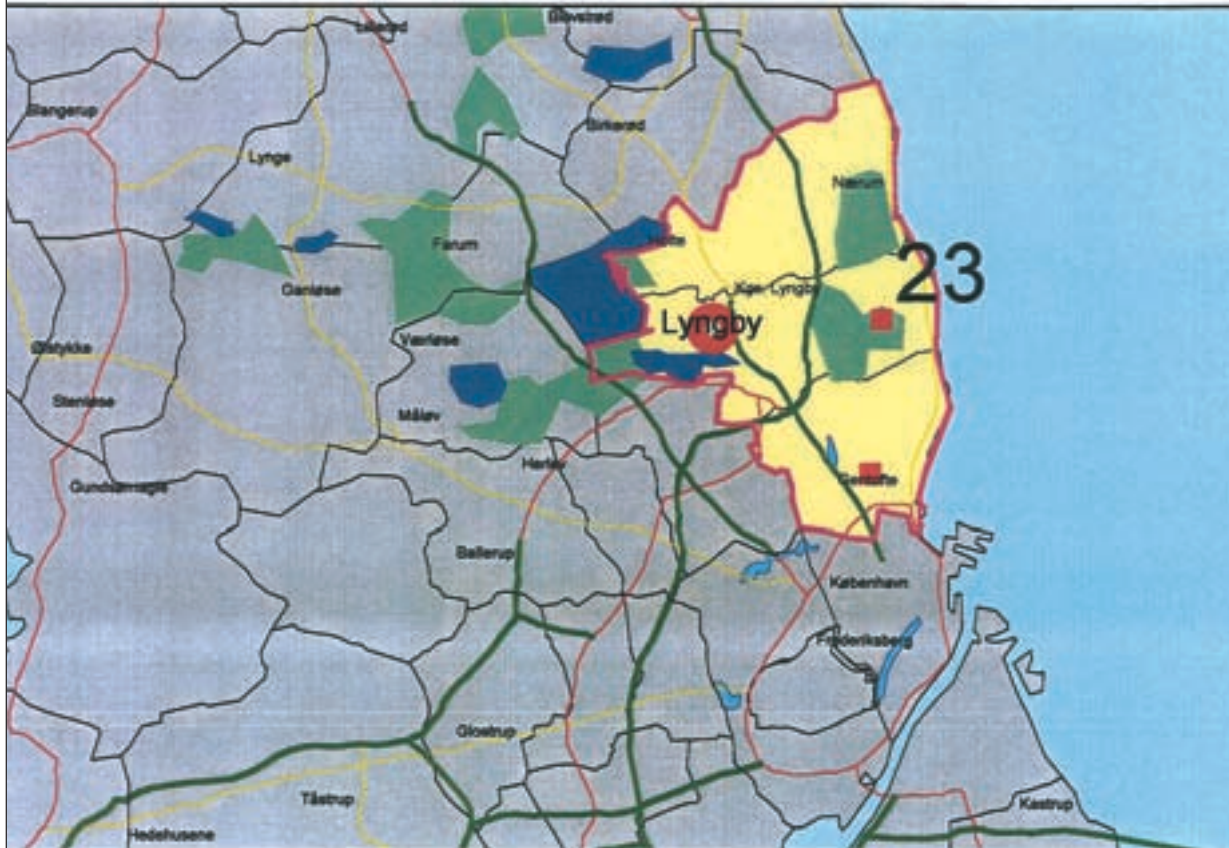

Politikkreds 23

N

M=1:242.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

10.3.24. Politikreds 24 (København).

1. Den foreslåede politikreds 24 dækker et areal på 178 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 639.000 indbyggere. Kredsen består reelt af ét sammenhængende byområde.

Den foreslåede kreds omfatter 4 kommuner (Dragør, Frederiksberg, København og Tårnby) og svarer til de nuværende politikredse København, Frederiksberg og Tårnby. Kredsen omfatter - udover Københavns kommune og Frederiksberg kommune, der har amtskommunal status - Tårnby og Dragør kommuner, der er beliggende i Københavns amt og dermed i politiregion VI. Kredsen er geografisk sammenfaldende med området for Statsadvokaten for København, Frederiksberg og Tårnby.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 2.739 årsværk, heraf 64 jurister.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 6 døgstationer - Politigården i København, station 1, station 3 og station 4 i Københavns kommune samt 2 døgstationer beliggende henholdsvis på Frederiksberg og i Tårnby. Det foreslås, at Politigården i København gøres til kredsens nye hovedstation.

Københavns politi vedtog i marts 2001 en strukturændring, der bl.a. bevirkede, at der i stedet for et døgneredskab på 5 stationer - udover Politigården - oprettes tre døgstationer (på station 1, 3 og 4) og to store nærpolitistationer (på station 2 og 5), der forventes åbne for publikumsbetjening i dag- og aftentimerne. Natberedskabet udgår således fra de 3 stationer - station 1 (city), 3 (Bellahøj) og 4 (Amager) - der efter den vedtagne strukturændring skal have et døgneredskab.

Der er i dag i kredsen tjenestesteder i 3 ud af kredsens 4 kommuner, idet alle kommuner uden døgstation har nærpolti/landpoliti med undtagelse af Dragør kommune, der i dag betjenes fra hovedstationen i Tårnby.

Kriminalitetsbelastningen i den foreslåede kreds var i 2000 på 139 straffelovsovertrædelser pr. 1000 indbyggere.

Kredsen dækker Københavns Lufthavn i Kastrup og broforbindelsen over Øresund til Sverige.

Af relevante institutioner beliggende i kredsen kan nævnes sikringsafdelingen "Sønderbro", Vestre Fængsel, Blegdamsvejens Fængsel, Politigårdens Fængsel og Nytorvs Fængsel. Hertil skal nævnes en række institutioner og forhold, som er særlige for en hovedstad, såsom Kongehuset, Folketinget og statsadministrationen, Højesteret, ambassader samt et nationalstadion.

I kredsen findes der endelig en trafikhavn

med forbindelser til blandt andet Bornholm, Sverige, Norge og Polen.

2. Kredsen har en samlet personalestørrelse, som opfylder samtlige af de opstillede krav.

Domstolenes Strukturkommission har i sin betænkning stillet forslag om at dele Københavns kommune i to retskredse (retskreds 23 og 24) - opdelt efter postdistrikter - og således at den ene del af Københavns kommune vil blive lagt sammen med Frederiksberg kommune og den anden del med Dragør og Tårnby kommuner.

Kommissionen har i forbindelse med inddelingen af landet i nye politikredse lagt helt afgørende vægt på, at en politikreds ikke må gennemskære en kommunegrænse, således at en kommune deles mellem to politikredse. En sådan opdeling er henset til det tætte samarbejde mellem politi og kommuner efter kommissionens opfattelse særdeles u hensigtsmæssig.

Udgangspunktet for grænsedragningen har herefter været at samle hovedstaden og dermed undgå en opdeling af et sammenhængende byområde. Den foreslåede kreds udgør således et sammenhængende geografisk hele bestående af hele hovedstaden samt det umiddelbare område omkring hovedstadskommunen København. Grænsedragningen vil skabe en meget bæredygtig kreds.

Den foreslåede grænsedragning medfører endvidere, at kredsen er beliggende inden for én statsadvokatur og én politiregion.

Københavns kommune har tilkendegivet, at man kan tilslutte sig forslaget om en sammenlægning af København, Frederiksberg og Tårnby politikredse.

Spørgsmålet om en sammenlægning af Frederiksberg og Tårnby politikredse med København blev behandlet i forbindelse med den seneste strukturreform. Strukturudvalget afgav således i 1975 betænkning nr. 742 om politikredsinddelingen i hovedstadsområdet. Strukturudvalget stillede forslag om at sammenlægge Tårnby og Københavns politikredse.

I Strukturudvalgets betænkning anføres det, at en opdeling af Amager i to politikredse i politimæssig henseende var u hensigtsmæssig. Den kompetencemæssige opdeling på to politikredse vanskeliggjorde således efter Strukturudvalgets opfattelse en hensigtsmæssig og sammenhængende brug af politipersonalet, ligesom placeringen af Københavns lufthavn i Kastrup - der betjenes af Københavns politi, og som danner en kile på tværs af Tårnby politikreds - førte til en geografisk overordentlig u hensigtsmæssig opdeling af politikredsen. En sammenlægning af Tårnby og Københavns po-

litikredse ville således efter Strukturudvalgets opfattelse give befolkningen på Amager en bedre politimæssig betjening.

For så vidt angår Frederiksberg anførte Strukturudvalget, at Frederiksberg – ud fra samme synspunkter som anført i relation til Tårnby – burde sammenlægges med Københavns politikreds. Udvalget valgte dog at stille spørgsmålet i bero ikke mindst under hensyntagen til udsigten til etablering af et meget snævert samarbejde mellem de to kredse, der ville betyde, at man ville opnå en væsentlig del af den effektivitetsforøgelse, som en sammenlægning ville medføre.

Synspunktet om det uhensigtsmæssige i en geografisk opdeling taler efter *kommissionens* opfattelse med større vægt i dag end i 1975.

Dette skyldes dels udviklingen i kriminalitetsmønstrene og dels udviklingen i øvrigt. Således stiller bl.a. Schengen-samarbejdet og broforbindelsen over Øresund til Sverige nye og større krav til politiet, ligesom den politimæssige betjening af Københavns Lufthavn i Kastrup og de sikkerhedsmæssige opgaver i forbindelse med Øresundsbroen allerede i dag varetages af den nuværende Københavns politikreds. Den foreslåede grænsedragning vil således medføre, at Københavns Lufthavn og broforbindelsen til Sverige dækkes af én politikreds. Ligeledes vil udviklingen omkring Ørestaden erhvervs- og befolkningsmæssigt forventeligt medføre, at området i endnu højere grad bliver sammenhængende med det øvrige hovedstadsområde.

Endelig er kriminaliteten i dag i stadig større grad grænseoverskridende og i vidt omfang præget af en række – ofte voldelige – grupperinger, der kræver en særlig politimæssig indsats og slagkraft, og herunder i særlig grad en koordinering af den politimæssige indsats. Som eksempel herpå kan nævnes gadebandekriminalitet, hooliganisme o.lign. Denne udvikling i kriminalitetsmønstrene bevirker ligeledes, at sammenhængende byområder så vidt muligt ikke bør være delt i flere politikredse. En sammenlægning af de sammenhængende byområder i København og på Frederiksberg vil således muliggøre en effektiv og ressourcemæssig rationel koordinering af politiarbejdet, således at der bliver tale om én samlet politiindsats, der bygger på samme mål og strategier.

Kommissionen har endelig hæftet sig ved det uhensigtsmæssige i, at Frederiksberg politikreds rent geografisk er placeret som et lille byområde på ca. 9 km² midt i Københavns politikreds.

Kommissionen har overvejet muligheden af at overføre Københavns Lufthavn i Kastrup til

den nuværende Tårnby politikreds for at søge at opnå et tilstrækkeligt personaleunderlag i en ny Tårnby politikreds. Tårnby kommune har således foreslået en sådan sammenlægning. *Kommissionen* kan imidlertid ikke støtte en sådan løsning. *Kommissionen* har herved lagt afgørende vægt på, at dette vil skabe en uhomogen politikreds i Tårnby. Det politipersonale, der ville blive overført til Tårnby politikreds med København Lufthavn, vil således være bundet af specialopgaver omkring indrejsekontrol o.lign. og vil dermed ikke løbende kunne indgå som en integreret del af politikredsens samlede personale. Tårnby politikreds ville endvidere ikke på egen hånd – uden assistance fra Københavns politi – kunne varetage de sikkerhedsmæssige opgaver, der er forbundet med lufthavnen eller broforbindelsen til Sverige, og som i dag varetages af Københavns politi.

Et mindretal – Vivian G. Petersen for så vidt angår Frederiksberg kommune – udtaler, at der på Frederiksberg er stor tilfredshed med den nuværende politikredsinddeling. Frederiksberg Kommune har på grund af sammenfaldet mellem kommunens og politiets myndighedsområder et nært og konstruktivt samarbejde med Frederiksberg Politi. Frederiksberg Politikreds vil med sin nuværende størrelse kunne opfylde de fleste af de krav, der stilles til fremtidens politikredse og for alle kravs vedkommende ved et samarbejde med andre kredse.

En enig kommunalbestyrelse på Frederiksberg ser derfor ikke noget behov for en anden inddeling og må afvise forslaget til politikreds 24 – København, som et helt unødvendigt og alt for omfattende forslag.

Med en bemanning på 2.739 årsværk har den foreslåede kreds 24 ca. 10 gange det personaleantal som er minimumskravet på 250 - 300 til den gennemsnitlige politikreds og er 7 gange større end det gennemsnitlige personaletal for de foreslåede kredse.

Frederiksberg Kommune mener, at forslaget vil medføre en forringelse af politibetjeningen af kommunens borgere, idet det på trods af de generelle bemærkninger og forsikringer om den fortsatte lokale tilstedeværelse givetvis vil resultere i en yderligere centralisering af vagt – og døgnbemanningen og dermed en nedlæggelse af døgnbemandede stationer mv.

En så stor politikreds som foreslået må give anledning til bekymring i forhold til opfyldelsen af de krav, der stilles til kredsene, f.eks. kravet om nærhed. I en politikreds med et befolkningsgrundlag på 639.000 indbyggere er der meget stor risiko for, at politiet ikke får nogen tilknytning eller kendskab til de lokalsamfund, der udgør politikredsen. Det kan også meget

Politikkreds 24

N
 M=1:181.000

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej	F	Fængsel
	Hovedvej	A	Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

10.3.25. Politikreds 25 (Bornholm).

1. Den foreslåede politikreds 25 dækker et areal på 589 km² med et samlet befolkningsunderlag på ca. 44.000 indbyggere. Af større bysamfund dækker kredsen Rønne med ca. 14.000 indbyggere.

Den foreslåede kreds omfatter i dag 5 kommuner (Aakirkeby, Allinge-Gudhjem, Hasle, Nexø og Rønne) samt Christiansø, og svarer til den nuværende Bornholms politikreds. Det bemærkes i den forbindelse, at der forventeligt vil blive gennemført en sammenlægning af øens 5 kommuner og amtet i 2003, således at kredsen herefter alene vil omfatte én kommune.

Kredsens grænser er sammenfaldende med Bornholms amt og politiregion VII. Kredsen hører under Statsadvokaten for Fyn mv.

Det samlede personaletal i den foreslåede kreds er anslået til 76 årsværk, heraf 3 jurister.

Den foreslåede kreds indeholder i dag 1 døgnstation beliggende i Rønne. Det foreslås, at stationen i Rønne gøres til kredsens nye hovedstation.

Der er i dag tjenestesteder i samtlige kommuner i kredsen, idet samtlige kommuner uden døgnstation i dag har en station eller nærpoliti/landpoliti.

Kriminalitetsbelastningen i kredsen var i 2000 på 59 straffelovsankmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Af relevante institutioner i kredsen kan nævnes arresthuset i Rønne og lufthavnen i Rønne. I kredsen findes der en trafikhavn i Rønne med forbindelse til København, Sverige og Tyskland.

Kredsen dækker Christiansø beliggende i Østersøen ca. 17 km. fra Gudhjem svarende til ca. 50 min. sejltid.

2. Kredsen har en samlet personalemæssig størrelse, der ikke lever op til de opstillede krav.

Den foreslåede kreds er identisk med forslaget til retskreds nr. 25 fra Domstolenes Strukturkommission.

Den foreslåede kreds er en videreførelse af den nuværende Bornholm politikreds.

Kommissionen har henset til Bornholms helt særlige geografiske placering ikke fundet, at det var muligt at udvide Bornholm politikreds – eller lægge den til en anden politikreds – trods det forhold, at kredsen ikke vil kunne opfylde de krav, som kommissionen har opstillet.

Bornholms amt har endvidere tilkendegivet, at man er enig i, at Bornholm fortsat skal udgøre en selvstændig politikreds.

Den foreslåede grænsedragning medfører, at kredsen er beliggende inden for ét amt, én politiregion og én statsadvokatur.

Det eneste naturlige sted at placere hovedstationen er i Rønne.

Politikreds 25

Ny nr	Det nr	Kommune	Areal (km ²)	Indbyggertal i kommunen	Indbyggertal i større byer	Havnehallen	Øvrige tjenestesteder	Årsværk	Heraf jurister	Str.l.amm. 2000	Krim.belastning	Politiregion	Amt	Statsadvokatur	Arresthus	Andre forhold
25	22	Rønne	29,11	14.961	12.713	X		76	3	1.402	54	VII	Bornholm	Fyn mv	X	Lufthavn
26	22	Aakirkeby	186,18	6.634			1			163	28	VII	Bornholm	Fyn mv		
26	22	Allinge-Gudhjem	154,34	7.634			2			327	43	VII	Bornholm	Fyn mv		
26	22	Hasle	114,55	6.325			1			227	36	VII	Bornholm	Fyn mv		Hovedstation
26	22	Nexø	502,75	8.565			1			459	54	VII	Bornholm	Fyn mv		
26	22	Christiansø	0,4	701						0	0	VII	Bornholm	Fyn mv		
I alt		5 kommuner	589,93	44.100			5	76	3	2.586	59					

Politikkreds 25

N

M=1:362.500

	Politikkredsgrænse		Hovedstation
	Kommunegrænse		Tjenestested
	Motorvej		Fængsel
	Hovedvej		Arresthuse
	Hovedlandevej		Militær Flyveplads
			Lufthavn

Kapitel 11: Den overordnede ledelsesstruktur.

11.1. Indledning.

Det fremgår af kommissoriet, at kommissionen skal overveje, om der i forbindelse med en ændret politikredsinddeling er anledning til at foreslå ændringer i den overordnede ledelsesstruktur i dansk politi. Dette gælder ikke alene forholdet – herunder opgave- og kompetencefordelingen - mellem politikredsene og de centrale myndigheder, navnlig Justitsministeriet og Rigspolitchefen, men også den overordnede ledelsesstruktur i den enkelte politikreds.

Vedrørende den overordnede anklagemyndighed henvises der i kommissoriet til de overvejelser vedrørende anklagemyndighedens struktur, der er beskrevet i Retsplejerådets betænkning nr. 1194 om anklagemyndighedens struktur fra 1990, og som efterfølgende dannede grundlag for de ændringer i anklagemyndighedens struktur, der blev gennemført 1. oktober 1992 ved lov nr. 385 af 20. maj 1992.

Kommissoriet anfører på den baggrund, at der i lyset heraf ikke lægges op til principielle ændringer i anklagemyndighedens struktur i forbindelse med overvejelserne om politiets fremtidige organisation. Kommissoriet anfører endelig, at dette bl.a. indebærer, at politimestrene forudsættes også fremover at lede den lokale anklagemyndighed. Kommissionen bør dog overveje, om der på baggrund af en ny politikredsinddeling og en ændret inddeling af landet i retskredse er anledning til at foreslå justeringer i den overordnede anklagemyndigheds struktur.

Dette kapitel indeholder kommissionens overvejelser vedrørende eventuelle ændringer i den overordnede ledelsesstruktur.

Kompetenceforholdene lokalt i politikredsene og spørgsmålet om eventuelle ændringer i den overordnede ledelsesstruktur i de enkelte politikredse er ikke omtalt i dette kapitel. Herom henvises til kapitel 12 om organiseringen af den lokale overordnede ledelse i de fremtidige politikredse.

Kapitlet indeholder indledningsvis i afsnit 11.2. en sammenfatning af kommissionens overvejelser om ændringer i den overordnede ledelsesstruktur. Herefter er der i afsnit 11.3. og 11.4. redegjort for henholdsvis forholdet mellem Justitsministeriet, Rigspolitchefen og politimestrene og forholdet mellem Justitsministeriet og anklagemyndigheden. Afsnit 11.5. indeholder en beskrivelse af Rigspolitchefens opgaver, hvorefter Rigspolitchefens kompetence i forhold til politimestrene nærmere beskrives i afsnit 11.6.

Den overordnede anklagemyndighed kompetence er nærmere beskrevet i afsnit 11.7. Afsnit 11.8. og 11.9 beskriver herefter henholdsvis politiregionsordningen og det efterforskningsmæssige samarbejde i regionsregi.

Afsnit 11.10. indeholder herefter endelig en beskrivelse af kommissionens overvejelser om eventuelle ændringer i den overordnede ledelsesstruktur.

11.2. Sammenfatning af kommissionens overvejelser om ændringer i den overordnede ledelsesstruktur.

Kommissionens overvejelser om eventuelle ændringer i den overordnede ledelsesstruktur kan overordnet sammenfattes i følgende punkter:

- *Kommissionen er af den opfattelse, at der ikke er behov for at overveje mere grundlæggende ændringer i forholdet mellem Justitsministeriet, Rigspolitchefen og politimestrene (politidirektøren).*
- *Den mere præcise regulering af politiregionsgrænserne bør mest hensigtsmæssigt ske administrativt efter forhandlinger med andre berørte myndigheder. Antallet af politiregioner bør imidlertid ud fra et rent politimæssigt synspunkt reduceres fra 7 til 4 regioner, således at Jylland og Fyn opdeles i 2 regioner, hvoraf den ene består af Nord- og Midtjylland, og den anden består af Syd- og Sønderjylland samt Fyn, og således at Sjælland med Lolland-Falster og Bornholm udgør hver sin region.*
- *Kommissionen finder, at kundgørelse B nr. 1, punkt 5a, om bistandsydelse mellem politikredsene på det ordenspolitimæssige område bør ændres, således at anmodning om bistand fra kredsene skal rettes til regionen og ikke direkte til Rigspolitchefen. Hvis der derimod - fra regionen - ønskes bistand fra andre regioner, finder kommissionen – henset til at der formentlig ofte vil være behov for en landsdækkende koordinering af assistancen - det fortsat mest hensigtsmæssigt, at anmodning herom rettes til Rigspolitchefen.*
- *Spørgsmålet om en eventuel kompetence for regionspolitilederen eller andre på det efterforskningsmæssige område bør mest*

hensigtsmæssigt afvente erfaringerne fra den nye politikredsstruktur med færre og større kredse, og reguleringen af kompetenceforholdene bør således mest hensigtsmæssigt ske administrativt efter vedtagelse af en ny politikredsstruktur.

- *Kommissionen finder, at der – også i en fremtidig struktur – vil være behov for centrale specialistenheder. Kommissionen finder imidlertid, at den nærmere organisering af disse og disses arbejdsopgaver mest hensigtsmæssigt bør ske administrativt efter vedtagelse af – og i lyset af erfaringerne med – en ny politikredsstruktur*
- *Kommissionen finder, at spørgsmålet om decentralisering fra Rigspolitichefen til politikredse på det administrative område – i lyset af en struktur med færre og større kredse – på samme måde bør afvente erfaringerne med en sådan ny struktur.*
- *Statsadvokaternes geografiske afgrænsning – der i dag følger de nuværende politikredsgrenser – skal tilpasses til kommissionens forslag til nye politikredse. Kommissionen finder imidlertid, at en sådan tilpasning mest hensigtsmæssigt kan ske administrativt i forbindelse med gennemførelse af en ny politikredsstruktur. Kommissionen finder ikke herudover, at der er behov for ændringer i den overordnede anklagemyndigheds struktur.*

11.3. Forholdet mellem Justitsministeriet, Rigspolitichefen og politimestrene (Politidirektøren).

Retsplejelovens kapitel 11 indeholder bestemmelser vedrørende politimyndigheden. Efter retsplejelovens § 108 er politiets opgave at opretholde sikkerhed, fred og orden, at påse overholdelsen af love og vedtægter samt at foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne. Med justitsministerens samtykke kan der efter stk. 2 pålægges politiet andre opgaver.

Forholdet mellem Justitsministeriet, Rigspolitichefen og politimestrene er nærmere beskrevet i retsplejelovens §§ 109, 110 og 114.

Disse regler lyder som følger:

”§ 109. Justitsministeren er politiets øverste foresatte og udøver sin beføjelse gennem rigspolitichefen, politidirektøren og politimestrene.

Stk. 2. Til bistand for rigspolitichefen, politidirektøren og politimestrene ansættes et ved normeringslov fastsat antal politiinspektører, vicepolitiinspektører, politiadvokater, politifuldmægtige

og politikommissærer.

Stk. 3. Politiets virksomhed udøves i øvrigt af et for hele riget fælles politikorps, hvis størrelse og fordeling i grader fastsættes ved normeringslov.

Stk. 4. Herudover kan ansættes et personale, hvis størrelse og fordeling fastsættes ved normerings- og finanslov.

§ 110. Under rigspolitichefen henlægges særlig:

1) Fordeling og omflytning samt indstillinger om ansættelser og forfremmelser inden for politikorpsset og politiets kontorpersonale. Forinden forflyttelse sker, skal dog – udover erklæring fra vedkommende politimester (politidirektøren) – indhentes erklæring fra vedkommende tjenestemand.

2) Politiets udrustning og kontorhold.

3) Regnskabsførelsen vedrørende udgifterne til politivæsenet.

4) Politiafdelinger, der ikke er knyttet til en bestemt politikreds, medmindre der af justitsministeren træffes anden bestemmelse.

5) Tilrettelæggelsen af fremmedtilsynet og gennemførelsen af de herhenhørende bestemmelser.

§ 114. Politidirektøren og politimestrene har den selvstændige ledelse af kredsens politi samt ansvaret for udøvelsen af det politiet påhvilende arbejde.

Stk. 2. Rigspolitichefen fører tilsyn med politidirektørens og politimestrenes almindelige tilrettelæggelse af politiets arbejde, hvorom der af rigspolitichefen kan gives almindelige bestemmelser.

Stk. 3. I tilfælde, hvor en politiundersøgelse eller anden politimæssig opgave nødvendiggør et samarbejde mellem flere politikredse eller kræver særlige forholdsregler, kan rigspolitichefen efter forhandling med vedkommende politimestre (politidirektøren) træffe de foranstaltninger, som måtte findes påkrævede. Justitsministeren fastsætter de nærmere regler herom.

Stk. 4. Justitsministeren kan, hvor en politimæssig opgave er af særegen beskaffenhed og det findes ønskeligt at træffe særlige bestemmelser med hensyn til dennes løsning, overdrage ledelsen af og ansvaret for gennemførelsen af den pågældende opgave til en særlig udpeget tjenestemand. Om den pågældendes forhold til andre politimyndigheder træffer justitsministeren nærmere bestemmelse.

Stk. 5. Inden for de af denne lov dragne grænser fastsætter justitsministeren regler for politidirektørens og politimestrenes forhold til anklagemyndigheden og rigspolitichefen og for disse myndigheders indbyrdes samvirken.”

Bestemmelserne i §§ 109, stk. 1, 110 og 114 er affattet ved lov nr. 205 af 11. juni 1954 om æn-

dringer i lov om rettens pleje (Politiets ledelse m.v.) som ændret ved lov nr. 181 af 7. juni 1958 om ændringer i lov om rettens pleje (Politiets ledelse m.v.) og lov nr. 325 af 13. juni 1973 om ændring af retsplejeloven (Lokalnævn vedrørende politiets virksomhed og behandling af klager over politiet m.v.).

Af bemærkningerne til 1954-loven (Folketingstidende 1953/1954, tillæg A, sp. 2161f) fremgår følgende:

”...

Den gældende politiordning er fastsat ved lov nr. 166 af 18. maj 1937 om politiets og arrestvæsenets ordning m.v. (retsplejelovens kapitel 11). Ved denne lov gennemførtes en nyordning af politiets forhold, hvorved udøvelsen af al politi-virksomhed blev henlagt til et for hele landet fælles politikorps, som indenfor sine rammer optog det ved lov nr. 105 af 13. maj 1911 oprettede statspoliti, det ved lov nr. 263 af 28. juni 1920 oprettede sønderjydske ordenspoliti og de tidligere kommunale politikorps.

Spørgsmålet om, på hvilken måde politiets centrale ledelse mest hensigtsmæssigt kunne tilrettelægges under enhedspolitiordningen, havde forud for dennes gennemførelse været genstand for indgående overvejelser. Som anført i bemærkningerne til lovforslaget (rigsdagstidende 1935-36, tillæg A, spalte 3779-81) havde man navnlig diskuteret, om politiets ledelse burde henlægges direkte under justitsministeriet, eller om politiet burde underlægges en generaldirektør, som stod umiddelbart under justitsministeren. Justitsministeriet fandt dog ingen af de nævnte løsninger af ledelsesspørgsmålet hensigtsmæssig, men stillede forslag om, at den ordning, som i en årrække havde været gældende for ledelsen af statspoliti, jfr. lov nr. 84 af 31. marts 1928 om politiets ordning m.v., med enkelte ændringer blev overført på den øverste ledelse af rigspolitiet. I overensstemmelse med dette forslag, der gennemførtes uændret ved enhedspolitiloven, blev politiets ledelse delt mellem justitsministeriet og rigspolitichefen.

Følgende opgaver er særlig henlagt til rigspolitichefembedet, jfr. retsplejelovens § 109, stk. 4:

Indstillinger om ansættelser og forfremmelser, fordeling og omflytning inden for politikorpsset.

Disciplinære sager angående politiets personale, for så vidt disse sager ikke af politimesteren (politidirektøren) afgøres med advarsel, irrettesættelse eller bøde på 10 kr. eller derunder.

Politiets regnskabsvæsen, derunder dog ikke politikontorernes regnskaber, afskaffelse og forvaltning af politiets udrustning samt tilsyn med dets ejendele.

Overtilsyn med politiskolen.

Det over hele landet virkende, særlige færd-

selspolitikorps.

Politiets efterretningsvæsen, derunder udgivelse af Danske Politi-Efterretninger, centralrigsregistraturen, centralbureauet for forbryderes identificering og laboratoriet for foretagelse af tekniske undersøgelser i politiøjemed.

Tilrettelæggelse af fremmedtilsynet og gennemførelse af de herhen hørende bestemmelser.

Alle øvrige ledelsesfunktioner varetages af justitsministeriet, herunder navnlig personalesager vedrørende politidirektøren, politimestrene, politifuldmægtigene, politiadvokaterne og kontorpersonalet hos politidirektøren og politimestrene, udarbejdelse af de årlige normerings-, finans- og til-lægsbevillingslove og andre love vedrørende politiet, administrationen af politiets bygninger, lokaler og inventar m.v.

Efter at et under forvaltningskommissionen af 1946 nedsat underudvalg vedrørende rigspolitiets forhold i 1947-48 havde foretaget en gennemgang af rigspolitichefembedets afdelinger, blev spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af den bestående ordning vedrørende politiets ledelse taget op til overvejelse i forvaltningskommissionen (4. betænkning side 142-152). Kommissionen fastslog, at der ikke i ringe omfang fandt en dobbeltbehandling sted af sager hos rigspolitichefen og i justitsministeriet, og at spaltningen af politiets regnskabsvæsen mellem ministeriet, rigspolitichefembedet og politiets organisationer indebar en fare for, at de almindelige hensyn til statsforvaltningens økonomi og til fastholdelse af en fælles linie i administrationen af de forskellige tjenestemandsgruppers forhold ikke ville få den plads i rigspolitichefembedets overvejelser, som disse vigtige hensyn kræver.

Et flertal på 13 medlemmer indenfor kommissionen var af den opfattelse, at en rationel og tilfredsstillende løsning af spørgsmålet om politiets ledelse alene kunne opnås ved at samle justitsministeriets og rigspolitichefens funktioner i en fælles styrelse direkte under justitsministeren i form af et departement eller et direktorat (generaldirektorat), hvis chef havde direkte referat til ministeren. Af disse muligheder foretrak flertallet ud fra principielle administrative synspunkter direktoratsordningen. Et mindretal (1 medlem) kunne ikke tiltræde flertallets forslag, men fandt i overensstemmelse med de af rigspolitichefen i underudvalget fremførte synspunkter, at de påpegede mangler i det væsentlige ville kunne afhjælpes administrativt indenfor rammerne af den gældende ordning, bl.a. ved udvidelse af rigspolitichefens kompetence.

I overensstemmelse med forvaltningskommissionens indstilling nedsatte justitsministeriet i maj 1950 et sagkyndigt udvalg [Politiledelsesudvalget] omfattende repræsentanter for administrationen, anklagemyndigheden og politiets per-

sonaleorganisationer med den opgave at overveje mulighederne for gennemførelse af de i forvaltningskommissionens flertal og mindretal skitserede forslag til ændring af politiets øverste ledelse.

Udvalget, der afgav betænkning i marts 1951, fremkom med konkrete forslag om, hvorledes politiets ledelse burde opbygges, såfremt justitsministerens og rigspolitichefens nuværende beføjelser henlagdes til et direktorat eller til justitsministeriet, eller såfremt man bibeholdt den nuværende ordning. Medens samtlige medlemmer ud fra almene samfundsmæssige hensyn fandt det uheldigt at samle politiets ledelse i et direktorat, delte udvalgets medlemmer sig med hensyn til de 2 andre løsninger i et flertal på 8 og et mindretal på 4 medlemmer. Flertallet foretrak forslaget om at samle justitsministeriets og rigspolitichefens beføjelser i justitsministeriet, medens mindretallet foretrak forslaget om at bevare den nuværende deling af ledelsen, men med visse udvidelser af rigspolitichefens beføjelser. Med hensyn til motive- ringen for de forskellige standpunkter henvises til udvalgets betænkning, side 67-80.

Det må vel erkendes, at det af politiledelsesudvalget udarbejdede forslag til samling af justitsministeriets og rigspolitichefens funktioner i justitsministeriet frembyder visse fordele, men justitsministeriet må dog anse den foreslåede ordning for mindre hensigtsmæssig. Udvalget har mod en direktoratsordning navnlig anført, at politiet bør stå under tilsyn af et af politiet uafhængigt administrativt organ, idet bibeholdelsen af et sådan uafhængigt organ efter udvalgets opfattelse er af meget stor betydning for bevarelsen af befolkningens tillid til politiet. Denne indvending kan til en vis grad også rettes mod en departementsordning med beskæftigelse af egentligt politipersonale i ministeriet. Endvidere ville ordningens gennemførelse tillægge justitsministeriet visse praktisk politimæssige opgaver, f.eks. ledelsen af udrykningstjenesten, hvis løsning vanskeligt kan forenes med den traditionelle departementale arbejdsform. Da det endelig er muligt at afhjælpe en væsentlig del af ulemperne ved den bestående ordning uden at gennemføre principielle ændringer i denne, har justitsministeriet fundet det betænkeligt at stille forslag om rigspolitichefembedets nedlæggelse.

Efter ministeriets opfattelse vil en forsvarlig løsning af ledelsesspørgsmålet ikke kunne tilvejebringes ved administrative foranstaltninger alene. Der søges derfor ved det foreliggende lovforslag gennemført forskellige ændringer i og tilføjelser til retsplejelovens bestemmelser om politimyndigheden.

Ved de foreslåede ændringer reguleres rigspolitichefembedets fremtidige forhold til justitsministeriet, chefen for politiets efterretningstjeneste, politidirektøren i København og politimestrene under

hensyntagen til den siden enhedspolitiordningens gennemførelse stedfundne udvikling og de indvundne erfaringer. Rigspolitichefembedet bevarer sin stilling som rent administrativ myndighed under justitsministeriet med bestemt afgrænsede beføjelser og – bortset fra fremmedtilsynet – uden udøvende myndighed. Nogle af de opgaver vedrørende politiets administration, der nu henhører under justitsministeriet, foreslås fremtidig varetaget af rigspolitichefen, hvorved en af de med den nuværende ordning forbundne ulemper, nemlig dobbeltbehandling af mindre vigtige sager, søges undgået. Endvidere foreslås regnskabsførelsen vedrørende udgifterne til politivæsenet, der nu er delt mellem rigspolitichefens og justitsministeriets bogholderi, samlet hos rigspolitichefen, ligesom der foreslås tillagt rigspolitichefen beføjelse til at udøve tilsyn med politidirektørens og politimestrenes almindelige tilrettelæggelse af politiets arbejde. Herved skabes der mulighed for en mere effektiv kontrol med politikredsens dispositioner af økonomisk rækkevidde. Medens forhandlingerne med politiets organisationer, også for så vidt angår spørgsmål af større principiel eller finansiel betydning, hidtil som regel er foregået hos rigspolitichefen, agter justitsministeriet at foranledige, at sådanne forhandlinger fremtidig finder sted i ministeriet. Herved mener man at kunne modvirke den af forvaltningskommissionen påpegede fare for, at der ikke bliver taget fornødent hensyn til statsforvaltningens økonomi og til fastholdelse af en fælles linie i administrationen af de forskellige tjenestemandsgruppers forhold.

Inden for de ved lovforslaget afstukne rammer agter justitsministeriet administrativt i forholdet mellem rigspolitichefen og politikredsene at bevare disses selvstændighed.

...

Bestemmelserne om justitsministeren i retsplejelovens §§ 110, nr. 4, 111, stk. 2 og 3, 112, stk. 2, 114, stk. 3, og 115 a, stk. 6, behandles ikke under dette kapitel. Bestemmelsen i § 115 a, stk. 6, behandles i kapitel 3 om samarbejdet mellem politiet og de kommunale myndigheder inden for rammerne af lokalnævnsordningen. Der henvises i øvrigt til beskrivelsen i kapitel 13 om retsplejelovens kapitel 11.

Justitsministeren er efter retsplejelovens § 109 politiets øverste foresatte og udøver sin beføjelse gennem Rigspolitichefen, politimestrene og politidirektøren.

Bestemmelsen i sin nuværende formulering er som nævnt indsat ved lov nr. 205 af 11. juni 1954 om ændring af lov om rettens pleje (Politiets ledelse m.v.). Af bemærkningerne fremgår, at bestemmelsen videreførte ordningen efter lov nr. 166 af 18. maj 1937 om politiets og arrestvæsenets ordning m.v.

Politimesteren har efter retsplejelovens § 114, stk. 1, den selvstændige ledelse af politikredsens politi samt ansvaret for varetagelsen af de opgaver, der påhviler politiet.

Når det drejer sig om politimesterens opgaver som ordenshåndhævende myndighed, refererer politimesteren direkte til justitsministeren, jf. § 109, stk. 1. Rigspolitichefen kan således ikke – som nærmere beskrevet nedenfor i afsnit 11.6. – uden særlig bemyndigelse give politimesteren tjenestebefalinger vedrørende konkrete politiforretninger. Politimesterens opgave som lokal anklagemyndighed er omtalt nedenfor under afsnit 11.7.4.

Justitsministeren har ud over sin almindelige befalingsmyndighed i § 109 i medfør af § 114, stk. 4, adgang til at bemyndige en særlig dertil udpeget tjenestemand til at overtage ledelsen af og ansvaret for en særlig opgave uden hensyn til politikredsinddelingen.

Bestemmelsen er som nævnt affattet ved lov nr. 205 af 11. juni 1954 om ændring af lov om rettens pleje (Politiets ledelse m.v.).

Af bemærkningerne til bestemmelsen i § 114, stk. 4, (Folketingstidende 1953/1954, tillæg A, sp. 2169) fremgår, at stk. 4 svarer til den dagældende regel i § 114, stk. 3, i lov nr. 166 af 18. maj 1937 om politiets og arrestvæsenets ordning, men at "Man ... dog (havde) fundet det ønskeligt, at der åbnes mulighed for, at også tjenestemænd uden for politiet kan beskikkes til at varetage de i stk. 5 (nu stk. 4) omhandlede opgaver".

I § 114, stk. 3, i 1937-loven blev det fastsat, at hvor en politimæssig opgave var af særegen beskaffenhed, og det fandtes ønskeligt at træffe særlige bestemmelser med hensyn til sagens ledelse, kunne justitsministeren bemyndige politidirektøren, en enkelt politimester eller en anden tjenestemand inden for politiet til alene at overtage ledelsen af og ansvaret for gennemførelsen af den pågældende opgave.

Justitsministeren fremsatte den 11. februar 1936 forslag til lov om politiets og arrestvæsenets ordning m.v. (Folketingstidende 1915/1936, tillæg A, sp. 2784f). Lovforslaget blev efter 1. behandling i Folketinget henvist til et udvalg. Det pågældende udvalg nåede imidlertid ikke at afslutte arbejdet. Justitsministeren fremsatte herefter den 7. oktober 1936 lovforslaget på ny i det væsentlige i uforandret form. I bemærkningerne til lovforslaget af 11. februar 1936 er det blot anført, at reglen i § 114, stk. 3, var ny. § 114, stk. 2 og 3, er nærmere beskrevet nedenfor i afsnit 11.6.2.

11.4. Forholdet mellem Justitsministeriet og anklagemyndigheden.

Det følger af retsplejelovens § 98, at justitsministeren er de offentlige anklagere overordnet og fører tilsyn med disse. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om de offentlige anklageres udførelse af deres opgaver, ligesom han kan give de offentlige anklagere pålæg vedrørende behandlingen af konkrete sager, herunder om at begynde eller fortsætte, undlade eller standse forfølgning, jf. § 98, stk. 2 og 3.

Justitsministeriet behandler endelig efter stk. 4 klager over afgørelser truffet af Rigsadvokaten som 1. instans.

Justitsministeren er således efter retsplejeloven tillagt meget vidtgående beføjelser til at gribe ind i enkeltsager. Justitsministeren er dog meget tilbageholdende med at gribe ind i konkrete sager.

Spørgsmålet om justitsministerens adgang til at give tjenestebefalinger i de enkelte sager har bl.a. været rejst i forbindelse med de ændringer, der blev indført i anklagemyndighedens struktur i 1992 og som byggede på Retsplejerådets overvejelser i betænkning nr. 1194 fra 1990 om anklagemyndighedens struktur.

I betænkning nr. 1194/1990 anføres side 20 således bl.a. følgende vedrørende justitsministerens adgang til at give pålæg med hensyn til konkrete sager:

"Bestemmelsen anvendes efter mangeårig praksis kun i ekstraordinære tilfælde til at omgøre rigsadvokatens beslutning om påtale eller anke, hvorimod adgangen for justitsministeren til at omgøre en beslutning om at undlade påtale er anvendt i noget videre omfang".

I besvarelsen af 29. april 1992 af spørgsmål nr. 14 og 15 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven m.v. (Anklagemyndighedens struktur) anfører Justitsministeriet bl.a. følgende:

"Justitsministeriet har i hidtidig praksis udvist tilbageholdenhed med i kraft af det almindelige over-underordningsforhold at gribe ind i konkrete sager. Denne tilbageholdende linie må forventes fortsat også efter en gennemførelse af lovforslaget om anklagemyndighedens struktur. Ikke blot mere principielle grunde men også praktiske grunde taler herfor. En af fordelene ved at gennemføre et to-instans princip for alle afgørelser, som træffes af anklagemyndigheden som led i forfølgningen af straffesager, vil således være en væsentlig formindskelse af antallet af konkrete sager i Justitsministeriet (og hos rigsadvokaten), hvorved der frigøres ressourcer til andre opgaver. Dette mål vil imidlertid ikke fuldt ud blive nået, såfremt Justitsministeriet fremover i videre om-

fang end hidtil i kraft af over-underordningsforholdet griber ind i konkrete sager.

Begrænsningen af klageadgangen til justitsministeren og rigsadvokaten medfører imidlertid ikke, at mere betydelige og principielle sager ikke kan behandles af disse myndigheder. Der vil således efter forslaget fortsat være adgang for justitsministeren og rigsadvokaten til at gribe ind i konkrete sager, herunder i sager, som indeholder principielle spørgsmål, eller som af andre grunde findes at burde undergives fornyet behandling.”

11.5. Rigspolitechefens opgaver.

I dette afsnit beskrives i hovedtræk Rigspolitechefens opgaver. Bestemmelserne herom er indeholdt i retsplejelovens §§ 110, 114, stk. 2 og 3. Ved Rigspolitechefembedet er ansat ca. 2000, hvortil kommer ca. 600 elever på Politiskolen.

11.5.1. Retsplejelovens § 110.

Den nuværende bestemmelse i § 110 er som nævnt ovenfor under afsnit 11.3. affattet ved lov nr. 205 af 11. juni 1954 om ændringer i lov om rettens pleje (Politiets ledelse m.v.) som ændret ved lov nr. 181 af 7. juni 1958 om ændringer i lov om rettens pleje (Politiets ledelse m.v.) og lov nr. 325 af 13. juni 1973 om ændring af retsplejeloven (Lokalnævn vedrørende politiets virksomhed og behandling af klager over politiet m.v.).

Af bemærkningerne til § 110 (Folketingstidende 1953/1954, tillæg A, sp. 2166f) fremgår bl.a. følgende:

”Bestemmelserne om rigspolitechefens beføjelser har samme indhold som den gældende § 109, stk. 4, bortset fra følgende ændringer og tilføjelser:

Bestemmelsen i nr. 2 svarer til den gældende retsplejelovs § 109, stk. 4, nr. 2, idet man dog foreslår, dels at politimestrenes beføjelse til at ikende bøder udvides til at angå bøder indtil 25 kr., jfr. dog tjenestemandsløven § 18, 2. pkt., dels – i overensstemmelse med politiledelsesudvalgets indstilling (udvalgets betænkning side 43) – at rigspolitechefens kompetence til at afgøre disciplinære sager i forhold til den gældende praksis udvides til at omfatte alle tilfælde, hvor disse sager afgøres med bøde.

Bestemmelserne i nr. 3 og 4 erstatter den gældende retsplejelovs § 109, stk. 4, nr. 3. Man har under overvejelse at gennemføre en standardisering af politiets kontorinventar og i forbindelse hermed at centralisere anskaffelsen af sådanne effekter. Også med hensyn til andre anskaffelser, der afholdes af politiets kontorholdskonto, kan det

være praktisk at gennemføre ensartede retningslinier, eventuelt fællesindkøb. Man finder det derfor hensigtsmæssigt, at det overdrages til rigspolitechefen at varetage anskaffelsen og forvaltningen af – ikke blot som hidtil af politiets udrustning – men også af dets kontorhold. Herved vil justitsministeriet blive aflastet for at antal mindre vigtige sager. Administrationen af de af politiet lejede lokaler forbliver dog i ministeriet. Vigtigere sager i øvrigt, f.eks. om fastsættelse af almindelige retningslinier for møblering m.v. af politiets lokaler og om anskaffelse af større mængder inventar, der medfører overskridelse af de ordinære bevilgninger, må naturligvis som hidtil forelægges ministeriet.

Ved den i nr. 4 foreslåede bestemmelse pålægger man rigspolitechefen på justitsministeriets og egne vegne bl.a. på grundlag af de af politidirektøren og politimestrene udfærdigede regnskabsoversigter at føre regnskabet vedrørende alle udgifter til politikvæsenet, hvorved man imødekommer forvaltningskommissionens henstilling om en samlet regnskabsførelse, der muliggør en mere effektiv kontrol med politiets økonomiske administration.

Bestemmelsen i nr. 5 erstatter bestemmelserne i retsplejelovens § 109, stk. 4, nr. 4-6.

...

Det følger af den nu foreslåede affattelse, at politiafdelinger, der fremtidig måtte blive oprettet uden tilknytning til en bestemt politikreds, vil blive henlagt under rigspolitechefen.

Bestemmelsen i stk. 6 er enslydende med den gældende § 109, stk. 4, nr. 7.”

Ved 1954-loven blev politiets efterretningstjeneste formelt adskilt fra Rigspolitechefen og udtrykkeligt nævnt i retsplejeloven. Den selvstændige stilling som chef for politiets efterretningstjeneste blev ved lov nr. 181 af 7. juni 1958 om ændring af retsplejeloven (Lokalnævn vedrørende politiets virksomhed og behandling af klager over politiet m.v.) nedlagt. Politiets efterretningstjeneste blev herefter på ny organisatorisk placeret under Rigspolitechefen, jf. retsplejelovens § 110, nr. 5, hvorefter politiafdelinger, der ikke er knyttet til en bestemt politikreds, henhører under Rigspolitechefen. Samtidig blev den daværende bestemmelse i retsplejelovens § 114, stk. 4, hvorefter beføjelserne efter § 114, stk. 2 og 3, 1. pkt., for så vidt angår politiets efterretningstjeneste tilkom chefen for efterretningstjenesten, ophævet.

Ved lov nr. 325 af 13. juni 1973 om ændring af retsplejeloven (Lokalnævn vedrørende politiets virksomhed og behandling af klager over politiet m.v.) blev den daværende bestemmelse i retsplejelovens § 110, nr. 2 ophævet. Efter denne bestemmelse var under Rigspolitechefen

henlagt disciplinære sager angående politikorpset og politiets kontorpersonale. Sager, der skønnedes at kunne medføre afskedigelse, forflyttelse eller degradering, blev dog afgjort af justitsministeren. Mindre disciplinære forseelser kunne afgøres af politimesteren (chefen for politiets efterretningstjeneste eller politidirektøren) med advarsel, irettesættelse eller bøde på 25 kr. eller derunder.

Af bemærkningerne (Folketingstidende 1972/1973, tillæg A, sp. 4813f) fremgår, at Justitsministeriet kunne tiltræde Strukturudvalgets forslag om, at § 110, nr. 2, blev ophævet og erstattet af en vidtgående bemyndigelse fra justitsministeren til rigspolitichefen til at træffe afgørelse i disciplinærsager. Ved Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 18. juni 1973 blev Rigspolitichefens kompetence opretholdt.

Justitsministeriet har desuden siden 1973 ved flere bekendtgørelser udvidet Rigspolitichefens kompetence vedrørende udnævnelse og afskedigelse af tjenestemænd i politiet. Af Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 430 af 19. juni 1989 om udnævnelse og afskedigelse af tjenestemænd i lønramme 1-35 i politiet fremgår, at udnævnelse og afskedigelse af tjenestemænd i lønramme 1-35 i politiet foretages af rigspolitichefen, jf. § 1, stk. 1. Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 2, kan uansøgt afskedigelse kun foretages af justitsministeren. Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 2, at justitsministeren foretager udnævnelse i og afskedigelse fra stillinger, hvor det er en forudsætning for ansættelse, at indehaveren har juridisk kandidateksamen eller anden højere uddannelse. Rigspolitichefens kompetence på det administrative område er nærmere beskrevet nedenfor i afsnit 11.6.1.

11.5.2. De centrale politiafdelinger.

Efter retsplejelovens § 110, nr. 4, henlægges under Rigspolitichefen politiafdelinger, der ikke er knyttet til en bestemt politikreds, medmindre der af justitsministeren træffes anden bestemmelse. Det drejer sig for tiden om Rigspolitichefens færdselsafdeling, rejseafdelingen, udrykningstjenesten, aktionsstyrken, politihundetjenesten, kriminalteknisk afdeling, Det nationale efterforskningsstøttecenter (NEC), Internationale relationer – Interpol København, Politiskolen samt Politiets Efterretningstjeneste.

Alle disse afdelinger hører – på nær Politiskolen og Politiets Efterretningstjeneste - under Rigspolitichefens afdeling A. Nedenfor er nærmere beskrevet en række strukturændringer, der er ved at blive gennemført i Afdeling A.

Rigspolitichefen traf i juni 2000 beslutning

om - per 1. oktober 2000 - at nedlægge Eftersøgningstjenesten, således at hovedparten af personalet blev overført til politikredsene. Eftersøgning af udeblevne og undvegne fra Kriminalforsorgens institutioner forestås herefter af politikredsene. Rigspolitichefen besluttede endvidere – som led i udmøntningen af flerårs-aftalen for politiet 2000-2003 – at de kriminalpræventive sikringsopgaver med virkning fra 1. januar 2001 skulle overføres til politikredsene fra de regionale kriminaltekniske afdelinger i Ålborg, Århus, Kolding og Odense. Kriminalpræventiv sektion i Kriminalteknisk Afdeling i København blev 1. januar 2001 overført til Det Kriminalpræventive Råds Sekretariat. Dette indebar, at kriminalpræventiv rådgivning og foredragsvirksomhed fremover indgår i politikredsens øvrige kriminalpræventive indsats. Der vil dog i et vist omfang – under hensyn til opgavens kompleksitet – kunne ydes bistand fra Det Kriminalpræventive Råds Sekretariat.

Rigspolitichefens færdselsafdeling består i dag af en central afdeling i København og 13 regionale færdselsafdelinger. Færdselspolitiet er en assistanceenhed, hvis primære opgave er at bistå politikredsene ved færdselsovervågning. Færdselspolitiet bistår endvidere kredsene ved løsning af alle politimæssige opgaver – særligt lokale færdselsmæssige opgaver – herunder ledsagelse af transporter med farligt gods, såkaldte tungvognskontroller, kontrol ved motor- eller cykelløb, trafiktælling og trafikanalyse, eskortekørsel ved statsbesøg m.v. Politikredsene kan endvidere anmode færdselspolitiet om assistance ved alvorlige og hastende opgaver, f.eks. færdselsuheld, hvor assistance kan tilkaldes til afspærring, førstehjælp og indledende efterforskning.

Færdselspolitiets centralafdeling i København varetager særlige opgaver af mere overordnet og analytisk karakter, herunder samarbejde med andre myndigheder, køreuddannelse, administration af måleudstyr m.v.

Rejseafdelingens primære opgave er at yde assistance til politikredsene uden for København i forbindelse med alvorlige forbrydelser eller ulykker m.v. Det drejer sig typisk om efterforskningsmæssig bistand til drabssager og sager om særlig grov brand-, volds- og sædelighedskriminalitet. Rejseafdelingen yder tillige teknisk assistance til politikredsene i forbindelse med aflytning og videoovervågning, ligesom afdelingen råder over en observationsgruppe, der kan bistå politikredsene ved f.eks. skygning i større sager.

Rejseafdelingen er opdelt i 5 sektioner.

Drabssektionen yder bistand til politikredsene til efterforskning af sager vedrørende drab og drabsforsøg i de tilfælde, hvor sagen ikke

straks er fuldt opklaret og gerningsmanden fundet.

Bedrageri-, tyveri- og miljøsektionen samt narkotikasektionen yder bistand til politikredsene til efterforskning i sager vedrørende omfattende, alvorlige forbrydelser, samt tillige ved mindre alvorlige forbrydelser, hvor sagen kræver særlig ekspertise eller erfaring.

Rejseafdelingen råder endelig over en femte sektion, der varetager efterforskning i straffesager og diciplinærsager rettet mod offentligt ansatte.

Der er i 2001 truffet beslutning om visse justeringer af Afdeling A's organisatoriske opbygning m.v. Disse ændringer medfører bl.a., at dele af Rejseafdelingen sammenlægges med Kriminalteknisk Afdeling. Rejseafdelingens observationsgruppe påtænkes overflyttet til Det Nationale Efterforskningsstøttecenter (NEC). Det Nationale Efterforskningsstøttecenter er nærmere omtalt nedenfor under afsnit 11.9.4.

For så vidt angår færdselspolitiet indebærer strukturændringerne, at færdselsopgaver af mere almen karakter skal løses i større, men færre, decentrale afdelinger end i dag, hvor Rigspolitichefen som nævnt ovenfor har 13 regionale færdselsafdelinger. Færdselspolitikets centralafdeling i København skal i højere grad varetage særlige sagsområder, hvor der kræves en meget specialiseret faglig ekspertise.

Det Kriminalpræventive Råds sekretariat og Afdelingen for Særlig Økonomisk Kriminalitet berøres ikke af de organisatoriske ændringer. Afdelingen for Særlig Økonomisk Kriminalitet yder efterforskningsmæssig bistand til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Strukturændringerne påregnes gennemført i løbet af 2002.

Rigspolitichefen har som udgangspunkt ingen selvstændig operativ beføjelse i politikredsene. I det omfang de centrale afdelinger yder assistance m.v. i politikredsene, sker arbejdet således som hovedregel på den stedlige politimesters ansvar, jf. retsplejelovens § 114. Rigspolitichefens kompetence på det politioperative område er nærmere beskrevet nedenfor under afsnit 11.6.2.

11.6. Rigspolitichefens kompetence i forhold til politimestrene.

Forholdet mellem Rigspolitichefen og politimestrene er beskrevet i retsplejelovens § 114, stk. 1 - 3, der er citeret ovenfor under afsnit 11.3.

11.6.1. Rigspolitichefens kompetence på det administrative område.

Efter § 114, stk. 1, har politimestrene (politidirektøren) den selvstændige ledelse af kredsens politi samt ansvaret for udførelsen af det politiet påhvilende arbejde. Efter retsplejelovens § 114, stk. 2, fører rigspolitichefen tilsyn med politidirektørens og politimestrenes almindelige tilrettelæggelse af politiets arbejde. Rigspolitichefen kan give almindelige bestemmelser herom.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 114, stk. 1, er i sin nuværende form affattet ved lov nr. 205 af 11. juni 1954 om ændring af lov om rettens pleje (Politiets ledelse m.v.). § 114, stk. 1, har samme indhold som den dagældende bestemmelse i § 114, stk. 1, 1. pkt., i retsplejeloven af 1937.

I bemærkningerne til § 114, stk. 2, (Folketingstidende 1953/1954, tillæg A, sp. 2168) er anført følgende:

”...

Stk. 2 erstatter retsplejelovens § 114, stk. 1, 2. pkt., der er ændret i overensstemmelse med det i indledningen anførte, således at rigspolitichefens beføjelse til at føre tilsyn med den almindelige tilrettelæggelse af politiets arbejde i samtlige politikredse understreges.

...”

Retsplejelovens § 114, stk. 1 og 2, fik den nuværende formulering ved lov nr. 205 af 11. juni 1954 om ændring af lov om rettens pleje. Lovændringen byggede på en betænkning afgivet af et af Justitsministeriet nedsat udvalg om politiets øverste ledelse. Ved ændringen af § 114, stk. 2, blev Rigspolitichefens adgang til alene at føre tilsyn med den almindelige tilrettelæggelse af arbejdet i kredsene understreget.

Rigspolitichefen kan således alene give retningslinier, der er gældende for alle politikredse. Finder Rigspolitichefen, at tjenesten i en politikreds ikke er tilrettelagt på en hensigtsmæssig måde, har Rigspolitichefen ikke formelt kompetence til at ændre forholdet. Denne kompetence tilkommer efter retsplejeloven Justitsministeriet. Såfremt Rigspolitichefen i det enkelte tilfælde ikke kan nå til enighed med den pågældende politimester, er han således henvist til enten at indbringe spørgsmålet for Justitsministeriet eller eventuelt at søge en

ændring gennemført ved begrænsninger i tilde-
ling af personale eller materiel.

I forbindelse med den seneste større regule-
ring af de overordnede ledelsesforhold i 1954
blev det i bemærkningerne til lovforslaget fast-
slået, at Rigspolitichefembedet skulle bevares
som en rent administrativ myndighed under
Justitsministeriet med bestemt afgrænsede be-
føjelser og - bortset fra fremmedtilsynet - uden
udøvende myndighed.

Det blev samtidig tilkendegivet, at en væ-
sentlig del af ulemperne ved den bestående
ordning, som Forvaltningskommissionen af
1946 og Politiledelsesudvalget fra 1950 havde
påpeget, ville kunne afhjælpes. De forhold, som
særligt var blevet fremhævet, var en vis dob-
beltbehandling i Rigspolitichefembedet og
Justitsministeriet, uhensigtsmæssigheder i re-
lation til budget- og bevillingsadministrationen
samt i relation til personaleforvaltningen.

Der blev i forbindelse med og i forlængelse
af retsplejelovsændringen i 1954 gennemført en
række justeringer i Rigspolitichefens kompe-
tence. Ved loven (§ 110, nr. 2) blev kontorper-
sonalet i politiet underlagt Rigspolitichefen på
samme måde som det politiuddannede perso-
nale. Rigspolitichefen skulle således forestå be-
handlingen af disciplinærsager mod polititjene-
stemænd og tjenestemandansat kontorperso-
nale med undtagelse af de sager, der skønnedes
at burde medføre afskedigelse. Afskedigelses-
sager og sager mod tjenestemænd i stillinger,
hvor det er en forudsætning for ansættelse, at
indehaveren har juridisk kandidateksamen
eller anden højere uddannelse skulle fortsat af-
gøres af Justitsministeriet.

Siden midten af 70'erne er der herudover fo-
retaget en række udvidelser af Rigspolitiche-
fens arbejdsområder. Disse udvidelser på hen-
holdsvis personaleområdet og området for øko-
nomiforvaltning og revision er i det følgende
kort beskrevet.

11.6.1.1. Personaleområdet.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 110, nr. 2, der
fastlagde Rigspolitichefens kompetence i rela-
tion til behandlingen af disciplinærsager mod
politipersonale og kontorpersonele i politiet,
blev ophævet med virkning fra den 1. juli 1973.
Rigspolitichefens kompetence blev imidlertid
fastholdt ved en cirkulæreskrivelse af 18. juni
1973 fra Justitsministeriet udstedt efter indstil-
ling fra Strukturudvalget.

Justitsministeriet har endvidere siden 1. jan-
uar 1973 et antal gange ved bekendtgørelser
udvidet Rigspolitichefens kompetence i relation
til udnævnelse og afskedigelse af tjenestemænd

i politiet. Rigspolitichefens kompetence omfat-
ter således i dag tjenestemænd i lønramme 1-
35. Uansøgt afsked kan efter tjenestemandslø-
ven alene foretages af justitsministeren. Ansæt-
telse i og afskedigelse fra stillinger over løn-
ramme 35 og i stillinger, hvor det er en forud-
sætning for ansættelse, at indehaveren har juri-
disk kandidateksamen eller anden højere ud-
dannelse, afgøres af Justitsministeriet.

Rigspolitichefen er således personaleforval-
tende myndighed for det samlede politiuddan-
nede og kontoruddannede personale i politiet.
Det juridisk uddannede personale ansættes af
og administreres i øvrigt personalemæssigt af
Justitsministeriet.

Administrationen af personalesager ved-
rørende ansatte under anklagemyndigheden
varetages ligeledes af Rigspolitichefen i over-
ensstemmelse med en cirkulæreskrivelse fra
Justitsministeriet af 9. marts 1973. Som for poli-
tipersonalets vedkommende gælder det, at be-
handlingen af sager vedrørende det juridiske
personale forestås af Justitsministeriet.

11.6.1.2. Økonomiforvaltning.

Rigspolitichefen varetager i dag den samlede
økonomiforvaltning for politi og anklagemyndig-
hed og udarbejder bidrag til de årlige bevil-
lingslove. Rigspolitichefens kompetence i rela-
tion til anklagemyndighedens budget og regn-
skabsførelse blev fastlagt ved Justitsministe-
riets cirkulæreskrivelse af 9. marts 1973.

Med virkning fra den 1. januar 1993 beslut-
tede Justitsministeriet endvidere, at anlægsop-
gaver vedrørende politi og anklagemyndighed,
der hidtil var blevet varetaget af Justitsministe-
riet, skulle overføres til Rigspolitichefen.

Justitsministeriet forestår således i dag
alene fordelingen af den samlede anlægsbevil-
ling, ligesom ministeriet forestår den overord-
nede prioritering af, hvilke byggerier der skal
iværksættes, samt på hvilket tidspunkt dette
skal ske.

11.6.1.3. Revision.

Justitsministeriet og Rigsrevisionen har med
virkning fra den 1. januar 1988 aftalt at etablere
en intern revisionssektion i tilknytning til en af-
deling under Rigspolitichefembedet.

Rigspolitichefens interne revisionssektion
indgår som et led i Justitsministeriets og
Rigspolitichefens økonomiske styring, og revi-
sionssektionens opgave er - med visse nær-
mere opregnede undtagelser - at varetage revi-
sionen af politikredsene og anklagemyndighe-

dens samlede regnskaber. Med virkning fra den 1. april 1991 er tillige revisionen af Rigspolitichefembedets regnskaber omfattet af revisionssektionens kompetence.

Ud over revisionssektionen varetager Rigsrevisionen fortsat visse revisionsopgaver inden for politi og anklagemyndighed (bevilningskontrol, revision af anviste ydelser foretaget over Rigspolitichefens edb-lønssystem m.v.), ligesom Justitsministeriet har udpeget et antal kasseinspektører, som - i et samarbejde med revisionssektionen - forestår uanmeldte kasse- og beholdningseftersyn m.v. ved embederne.

11.6.2. Rigspolitichefens kompetence på det politioperative område.

Udøvelsen af polititjenesten i de enkelte kredse er som udgangspunkt politimestrenes (Politidirektørens) kompetence, jf. retsplejelovens § 114, stk. 1.

I § 114, stk. 3, er det endvidere fastsat, at i tilfælde, hvor en politiuundersøgelse eller anden politimæssig opgave nødvendiggør et samarbejde mellem flere politikredse eller kræver særlige forholdsregler, kan Rigspolitichefen efter forhandling med vedkommende politimester (Politidirektøren) træffe de foranstaltninger, som måtte findes påkrævede. Justitsministeren fastsætter de nærmere regler herom.

I bemærkningerne til bestemmelsen (Folketingstidende 1953/1954, tillæg A, sp. 2168) er det anført, at reglen svarer til den dagældende § 114, stk. 2, i 1937-loven. Dog havde man fundet det rimeligt, at Politidirektøren i København blev ligestillet med politimestrene i den omhandlede henseende.

Af bemærkningerne til den dagældende § 114, stk. 2, i retsplejeloven af 1937 (Folketingstidende 1935/1936, tillæg A, sp. 3795) fremgår følgende:

”...
Reglerne i Stk. 2 og 3 er nye. Om det samarbejde mellem Politikredsene, der nødvendigvis maa finde Sted i saadanne Tilfælde, haves der i nugældende Ret ingen nærmere Forskrifter, men Samarbejdet har hidtil i det væsentlige beroet paa Aftaler mellem Politimestrene i det enkelte Tilfælde, hvor der viste sig Trang til et Samarbejde. Under den senere Tids Udvikling har det imidlertid vist sig, at den nuværende Tilstand ikke er tilfredsstillende, og at der tiltrænges visse Forskrifter, som sikrer, at en Samvirken finder Sted i alle de Tilfælde, hvor der er nogen Trang dertil. Hertil og til at sikre, at saadanne Sager behandles på den mest hensigtsmæssige Maade, sigter de foreslaaede nye

Bestemmelser. Særlig har man anset det for paa-krævet, at Rigspolitichefen ved Hensyn til Sager, der er af Interesse udover den enkelte Politikreds' Omraade og Sager angaaende alvorlige Forbrydelser, bliver det Organ, som drager Omsorg for, at der sættes ind på den hurtigste og mest effektive Maade for derved at undgaa, at en Forbrydelse mulig sinkes i sin Opklaring eller eventuelt ikke opklares, fordi det nødvendige Samarbejde ikke har fundet Sted.

...”

Der fremgår ikke af forarbejderne i øvrigt noget nærmere om, i hvilke tilfælde flere politikredse kan samarbejde.

Rigspolitichefen er således i medfør af retsplejelovens § 114, stk. 3, tillagt en kompetence til at gennemføre en samordning af den politimæssige indsats. Rigspolitichefen kan således - i tilfælde hvor en politiuundersøgelse eller anden politimæssig opgave nødvendiggør et samarbejde mellem flere politikredse eller kræver særlige forholdsregler - efter forhandling med vedkommende politimester (Politidirektøren) - træffe de foranstaltninger, som måtte findes påkrævede. Justitsministeren fastsætter de nærmere regler herom.

Justitsministeriet har ved et antal cirkulæreskrivelser givet Rigspolitichefen bemyndigelser vedrørende spørgsmålet om ydelse af bistand m.v. mellem politikredsene.

Rigspolitichefen har således i henhold til Justitsministeriets skrivelser af 20. maj 1963, 17. maj 1968, 19. februar 1971 og 14. oktober 1974 udstedt kundgørelse B, nr. 1 af 27. maj 1992, som indeholder bestemmelser om henholdsvis bistand til opretholdelse af sikkerhed, fred og orden, bistand til efterforskning i kriminelle sager samt bestemmelser om kompetence- og ansvarsfordeling under ekstraordinære forhold.

Af kundgørelsens punkt 1 fremgår, at landet opdeles i syv regioner. Justitsministeren beskikker i hver politiregion en politimester som regionspolitileder. Rigspolitichefen har efter reglerne bl.a. til opgave at lede politiets udrykningstjeneste, at forestå dannelsen af en aktionsstyrke til løsning af særlige udrykningsopgaver, at føre tilsyn med politihundetjenesten samt at være det centrale forbindelsesled mellem politiet og andre myndigheder med henblik på ydelse eller modtagelse af assistance.

Kundgørelsen fastsætter endvidere detaljerede retningslinier for kompetenceforholdene mellem de berørte politimestre, regionspolitilederen og Rigspolitichefen i forbindelse med løsning af politiopgaver, der kræver en større samlet politistyrke, end den enkelte politikreds selv råder over.

Politiregionerne er nærmere beskrevet nedenfor under afsnit 11.8.

Vedrørende de kriminalpolitimæssige opgaver har Rigspolitichefen ligeledes efter bemyndigelse fra justitsministeren fastsat regler for bistand til efterforskning i kriminelle sager vedrørende visse alvorlige forbrydelser. For så vidt angår det efterforskningsmæssige område er landet ikke inddelt i regioner svarende til dem, der gælder ved udførelsen af de ordenspolitimæssige opgaver.

Vedrørende bistand til politikredsene i forbindelse med efterforskningsarbejdet er der fastsat retningslinier herfor i kundgørelsens del II. Det efterforskningsmæssige samarbejde i regionsregi er nærmere omtalt nedenfor under afsnit 11.9.

Udover den generelle regulering i bistandsreglerne er Rigspolitichefen efter bemyndigelse fra Justitsministeriet på en række områder blevet tillagt kompetence. I det følgende er nævnt en række eksempler herpå.

Ved cirkulæreskrivelse af 30. april 1996 bestemte Justitsministeriet - efter drøftelse med Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Politimesterforeningen og Rigsadvokaten - at etablere en særlig styregruppe med henblik på at styrke koordineringen af den politimæssige indsats mod rockerkriminalitet.

Ved en cirkulæreskrivelse af 23. september 1997 bestemte Justitsministeriet endvidere, at politiets samlede indsats i grænseområdet mod Tyskland skulle styrkes gennem etableringen af en fælles baglandspatrolje i Gråsten og Tønder politikreds, der skal varetage den fælles danske patruljering i grænseområdet.

Der blev herefter i 1999 oprettet en særlig grænsepolitiafdeling ved landegrænsen med henblik på at opnå en styrkelse og effektivisering af grænsekontrollen. Grænsepolitiafdelingen blev etableret ved en sammenlægning af den almindelige grænsekontrol i Gråsten og Tønder politikredse og den fælles baglandspatrolje. Tanken bag sammenlægningen var, at en effektiv politimæssig indsats mod grænseoverskridende kriminalitet og illegal indvandring i dag forudsætter en anderledes koordineret og målrettet kontrolvirksomhed end den traditionelle grænsekontrol. Grænsepolitiafdelingen har i dag - efter Danmarks indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde i marts 2001 - til opgave at udføre målrettet kontrolvirksomhed i det nære grænseområde, men vil også kunne bistå politikredsene i Jylland og på Fyn med målrettede kontrolindsatser på udlændingeområdet.

Det er endvidere etableret en grænsepolitiafdeling på Lolland og Falster. Afdelingen skal udføre kontrolvirksomhed på Lolland og Falster, men vil tillige kunne yde bistand til målret-

tede kontrolindsatser på Sjælland.

Rigspolitichefen udsendte i 1998 en rundskrivelse om etablering af et nationalt efterforskningsstøttecenter (NEC). Rigspolitichefen nedsatte endvidere i 1999 en arbejdsgruppe, der skulle udarbejde forslag til etablering af regionale efterforskningsstøttecentre (REC). Det er besluttet, at der skal etableres regionale efterforskningsstøttecentre i landets 7 politiregioner. Efterforskningsstøttecentre er beskrevet nedenfor i afsnit 11.9.4.

Der blev i sommeren 1999 oprettet et centralt register vedrørende registrering af gadebandemedlemmer som følge af en rapport om gadebänder fra september 1998. I tilknytning hertil blev der i september 1999 udarbejdet endnu en rapport om gadebänder, der bl.a. anfører, at gadebandeproblemet bør løses lokalt i et tværfagligt samarbejde og med politimæssig støtte fra regionale og nationale komponenter (f.eks. NEC). Indsatsen mod gadebänder er nærmere omtalt i kapitel 6 om udviklingsaktiviteter inden for politiet, afsnit 6.2.5.1.

Rigspolitichefen har endelig i 2000 nedsat en styregruppe vedrørende efterforskningsstøttecentre samt grænseoverskridende organiseret kriminalitet.

Styregruppen skal videreføre det arbejde, som hidtil er udført af den særlige styregruppe vedrørende rocker-kriminalitet. Formålet er bl.a., at erfaringerne fra indsatsen mod rocker-kriminalitet mere generelt skal anvendes ved indsatsen mod kriminalitet, der kan betegnes som landegrænse- eller politikredsgrænseoverskridende, eller som i øvrigt er organiseret eller efterforskningsmæssigt kompliceret. Dette kan f.eks. dreje sig om rocker-kriminalitet, narkotikakriminalitet, handel med kvinder, cigaretsmugling, gadebänder, graffiti, hooliganisme o.lign. Styregruppen skal endvidere fungere som en følgegruppe i relation til de regionale efterforskningsstøttecentres virksomhed.

11.7. Den overordnede anklagemyndigheds kompetence, forholdet mellem Rigsadvokaten, statsadvokaterne og politimestrene.

11.7.1. Indledning.

Anklagemyndighedens opbygning og opgaver er nærmere beskrevet i retsplejelovens kapitel 10, §§ 95-107.

De offentlige anklagere er efter retsplejelovens § 95 Rigsadvokaten, statsadvokaterne, politimestrene (i København Politidirektøren)

samt de personer, der er antaget til bistand for disse ved den retlige behandling af straffesager.

Anklagemyndighedens opgave er i forbindelse med politiet at forfølge forbrydelser efter reglerne i retsplejeloven, jf. § 96, stk. 1. Anklagemyndigheden skal i denne forbindelse efter § 96, stk. 2, som overordnet målsætning for sit arbejde fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader. Anklagemyndigheden skal derved ikke blot påse, at strafskyldige personer drages til ansvar, men også at forfølgning af uskyldige ikke finder sted. Dette betegnes "objektivitetsprincippet".

Efter § 98, stk. 1, er anklagemyndigheden underlagt justitsministeren, der fører tilsyn med de offentlige anklagere. Justitsministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser om de offentlige anklageres udførelse af deres opgaver, ligesom han kan give pålæg vedrørende behandlingen af konkrete sager, herunder om at begynde eller fortsætte, undlade eller standse forfølgning, jf. stk. 2 og 3. Justitsministeren behandler endelig klager over afgørelser truffet af Rigsadvokaten som 1. instans.

11.7.2. Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten varetager efter retsplejelovens § 99, stk. 1, udførelsen af straffesager ved Højesteret og virker ved Den Særlige Klageret.

Ifølge § 99, stk. 2, er Rigsadvokaten de øvrige offentlige anklagere overordnet og fører tilsyn med disse. Rigsadvokaten kan endvidere fastsætte bestemmelser og meddele pålæg efter regler svarende til § 98, stk. 2 og 3. Rigsadvokaten fastsætter således bestemmelser om, hvordan de offentlige anklagere skal udføre deres opgaver, ligesom han kan give pålæg om behandlingen af konkrete sager. De generelle instrukser udgives bl.a. i Rigsadvokatens meddelelser. Rigsadvokaten har f.eks. i Meddelelse nr. 7/1992 fastsat nærmere retningslinier om påtalekompetencen og forelæggelsesregler m.v. for anklagemyndigheden.

I 1990 afgav Retsplejerådet betænkning nr. 1194 om anklagemyndighedens struktur. Betænkningen dannede grundlag for et af justitsministeren den 22. januar 1992 fremsat lovforslag om ændringer i anklagemyndighedens struktur. Lovforslaget blev vedtaget som lov nr. 385 af 20. maj 1992 og trådte i kraft den 1. oktober 1992. Lovændringen medførte bl.a. en udvidelse af statsadvokaternes pligt til kontrol og tilsyn med arbejdstilrettelæggelsen og sagsbehandlingen i politikredsene.

I bemærkningerne til lovforslaget er det anført, at denne ordning vil betyde en frem-

hævelse af Rigsadvokatens placering som den centrale, koordinerende og instruerende myndighed inden for anklagemyndigheden. Det forudsættes endvidere, at ændringen vil frigøre ressourcer til Rigsadvokatens tilsyn med statsadvokaternes og politimestrenes behandling af straffesager samt til at behandle spørgsmål af mere generel og principiel art.

Rigsadvokaten har – bl.a. i lyset heraf og til dels på baggrund af en cirkulæreskrivelse fra Justitsministeriet fra 22. december 1997 om udmøntning af Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 4. juni 1997 om mål for hurtig sagsbehandling m.v. - i en række meddelelser fastsat specifikke målsætninger for sagsbehandlingstiden i arrestantsager, sager vedrørende unge lovovertrædere, voldssager og miljøstraffesager. Rigsadvokaten har i den forbindelse bl.a. pålagt politikredsene en indberetningspligt til statsadvokaterne i hovedparten af disse sager.

Rigsadvokaten har endvidere i sin meddelelse nr. 3/1999 af 10. februar 1999 fastsat vejledende retningslinier for statsadvokaternes kontrol- og tilsynsvirksomhed med politikredsene.

Efter § 99, stk. 3, behandler Rigsadvokaten klager over afgørelser truffet af statsadvokaterne som 1. instans. Rigsadvokatens afgørelse i en klagesag kan ikke påklages til justitsministeren. Rigsadvokatens afgørelse i en klagesag er således endelig, medmindre justitsministeren benytter sin adgang efter § 98, stk. 3, til at gribe ind i Rigsadvokatens behandling af en konkret sag.

11.7.3. Statsadvokaterne.

Statsadvokaternes opgaver er nærmere beskrevet i retsplejelovens § 101.

Statsadvokaterne varetager udførelsen af straffesager ved landsretterne.

Efter § 101, stk. 2, fører statsadvokaterne tilsyn med politimestrenes behandling af straffesager og behandler klager over afgørelser truffet af politimestrene vedrørende strafforfølgning. Statsadvokaternes afgørelser i klagesager kan ikke påklages til Rigsadvokaten og justitsministeren.

Statsadvokaterne kan fastsætte bestemmelser og meddele pålæg efter regler svarende til § 98, stk. 2 og 3. Statsadvokaten kan således - inden for de rammer, der er fastlagt af justitsministeren og Rigsadvokaten - give politimestrene generelle og konkrete pålæg, herunder om forelæggelsespligt.

Statsadvokaterne behandler endvidere sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, jf. retsplejelovens kapitel 93 a, ligesom statsadvokaterne behandler klager over

politiet, jf. kapitel 93 b – 93 d. Klageordningen er nærmere omtalt i kapitel 4 om samfundsudviklingen – de væsentligste udviklingstræk, afsnit 4.2.8.3.

Den ovenfor omtalte ændring af retsplejeloven i 1992 medførte bl.a., at den dagældende hovedregel, hvorefter påtalekompetencen tilkom statsadvokaterne, blev ændret, således at påtalekompetencen som udgangspunkt henhører under politimestrene, mens statsadvokaterne påtaler nævningesager og ankesager, som føres i landsretten. På baggrund af Retsplejerådets gennemgang i sin betænkning af enkelte bestemmelser i straffeloven indebar lovændringen dog, at lovovertrædelser af særlig grovhed eller særlig samfundsmæssig betydning undergives statsadvokaternes påtalekompetence.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at omlægningen af påtalekompetencen vil indebære en vis arbejdsmæssig lettelse for anklagemyndigheden. Det anføres endvidere, at dette bl.a. vil betyde, at statsadvokaturernes mere almene kontrol- og tilsynsvirksomhed med politikredsens arbejdstilrettelæggelse og sagsbehandling vil blive udvidet.

Statsadvokaternes tilsyn med politimestrenes (Politidirektørens) behandling af straffesager omfatter såvel sagsbehandlingstiderne som kvaliteten i sagsbehandlingen. Det daglige tilsyn udøves gennem den almindelige behandling af klagesager, ankesager, sager vedrørende erstatning i henhold til retsplejelovens kap. 93 a samt forelagte sager. Tilsynet udøves endvidere gennem mødevirksomhed med politimestrene (Politidirektøren) om generelle emner eller konkrete sager og forskellige former for rådgivning og vejledning. Endelig udøves tilsynet gennem de egentlige eftersynsforretninger.

Rigsadvokaten har - som nævnt ovenfor - i sin meddelelse nr. 3/1999 af 10. februar 1999 fastsat vejledende retningslinier for statsadvokaternes kontrol- og tilsynsvirksomhed med politikredsene. Efter meddelelsen skal statsadvokaterne således bl.a. i deres almindelige sagsbehandling føre tilsyn med tidsforløbet og kvaliteten af politiets efterforskning og den juridiske sagsbehandling i politikredsene. Statsadvokaterne skal endvidere påse, at retsplejelovens formelle regler er iagttaget, og at sagerne i øvrigt er behandlet i overensstemmelse med gældende regler.

Statsadvokaterne fører endelig tilsyn med længden af strafferetlige foranstaltninger, som psykisk afvigende kriminelle er blevet idømt.

Statsadvokaternes forretninger er fordelt mellem seks regionale statsadvokater og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, jf. Justitsministeriets bekendtgørelse nr.

787 af 21. september 1992 om fordeling af forretningerne mellem statsadvokaterne og bekendtgørelse nr. 224 af 17. april 1998 og nr. 798 af 21. oktober 1999 om ændring af bekendtgørelse om fordelingen af forretningerne mellem statsadvokaterne.

Ifølge bekendtgørelse nr. 787 af 21. september 1992 er de seks regionale statsadvokater Statsadvokaten for København, Frederiksberg og Tårnby, Statsadvokaten for Sjælland, Statsadvokaten for Fyn, Sydøstsjælland, Lolland, Falster og Bornholm, Statsadvokaten i Sønderborg, Statsadvokaten i Viborg samt Statsadvokaten i Aalborg.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet varetager for hele landet forretningerne vedrørende visse økonomiske forbrydelser, når der kan være grund til at antage, at overtrædelser har et særligt betydeligt omfang, er led i organiseret kriminalitet, er udført ved anvendelsen af særegne forretningsmetoder eller på anden måde er af særlig farlig karakter.

Opstår der tvivl, om en sag henhører under Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet eller en af de regionale statsadvokater, afgøres spørgsmålet af Rigsadvokaten.

11.7.4. Politimestrene (Politidirektøren).

Politimestrene (Politidirektøren) varetager udførelsen af straffesager ved byretterne, jf. retsplejelovens § 104, stk. 1. Politimesteren (Politidirektøren) har således – sideløbende med ledelsen af politiet lokalt som beskrevet i § 114, stk. 1 – ansvaret for politikredsens efterforskning og varetager funktionen som lokal anklagemyndighed. Dette betyder, at politimesteren dels som leder af det lokale politi er underlagt justitsministeren – og på nærmere afgrænsede områder Rigspolicefen – og dels som lokal anklagemyndighed er underlagt statsadvokaten.

Efter retsplejelovens § 719 tilkommer offentlig påtale politimesteren, medmindre andet følger af retsplejelovens bestemmelser eller regler fastsat i medfør heraf. Påtalen hører således som udgangspunkt under politimesteren (Politidirektøren). Begrebet påtale omfatter alle foranstaltninger, der går ud på at retsfølge en formodet forbrydelse med henblik på at få gerningsmanden straffet eller pålagt andre sanktioner. Påtalen omfatter således alle faser i strafforfølgningen.

Retsplejelovens §§ 719-720 indeholder almindelige regler om påtalekompetence, herunder om kompetencens fordeling mellem statsadvokat og politimester (Politidirektøren). Politimesteren skal efter disse regler samt efter

anklagemyndighedens forelæggelsesregler, herunder særligt Rigsadvokatens meddelelse nr. 7/1992 om påtalekompetence og forelæggelsesregler m.v., forelægge en række sager for statsadvokaten, inden der rejses tiltale m.v. Det gælder f.eks., hvis der kan rejses begrundet tvivl om politimesterens (Politidirektørens) habilitet, hvis ansatte i politiet er blevet forurettet i tjenesten, eller hvis sigtede har indgivet klage over, at politiet har anvendt særlige efterforskningskridt.

Justitsministerens, Rigsadvokatens og statsadvokatens adgang til at gribe ind i konkrete sager - jf. §§ 98, stk. 3, 99, stk. 2 og 101, stk. 2 - begrænses ikke af bestemmelserne.

Ved fastlæggelsen af, hvilke sager der henlægges under statsadvokatens påtalekompetence, er der lagt vægt på, om sagen vedrører særligt betydningsfulde samfundsinteresser (navnlig sager, der vedrører grundlovens frihedsrettigheder og forholdet til de øverste statsorganer), eller om sagen kan rejse spørgsmål om politimesterens habilitet. Endvidere er strafferammen for den enkelte forbrydelse tilagt en vis betydning.

Retsplejelovens § 721 indeholder de almindelige regler om påtaleopgivelse. Påtaleopgivelse i sager, hvor sigtelsen har vist sig grundløs, tilkommer efter stk. 2, 1. pkt., politimesteren. I de øvrige tilfælde tilkommer adgangen til påtaleopgivelse påtalemyndigheden, medmindre andet følger af bestemmelser fastsat af justitsministeren. Nærmere retningslinier kan således fastsættes administrativt vedrørende kompetencen til at meddele påtaleopgivelse, herunder om forudgående forelæggelse for den overordnede anklagemyndighed, jf. f.eks. Rigsadvokatens meddelelse nr. 7/1992 om påtalekompetence og forelæggelsesregler m.v.

Efter retsplejelovens § 742, stk. 2, iværksætter politiet efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold er begået.

Efter retsplejelovens § 749 kan politiet træffe beslutning om at indstille en påbegyndt efterforskning, hvis der ikke har været rejst sigtelse. Det kan imidlertid ikke antages, at politiet i medfør af § 749 i alle tilfælde vil kunne træffe beslutning om at indstille efterforskningen i en sag uden at forelægge spørgsmålet for anklagemyndigheden, som har påtalekompetencen. I sager, hvor der ville kunne rejses sigtelse mod bestemte personer, men hvor en sådan formel sigtelse ikke rejses - f.eks. på grund af efterforskningsmæssige forhold - vil politiet således formentlig ikke kunne træffe beslutning om at indstille efterforskningen i medfør af § 749, idet en sådan beslutning efter omstændighederne vil kunne være en påtaleopgivelse.

Denne kompetence tilkommer som nævnt anklagemyndigheden, jf. retsplejelovens § 719 og §§ 721 - 722.

11.8. Politiregionsordningen.

11.8.1. Den historiske udvikling.

11.8.1.1. Assistanceordninger før 1951.

Hvor de enkelte politikredse indtil 1911 havde været henvist til på egen hånd at klare selv de mest ressourcekrævende opgaver, blev der ved lov nr. 105 af 13. maj 1911 oprettet et statspolitiet, som havde til opgave at yde politimynderne i de enkelte kredse hjælp ved efterforskning og forfølgning af forbrydelser samt yde bistand til opretholdelse af fred og orden.

Af bemærkningerne og udvalgsbetænkningerne fremgår, at den primære opgave for statspolitiet skulle ligge på det efterforskningsmæssige område.

Med retsplejereformen i 1919 fik statspolitiet til opgave at varetage politiets samlede opgaver inden for strafferetsplejen. Statspolitiet fik således det samlede ansvar for efterforskning og forfølgning af forbrydelser. Politimestrene var forpligtede til at bistå statspolitiet ved udførelsen af efterforskningsopgaver. Kredsenes primære opgaver var ifølge loven at opretholde sikkerhed, fred og orden samt påse overholdelsen af love og vedtægter.

Denne ansvarsfordeling undergik væsentlige forandringer ved lov nr. 84 af 31. marts 1928, som henlagde det samlede ansvar for udførelsen af politiets opgaver inden for kredsen til politimesteren. Statspolitichefen havde herefter i relation til efterforskning alene til opgave at fordele og omflytte statspolitipersonalet mellem politikredsene.

På baggrund af en række voldsomme konfrontationer mellem politiet og visse politiske grupper i begyndelsen af 30'erne udsendte justitsministeren den 9. februar 1932 det første generelle bilstandscirkulære. Cirkulæret indeholdt bl.a. en bestemmelse om, at politimestrene altid kunne rette henvendelse om bistand til chefen for statspolitiet, som derefter så vidt muligt skulle stille den fornødne hjælp til rådighed. Ifølge cirkulæret kunne der endvidere rettes henvendelse om assistance til andre politikredse.

Statspolitiet var på dette tidspunkt mandskabsmæssigt meget begrænset og var ikke indrettet til at fungere som generelt bilstandsorgan. Statspolitiet var således alene et kriminalpoliti.

På baggrund af de historiske begivenheder,

der dannede grundlaget for cirkulæret, må det antages, at assistancebehovet primært har været af ordensmæssig karakter. Statspolitiets karakter af kriminalpoliti harmonerede derfor meget dårligt med de bistandsopgaver, der blev pålagt det efter bistandscirkulæret.

Foranlediget af de spændinger, der opstod i grænseegnene i Sønderjylland i 1933, blev det imidlertid besluttet, at det var nødvendigt med en betydelig forøgelse af den politimæssige tilstedeværelse i området. Forøgelsen skulle bestå af mandskab fra statspolitiet, som hurtigt kunne flyttes rundt mellem kredsene. Resultatet blev, at der stationeredes 100 uniformerede statspolitifolk i de sønderjyske kredse. Da der var tale om statspolitifolk, havde de formelt, på trods af deres uniformering, forsat status af kriminalpoliti, selv om deres opgaver reelt bestod i opretholdelse af ro og orden.

Det viste sig imidlertid, at der ikke var reelt behov for hele denne styrke i Sønderjylland, og i løbet af de følgende år fik chefen for statspolitiet adgang til at indsætte dem hvor som helst i landet. Resultatet blev således en egentlig generel udrykningsstyrke.

Det behov for en bevægelig og slagkraftig politistyrke, der her kom til udtryk, var få år efter medvirkende til oprettelsen af et enhedspoliti.

Med oprettelsen af enhedspolitiet ved lov nr. 166 af 18. maj 1937 overgik alt politi til at være statspoliti. Politimestrene bevarede den selvstændige ledelse af kredsens politi samt ansvaret for udførelsen af politiets arbejde. De opgaver, der hidtil havde påhvilet statspolitichefen, herunder fordeling og omflytning af politipersonale mellem kredsene, overgik til Rigspolitichefen. I tillæg hertil fik Rigspolitichefen adgang til at træffe de nødvendige foranstaltninger, hvor varetagelsen af en opgave krævede samarbejde mellem flere politikredse.

Hvor man i medfør af de tidligere ordninger med kommunale politimyndigheder i tilfælde af mandskabsmangel kunne opnå bevillinger fra de kommunale myndigheder til øjeblikkelig antagelse af midlertidige reservebetjente, skulle alle anmodninger om assistance efter overgangen til enhedspoliti rettes til Rigspolitichefen.

I de første år havde Rigspolitichefen alene ressourcer til at imødekomme en ganske lille del af de assistanceanmodninger, som blev indgivet. På baggrund heraf anmodede Rigspolitichefen ved skrivelser af 2. juli 1938 politimestrene i Aalborg, Århus og Odense samt Politidirektøren i København om at yde den nødvendige assistance ved udstationering af personale til de kredse, som måtte have et ekstraordinært behov. Landet blev inddelt således, at Aalborg fik ansvaret for assistancer til

kredsene nord for Limfjorden, Århus til resten af Nordjylland, Odense til Fyn og Sønderjylland og København til Sjælland og Lolland-Falster.

Efter krigen tog Rigspolitichefen ved skrivelse af 16. marts 1948 initiativ til at formalisere assistanceydelseerne politikredsene imellem på området for opretholdelse af ro og orden. Dette skete ved inddeling af landet i 10 kommandoområder.

For hver af landets 10 kommandoområder udpegedes en politimester til at have den administrative ledelse af udrykningstjenesten i området.

Rigspolitichefen udarbejdede en fordelingsplan, som angav størrelsen af den styrke, hver politikreds skulle afgive til områdets udrykningstjeneste.

Ved udrykning overtog den stedlige politimester den øverste ledelse af den afgivne styrke.

Anmodning om assistance skulle afgives til Rigspolitichefen, som videresendte anmodningen til lederen af kommandoområdet.

For så vidt angår opgaverne i relation til efterforskning fastsattes ved Justitsministeriets cirkulære af 6. september 1948 regler for assistanceydelse til opklaring af drab og drabsforsøg. Den hermed indførte ordning indebar, at kredsene i Storkøbenhavn ved formodning om, at drab eller drabsforsøg var begået, afgav melding til Københavns Politi, som derpå afgav det fornødne antal kriminalpolitifolk. For kredsene uden for Storkøbenhavn fastslog cirkulæret, at kredsene afgav en tilsvarende indberetning til Rigspolitichefen, som derefter fra rejseafdelingen afgav den fornødne assistance.

Rejseafdelingen, som i 1927 var blevet oprettet som en del af Statspolitichefembedet, havde oprindeligt haft som sin primære opgave at efterforske alvorlige brande rundt om i landet. Arten af opgaverne ændrede sig dog hurtigt, og med cirkulæret af 1948 præciseredes det således, at rejseafdelingen primært skulle beskæftige sig med drabssager.

11.8.1.2. Regionsordningen af 1951.

På baggrund af tværministerielle overvejelser om skabelsen af et dansk totalforsvar baseret på et samarbejde mellem bl.a. politiet og forsvaret omlagde Justitsministeriet ved et cirkulære af 11. maj 1951 de hidtidige 10 kommandoområder, så disse blev geografisk sammenfaldende med forsvarets regionale enheder.

Resultatet blev oprettelsen af 8 politiregioner, som bl.a. fik til opgave at virke som politiets forbindelsesled til de militære myndigheder.

I relation til opgaverne som udrykningstjeneste videreførtes den ordning, der var fastsat i Rigspolitichefens skrivelse af 16. marts 1948, således at de opgaver, der i henhold til skrivelserne henhørte under kommandoenhederne, for fremtiden skulle varetages af regionerne.

På baggrund af den sikkerhedspolitiske situation i Europa under den kolde krig ansås det for nærliggende, at Danmark i tilfælde af krig ville blive delt over i to ved Storebælt. Under hensyn til denne risiko oprettedes i tillæg til regionerne endvidere en landsdelsledelse for såvel forsvaret som politiet. For politiets vedkommende bestod landsdelspolitileders opgave i at overtage den samlede ledelse af politiet i landsdelen i tilfælde af, at regionslederne i landsdelen skulle blive afskåret fra at indhente forholdsordre fra de centrale myndigheder.

11.8.1.3. Bistandscirkulæret af 18. juli 1961.

Bistandscirkulæret, der blev udstedt af justitsministeren og kundgjort ved Rigspolitichefens Kundgørelse II, nr. 8 af 30. august 1961, byggede helt overordnet på de regler for udrykningstjenesten og for assistance til opklaring af drab og drabsforsøg, som var fastsat allerede i 1948.

I forhold til de tidligere regler på ordensområdet placeredes landsdelslederen som et væsentligt mellemlid mellem på den ene side Rigspolitichefen og på den anden side regionerne og kredsene. Landsdelspolitilederen fik således adgang til at give politimestrene generelle anvisninger med hensyn til disses løsning af opgaver med tilknytning til udrykningstjenesten og til samarbejdet med andre myndigheder.

Endvidere indførte cirkulæret adgang for regionslederen til, hvor bistandsydelsen var givet i anledning af et forhold, som vedrørte flere politikredse, at overtage ansvaret for opgavens løsning.

For så vidt angår bistand til efterforskning udvidedes assistancereglerne til også at omfatte andre alvorlige forbrydelser end drab og drabsforsøg. Der blev således åbnet op for, at Rigspolitichefen på politimesterens begæring kunne yde bistand til efterforskning i sager vedrørende andre omfattende og alvorlige forbrydelser.

I relation til efterforskning blev det endvidere fastsat, at Rigspolitichefen ved kredsgrænseoverskridende kriminalitet kunne udpege en af de implicerede politimestre til at lede den samlede efterforskning.

11.8.1.4. Kundgørelse II nr. 8 af 24. marts 1971.

På baggrund af de ved lov nr. 85 af 24. marts 1969 indførte ændringer i landets amtskommunale inddeling blev det efter forhandling mellem de civile og militære myndigheder inden for totalforsvarssamarbejdet besluttet at ændre regionsinddelingerne, så disse som hidtil kom til at følge amtsgrænserne.

Ved samme lejlighed blev det besluttet at skære antallet af regioner ned fra 8 til 7 ved at sammenlægge de hidtidige regioner V og VIII bestående af Vestsjællands og Storstrøms amtskommuner til én region. Man nåede derved frem til den fortsat gældende regionsinddeling.

11.8.1.5. Kundgørelse B nr. 1 af 20. november 1974.

Kundgørelsen videreførte ordningerne fra Kundgørelse II, nr. 8 med den ændring, at hvervet som landsdelspolitileders blev nedlagt i fredstid, så der alene i tilfælde af krise og krig skulle ligge planer for udpegelse af en sådan landsdelspolitileders for regionerne vest for Storebælt.

Efter indstilling fra Strukturudvalget vedrørende politiet indføjedes endvidere en bestemmelse, hvorefter Rigspolitichefen på eget initiativ kunne iværksætte efterforskning, hvor det formodedes, at kriminel virksomhed strakte sig over flere politikredse. I forbindelse med sådan efterforskning pålagdes der Rigspolitichefen en indberetningspligt til Rigsadvokaten, når der foretoges egentlige efterforskningskridt, men derimod ikke så længe undersøgelserne var af rent orienterende karakter.

I øvrigt foretoges alene de nødvendige rettelser i konsekvens af de ved lov nr. 225 af 7. juni 1972 indførte ændringer i politikredsstrukturen.

11.8.1.6. Senere udvikling i regionsordningen.

For så vidt angår politiets opgaver i relation til opretholdelse af ro og orden har regionsopgaverne stort set været uændrede fra 1974 og frem til i dag.

Den eneste nævneværdige ændring på ordensområdet er den ved kundgørelse B, nr. 1 af 27. maj 1992 foretagne ændring i punkt 7 a.

Foranlediget af en række mobile gidselterrorhandlinger i Finland og Tyskland blev bestemmelsen ændret, så den i dag udtrykkeligt omfatter sådanne situationer. Samtidig er adgangen til at ændre kompetencen mellem politikredse og regioner i sådanne situationer blevet smidiggjort. Hvor regionspolitileders såle-

des tidligere havde adgang til, om muligt efter forhandling med politimestrene, at samordne politiets indsats f.eks. ved oprettelse af en kommandostation og udvælgelse af ledere, kan regionslederen efter den nugældende ordning - om muligt efter forhandling med politimestrene - træffe beslutning om, at regionspolitilederen overtager ansvaret for opgavens løsning. Endvidere kan Rigspolitichefen eller regionspolitilederen efter den nye ordning træffe bestemmelse om, at ansvaret for opgavens varetagelse påhviler en af de implicerede politimestre.

På området for efterforskning er der ikke sket ændringer i kundgørelse B, nr. 1. Derimod er der sket en betydelig udvikling inden for det efterforskningsmæssige samarbejde i løbet af 1980'erne og 1990'erne. Bl.a. har den teknologiske udvikling sammenholdt med de ændrede kriminalitetsformer ført til oprettelsen i regionsregi af efterforskningsstøttestrukturer. Hertil kommer for regionerne I - VI aftalebaserede efterforsknings samarbejder.

I relation til totalforsvarssamarbejdet besluttede man i 1998 som konsekvens af den ændrede sikkerhedspolitiske situation efter Warszawa-pagtens sammenbrud at ophøre med at planlægge et totalforsvarssamarbejde på landsdelsniveau. Som konsekvens heraf blev det på regionspolitiledermødet den 3.- 4. december 1998 besluttet at nedlægge hvervet som landsdelspolitiledere. Totalforsvarssamarbejdet er herefter alene formaliseret på regionsniveau.

11.8.2. Grundlaget for den nugældende regionsordning.

Hjemmelen for oprettelse af politiregionerne skal findes i retsplejelovens § 114 (som affattet ved lov nr. 205 af 11. juni 1954), som i stk. 3 bestemmer at:

"I tilfælde, hvor en politiundersøgelse eller anden politimæssig opgave nødvendiggør et samarbejde mellem flere politikredse eller kræver særlige forholdsregler, kan rigspolitichefen efter forhandling med vedkommende politimester (politidirektøren) træffe de foranstaltninger, som måtte findes påkrævede. Justitsministeren fastsætter de nærmere regler herom."

Med baggrund i denne bestemmelse har Rigspolitichefen i henhold til Justitsministeriets skrivelser af 30. maj 1963, 17. maj 1968, 19. februar 1971 og 14. oktober 1974 udstedt kundgørelse B, nr. 1 af 27. maj 1992, som indeholder bestemmelser om henholdsvis bistand til opretholdelse af sikkerhed, fred og orden, bistand til efterforskning i kriminelle sager samt bestemmelser om kompetence- og ansvarsfordeling

under ekstraordinære forhold.

Af Kundgørelse B, nr. 1, punkt 1, fremgår det, at landet inddeles i 7 regioner. Efter kundgørelsen dækker de enkelte regioner følgende geografiske områder:

Region I: Politikredse i Nordjyllands amt.

Region II: Politikredse i Ringkøbing, Århus og Viborg amter.

Region III: Politikredse i Sønderjyllands, Ribe og Vejle amter.

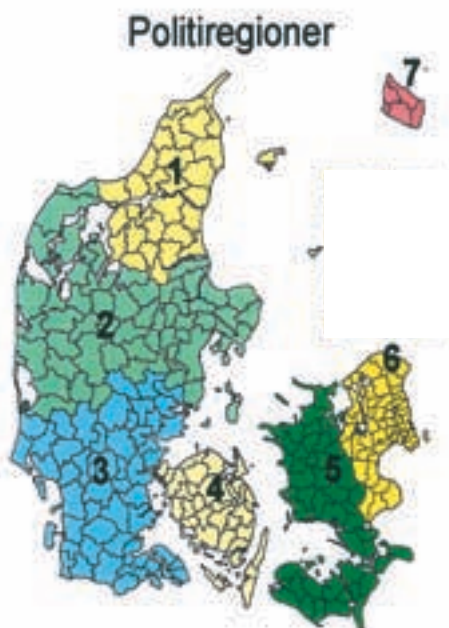
Region IV: Politikredse i Fyns amtskommuner.

Region V: Politikredse i Vestsjællands og Storstrøms amter.

Region VI: Politikredse i Københavns og Frederiksberg kommuner samt i Københavns, Frederiksborg og Roskilde amter.

Region VII: Bornholms politikreds.

Efter punkt 3 beskikkes justitsministeren for hver region en politimester som regionspolitiledere.

Som det fremgår, følger regionsinddelingen, i lighed med forsvarets, redningsberedskabets og civilberedskabets regioner, amtsgrænserne. Dette medfører, at de nuværende Hobro og Køge politikredse er delt mellem hver to regioner.

11.8.3. Opgaver og kompetence på det ordenspolitimæssige område.

Retningslinierne for regionernes opgaver på området for opretholdelse af sikkerhed, fred og orden er fastsat i Kundgørelse B, nr. 1, del I.

11.8.3.1. Opgaverne.

Udgangspunktet for regionens opgaver og ansvar er kundgørelsens punkt 3, som har følgende indhold:

"Justitsministeren beskikker i hver politiregion en politimester som regionspolitiledere. Denne har den umiddelbare ledelse af politiets udrykningstjeneste i politiregionen og skal efter anvisning fra rigspolitichefen bistå ved løsning af de under 2 c., d. og e. nævnte opgaver."

Kundgørelsens punkt 2 indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"Rigspolitichefen har følgende opgaver:

...

c. at føre tilsyn med politihundetjenesten, herunder administration, uddannelse, godkendelse og mønstring,

d. at være det centrale forbindelsesled mellem politiet og de militære myndigheder, civilforsvaret og eventuelle andre myndigheder med henblik på ydelse eller modtagelse af assistance,

e. at varetage ledelsen af særlige opgaver, der efter Justitsministeriets bestemmelse skal løses efter ensartede retningslinier i politikredsene."

Sammenfattende består regionspolitiledernes opgaver på det ordenspolitimæssige område i henhold til kundgørelsen således i at forestå assistanceydelse mellem kredsene i regionen samt på Rigspolitichefens vegne at føre tilsyn med politihundetjenesten, at fungere som forbindelsesled med andre myndigheder, hvor der kan blive tale om at yde eller modtage bistand, samt herudover at varetage særlige opgaver efter justitsministerens bestemmelser.

Udover disse formaliserede opgaver varetager regionspolitilederen dog en række andre opgaver såsom operativ vedligeholdelsesuddannelse, uddannelse til specialfunktioner, administrationsopgaver og koordinationsopgaver.

11.8.3.2. Bistandsydelser mellem politikredsene.

Kundgørelse B, nr.1, punkt 5, har følgende indhold:

"5.a. Såfremt der i en politikreds opstår en politiopgave, som kræver indsats af en større samlet politistyrke, end kredsens selv råder over, til eftersøgning, afspærring, bevogtning eller anden omfattende politimæssig indsats, rettes anmodning om bistand til rigspolitichefen. Det fornødne politipersonale vil derefter blive stillet til rådighed gennem vedkommende regionspolitiledere.

b. Er øjeblikkelig bistand påkrævet, kan anmodning om foreløbig bistand rettes direkte til regionspolitilederen, om fornødent samtidig til politimestrene i nabopolitikredsene. Regionspoliti-

lederen afgiver indberetning til Rigspolitichefen med oplysninger om arten og omfanget af den til-sagte bistand.

c. Omfatter den ønskede bistand alene politipersonale til løsning af dagligt forekommende politiopgaver, som for eksempel uorden eller mindre eftersøgning med politihunde, kan anmodning om bistand rettes direkte til politimestrene i nabopolitikredsene."

Hovedreglen efter kundgørelsen er således, at anmodning om assistance skal rettes til Rigspolitichefen. Oplysninger fra Rigspolitichefens afdeling A viser imidlertid, at praksis i dag ikke længere svarer til beskrivelsen i kundgørelsen. Assistanceydelser inden for en enkelt regions område foregår således i dag ved, at kredsens retter anmodning direkte til regionspolitilederen. Om sådan assistance orienteres Rigspolitichefen således først ved en efterfølgende indberetning.

Den assistance, som ydes inden for regionsordningen, udtages fra de øvrige i regionen beliggende kredse.

I tillæg til den bistand, der kan ydes under regionsordningen, kan kredsene i forbindelse med særlige opgaver anmode om assistance fra Rigspolitichefens særlige aktionsstyrke.

Aktionsstyrkens primære opgave består i at bistå kredsene og regionerne ved løsning af særligt vanskelige indsatsopgaver, hvor den almindelige politiuddannelse og udrustning ikke er tilstrækkelig. Konkret kan der være tale om assistance ved terrorhandlinger, gidselsituationer, særligt farlige anholdelser eller VIP-beskyttelse.

11.8.3.3. Kompetenceforholdet mellem regionen og kredsene.

Kundgørelse B, nr. 1 indeholder følgende bestemmelser om kompetence og ansvarsforhold mellem regionsledelsen og politimestrene:

"6.a. Politimesteren i den politikreds, hvortil udrykning er sket, har ansvaret for løsning af de foreliggende opgaver og ledelsen af den modtagne politistyrke. Der vil som regel med assistencestyrken tilgå en overordnet polititjenestemand, som i samarbejde med den stedlige politiledelse kan bistå ved tilrettelæggelsen og gennemførelsen af de nødvendige forholdsregler.

b. Såfremt det forhold, der har givet anledning til bistandsydelsen, vedrører - eller må forventes at kunne komme til at vedrøre - flere politikredse inden for samme politiregion, kan vedkommende regionspolitiledere efter forhandling med de pågældende politimestre træffe bestemmelse om, at ansvaret for opgavens løsning påhviler regionslederen.

Vedrører politiopgaven flere politiregioner kan rigspolitichefen efter forhandling med de pågældende regionspolitiledere træffe bestemmelse om, at ansvaret for opgavens løsning påhviler en af de pågældende regionspolitiledere.

7.a. Såfremt en gidsel-terrorhandling, en større hastende eftersøgningsopgave eller lignende pludseligt opstået og omfattende begivenhed vedrører eller ikke kan udelukkes at berøre flere politikredse inden for samme politiregion, og løsning af opgaven nødvendiggør et øjeblikkeligt samarbejde på tværs af politikredsgrænser, underretter de berørte politimestre vedkommende regionspolitiledere, der om muligt efter forhandling med de pågældende politimestre kan træffe bestemmelse om, at ansvaret for opgavens løsning påhviler regionspolitilederen.

Vedrører opgaven flere politiregioner, kan rigspolitichefen, om muligt efter forhandling med de pågældende regionspolitiledere træffe bestemmelse om, at ansvaret for opgavens løsning påhviler en af de pågældende regionsledere.

b. Rigspolitichefen henholdsvis vedkommende regionspolitiledere kan træffe bestemmelse om, at ansvaret for løsning af de i pkt. 6.b. og 7.a. nævnte opgaver påhviler en af de implicerede politimestre.”

11.8.4. Regionernes opgaver i relation til totalforsvaret.

De geografiske grænser for politiregionerne er fastlagt i overensstemmelse med de grænser, der gælder for forsvarets, redningstjenestens og det civile beredskabs regioner.

Disse grænser blev for politiets vedkommende fastlagt ved Justitsministeriets fortrolige cirkulære af 11. maj 1951 med det formål at indpasse politiets kommandoområder i hærens regionsordning og dermed lette samarbejdet mellem disse myndigheder såvel i fredstid som i krigstid.

Politiregionerne er en del af landets totalforsvar. I hver region findes en regional totalforsvarsledelse bestående af cheferne for militærregionen, beredskabsregionen og politiregionen samt regionsamtmanden, der er formand.

Redningsberedskabet omfatter efter beredskabslovens § 1, stk. 2, det statslige redningsberedskab, herunder det statslige regionale redningsberedskab, og det kommunale beredskab. Vedrørende beredskabets organisation under krise eller krig bestemmer beredskabslovens § 30, at det statslige lokale redningsberedskab hører under politimesteren.

I fredstid består politiregionens opgave i totalforsvarsmæssig sammenhæng primært i – som led i totalforsvaret – at medvirke ved afhol-

delse af beredskabsøvelser samt i øvrigt deltage i planlægningen af indsatserne i tilfælde af krise eller krig.

Regionen er herudover det sædvanlige kontakttled mellem politiet og de øvrige myndigheder i relation til løsningen af fredstidsopgaver. Selve udførelsen af de pågældende opgaver henhører imidlertid under den enkelte politikreds eller Rigspolitichefen. I den forbindelse kan det oplyses, at politiet efter beredskabslovens § 17 og retsplejelovens § 108 har den koordinerende ledelsesfunktion ved større fredstidsskader.

I aftale om forsvarets ordning for 2000-2004 er det besluttet, at de 7 militær- og hjemmевærnsregioner sammenlægges, og at antallet af regioner (lokalforsvarsregioner) fremover vil være 5. Man har således sammenlagt militær- og hjemmевærnsregionerne 1 og 2 samt 3 og 4, således at der i dag er i alt 5 lokalforsvarsregioner.

De 5 lokalforsvarsregioner (LFR) består af LFR Nord- og Midtjylland, LFR Sydjylland og Fyn, LFR Sjælland og Lolland-Falster, LFR København samt LFR Bornholms værn.

For så vidt angår det civile beredskab er der i forbindelse med den politiske aftale om beredskabet for årene 1998-2001 truffet beslutning om, at der i aftaleperioden skal iværksættes en undersøgelse med henblik på mulighederne for at tilpasse det civile beredskab til den sikkerhedspolitiske situation. Der skal herunder – i samarbejde med de øvrige myndigheder inden for totalforsvaret – foretages en vurdering af behovet for den nuværende regionale inddeling af beredskabet.

Beredskabsstyrelsen udarbejdede på den baggrund i 2000 et debatoplæg om det civile beredskab. Debatoplægget indeholder en foreløbig analyse af det civile beredskab og opstiller 5 modeller for det fremtidige regionale totalforsvarssamarbejde.

Beredskabsstyrelsen har endelig i maj 2001 afgivet en indstilling til Indenrigsministeriet om gennemførelsen af forslagene i debatoplægget. For så vidt angår spørgsmålet om antallet af civilregioner, stilles der ikke forslag om ændring i antallet af disse. Beredskabsstyrelsen anfører i sin indstilling, at spørgsmålet om antallet af civilregioner eventuelt bør tages op, såfremt Politikommissionen fremkommer med forslag om ændring af den nuværende regionale inddeling inden for politiet.

11.8.4.1. Krise eller krig.

Politiets arbejdsopgaver vil ændre sig betydeligt i tilfælde af krise eller krig. Således må det forventes, at opretholdelse af ro og orden vil kræve en større indsats end i fredstid. Endvidere vil politiet i sådanne krisesituationer skulle bruge øgede ressourcer på at forebygge forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed.

For at sikre, at disse opgaver varetages målrettet og rationelt over hele landet, er der foreskrevet grundlæggende strukturelle ændringer i politiets ledelse i tilfælde af krise eller krig. Bestemmelserne herom er indeholdt i Rigspolitichefens kundgørelse B, nr. 1, del III, som har følgende indhold:

"III. Kompetence- og ansvarsfordeling under ekstraordinære forhold

19. Når de i henhold til lov om det civile beredskab etablerede regionsledelser og landsdelsledelsesadministrationer får overdraget kompetence til at træde i virksomhed, eller når overgangsberedskab er beordret iværksat inden for forsvaret, overtager rigspolitichefen igennem regionspolitilederne ledelsen af politiets arbejde med opretholdelse af sikkerhed, ro og orden. Såfremt forholdene tilsiger det, kan justitsministeren også på et tidligere tidspunkt træffe bestemmelse herom.

...

22. Såfremt en regionsleder under de i punkt 19 nævnte forhold er afskåret fra at indhente forholdsordre fra landsdelspolitiledelsen, overtager han ledelsen af politiets arbejde med opretholdelse af sikkerhed, ro og orden."

På det ordenspolitimæssige område har Rigspolitichefen således i tilfælde af krise eller krig fuld instruktionsbeføjelse over for regionspolitilederne, som igen har instruktionsbeføjelse over for politimestrene.

Til at bistå politiet ved løsning af en række af de ekstra opgaver, som må forventes at opstå i tilfælde af krise eller krig, findes under Beredskabsstyrelsen en krigsmæssig mobiliseringsenhed, som benævnes Politiets Beredskabsordenskorps. Ordenskorpsen består hovedsageligt af tidligere værnepligtige, som i tilfælde af krise eller krig indkaldes til at bistå politiet ved løsning af opgaver i forbindelse med evakuering, varsling af civilbefolkningen, afspærring og bevogtning i forbindelse med udførelsen af redningsberedskabets opgaver, tilsyn med mørklægning og eventuelle andre beredskabsopgaver, som i medfør af beredskabslovens § 30 henlægges til politiet.

11.8.4.2. Fredstid.

I fredstid består politiregionens primære opgave som led i totalforsvaret i at medvirke ved afholdelse af beredskabsøvelser samt i øvrigt deltage i planlægningen af indsatserne i tilfælde af krise eller krig.

I øvrigt er regionen det sædvanlige kontaktpunkt mellem politiet og de øvrige myndigheder i relation til løsningen af fredstidsopgaver. Udførelsen af disse opgaver henhører dog ikke under regionen, men under kredsen (f.eks. opgaver vedrørende katastrofer, voldsomme snefald eller lignende samt spørgsmål om opbevaring og afbrænding af fyrværkeri) eller Rigspolitichefen (f.eks. opgaver i forbindelse med transport af farligt gods). Endvidere er det via regionsledelsen, at de relevante politikredse orienteres om forsvarets og hjemmeværnets øvelsesvirksomhed samt om disses transport af våben.

Endelig kan det ovenfor omtalte beredskabsordenskorps i fredstid rekvireres til at bistå politikredsen ved trafikregulering og afspærringsopgaver i forbindelse med større lokale arrangementer.

11. 9. Det efterforskningsmæssige samarbejde i regionsregi.

11.9.1. Bistand i henhold til Kundgørelse B, nr. 1.

For så vidt angår politiets efterforskningsmæssige arbejde, er landet ikke inddelt i regioner svarende til dem, der gælder ved udførelsen af de ordenspolitimæssige opgaver.

Vedrørende bistand til politikredsen i forbindelse med efterforskningsarbejdet er der fastsat retningslinier herfor i kundgørelsens del II.

Heraf fremgår det i punkt 14, at kredse i Københavnsområdet skal orientere Københavns politi, når der opstår grundet formodning om, at drab eller drabsforsøg er begået. Københavns politi afgiver herefter et antal kriminalpolititjenestemænd, som på den stedlige politimesters ansvar medvirker ved den videre efterforskning.

For så vidt angår kredse uden for Københavnsområdet skal disse efter kundgørelsens punkt 15 afgive en tilsvarende orientering til Rigspolitichefen, som derefter, når det findes fornødent, afgiver kriminalpolitipersonale fra rejseafdelingen eller fra en anden politikreds, som på den stedlige politimesters ansvar bistår med efterforskningen.

Ved andre alvorlige forbrydelser end drab og drabsforsøg kan vedkommende politimester anmode om bistand til efterforskningen fra Rigspolitiets rejseafdeling.

Vedrørende forbrydelser begået i flere politikredse kan Rigspolitietschefen efter kundgørelsens punkt 17 a - såfremt han finder, at der er grund til at antage, at et antal forbrydelser begået i flere politikredse er begået af den eller de samme personer, og der er grund til at formode, at forbrydelserne vil fortsætte - bestemme, at ledelsen af efterforskningen skal overgå til en af de implicerede politimestre. Det samme gælder, hvis Rigspolitietschefen skønner, at efterforskningen af bestemte typer af forbrydelser i flere politikredse, hvor der formodes at være personmæssig sammenhæng mellem de begåede forbrydelser, vil kunne fremmes ved et samarbejde mellem flere politikredse.

Rigspolitietschefen kan endvidere af egen drift efter punkt 17 b iværksætte efterforskning, når det formodes, at kriminel virksomhed strækker sig over flere politikredse. De kredse, der berøres, holdes i fornødent omfang orienteret, og når et hovedgerningssted kan udpeges, afgiver Rigspolitietschefen sagen til vedkommende politimester. Rigspolitietschefen skal underrette Rigsadvokaten, når der foretages egentlige efterforskningsskridt.

Bestemmelsen i punkt 17 b blev - efter indstilling fra Strukturudvalget vedrørende politiet - indføjet som ny bestemmelse i kundgørelse B, nr. 1 af 20. november 1974. Vedrørende Rigspolitietschefens indberetningspligt til Rigsadvokaten skal denne ses i lyset af Rigsadvokatens kompetence som overordnet anklagemyndighed på det efterforskningsmæssige område. Rigsadvokatens rolle er nærmere beskrevet ovenfor i afsnit 11.7.2.

11.9.2. Aftalebaseret efterforsknings-samarbejde i regionerne.

De ovenfor beskrevne bestemmelser i kundgørelse B, nr. 1 har hidtil udgjort det formelle fundament for bistandsydelse i forbindelse med efterforskningssamarbejde. Med baggrund i den betydelige stigning i den kredsgrænseoverskridende kriminalitet op igennem 1990'erne har der vist sig et stigende behov for et tættere samarbejde kredsene imellem.

Et sådant samarbejde har manifesteret sig i en række aftaler mellem kredsene om regionalt funderede ordninger vedrørende efterforskning af kredsgrænseoverskridende kriminalitet.

Efter at den første af disse samarbejdsaftaler

var blevet vedtaget, fik samtlige regionspolitiledere ved Rigspolitietschefens skrivelse af 19. december 1997 til opgave at oprette bl.a. "en bredt funderet kriminalitetsefterretningsenhed".

På denne baggrund er der i de seneste år indgået en række aftaler, som formaliserer det kriminalpolitimæssige samarbejde inden for de enkelte regioner. Da aftalerne er blevet til regionalt, og således ikke er baseret på en fælles ordning, varierer omfanget og arten af samarbejdet fra region til region.

Dette aftalebaserede samarbejde mellem politikredsene i regionerne bygger således ikke på den i kundgørelse B, nr. 1, formaliserede regionsordning, og er ikke omfattet af kundgørelsens bestemmelser om bistand på det efterforskningsmæssige område. Sådanne aftalebaserede samarbejder mellem kredsene er efter retsplejelovens bestemmelser afhængig af aftaler mellem politimestrene i de enkelte tilfælde, og Rigspolitietschefen har ikke nogen selvstændig kompetence inden for dette område udover den kompetence, der kan afledes af retsplejelovens § 114, stk. 2 og 3, eller eventuelt tillægges Rigspolitietschefen af justitsministeren efter reglerne i retsplejelovens § 109 eller § 114, stk. 5.

11.9.3. Politiets Særlige Efterforskningsregister (PSE).

Ved Rigspolitietschefens kundgørelse B, nr. 32 af 13. januar 1993 blev der på landsplan oprettet 3 særlige efterforskningscentre.

Om formålet med disse centre hedder det i kundgørelsens punkt 2:

"Registerets formål er

- at tjene som et internt arbejdsregister for politiet i forbindelse med efterforskning af særligt udvalgte forbrydelser, der kan have en sådan sammenhæng eller omfang, at edb-støtte skønnes af væsentlig betydning for efterforskningen,

- at udskrive statistiske oplysninger."

Centrene fører to separate databaser, en sagsrelateret og en personrelateret.

I henhold til kundgørelsens punkt 5 indberettes drab og drabsforsøg, røveri, brandstiftelse, sædelighedsforbrydelser, indbrud i beboelse, tyveri af våben - herunder ammunition og sprængstoffer, pengeskabstyverier samt tyveri af både, hvis værdi overstiger 25.000 kr. til registeret.

Visse kriminalitetsformer, f.eks. narkotikakriminalitet og rockerrelateret kriminalitet, skal indberettes til en central informationsenhed. Sådant kriminalitet indberettes alene til PSE-centrene, hvis kriminaliteten tillige er omfattet af de anførte kategorier.

Også kriminalitet, som ikke er omfattet af de nævnte kategorier, kan optages i registeret, hvis edb-støtte skønnes af væsentlig betydning for efterforskningen, som f.eks. ved kredsgrænseoverskridende kriminalitet.

I samarbejde med en eller flere politikredse eller ad hoc sammensatte efterforskningsgrupper udarbejder efterforskningscentre operative efterforskningsoplæg.

11.9.4. Efterforskningsstøttecentre.

Rigspolitichefen udsendte i 1998 en rundskrivelse om etablering af et nationalt efterforskningsstøttecenter (NEC). Det nationale efterforskningsstøttecenter forestår en systematisk politimæssig overvågning af grænseoverskridende kriminalitet og organiseret og kompliceret kriminalitet. Overvågningen består i indsamling, bearbejdning, systematisering og videreformidling af information om bestemte kriminalitetstyper m.v. Denne overvågning danner grundlag for en målrettet indsats mod forskellige kriminalitetsformer.

I bestræbelserne på at styrke indsatsen mod kompliceret kriminalitet blev der endvidere i 1998 af Rigspolitichefen fremsat forslag om oprettelse af regionale efterforskningsstøttecentre (REC).

Forslaget indebærer, at de regionale efterforskningsstøttecentre etableres i tilknytning til de eksisterende PSE-centre samt i hver af regionerne V og VII. Centrene opgaver vil, foruden de opgaver der i dag varetages af PSE-centrene, bestå i at skabe overblik over kriminalitetens omfang og udvikling, at fastlægge en politimæssig strategi, at foretage koordination, at yde operationel rådgivning og assistance samt i at være bindeled til andre myndigheder, herunder i et vist omfang til Rigspolitichefembedet (særligt det nationale efterforskningsstøttecenter, NEC).

Rigspolitichefen nedsatte herefter i 1999 en arbejdsgruppe, der skulle udarbejde forslag til etablering af regionale efterforskningsstøttecentre. Det er etableret regionale efterforskningsstøttecentre i landets 7 politiregioner.

11.10 Kommissionens overvejelser vedrørende den overordnede ledelsesstruktur.

11.10.1. Indledning.

I dette afsnit er der nærmere redegjort for indholdet af kommissionens overvejelser om æn-

dringer i den overordnede ledelsesstruktur.

Kommissionen har på baggrund af kommissoriet indledningsvis lagt til grund, at det alene bør overvejes, hvilke ændringer der vil kunne komme på tale som følge af – eller i forlængelse af – kommissionens overvejelser om en ny politikredsstruktur.

Kommissionen har endvidere mere overordnet fundet, at der ikke er behov for mere grundlæggende ændringer i forholdet mellem Justitsministeriet, Rigspolitichefen og politimestrene (Politidirektøren).

11.10.2. Antallet af politiregioner.

Som nærmere beskrevet ovenfor i afsnit 11.8.2. er landet i henhold til Kundgørelse B, nr. 1, inddelt i 7 politiregioner. Dette betyder, at der gennemsnitligt – når der bortses fra politiregion 7 – Bornholm – i dag er 8-9 politikredse per politiregion. De nuværende politiregioner følger den amtskommunale inddeling af landet og er sammenfaldende med de grænser, der gælder for redningstjenestens og det civile beredskabsregioner samt – indtil for nylig – med militær- og hjemmeværnsregionerne.

Forsvarsministeriet har i sit svar til den interessentundersøgelse, som kommissionen har gennemført til brug for sit arbejde med en fremtidig politikredsinddeling, anført, at det forhold, at der ikke længere er sammenfald mellem politiregionsinddelingen og lokalforsvarsregionerne giver anledning til usikkerhed om kompetence og ansvar ved løsningen af visse opgaver. Man har på den baggrund foreslået, at Politikkommissionen overvejer muligheden af at lade politiregionerne justere under hensyntagen til den afgrænsning, der nu er fastlagt for lokalforsvarsregionerne.

Med en ny politikredsstruktur med 25 politikredse vil der gennemsnitligt være 3-4 politikredse i en politiregion, såfremt de nuværende 7 regioner bevares. En bevarelse af den nuværende ordning med 7 regioner vil endvidere medføre, at region 1 og 4 alene vil bestå af 2 politikredse. I en struktur med færre og gennemsnitligt større politikredse vil bistandsbehovet fra den enkelte region til politikredsene på en række områder forventeligt blive mindre. Samtidig vil disse regioner blive forholdsmæssigt små i forhold til de nye – større – politikredse.

Kommissionen har på den baggrund overvejet, om antallet af regioner bør reduceres.

Med hensyn til spørgsmålet om omfanget af en sådan reduktion har kommissionen overvejet at reducere antallet af regioner, således at der - svarende til i dag når der bortses fra

Bornholm - gennemsnitligt er ca. 8 politikredse per region. En simpel forholdstalsberegning ville således medføre en reduktion af antallet af politiregioner fra de nuværende 7 til 3-4 politiregioner. En sådan reduktion ville mest naturligt indebære en sammenlægning af region 1 og 2, region 3 og 4 samt region 5 og 6 – eventuelt således, at Bornholm – grundet sin geografiske placering – fortsat udgjorde en politiregion.

Politiet har løbende et tæt samarbejde med de øvrige dele af totalforsvaret på regionsplan. Dette gælder særligt i relation til politiets beredskab, herunder i forbindelse med de opgaver, der følger af politiets koordinerende ledelsesfunktion ved fredstidsskader efter beredskabsloven og retsplejelovens § 108, men gør sig også gældende i forbindelse med øvelsesvirksomhed. Som eksempler på beredskabs-samarbejde kan nævnes situationer, hvor der indtræder større hændelser som ulykker, katastrofer eller katastrofelignende situationer, f.eks. orkaner, større snefald o.lign. Det kan endvidere nævnes, at politiet i forbindelse med årtusindskiftet deltog i beredskabet i relation til risikoen for computernedbrud m.v.

Henset hertil finder *kommissionen*, at den mere præcise regulering af politiregionsgrænserne mest hensigtsmæssigt bør ske administrativt efter forhandlinger med de berørte myndigheder. Antallet af politiregioner bør imidlertid efter kommissionens opfattelse - ud fra et rent politimæssigt synspunkt - reduceres fra 7 til 4 regioner, således at Jylland og Fyn opdeles i 2 regioner, hvoraf den ene består af Nord- og Midtjylland, og den anden består af Syd- og Sønderjylland samt Fyn, og således at Sjælland med Lolland-Falster og Bornholm udgør hver sin region.

11.10.3. Opgaver og kompetence på det ordenspolitimæssige område.

Regionspolitiledernes opgaver og kompetence på det politioperative område er nærmere beskrevet ovenfor i afsnit 11.8.

Vedrørende assistancedelser er hovedreglen efter kundgørelse B, nr. 1, punkt 5a, at anmodning om assistance skal rettes til Rigspolitichefen, der stiller assistance til rådighed gennem vedkommende regionspolitiledere. Kun når øjeblikkelig bistand er påkrævet, kan anmodning i henhold til kundgørelsen rettes direkte til regionspolitilederen. Anmodning om bistand rettes dog i praksis ofte direkte til regionspolitilederen.

Kommissionen skal på den baggrund foreslå, at kundgørelsens punkt 5a ændres, således at anmodning om bistand fra kredsene skal rettes til regionen og ikke direkte til Rigspolitichefen.

Kommissionen har i den forbindelse lagt vægt på ønsket om at tilpasse reguleringen til den faktiske situation. Hvis der derimod - fra regionen - ønskes bistand fra andre regioner, finder *kommissionen* – henset til at der formentlig ofte vil være behov for en landsdækkende koordinering af assistancen - det fortsat mest hensigtsmæssigt, at anmodning herom rettes til Rigspolitichefen.

11.10.4. Opgaver og kompetence på det efterforskningsmæssige område.

For så vidt angår politiets efterforskningsmæssige samarbejde er landet ikke formelt inddelt i regioner svarende til dem, der gælder ved udførelsen af de ordenspolitimæssige opgaver.

Vedrørende bistand til politikredsene i forbindelse med efterforskningssamarbejdet er der fastsat retningslinier herfor i kundgørelse B, nr. 1, del II. Disse regler er nærmere beskrevet ovenfor i afsnit 11.9.

Der foregår endvidere som beskrevet ovenfor i afsnit 11.9. på en lang række områder et samarbejde på det efterforskningsmæssige område mellem politikredsene inden for de enkelte politiregioner. På denne baggrund er der i de seneste år indgået en række aftaler, som formaliserer det kriminalpolitimæssige samarbejde inden for de enkelte regioner. Da aftalerne er blevet til regionalt og således ikke er baseret på en fælles ordning, varierer omfanget og arten af samarbejdet fra region til region.

Sådanne aftalebaserede samarbejder mellem kredsene er efter retsplejelovens bestemmelser afhængig af aftaler mellem politimestrene i de enkelte tilfælde, og Rigspolitichefen har ikke nogen selvstændig kompetence inden for dette område udover den kompetence, der kan afledes af retsplejelovens § 114, stk. 2 og 3, eller eventuelt tillægges Rigspolitichefen af justitsministeren efter reglerne i retsplejelovens § 109 eller § 114, stk. 5.

Kommissionen finder, at spørgsmålet om en eventuel ændring af kompetencefordelingen på det efterforskningsmæssige område mest hensigtsmæssigt bør afvente erfaringerne fra den nye politikredsstruktur med færre og større kredse, og at reguleringen af kompetencefordelene således mest hensigtsmæssigt bør ske administrativt efter vedtagelse af en ny politikredsstruktur.

11.10.5. Decentralisering af opgaver fra Rigspolitichefen til politikredsene eller politiregionerne.

De centrale politiafdelinger, der efter retsplejelovens § 110, nr. 4, henlægges under Rigspoliti-

chefen, udgør for tiden Rigspolitechefens færdselsafdeling, rejseafdelingen, udrykningstjenesten, aktionsstyrken, politihundetjenesten, Afdelingen for Særlig økonomisk Kriminalitet, Kriminalteknisk Afdeling, Det Nationale Efterforskningsstøttecenter (NEC), Internationale relationer – Interpol København, Politiskolen samt Politiets Efterretningstjeneste. Disse afdelinger hører – bortset fra Politiskolen og efterretningstjenesten - under Rigspolitechefens afdeling A.

Som beskrevet i afsnit 11.5.2. er der truffet beslutning om en række organisatoriske ændringer i Afdeling A. Disse ændringer indebærer bl.a., at Rejseafdelingen lægges sammen med Kriminalteknisk Afdeling, dog således at Rejseholdets observationshold overflyttes til Det Nationale Efterforskningsstøttecenter (NEC).

Ændringerne indebærer endvidere, at færdselspolitiets arbejde for så vidt angår de mere almene opgaver skal baseres på Rigspolitechefens regionale færdselsafdelinger. Færdselspolitiets centralafdeling vil herefter primært skulle varetage særlige sagsområder, hvor der kræves en meget specialiseret faglig ekspertise.

Kommissionen har overvejet, om det – i lyset af den valgte politikredsstruktur - på visse områder findes hensigtsmæssigt at decentralisere opgaver fra Rigspolitechefen til politikredsene – eller eventuelt til politikregionerne. *Kommissionen* har i den forbindelse særligt overvejet det hensigtsmæssige i en hel eller delvis decentralisering af de opgaver, der udføres af færdselspolitiet og de opgaver – som hidtil er varetaget af – rejseafdelingen.

Kommissionens forslag til ny politikredsinddeling medfører, at politikredsene i alle dele af landet i højere grad vil være bæredygtige. De nye politikredse vil således på egen hånd i almindelighed være i stand til at løse alle løbende politiopgaver i kredsen uden at være afhængig af assistance udefra. Det må derfor forventes, at behovet for bistand til en række opgaver generelt set vil blive mindre i de nye politikredse.

Det forhold, at kommissionen i sit arbejde med en ny politikredsinddeling har valgt at fokusere på det minimum af personale, der skal til for at leve op til kravene, medfører imidlertid, at den enkelte kreds ikke på egen hånd bliver i stand til at løse alle opgaver. Opgaver, der kan betegnes som ekstraordinære, vil fortsat kunne medføre et behov for assistance fra andre kredse, regionerne eller Rigspolitechefens afdelinger. Som eksempel på sådanne opgaver kan nævnes ulykker eller katastrofer, større demonstrationer eller længerevarende blokader m.v. Der tænkes også på organiseret,

kompliceret og ressourcetung kriminalitet som internet-kriminalitet og større sager om økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. Endvidere kan nævnes drabssager med ukendt gerningsmand samt større sager om narkotikakriminalitet, der efter omstændighederne vil kunne kræve sagkyndig assistance. Om en opgave kan betegnes som ekstraordinær vil i denne sammenhæng nærmere bero på opgavens karakter og omfang.

Kommissionen finder derfor, at der – også i en fremtidig struktur – vil være behov for centrale specialistenheder og finder derfor ikke, at der på nuværende tidspunkt bør ske en decentralisering af de opgaver, der i dag varetages af Rigspolitechefens centrale afdelinger.

Kommissionen forudsætter i den forbindelse, at Rigspolitechefens centrale afdelinger – med en ny politikredsstruktur med færre og større politikredse – særligt skal bistå politikredsene på områder, der kræver en høj grad af specialisering, og dermed ikke som udgangspunkt skal yde ren mandskabsmæssig bistand som følge af mangel på mandskabsressourcer.

Kommissionen har i den forbindelse lagt vægt på hensynet til fortsat at have en central enhed med specialviden på færdselsområdet samt hensynet til særligt at sikre prioriteringen af det færdselsmæssige område ved et egentligt færdselspoliti.

En sådan central ekspertenhed er – særligt på det færdselsmæssige område - efter kommissionens opfattelse en nødvendig forudsætning for effektivt at kunne indgå i et samarbejde med andre centrale myndigheder på området – bl.a. i relation til lovgivningsmæssige tiltag. Færdselsområdet har stor politisk bevågning. I flerårsaftalen for politiet 2000-2003 er der således afsat i alt 61,5 mio. kr. til enten en videreførelse af forsøget med automatisk hastighedskontrol eller til på anden måde at iværksætte færdselssikkerhedsfremmende initiativer.

Kommissionen finder ligeledes, at der – også i en fremtidig struktur – er behov for at have én samlet central kriminalpolitimæssig afdeling, som – kompetencemæssigt snarere end mandskabsressourcemæssigt – er i stand til at levere bistand i tunge, grænseoverskridende sager eller i andre sager af mere vanskelig karakter. På samme måde kan peges på behovet for en central enhed, der kan forestå kriminalitetsanalyse og bistå ved særlige vanskelige politioperationer, farlige anholdelser, observationer m.v.

Kommissionen finder imidlertid, at den nærmere organisering af de centrale bistandsafdelinger og disses arbejdsopgaver – herunder spørgsmålet om en eventuel delvis decentralisering med hensyn til visse opgaver - mest hensigtsmæssigt bør ske administrativt efter vedta-

gelse af – og i lyset af erfaringerne med – en ny politikredsstruktur.

11.10.6. Ændringer i den administrative kompetence.

Rigspolitichefen er i dag personaleforvaltende myndighed for det samlede politiuddannede og kontoruddannede personale i politiet. Det juridiske personale ansættes af og administreres i øvrigt personalemæssigt af Justitsministeriet.

For så vidt angår økonomiforvaltning varetager Rigspolitichefen i dag den samlede økonomiforvaltning for politi og anklagemyndighed. Vedrørende revision er der etableret en intern revisionssektion under Rigspolitichefembedet, som – med visse nærmere opregnede undtagelser – varetager revisionen af politikredsenes og anklagemyndighedens samlede regnskaber. Ud over revisionssektionen varetager Rigsrevisionen fortsat visse revisionsopgaver, ligesom Justitsministeriet har udpeget et antal kasseinspektører, som i samarbejde med revisionssektionen forestår uanmeldte eftersyn ved embederne.

Kommissionen finder, at spørgsmålet om decentralisering fra Rigspolitichefen til politikredsenes på det administrative område – i lyset af en struktur med færre og større kredse – på samme måde som ved spørgsmålet om kompetenceforholdene på det politioperative område bør afvente erfaringerne med en ny struktur.

11.10.6. Den overordnede anklagemyndigheds struktur.

Som nævnt ovenfor i indledningen til kapitlet anføres i kommissoriet, at der i lyset af de æn-

dringer, der blev gennemført i anklagemyndighedens struktur i 1992, ikke lægges op til principielle ændringer i anklagemyndighedens struktur i forbindelse med overvejelserne om politiets fremtidige organisation. Kommissionen bør dog efter kommissoriet overveje, om der på baggrund af en ny politikredsinddeling og en ændret inddeling af landet i retskredse er anledning til at foreslå justeringer i den overordnede anklagemyndigheds struktur.

Som anført i afsnit 11.7.3. er statsadvokaternes forretninger fordelt mellem seks regionale statsadvokater og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

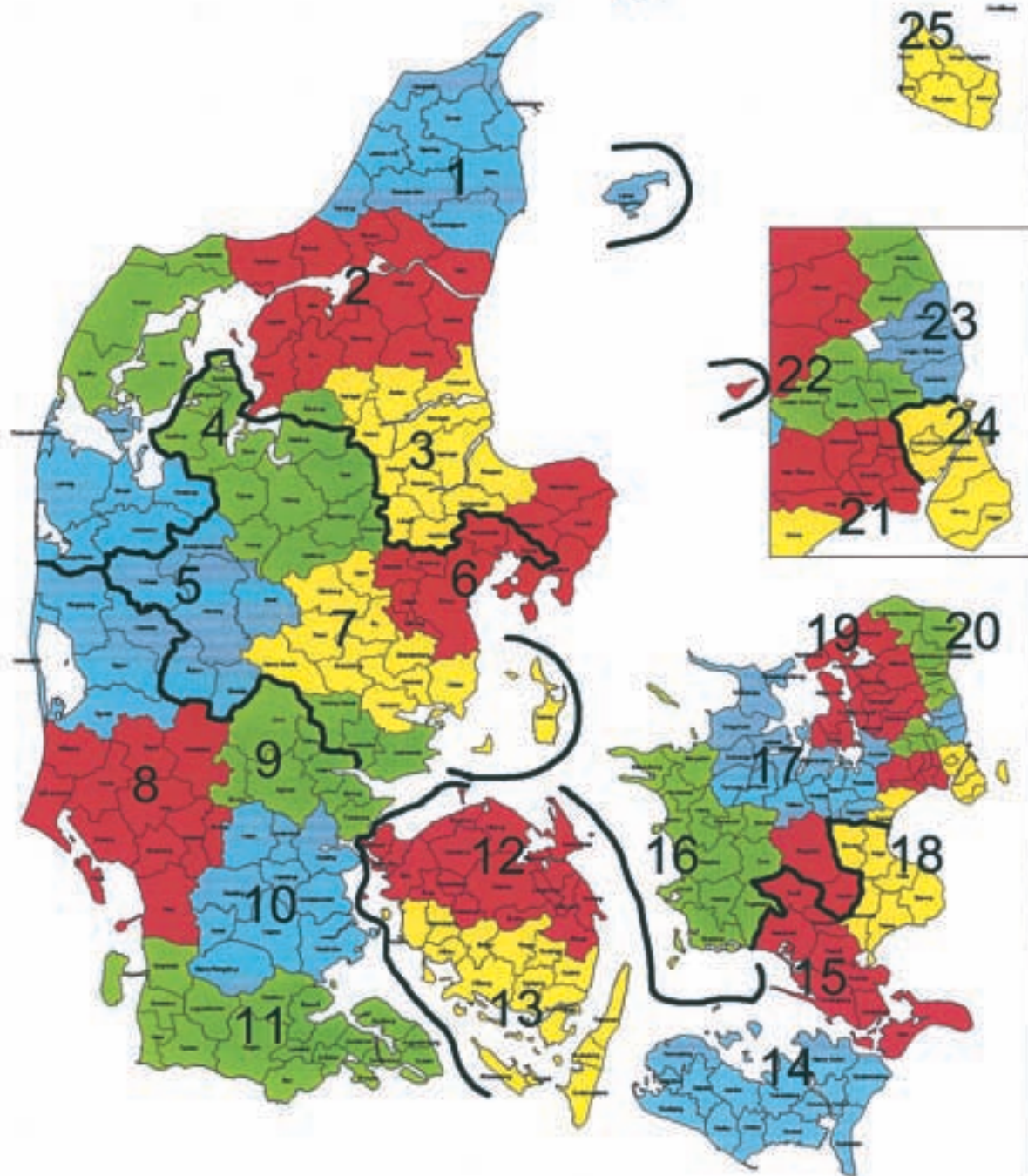
Ifølge bekendtgørelse nr. 787 af 21. september 1992 er de seks regionale statsadvokater Statsadvokaten for København, Frederiksberg og Tårnby, Statsadvokaten for Sjælland, Statsadvokaten for Fyn, Sydøstsjælland, Lolland, Falster og Bornholm, Statsadvokaten i Sønderborg, Statsadvokaten i Viborg samt Statsadvokaten i Aalborg.

Statsadvokaternes geografiske afgrænsning følger de nuværende politikredsgrænser.

På den baggrund skal *Kommissionen* pege på behovet for at afpasse de regionale statsadvokaternes geografiske grænser til kommissionens forslag til nye politikredse. *Kommissionen* finder imidlertid, at en sådan tilpasning mest hensigtsmæssigt kan ske administrativt i forbindelse med gennemførelse af en ny politikredsstruktur. Nedenfor er optrykt et kort over kommissionens forslag til nye politikredse med angivelse af de nuværende grænser for de regionale statsadvokater.

Kommissionen finder ikke herudover, at der er behov for ændringer i den overordnede anklagemyndigheds struktur.

Foreslåede politikredsinddeling med statsadvokatgrænser.

Kapitel 12: Organiseringen af den lokale overordnede ledelse i de fremtidige politikredse.

12.1. Indledning.

Det fremgår af kommissoriet for Politikkommissionen, at kommissionen skal overveje, om der i forbindelse med en ændret politikredsinddeling er anledning til at foreslå ændringer i den overordnede ledelsesstruktur i dansk politi. Det gælder ikke alene forholdet – herunder opgave- og kompetencefordelingen – mellem politikredse og de centrale myndigheder, men også den overordnede ledelsesstruktur i den enkelte politikreds. Det er i den forbindelse i kommissoriet udtrykkeligt forudsat, at den enkelte politikreds også fremover er juridisk ledet.

I dette kapitel er der redegjort for kommissionens overvejelser om den fremtidige organisering af den lokale overordnede ledelse i politikredse. Ved den lokale overordnede ledelse forstås politimesteren (politidirektøren), vicepolitimesteren, politiinspektøren, kriminalinspektøren og kontorlederen. I de 4 største kredse varetages den overordnede ledelse af ordenspolitiet, kriminalpolitiet og kontorsektoren af henholdsvis en chefpolitiinspektør, en chefkriminalinspektør og en chefkontorleder.

Kapitlet indeholder indledningsvis i afsnit 12.3. en beskrivelse af de væsentligste overvejelser om organiseringen af den interne ledelse i politikredse, der har været inden for de seneste 10 år.

Herefter er ledelsesopgaverne for politikredsenes øverste ledelse nærmere beskrevet i afsnit 12.4. og 12.5.

Afsnit 12.5. og 12.6. indeholder herefter en nærmere gennemgang af dele af de krav, som kommissionen har opstillet i kapitel 7 og 8 i forbindelse med overvejelserne om en fremtidig politikredsstruktur, og som har en direkte indflydelse på spørgsmålet om den interne struktur i de nye politikredse.

Afsnit 12.7. beskriver endelig – med afsæt i de skitserede krav til fremtidens politikredse - kommissionens overvejelser om den fremtidige overordnede ledelse af de nye politikredse.

12.2. Idégrundlag og overordnede mål for dansk politi.

Rigspolitichefen udarbejdede sammen med Politimesterforeningen og politiets personale-

organisationer i 1998 "Idégrundlag og overordnede mål for dansk politi".

Vedrørende de overordnede mål for ledelsen af politiet anføres det, at ledelse af politiet skal ske på grundlag af et bredt samfundssyn og i nøje overensstemmelse med lovgivningen, gældende regler, aftaler og politiets idégrundlag og overordnede mål.

Det anføres endvidere, at det er en ledelsesopgave at deltage i den offentlige debat om politiets forhold og handlinger, ligesom information til og kommunikation med offentligheden er en nødvendig og vedvarende ledelsesopgave.

Idégrundlaget indeholder herudover en række principper for udøvelse af ledelse i politiet. Det anføres bl.a., at ledelse skal udøves målrettet og resultatorienteret, ved anvendelse af analyser og planlægning samt ved nyttiggørelse af medarbejdernes viden, evner og arbejdskraft.

12.3. Tidligere overvejelser om organiseringen af den interne ledelse.

Der har i de senere år i en række sammenhænge været overvejelser om behovet for ændringer i organiseringen af den overordnede ledelse i den enkelte politikreds. I det følgende er der kort redegjort for de overordnede synspunkter, der har været gjort gældende i den sammenhæng.

12.3.1. Rigspolitichefens debatoplæg om "Fremtidens politi."

Rigspolitichefen udsendte i 1996 et debatoplæg om "Fremtidens Politi" (Model politikreds).

Debatoplægget indeholdt forslag til en ændret model for den grundlæggende struktur i en politikreds og havde til hensigt at skabe en bred debat om fremtidens politi med henblik på at danne grundlag for en egentlig udviklingsstrategi for politiet.

Debatoplægget indeholdt bl.a. en række overordnede principper for tilrettelæggelse af arbejdsprocesserne inden for politiet, der skulle udgøre en væsentlig del af grundlaget for arbejdets organisering i den enkelte politikreds.

I oplægget anføres det bl.a., at arbejdsgangene i politiet skal være baseret på uddelegering af ansvar og kompetence til den enkelte medarbejder, således at opgaverne løses på det lavest mulige niveau. Det anføres endvidere, at arbejdet så vidt muligt skal løses i tværfaglige enheder, ligesom arbejdsprocesserne skal sikre rationalitet og kvalitet i arbejdet.

På baggrund af disse overordnede principper opstilles en model for organisering af arbejdet i politikredsen. Udgangspunktet tages i den grundtanke, at det politiuddannede personale alene skal udføre operative opgaver, der kræver politimyndighed, hvorimod alle andre opgaver – der ikke forudsætter politimyndighed – skal varetages af administrativt personale.

Debatoplægget indeholder endvidere bl.a. en foreløbig diskussion af, hvorledes den politifaglige ledelse vil kunne organiseres som henholdsvis en énstrengt eller tostrengt politifaglig ledelse af den enkelte kreds. Oplægget indeholder imidlertid ikke nogen stillingtagen til spørgsmålet om en énstrengt eller tostrengt ledelsesstruktur.

Oplægget gav anledning til en omfattende debat, og på den baggrund udarbejdede Rigspolicefens et revideret oplæg i 1997. I det reviderede oplæg anføres bl.a., at iværksættelse af forsøg med en énstrengt ledelses forudsætter en egentlig analyse af ledelsesforholdene, herunder en analyse af anklagemyndighedens funktioner i politikredsen og de ledelsesmæssige konsekvenser i relation til anklagemyndighedsfunktionen. Der henvises til, at de nærmere overvejelser herom vil kunne ske inden for rammerne af en fremtidig politikommission.

Det anføres endvidere, at man fremover bør arbejde ud fra princippet om en funktionsbestemt ledelse. Dette vil bl.a. medføre, at i det omfang, der i politifunktionen er henlagt opgaver, der funktionelt henhører under den administrative funktion eller under anklagemyndighedsfunktionen, skal den overordnede ledelse og styring ligge hos vedkommende funktion.

12.3.2. På vej - rapporten 1996.

En projektgruppe nedsat af Rigspolicefens afgav i 1996 en rapport om sags- og forretningsgange: "På vej – men hvilken?"

Projektgruppen skulle undersøge, hvordan der ved en ændret arbejdstilrettelæggelse kunne frigøres ressourcer. Projektgruppen skulle således identificere nødvendige elementer i sagsgangene og påvise de værdiskabende trin og funktioner, som kunne danne grundlag for en hurtig, smidig og effektiv sagsbehandling.

Rapporten indeholder en analyse af administrative sags- og forretningsgange i samtlige politikredse uden for København. På baggrund af analysen opstilles en række forslag til, hvordan der ved en ændret arbejdstilrettelæggelse inden for forskellige sagstyper kan frigøres ressourcer.

Det fremgår af rapporten, at politikredsenes overordnede ledelse i vid udstrækning har været beskæftiget med afgørelsen af konkrete sager og kun i mindre omfang har kunnet koncentrere sig om en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af sagsgangene. Det fremgår endvidere, at skarpe faggrænser har ført til en uhenigtsmæssig sagsbehandling.

Projektgruppens udgangspunkt er, at rent administrative funktioner, der ikke kræver en juridisk eller politimæssig uddannelse, skal varetages af kontorphonale. Det anføres herudover som et generelt princip, at der bør ske en uddelegering af ansvar og kompetence, således at sagerne afgøres på det lavest mulige niveau.

Vedrørende ledelsen af politikredsenes foreslås det, at det øverste ledelsesniveau skal frigøres for almindelig sagsbehandling og sagsvurdering og kun undtagelsesvist beskæftige sig med enkeltsager. Ledelsen skal således løbende følge, vurdere og om nødvendigt ændre arbejdsrutiner med henblik på den mest hensigtsmæssige ressourceudnyttelse.

Mellemlederne skal sikre sammenhængen mellem de overordnede mål, der fastsættes af den øverste ledelse, og den daglige løsning af opgaverne.

12.3.3. Ledelse af forandring 1997 og 1998.

Rigspolicefens gennemførte i 1997 og 1998 en række seminarer "Ledelse af forandring" for politiets øverste ledelse. Seminarerne henvendte sig til politimestrene, ledere af ordens- og kriminalpolitiet, kontorledere og disses stedfortrædere samt til ledere af døgnbetjente understationer.

Det overordnede formål med seminarerne var bl.a. at fokusere på et højt ledelsesengagement i den udviklingsproces, der lokalt skal skabe den nødvendige omstilling, at belyse behov og fordele ved en såkaldt teamledelse samt at belyse udviklingspotentiale og –muligheder for det enkelte ledelsesteam.

12.3.4. Ledelsesovervejelser i de faglige organisationer.

Herudover har spørgsmålet om den fremtidige ledelsesstruktur været gjort til genstand for

overvejelser i de faglige organisationer i politiet. Politiforbundet i Danmark har således i 1996 og 1998 udarbejdet to rapporter om den fremtidige struktur i Dansk Politi. Herudover har en arbejdsgruppe under Politimesterforeningen til brug for overvejelserne i foreningen i anledning af kommissionens arbejde udarbejdet en beretning om den overordnede ledelsesstruktur i den enkelte politikreds.

12.4. Den lokale ledelse i den nuværende politikredsstruktur.

Der er i dag en betydelig variation i størrelsen på politikredse. Således varierer det samlede antal medarbejdere i politikredse fra ca. 65 til ca. 2.400. I relation til organiseringen af ledelsen af de enkelte politikredse er der – når der ses bort fra Københavns Politi - imidlertid tale om en stort set ensartet organisatorisk opbygning i de forskellige kredse. Dette indebærer, at der for så vidt angår de enkelte ledere er betydelig variation i omfanget og karakteren af de ledelsesopgaver, der skal løses i de enkelte kredse. Som eksempel kan nævnes, at de øverste ledere i de små kredse i et vist omfang udfører egentlig sagsbehandling, mens den øverste ledelse i mellemstore og større kredse næsten udelukkende varetager egentlige ledelsesopgaver.

I det følgende er de opgaver, som politikredsens øverste ledelse i dag varetager, nærmere beskrevet. Ved kredsens øverste ledelse forstås politikredens, vicepolitikredens, politiinspektøren, kriminalinspektøren og kontorlederen. De underliggende ledelsesniveauer er ikke nærmere omtalt.

Som et helt centralt og overordnet hensyn for alle i politikredsens øverste ledelse gælder, at de skal medvirke til, at legalitetsprincippet bliver det bærende princip for politiets arbejde. Legalitetsprincippet retter sig således ikke blot mod juristerne, men vedrører alle personalegrupper i kredsens og indebærer bl.a. et krav om, at der sikres et fagligt miljø, der muliggør en fremadrettet og løbende integration af princippet i forbindelse med varetagelsen af alle dele af politiets arbejde.

12.4.1. Politimesteren.

Politimesteren har efter retsplejelovens § 114, stk. 1, den selvstændige ledelse af politikredsens politi samt ansvaret for varetagelsen af de opgaver, der påhviler politiet.

Politiets opgaver fremgår overordnet af retsplejelovens § 108. Efter § 108 skal politiet såle-

des opretholde sikkerhed, fred og orden, påse overholdelsen af love og vedtægter samt foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne.

Politiets opgaver kan således overordnet inddeles i ordenshåndhævelse og retshåndhævelse. Herudover varetager politiet tillige en række andre opgaver, herunder bl.a. administrative opgaver og opgaver vedrørende generel kriminalprævention.

Efter retsplejelovens § 104, stk. 1, varetager politikredens (Politidirektøren) udførelsen af straffesager ved byretterne.

Politimesteren repræsenterer politikredsen udadtil i forhold til det omgivende samfund, ligesom han indadtil i politikredsen repræsenterer og personificerer politikredsen og dens øverste ledelse.

Politimesteren kan som selvstændig leder af kredsens træffe alle overordnede beslutninger om den interne organisering og om formulering af målsætninger for politiets arbejde og retningslinier for arbejdet i kredsens. Politimesteren er således overordnet ansvarlig for udformningen og udførelsen af politikredsens målsætninger og strategier for varetagelse af samtlige politimæssige opgaver i kredsens, for udformning af politikredsens organisation og kredsens overordnede personalepolitik m.v. Politimesteren er ligeledes ansvarlig for den overordnede økonomistyring i kredsens.

Delegation af kompetence fra politikredens til kredsens øvrige ledere sker i vidt omfang således, at den overordnede ledelse af de forskellige afdelinger typisk er delegeret til en af de øvrige ledere i kredsens øverste ledelse eller til en afdelingsleder, men således at disse har en forpligtelse til at informere opad for så vidt angår væsentlige spørgsmål, der skal drøftes med politikredens eller i den øverste ledelsesgruppe.

I øvrigt vil kompetencefordelingen typisk være således, at juridiske spørgsmål varetages af vicepolitikredens, mens politiinspektøren og kriminalinspektøren varetager spørgsmål, der relaterer sig til henholdsvis ordenspolitiet og kriminalpolitiet. Endelig vil ansvaret for de administrative områder og EDB typisk være delegeret til kontorlederen.

12.4.2. Vicepolitikredens.

Vicepolitikredens er stedfortræder for politikredens i kredsens. De opgaver, der varetages af politikredens, vil derfor – i politikredens fravær - skulle kunne varetages af vicepolitikredens.

Vicepolitikredens er endvidere daglig leder

af anklagemyndigheden. Vicepolitimesteren har således typisk ansvaret for den daglige ledelse af politimesterens opgaver og funktioner som lokal anklagemyndighed.

I de største kredse er vicepolitimesterens arbejdsopgaver fordelt på 2 eller 3 vicepolitimestre. Der er i dag flere vicepolitimestre/vicepolitidirektører i 4 kredse, København, Århus, Odense og Aalborg.

Vicepolitimesteren udgør sammen med politimesteren, politiinspektøren, kriminalinspektøren og kontorlederen kredsens øverste ledelse.

Vicepolitimesteren deltager - sammen med de øvrige øverste ledere - som én af politimesterens nærmeste rådgivere ved udformningen og udførelsen af politikredsens målsætninger og strategier for varetagelse af alle politimæssige opgaver i kredsen, ved udformning af politikredsens organisation og personalepolitik samt ved løsningen af politiopgaver, der er særligt belastede eller ømtålelige, og som kræver særlige overvejelser såvel politisk som juridisk.

Vicepolitimesteren har - som en følge af ansvaret for den daglige ledelse af politimesterens funktioner som lokal anklagemyndighed og øvrige opgaver - det overordnede ansvar for, at der sikres en effektiv legalitetskontrol med politiets arbejde i politikredsen. Som anført indledningsvis i afsnit 12.4. gælder som et helt centralt og overordnet hensyn for alle i politikredsens øverste ledelse, at de skal medvirke til, at legalitetsprincippet er det bærende princip for politiets arbejde. På samme måde skal alle i kredsens øverste ledelse ligeledes medvirke til - bl.a. ved at sikre et tilstrækkeligt fagligt miljø på forskellige områder - at legalitetskontrollen i forbindelse med varetagelsen af alle dele af politiets arbejde er en effektiv kontrol.

Vicepolitimesteren har endvidere det overordnede ansvar for den juridiske behandling af sager fra kriminalpolitiets afdelinger og sager fra ordenspolitiets sekretariat, ligesom vicepolitimesteren har ansvaret for de juridiske vurderinger under efterforskningen af straffesager. Vicepolitimesteren vil således typisk løbende deltage i behandlingen af større og mere komplicerede straffesager.

Vicepolitimesteren har endelig det overordnede ansvar for visse fremadrettede arbejdsopgaver for juristgruppen. Som eksempel kan nævnes fastlæggelse af retningslinier for behandlingen af visse sagstyper samt orientering om og undervisning i nye regelsæt i hele kredsen.

Vicepolitimesteren har endvidere typisk ansvaret for kredsens overordnede økonomistyring, herunder tilsyn med bogholderi og kassevæsen.

Vicepolitimesteren varetager herudover en række andre opgaver. Det kan dreje sig om visse administrative sager, herunder lokalnævns-sager, erstatningssager og klagesager. Vicepolitimesteren er endvidere typisk ansvarlig for fordelingen af sager og ansvarsområder mellem kredsens øvrige jurister, ligesom vicepolitimesteren typisk varetager personaleadministrationen i relation til juristerne, herunder vagt- og ferieplaner for juristerne og dispositioner i forbindelse med sygdom og kurser m.v.

Vicepolitimesteren deltager i en lang række møder såvel internt i kredsen som i eksterne fora. Således vil vicepolitimesteren typisk deltage i lokalnævns-møder samt i møder om f.eks. beredskabsmæssige forhold og andre samarbejdsfora med kommuner og amter, herunder f.eks. SSP-udvalget. Internt i kredsen deltager vicepolitimesteren typisk i møder i økonomiudvalget, teknologiudvalget, samarbejdsudvalg og møder i miljø- og sikkerhedsudvalg m.v.

I de kredse, hvor der er flere vicepolitimestre, vil opgaverne typisk være fordelt således, at 1. vicepolitimester varetager rollen som stedfortræder for politimesteren og de mere overordnede administrative opgaver, herunder særligt i relation til personale- og økonomiadministration, mens 2. vicepolitimester typisk er daglig leder af anklagemyndigheden og herunder koordinerer juristernes straffesagsbehandling m.v.

12.4.3. Leder af ordenspolitiet.

Ledelsen af ordenspolitiet varetages af en politiinspektør. I de største kredse varetages den overordnede ledelse af ordenspolitiet af en chefpolitiinspektør. 4 kredse har i dag en chefpolitiinspektør.

Politiinspektøren har det overordnede ansvar for ordenspolitiets samlede virksomhed. Politiinspektøren indgår sammen med politimesteren, vicepolitimesteren, kriminalinspektøren og kontorlederen i politikredsens øverste ledelse.

Politiinspektøren fastlægger mål for ordenspolitiets arbejde, ligesom han foretager opfølgning heraf. Politiinspektøren skal således løbende vurdere ordenspolitiets resultater i forhold til de opstillede målsætninger. Politiinspektøren har endvidere det overordnede ansvar for ordenspolitiets ressourceanvendelse. Politiinspektøren har ansvaret for, at politimesteren som kredsens øverste leder løbende orienteres om ordenspolitiets almindelige drift. Han har endvidere ansvaret for, at principielle spørgsmål og specielle sager drøftes med politimesteren.

Herudover består politiinspektørens arbejdsopgaver i at udarbejde relevante afsnit til kredsens organisationsplan, generelle politik og målsætninger, herunder bidrag til virksomhedsplaner og den årlige virksomhedsberetning fra kredsens. Inspektøren udarbejder endvidere strategier, planer og direktiver for ordenspolitiet.

Politiinspektøren vil endvidere på sit område typisk udarbejde indstillinger i klage- og disciplinærsager, ligesom han er ansvarlig for den overordnede interne information i ordenspolitiet. Han vil endelig typisk stå for uddannelse, udvikling og bedømmelse af ordenspolitiets medarbejdere.

Politiinspektøren udfører kvalitetskontrol af ordenspolitiets opgaveløsning ud fra den såkaldte døgnrapport, som beskriver de udrykninger, hændelser m.v., der er sket inden for det seneste døgn. En egentlig sagsmæssig kontrol udføres kun i bestemte enkeltsager.

Politiinspektøren har som oftest kontakt til pressen i overordnede og principielle spørgsmål, hvorimod den daglige kontakt til pressen i stor udstrækning er delegeret til lavere ledelsesniveauer.

Politiinspektørerne i mindre kredse har flere sagsbehandlingsopgaver end inspektører i større kredse. Således vil politiinspektøren i mindre og mellemstore kredse ofte fungere som sagsbehandler i f.eks. personalesager.

Politiinspektøren deltager i en lang række møder såvel internt i kredsens som i eksterne fora. Således vil inspektøren typisk deltage i lokalnævnsmøder samt i møder om f.eks. beredskabsmæssige forhold og færdselssikkerhedsmæssige forhold. Internt i kredsens deltager politiinspektøren typisk i møder i økonomiudvalget, teknologiudvalget, samarbejdsudvalg og andre personalemøder samt møder i miljø- og sikkerhedsudvalg m.v.

12.4.4. Leder af kriminalpolitiet.

Ledelsen af kriminalpolitiet varetages af en kriminalinspektør. I de største kredse varetages den overordnede ledelse af kriminalpolitiet af en chefkriminalinspektør. 4 kredse har i dag en chefkriminalinspektør.

Kriminalinspektøren har det overordnede ansvar for kriminalpolitikets samlede virksomhed. Kriminalinspektøren indgår sammen med politimesteren, vicepolitimesteren, politiinspektøren og kontorlederen i politikredsens øverste ledelse.

Kriminalinspektøren fastlægger mål for kriminalpolitikets arbejde, ligesom han foretager opfølgning heraf. Kriminalinspektøren skal så-

ledes løbende vurdere kriminalpolitikets resultater i forhold til de opstillede målsætninger. Kriminalinspektøren har endvidere det overordnede ansvar for kriminalpolitikets ressourceanvendelse. Kriminalinspektøren har ansvaret for, at politimesteren som kredsens øverste leder løbende orienteres om kriminalpolitikets almindelige drift. Han har endvidere ansvaret for, at principielle spørgsmål og specielle sager drøftes med politimesteren.

Hovedindholdet i kriminalinspektørens ledelsesopgaver kan overordnet beskrives som styring af efterforskning og prioritering og tilrettelæggelse af sagsbehandlingen samt udarbejdelse af retningslinier og forskrifter for kriminalpolitikets sagsbehandling. Herudover varetager inspektøren overordnet personaleledelse, herunder kompetenceudvikling og uddannelse af medarbejderne.

Herudover består arbejdsopgaverne i at udarbejde relevante afsnit til kredsens organisationsplan, generelle politik og målsætninger, herunder bidrag til virksomhedsplaner og den årlige virksomhedsberetning fra kredsens. Inspektøren udarbejder endvidere strategier, planer og direktiver for kriminalpolitiet.

Kriminalinspektøren udfører som udgangspunkt ikke sagsbehandling, men varetager i de fleste kredse visse administrative opgaver, der har karakter af egentlig sagsbehandling, f.eks. behandling af klage- og disciplinærsager på sit område.

For så vidt angår sagsstyring er denne i en del – typisk større – kredse delegeret til stedfortrædere og sektionsledere. Kriminalinspektøren vil dog typisk selv styre store sager i startfasen. Dette kan f.eks. dreje sig om drabssager, bankrøverier o.lign. I de mindre kredse vil kriminalinspektøren ofte fordele, prioritere og styre sagerne. I de større kredse er kvalitetskontrollen af sagsbehandlingen ofte helt eller delvist delegeret til et lavere ledelsesniveau, mens inspektøren i mindre og mellemstore kredse – i varierende omfang – varetager denne opgave.

Kriminalinspektøren er ansvarlig for den overordnede interne information i kriminalpolitiet. Han vil endelig typisk stå for uddannelse, udvikling og bedømmelse af kriminalpolitikets medarbejdere.

Kriminalinspektøren har – ofte daglig - kontakt til pressen. I nogle kredse varetager inspektøren alene kontakten til den landsdækkende presse, hvorimod kontakten til den lokale presse er delegeret til et lavere ledelsesniveau.

Kriminalinspektøren deltager i en lang række møder såvel internt i kredsens som i eksterne fora. Således vil inspektøren typisk deltage i lokalnævnsmøder, møder i SSP-udvalget

samt i andre møder med kommuner og amter. Internt i kredsen deltager kriminalinspektøren typisk i møder i økonomiudvalget, teknologiudvalget, i samarbejdsudvalg og andre personale-møder samt møder i miljø- og sikkerhedsudvalg m.v.

12.4.5. Leder af kontorsektoren.

Ledelsen af kontorpersonalet varetages af en kontorleder. I de største kredse varetages den overordnede ledelse af kontorpersonalet af en chefkantorleder. 4 kredse har i dag en chefkantorleder.

Kantorlederen har det overordnede ansvar for de administrative opgaver i kredsen.

Kantorlederen har endvidere den overordnede administrative ledelse af kontorpersonalet, servicemedarbejderne, elever, samt personale udefra i aktiverings- og genoptræningsaktiviteter.

Kantorlederen indgår sammen med politimesteren, vicepolitimesteren, politiinspektøren og kriminalinspektøren i politikredsens øverste ledelse.

Der er stor forskel på antallet af administrative opgaver for den enkelte kontorleder, ligesom der er stor forskel på, hvilke administrative områder der er placeret hos kontorlederen. Jo større kredsen er, jo flere opgaver har kontorlederen delegeret til sin stedfortræder eller sektionslederne.

De fleste kontorledere varetager personaleadministrative opgaver i forbindelse med driften af kontorpersonalet og de civile medarbejdere.

Herudover omfatter kontorlederens opgaver typisk økonomiforvaltning, overordnet energistyring og regnskabskontrol.

Kantorlederen udarbejder relevante afsnit til kredsens organisationsplan, generelle politik og målsætninger, herunder bidrag til virksomhedsplaner og den årlige virksomhedsberetning fra kredsen. Kantorlederen udarbejder endvidere strategier, planer og direktiver for kontorsektoren.

Kantorlederen er ansvarlig for den overordnede interne information i kontorsektoren. Kantorlederen vil endelig typisk stå for uddannelse, udvikling og bedømmelse af det kontoruddannede personale.

Kantorlederen deltager i en række møder internt i kredsen. Det drejer sig typisk om møder i økonomiudvalget, samarbejdsudvalget, teknologiudvalget, sikkerhedsudvalget og andre generelle udvalg i kredsen. Der er derimod stor forskel på omfanget af kontorlederens deltagelse i eksterne møder. Det kan dreje sig om

møder i kommunerne om f.eks. energispørgsmål og bevillingsnævn.

12.5. Kravene til fremtidens politikredse.

Som anført i forbindelse med kommissionens overvejelser om den fremtidige politikredsinddeling, har kommissionen opstillet 14 krav til fremtidens politikredse. Kommissionen har herefter overvejet, hvad der skal til, for at politiet kan leve op til de krav, som kommissionen har fundet må stilles til de fremtidige politikredse.

Som nærmere beskrevet i kapitel 8 har kommissionen fundet, at en politikreds som minimum skal have ca. 250-300 medarbejdere – heraf ca. 10 jurister - for at kunne leve op til de krav, der stilles til en fremtidig politikreds.

En række af de krav, som kommissionen har opstillet, har betydning for overvejelserne om den fremtidige organisering af kredsene og herunder den overordnede ledelse af den enkelte politikreds.

De vigtigste af disse krav kan sammenfattes således:

- *Krav 3 og 7: Der skal oprettes en central fælles enhed for analyse og planlægning, herunder eventuelt tillige for den kriminalpræventive indsats, ligesom der skal oprettes en central intern administrationsenhed, der skal varetage personale- og økonomiadministration samt de administrative funktioner i forbindelse med tjenestetilrettelæggelsen.*
- *Krav 4: Kredsen skal organiseres således, at det sikres, at ledelsens planer for kredsen kan realiseres.*
- *Krav 5: Kredsen skal organiseres således, at der sikres en effektiv koordination af kredsens opgavevaretagelse, ligesom der skal sikres en høj grad af kommunikation i kredsen. Kredsens øverste ledelse skal således være synlig i hele organisationen.*
- *Krav 1: Kredsen skal organiseres således, at der sikres en rimelig responstid hele døgnet fra kørende patruljer eller udrykningssteder i alle dele af kredsen, og således, at der altid kan reageres på flere hastende opgaver samtidig.*
- *Krav 8: Kredsen skal organiseres således, at kommuner uden en politistation eller nærpoliti/landpoliti dækkes fra et bestemt tjenestested i en anden kommune og med en sådan ressource, at kravene til den proaktive og præventive indsats samlet kan opfyldes.*

- *Krav 9: Kredsen skal organiseres således, at det sikres, at retshåndhævelsen gennemføres på en effektiv og ensartet måde.*
- *Krav 10 og 11: Kredsen skal organiseres således, at alle dele af politiets arbejde hviler på legalitetsprincippet som det bærende element, og der skal udføres en effektiv kontrol hermed.*

12.6 Kravenes betydning for den interne organisering.

12.6.1. En fælles analyse- og planlægningsenhed.

En professionel, helhedsorienteret analyse og planlægningsvirksomhed er efter kommissionens opfattelse en grundlæggende forudsætning for, at politikredsen kan leve op til hensynet til fleksibilitet og omstillingsevne.

Fastlæggelse af strategier og mål for kredsen og dermed prioritering af ressourceanvendelsen forudsætter en analyse- og planlægningsvirksomhed. Fælles planlægning vedrørende alle kredsens opgaver er endvidere en forudsætning for at sikre kredsens samlede målopfyldelse.

Med henblik på at kunne planlægge tilstrækkeligt hensigtsmæssigt vil løbende analyser af bl.a. kriminalitetsudvikling og -mønstre i kredsen være nødvendige. Dette gør sig særligt gældende i relation til tilrettelæggelse af relevante og målrettede indsatser på tværs af kredsens arbejdsopgaver. Løbende analyser er endvidere en forudsætning for hurtigt at kunne identificere og beskrive opståede behov for omprioriteringer og omstilling af bl.a. den operative indsats i kredsen.

Som beskrevet i kapitel 8.5.3.1. skal analyse- og planlægningsopgaverne kunne varetages uden hensyn til belastningsgraden i kredsen i øvrigt, og således at de medarbejdere, der beskæftiger sig hermed, ikke samtidig skal varetage opgaver inden for andre områder. Enheden skal således sikre, at man løbende er i stand til at varetage analyse- og planlægningsopgaverne i kredsen.

Analyse- og planlægningsenheden skal indsamle, bearbejde og operationalisere oplysninger baseret på anmeldelser, hændelser og forskellige udviklingstendenser. Ved udviklingstendenser tænkes ikke alene på kriminalitetsudvikling, men tillige på den lokale udvikling i bred forstand. Tanken er således, at enheden bl.a. skal opfange problemer, tendenser til uro o.lign., før disse f.eks. giver sig udslag i anmeldelser. Enheden skal endvidere følge med i den

lokale planlægning og fungere som bindeled til regionale og nationale analyseenheder. Det er således kommissionens opfattelse, at en permanent og kompetent enhed i højere grad vil kunne koordinere og nyttiggøre kontakten til regionale og nationale analysefunktioner, ligesom dette vil muliggøre en rationel anvendelse af de analyser og efterretninger m.v., der foretages i disse regioner, med henblik på at højne det faglige niveau i kredsens planlægnings- og analysefunktion.

Som følge af enhedens særlige lokale opgaver på det proaktive og præventive område er det af afgørende betydning, at der sikres en høj grad af kommunikation mellem enheden og kredsens personale i øvrigt med henblik på at opnå det nødvendige lokalkendskab og den nødvendige lokale forankring i forbindelse med planlægningen af den politimæssige indsats på dette område.

For så vidt angår det kriminalpræventive arbejde kan det overvejes at lade enheden stå for den overordnede koordinering af SSP-samarbejdet, det færdselspræventive arbejde samt det rådgivende arbejde. Enheden kan endvidere eventuelt deltage i den fysiske planlægning inden for kredsens geografiske område og bl.a. koordinere samspelet med kommuner og amter.

Enheden skal endelig bidrage til, at kredsen er i stand til hurtigt og effektivt at reagere på nye tiltag som offerrådgivning og præventive tiltag. Enheden skal samarbejde med Det Kriminalpræventive Råd på det lokale decentrale niveau. Enheden skal være en permanent koordinerende funktion i kredsen og forudsætter en vis ekspertise og et fagligt miljø. Enheden skal ikke primært være en egentlig udførende enhed, men kan være udførende i forbindelse med teknisk rådgivning, foredrag i skoler m.v.

Analyse- og planlægningsenheden skal således samlet ses som et effektivt styringsredskab for politikredsenes ledelse, ligesom enheden skal bidrage til et kvalificeret og bredt beslutningsgrundlag i forbindelse med den overordnede prioritering af kredsens aktiviteter.

12.6.2. En fælles intern administrationsenhed.

Kravet om en central intern administrationsenhed indebærer, at alle interne administrative funktioner som udgangspunkt varetages fra hovedstationen. Det samme bør som udgangspunkt gøre sig gældende i relation til øvrige administrative opgaver, medmindre disse er direkte borgervendte. Den centrale interne administrationsenhed skal tilgodese hensynet til en

professionel og ressourcemæssigt rationel administration af specialområder, der kræver en samlet faglig ekspertise.

Kravet indebærer, at de interne administrative opgaver - såsom personale- og økonomiadministration - primært skal løses af det kontoruddannede personale. Ved interne administrative opgaver tænkes også på de sagsbehandlingsmæssige dele af de administrative opgaver, der ikke er direkte borgervendte. Det kan f.eks. dreje sig om bagvedliggende sagsbehandling i sager om ansøgning om forskellige tilladelser og bevillinger m.v.

Administrationsenheden skal varetage al intern administration omkring personale- og økonomiforvaltning og vil endvidere skulle varetage visse overordnede administrative funktioner i forbindelse med tjenestetilrettelæggelsen. Enheden skal derimod ikke stå for de konkrete tjenesteudsættelser. Enheden skal endvidere varetage de - bagvedliggende - dele af politiets administrative opgaver, der ikke er direkte borgervendte.

Kravet skal således danne grundlag for et fagligt miljø i forbindelse med varetagelsen af de interne administrative opgaver. Dette forudsætter bl.a., at enheden ressourcemæssigt har mulighed for løbende at efteruddanne dens medarbejdere, uden at opgavevaretagelsen herved lider skade.

Kravet skal på denne måde mindske sårbarheden i de administrative funktioner, der i dag ofte varetages spredt af enkeltpersoner forskellige steder i organisationen.

Kommissionen har i den forbindelse lagt vægt på, at dobbeltadministration så vidt muligt skal undgås. Dette medfører, at arbejdet i enheden - og kredsen i øvrigt - skal tilrettelægges på en sådan måde, at den samme administrative opgave ikke udføres både centralt og decentralt i kredsen.

12.6.3. Gennemførelse af fastlagte planer og mål og ledelsens synlighed.

Kravene om ledelsens muligheder for at realisere planer og en effektiv koordination af kredsens opgavevaretagelse samt ledelsens mulighed for synlighed nødvendiggør, at alle medarbejdere uanset geografisk og organisatorisk placering opfatter sig som værende en del af ét samlet politikredsembede. En afgørende forudsætning herfor er politimesterens og den samlede øverste ledelsens mulighed for at præge udviklingen i hele kredsen, herunder på eventuelle understationer. Den politiuddannede leder af en understation bør således i almindelighed referere til politimesteren gennem en politiud-

dannet leder i den øverste ledelse på hovedstationen. Det skal i den forbindelse imidlertid understreges, at dette ikke må medføre, at den politiuddannede leder af understationen isoleres i forhold til kredsens øverste ledelse. Lederen af understationen skal således - f.eks. via møder o.lign. med den øverste ledelse - fungere og inddrages i kredsens arbejde som en integreret del af kredsens ledelse. Dette gælder naturligvis i særlig grad, hvor der er tale om store enheder med særlige opgaver som f.eks. grænsepolitiafdelingen, og hvor der i øvrigt er tale om større understationer.

En høj grad af information og kommunikation mellem ledelse og personale og mellem de forskellige dele af politiet er efter kommissionens opfattelse en forudsætning for en effektiv målstyring og en helhedsorienteret og sammenhængende opgavevaretagelse.

Information og kommunikation er endvidere en forudsætning for, at alle i kredsen opnår den nødvendige "ejerskabsfølelse" til de fastsatte strategier og mål og dermed virker i samspil med de øvrige dele af politiet for samlet at kunne leve op til målene.

Kravet forudsætter, at de mål, der opstilles for politikredsen, og måden, hvorpå disse nås, kommunikerer til samtlige medarbejdere med henblik på at sikre en samlet målopfyldelse i kredsen. Dette indebærer et behov for, at kredsens øverste ledelse er synlig i hele organisationen.

Denne synlighed omfatter muligheden for fysisk at være synlig i organisationen, men er ikke alene begrænset hertil. Synlighed vil tillige kunne opnås ved anvendelse af moderne informationsteknologi, herunder anvendelse af såkaldte intranet i kredsene.

Muligheden for synlighed har bl.a. sammenhæng med antallet af understationer og underenheder og kredsens geografiske udstrækning, herunder forhold af bygningsmæssig karakter. De bygningsmæssige forhold kan således spille en rolle i de situationer, hvor kredsens personale er spredt i forskellige bygninger.

Den fysiske afstand mellem tjenestestederne i kredsen og antallet af underenheder vil således efter kommissionens opfattelse kunne indebære, at kravene til ledelsen skærpes på dette punkt. Jo større de geografiske afstande er i kredsen - og jo flere underenheder - desto større vil udfordringerne være for ledelsen på dette punkt.

12.6.4. Udrykning til flere hastende opgaver på samme tid.

Som nærmere beskrevet i kapitel 7 har kommissionen fundet, at kravet om at kunne fore-

tage udrykning til flere hastende opgaver på samme tid indebærer, at kredsen skal have et velorganiseret beredskab.

Dette indebærer efter kommissionens opfattelse bl.a., at kredsen alene bør have én central vagthavendefunktion, hvorfra udrykningsopgaverne disponeres og prioriteres med henblik på den mest optimale udnyttelse af kredsens samlede ressourcer. Den vagthavende skal i forbindelse med tilrettelæggelsen af patruljevirkomheden sørge for, at politiet kommer til stede, når der måtte være behov for det. Den centrale vagthavendefunktion har således det samlede overordnede ansvar for prioriteringen og disponeringen af kredsens udrykningsindsats. Dette udelukker imidlertid ikke, at den centrale vagthavende kan uddelegere ansvaret for løsningen af mindre dagligdags opgaver til de enkelte lokale vagthold.

Der er imidlertid ikke herved taget stilling til, hvorfra den enkelte udrykning fysisk skal udgå. Som anført i kapitel 7.4.1.1. har kommissionen fundet, at den nærmere organisering af kredsens beredskab mest hensigtsmæssigt bør overlades til ledelsen i de nye politikredse henset til de forskelle i geografi og befolkningstæthed m.v., der er mellem de nye politikredse.

Kommissionen skal i den forbindelse understrege, at beredskabet skal organiseres på en måde, der i videst muligt omfang sikrer, at politiet – i alle dele af kredsen – kommer til stede inden for rimelig tid, når der er behov herfor.

12.6.5. Politiets tilstedeværelse i lokalmiljøet.

Kommissionen har lagt helt afgørende vægt på, at politiet også i en fremtidig struktur skal være til stede i lokalmiljøet.

Som anført i kapitel 7 indebærer dette efter kommissionens opfattelse, at der skal være et passende antal understationer, nærpolitistationer eller landpolitibetjente i kredsen.

Kravet indebærer endvidere, at kommuner uden en politistation eller nærpolti/landpoliti skal dækkes fra et bestemt tjenestested i en anden kommune, således at politiet dækker alle lokalområder og er til stede lokalt som en integreret del af den samlede politiindsats.

Kravet om, at politiet er til stede i lokalmiljøet, betyder ikke, at der skal være en politistation eller et andet tjenestested i samtlige kommuner. Kravet tilsiger derimod, at der fortsat skal være politipersonale i kredsen, der har et givet lokalområde som sit dækningsområde.

Det nære politi skal ikke ses som en isoleret enhed i kredsen, men som en integreret del af kredsens samlede politiindsats med henblik på

at højne kvaliteten af politiindsatsen i et givet lokalområde. Tanken er således, at de lokale politifolk sikrer nærheden og kontakten til de forskellige miljøer i kredsen og dermed skaber bindeleddet mellem nærmiljøerne og kredsens øvrige politi.

Som anført i kapitel 8 – og som det fremgår af beskrivelserne af forslaget til nye politikredse i kapitel 10 – har langt den overvejende del af kommunerne i de nuværende politikredse et tjenestested inden for kommunen. Det har ikke været kommissionens tanke at ændre ved principperne for denne lokale polititilstedeværelse.

Kravet om nærhed indebærer endvidere, at de nye politikredse skal have et passende antal ekspeditionssteder i forhold til befolkningsunderlag og geografisk udstrækning med henblik på fortsat at kunne betjene borgerne decentralt.

Hensynet til nærhed stiller sig anderledes for så vidt angår de borgervendte administrative opgaver som f.eks. pas- og kørekortudstedelse end for de politimæssige udrykningsopgaver. Hvor kravet om nærhed for så vidt angår de borgervendte administrative opgaver stiller krav om et antal ekspeditionssteder, vil kravet om nærhed i relation til udrykningsopgaverne stille krav om, at politiet tilrettelægger patruljeringsen på en sådan måde, at politiet i alle dele af kredsen og på alle tider af døgnet er i stand til at komme til stede inden for en rimelig tid, når der er behov for det.

12.6.6 En effektiv og ensartet retshåndhævelse.

Kravet om en effektiv retshåndhævelse indebærer, at alle personalegrupper i kredsen besidder og løbende kan vedligeholde den fornødne faglige kompetence i relation til alle ordinære opgavetyper i kredsen. Forudsætningen for at opnå denne kompetence og være i stand til at vedligeholde den vil primært afhænge af mulighederne for at udvikle en vis ekspertise og erfaring med hensyn til forskellige sags- og opgavetyper.

Kravet tilsiger efter kommissionens opfattelse, at der på kredsens hovedstation etableres en række specialfunktioner på det efterforskningsmæssige område, således at der i kraft af en tilstrækkelig sagsmængde kan oparbejdes og opretholdes en tilstrækkelig faglig kompetence.

12.6.7. Legalitetsprincippet og legalitetskontrol.

Kommissionen har endvidere opstillet et krav om, alle dele af politiets arbejde hviler på legalitetsprincippet som det bærende element.

Legalitetsprincippet retter sig som tidligere anført under afsnit 12.4. ikke blot mod juristerne, men vedrører alle personalegrupper i kredsen og indebærer bl.a. et krav om, at der i alle dele af organisationen sikres et fagligt miljø, der muliggør en fremadrettet og løbende integration af legalitetsprincippet i alle dele af politiets arbejde.

For juristgruppen indebærer dette bl.a., at man i kredsen ressourcemæssigt skal være i stand til ikke alene at varetage mere bagudrettede kontrolopgaver omkring lovligheden af politiets arbejde, men tillige have mulighed for mere bredt at tage del og være med i det fremadrettede arbejde. Som eksempler på sådanne fremadrettede arbejdsopgaver kan nævnes fastlæggelse af retningslinier for behandlingen af visse sagstyper, orientering om og undervisning i nye regelsæt samt muligheden for løbende at "sparre" med de øvrige personalegrupper i kredsen.

Kravet om legalitetsprincippet som det bærende element i kredsen tilsiger endvidere, at alle tjenestesteder ses som en integreret del af kredsen, og at kredsens ledelse og jurister har en regelmæssig kontakt til alle tjenestesteder i kredsen. En sådan regelmæssig kontakt – og dermed synlighed – kan både ske ved jævnlige besøg på de forskellige tjenestesteder, men også gennem anden form for kommunikation, f.eks. ved anvendelse af moderne informationsteknologi som intranet. Den geografiske afstand og antallet af underenheder/understationer vil i denne sammenhæng kunne få betydning for ledelsens og juristernes mulighed for synlighed, tilstedeværelse og løbende at kunne indgå i et samarbejde med det øvrige personale.

Efter kommissionens opfattelse vil de geografiske afstande i langt de fleste kredse ikke i sig selv vanskeliggøre en effektiv integration af legalitetsprincippet henset til de forholdsvis ringe afstande mellem hovedstation og underenheder. Det må imidlertid i alle tilfælde påhvile politimesteren at sikre legalitetsprincippets gennemslagskraft uanset de geografiske forhold i kredsen. I denne sammenhæng vil større geografiske afstande og/eller mange underenheder alt andet lige skærpe kravene til politimesterens overordnede tilrettelæggelse af arbejdet på dette punkt, således at der skabes sammenhæng og kontakt mellem kredsens tjenestesteder.

Kravet om en effektiv legalitetskontrol for-

udsætter et fagligt miljø hos juristerne i kredsen, således at en bagudrettet kontrol reelt kan gennemføres som en effektiv kontrol. Det faglige miljø stiller krav om et vist mindsteantal af jurister i den enkelte kreds, således at der skabes mulighed for gensidig vejledning, drøftelse og inspiration, og således at der er flere jurister med forskellig anciennitet med henblik på at bibeholde en vis erfaring i juristgruppen samtidig med, at unge jurister får mulighed for at udvikle deres kompetence.

Kravet om et sådant fagligt miljø tilsiger efter kommissionens opfattelse, at juristerne som udgangspunkt er samlet på kredsens hovedstation. Dette medfører endvidere, at større opgaver eller indsatser, hvor der er et særligt behov for et tæt samarbejde mellem jurister og politi, som udgangspunkt bør varetages fra hovedstationen.

12.7. Kommissionens overvejelser om den fremtidige lokale ledelse.

På baggrund af de krav til de nye politikredse, der er beskrevet ovenfor, kan kommissionens overvejelser om den interne organisering af de nye politikredse sammenfattes i følgende betragtninger:

- *Der skal etableres en fælles analyse- og planlægningsenhed, der løbende koordinerer og varetager analyse- og planlægningsopgaverne i kredsen.*
- *Der skal etableres en central intern administrationsenhed, således at alle interne administrative opgaver som udgangspunkt løses fra hovedstationen.*
- *Den interne struktur skal sikre, at alle medarbejdere – uanset geografisk og organisatorisk placering – opfatter sig som værende en del af én samlet politikreds. Den politiuddannede leder af en understation bør i almindelighed referere til politimesteren gennem en politiuddannet leder i den øverste ledelse på hovedstationen.*
- *Kredsens øverste ledelse skal være synlig i hele kredsen. Jo større de geografiske afstande er i kredsen – og jo flere underenheder – desto større vil udfordringerne være for ledelsen på dette punkt.*
- *Kredsen bør alene have én central vagthavendefunktion, hvorfra udrykningsopgaverne disponeres og prioriteres med henblik på den mest optimale udnyttelse af kredsens samlede ressourcer. Den nærmere organisering af kredsens beredskab – herunder beslutning om, hvorfra den enkelte udrykning fysisk skal udgå - bør imidlertid*

mest hensigtsmæssigt overlades til ledelsen i de nye politikredse henset til de forskelle i geografi og befolkningstæthed m.v., der er mellem de nye politikredse.

- Beredskabet skal organiseres på en måde, der i videst muligt omfang sikrer, at politiet – i alle dele af kredsen – kan komme til stede inden for rimelig tid, når der er behov herfor.
- Der skal være et passende antal understationer, nærpolitistationer og landpolitibetjente i kredsen.
- Der skal være et passende antal ekspeditionssteder i forhold til befolkningsunderlag og geografisk udstrækning med henblik på fortsat at kunne betjene borgerne decentralt.
- I kommuner uden en politistation eller nærpolti/landpolti skal der fortsat være politipersonale i kredsen, der har det pågældende lokalområde som sit dækningsområde.
- Der skal etableres en række specialfunktioner på det efterforskningsmæssige område, således at der i kraft af en tilstrækkelig sagsmængde kan oparbejdes og opretholdes en tilstrækkelig faglig kompetence.
- Kredsens jurister skal som udgangspunkt samles på hovedstationen med henblik på at opnå et tilstrækkeligt fagligt miljø blandt juristerne. Det faglige miljø stiller krav om et vist antal af jurister i den enkelte kreds, således at der skabes mulighed for gensidig vejledning, drøftelse og inspiration, og således at der er flere jurister med forskellig anciennitet med henblik på at bibeholde en vis erfaring samtidig med, at unge jurister får mulighed for at udvikle deres kompetence.
- Kravet om legalitetsprincippet tilsiger, at kredsens jurister skal have en regelmæssig kontakt til alle tjenestesteder i kredsen.

Den grundlæggende forudsætning i kommissoriet om, at politikredse også fremover skal være juridisk ledet, indebærer, at politikredsen også i politimesterens fravær er juridisk ledet. Som følge heraf skal stedfortræderen for politimesteren fortsat være en vicepolitimester. Henset hertil samt til det forhold, at politikredse i en fremtidig struktur gennemsnitligt bliver væsentligt større end i dag, finder *kommissionen*, at der fremover bør være mindst to vicepolitimestre i hver politikreds. Dette indebærer, at arbejdet kan tilrettelægges på en sådan måde, at der – så vidt muligt – altid er en vicepolitimester, der midlertidigt kan varetage ledelsen i politimesterens (politidirektørens) fravær.

Den ene vicepolitimester skal fungere som stedfortræder for politimesteren og mere bredt efter politimesterens bestemmelse varetage visse administrative og ledelsesmæssige opgaver. Den 2. vicepolitimester skal fungere som daglig leder af anklagemyndigheden.

Kommissionen finder, at man, henset til at de fremtidige politikredse – med undtagelse af Bornholm og Sydfyn - personalemæssigt får en størrelse på minimum ca. 250 medarbejdere, som udgangspunkt bør arbejde ud fra princippet om en tostrengt politifaglig ledelse i de fremtidige politikredse. Synspunktet om for ledelsestunge politikredse, hvor antallet af ledere er meget stort i forhold til antallet af ansatte, vil således have væsentlig mindre vægt i en struktur med 25 politikredse.

Som det fremgår af de opstillede krav til de nye politikredse, er det særligt de fælles funktioner omkring administration, analyse og planlægning, der indebærer en ændret struktur internt i kredsen. En stor del af de analyse- og planlægningsopgaver, som *kommissionen* lægger vægt på som afgørende for en effektiv og helhedsorienteret opgavevaretagelse, løses allerede i dag i de forskellige politikredse. Opgaverne løses i dag primært i de forskellige afdelinger i kredsen, således at opgaverne er spredt ud i organisationen.

Kommissionen lægger imidlertid afgørende vægt på, at der fremover i alle politikredse foretages en overordnet koordinering og opsamling samt styring af disse opgaver på tværs af de forskellige afdelinger og enheder. Det samme gør sig gældende for så vidt angår de interne administrative opgaver, herunder særligt omkring økonomi- og personaleadministration.

Den fælles varettagelse af disse opgaver i fælles enheder for hele kredsen skal medvirke til at skabe en struktur, der kan fungere som et effektivt styringsredskab for politimesteren som kredsens øverste leder og for den øvrige overordnede ledelse i kredsen, samt bidrage til et kvalificeret og bredt grundlag for ledelsens prioriteringer m.v. De fælles enheder skal således sikre, at politimesteren - og den øvrige ledelse - har de ledelsesredskaber, der er nødvendige for at skabe den nødvendige koordination og planlægning - og dermed sammenhæng mellem kredsens forskellige aktiviteter - samt den nødvendige overordnede styring af kredsens ressourceanvendelse.

Henset til, at disse fælles enheder på denne måde bl.a. skal ses som et egentligt styringsredskab for politimesteren og den øvrige øverste ledelse, er det efter *kommissionens* opfattelse afgørende, at funktionerne placeres tæt på politimesteren og den øvrige ledelse med henblik på at give den øverste ledelse de bedste for-

Kapitel 13: Retsplejelovens kapitel 11.

13.1. Indledning.

I retsplejelovens kapitel 11 om politimyndigheden er der fastsat en række bestemmelser om politiets organisation og opgaver.

Dette kapitel omhandler nogle overvejelser - som led i politikommissionens overvejelser og forslag - om eventuelle ændringer af bestemmelserne i kapitel 11.

Retsplejelovens § 108 indeholder en overordnet beskrivelse af politiets opgaver. Denne bestemmelse er behandlet særskilt i politilovsbetænkningen og vil derfor ikke blive behandlet i dette kapitel.

Ved lov nr. 403 af 13. juni 1990 om ændring af retsplejeloven blev der indsat en bestemmelse i retsplejelovens § 115 b, der giver politiet udtrykkelig hjemmel til at videregive fortrolige oplysninger om enkeltpersoner til andre myndigheder i forbindelse med det kriminalitetsforebyggende samarbejde (SSP-samarbejdet). Kapitlet behandler ikke bestemmelsen i § 115 b.

Bestemmelserne i retsplejelovens §§ 115-115 a vedrørende lokalnævnene er ikke omtalt i dette kapitel, men er særskilt beskrevet i kapitel 3 om samarbejdet mellem politiet og kommunerne inden for rammerne af lokalnævnsoverordningen.

På samme måde er bestemmelserne i retsplejelovens §§ 109, 110 og 114 alene omtalt i det følgende i det omfang, kommissionen foreslår ændringer i disse bestemmelser. Bestemmelserne er herudover nærmere beskrevet i forbindelse med kommissionens overvejelser om ændringer i den overordnede ledelsesstruktur i kapitel 11.

Nedenfor beskrives i hovedtræk de gældende bestemmelser i §§ 109-114 og 116-118. I forlængelse af beskrivelsen af de enkelte bestemmelser er kommissionens overvejelser gengivet.

I forlængelse heraf er i afsnit 3 en omtale af retsplejelovens bestemmelser i §§ 109, stk. 2-3, og 113, stk. 4, om normeringen af politiets personale.

Inddelingen i politikredse efter retsplejelovens § 111 er beskrevet i afsnit 4. I tilknytning hertil er under samme pkt. beskrevet spørgsmålet om dels politimestres (politidirektørens) bopælspligt, dels pligten til midlertidigt at varetage af et andet politimesterembede.

Endvidere omtales i afsnit 5 § 112 om politiets ledelse m.v.

Under afsnit 6 beskrives de ansættelseskrav, der følger af retsplejelovens § 113, stk. 1-3.

Overgangsreglerne i retsplejelovens §§ 116-117 i forbindelse med politiets overgang til staten er omtalt i afsnit 7.

I afsnit 8 er desuden en omtale af § 118 om den bistand til politiet, som kan ydes af henholdsvis Grænsegendarmeriet (Toldgrænsekorpset) og sognefogederne m.v.

Kommissionens forslag omfatter for det første de ændringer i retsplejelovens kapitel 11, der følger af kommissionens forslag. Kommissionen har dernæst fundet det naturligt - som led i kommissionens overvejelser og forslag - at foretage en gennemgang af bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 11 med henblik på at overveje, om nogle af bestemmelserne helt eller delvis bør ændres eller eventuelt ophæves ud fra en betragtning om, at disse i dag må anses for overflødige eller utidssvarende. Desuden har kommissionen overvejet en sproglig ajourføring af nogle bestemmelser i kapitlet. Der er ikke herved tilsigtet nogen realitetsændringer.

Der henvises i øvrigt til kommissionens lovudkast med tilhørende bemærkninger.

13.2. Forholdet mellem Justitsministeriet, Rigspolitchefen og politimestrene (Politidirektøren).

13.2.1. Retsplejelovens §§ 109, 110 og 114.

Forholdet mellem Justitsministeriet, Rigspolitchefen og politimestrene er nærmere beskrevet i retsplejelovens §§ 109, 110 og 114.

Disse regler lyder som følger:

"§ 109. Justitsministeren er politiets øverste foresatte og udøver sin beføjelse gennem rigspolitchefen, politidirektøren og politimestrene.

Stk. 2. Til bistand for rigspolitchefen, politidirektøren og politimestrene ansættes et ved normeringslov fastsat antal politiinspektører, vicepolitiinspektører, politiadvokater, politifuldmægtige og politikommissærer.

Stk. 3. Politiets virksomhed udøves i øvrigt af et for hele riget fælles politikorps, hvis størrelse og fordeling i grader fastsættes ved normeringslov.